

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พุทธศักราช ๒๕๒๔ - ๒๕๒๘

ที่ รล ๐๐๐๔.๒/๑๙๙๘๖

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง พระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน นายวิสิฐ ตันตีสุนทร

เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

อ้างถึง หนังสือที่ กบข. ๕๐๔๒/๓๖๑๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๔๘ ตามสำเนาที่แนบไป ไปเผยแพร่ในทีวีดีและลงพิมพ์ในหนังสือ “ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๔๘” เพื่อมอบแก่ห้องสมุดทั่วประเทศ จำนวน ๑,๐๐๐ ชุด และเพื่อจำหน่าย จำนวน ๕,๐๐๐ ชุด ราคาชุดละ ๕,๐๐๐ บาท โดยจะนำรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายทูลเกล้า ฯ ถวาย โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมทวมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

พระราชทานพระบรมราชานุญาต

วิสิฐ ตันตีสุนทร

(นายประสพโชค อ่อนกอ)

ผู้ช่วยราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร. ๐๒ ๒๒๐ ๗๒๐๐ ต่อ ๓๔๐๒

โทรสาร ๐๒ ๒๒๐ ๗๓๒๒

คำนำ

ในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างหาที่สุดมิได้ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) จึงได้ดำเนินการจัดพิมพ์ชุดหนังสือและดีวีดี “ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๕๔๘” จำนวน ๒,๑๔๒ องค์กรขึ้น เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติ และเผยแพร่พระอัจฉริยภาพแห่งพระองค์ท่านให้ปรากฏยั่งยืนอยู่ตราบนานเท่านาน โดยพิจารณาเห็นว่าพระราชดำรัสและพระบรมราชาบาทที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่บุคคลต่างหมู่เหล่า ต่างคณะ ในโอกาสต่างกัน ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วไปว่ามีความงดงามในด้านสาระภาษา อีกทั้งยังเปี่ยมด้วยคุณค่าด้านประวัติศาสตร์ ที่เหล่าพสกนิกรชาวไทยทุกคนควรน้อมนำไปยึดถือปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองส่วนรวม และประเทศชาติสืบไป

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการจัดพิมพ์ชุดหนังสือและดีวีดีดังกล่าว ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการที่ รล ๐๐๐๔.๒/๑๙๙๘ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือชุดพิเศษ “ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๕๔๘” ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

พุทธศักราช ๒๕๕๐

สารบัญ

	หน้า
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๒๔	๙-๑๗๗
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๒๕	๑๗๘-๒๔๕
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๒๖	๒๔๖-๓๒๖
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๒๗	๓๒๗-๓๙๘
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พุทธศักราช ๒๕๒๘	๓๙๙-๔๙๕

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการต่าง ๆ
ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๕
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันเสาร์ ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่งในวันนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยในรอบปีที่ผ่านมา ว่ามีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างดี

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

บัณฑิตทั้งหลายได้ผ่านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยสมความตั้งใจแล้ว ต่อไป ก็ถึงคราวที่จะต้องทำการงาน สร้างเนื้อสร้างตัว และทำความเจริญมั่นคงให้แก่สังคมส่วนรวม อันเป็นที่พึงที่อาศัยของแต่ละคน งานของผู้มีการศึกษาระดับนี้ย่อมมีความสำคัญมาก ซึ่งอาจมีผลต่อประเทศชาติได้ทั้งทางดีและทางเสีย ทุกคนจึงเกิดมีหน้าที่บังคับขึ้นมา ที่จะต้องระมัดระวังและพยายามทำให้ดี จะประมาทละเลยให้เสียหายไม่ได้ ขอให้ถือเป็นกฎหรือเป็นระเบียบสำหรับตนเองว่า การปฏิบัติงาน ไม่ว่าด้านใดสาขาใด จะเป็นงานใหญ่หรือเล็กเท่าใด ต้องนำเอาหลักวิชา ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มาใช้ให้เหมาะให้ควรเสมอ คือนำมาประกอบเข้ากับคามพิจารณาใคร่ครวญ ตามเหตุผลและความถูกต้อง เพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพ และให้ได้รับประโยชน์สมบูรณ์เต็มเปี่ยม และการใช้วิชาการ รวมทั้งการแสดงความรู้ความคิดทุกอย่างนั้น จะต้องมุ่งถึงประโยชน์ คือความถูกต้องเหมาะสม ความกระจำแจ่มแจ้ง ความสำเร็จผล เป็นหลัก ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะใช้วิชาความรู้เพื่อเหตุอื่น เช่น เพื่ออวดอ้างหรือเอาชนะกันและกันเป็นต้น เพราะการทำเช่นนั้นเป็นการทำลายประโยชน์ของงานโดยตรง ทำให้เกิดความแตกแยก ทำให้งานหยุดชะงัก และล้มเหลว ดังนั้น ขอให้บัณฑิตตั้งจิตตั้งใจให้ดี เริ่มงานให้ถูกต้องเที่ยงตรงตั้งแต่แรก แล้วความสำเร็จและความเจริญที่มุ่งหมายไว้ จะบังเกิดขึ้นได้ไม่เหินหานานัก

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตทุก ๆ ประการ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำรัฐมนตรี^(๓) เข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่

ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันจันทร์ ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๔

การกล่าวคำปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่นั้น เป็นการยืนยันว่ามีความตั้งใจจะรับหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง และจะพยายามทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปโดยดี เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม คือให้งานก้าวหน้าไปด้วยดี ให้ปฏิบัติด้วยความสามารถ ให้ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเสียสละ สมตามที่ได้รับมอบหมาย

การที่ท่านได้รับหน้าที่ในครั้งนี้ก็นับว่าเป็นการจะเรียกว่าปรับปรุงก็ไม่เชิง คือเป็นการให้เหมาะสมขึ้น ให้ปฏิบัติงานให้สะดวกดีขึ้น ซึ่งมีได้เป็นการตั้งใหม่ แต่เป็นการโยกย้ายภายในคณะรัฐมนตรี จึงมีปัญหายู่ว่าการที่จะโยกย้ายระหว่างหน้าที่ในคณะรัฐมนตรีเองจะต้องมากล่าวคำปฏิญาณหรือไม่ เพราะวก่อนนั้นก็ได้กล่าวแล้วก่อนที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ จะอยู่ในหน้าที่ตำแหน่งไหนในคณะรัฐมนตรีก็รับผิดชอบร่วมกันอยู่แล้ว แต่เพื่อไม่ให้มีปัญหาใด ๆ จึงมีการกล่าวคำปฏิญาณ ถ้าคนเราตั้งใจที่จะทำดีแล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะคิดว่าการปฏิญาณนั้นมีความสำคัญที่จะทำหรือไม่ แต่เชื่อว่าท่านก็ตระหนักดีในหน้าที่ จึงไม่รังเกียจที่จะกล่าวคำปฏิญาณก็ครั้งต่อก็ครั้งก็ได้ การที่มากล่าวปฏิญาณครั้งนี้ก็เป็นการยืนยันว่า ตั้งใจด้วยความมั่นเหมาะแน่วแน่ที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งงานนี้ไม่ใช่งานง่าย แต่ก็เชื่อว่าถ้าทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความแน่วแน่แล้วก็คงผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ สำคัญอยู่ที่ความเข้มแข็งของใจ ใครจะว่าอะไร ถ้าเราทำดีแล้ว ติจริง ก็ไม่เป็นสิ่งที่จะกระทบเรา

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติงานอันสำคัญด้วยดี และประสบความสำเร็จ มีความเจริญ มีความสำเร็จในงานของตนโดยไม่ต้องห่วงไหวต่ออุปสรรคต่าง ๆ เพราะว่ามีผู้ที่ทำความแน่วแน่แล้ว อุปสรรคใด ๆ ก็ไม่มี ก็ขอให้ประสบความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

(๓) นาวาอากาศตรี ปุณมี ปุณศรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายโกศล ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และ นายวิสิษฐ์ ตันสังงา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๓

เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันศุกร์ ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๔

ขอขอบใจนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศล เป็นผลจากการแข่งขันกีฬาสามัคคีในภาคเหนืออีกครั้งหนึ่ง ก็เป็นการปฏิบัติ ณ ที่ซึ่งท่านทั้งหลายได้มา ก็ไม่ต้องพูดอะไรมาก เพราะที่ท่านก็มาศึกษาภูมิประเทศ ซึ่งเป็นประโยชน์มาก ถ้าเปิดหูเปิดตาให้ดี และพยายามที่จะดูสิ่งที่เป็นความจริงในสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน จะได้ใช้ประกอบความเห็นความคิดที่ได้รับจากการอบรมในทางวิชาการ เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์จริง ๆ ในกรณีที่ท่านทั้งหลายได้เข้าเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งชื่อก็บอกไว้แล้วว่าเป็นวิทยาลัยที่จะทำให้ประเทศชาติของเรามีความปลอดภัยได้ นี่ก็ต้องพิจารณาดูว่าจะทำอย่างไรสำหรับให้บ้านเมืองเรามีความปลอดภัย ก็ด้วยการทำงานร่วมกันทุกหมู่เหล่า ด้วยความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และด้วยความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเห็นว่างานทุกอย่างถ้าสอดคล้องกันและทำได้ดีแล้ว ก็ย่อมเป็นความมั่นคงของประเทศชาติ ชื่อนี้เป็นชื่อสำคัญ และก็ขอให้ท่านได้รับความรู้เพื่อนำไปใช้ในฐานะที่เป็นข้าราชการอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย พูดอย่างนี้บางทีเขาพูดกันว่า เข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันก็พูดกันเต็มที่ อยางตรงไปตรงมา ไม่กลัวอิทธิพลใด ๆ เวลาเสร็จแล้วออกไปรับราชการต่อ ก็อาจจะตกหล่นบกพร่องไปบ้าง ก็ขอให้พยายามที่จะทำสิ่งที่ดีที่ได้รับในการศึกษาไปปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ขอให้ท่านมีความสำเร็จในการที่ดีที่ชอบ มีความเจริญรุ่งเรือง มีความสำเร็จ มีความสุขมีความสบายทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ

ของ

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๔

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒

ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้

วันพฤหัสบดี ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานกิจการของสถาบัน ว่าดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี ทั้งขอขอบใจอย่างมากด้วย ที่สถาบันมอบปริญญาคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ให้ในโอกาสนี้

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จทางการศึกษา พร้อมทั้งจะออกไปประกอบการทำงาน เป็นประโยชน์ต่อไป

บ้านเมืองไทยของเรา นี้ ถึงจะมีรายได้ทางอื่นอยู่มาก แต่ก็ต้องถือว่าเลี้ยงตัวอยู่ด้วยการเกษตร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นตลอดไป ที่จะต้องทำนุบำรุงเกษตรกรรมทุกสาขาพร้อมกับเกษตรกรทุกระดับ ให้พัฒนาก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อให้การผลิตมีคุณภาพสูงขึ้น โดยไม่ผลาญทรัพยากรให้เปลืองเปล่า หากแต่ให้ได้ผลผลิตเพียงพอเลี้ยงตัว และจำหน่ายได้ดี มีรายได้ทวีขึ้นจึงจะช่วยให้เกษตรกร ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่และเป็นกำลังสำคัญของประเทศ มีฐานะความเป็นอยู่ที่มั่นคงแจ่มใสแล้วทำให้ประเทศชาติสุขสมบูรณ์ขึ้นได้ ท่านทั้งปวงเป็นผู้ที่รัฐ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือประชาชนส่วนรวม ได้อุดหนุนส่งเสริมให้ได้ศึกษาจนสำเร็จเทคโนโลยีการเกษตรขั้นสูง ครอบคลุมด้านสาขา ตั้งแต่การลงมือผลิต ตลอดไปจนถึงการจำหน่ายค้าหาผลประโยชน์เป็นรายได้ แต่ละคนและทุกคน จึงมีหน้าที่อย่างสำคัญเกิดขึ้น ที่จะต้องนำความรู้ความสามารถไปใช้ช่วยเหลือสนับสนุนเกษตรกรให้เต็มที่ ให้สมกับที่ได้รับ การส่งเสริมสนับสนุนมาก่อน จากความเสียสละของคนส่วนรวม และในสภาวะการณ์ปัจจุบันนี้ วิธีการพัฒนาที่เหมาะสมแก่ประเทศของเรายังยิ่ง ก็คือการพยายามตัดแปลงปรับปรุง นำสิ่งที่มีอยู่โดยธรรมชาติมาใช้ โดยสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพพื้นที่และพื้นฐานของเกษตรกร ให้ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่สูญเปล่า การพัฒนาการเกษตรรวมทั้งการเสริมสร้างความเจริญมั่นคงของชาติ ก็จะต้องบังเกิดผลเป็นจริงขึ้นตามที่ใฝ่ฝันกัน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ การงานสมตามความปรารถนา และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมพิธีในวันนี้มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณและปิดการอบรม
ของไทยอาสาป้องกันชาติ (ชั้นก้าวหน้า)

ณ สนามกีฬา จังหวัดเชียงใหม่

วันอาทิตย์ ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

ไทยอาสาป้องกันชาติทุกคนได้ให้คำสัตย์ปฏิญาณมาอย่างเข้มแข็ง ใจความมีความหมายทุกถ้อยคำ และ การที่ท่านได้ปฏิญาณเช่นนี้ ก็เพราะว่าท่านได้ผ่านการฝึกมาแล้วตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ครั้งการฝึกหลักสูตรไทยอาสา ป้องกันชาติชั้นธรรมดา ซึ่งมีความหมายมาก เพราะว่าเป็นการอาสาสมัครเพื่อที่จะป้องกันชาติตามชื่อ การอาสา สมัครนั้นหมายความว่าตั้งแต่ต้นท่านทั้งหลายมีความเข้าใจว่าประเทศชาติของเราจะต้องมีความหวังแทน อันนี้เป็น ข้อสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าประเทศโดยเฉพาะประเทศไทยเราตั้งตัวขึ้นมาเป็นเวลาช้านาน โดยรักษาเอาไว้ด้วย เลือดเนื้อ ด้วยชีวิต ด้วยความเสียสละ และด้วยความปรองดองสามัคคีกัน มิฉะนั้นเราก็คงไม่สามารถที่จะรักษา เอกราชอธิปไตยมาจนทุกวันนี้

ในสมัยนี้มีภัยคุกคามประเทศมาเป็นลำดับ จนกระทั่งเห็นได้ชัดว่าถ้าเมืองไทยไม่ช่วยกันปรองดองต่อไป ก็ มีหวังที่จะอับปางล่มจม ฉะนั้นจิตใจเลือดไทยได้ลุกขึ้นพล่านจนอาสาสมัครกัน จึงต้องมีการฝึกอบรมเพื่อให้เพิ่มพูน ความรู้ มาบัดนี้การฝึกชั้นก้าวหน้าได้เสร็จสิ้นแล้ว ก็หมายความว่าท่านผู้ที่ได้ผ่านการฝึกชั้นก้าวหน้านี้ จะมีความรู้ ความสามารถยิ่งขึ้น และเข้าใจในภาระหน้าที่ของตนดียิ่งขึ้น การจัดการฝึกชั้นก้าวหน้านี้ นับว่าเป็นหลักสูตรหรือ เป็นการฝึกที่ต้องมีความเข้มแข็งเหนียวแน่น และได้รักษาความปลอดภัยปณิธานที่จะอาสาป้องกันชาติอย่าง เข้มแข็งยิ่งขึ้น เมื่อมีความรู้ความสามารถขึ้นก็จะทำให้ทุกคนทำหน้าที่ได้ดี ในทุกคราวที่มีการฝึกชั้นก้าวหน้าก็นับว่า เป็นระยะเป็นวาระที่ทุกคนจะต้องทุ่มเทกำลังอย่างมาก เพราะว่าในระยะ ๑๐ วันที่ผ่านมา ท่านได้รับการฝึกอย่าง เข้มข้น จนอาจจะรู้สึกว่าจะล้มลงไปไม่สามารถที่จะลุกขึ้นมาทำ แต่ด้วยจิตใจที่ตลอดการฝึกนั้นจะต้องระลึกอยู่เสมอ ว่าไทยอาสาป้องกันชาตินี้ต้องสู้ คือหมายความว่าสู้กับความเหน็ดเหนื่อย สู้กับความเจ็บปวด สู้กับความท้อถอย จน กระทั่งเมื่อมีความรู้สึกล้มลงไป หรือล้มลงไปแล้วลุกขึ้นมาใหม่ จิตใจนี้สำคัญมาก เพราะว่าทุกคนแต่ละคนมี ชีวิตก็ต้องต่อสู้ เป็นชาติก็ต้องต่อสู้ บางเวลาชาติบ้านเมืองอาจจะเหมือนว่าล้มลงไป แต่ว่าก็ต้องรู้สึกล้มลงไป แล้วถ้าไม่ลุกขึ้นเราก็อยู่ไม่ได้เราก็จมลงไป แต่ชาตินั้นก็ไม่เหมือนคน ชาตินั้นเป็นกลุ่มบุคคล กลุ่มคนที่มีความคิด อย่างเดียวกัน มีความรักใคร่กัน ประกอบขึ้นมาเป็นชาติ ฉะนั้นถ้าแต่ละคนแต่ละส่วนของชาติมีความเข้มแข็ง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ชาติก็มีความเข้มแข็งแน่นอนไม่มีปัญหา

การที่มีการฝึกชนก้าวหน้านี้ก็เพราะความเข้มแข็งนี้ในบุคคลที่ได้รับการฝึก และท่านทั้งหลายก็เป็นผู้แทนของภาคต่าง ๆ ของประเทศ ได้มาฝึกพร้อมกันร่วมกัน แม้จะแบ่งเป็นกองร้อย แต่แต่ละกองร้อยก็ประกอบด้วยคนที่มาจากที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้จักกันเข้าใจกัน และถ้าใครอยากมีความรู้อะไรก็ให้ความรู้ซึ่งกันและกันได้ ฉะนั้นการฝึกครั้งนี้ก็เชื่อว่าจะได้ผลดีมาก และมีใช่เป็นผลดีแก่บุคคลเท่านั้นเอง จะเป็นผลดีแก่ชาติไทยทั้งประเทศเป็นส่วนรวม เพราะว่าเมื่อท่านทั้งหลายกลับไปสู่ภูมิลำเนาของตน ก็สามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับ และความรู้สึที่ได้รับในการฝึกนี้ นอกจากนี้การมานอกจากจะได้พบกับเพื่อนที่ได้ฝึกไทยอาสาป้องกันชาติจากภูมิลำเนาอื่น จากจังหวัดอื่น ภาคอื่นแล้ว ก็ได้มาพบผู้ที่มีปณิธานที่จะป้องกันประเทศชาติให้มีความมั่นคงเรียบร้อยก้าวหน้า ที่ได้ตั้งเป็นกลุ่มและเป็นมวลชนขึ้นมาด้วย ตลอดจนได้เห็นความก้าวหน้าของหน่วยราชการที่พยายามจะทำงานอย่างเต็มกำลังเพื่อรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ การรักษาความมั่นคงของประเทศชาติมีความสำคัญหลายด้าน ด้านป้องกันต่อสู้ด้วยกำลังด้วยอาวุธด้วยยุทธวิธีนั้นก็เป็นส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่า คือจะต้องสร้างความก้าวหน้าในทางความเป็นอยู่ทุกวัน จะเรียกได้ว่าช่วยกันส่งเสริมให้มีความสะดวกในการทำมาหากินเลี้ยงชีพโดยสุจริต การฝึกนี้ก็ประกอบด้วยเรื่องนี้ด้วยเหมือนกัน ฉะนั้นทั้งด้านป้องกันโดยตรง ทั้งด้านสร้างสรรค์ความมั่นคงของประเทศชาติ โดยสร้างความเป็นอยู่ที่มีความมั่นคง คือความมั่นคงของด้านเศรษฐกิจด้วย ก็จะต้องครบถ้วน ฉะนั้น การที่ท่านได้มาฝึกสำเร็จแล้ว ก็เชื่อว่าประโยชน์จะออกไปถึงเพื่อนในภูมิลำเนาอื่นตลอดจนประเทศชาติเป็นส่วนรวม ถ้าทุกคนรักษาและส่งเสริมความรู้ความสามารถนี้ไว้ให้ดี ก็จะทำให้ขยายกำลังของประเทศ เพื่อที่จะให้ยังอยู่อย่างมีเอกราชอธิปไตยอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นการที่ท่านได้เปล่งเสียงปฏิญาณตนเมื่อตะกี้ไม่ใช่คำกลวง เป็นคำที่มีความหมายทุกถ้อยคำ และขอให้รักษาไว้ ทั้งผู้ที่ได้ยื่นสมานธิปไตยอาสาป้องกันชาติเปล่งปณิธาน ก็ขอให้ถือว่าเป็นปณิธานเป็นความตั้งใจที่จะต้องเหมือนกัน แม้จะไม่ได้ชื่อว่าเป็นไทยอาสาป้องกันชาติ เพราะว่าทุกคนมีส่วนที่จะทำให้ส่วนรวมมีความดี เพราะทุกคนก็เป็นส่วนหนึ่งของส่วนรวม การที่ทุกคนตั้งใจด้วยความสามารถ ด้วยความเข้มแข็ง และด้วยความสำนึกในความสามัคคีก็จะรักษาความดี และทำให้แต่ละคนทั้งประเทศชาติมีความอยู่เย็นเป็นสุขได้

ก็ขออวยพรให้ทุกคนที่อยู่ ณ ที่นี้ มีความเจริญรุ่งเรือง ทำการงานใดด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ก็ให้มีความสำเร็จ ขอให้ทุกคนมีพละทานมัยทั้งกายทั้งใจเข้มแข็ง มีความสุขสบายที่ตนเองได้สร้างไว้ และรักษาไว้ ขอให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความสำเร็จ มีความเจริญทั่วกันทุกคน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
ในการพระราชทานเพลิงศพเจ้าหน้าที่ผู้เสียชีวิต
ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้าย

เจ้าหน้าที่ทุก ๆ ฝ่ายซึ่งเสียชีวิตลงนี้ เป็นผู้พิทักษ์ปกป้องไทยให้เป็นไท. ฉะนั้นคนไทยทุกคนจะต้องตอบแทนด้วยการรักษาความสุจริตยุติธรรมในแผ่นดินไว้ให้มั่นคง ต้องตั้งหน้าปฏิบัติหน้าที่การงานของตน ๆ ด้วยความเข้มแข็งสามัคคีและด้วยความสำนึกตระหนักในประเทศชาติทุกขณะจิต.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๔

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่มีโอกาสมาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ อีกวาระหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

เมื่อวันวานข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้ว่า การที่บัณฑิตจะสร้างความเจริญมั่นคงและเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตนเองนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการแล้ว ยังต้องอาศัยจิตใจสุจริต มุ่งมั่นในความสำเร็จ เป็นรากฐานรองรับ พร้อมทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแนบคายในการปฏิบัติงานประกอบด้วย จึงจะสัมฤทธิ์ผลได้แน่นอน

วันนี้ จะพูดถึงวิธีปฏิบัติงานโดยแนบคายต่อไป ข้อแรก จะต้องสร้างศรัทธาให้มีขึ้นก่อน เพราะศรัทธาหรือความเชื่อมั่นในประโยชน์ของงานนั้น เป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติ คือทำให้มีการปฏิบัติด้วยใจในทันที แม้ก่อนที่จะลงมือกระทำ ดังนั้น ไม่ว่าจะทำการใด ๆ จึงต้องสร้างศรัทธาขึ้นก่อน และการสร้างศรัทธานั้น จำเป็นต้องทำให้ถูกต้องด้วย ศรัทธาที่พึงประสงค์จะต้องไม่เกิดจากความเชื่อง่าย ใจอ่อน ปราศจากเหตุผลหากจะต้องเกิดขึ้นจากความเพ่งพินิจ พิจารณา ใคร่ครวญแล้วด้วยความคิดจิตใจที่หนักแน่นสมบูรณ์ด้วยเหตุผล จนเห็นถ่องแท้ถึงคุณค่าและประโยชน์อันแท้จริงในผลของการปฏิบัติที่จะบังเกิดตามมา ศรัทธาลักษณะนี้ เมื่อบังเกิดขึ้นแล้ว ย่อมโน้มนำฉันทะ ความพอใจ ความกระตือรือร้น ความพากเพียรชวนชวย ตลอดจนความฉลาดริเริ่ม ให้เกิดขึ้นเกื้อกูลกันอย่างพร้อมเพรียง แล้วสนับสนุนส่งเสริมให้การปฏิบัติงานดำเนินก้าวหน้าไปโดยราบรื่นจนสัมฤทธิ์ผล บัณฑิตทุกคนจึงควรพิจารณาศึกษาเรื่องกำลังศรัทธานี้ให้กระจ่าง ให้ได้ประโยชน์ขึ้นมาจริง ๆ

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จและความสุขในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานสมตามทีปรารถนาปรารถนาจงทั่วกันทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี^(๒) นำคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้าฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๔

ตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญให้รัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่ใหม่จะมีการกล่าวคำปฏิญาณนั้น ก็นับว่ามีประโยชน์อย่างน้อยที่สุดก็จะทำให้ผู้ที่เข้ารับหน้าที่ได้มีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานของตนให้ดีที่สุด เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ เพราะว่าหน้าที่รัฐมนตรีนั้นก็ต้องถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญมากสำหรับความเป็นอยู่ของประชาชน ถ้าประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขดีด้วยผลของงานที่ท่านทำ ก็นับว่าประเทศชาติจะมีความมั่นคงและปลอดภัย อำนาจให้ประชาชนทั้งหลายรวมทั้งพวกเราทุกคนมีประเทศชาติที่มั่นคงและอยู่ได้ จึงเป็นความสำคัญของทุกฝ่ายและของแต่ละบุคคลเช่นเดียวกัน

การที่ยืนยันด้วยความตั้งใจนั้น เชื่อได้ว่าทุกคนพยายามที่จะปฏิบัติงานอยู่แล้ว แต่ว่าคนเราจะต้องมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยว บางทีงานที่ทำเหน็ดเหนื่อย ยากลำบาก มีปัญหาอุปสรรคมาก จึงทำให้ท้อถอยได้ ก็ขอให้ระลึกถึงคำปฏิญาณที่ได้ให้ไว้ ดังนี้ก็จะทำให้งานของแต่ละท่านมีความสะดวกและมีกำลังใจมากขึ้น เพราะเป็นผู้ที่ตั้งใจปึกใจที่จะทำงาน ด้วยความฉลาด ด้วยความสามารถ ด้วยความสุจริต และได้กล่าววาจาไว้เป็นกำลังใจในยามที่จะเข้ามา ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายระลึกถึงความตั้งใจนี้ตลอดไป เพื่อที่จะให้สำเร็จกิจการงานของชาติ และร่วมกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน ก็เชื่อว่าจะทำให้กิจการงานในประเทศดียิ่งขึ้น และมั่นคง ท่านจะได้ชื่อว่าได้ทำงานเพื่อส่วนรวม โดยแท้จริง

ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาสัจวาจา แล้วก็มีความสำเร็จในกิจการที่ได้วางไว้แก่ตัวเมื่อวางหลักไว้ดีแล้วก็จะทำให้การทำงานมีความจริงใจ และความสุจริต ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังใจทั้งกายทั้งใจที่สมบูรณ์ เพื่อที่จะได้ทำงานเพื่อส่วนรวมนี้สำเร็จ เป็นการทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ ขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จในกิจการงานทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันศุกร์ ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

วันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้ว่า การทำงานสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงให้แก่ตน นั้น นอกจากจะต้องอาศัยวิชาความรู้แล้ว บัณฑิตจะต้องมีจิตใจที่สุจริตและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จเป็นพื้นฐาน ทั้งต้องมีกุศโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องประกอบอุดหนุนด้วย และได้พูดว่า การสร้างศรัทธาความเชื่อมั่นอย่างถูกต้องในการทำงานที่ตนทำนั้น เป็นวิธีการที่แยบคายประการแรกที่จะส่งเสริมกำลังใจให้มุ่งมั่นในการทำงานอย่างดียิ่ง วันนี้ จะพูดถึงกุศโลบายประการที่สองต่อไป

คนบางคน แม้มีศรัทธาอุตสาหะในการทำงานอยู่มากก็ตาม แต่ก็ประมาณความรู้ความคิดของตนเองว่ามีน้อย ไม่เพียงพอที่จะทำการงานที่สำคัญ ๆ ให้ก้าวหน้าไปไกล ๆ ได้ เรียกว่าประมาทปัญญาตนเอง ซึ่งไม่มีคุณอันใดเลย มีแต่โทษ เพราะกีดกันความเจริญและทำให้เสียประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะพึงได้ไปอย่างน่าเสียดาย แต่บางคนก็เป็นตรงกันข้าม คือมีความหยิ่งผยองในความรู้ความสามารถของตน จนเห็นว่าฉลาดเกินกว่าผู้อื่นไปหมด แล้วไม่ยอมฟังความคิดเห็นของผู้ใด เรียกว่าประมาทปัญญาผู้อื่น อย่างนี้ก็ให้โทษเหมือนกัน คือทำให้ความรู้ความคิดคับแคบอยู่เฉพาะตัว ไม่กว้างขวางออกไปได้ซ้ำร้ายยังจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากคนอื่น ๆ แม้ผู้ที่ใกล้ชิดกันร่วมงานกันด้วยจะทำการงานอันใดก็ไม่ราบรื่นและไม่เจริญก้าวหน้า ทางที่ถูก ควรต้องเข้าใจว่า ทุกคนมีปัญหาอยู่ในตัวแล้ว ซึ่งอาจฝึกฝนให้เจริญองกงามแข็งแกร่งขึ้นได้ ถ้าพยายามชวนช่วยที่จะรู้จะเห็นให้มาก และนำมาขบคิดพิจารณาให้เห็นเหตุเห็นผลอยู่เนือง ๆ แล้ว ปัญญา ก็จะเพิ่มพูนขึ้น ช่วยให้ฉลาดสามารถ ทำการงานใด ๆ ก็สำเร็จ และเจริญก้าวหน้าได้ตั้งประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าสมดังปณิธานปรารถนาที่ตั้งไว้โดยธรรมจงทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ เป็นวาระที่สี่ ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ในการศึกษา

วันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ ถึงการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงในชีวิตว่า นอกจากจะต้องมีวิชาความรู้ที่ดีแล้ว บัณฑิตจะต้องมีจิตใจอันสุจริตและมุ่งมั่นเป็นพื้นฐานรองรับ และยิ่งไปกว่านั้น ยังจะต้องอาศัยกุศโลบาย หรือวิธีปฏิบัติงานปฏิบัติตนที่แยบคายประกอบอีกด้วย จึงจะบรรลุถึงความเจริญมั่นคงได้สมบูรณ์ดังประสงค์ วันนี้จะพูดถึงอุบายอันแยบคายของการทำงานอีกประการหนึ่ง คือการตามรักษาความจริงใจ

ความจริงใจต่อผู้อื่นเป็นของสำคัญมาก สำหรับผู้ที่ต้องการความสำเร็จและความเจริญ เพราะสามารถกำจัดปัญหาได้มากมาย โดยเฉพาะปัญหาอันเกิดจากความกินแหนงแคลงใจ เอารอดเอาเปรียบกัน และคนที่จริงใจต่อผู้อื่นนั้น ย่อมได้รับความนิยมเชื่อถือไว้วางใจ ร่วมมือสนับสนุนจากสาธุชนอยู่เสมอ จะทำการสิ่งใดก็สำเร็จและราบรื่น ท่านจึงสอนให้รักษาความจริงใจในกันและกันไว้ทุกเมื่อ นอกจากความจริงใจต่อผู้อื่นแล้ว ยังมีความจริงใจต่อตนเองอีกประการหนึ่ง ซึ่งจะต้องรักษาให้มั่นคง และให้ยิ่งขึ้นไป คือเมื่อได้ตั้งใจในความประพฤติปฏิบัติอันใดตามที่ได้ไตร่ตรองเห็นว่าชอบว่าเป็นประโยชน์แท้แล้ว ก็ให้ติดตามรักษาความตั้งใจที่จะกระทำตั้งนั้นให้ตลอด ทั้งที่เป็นมาแล้ว ที่กำลังเป็นอยู่ และที่จะเป็นต่อไป ผู้ที่รักษาความจริงใจต่อตนเองได้มั่นคง จะไม่เป็นคนสับสับ หากเป็นคนเที่ยงตรง หนักแน่น ทำอะไรตามกฎเกณฑ์ ตามระเบียบ และตามความถูกต้องเป็นธรรม สามารถสร้างสมความดีความเจริญให้เพิ่มทวีขึ้นได้ ไม่มีวันถอยหลัง บัณฑิตจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงความจริงใจให้ทราบชัด และตั้งใจพยายามรักษาไว้เพื่อโชคชัยในชีวิตของท่าน

ขออวยพรให้ทุกคนมีความเข้มแข็ง ที่จะติดตามรักษาความจริงใจของตน ๆ ไว้ทุกเมื่อ เพื่อจักได้เป็นผู้สามารถในการปฏิบัติงาน และสามารถนำพาชีวิตให้ประสบกับ ความสุขสวัสดิ์ ความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าทุกประการได้ สมตามที่มีมุ่งหมายไว้.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันจันทร์ ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง อีกวาระหนึ่ง ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อวันก่อน ๆ ข้าพเจ้าได้กล่าวกับที่ประชุมบัณฑิตว่า การสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงในชีวิตนั้น นอกจากมีวิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีพื้นฐานจิตใจอันสุจริตและมุ่งมั่นเป็นเครื่องรองรับวิชา และต้องมีกุศโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงานปฏิบัติตัวด้วย จึงจะประสบความสำเร็จและความเจริญได้ตามประสงค์ วันนี้ จะพูดถึงกุศโลบายอีกข้อหนึ่ง คือการเพียรพยายามกำจัดความคิดจิตใจที่ต่ำทรามเสียจากตน

จิตใจที่ต่ำทรามนั้นเป็นจิตใจที่อ่อนแอ ไม่กล้าและไม่อดทนที่จะเพียรพยายามสร้างสมความดีงาม ความเจริญ ความสำเร็จ ในทางที่ถูกต้องเป็นธรรม มีแต่คิดจะให้ได้มาโดยสะดวกง่ายตาย โดยไม่คำนึงถึงผิดชอบชั่วดี จิตใจดังนี้ ถ้าปล่อยไว้เกิดมีขึ้นจนเคยชิน อย่างน้อยที่สุด ก็ทำให้เป็นคนมักง่าย ทำงานบกพร่องเสียหาย อย่างมาก ก็ทำให้เป็นคนด้านหนาไร้ความอาย หยาบคาย ละโมบ ทำอะไรที่ไหน ก็เกิดอันตรายที่นั่น ท่านจึงสอนให้สังวรระวังใจของตนให้ดี อย่าให้ความชั่วเกิดขึ้น และหากเกิดขึ้นแล้ว ก็ให้กำจัดเสียทันที นอกจากนี้ ก็ต้องฝึกหัดบำรุงใจให้เข้มแข็งและประณีตขึ้น เพื่อรับเอาความดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้ก้าวถึงความสุขและความเจริญมั่นคง การฝึกใจให้เข้มแข็งนี้ ถึงหากจะรู้สึกว่าเป็นการเหนื่อยยาก แต่ถ้าได้ตั้งใจฝึกฝนโดยสม่ำเสมอให้เพิ่มพูนขึ้นโดยลำดับ ไม่ช้านานก็จะเกิดกำลังแข็งแรงเกิดความชำนาญคล่องแคล่ว จนสามารถทำความดีได้ง่ายขึ้น ไม่เหนื่อยยากเลย

ขออวยพรให้บรรดาบัณฑิตมีความคิดจิตใจที่เข้มแข็ง สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยปัญญาความฉลาดรู้คิดโดยถูกต้อง เพื่อให้สามารถเอาชนะความมักง่ายใฝ่ต่ำ สามารถปฏิบัติงานปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกต้องดี จักได้รับความสุข ความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรือง ตามที่ตั้งใจปรารถนา.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ อีกคำรบหนึ่ง ขอแสดงความยินดีกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน

ทำครวญที่แล้ว ข้าพเจ้าได้พูดถึงการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงในชีวิตว่า นอกจากจะต้องอาศัยวิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีพื้นฐานจิตใจอันสุจริตและมุ่งมั่น เป็นเครื่องรองรับวิชาความรู้นั้น และต้องมีคุณโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงานปฏิบัติตัวด้วย จึงจะประสบความสำเร็จและความเจริญได้ตามประสงค์ วันนี้ จะพูดถึงคุณโลบายสำคัญอีกข้อหนึ่ง คือการรู้จักสงบใจ

คนโดยมาก แม้ผู้ที่เคยฝึกฝนมาให้เป็นคนหนักแน่นแล้วก็ตาม บางครั้งเมื่อต้องประสบเหตุ ประสบปัญหา กระทบกระเทือนอย่างหนักเข้า ก็อาจบังเกิดความหวั่นไหว หรือสับสนฟุ้งซ่านได้ และเมื่อเกิดหวั่นไหวฟุ้งซ่าน ความคิดสติปัญญาก็จะสั่นตัว หรือดับวูบลง ความหลงและอคติก็เข้ามาแทนที่ ทำให้จนปัญญา คิดไม่ออก ทำไม่ถูก และที่สุดก็อาจผิดพลาดเสียหายได้ต่าง ๆ ท่านจึงสอนให้ทุกคนรู้จักสงบใจ คือบังคับใจให้หยุดคิดเรื่องที่กำลังคิด และกำลังทำให้ฟุ้งซ่านหรือสับสนอยู่นั้น เสียชั่วขณะ เมื่อหยุดคิดสับสนได้ ก็จะอำนวยโอกาสอันประเสริฐ ให้สติความระลึกรู้ และปัญญาความเฉลียวฉลาด กลับคืนมาใหม่ ช่วยให้ใจแจ่มใส หนักแน่น เข้มแข็งเข้า ความคิดเห็นก็เข้ารูปเข้ารอย คือ มีความเที่ยงตรง เป็นกลาง สุขุม ปราศจากอคติ สามารถพิจารณาเห็นเหตุเห็นผลได้กระจ่างแจ่มชัด หาทางปฏิบัติได้ถูกต้องพอเหมาะพอดี ถึงขั้นนี้ ปัญหาทั้งปวงก็จะคลี่คลายเรื่องที่จะเสียหายก็จะแก้ได้ ตก กลับกลายเป็นดีโดยตลอด บัณฑิตจึงสมควรอย่างยิ่ง ที่จะสำเหนียกตระหนักในความรู้จักสงบใจยังคิดเสมอในกาลทุกเมื่อ

ขออวยพรให้ทุกคนมีจิตใจสงบหนักแน่น เพื่อสามารถสร้างสรรค์ความสำเร็จ ความมั่นคง ความสุขสวัสดิ์ และความเจริญก้าวหน้าให้เกิดแก่ตนแก่ประเทศชาติได้ สมตามที่มีปณิธานปรารถนา.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ อีกคำรบหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ได้มากล่าวกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยนี้แล้วรวม ๖ คราว ถึงการทำกรงานสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญก้าวหน้า เป็นใจความว่า นอกจากจะต้องใช้วิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีจิตใจที่มั่นคงในความสุจริตและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จ เป็นรากฐานรองรับ กับต้องอาศัยคุณโลบาย หรือวิธีการอันแนบคายในการประพฤติปฏิบัติ เข้าประกอบอีกหลายประการ ประการแรก ได้แก่การสร้างศรัทธาความเชื่อถือในงานที่กระทำ ซึ่งเป็นพลังกำลังส่งเสริมให้เกิดความพอใจและความเพียรพยายามอย่างสำคัญ ในอันที่จะทำการงานให้บรรลุผลเลิศ ประการที่สอง ได้แก่การไม่ประมาทปัญญาความรู้ความฉลาดสามารถ ทั้งของตนเองทั้งของผู้อื่น ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ทำงานได้ก้าวหน้ากว้างไกล ประการที่สาม ได้แก่การตามรักษาความจริงใจ ทั้งต่อผู้อื่นทั้งต่อตัวเอง ซึ่งเป็นเครื่องทำให้ไว้วางใจร่วมมือกัน และทำให้งานสำเร็จได้โดยราบรื่น ประการที่สี่ ได้แก่การกำจัดจิตใจที่ต่ำทราม รวมทั้งสร้างเสริมความคิดจิตใจที่สะอาดเข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยให้ฝึกฝนในการที่จะปฏิบัติดี ให้เกิดความก้าวหน้า ประการที่ห้า ได้แก่การรู้จักสงบใจ ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ยังคิดได้ในเมื่อมีเหตุทำให้เกิดความหวั่นไหวฟุ้งซ่าน และสามารถพิจารณาแก้ไขปัญหาได้โดยถูกต้อง

วันนี้ใครจะสรุปว่า คุณสมบัติหรือคุณธรรมที่กล่าวแล้ว ทั้งที่เป็นส่วนรากฐาน ทั้งที่เป็นส่วนวิธีการ ต่างเป็นเหตุเป็นผลอาศัยกัน และเกื้อกูลส่งเสริมกันอยู่ทั้งหมด จะอาศัยเพียงหนึ่งข้อใด หรือเพียงบางส่วนบางข้อมิได้ เพราะจะไม่ช่วยให้เกิดผล หรือได้ผลน้อย ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพยายามอบรมสร้างเสริมให้บริบูรณ์ขึ้นแต่ละข้อ และทุกข้อ เมื่อคุณสมบัติดังกล่าวประชุมพร้อมกันขึ้นแล้ว จึงจะบังดาลผลเลิศให้เกิดขึ้นสมบูรณ์บริบูรณ์ เป็นประโยชน์ช่วยตัวช่วยผู้อื่นได้อย่างแท้จริง

ขออวยพรให้ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในงานและขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วันจันทร์ ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรและประกาศนียบัตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อีกวาระหนึ่งในโอกาสนี้ และที่ได้ทราบรายงาน ว่า กิจการต่าง ๆ ของสถาบันดำเนินก้าวหน้ามาเป็นอย่างดี เป็นประโยชน์แก่การบริหารและพัฒนาบ้านเมืองอย่างกว้างขวาง

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ทั้งมีโอกาสอันงดงามที่จะได้ปฏิบัติ บริหารงานโดยเต็มภาคภูมิ เพื่อความเจริญมั่นคงและความผาสุกของประเทศชาติ

การพัฒนา ได้เป็นภารกิจและเป็นนโยบายสำคัญของการปกครองบริหารประเทศมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านเมือง จึงดูเปลี่ยนแปลงผิดตาไปกว่าเดิมอย่างมากและรวดเร็ว แต่กระนั้นก็เป็น ที่ทราบกันว่า เรายังต้องพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปอีก เพื่อให้ทันกับปัญหาความบีบคั้นซึ่งทวีขึ้น เนื่องมา แต่ได้รับความกระทบกระเทือนจากภายนอก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง นักพัฒนาและบริหาร จึงต้องมีและต้องใช้ความสามารถอย่างสูงเป็นพิเศษ

ความมั่นคงเด็ดเดี่ยว ที่จะยึดมั่นในผลสำเร็จของงาน และในความถูกต้องเป็นธรรม เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สำหรับนักพัฒนาบริหาร เพราะความมีจิตใจมั่นคงในผลสำเร็จของงานจะทำให้มุ่งมั่นที่จะกระทำต่อเนื่องไปโดยไม่ ลดละ จนบรรลุผลเลิศ ส่วนความมั่นคงในคุณธรรมนั้น จะสร้างเสริมคุณสมบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นได้มากมาย เช่นว่า จะทำให้เป็นคนสุจริต ไม่ทำ ไม่พูด ไม่คิดในสิ่งที่เป็นความชั่ว ความต่ำทรามทุกอย่าง ทำให้มีความจริงใจใน กันและกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับกำจัดความกินแหนงแคลงใจ บาดหมางแตกแยกกัน และช่วยสร้างเสริม ความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวให้เกิดขึ้น ทำให้มีความหนักแน่นในความคิดจิตใจ สามารถพิจารณาเรื่องราวและ ปัญหาต่าง ๆ ให้เห็นเหตุเห็นผลโดยแจ่มแจ้ง และหาทางปฏิบัติที่ถูกต้องเที่ยงตรงได้เหล่านี้ ถือว่าเป็นอุปกรณ์เครื่อง ประกอบและเกื้อหนุนวิชาการให้แน่นหนักสมบูรณ์ ช่วยให้ นักพัฒนาบริหารสามารถใช้หลักวิชาได้อย่างถูกต้อง เที่ยงตรง มั่นใจ บริสุทธิ์ใจ และได้ผลแน่นอนอนเต็มเปี่ยมตามเป้าหมาย

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญมั่นคงในหน้าที่การงานจง ทั่วกันทุกคน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่ และปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
และโรงเรียนนายเรืออากาศ

วันพุธ ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ อีกวาระหนึ่งในวันนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายทหารแห่งกองทัพไทย

เป็นที่เข้าใจชัดทั่วกันอยู่ว่า ทหารกับความมีวินัยต้องมีคู่กัน ทหารคนใดขาดวินัยก็ต้องขาดความเป็นทหารด้วยทันที จึงสมควรและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ทหารทุกคนจะได้ศึกษาสำเหนียกในเรื่องวินัยให้แจ่มแจ้งแน่ชัด วินัย แท้จริงมีอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งคือวินัยตามที่ทราบกันและถือกัน อันได้แก่ข้อปฏิบัติที่บัญญัติไว้เป็นกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งคือวินัยในตนเอง ที่แต่ละคนจะต้องบัญญัติขึ้นสำหรับควบคุมบังคับให้มีความจริงใจ และให้ประพฤติปฏิบัติตามความจริงใจนั้นอย่างมั่นคง มีลักษณะเป็นสัจจาธิฐาน หรือการตั้งสัตย์สัญญาให้แก่ตัว วินัยอย่างนี้จัดเป็นตัววินัยแท้ เพราะให้ผลจริงและแน่นอนยิ่งกว่าวินัยที่เป็นบทบัญญัติ ทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อผลให้การถือการใช้วินัยที่เป็นบทบัญญัตินั้นได้ผลเที่ยงตรง ถูกต้อง สมบูรณ์ เต็มเปี่ยมตามเจตนารมณ์ สำคัญที่วินัยในตนเองนี้จะต้องบังเกิดขึ้นจากการที่ได้ยั้งคิดแล้ว ได้ใช้สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด พิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว จนเห็นประจักษ์ในเหตุในผลที่แน่แท้ และเมื่อเป็นวินัยที่กลั่นกรองขึ้นจากสติปัญญาความฉลาดรอบคอบ ก็ย่อมจะทำให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ทรงความศักดิ์สิทธิ์ คุ่มครองป้องกันผู้ปฏิบัติให้พ้นจากภัยอันตรายและเหตุแห่งความเสื่อมเสียทั้งปวงได้ ทั้งทางกายทางใจ พาให้เจริญรุ่งเรืองพร้อมด้วยศักดิ์ศรี เกียรติ อำนาจทุกประการ

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุขและความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ ให้ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในตำแหน่งการงาน มีความสมประสงค์ในสิ่งที่พึงปรารถนาทุกสิ่ง และขอให้ทุกคนที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศ และพระราชทานสัญญาบัตรยศ

แก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๒๔

(๒) งานของตำรวจมีมากหลายด้าน ตั้งแต่งานที่เป็นหลักที่เรียกว่าเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ซึ่งเป็นงานที่กว้างขวางมาก ก็ยังมีงานป้องกันประเทศชาติให้อยู่รอดอีกด้วยและเป็นการช่วยสงเคราะห์ประชาชน งานอันนี้เป็นงานที่กว้างขวาง แต่ละคนก็มีหน้าที่โดยเฉพาะของตัวเอง แต่งานทั้งหมดนี้ก็ต้องเป็นของแต่ละคน เพราะว่าผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้นเป็นที่เห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายที่ตนทำงานโดยเฉพาะ ทั้งผู้ทำงานอย่างเลื่องตัวเอง ในกรมตำรวจ และนอกจากนี้ประชาชนทั่วไปก็จะมองตำรวจเหมือนกันว่าเป็นผู้ที่ทำงานพิทักษ์สันติราษฎร์จริงหรือไม่ ถ้าท่านทั้งหลายปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง และด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งด้วยความเหนียวแน่น อดทน ก็จะทำให้งานตำรวจไทยมีชื่อเสียงดี และงานนั้นก็จะทำได้โดยง่ายขึ้นมาก เพราะว่ามีคนเชื่อถือ ฉะนั้นงานที่จะทำด้วยความมีวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ บางทีงานที่ทำอยู่มีปัญหามากมาย แต่ถ้ายึดมั่นในความเป็นกลาง มีจิตใจเป็นกลาง จะทำให้งานนั้นสำเร็จไปง่ายขึ้น เพราะว่าถ้ามีจิตใจเป็นกลางปราศจากอคติ จะทำให้งานนั้นแจ่มแจ้งขึ้นมา มีปัญหาใด ๆ ส่วนมากเวลาเห็นงานแล้วก็มีติด เพราะว่าถ้าเรามีความฟุ้งซ่าน ไม่มีความแน่วแน่ งานนั้นก็จะยาก แต่ถ้าทำจิตใจให้มั่นคง ซื่อตรง งานนั้นจะค่อย ๆ แจ่มขึ้นมา และสามารถที่จะทำโดยง่าย

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายผู้ได้เป็นผู้ใหญ่ และมีความรับผิดชอบมาก จงทำจิตใจที่เป็นกลาง ปราศจากอคติ และมีความตั้งใจมุ่งหมายที่จะทำงาน จะทำให้งานทั้งหลายที่เกิดขึ้นเป็นงานที่ทำได้ ผ่านไปได้โดยไม่ยากนัก และจะทำให้งานของกรมตำรวจลุล่วงไปด้วยดี สร้างความเจริญมั่นคงแก่ประชาชน และส่วนที่ได้ชื่อว่าผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ในทุกทาง พิชัยสันติราษฎร์ในด้านอันตราภัย และพิชัยสันติราษฎร์ในด้านอันตราภัยด้วย พิชัยสันติราษฎร์ในฐานะเป็นชาติบ้านเมือง ทำให้ประเทศชาติอยู่รอด มีความเจริญมั่นคง ฉะนั้นงานที่ท่านทำก็จะมี ความหมาย และมีเกียรติยิ่งขึ้น

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง มีพลานามัยแข็งแรง ทั้งมีจิตใจเข้มแข็ง ขอให้ได้ ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ประสบผลสำเร็จทุกประการในหน้าที่ของท่าน ขอให้ท่านทั้งหลายมีแต่สุจริตทุกคน ทำ กิจการงานได้สมความปรารถนาทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) บันทึกพระสุรเสียงไม่ติด

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ผู้เข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย^(๒)

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันศุกร์ ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๒๔

(๓)มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายแก่ท่านทั้งหลาย ผู้ได้ปฏิบัติงานมาเป็นผลดีมาตลอด

เครื่องอิสริยาภรณ์นี้เป็นเครื่องหมายของความดี ของผลงานที่ดี คือการที่ท่านทั้งหลายรู้ว่าจะต้องทำ ประโยชน์ในกิจการงาน นับว่าเป็นผลของการงานอย่างหนึ่ง หรือประโยชน์ของการงานอย่างหนึ่ง ถ้าพูดถึงประโยชน์ ที่แต่ละคนจะปฏิบัติได้ก็แบ่งเป็นหลายอย่าง มีประโยชน์ที่ได้ทำมาแล้ว และก็มีประโยชน์ที่กำลังทำอยู่ คือการงานที่ กำลังทำอยู่เป็นประโยชน์ และเป็นประโยชน์ที่จะได้ในอนาคต นอกจากนี้จะแบ่งประโยชน์นี้ได้คร่าว ๆ เป็น ๒ อย่าง ประโยชน์ที่ทำและได้รับผลที่ดีสำหรับส่วนตัว ซึ่งเครื่องอิสริยาภรณ์นี้ก็นับว่าเป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็น ผลของการทำงานทำการโดยเล็งประโยชน์ ประโยชน์อีกด้านหนึ่งก็คือประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ส่วนงาน ซึ่ง ถ้าทำดีแล้วงานนั้นก็สำเร็จลุล่วงไปโดยดี ทำให้งานนั้นมีความมั่นคง และส่วนรวมได้รับประโยชน์ เช่น ผู้ที่เป็น ข้าราชการในด้านใดก็ตาม ถ้ารับราชการโดยเล็งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ก็จะได้รับประโยชน์ จะเกิดประโยชน์แก่ ส่วนรวม แก่ทางราชการ หน่วยงานก็เจริญรุ่งเรือง และเมื่อหน่วยงานเจริญรุ่งเรืองมีผลงาน ก็จะทำให้ประเทศชาติมี ความมั่นคง มีความก้าวหน้า ฉะนั้น ประโยชน์ทั้งหลายนี้ จากที่แบ่งเป็น ๓ อย่าง และเป็น ๒ อย่างนั้น ถ้าผสมกันไปก็เป็น ๕ อย่าง ท่านทั้งหลายเป็นผู้ใหญ่แล้ว ได้ผ่านงานมานาน จึงควรเข้าใจที่ได้กล่าวเช่นนี้ใครที่จะ เตือนใจไว้ว่าประโยชน์ที่ผ่านมาแล้วก็เห็นประจักษ์ โดยเฉพาะประโยชน์ที่ได้รับเกียรตินั้นก็เห็นประจักษ์ ได้ชัด ประโยชน์ในงานที่ทำมาอาจจะไม่ค่อยได้เห็นชัดนัก เพราะบางทีงานนั้นทำเสร็จแล้วมีความสำเร็จก็ตาม แต่ คนอาจจะไม่เห็นดังนี้ประโยชน์ที่ได้ทำแล้วสำหรับส่วนงานหรือส่วนรวมนั้น ถ้าหากว่าไม่เห็นก็อย่าเสียกำลังใจ ทำประโยชน์ในปัจจุบันต่อไปอย่างเหนียวแน่น จะได้มีผลและจะเห็นประโยชน์นั้นในอนาคตแน่นอน

ฉะนั้น การที่คนเราทำงานทำการบางทีที่ใจบ้าง บางทีรู้สึกทำงานแล้วไม่ได้ประโยชน์ ทำงานแล้วไม่

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ในโอกาส พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ ฝ่า ฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย

(๓) บันทึกพระสุรเสียงไม่ติด

ได้เกียรตินั้น ความจริงนั้นมีอยู่ถ้าเราทำดี เราทำงานอย่างเข้มงวด เคร่งครัด สุจริต ถูกต้องตามหลักวิชา เทียบแน่นอน ย่อมจะเป็นประโยชน์แน่นอน ถ้าในทางตรงกันข้าม เราทำสิ่งที่ไม่ดี และนึกว่าคนอื่นเขาไม่ทราบ ก็ไม่เป็นความจริงเหมือนกันว่าคนอื่นจะไม่ทราบ ในที่สุดก็ทราบ และจะเป็นผลตรงกันข้ามกับประโยชน์ในอนาคต สำหรับทั้งส่วนตัวสำหรับทั้งส่วนรวม พูดถึงส่วนตัวหรือส่วนรวมทุกคนก็ย่อมต้องการความเจริญรุ่งเรือง ทุกคนย่อมควรจะทำงานในทางที่ดี ในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนตัว แต่ว่าผู้ใดที่ไม่ใคร่ที่จะได้ประโยชน์ส่วนตัวโดยแท้ ก็อาจไม่ต้องเป็นห่วงนักเพราะว่าเป็นส่วนตัว แต่ที่น่าเป็นห่วงคือถ้าคนไม่เล็งประโยชน์ส่วนรวม ประโยชน์ส่วนรวมนั้นหรือประโยชน์ส่วนงาน อาจจะไม่ได้เห็นในงานที่ทำมาแล้ว หรือในงานที่กำลังทำ แต่ย่อมจะเห็นในอนาคต และถ้าไม่เล็งประโยชน์ที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมนั้น เมื่อเป็นผลออกมา ก็จะเป็นผลร้ายต่อส่วนรวม ถ้าเป็นผลร้ายต่อส่วนรวมแล้วก็จะแก้ไขยาก แก้ไขลำบากมาก ฉะนั้น การที่เตือนอยู่เสมอ และมีการพูดตักเตือนตั้งแต่ชั้นข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยว่า ควรจะทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความขยันหมั่นเพียรนั้น เพราะว่าถ้าไม่เตือนใจให้พยายามทำในสิ่งที่สุจริต ทำในสิ่งที่เจริญนั้น ย่อมเป็นผลกว้างไกลได้ถึงส่วนรวม และเมื่อส่วนรวมมีความปั่นป่วนไม่มั่นคง ส่วนตัวจะอยู่ยาก และจะไม่ทราบด้วยซ้ำว่าทำไมมันเกิดเรื่องวุ่นวายนัก ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ได้ผ่านชีวิตมา และได้ผ่านการงานมาจนทุกวันนี้ ท่านทั้งหลายย่อมทราบดีว่าที่พูดนี้หมายถึงอะไร ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายตั้งใจต่อไปที่จะปฏิบัติงานของตน ๆ โดยดี และโดยไม่ท้อใจ แม้จะยังไม่เห็นประโยชน์ของงาน ถึงปานนี้ น่าจะเห็นประโยชน์แล้ว แม้จะไม่เห็นประโยชน์ของงานที่ดี ก็ขอให้มีความเทียบแน่นอน มีความเพียรพยายามต่อไป ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานด้วยความตั้งใจในงานด้วยหลักวิชาที่ถูกต้อง จะทำให้อนาคตทั้งส่วนตัวทั้งส่วนรวมแจ่มใส

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาความดีอยู่ และเพื่อการนี้ขอให้ท่านมีกำลังกายและใจสมบูรณ์ เพื่อฟันฝ่าอุปสรรคใด ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกทั้งภายใน เพื่อประสบความเจริญรุ่งเรือง และขอให้ประสบความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันพุธ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๔

ข้าราชการทุกฝ่ายมีหน้าที่เหมือนกัน ที่จะต้องตั้งใจชวนช่วยปฏิบัติงานด้วยความ
ฉลาดรอบคอบ ให้สำเร็จลุล่วงตรงตามเป้าหมายโดยไม่ชักช้า และที่จะต้องร่วมกับชาวไทย
ทุกคนในอันที่จะอุ้มชูรักษาความดีในชาติให้ยืนยงมั่นคงอยู่กับผืนแผ่นดินไทย. ยิ่งเป็นผู้ใหญ่
มีตำแหน่งสำคัญ ยิ่งจะต้องปฏิบัติให้ดี ให้หนักแน่น ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น. ผลงานที่
สำเร็จขึ้นจากความร่วมมือและจากความบริสุทธิ์ใจ จักได้แผ่ไพศาลไปตลอดทั่วทุกหนแห่ง
ยังความสุขความเจริญที่แท้จริงให้บังเกิดขึ้นได้ตามที่ปรารถนาปรารถนา.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๔

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ พ่อค้าและประชาชน
จังหวัดนครราชสีมา

อาทิตย์ ที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๔

.....^(๒) ฟ่านักในจังหวัดนครราชสีมาอีกครั้งหนึ่ง และได้เห็นความปรองดองสามัคคีของประชาชนทั้งหลาย ทั้งพ่อค้า ข้าราชการ ลูกเสือชาวบ้าน และไทยอาสารักษาชาติ ได้มาชุมนุมพร้อมกันในโอกาสที่ฉลองวันชัยชนะของท่านท้าวสุรนารี ซึ่งเป็นปูชนียบุคคลประจำจังหวัด

ท่านท้าวสุรนารีนี้เป็นผู้ที่ได้เสียสละ เพื่อให้ประเทศชาติมีความปลอดภัยอย่างกล้าหาญ และทำให้พวกเราทั้งหลายผู้เป็นอนุชนรุ่นหลังได้ระลึกถึงท่าน ก็สมควรที่จะให้พวกเรานึกถึงว่า ผู้ที่ได้ปฏิบัติงานเพื่อรักษาความปลอดภัยความมั่นคงของประเทศชาตินั้น มีบุญคุณมาก และประจวบกับในสามสี่วันที่ผ่านมา เหตุการณ์ในประเทศไทยก็ได้มีความไม่เรียบร้อย แต่ก็เรียบร้อยลุกล่วงไปได้แล้ว ที่เรียบร้อยไปได้อีกก็ต้องอาศัยทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายทหาร ทั้งฝ่ายพลเรือน ทั้งฝ่ายประชาชนทั่วไป ได้ผนึกกำลังมีความสามัคคีอย่างแน่นชัด ปฏิบัติงานของตน ๆ อย่างดีที่สุดด้วยความกล้าหาญ ด้วยความยั้งคิด และสำคัญที่สุดด้วยความระลึกถึงบุญคุณของบรรพชน ที่ได้เสียสละเพื่อรักษาเอกราชอธิปไตยของประเทศชาติซึ่งตกทอดมาถึงเรา เอกราชอธิปไตยของเรานี้เราจึงต้องห่วงแหน วิธีที่จะห่วงแหนเอกราชอธิปไตยนั้น ก็จะต้องให้ทุกคนสามัคคีกัน รู้จักหน้าที่ ผู้ที่จะปฏิบัติงาน จะเป็นทหาร จะเป็นข้าราชการพลเรือน จะเป็นพ่อค้าประชาชน ล้วนเป็นประชาชนทั้งนั้น เป็นเจ้าของประเทศทั้งนั้น จะต้องช่วยกันทำ ฉะนั้นที่ชาวนครราชสีมาได้แสดงพลัง ได้แสดงว่าต้องการความเรียบร้อย ต้องการความสงบนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เหตุการณ์ที่น่าจะทำให้ประเทศชาติอาจจะล่มจมได้ กลับกลายเป็นเหตุการณ์ที่สงบเรียบร้อยได้ ก็ขอขอบใจทุกคนที่ได้ปฏิบัติตน ด้วยจิตใจระลึกถึงความสำคัญของชาติบ้านเมือง และทุกคนก็ได้ฝึกฝนมาด้วยดี โดยเฉพาะสมาชิกไทยอาสารักษาชาติและลูกเสือชาวบ้าน ก็ล้วนได้ฝึกมาให้รู้จักวิธีที่จะทำให้สถานการณ์ใด ๆ ที่จะคุกคามเรา ทำให้ผ่านพ้นไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ทุกคนก็ย่อมยินดี และที่อื่นในจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศก็มีการแสดงเช่นนี้ เป็นอันว่าเราหวังได้ว่าด้วยพลังของความสามัคคีอันเหนียวแน่น ประเทศชาติก็จะรอดพ้นอันตรายใด ๆ ที่จะคุกคามได้

ในสมัยปัจจุบัน สถานการณ์รอบตัวเราและรอบโลกมีความผันผวน บางคนในต่างประเทศก็มี ในประเทศไทยก็มี บอกว่าเมืองไทยนี้อยู่ในที่ล่อแหลมมาก แต่ทุกคนจะตอบได้ว่าไม่เป็นไร ไม่เป็นไรนี้หมายความว่าพวกเราทุกคน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) บันทึกพระสุรเสียงไม่ติด

ผนึกกำลังกัน เพื่อทวงแทนเอกราชอธิปไตยความเป็นไทยของเราไว้อย่างเหนียวแน่น ถ้าทุกคนมีจิตใจแข็งแกร่ง
เข้มแข็ง และอาศัยความดีของความสามัคคีนี้ ก็เชื่อได้ว่าใครจะบอกว่าประเทศไทยอยู่ในที่คับขัน เราก็บอกว่าอาจจะเป็นได้
แต่เราไม่มีวันมีอันเป็น ฉะนั้น ก็ขอขอบใจทุกคนผู้ที่มาชุมนุม ณ ที่นี้ และผู้ที่แสดงความเป็นไทยทั่วประเทศ ขอ
ขอบใจที่ท่านยังคงเป็นไทย และขอให้รักษาความเป็นไทยนี้ โดยเฉพาะคุณสมบัติที่คนเป็นคนไทยมีความสามัคคี
คนไทยมีความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน คนไทยมีจิตใจที่แข็งแกร่งกล้าหาญ ก็ขอให้รักษาความดีเหล่านี้ ทั้งให้มีความ
เหนียวแน่น มีความคิดพิจารณาที่รอบคอบ ไม่ว่าวม มีวินัยทั้งในตัว ทั้งในส่วนรวม จะทำให้ประเทศชาติอยู่ยงไม่มี
วันที่จะล่มจม ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถที่จะรักษาความดีของประเทศ เพื่อให้ตกทอดไปสู่อนุชนรุ่นหลังต่อไป

ขอให้ท่านทั้งหลายประกอบด้วยกำลังทั้งกาย ทั้งใจ กำลังความสามัคคี กำลังความแน่นแฟ้น จะได้ประสบ
ความเจริญมั่นคง มีความสำเร็จในกิจการทั้งหลาย ทั้งของส่วนรวม ทั้งของส่วนตัว จะประสบความสุข ความเจริญ
ความก้าวหน้า ขอให้ทุกคนได้รับพรให้เจริญผาสุก สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ของคนไทยรักษาชาติบ้านเมือง
ชั่วกาลปาวสาน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานสามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ในการประชุมใหญ่ประจำปี

ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ เมษายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ในการที่สมาชิกของสามัคคีสมาคมมาพบปะ ประชุมกันในการประชุมใหญ่ประจำปีในครั้งนี้.

ความสามัคคีและความถือตัวว่าเป็นไทย ที่เป็นเหตุชักนำท่านทั้งหลายให้มาประชุม กันได้โดยพร้อมเพรียงกันนี้ เป็นสมบัติมีค่าสูงสุด เพราะเป็นมรดกที่เราได้รับสืบทอดมาจาก บรรพบุรุษ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เรารวมกันอยู่ได้ ให้เราดำรงชาติประเทศและเอกราช สืบทอดได้. ทุกคนจะต้องรักษาความเป็นไทยและความสามัคคีนี้ไว้ให้มั่นคงในที่ทุกแห่ง. อีก ประการหนึ่ง การที่ออกมาอยู่ในต่างประเทศ ก็เพื่อแสวงหาความรู้สำหรับช่วยตนเองช่วย บ้านเมืองเป็นข้อสำคัญ ขอให้เอาใจใส่ศึกษาโดยเต็มความสามารถ พิจารณาสืบค้นสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ พบเห็นโดยรอบคอบอยู่เป็นนิตย เพื่อให้เกิดปัญญาอันแตกฉาน สามารถนำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์และความเจริญอันแท้จริงแก่ตนเองและประเทศชาติต่อไป.

ขอให้การประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จประโยชน์ต่าง ๆ สมตามเจตนา ทุกประการ และขออวยพรให้ทุกคนมีความสุขกายสุขใจ ประสบความก้าวหน้าและความ สมหวังในสิ่งที่ปรารถนาทั่วหน้ากัน.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๔

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำคณะผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๒๔

ตามที่ได้มีระเบียบให้ผู้พิพากษากล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่ตามแบบนั้น นับว่ามีความหมายไม่น้อย เพราะทุกคนจะเป็นข้าราชการ จะเป็นประชาชนพลเมืองทั่วไปของประเทศไทย ย่อมจะต้องตั้งใจที่จะปฏิบัติงานของการตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้ชาติบ้านเมืองมั่นคงอยู่ได้ โดยเฉพาะสำหรับข้าราชการก็มีหน้าที่ที่จะทำงานของตนที่ได้รับมอบหมาย คืองานที่จะทำสำหรับประโยชน์สุขของประชาชน เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ ยิ่งเป็นผู้พิพากษามีหน้าที่เพื่อความสงบเรียบร้อย และยุติธรรมของชาติบ้านเมือง ก็ยิ่งมีความสำคัญ ที่จะตั้งใจให้มั่นในกิจการงานของตนเอง เพราะงานนี้มีความสำคัญยิ่งกว่างานอื่น เพราะผู้พิพากษานั้นจะต้องพิจารณาความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในชาติบ้านเมือง ฉะนั้น การที่ให้เตือนสติตัวเองและประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตปราศจากอคติทั้งมวลนั้น จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษานั้นมีหลายอย่าง นอกจากในหน้าที่ผู้พิพากษาโดยตรง ก็จะต้องปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความรู้สูง รอบรู้ในหลักวิชา อันนี้ก็นับว่าทำให้เกิดหน้าที่อยู่แล้ว เพราะผู้ที่มีความรู้ในทางวิชาการ ย่อมเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไป ก็จะต้องเป็นที่พึ่งของทุกคน ให้เขาเห็นว่าผู้ที่เป็นผู้พิพากษานั้นพึ่งได้ ไว้วางใจได้ ปกป้องรักษาหรือกันในฐานะที่เป็นพลเมืองไทย คือ ตัวเองเป็นคนไทยก็มีหน้าที่ที่จะรักษามรดกที่ได้ตกทอดมาแต่โบราณ เพื่อที่จะให้ชาติบ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข การที่ท่านได้ประกาศออกมา นับว่ามีความหมาย เพราะความคิดเห็นนั้นก็มาจากสิ่งที่ทำให้เราได้รู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว อคติกลับความหมายแปลว่าไปในทางที่ไม่ถูก คือไปในทางที่เสื่อม อคตินั้นเป็นสิ่งที่ร้ายแรงมาก ก็จะต้องพิจารณาว่าคำว่าอคตินั้นเป็นอย่างไร ทุกคนย่อมมีทาง แต่ถ้าทางของตัวนั้นไปในทางที่ไม่ถูก ก็จะทำให้ทางตัวเองเป็นทางที่เสื่อมทราม และถ้ามีหน้าที่สูงเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ก็ให้นำผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมทรามได้ ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้กล่าวคำปฏิญาณ และประกาศออกมาเป็นการเตือนสติที่ดี สำหรับการที่จะประสบความสำเร็จรุ่งเรืองเรื่องในหน้าที่การงาน ทั้งมีความสำเร็จในความตั้งใจที่จะทำงานด้วยความสำนึก ทั้งใน

(๑) เรียบเรียงตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายบัญญัติ สุชีวะ

ด้านงานการของตนและประเทศชาติ ในฐานะเป็นคนไทย ทั้งในด้านส่วนรวม ทั้งในด้านส่วนตัว

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีความสามารถที่จะใช้วิชาการให้ก้าวหน้าด้วยความสุจริต มีความสำเร็จในงานการทุกอย่าง ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังจิตใจเข้มแข็ง ร่างกายแข็งแรง เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญ ในการที่เป็นความก้าวหน้าความมั่นคงของส่วนรวมและตนเอง ขอให้ประสบความสำเร็จและความเจริญทั่วทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ฯ

นำคณะบุคคลต่าง ๆ^(๒)

เข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุน

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ฯ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๔

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ปฏิบัติงานมาเป็นเวลานานพอสมควร และได้มีผลงานที่ดี กล่าวคือทำให้สามารถที่จะสงเคราะห์ผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติโดยฉับพลัน เมื่อผู้ใดประสบภัยธรรมชาติแล้วย่อมมีความเดือดร้อนมาก เพราะไม่ทราบล่วงหน้าว่าภัยธรรมชาติจะมาเมื่อไร ใครจะโดนมากน้อยแค่ไหนก็ไม่ทราบ ฉะนั้น เมื่อถูกภัยธรรมชาติแล้วจึงทำให้จิตใจมีความทุกข์มาก และการที่มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ปฏิบัติการ ก็ได้บรรเทาความเดือดร้อนเหล่านั้นได้อย่างดี เพราะว่าเมื่อเดือดร้อนและมีผู้ไปช่วยเหลือโดยเร็ว ก็ทำให้จิตใจนั้นมีความเบิกบานขึ้นได้ ในกรณีนี้ก็ต้องอาศัยกำลังคนที่จะไปปฏิบัติการ และกำลังทรัพย์ที่จะนำสิ่งของไปแจกจ่าย ท่านทั้งหลายที่บริจาคเงินจึงเป็นผู้ที่ช่วยกิจการนี้ และนับว่าได้บุญมากที่ได้ส่งเคราะห์ผู้ที่ได้ตกทุกข์ได้ยากโดยฉับพลัน

การที่ท่านทั้งหลายได้บริจาคเงินนั้นก็เท่ากับว่าได้ทำบุญอย่างมาก ได้เป็นการแผ่เมตตาโดยไม่มีประมาณ เพราะว่าท่านก็ไม่ทราบว่าให้ที่ไหน ให้ผู้ใด การจัดงานของราชประชานุเคราะห์ก็มีความยุ่งยากลำบาก ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเหน็ดเหนื่อยมาก แต่ทุกคนก็ตั้งใจที่จะปฏิบัติ เพราะว่าเป็นการสงเคราะห์ เป็นการช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากเบิกบานขึ้นได้ นับว่าเป็นการช่วยให้ส่วนรวมมีความสุขขึ้นมา เพราะทราบว่าถ้าประสบภัยใด เมื่อใด ก็จะมีผู้ที่จะช่วยเหลือ การจัดให้มีทุนราชประชานุเคราะห์ส่วนจังหวัดนั้น ก็นับว่าเป็นความก้าวหน้า เป็นสิ่งที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างดี เพราะว่าการที่ส่วนกลางได้อนุมัติให้จังหวัดต่าง ๆ จ่ายเงินไป ก็จ่ายเงินไปในวงเงินที่ไม่มากนัก ไม่เหมาะสมไม่พอกับการสงเคราะห์ การตั้งทุนนั้นก็ทำให้งานของส่วนจังหวัดทำงานได้โดยเร็วและมีประสิทธิภาพดีขึ้น จึงขอชมเชยทุกคนที่จัดตั้งทุนมูลนิธิส่วนจังหวัดไว้ และดำเนินงานเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัด ทำให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ทำงานได้อย่างดี เป็นการส่งเสริมขวัญของประชาชนไว้โดยทั่วกัน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คณะกรรมการสมาคมแห่งประเทศไทย คณะกรรมการมูลนิธิประจำจังหวัดศรีสะเกษ ราชบุรี และผู้แทนจำหน่ายโดยดำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ก็ขอขอบใจทุกท่านที่ได้บริจาคทรัพย์ ที่ได้ช่วยด้วยกาย ที่ได้ช่วยด้วยใจ ให้งานของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ก้าวหน้า และมีประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้วยจิตที่เต็มไปด้วยกุศลนี้ก็เชื่อว่าจะทำให้ท่านทั้งหลายมีความสุขสบายใจเพิ่มขึ้น และมีความสุขสามารถที่จะปฏิบัติงานของท่านได้ดีมีผลที่ทำให้ทุกคนมีความมั่นคง ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกายและใจเข้มแข็ง แข็งแรง มีความสำเร็จทุกอย่างในกิจที่ชอบธรรม ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการจัดงานฉลองครบรอบ ๕๐ ปี

ของ

สโมสรรอตราในประเทศไทย

เข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๔

ขอขอบใจชาวโรตารีที่ได้นำเงินอีกส่วนหนึ่งมาบริจาคหลังจากที่ได้บริจาคสำหรับมูลนิธิอานันทมหิดลเป็นจำนวน ๒ ล้านบาทแล้ว

เงินที่ได้บริจาค่นี้จะขออนุญาตไม่ไปตั้งโครงการอะไร เพราะว่าถ้าจะตั้งโครงการอะไรขึ้นก็จะต้องเป็นโครงการใหม่ และเป็นภาระหนักมาก แต่ขออนุญาตนำไปใช้สงเคราะห์ชาวบ้านตามปกติ ซึ่งถ้านึกดูก็มีความจำเป็นมาก เช่นอย่างเราไปต่างจังหวัดปีหนึ่งก็ต้องจ่ายเงินสำหรับสงเคราะห์ชาวบ้านที่เจ็บป่วยหรือที่ยากจนครั้งหนึ่ง ๆ ประมาณ ๒ ล้านบาท เฉพาะสำหรับสิ่งที่เรียกว่าเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งไม่ได้เป็นอนุสรณ์อะไรเลย แต่ถือว่าเป็นการแผ่เมตตาให้แก่ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ฉะนั้นที่ต้องขออนุญาตใช้เงินนี้สำหรับในสิ่งที่ไม่เห็น เพราะว่าตามปกติเมื่อผู้ใดบริจาคเงินก็ต้องการให้จารึกเอาไว้ เป็นตึก อาคาร หรือเป็นมูลนิธิ หรือเป็นอะไรที่อวดเขาได้ แต่คราวนี้ก็ขอให้ถือว่า ถือเป็นกันเองว่านำเงินนี้ไปใช้ในสิ่งที่อาจจะเป็นว่าเอาหน้าพริกไปละลายแม่น้ำ แต่สังเกตดูว่ามีผลดีมาก เพราะว่าไปในต่างจังหวัด ไปประสบคนที่เดือดร้อนเพราะยากจน เพราะโรคเบียดเบียนนั้นมีความจำเป็นมาก บางทีมีครอบครัวมีเด็กมากก็ได้ช่วยในการศึกษา มีเด็กที่ได้รับการศึกษาเป็นจำนวนหลายพันคนแล้ว แต่ว่าไม่ได้ตั้งเป็นมูลนิธิ แต่ที่บอกว่ามีผลแน่ เพราะว่ากลับไปไหนที่เดิมหลังจากไปเยี่ยมเป็นเวลา ๓ – ๔ ปี เห็นมีความก้าวหน้า ความเป็นอยู่ดีขึ้น อนามัยก็ดีขึ้น การศึกษาก็ดีขึ้น ฉะนั้น ก็ขออนุญาตนำเงินนี้ไปใช้ในกิจการเช่นนี้ และจะไม่รายงาน จะไม่รายงานให้ท่านทราบว่าจะไปทำอะไร ใช้หมดแล้วหรือยัง เพราะว่าบอกไม่ได้ ถ้าท่านเห็นด้วยก็ขอให้ท่านอนุญาต ก็ขอขอบใจที่ท่านเห็นด้วยในการนี้ และเชื่อว่าท่านทั้งหลายจะได้รับอานิสงส์ คือผลของจิตใจที่เมตตาอย่างไม่มีนึกที่จะต้องการอะไรตอบแทนนอกจากความสบายใจ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ฉะนั้น ก็ขอขอบใจท่านที่นำเงินมาให้ ทั้งมีไมตรี มีจิตใจที่สูง มีจิตใจที่เปี่ยมด้วยเมตตา ซึ่งก็เป็นจุดประสงค์ของโรตารีที่จะช่วยให้สังคมที่เราอาศัยอยู่ดีขึ้น อันนี้ก็ใช่อุดมคติของโรตารีอยู่แล้ว แต่โดยมากเวลาบอกว่าสมาคมก็ตาม สโมสรก็ตาม กลุ่มก็ตาม ชมรมก็ตาม มีจุดประสงค์ที่จะช่วยสังคม โดยมากก็ชอบเอาหน้า แต่อย่างที่ท่านบอกว่าไม่ต้องการเอาหน้า อันนี้ก็เป็นการสงเคราะห์ที่สุดสุด และผลได้แก่ท่านโดยตรงคือความสงบจิต ความสบายใจที่จะได้รับในการมีจิตใจเมตตาโดยไม่ต้องการอะไรตอบแทน ความจริงท่านก็จะได้ตอบแทนในทันที คือความสุขใจ ความสงบใจ และอย่างนี้ก็จะมีความเจริญรุ่งเรืองในความเป็นอยู่โดยแท้

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาความดีเช่นนี้ ความตั้งใจดีเช่นนี้ และเชื่อว่าท่านจะประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองทุกคน ก็ขอให้ฝากความระลึกถึง ความปรารถนาดี ความขอบใจ แก่เพื่อนโรตารีทุกคนที่ไม่ได้มาในวันนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายใจเข้มแข็งสมบูรณ์ และประสบแต่ความสำเร็จและความเจริญทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พีทีซี. สามัญรุ่นใหญ่

ค่ายโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เข้าเฝ้า ฯ

ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๔

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาในวันนี้ และนำเงินมาเพื่อการกุศล เพื่อไปช่วยสงเคราะห์ประชาชนที่ยากไร้ และประสบความสำเร็จทุกซี่ยาก ซึ่งถ้าทุกคนช่วยกันเช่นนี้ก็จะเป็นการช่วยชาติบ้านเมืองให้มีความมั่นคงน่าอยู่ และมีความเจริญก้าวหน้าได้ ทั้งได้จัดรายการเมื่อครั้งวันเกิดเพื่อให้พร ก็ขอรับพรนี้ไว้ด้วยความปลาบปลื้ม และขอตอบสนองพรให้ท่านทั้งหลายมีความเจริญรุ่งเรืองตามเจตนาที่ท่านทั้งหลายมีความตั้งใจด้วยความบริสุทธิ์

กิจการลูกเสือในรูปแบบใดก็ตาม ก็สรุปได้ว่าจะต้องเปี่ยมด้วยความเมตตา คือการสงเคราะห์ผู้อื่นที่เป็นเพื่อนร่วมโลก หรือร่วมชาติ ซึ่งอุดมการณ์ของลูกเสือนั้นก็มีอยู่เป็นหลักสำคัญแค่นี้ คือ ให้ช่วยกันให้ทุกคนได้มีชีวิตที่มีความสุขตามอัตภาพ ผู้ที่เป็นลูกเสือนั้นมีหน้าที่ที่จะช่วยผู้อื่นมากกว่าผู้ใด เพราะได้รับการฝึกในอุดมการณ์นี้ และได้อุทิศตัวโดยที่ตั้งใจเข้าร่วมในกิจการด้านลูกเสือนี้ ก็หมายความว่าพร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อผู้อื่น และเท่ากับตั้งใจอธิษฐานว่าขอได้ช่วยผู้อื่นเป็นความสุขของตัวเอง เมื่อเข้าไปในกิจการของลูกเสือแล้วก็จำเป็นที่จะรักษาความตั้งใจนี้ เพราะสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคน สำหรับผู้ที่ถือว่ามีความตั้งใจที่สูง คือต้องรักษาความตั้งใจ ถ้ารักษาความตั้งใจไว้ได้ ก็นับว่าท่านจะได้รับความเจริญรุ่งเรืองโดยแน่แท้ และมีความสุขสบายใจอย่างแน่นอน การที่ได้ตั้งใจที่จะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของลูกเสือ ก็เท่ากับรับกิจการลูกเสือ หรือความคิดของลูกเสือไว้ในตัว และถือว่าเป็นหน้าที่

ลูกเสือที่เรียกในรูปแบบต่าง ๆ ก็เพราะว่ามีลูกเสือสามัญ ลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือเป็นผู้ใหญ่ก็มี เป็นเด็กก็มี ลูกเสือสำรองก็มี ลูกเสือทั้งหลายนี้ที่ตั้งใจที่จะทำดี จึงต้องให้เข้าใจถึงการทำดีคืออะไรแล้วก็ปฏิบัติ การทำดีนั้น คำรวม ๆ นี้ฟังดูแล้วก็ง่าย เพราะคำว่าดีมันสั้นมาก แต่คำว่าดีนี้ต้องตีความให้กว้างขวาง ถ้าเขียนเป็นหนังสือก็คงเขียนเป็นเล่มใหญ่ แต่นึกดูว่าทุกคนก็ย่อมเข้าใจว่าดีคืออะไร ชั่วคืออะไร เพียงแต่ว่าบางทีก็ลืม ถ้าไม่ลืมก็นับว่าเป็นคนดี ถ้าลืมก็อาจจะตกเป็นคนชั่วได้ เพราะว่าเมื่อลืมความดีแล้วความชั่วเข้ามาแทนที่ ฉะนั้น การฝึกจิตให้ทำแต่ความดีนั้น เบื้องต้นก็ต้องตั้งใจให้ดี ตั้งใจให้ดีหมายความว่า คิดเป็นกลาง อย่าเพิ่งนึกว่าตอนแรกจะต้องคิดทำ

(๑) เรียบเรียงตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

โครงการอะไร ๆ ตั้งจิตให้เป็นกลางก่อนแล้วก็จะเห็นว่าอันไหนเป็นของดี อันไหนเป็นของไม่ดี เมื่อเห็นเป็นของดีแล้วก็ต้องปักใจมุ่งทำแต่ความดีนั้น เมื่อทำดีนั้นก็จะต้องมีความสามารถคือต้องมีความรู้ มีวิชาการ ถ้าไม่มีวิชาการแล้วไปบอกว่าจะทำดี ก็ไม่สามารถที่จะทำอะไรเลย เช่นเดียวกันกับสมมุติว่าวันนี้บอกว่าจะมาสวนจิตร ๆ ถ้าอยู่ที่บ้านนึกเพียงว่าวันนี้จะมาสวนจิตร ๆ แต่ไม่รู้ว่าเดินทางไปสวนจิตร ๆ เป็นอย่างไร ก็ไม่ถึง ไม่มีทางถึง หรือแม้จะสมมุติว่าอยู่ในบ้านไม่รู้ว่าประตูคืออะไร หน้าต่างคืออะไร อาจจะเห็นช่องก็เดินไปที่ช่องนั้น แล้วก็ทะลุช่องนั้นไป อาจจะตกจากชั้นบนลงมาชั้นล่าง เพราะว่าไปเลือกหน้าต่างเอาเป็นที่ทางออก อันนี้อาจจะดูเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้านึกดูว่าเราผลอ นึกว่าทางออกคือเป็นช่อง ไม่ได้นึกว่าประตูนั้นยอมต้องเปิดปิดได้ หรือเปิดแล้วก็ต้องเดินไปได้ มีพื้นที่จะรองรับเรา เราก็อาจจะวิบัติได้ แต่ถ้าในของง่าย ๆ อย่างนี้เรามานิยามดู เราก็พิจารณาอยู่เสมอว่า เราออกจากห้องเราจะต้องออกทางประตู และทางประตูที่เรียบร้อย ที่มีพื้นที่อยู่อีกข้างหนึ่ง อันนี้ก็ดูเป็นของที่ตกลง หรือเป็นของที่ไม่น่าจะพูดเลย เพราะเป็นของที่ธรรมดา แต่ว่าก็เกิดขึ้นได้เหมือนกัน เพราะว่าบางที่บางแห่งสร้างยังไม่เสร็จ มีประตูแต่ไม่มีห้องต่อไป ซึ่งก็อาจจะอันตรายได้ ฉะนั้น ในสิ่งที่ย่าง ๆ เหล่านี้ ถ้ามาพิจารณาแล้วก็เอาเป็นตัวอย่างว่า เราเดินไปไหนเราจะต้องดูพื้นที่ เราจะต้องดูทางว่าเหมาะสมหรือเปล่า บางทีก็ไม่ได้ง่าย ๆ อย่างนี้ให้ยากเสียหน่อยก็อย่างเราเดินทางโดยรถยนต์ เราตั้งใจจะไปแห่งหนึ่ง มีทางสองทางที่แยก เราเลือกทางผิด ก็ไม่ถึง หรือถ้าหากว่าง่ายกว่า สองทางนั้นนะเรารู้ว่าไปถึง แต่เราเลือกทางที่ซรุซระมันก็ถึงยากกว่า เราก็ต้องเลือกทางที่เหมาะสม ที่ถูกต้อง ถ้าไปทางที่ตำรวจเขาห้ามไม่ให้เดินรถสวนไป คือเป็นทางที่เขาให้เดินทางเดียว เราเห็นว่าเป็นถนน เราก็แล่นไป ก็ถูกตำรวจจับ อันนี้ก็อาจจะมองยากขึ้นอีกนิดหน่อย เพราะว่าเราจะต้องทราบที่ทางไหนเป็นทางที่เหมาะสม

ในการดำเนินงานอื่น ๆ ก็ยากขึ้น เช่นถ้าเราเป็นช่างจะสร้างโต๊ะ สมมุติว่าเราเป็นช่างไม้สร้างโต๊ะ เบื้องต้นเราจะต้องมีความรู้ในทางช่างไม้ เมื่อมีความรู้ในทางช่างไม้แล้ว ก็ต้องมีฝีมือและรู้จักเลือกวัสดุมาทำ เมื่อเลือกวัสดุแล้วเราก็นำมาแปรรูปเป็นโต๊ะตามความต้องการ จะทำดีหรือไม่ดีก็แล้วแต่ความสามารถของตน ถ้าฝึกไว้ดีแล้วก็มีคุณภาพความตั้งใจที่จะทำ มีความอดทน ฝีมือนั้นประณีต ก็อาจจะได้ผลงานที่สวยงาม ที่ใช้การได้

โต๊ะไม้กระโถกกระเดก และแข็งแรงวางของไม่พัง อันนี้ก็เป็นเรื่องของช่างฝีมือ ในด้านงานอื่นที่จะตั้ง เช่น ตั้งบริษัท ตั้งบริษัทก็ต้องมีปัจจัยสำคัญก็คือต้องมีทุน ก็ต้องหาทุน ต้องหาที่อยู่ ที่ตั้งสำนักงาน และต้องมีความรู้ในกิจการ เพื่อให้กิจการนั้นดำเนินไปด้วยดี ถ้าตั้งบริษัทแล้ว ไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถ ไม่มีความตั้งใจที่ดี บริษัทตั้งแล้วก็ล้ม มีทุนเท่าไรก็จม ฉะนั้น กิจการใด ๆ เราจะต้องมีความรู้ ความตั้งใจ ความเพียรที่จะทำ ถ้าหากว่าทำในกิจการใด ๆ ด้วยความดี คือด้วยความสุจริต กิจการนั้นก็มั่นคง ถ้าทำด้วยความทุจริต กิจการนั้นก็อาจจะก้าวหน้าไปชั่วขณะหนึ่ง เสร็จแล้วก็ต้องล้มเหลวไปด้วยประการทั้งปวง ฉะนั้น งานต่าง ๆ ของแต่ละคน และของส่วนรวม ก็จะต้องประกอบด้วยความดี ความตั้งใจดี ซึ่งหมายถึงความตั้งใจแน่วแน่ ประกอบด้วยวิชาการ ประกอบด้วยความสุจริต ตั้งใจ และสำคัญประกอบด้วยความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น ไม่เบียดเบียน ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของการทำงานในโลกนี้ และเมื่อท่านทั้งหลายเกี่ยวข้องกับกิจการของลูกเสือ จึงจำเป็นที่สุดที่จะต้องพิจารณารีธีการของการทำงาน เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ของการงานนั้น ก็เชื่อว่าท่านได้ฝึกตนไว้ดี และฝึกทั้งกายฝึกทั้งใจไว้ดี ก็เชื่อว่าคงได้ผล ก็แล้วแต่ที่แต่ละคนได้ตั้งใจ ตั้งใจ ให้อยู่ในความสุจริตมากน้อยแค่ไหน มีความสามารถมากน้อยแค่ไหน ก็จะได้ผลตามส่วนนั้น

ก็ขอขอบใจท่านอีกครั้งหนึ่ง ในการที่ท่านได้จัดรายการโทรทัศน์เพื่อให้พร ขอขอบใจที่ท่านได้นำทรัพย์สินปัจจัยมาให้ เพื่อดำเนินกิจการแผ่เมตตาให้ผู้ที่มีความต้องการที่จะสงเคราะห์ การสงเคราะห์นั้นก็ป็นงานที่กว้างขวาง ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายสนับสนุนด้วยก็เป็นการดี ที่นอกจากสนับสนุนในทางปัจจัยเช่นนี้ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายสนับสนุนในการปฏิบัติตนให้ดี ซึ่งจะเป็นการช่วยส่วนรวมให้อยู่เย็นเป็นสุข อันเป็นสิ่งที่เราปรารถนาทั้งหมดทุกคน ก็ขอให้ท่านประกอบด้วยกำลังกายเข้มแข็ง กำลังใจที่หนักแน่น จึงจะได้ประสบความสำเร็จมั่งคั่ง สิ่งใดที่ปฏิบัติก็ขอให้ป็นผลสำเร็จทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการและสมาชิกของมูลนิธิชพานิชสมาคม
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล
สมทบทุนโครงการที่อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๔

ขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์เป็นจำนวนมากนี้ เพื่อที่จะนำไปดำเนินโครงการที่อำเภอสองดาว และขอรับรองว่าการที่ท่านได้บริจาคเงินนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะการที่ได้ตั้งโครงการนี้จะทำให้หมู่บ้านต่าง ๆ ที่ได้กล่าวได้รับน้ำสำหรับการบริโภค ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับความเป็นอยู่ของคนเราทุกคน เวลาเราอยู่ในที่ที่มีน้ำที่จัดการเรียบร้อยแล้ว เราก็นึกว่าเป็นของธรรมดา เราอาจจะลืมไปว่าการที่ตั้งโครงการสำหรับได้น้ำบริโภคน้ำใช้นี้ จะต้องลำบากแค่ไหนสำหรับการสร้างระบบขึ้นมา ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายช่วยในการที่จะสร้างระบบให้แก่ชาวบ้านนั้น แสดงให้เห็นว่าท่านทั้งหลายทราบดีว่ามันยากแค่ไหน และเมื่อทำแล้วจะมีความสบายแค่ไหน เพราะว่าท่านทราบ ทราบดีว่าความจำเป็นมี และความลำบากมี ที่ท่านช่วยเช่นนี้ก็เรียกว่าเป็นการเผื่อแผ่ให้ผู้อื่น ที่มีความยากลำบากกว่าท่านได้รับประโยชน์ และได้รับความสุขสบายขึ้นได้ อันเป็นเรื่องของจิตใจที่เต็มไปด้วยความเมตตาที่จะเผื่อแผ่ให้ผู้อื่นมีความสุขสบายได้

การที่ได้ตั้งโครงการสำหรับทำให้มีน้ำใช้น้ำบริโภคในบริเวณอำเภอสองดาวนี้ เป็นการริเริ่มของพระอาจารย์วัน ซึ่งท่านอยู่ที่สองดาว ท่านได้จัดโครงการขึ้นมา และท่านก็เคยบอกว่าท่านอยากให้โครงการเหล่านี้สำเร็จลุล่วงโดยเร็ว เพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกความสุข โดยเล็งเห็นว่าการช่วยให้ชาวบ้านมีอยู่กินสบายนั้น ย่อมทำให้เกิดความสงบสุข และคนที่มีความสงบสุขแล้วก็ไม่ประกอบความวุ่นวาย ทำให้บ้านเมืองมีความมั่นคง ท่านมองในแง่หนึ่งอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ท่านก็มองในแง่ความเมตตา ว่าการแผ่เมตตานี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับทุกคน ผู้ใดแผ่เมตตาเป็นหรือสามารถที่จะแผ่เมตตา โดยไม่นึกถึงว่าเมตตานั้นจะได้รับผลตอบแทนอย่างไร ซึ่งท่านก็ไม่ได้เรียกว่าเมตตา ถ้าเผื่อแผ่ให้ผู้อื่นแต่ต้องการรับผลตอบแทนนั้น ก็อาจจะจะเป็นความรักและความห่วงใยก็เป็นได้ หรือมิฉะนั้นก็เป็นกรเห็นแก่ตัวก็เป็นได้ แต่ว่าการแผ่เมตตาในความหมายของท่านอาจารย์ ท่านหมายถึงว่าเป็นการทำให้จิตใจเราผ่องใส เคยไปถามท่านว่าเมตตานั้นมีประโยชน์ไหม แล้วก็เมตตาจะต้องประกอบด้วยอะไร ท่านบอกว่าเมตตาตัวเดียวนั้นพอ ถ้าเราอยากที่จะปฏิบัติให้จิตใจเราผ่องใส ก็หมายถึงที่สุดก็หลุดพ้น ปฏิบัติเมตตาตัวเดียวนั้นพอ

(๑) เรียบเรียงตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

หมายความว่าคำว่าเมตตานี้เป็นธรรมที่สูง เป็นธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง และเป็นทางอย่างหนึ่งสำหรับให้ไปถึงที่สุดในความหมายของพระกัมมัตถ์หมายความว่าถึงนิพพาน

การที่ผู้ใดประกอบกิจการด้วยเมตตานี้ ก็หมายความว่าไปในทางที่ถูกแล้ว ถ้าเราปฏิบัติเมตตาโดยจริงใจนั้น ย่อมขัดเกลาคใจของเราให้ผ่องใส แต่อันนี้ถ้าพูดอย่างธรรมดาแล้วก็อาจจะมากเกินไป เพราะว่าผู้ที่ปฏิบัติเมตตาแล้วไปถึงที่สุด ไปถึงหลุดพ้นนั้น ย่อมต้องประกอบด้วยอื่น ๆ อย่างครบถ้วน แต่ถ้าเราไม่ปฏิบัติเมตตาเลย เพราะว่าเราบอกว่าเราเป็นปุถุชน เรายังต้องมีการทำมาหาเลี้ยงชีพตัวเองยังอยู่ในโลก ไม่เป็นพระ ก็จะไปถึงที่สุดอย่างนั้นเหมือนท่านก็ออกจะยาก จริง ยาก แล้วก็อาจจะใช้เมตตาตัวเดียวไม่พอ ทำไม ทำไมใช้เมตตาตัวเดียวไม่พอ ก็เพราะว่าเมตตานี้ผู้ที่ปฏิบัติเมตตา แล้วถึงที่สุดถึงหลุดพ้น เพราะท่านได้ปฏิบัติเมตตาพร้อมด้วยเครื่องประกอบของเมตตา คือ ถ้าเราปฏิบัติเมตตาก็เท่ากับปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างอื่น ๆ ด้วยพร้อม แต่ถ้าเราบอกว่าเราเป็นปุถุชน เราอยู่ในโลก เราเป็นฆราวาส เราต้องทำมาหากิน จึงป่วยการที่จะปฏิบัติเมตตา ก็ดูจะเป็นอย่างนั้น แต่ก็ถามท่านว่า เมตตานี้ถ้าหาอย่างอื่นก็ปฏิบัติไม่ได้ ไช้หรือเปล่า ท่านก็บอกว่าถ้าเกี่ยวข้องกับโลกเมตตาตัวเดียวไม่พอ ถ้าพูดถึงพรหมวิหาร ๔ ท่านก็บอกว่าต้องปฏิบัติจนถึงมีอุเบกขา ก็เป็นความจริง เพราะว่าในโลกถ้าหากว่าเราเมตตาและทำแบบโลกนี้ เมตตานี้ไม่ใช่เมตตา มันเป็นประกอบด้วยราคะ ประกอบด้วยสิ่งที่เรายังไม่ได้ขัดเกลากหรือประกอบด้วยโทสะก็มี เพราะว่าเล่าให้ท่านฟังว่า เราเมตตาเอาผ้าห่มไปแจกชาวบ้าน แล้วก็ไปแจกให้ชาวบ้านอย่างนั้นมันเกิดโทสะ มันเกิดโทสะเพราะว่าเวลาเราแจกกับคนหนึ่งเสร็จแล้วเขานั่งทับแล้วเขาก็ขอแจกอีก อีกคนหนึ่ง คนนั้นทำตัวสั้นหนาวสั้น ก็แจกอีก ในที่สุดให้ไป ๆ เขานั่งทับ ๓ - ๔ ผืน หรือบางทีก็ได้แล้วส่งไปข้างหลังให้แอบ ให้ซ่อน จนกระทั่งคนนั้นนั้นได้รับถึง ๓ - ๔ ผืน หรือ ๕ ผืนก็ได้ เมื่อเห็นอย่างนั้นก็เกิดโทสะ เกิดความไม่ดีในใจของเรา ก็บอกท่านว่าถ้าเมตตาอย่างนี้นะเมตตาไปเมตตามากก็เกิดโทสะมิทำให้เป็นสิ่งที่ไม่ดีหรือ ท่านก็บอกให้ถูกต้อง ท่านบอกให้อยู่แบบภาษาของท่าน ท่านก็ได้สอนว่า เมตตากรุณานี้ต้องประกอบด้วยมุทิตากับอุเบกขาด้วย และต้องพิจารณาด้วย สมมติว่าเราให้ไป เขานั่งทับหรือเขาส่งไปข้างหลัง เขาขออีกทำให้เราเกิดโทสะเราก็ต้องระงับโทสะ ระงับโทสะด้วยการคิดว่ามุทิตา เขาได้รับไปแล้วเขาได้อีกผืนหนึ่งก็เป็นความโชคดีของเขา

เพราะว่าที่บ้านของเขาอาจจะมีลูกหลานพี่น้องอีกเยอะแยะที่ต้องการเหมือนกัน จะได้ไปเผื่อแผ่ได้ อย่างนั้นเราก็สบายใจหายโกรธ หรือถ้าเรารู้สึกว่าเป็นธรรมดา เรานึกธรรมดา เราไม่เห็นว่าเขาเป็นคนเลว เขาอาจจะเป็นคนที่โลกมาก รู้ว่าเขาโลก เราก็สบายใจ เราก็วางเฉยได้ วางเฉยอุเบกขาแต่ไม่ใช่วางเฉย เฉยแฉะ เฉยโดยที่แท้ นั่นแหละอุเบกขาเรารู้เขาเป็นอย่างนั้น เรารู้ความไม่ดีอยู่ที่เขา เขาก็จะเดือดร้อนเอง แต่ว่าก็ช่วยไม่ได้ แล้วก็อุเบกขานั้น การที่ท่านทั้งหลายเมตตาที่ประกอบด้วยธรรมะอื่น ๆ แล้วก็จะเป็นประโยชน์ได้แน่นอน ถ้าท่านทำด้วยความเมตตา แล้วก็ไปนึกถึงว่าเมตตาตัวเดียวถึงที่สุด อันนี้ก็อาจจะคิดผิดเหมือนกัน เพราะว่าเราเลยลืมว่าธรรมะอื่น ๆ เรายังไม่ได้ปฏิบัติ หรือถ้าเราทำเมตตาแล้วก็ทำแค่นั้น ไม่ไปไหน อันนี้ก็คิดผิด ขอให้ทุกคนปฏิบัติเมตตาและธรรมะอื่น ๆ ด้วยพร้อม ยังไม่ถึงนิพพานแต่ก็ทำให้ขยับขึ้นไปให้รู้จักความดียิ่ง ๆ ขึ้น อย่างน้อยที่สุดในปัจจุบันนี้เราก็มีความสบายใจ

การที่ท่านช่วยในกิจการนี้ก็เท่ากับได้ร่วมกับท่านอาจารย์วัน เมื่อเราร่วมกับผู้ที่ทรงศีล แม้ท่านมรณะไปแล้วปีหนึ่ง แต่ท่านก็ยังไม่ได้ไปจากใจเรา เพราะว่าท่านก็ยังอยู่ ถ้าวรรมกับผู้ที่ทรงศีลเช่นนี้เท่ากับเราได้เสวนากับผู้ที่บริสุทธิ์ ผู้ที่ดี ผู้ที่พาไปในทางที่เจริญ ที่สว่าง การช่วยในกิจการที่ท่านได้ตั้งไว้ก็นับว่าทำให้เราได้กำไร เพราะว่าจิตใจดี การที่ท่านช่วยนำเงินมาเพื่อให้กิจการลุล่วงไปอีกขั้นหนึ่งนี้ จึงไม่ขบใจ ไม่ขบใจท่าน แต่ก็ขมขยท่านว่าทำในทางที่ดี ที่ถูกต้อง และก็เชื่อว่าท่านจะได้รับอานิสงส์จากจิตใจที่เผื่อแผ่ ดังที่ได้เล่าให้ฟังเรื่องท่านอาจารย์วัน ได้กล่าวว่าเมตตานำไปสู่ความหลุดพ้นได้ ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านปฏิบัติในทุกสิ่งด้วยความเมตตา ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความพยายาม เพียรพยายามด้วยความอดทน แล้วท่านก็จะได้รับผลที่ดีทั้งในทางโลก ในชีวิต ทั้งในด้านธรรมะ คือความหลุดพ้นไปเป็นลำดับ เชื่อว่าไปในทางที่ราบรื่น ไปในทางที่เจริญ ไปในทางที่สว่าง

ก็ขอมขยท่าน และก็ขอให้ท่านไม่ละความพยายาม ประกอบด้วยร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง แข็งแรง และได้ประสบผลสำเร็จความเจริญตลอดไป.

พระราชดำรัส

ในพระราชพิธีสดุดีเหล่าทหารที่นำความสงบสุขสู่แผ่นดิน

วันศุกร์ ที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๔

ทหารทั้งหลาย

เป็นที่น่ายินดียิ่งนัก ที่การณปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ทหารของชาติทุกเหล่าทัพ และทุกระดับชั้นมีความสามารถปฏิบัติภารกิจรักษาความมั่นคงของประเทศ และความผาสุกสงบของประชาราษฎร์ได้เป็นเยี่ยม ทั้งนี้เพราะแต่ละคนมีความคิดจิตใจเป็นทหารอย่างสมบูรณ์แท้จริง จึงมีความสำนึกตระหนักแนวแน่ในหน้าที่ ทั้งในฐานะที่เป็นทหาร และที่เป็นคนไทย เมื่อเกิดเหตุขึ้น ก็พร้อมแรงพร้อมใจ ประสานการปฏิบัติของแต่ละฝ่ายได้อย่างสนิทสนมสอดคล้องและฉับไว เปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ สามารถแก้ไข บันดาลความร้ายให้กลับกลายเป็นดีได้โดยเรียบร้อย ละมุนละม่อม ภายในเวลารวดเร็ว อันเป็นเหตุการณ์ที่จะต้องจารึกในใจและความจำของประชาชนชาวไทยไปตลอดกาลนาน

ข้าพเจ้าใคร่จะขอให้ทุกคนจดจำสำเหนียกไว้โดยประการสำคัญว่า จิตใจที่ตั้งมั่น และบริสุทธิ์ในชาติในวินัย และหน้าที่ของทหาร ในความยิ่งยดพิจารณา ในคุณธรรมความสุจริต และในเมตตาการุญต่อกันและกันนั้นย่อมมีพลังอย่างใหญ่หลวง ที่สามารถสร้างสรรค์บันดาลความสมัครสมานสามัคคีในชาติ ให้บังเกิดมีขึ้นได้พร้อมมูล ซึ่งจะช่วยให้สามารถผนึกกำลังแรง ร่วมกันปฏิบัติภารกิจใด ๆ ให้บรรลุผลเลิศได้ไม่ยากนาน และจะยังความปลอดภัยเป็นปึกแผ่นมั่นคงให้แก่แผ่นดินและประชาชนได้แท้จริงทุกเมื่อ

ด้วยอาณูภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลพิภพ กับทั้งอำนาจแห่งความภักดีโดยบริสุทธิ์ใจของประชาราษฎร์ทั่วหน้า ขอให้ประเทศไทยดำรงมั่นอยู่ด้วยความเป็นอิสระ และความผาสุกร่มเย็น ขอเหล่าทหารทั้งหลายจงมีความสุขกายสุขใจ ปลอดภัยจากสรรพศัตรูหมู่ปักษ์และเหตุชั่วร้ายทั้งมวลให้มีความสมบูรณ์เข้มแข็งทั้งด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่ทุกประการ ให้บรรลุประโยชน์อันกว้างไกลไพศาล ประสบแต่โชคชัยตลอดกาลทุกเมื่อถ้วนทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดการประชุมผู้นำสภาภาคและสภาชั่งวงเดือนแดง

กลุ่มประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๔

ณ โรงแรมมณเฑียร

วันพุธ ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีอย่างยิ่ง ที่มีโอกาสได้ต้อนรับท่านทั้งหลายในการประชุมผู้นำสภาภาคและสภาชั่งวงเดือนแดงกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๔ ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรึกษาหารือกันวางนโยบายและแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันของสภา ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ในโลกปัจจุบัน ซึ่งมีปัญหายุ่งยากนานาประการทับทวีขึ้นทุกขณะ สภาภาคและสภาชั่งวงเดือนแดงมีบทบาทสำคัญมากขึ้น และกว้างขวางขึ้นเป็นลำดับ ในการบำบัดบรรเทาความทุกข์ยากและการคุ้มครองชีวิตของมวลมนุษย์ ทั้งในยามปกติและในยามคับขัน งานนี้เป็นภาระที่แสนหนักและลำบากอย่างยิ่ง แต่จำเป็นต้องปฏิบัติให้ได้ผลและให้ได้ทันที่ทุกขณะที่มีความต้องการเกิดขึ้น โดยถือหลักว่า ทุกข์และภัยที่เกิดขึ้นแก่เพื่อนมนุษย์นั้น ต้องได้รับการบำบัดบรรเทา จะรั้งรอไว้มิได้ ผู้ที่รับผิดชอบในด้านการวางนโยบาย ควรอย่างยิ่งที่จะพยายามจัดแบ่งและวางรูปงานให้รัดกุม ทั่วถึง พอเหมาะพอสม เช่นยามปกติ ก็จัดให้มีโครงการสงเคราะห์ชุมชนในเรื่องจำเป็นต่าง ๆ มีเรื่องการพัฒนาสุขอนามัย พัฒนาการกินอยู่ พัฒนาการอาชีพ เป็นต้น ขณะเดียวกันนั้น ก็วางโครงการสำหรับยามฉุกเฉินไว้ให้พร้อม อาทิการป้องกันโรคระบาด การบรรเทาทุกข์ภัย สาธารณภัย และการบริการโลหิต เพื่อว่า เมื่อความพิบัติเกิดขึ้น จักได้สามารถบำบัดปิดเป่าได้ทันที่ ไม่ว่าความพิบัตินั้นจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือโดยฝีมือมนุษย์

พวกเราในกลุ่มประเทศอาเซียน ยังจะต้องคำนึงถึงทุกข์และภัยที่เป็นปัญหาใหญ่อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นแก่เพื่อนบ้านของเราเมื่อไม่ช้าไม่นานมานี้ เหตุการณ์ที่เกิดแก่ผู้เคราะห์ร้ายจำนวนหมื่นจำนวนแสนนั้น ทำให้เราเล็งเห็นถึงความสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างเด่นชัด และยังเห็นต่อไปด้วยว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องเคารพยึดถือปฏิญญานี้กันอย่างจริงจัง พร้อมทั้งส่งเสริมให้แพร่หลายออกไป หากทุกคนสำนึกตระหนัก และรับรองปฏิบัติตามข้อปฏิบัติโดยทั่วกัน เช่นเดียวกับที่รับรองสนธิสัญญาแห่งเจนีวาแล้ว ก็จะช่วยปกป้องคุ้มครองผู้เคราะห์ร้ายเพราะภัยสงครามได้มากขึ้นและดีขึ้นกว่าในบัดนี้

ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมครั้งที่ ๔ ของผู้นำสภาภาคและสภาชั่งวงเดือนแดง ด้วยความหวังว่าการประชุมด้วยความร่วมมือและจริงใจต่อกันฉันมิตร จะดำเนินไปด้วยความราบรื่น และประสบผลสำเร็จที่จะยังประโยชน์อันไพศาลให้เกิดแก่ชาวโลกยิ่งขึ้นสืบไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม
และสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ ศาลาดุสิตดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสพบกับผู้แทนของสหกรณ์ทั้งหลาย ที่ได้มาประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน
ความคิดความเห็นและมาคูวิหยาการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มีความรู้สำหรับไปปรับปรุงสร้างเสริมสหกรณ์ให้มี
ประสิทธิภาพสูงขึ้น และที่ท่านทั้งหลายได้มีโอกาสได้เข้าร่วมในพิธีพิธีขมงคจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในวันนี้ ซึ่ง
ถ้าคิดไปก็เป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์ เพราะว่าทั่วโลกนี้ดูเหมือนจะมีแต่เมืองไทยที่มีพิธีของส่วนกลางเพื่อเป็นสิริมงคลแก่
เกษตรกร

พิธีที่ได้เห็นเมื่อเช้านี้ บางทีก็เป็นทีของงของผู้ที่ไม่รู้เรื่อง เช่น ชาวต่างประเทศก็ชอบมาดูเห็นว่าเป็นพิธีที่
แปลกประหลาด แม้แต่คนไทยเองบางคนก็วิจารณ์ว่าเป็นพิธีที่ไม่มีความหมาย แต่ชาวเกษตรกรทั้งหลายย่อมทราบ
ดีว่าความเป็นมงคลนี้สำคัญยิ่งในการปฏิบัติงานของการเกษตร เพราะว่าเกษตรกรย่อมต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่จะ
ทำให้การเพาะปลูก หรือกิจการงานของตนมีความผาสุกก้าวหน้าได้ การที่ทำอะไรที่เป็นมงคลนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ทำให้เกิดกำลังใจ เพราะว่าคนเราถ้าร่วมใจร่วมใจกันก็เกิดเป็นพลังอย่างสูง อันนี้จะเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ การที่
พระยาแรกนาแต่งกายใส่หมวกเหมือนเทวดาก็เป็นส่วนหนึ่งของพิธี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการเกษตร การไถนาและ
การหว่านข้าวนั้นก็เป็สัญลักษณ์ของการเกษตร เป็นการแสดงว่าพวกเราทั้งหลายผนึกกำลังกัน ทั้งผู้ที่เป็น
เกษตรกรโดยตรง และทั้งผู้ช่วยในการเกษตรคือกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่ได้ตั้งขึ้นมาสำหรับช่วยให้การผลิต
ทางการเกษตรของเรามีความแน่นอนขึ้น การเกษตรที่ท่านทั้งหลายทราบดีว่ามีความลำบากยากเย็นแค่ไหน
เพราะว่าต้องอาศัยธรรมชาติสำหรับให้สิ่งที่เราปลูกสิ่งที่เราเลี้ยงให้เติบโตขึ้นมา ไม่มีทางอื่นนอกจากที่จะต้องทำงาน
ร่วมกันอย่างเข้มแข็ง ไม่มีทางที่จะเร่งให้ฝนนั้นมาโดยเร็วกว่าธรรมชาติ แต่สิ่งที่จะช่วยได้นอกจากช่วยกันเินทางกำลัง
รวมพลังกันในด้านทำงาน ยังมีวิชาการซึ่งถ้านำมาใช้ก็จะทำให้ผลผลิตของเรามีความแน่นอนขึ้น ดังที่รายงานเมื่อ
นี้ก็ถูกต้องว่าจะต้องมาปรึกษาว่ามิวิหยาการใดที่จะทำให้การเพาะปลูกของเราดีขึ้น มิวิหยาใดที่จะทำให้สิ่งที่เราปลูก
นั้นเป็นผล นอกจากจะมาใช้บริโศคก็ใช้ไป ถือว่าเป็นรายได้สำหรับให้เรามีความมั่นคงขึ้น คือ การหาการตลาด
และก็ยังมีการที่เราจะมารวมเป็นสหกรณ์ ก็สามารถที่จะช่วยกันในด้านอนามัย ในด้านสังคมในกลุ่ม และยังได้มา

(๑) เรียบเรียงตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ชุมนุมกันหลายสภรณ์ ก็สามารถที่จะช่วยซึ่งกันและกัน พึงพาอาศัยกัน

การทั้งหลายนี้ย่อมเป็นนิมิตดี และที่จิตใจที่สุดที่ได้เห็นท่านทั้งหลายมีความก้าวหน้าขึ้น การสภรณ์ในเมืองไทยได้ปฏิบัติมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว แต่ตอนแรกความเข้าใจมีน้อย มีความระแวงกัน แล้วเจ้าหน้าที่ก็อาจจะไม่มีความชำนาญพอที่จะดำเนินให้สภรณ์มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ช้า แต่ในระยะหลังนี้รู้สึกว่าทุกปีที่ได้เห็นท่านพบท่าน ก็รู้สึกว่ามีความก้าวหน้าไปไม่ใช่น้อย เพราะความเข้าใจมีมากขึ้น เคยได้กล่าวแล้วกับผู้ที่เป็นสมาชิกสภรณ์ทั้งในท้องที่ ทั้งในที่ประชุมอย่างเช่นวันนี้ ว่าสภรณ์นั้นเราต้องทราบว่าจะทำอะไร ก็ขอทบทวนว่าสภรณ์นี้ตามศัพท์ตามคำนั้น ก็หมายถึงการทำงานร่วมกัน “สท” ก็แปลว่าด้วยกันแล้ว “กรณ” ก็เป็นการทำ ก็หมายถึงเป็นการทำงานร่วมกัน ก็เป็นอย่างที่ว่าตอนต้นว่าเป็นการผึกกำลังกันทำงาน ผึกกำลังทำงานนี้จะต้องทำงานหลายด้าน สำหรับผู้ที่เป็นเกษตรกร เป็นชาวไร่ชาวนา ก็ต้องร่วมกันทำการเพาะปลูก แต่ว่ามีใช้ทำการเพาะปลูกเท่านั้นเอง เพราะชีวิตของเราจะต้องมีทุกอย่างสำหรับให้มีความเจริญ มีความมั่นคง ความสุข เพราะว่าแต่ละคน ๆ ก็มีกายของตัว กายนี้สำคัญที่สุดก็ต้องมีอาหาร นอกจากนั้นก็ต้องมียาอื่นคือต้องมีเครื่องนุ่งห่ม ต้องมียารักษาโรค มีที่อยู่อาศัย อันนี้เป็นหลักสำคัญ นอกจากนี้เราก็จะต้องมีความสุขที่มีเกียรติ คือรู้สึกว่าตัวมีเกียรติ รู้สึกว่าตัวมีความสำคัญ มีความสบายใจอีกด้วย ทั้งนี้ก็ต้องแสวงหาทั้งนั้น และแสวงหาทั้งนี้ต้องมี ๒ อย่างสำคัญคือต้องมีความรู้ ก็เรียกว่าปัญญา ต้องมีความสามารถทางวิชาการ อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญก็ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตคือซื่อสัตย์สุจริตทำอะไรไม่เบียดเบียนกัน ถ้าทำอะไรที่ไม่เบียดเบียนกันก็เท่ากับเป็นการช่วยซึ่งกันและกัน เมื่อช่วยซึ่งกันและกันแล้วก็ทำให้แต่ละคนมีกำลังแข็งแกร่งขึ้น ฉะนั้น งานของสภรณ์ซึ่งหมายความว่าการทำงานนี้ ก็จะต้องทำด้วยความรู้และทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน ถ้าได้อย่างนี้เป็นหลัก ก็เชื่อว่างานของสภรณ์จะยิ่งก้าวหน้าขึ้นไป

ประเทศไทยพูดโดยส่วนรวมก็เป็นประเทศที่อาศัยการเกษตรในทุกสาขาเป็นหลัก เพื่อให้ประเทศชาติมีความมั่นคง จึงต้องมีวิธีการที่เหมาะสมสำหรับให้ผู้ที่ปฏิบัติงานเกษตรนี้สามารถที่จะผลิตได้มากที่สุด และมีความสุข ความเจริญความมั่นคงมากที่สุด การใช้วิธีของสภรณ์นี้ดีที่สุดแล้ว เพราะว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านเกษตรก็จะได้รับ

ประโยชน์ทั่วถึงทุกคน คือไม่ได้แบ่งเป็นนายงานกับลูกจ้าง ไม่ได้แบ่งเป็นพวกที่เป็นนายแล้วก็เป็นบ่าว ทุกคนเป็นนายของตัวเอง แต่เมื่อทุกคนเป็นนายของตัวเองก็ต้องร่วมมือกัน มิฉะนั้นก็ไม่มีวินัย ไม่มีระเบียบ ก็จะกลายเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะว่าจะต้องมีการเบียดเบียนกัน ถ้าทุกคนร่วมมือกันดีเชื่อว่าทุกคนก็ได้รับความสุขความมั่นคงได้ดังที่กล่าวไว้แล้วว่าแต่ละคนก็ต้องมีปัจจัยทุกด้าน ทั้งในด้านทางอาหาร ทางที่อยู่อาศัย ทางเครื่องนุ่งห่ม ทางยารักษาโรค ทั้ง ๔ อย่างนี้ก็ต้องอาศัยวิชาทุกด้าน แล้วก็เราอยู่ร่วมกันก็ต้องมีระเบียบ ฉะนั้น การที่ราชการได้ช่วยจัดให้สหกรณ์เกิดขึ้น และเมื่อเกิดขึ้นแล้วได้ดำเนินให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ก็นับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ก็ขอถือโอกาสนี้ชมเชยเจ้าหน้าที่ทางราชการ ขอบใจเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้วยความเข้มแข็งและความเข้าใจดีในการที่จะทำนุบำรุงให้การสหกรณ์ในประเทศไทยมีความก้าวหน้า มีความมั่นคงได้ และขอชมเชยสมาชิกเองที่เดี๋ยวนี้รู้สึกว่ามี ความเข้าใจ มีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะตั้งสหกรณ์ และที่จะเผื่อแผ่ให้ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มสหกรณ์เองให้เข้าใจ และได้ตั้งให้มีสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งก็นับว่าเป็นความก้าวหน้าของประเทศชาติโดยตรง

ขอเพิ่มเติมอีกนิดหน่อยว่า การสหกรณ์นี้เป็นงานที่ยากลำบาก เพราะว่าแต่ละคนจะต้องมีวินัย และแต่ละคนจะต้องมีจิตใจที่เสียสละอยู่มาก ดังที่มีเรื่องที่ได้ประสบทางจังหวัดสกลนคร แสดงให้เห็นว่าบางคนอาจจะยังไม่เข้าใจ หรืออาจจะยังไม่เลื่อมใสวิธีการของสหกรณ์ก็ได้ เราเป็นประเทศที่มีเสรีภาพมาตลอด ผู้ที่ไม่ชอบสหกรณ์ก็ย่อมมีสิทธิที่จะไม่ชอบ แต่ผู้นั้นเขากล่าวว่าไม่ค่อยชอบเข้าไปอยู่ในสหกรณ์ เพราะว่าบางที่อยากขายข้าวก็ไม่มีเสรีที่จะขายข้าว เพราะทางสหกรณ์หรือทางหน่วยราชการกำหนดไว้ว่าต้องไปขายข้าวที่นั่น ๆ เวลานั้น ๆ ไม่ชอบ เพราะว่าเขาไม่ชอบอยู่ในกรอบวินัย แต่เขาก็ยอมรับว่าผู้ที่อยู่ในสหกรณ์ ซื้อขายที่นั่น ๆ ตามกำหนด และในราคาที่กำหนด ในที่สุดก็เรียกว่า มีความมั่นคงกว่า มีความสบายกว่า แต่ผู้หนึ่งที่พูดเขาไม่ชอบ ไม่ชอบเพราะอะไร เพราะมีสิทธินั่นเอง เหมือนว่าเขามีอิสระในจิตใจ เขาบอกว่ากำหนดให้ขายเวลานั้น ซื้อเวลานั้น เขาไม่เอาก็เป็นความสุขอย่างหนึ่งของเขา และเขาก็ยอมรับว่าวิธีที่เขาทำนี้บางทีก็ไม่รวยเท่า เพราะว่าเขาก็ขายในราคาไม่ดี หรือไปซื้อของก็ไปซื้อในราคาที่แพง จึงไม่ได้ประโยชน์จากระบบสหกรณ์ แต่ที่เขาได้ เขาได้ความสุข เขามีอิสระเสรี เขาชอบอย่างนั้น แต่พวกเราที่เห็นว่าการสหกรณ์ดี ไม่ใช่ว่าเราโลกทางการเงินมากมาย แต่วามันเป็นความสุขอีกอย่างหนึ่งว่าเราแน่ใจว่ามีรายได้ที่สม่ำเสมอ มีผู้ที่ช่วยกัน เมื่อเราประสบความเดือดร้อนก็มีสวัสดิการให้กัน อย่างนี้ก็

ความสุขอีกอย่างหนึ่ง แล้วแต่จะเลือก แต่เข้าใจว่าวิธีที่ทำโดยเป็นวิธีสหกรณ์อย่างที่เราทำนี้ ฝรั่งเศสเรียกว่าเป็นสหกรณ์เสรีไม่ใช่สหกรณ์แบบบังคับ เพราะแต่ละคนที่จะมาเป็นสมาชิกสหกรณ์ก็มาด้วยเสรี โดยตัดสินใจด้วยตนเอง เห็นความดีของวิธีสหกรณ์ ไม่ได้มีใครมาบังคับกดหัวให้ แต่เมื่อเข้าแล้วก็ต้องมีระเบียบวินัยพอสมควร มิฉะนั้นสหกรณ์ก็ดำเนินไม่ได้ ที่กล่าวดังนี้ก็กฎเกณฑ์หรือเป็นแนวทางของสหกรณ์โดยสังเขป เชื่อว่าท่านทั้งหลายได้ประชุมกัน ถ้ามีปัญหาอะไรในการดำเนินสหกรณ์ก็คงได้พูดคุยกันและตอบกันได้ เพื่อความสบายใจของแต่ละคน และความรู้ของแต่ละคนที่จะดำเนินสหกรณ์ให้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์และเพื่อประโยชน์ของแต่ละบุคคลที่ประกอบขึ้นมาเป็นสหกรณ์ ทั้งจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เพราะว่าจะมีสมาชิกสหกรณ์มากขึ้น ๆ และเท่ากับมีพลเมืองในประเทศที่มีความสุขความแน่นอนในชีวิต

ขอขอบใจเจ้าหน้าที่ทั้งหลายที่ปฏิบัติอย่างดีด้วยความเสียสละ และด้วยความรู้ ตลอดจนขอชมเชยสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าใจในปัญหา และก็ช่วยกันส่งเสริมการสหกรณ์ จะเป็นสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์การประมง สหกรณ์ปศุสัตว์หรือสหกรณ์อื่น ๆ ก็เป็นประโยชน์ทั้งนั้น จะขอต่อท้ายนิดหนึ่งว่าสหกรณ์นี้มีสหกรณ์หลายชนิดนอกจากที่ท่านเป็นผู้แทน คือเป็นสหกรณ์ในด้านบริโภคนิยม ในทางการเงินก็มี คือสหกรณ์นี้ก็เป็นหลักที่ใช้ในสหกรณ์แต่ละชนิด แต่ละชนิดก็ต้องปฏิบัติทุกด้าน อย่างสหกรณ์การเกษตรนั้นก็จะต้องปฏิบัติในด้านการจำหน่าย ก็กลายเป็นสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินการค้าเหมือนกัน และก็เป็นสหกรณ์ในด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย ฉะนั้น สหกรณ์นี้ตามธรรมดาที่ใส่ชื่อไว้ว่าสหกรณ์การเกษตรเป็นต้น แต่ทั้งหมดสหกรณ์ย่อมเป็นสหกรณ์ที่เรียกว่าสหกรณ์อเนกประสงค์ทั้งนั้น คำว่าอเนกประสงค์ก็หมายความว่ามีความประสงค์ที่ไม่ใช้อย่างเดียว เป็นสหกรณ์การทำงานร่วมกันด้วยจุดประสงค์หลายอย่าง หรือจะว่าด้วยจุดประสงค์ที่ครบถ้วนในการดำรงชีวิตของแต่ละคน

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อให้มีความสำเร็จ มีความก้าวหน้า มีความมั่นคงในชีวิตของแต่ละคนทุกวัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการประชุม

ยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ ๑๖

ณ วัดคีรีวงศ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

วันเสาร์ ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๔

ขอแสดงความยินดีด้วยที่สภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ฯ จัดการประชุมประจำปีของยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศขึ้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้บรรดาสมาชิกได้มาพบปะกัน และร่วมกันทำความกระจำเริญแจ่มแจ้งให้เกิดขึ้นในธรรมะ และในหน้าที่ที่ถูกต้องของแต่ละคน.

เป็นความจริงอยู่โดยธรรมดา ที่บุคคลในสังคมนั้นย่อมมีอัธยาศัยจิตใจแตกต่างกันเป็นหลายระดับ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานภูมิธรรมของตน ๆ บางคนก็มีความคิดจิตใจสูง มีความประพฤติปฏิบัติดีงาม เป็นคุณเป็นประโยชน์อยู่แล้วเป็นปรกติ. แต่บางคนก็ไม่สามารถจะทำเช่นนั้นได้ เพราะยังไม่เห็นคุณค่าของการปฏิบัติดี. จึงมักก่อปัญหาให้เกิดแก่สังคม. คนเรานั้น สำคัญอยู่ที่ควรจะได้ปรารภปรารภนาที่จะพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้นเป็นลำดับ เพื่อให้ชีวิตเป็นสุขและเจริญรุ่งเรือง. พระพุทธศาสนามีธรรมะอยู่มากมายหลายชั้นอันพอเหมาะพอดีกับอัธยาศัยจิตใจของบุคคลประเภทต่าง ๆ สำหรับเลือกเฟ้นมาแนะนำสั่งสอนขัดเกลาความประพฤติปฏิบัติของบุคคลให้ดีขึ้นเจริญขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ. กล่าวโดยหลักใหญ่แล้วคือสอนให้เป็นคนดี ให้ประพฤติประโยชน์ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นให้ลำบากเสียหาย สอนให้รู้จักตนเอง รู้จักฐานะของตนพร้อมทั้งรู้จักหน้าที่ที่จะต้องประพฤติปฏิบัติในฐานะนั้น ๆ ซึ่งเมื่อปฏิบัติโดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว ย่อมจะนำความสุข นำความเจริญสวัสดิมาให้ได้ทั่วถึงกันหมด หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง ก็คือนำความสุข ความร่มเย็นและความวัฒนาถาวรให้เกิดแก่สังคมมนุษย์. หน้าที่ของท่านทั้งหลายอยู่ที่จะต้องพยายามศึกษาพิจารณาธรรมะ แต่ละข้อแต่ละหมวดหมู่ ด้วยความละเอียดรอบคอบ ด้วยความเที่ยงตรง เป็นกลาง ให้เกิดความกระจำเริญถึงถึงเหตุ ถึงผล ถึงวัตถุประสงค์ แล้วนำไปปฏิบัติเผยแพร่ให้พอเหมาะพอดี โดยอุบายที่ฉลาดแยบคาย. ธรรมะในพระพุทธศาสนาจะสามารถคุ้มครองรักษาและอุ้มชูประคับประคองสังคมให้ผาสุกร่มเย็นได้สมดังที่ต้องการ.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้สำเร็จประโยชน์ที่ประสงค์ทุกประการ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่เข้าร่วมการประชุม มีความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่คณะครู นักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวล

ในโอกาสเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานรางวัล

ณ พระราชวังไกลกังวล

วันพุธ ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๔

วันนี้เป็นวันสำคัญสำหรับครู นักเรียน และทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้องอยู่กับโรงเรียนวังไกลกังวล เพราะเป็นวันรับรางวัลประจำปีด้วย เป็นวันที่ทุกคนมาประชุมเพื่อรับทราบผลของการปฏิบัติงานในรอบปีที่แล้วด้วย. ก็เป็นที่น่ายินดี ที่การงานได้ผลก้าวหน้าอย่างมาก และการเรียนของนักเรียนก็ได้ผลดี. ขอให้ถือว่าผลสำเร็จอันงดงามนี้เกิดจากความตั้งใจที่ดี พร้อมทั้งความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทุกฝ่าย ทุกคน ซึ่งทุกฝ่าย ทุกคน จะต้องพยายามรักษาไว้ให้เหนียวแน่นต่อไป.

นักเรียนทุกคนควรจะต้องทราบดีว่า หน้าที่สำคัญของนักเรียนคือการเรียนให้เต็มกำลัง เรียนให้รู้ดี และเรียนให้สำเร็จ. แต่กระนั้น หลาก ๆ คนก็ทำเช่นนั้นไม่ค่อยได้เต็มที่. ทั้งนี้อาจเป็นด้วยยังมองไม่เห็นชัดถึงคุณค่าของวิชาความรู้ และประโยชน์ของการศึกษาเล่าเรียน. นักเรียนจะต้องเข้าใจว่าวิชาความรู้นั้นเป็นของจำเป็นสำหรับการยังชีพ และการสร้างความเจริญทุกประการ. การทำงานทุกอย่างต้องอาศัยความรู้. ผู้ใดไม่ชวนชวยศึกษาหาความรู้ไว้ก็ทำงานดี ๆ ไม่ได้ จะต้องมีชีวิตอัปมงคล และเป็นคนไร้ประโยชน์. ยิ่งถ้าเกียจคร้านไม่นำพากับความรู้และความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ ด้วยแล้ว ก็ยิ่งตกต่ำไม่มีโอกาสได้ดี. ทุกคนจึงต้องนึกถึงประโยชน์และความจำเป็นในภายหน้าให้มาก จะได้มีความกระตือรือร้น และชวนชวยเล่าเรียนวิชาต่าง ๆ ให้รู้ขึ้นมา ด้วยความหมั่นขยันและขะมักเขม้น. ในการเล่าเรียนนั้น นอกจากต้องตั้งอกตั้งใจขยันหมั่นเพียรแล้ว ยังจะต้องมีความเคารวะอ่อนน้อมต่อครูบาอาจารย์ ผู้หลักผู้ใหญ่ และต้องทำตัวให้เป็นທີ່เมตตาเอ็นดูของครูด้วย จึงจะทำให้ครูเห็นความตั้งใจดี ความมีน้ำใจ. และครูก็จะเมตตายินดีอบรมสั่งสอนความรู้ความดีให้ทุก ๆ อย่าง ให้ได้รับการศึกษาอบรมสมบูรณ์ทุกด้าน. จึงขอให้ทุกคนกำหนดจดจำไว้ พร้อมทั้งพยายามทำตามให้ได้.

ในส่วนครูนั้น ก็จำเป็นต้องทำตัวให้ดี ให้เป็นที่เคารพรักใคร่และเชื่อถือได้โดยสนิทใจ. ข้อหนึ่ง จะต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำชำนาญทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน เพื่อสามารถสั่งสอนได้อย่างกระจ่างแจ่มแจ้ง และถูกต้องสมบูรณ์. อีกข้อหนึ่งจะต้องฝึกหัดจิตใจของตัวให้เข้มแข็งหนักแน่น สุจริตซื่อตรง ประกอบด้วยเมตตาและความสุภาพอ่อนโยน. จะได้ทำให้ศิษย์มองเห็นซึ่งและประทับใจในความสามารถและความดีของครู แล้วกำหนดจดจำเป็นแบบฉบับ. การให้การศึกษาก็จะบรรลุผลครบถ้วนตามจุดประสงค์.

ขอขอบใจทุก ๆ ฝ่ายที่เกื้อกูลการศึกษาของโรงเรียนวังไกลกังวล. ขออวยพรให้ครู นักเรียน พร้อมทั้งผู้บริหาร และผู้มีส่วนช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนมีความสุขสวัสดิ์ตงทั้งกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ สวนอัมพร

วันจันทร์ ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในโอกาสนี้ และที่ได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยได้พยายามปรับปรุงงานทุก ๆ ด้าน ให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติ และความสำเร็จในการศึกษาทุกคน

ความรู้นั้นสำคัญยิ่งใหญ่ เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความฉลาดสามารถ และความเจริญก้าวหน้ามนุษย์จึงได้ศึกษากันอย่างไม่รู้จักสิ้น แต่เมื่อพิจารณาแล้ว การเรียน ความรู้ แม้มากมายเพียงใด บางทีก็ไม่ช่วยให้ฉลาดหรือเจริญได้เท่าไรนัก ถ้าหากเรียนไม่ถูกถ่วง ไม่รู้จริงแท้ การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่า ต้องศึกษาเพื่อให้เกิด “ความฉลาดรู้” คือรู้แล้ว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ การศึกษาเพื่อความฉลาดรู้ มีข้อปฏิบัติที่น่าจะยึดเป็นหลักอย่างน้อยสองประการ ประการแรก เมื่อจะศึกษาสิ่งใดเรื่องใดให้รู้จริง ควรจะได้ศึกษาให้ตลอด ครบถ้วนทุกแง่ทุกมุม ไม่ใช่เรียนรู้อยู่แต่เพียงบางส่วนบางตอน หรือฟังเลียงเฉพาะแต่เพียงบางแง่บางมุม อีกประการหนึ่ง ซึ่งจะต้องปฏิบัติประกอบพร้อมกันไปด้วยเสมอ คือต้องพิจารณาศึกษาเรื่องนั้น ๆ ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปกติ และเที่ยงตรงเป็นกลาง ไม่ยอมให้รู้เห็นและเข้าใจตามอำนาจ ความเหนียวแน่นของอคติ ไม่ว่าจะ เป็นอคติฝ่ายชอบหรือฝ่ายชัง มิฉะนั้น ความรู้ที่เกิดขึ้นจะไม่เป็นความรู้แท้ หากแต่เป็นความรู้ที่ถูกอำพรางไว้ หรือที่คลาดเคลื่อนวิปริตไปต่าง ๆ จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์จริง ๆ โดยปราศจากโทษไม่ได้ บัณฑิตทั้งหลายได้ชื่อว่าเป็นผู้มีปัญญา เป็นนักศึกษาค้นคว้า ขอให้หมั่นหลักในการเรียนรู้ อย่างน้อยก็ตามที่ได้กล่าว คือจะศึกษาสิ่งใด ก็พิจารณา ศึกษาให้หมดจดทุกแง่ทุกมุม ด้วยจิตใจที่เที่ยงตรงเป็นกลาง จึงจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าสมบูรณ์บริบูรณ์ ดังที่พึงประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานและขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ทุกคน

เมื่อวันวานนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า ความรู้เป็นปัจจัยสร้างเสริมความฉลาดและความเจริญ มนุษย์จึงไปศึกษากันอย่างไม่รู้จบสิ้น แต่การศึกษาให้เกิดความฉลาดและความเจริญได้จริงนั้น จะต้องอาศัยหลักอย่างน้อยสองประการคือ ไม่ว่าจะศึกษาเรื่องใด ต้องศึกษาให้ตลอดทุกแง่ทุกมุม พร้อมทั้งพิจารณาศึกษาเรื่องนั้นด้วยความคิดจิตใจที่เที่ยงตรงเป็นกลางด้วย จึงจะได้ความรู้ที่ถูกต้องแท้จริง นำไปใช้ประโยชน์ได้ มิฉะนั้น จะถูกอคติเหนี่ยวนำให้ความรู้คลาดเคลื่อนวิปริตไป ไม่เป็นประโยชน์และไม่ปลอดภัยโทษผิดเสียหาย วันนี้จะพูดถึงลักษณะของการเรียนรู้ต่อไป

การเรียนรู้ลักษณะแรก คือการเรียนรู้หรือรับรู้ตามความรู้ของผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นการฟัง การอ่าน การสังเกต ดู จำ อย่างไรก็ตามได้ทั้งสิ้น การเรียนรู้แบบนี้จัดเป็นการเรียนรู้ขั้นต้น เพราะยังต้องรู้ตามเขา โดยยังมีได้พิจารณาพิสุจน์สอบสวน อาจถูก ผิด ดี ชั่ว มีประโยชน์ ไม่มีประโยชน์ อย่างไรก็ตามได้ แต่ถึงอย่างไรบุคคลก็จำเป็นต้องเรียนรู้โดยลักษณะนี้ด้วย เพราะเรื่องราว ความรู้ วิทยาการ ที่ควรจะต้องเรียนรู้ในชีวิตนี้มีอยู่มากมาย เกินกว่าที่จะศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งทุกอย่างได้ จึงต้องศึกษาให้กว้างขวางไว้เป็นพื้นฐานก่อน ต่อเมื่อต้องการทราบเรื่องใดจริง ๆ จึงนำมาศึกษาพิจารณาและวินิจฉัยให้เห็นเหตุเห็นผลอีกขั้นหนึ่ง การเรียนรู้ด้วยการพิจารณาวินิจฉัยแล้วนี้ จัดเป็นการเรียนรู้ลักษณะที่สอง ซึ่งสูงขึ้นกว่าระดับที่รู้ตามผู้อื่น ถึงระดับนี้ ความรู้ที่เกิดขึ้นจะกลายเป็นความรู้ความเข้าใจของตัวเอง ซึ่งมั่นใจได้ และใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น บัณฑิตพึงศึกษาวิทยาการให้เหมาะแก่ความจำเป็น และความประสงค์ตามที่กล่าว เพื่อจักได้สามารถก้าวถึงความเจริญในชีวิตได้ไม่ผิดพลาด

ขออวยพรให้มีความสุขความสำเร็จ มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานทุกอย่าง และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิต ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้โดยทั่วกัน

ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้แล้วสองครั้ง เป็นใจความว่า การศึกษาหาความรู้ ที่จะช่วยให้คุณฉลาด และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงโดยปราศจากโทษนั้น มีหลักสำคัญอยู่ ที่จะต้องศึกษาให้ถ้วนทั่วทุกแง่ทุกมุม และต้องพิจารณาให้เห็นแน่ชัดด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่น เทียงตรงเป็นกลาง ปราศจากอคติ และได้พูดถึงลักษณะการเรียนรู้ของคุณคนไว้สองลักษณะ หรือสองขั้น คือเรียนรู้ตามความรู้ของผู้อื่นด้วยการฟัง หรือการสังเกต ดู จำ อย่างหนึ่ง กับเมื่อรู้ตามผู้อื่นแล้ว นำมาคิดพิจารณาด้วยเหตุผล และความคิดเห็นของตนเอง จนเข้าใจจริง อีกอย่างหนึ่ง วันนี้จะพูดถึงการเรียนรู้หรือการศึกษาด้วยการปฏิบัติฝึกฝนต่อไป

การเรียนรู้ลักษณะนี้ได้แก่การนำเอาสิ่งที่รับรู้มาแล้ว หรือที่ทำความเข้าใจแล้วนั้น มาฝึกหัดปฏิบัติด้วย ภายด้วยใจให้ประจักษ์ผลขึ้น เกิดเป็นความรู้อันชัดแจ้งแน่นอน ตรึงตราอยู่ในใจ พร้อมกับความสามารถจัดเจน ที่จะนำไปให้ทำการอย่างมีประสิทธิภาพได้ทุกเมื่อ การเรียนรู้โดยลักษณะนี้ จัดเป็นขั้นสูงสุดที่จะพึงศึกษาฝึกฝนได้ ทั้งเป็นปัจจัยส่งเสริมให้คุณคนมีวิพยานะและความสามารถอย่างแท้จริง ประเสริฐยิ่งกว่าผู้มิได้ใคร่ครวญใคร่คิด บัณฑิตแต่ละคนจะต้องออกไปทำการงานให้แก่ส่วนรวมและชาติบ้านเมืองอีกมาก ควรอย่างยิ่งที่จะพยายามสร้างเสริมความรู้ความชำนาญด้วยการฝึกหัดปฏิบัตินี้ ให้สมบูรณ์ บริบูรณ์ทุก ๆ ด้าน จักได้สามารถร่วมมือกันนำพา ประเทศของเรา ให้ก้าวไปถึงความวัฒนาผาสุกได้สมตามที่ปรารถนาปรารถนา

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในภาระหน้าที่ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมกัน ณ ที่นี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกวาระหนึ่งเป็นคำรบที่สี่ ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

เมื่อคราวก่อนได้พูดแก่ที่ประชุมนี้ถึงการศึกษาให้เกิดความรู้ความฉลาด ที่สามารถนำไปใช้สร้างสรรค์ประโยชน์ได้แท้จริงโดยปราศจากโทษ ว่า จะต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์คือต้องพิจารณาเรื่องที่ศึกษาให้ถูกถ้วนทุกแง่ทุกมุม ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปกติ เทียงตรงเป็นกลาง และลักษณะของการศึกษาหรือการเรียนรู้นั้น มีอยู่สามลักษณะ ได้แก่ เรียนรู้ตามความรู้ความคิดของผู้อื่นอย่างหนึ่ง เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลอย่างหนึ่ง กับเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผล และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญอีกอย่างหนึ่ง

การเรียนรู้ทั้งสามลักษณะนี้ จำเป็นจะต้องกระทำไปด้วยกัน ให้สอดคล้องและอุดหนุนส่งเสริมกันจึงจะช่วยให้เกิดความรู้จริง พร้อมทั้งความสามารถ ที่จะนำมาใช้ทำการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้ กล่าวคือ การเรียนความรู้ทุกอย่างนั้น จะต้องเรียนตามความรู้ของผู้อื่นก่อนเป็นเบื้องต้น เมื่อรู้แล้ว จึงนำมาพิจารณาด้วยเหตุผลให้เห็นแจ่มชัด ละเอียดลงไปอีกชั้นหนึ่ง ให้ถึงเนื้อหาสาระ อันจะอ้างอิงอาศัยเป็นหลักฐานได้ มิให้เป็นความรู้ อย่างเลื่อนลอย แต่แม้ถึงขั้นที่สองนี้แล้ว ก็ยังถือว่าจะนำมาใช้การให้ได้ผลแน่นอนจริง ๆ ไม่ได้ ยังจำเป็นต้องนำความรู้นั้นมาปฏิบัติฝึกฝนอีก ให้เกิดผลประจักษ์แจ้ง และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญขึ้นพร้อมกันไปด้วย จึงจะนำไปใช้ปฏิบัติงานให้สำเร็จผลได้ไม่ขัดข้อง ขอให้บัณฑิตพิจารณาเหตุนี้ให้ดีในเรื่องการเรียนรู้อย่างนี้ แล้วเพียรพยายามเรียนรู้ให้ได้ครบถ้วนทั้งสามลักษณะพร้อมกัน เมื่อกระทำได้ครบถ้วนจริง ๆ แล้ว ก็จะช่วยให้แต่ละคนสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานทั้งปวงได้ สมตามที่มุ่งประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในภาระหน้าที่ และขอให้บรรดาท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการจัดงานเมาลิดกลาง ฮ.ศ. ๑๔๐๐

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล

ตามพระราชอภัยยศ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๔

ขอขอบใจที่คณะกรรมการได้นำเงินมาเพื่อการกุศล ขณะนี้ก็มีคนจำนวนมาก เพราะว่าเวลาไปต่างจังหวัดก็ได้แวะเยี่ยมชาวบ้าน และถ้ามีความเจ็บป่วยเป็นไข้เป็นต้น ก็ได้ส่งเสริมให้ได้เข้าโรงพยาบาลรักษาตัวให้หายจากเจ็บไข้ แต่ว่าก็ต้องแจกจ่ายเงินมีใช้น้อยเงินจำนวนนี้ก็จะนำไปให้การสงเคราะห์ชาวบ้านทั่วทั้งราชอาณาจักร

การที่ได้นำคัมภีร์อัลกุรอานมาให้ ตามที่ท่านจุฬาราชมนตรีได้เป็นธุระแปลจนสำเร็จก็เป็นที่น่ายินดีมาก เพราะว่าการแปลพระคัมภีร์ให้เป็นภาษาไทยนั้น แปลอย่างต่ออย่างประณีต มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ศึกษาศาสนา จะเป็นชาวอิสลามิก หรือไม่ได้เป็นชาวอิสลามิกแต่สนใจในศาสนา ก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะว่าได้ทราบข้อความสั่งสอนที่แท้จริง โดยที่มื่อรรดสที่ถูกต้อง ฉะนั้น การที่ท่านจุฬาราชมนตรีได้ทำสำเร็จนั้นก็นับว่าเป็นความดีที่ท่านได้ทำอย่างหนึ่ง เพื่อผู้ที่สนใจในการศาสนา เรื่องศาสนานี้จะเป็นศาสนาใด หากปฏิบัติโดยดีและถูกต้อง ก็ย่อมจะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับแต่ละบุคคล และเป็นประโยชน์สำหรับส่วนรวมด้วย เพราะว่าบุคคลที่มีความคิดดี ทำดี ตั้งใจดี จึงทำให้ส่วนรวมอยู่เย็นเป็นสุข และแต่ละบุคคลก็ได้รับผลดีตอบแทน ทำให้มีชีวิตที่เบิกบาน มีชีวิตที่ราบรื่น มีความเจริญก้าวหน้า ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลาย และชมเชยท่านทั้งหลายที่มีการฉลองเมาลิดทุกปี ทำให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวกัน ทำให้มีความเข้าใจอันดีในศาสนา และทำให้บุคคลมีที่ยึดมั่น ทำให้สามารถที่จะดำเนินชีวิตไปโดยราบรื่น

ขอให้ท่านทั้งหลายจงอยู่เย็นเป็นสุข มีกำลังทั้งกายทั้งใจเข้มแข็ง เพื่อที่จะดำเนินชีวิต ประสบแต่ความสว่างเจริญทั่วทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

ในพิธีปฏิญาณตนและสวนสนาม
เนื่องในงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ
ณ สนามศุภชลาศัย สนามกีฬาแห่งชาติ

วันพุธ ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีปฏิญาณตนสวนสนามของเหล่าลูกเสือ ในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนา คณะลูกเสือแห่งชาติ อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการลูกเสือดำเนินก้าวหน้าไปด้วยดี อย่างไม่หยุดยั้ง เป็นเครื่องชี้ชัดว่า ผู้บริหารงานลูกเสือทุกฝ่าย ต่างเอาใจใส่ปรับปรุงงานด้วยความเข้มแข็ง ชะมักเขม้น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง

กรณีกิจหรือหน้าที่สำคัญอันดับแรกของลูกเสือ ตามที่ทุกคนพร้อมกันปฏิญาณสัญญาไว้ ก็คือการบำเพ็ญ ประโยชน์ “ประโยชน์” นั้นได้แก่สิ่งไร และทำอย่างไรจึงจะเกิดขึ้นได้ ประโยชน์คือผลที่ดี ที่เกื้อกูลอุดหนุนบุคคลและ ส่วนรวมให้มีความเจริญ ความผาสุก ความสมัคสมานมั่นคง และประโยชน์หรือผลดีนั้นจะเกิดขึ้นเองมิได้ หาก แต่จะต้องสร้างและเสริมให้เกิด และให้เพิ่มพูนขึ้น ซึ่งเรียกกันว่า “บำเพ็ญประโยชน์” แปลว่า ทำให้ประโยชน์เกิดขึ้นเต็มบริบูรณ์ การบำเพ็ญประโยชน์นั้นจะต้องทำที่ตัวเองก่อน คือ ต้องปฏิบัติฝึกฝนตนเองให้รู้จักความดีความชั่ว โดยรอบด้าน ด้วยการรักษาระเบียบวินัย รักษาความสัตย์สุจริต ชยันตมั่นปฏิบัติกรงานด้วยความเข้มแข็งหนักแน่น ให้ติดเป็นนิสัย ผลดีต่าง ๆ ก็จะเพิ่มพูนขึ้นในตัวอย่างเต็มที่ แล้วจะสะท้อนถึงผู้อื่น พลอยให้ผู้อื่นและส่วนรวมได้รับ ผลดี หรือประโยชน์ จากการปฏิบัติดีของตนด้วย ในโอกาสสำคัญวันนี้ จึงขอฝากให้ลูกเสือได้นำเรื่องตามที่กล่าว ไปคิดพิจารณาให้เห็นกระจ่างจริง จักได้สามารถทำตัวทำงานให้บังเกิดประโยชน์ได้แท้และสมบูรณ์ ตามคำปฏิญาณ

ขออวยพรให้กิจการของคณะลูกเสือดำเนินก้าวหน้าตลอดต่อไปด้วยความราบรื่น และขอให้ลูกเสือผู้บังคับ บัญชา ตลอดทั้งทุกคนซึ่งมาร่วมชุมนุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบแต่ความสุขและความเจริญสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อทั่ว กัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ไทยอาสาป้องกันชาติ จังหวัดปราจีนบุรี

ณ พลับพลาหน้าโรงเรียนร่มเกล้า

วันพฤหัสบดี ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๒๔

วันนี้เป็นโอกาส ที่ได้พบกับสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติจังหวัดปราจีนบุรีอย่างพร้อมเพรียงกัน และได้ฟังคำปฏิญาณของสมาชิกทั้งหลายที่ได้ให้ไว้อย่างเข้มแข็งว่า จะมีวินัย มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะป้องกันชาติบ้านเมืองให้อยู่มั่นคง ด้วยการตั้งใจที่จะปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์สุจริต และมีความสามัคคีกลมเกลียวรักใคร่กัน อันนี้เป็นข้อที่นำชื่นชมสำหรับทุกคน ทั้งชาวจังหวัดปราจีนบุรีและสำหรับคนไทยทั่วประเทศ แสดงให้เห็นว่าท่านทั้งหลายมีจิตใจแน่วแน่ และมีความตั้งใจที่จะรักษาแผ่นดินไว้อย่างเข้มแข็ง

โอกาสที่มาพบกันในวันนี้ นับว่าเป็นโอกาสที่ดีอีกอย่างหนึ่ง คือ ท่านได้มาจากอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดปราจีนบุรี ได้มาเห็นท้องที่ที่ราบเชิงเขาที่กำลังพัฒนาขึ้นมา ทำให้เห็นประจักษ์ว่าถ้าช่วยกันพัฒนาทำประโยชน์จากธรรมชาติซึ่งเป็นของเรา ก็จะทำประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น และทำให้มีที่สำหรับทำมาหากิน ทำให้ผู้ที่มาอาศัยอยู่ในที่นี่มีความปลอดภัย การที่สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติได้ฝึกฝน และตั้งใจที่จะปฏิบัติงานในด้านรักษาความปลอดภัยของชาตินั้น เป็นส่วนหนึ่งของงานของท่าน คือเป็นส่วนที่สำคัญว่าประเทศชาติของเราเราก็ต้องรักษา การพัฒนาท้องที่นั้นก็อีกส่วนหนึ่งที่สำคัญสำหรับการรักษาบ้านเมือง ที่ลึกซึ้งที่ท้าทาย ต้องอาศัยความเข้มแข็ง ต้องอาศัยความกลมเกลียว แต่โดยที่ท่านทั้งหลายได้ฝึกฝนให้มีความรักใคร่กัน ให้มีความเห็นใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือกับหน่วยต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ทั้งพัฒนาทั้งป้องกันชาติ ในกรณีนี้ก็เชื่อว่าจะทำให้โครงการต่าง ๆ และความมั่นคงของชาติเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนานี้ก็ต้องอาศัยทั้งสองอย่าง คือจิตใจที่ทรวงแทนที่ดินของเรา ทรวงแทนผืนแผ่นดินของเรา และจิตใจที่จะช่วยกันในสมาชิกของประเทศ คือพลเมืองหรือจะเรียกว่าราษฎรด้วยกันที่เป็นชาวไทย ทุกคนก็ต้องช่วยกัน ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้ฝึกมาดี ทั้งในด้านป้องกันตัวป้องกันชาติ ทั้งในด้านการทำมาหากิน ด้วยความปรองดองกัน ก็ทำให้มีหวังมาก

โครงการต่าง ๆ ที่เห็นประจักษ์ในขณะนี้ได้สร้างขึ้นมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่ผู้ที่ได้เห็นก็จะเห็นว่าทุกครั้งที่มามีความก้าวหน้า เพราะว่าทุกฝ่ายได้ปรองดองกัน ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการช่วยเหลือให้บ้านเมืองมีความมั่นคงนี้ ในด้านรักษาความมั่นคงโดยตรงก็มีทหาร แล้วก็มีการตรวจในด้านที่จะทำให้อยู่เย็นเป็นสุข ก็มีทั้งราชการ พลเรือน ทางด้านปกครอง ทางด้านเกษตร ทางด้านพัฒนาอื่น ๆ การที่ท่านทั้งหลายได้เห็นความก้าวหน้าของ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ห้องที่นี้อย่างเห็นชัด ก็เพราะว่าผู้ที่มีหน้าที่ทั้งหลายดังกล่าวนี้ได้ช่วยกันอย่างไม่เกี่ยงงอนกัน ก็เลยทำให้ความก้าวหน้าเกิดขึ้นมองเห็นได้แจ่มชัด นอกจากนี้ที่ทำให้มีความก้าวหน้าได้มาก ก็คือผู้ที่ได้รับประโยชน์ คือผู้ที่มาอยู่ทำกินในโครงการนี้ร่วมมือด้วย ด้วยความเข้าใจ ด้วยความเสียสละ ดังนี้ ถ้าเราทำโครงการอย่างนี้ด้วยความปรองดองกัน ก็เชื่อได้แน่ว่าผลสำเร็จมีอยู่ได้แน่ จึงขอให้ทุกคนได้พยายามที่จะทำความเข้าใจว่า ความมั่นคงของประเทศก็ขึ้นอยู่กับความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ซึ่งทุกคนก็เป็นชาวบ้านทุกคนจะต้องช่วยกันสร้างและช่วยกันรักษา เพราะว่าความอยู่ดีกินดีนั้นย่อมต้องสร้างและต้องรักษาไว้ สิ่งที่เป็นอุปสรรคก็มีมากต้องพยายามที่จะผ่านพ้นอุปสรรคเหล่านั้น และไม่ให้อุปสรรคเหล่านั้นเกิดขึ้น ถ้าทำดังนี้ก็เชื่อว่าทุกคนก็ได้ชื่อว่าได้ทำหน้าที่ของตนอย่างดี และเมื่อทำหน้าที่ของตนอย่างดีแล้วก็จะได้รับประโยชน์ แต่ทุกคนก็จะได้รับประโยชน์ สำหรับที่นี้ก็กล่าวถึงจังหวัดปราจีนบุรี โดยเฉพาะโครงการที่ราบเชิงเขา แต่สำหรับทั่วประเทศก็เป็นเช่นเดียวกัน ถ้าเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายปรองดองกันทำงานด้วยความเข้มแข็ง และประชาชนที่อยู่ในห้องที่ทุกคนตั้งใจที่จะทำงานด้วยความเข้มแข็งปรองดองกัน ก็จะทำให้ประเทศไทยทั้งประเทศอยู่เย็นเป็นสุข มีความมั่นคง ไม่เผชิญวิกฤติการณ์ที่ร้ายแรง และจะทำให้ทุกคนมีความสุขได้ อยู่เป็นไทย สมชื่อว่าเป็นไทย คือมีความเป็นไทยเสรี มีความก้าวหน้า มีความปรองดองช่วยเหลือซึ่งกันและกันรักษาความเป็นไทย

ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบผลสำเร็จในงานการทำ เพราะว่าถ้าแต่ละคนได้รับผลสำเร็จ ย่อมทำให้ส่วนรวมรับผลสำเร็จด้วย ก็ขอให้ทุกคนมีกำลังทั้งกายทั้งใจพร้อมสมบูรณ์ เพื่อที่จะเผชิญต่อสิ่งใดที่จะต้องปฏิบัติ และรักษาความเข้มแข็ง รักษาความสามัคคีอย่างดี ขอให้ท่านทั้งหลายทุกคน ได้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองมีผลสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และรับพระราชทาน
เหรียญลูกเสือสดุดี
ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๔

เป็นโอกาสอันดียิ่ง ที่ได้พบกับคณะกรรมการบริหารลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พร้อมกับได้มอบเหรียญลูกเสือสดุดี แก่ผู้ที่มีอุปการคุณแก่กิจการลูกเสือโดยประการต่าง ๆ ด้วย. ขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านที่มีต่อข้าพเจ้า และขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับการสดุดีครั้งนี้ทุกคน.

ในพิธีทวนคำสัตย์ปฏิญาณและสวนสนามของคณะลูกเสือเมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ชุมนุมลูกเสือว่าหน้าที่สำคัญของลูกเสือคือการบำเพ็ญประโยชน์. และการบำเพ็ญประโยชน์นั้นได้แก่การชวนชวายประพฤติปฏิบัติความดีทุก ๆ อย่างให้ค่อยเต็มบริบูรณ์ขึ้น ให้ผลของการกระทำดีของแต่ละคนก็ก่อผลส่งเสริมส่วนรวม ให้มีความผาสุก มีความเจริญ มีความสมัครสมานมั่นคง. ข้าพเจ้ายังได้เน้นด้วยว่าการทำประโยชน์หรือทำความดีนั้นต้องเริ่มต้นที่ตนเอง คือแต่ละคนจะต้องถือการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบด้วยตนเอง ที่ตนเอง เป็นใหญ่ และฝึกหัดทำให้เป็นนิสัย ก็จะได้รับประโยชน์เอง แล้วเป็นผลสะท้อนถึงผู้อื่นตลอด ถึงส่วนรวม ให้พลอยได้รับประโยชน์ด้วย.

การทำความดีนั้น ที่บุคคลจะทำให้ได้จริง และต่อเนื่องไปโดยตลอดได้ จะต้องเป็นหลักปฏิบัติที่แน่นอน. ประการแรก จะต้องมีความเชื่อมั่นในความดี หรือสุจริตธรรมเป็นเบื้องต้น ว่าสุจริตธรรมย่อมไม่ทำลายผู้ใด หากแต่ส่งเสริมให้บริสุทธิ์ ให้เจริญมั่นคงโดยแท้ฝ่ายเดียว. เมื่อเกิดความมั่นใจในความดีแล้ว ประการต่อไปจะต้องฝึกต้องสร้างวินัยในตัวเอง สำหรับควบคุมระดับประคองให้สามารถปฏิบัติความดีได้อย่างเหนียวแน่น ตลอดต่อเนื่องมิให้ขาดตอนหรือขาดวินลง. พร้อมกันนั้น ก็จะต้องพยายามเพิกถอน ลด ละ การกระทำและความคิด อันจะเป็นเหตุบั่นทอนการกระทำดีของตัวทุกอย่างด้วยตลอดเวลา. ประการสำคัญ ทุกคนจะต้องใช้ปัญญา ความฉลาดรู้ เป็นเครื่องช่วยพิจารณาวินิจฉัยให้ทราบชัดและแน่ใจได้ว่า ดี ชั่ว เป็นอย่างไร จะควรปฏิบัติดำเนินตามหลักทั้งสามประการข้างต้นอย่างไรจึงจะถูกต้องพอเหมาะพอดี. เมื่อประกอบความดีโดยถูกต้องครบถ้วน ก็ย่อมได้รับผลหรือประโยชน์ที่แท้จริงสมบูรณ์ คือประโยชน์ที่ก่อผลให้ดี ให้เจริญได้ในปัจจุบัน และที่จะก่อผลให้เจริญมั่นคงตลอดไปในภายหน้าด้วย. ข้าพเจ้าจึงขอฝากหลักปฏิบัตินี้ไว้กับท่านทั้งหลาย ให้ช่วยกันพิจารณาและปฏิบัติต่อไป.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงคุ้มครองรักษาท่านทั้งปวง ให้เจริญด้วยพรทั้งสี่ประการ ทั้งให้สามารถ
ประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของคณะลูกเสือ และประเทศชาติ ให้บรรลุผลเลิศได้ตามที่มุ่ง
ปรารถนาไว้ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการบริหารทุนพระราชทาน
สมาคมผู้ปกครอง ครูและนักเรียนโรงเรียนราชวินิต
ในโอกาสที่เข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานทุน เข้มเกียรติคุณและโล่
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ – ๒๕๒๓
ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๔

กิจการของโรงเรียนราชวินิตได้ดำเนินมาด้วยดี มีความก้าวหน้า ก็ต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้พยายามปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด ด้วยความตั้งใจแน่วแน่

โรงเรียนนี้ก็ประกอบด้วยนักเรียน ผู้ที่เข้ามาหาความรู้ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถ และมีความประพฤติดี เพื่อให้เป็นทุนสำหรับสร้างชีวิตในอนาคตต่อไป อีกส่วนหนึ่งก็คือคณะครู ผู้มีหน้าที่ที่จะถ่ายทอดความรู้พร่ำสอนให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ดีที่สุด และรู้จักวางตัวประพฤติตนให้ดี อีกส่วนหนึ่งก็คือผู้บริหารโรงเรียน ผู้ที่จัดให้โรงเรียนมีระเบียบการ และรักษาตามระเบียบการ เพื่อให้สามารถที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างตามจุดประสงค์ของการมีโรงเรียน และส่วนที่ ๔ ก็ได้แก่ผู้ปกครองผู้เป็นบิดามารดาผู้ปกครอง บุตรธิดา ซึ่งตามหน้าที่ของผู้ปกครองนั้นก็ต้องเมตตาเอ็นดูลูกหรือผู้อยู่ในปกครองของตน เพื่อที่จะให้เด็กได้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี สามารถที่จะฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ให้มีอนาคตที่แจ่มใส ไม่ต้องเป็นห่วงสำหรับชีวิตที่จะมาในอนาคต การที่ทั้ง ๔ ส่วนของโรงเรียนนี้ ได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ก็นับว่าเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้เป้าหมายของโรงเรียนได้เป็นสิ่งที่บรรลุได้ง่าย ถ้าหากว่าส่วนใดบกพร่องก็จะทำให้โรงเรียนไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างดี

การที่วางระเบียบให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษาในการเรียนดีในการประพฤติดีนั้น ก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เด็กนักเรียนมีกำลังใจ ผู้ที่ได้รับทุนผู้ที่ได้รับรางวัลผู้ที่ได้รับชมเชยนี้ย่อมมีกำลังใจ เพราะว่าคนเราเวลาปฏิบัติอะไรและทำดีก็จะต้องรับการชมเชยบ้าง เพราะว่าจะได้แน่ใจว่าการที่ทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว การให้รางวัลหรือชมเชยนั้นจึงมีคุณประโยชน์มาก เพราะผู้ที่ได้รับรางวัลนั้นย่อมต้องถือว่าเป็นผู้ที่ขยันหมั่นเพียร เป็นผู้มีระเบียบวินัย เป็นผู้ที่ฉลาด เป็นผู้มีกำลังใจที่จะทำดี และรู้ว่าอะไรดีอะไรเป็นผลประโยชน์สำหรับตัวเอง ผู้ที่ไม่ได้รับรางวัลก็จะมองเป็นตัวอย่างว่า เขาได้รับรางวัล เขาก็อยากจะรับรางวัลบ้างเหมือนกัน เขาก็จะต้องทำตามเขา

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ฉะนั้น ผู้ที่ได้รับรางวัลนั้น นอกจากจะเป็นความภูมิใจของตน ยังเป็นตัวอย่างสำหรับผู้อื่น เป็นกำลังใจสำหรับผู้อื่น อย่างนี้ก็เป็นประโยชน์มาก ผู้ที่ได้รับรางวัลนั้นควรจะมีใจที่ได้ทำดี ไม่ใช่มีความอวดดีว่า ตัวเรียนดี ตัวเก่ง แต่ควรจะมีใจว่า ตัวเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นมีตัวอย่างที่จะตาม และเป็นตัวอย่างที่ดี หมายความว่าผู้ที่เรียนดีสร้างตัวเองและสร้างผู้อื่นด้วย สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับรางวัลก็ควรจะมีใจ และก็ชื่นชมด้วยกับผู้ที่ได้รับรางวัล ไม่ใช่อิจฉาเขา ไม่จำเป็นที่จะต้องอิจฉาเขา เพราะว่าผู้ที่ได้รับรางวัลนั้นเขาก็ได้ทำดีของเขา เขาได้ทำด้วยน้ำพักน้ำแรงของเขา เราทำงานด้วยความตั้งใจแน่วแน่เข้มแข็ง ก็จะได้รับรางวัลในวันข้างหน้า

สำหรับผู้ปกครองที่ได้มาร่วมงานอย่างใกล้ชิดนั้น ก็นับว่าเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะทำให้โรงเรียนนี้บรรลุเป้าหมายได้โดยดี เพราะดังที่กล่าวไว้แล้วว่า ผู้ปกครองมีหน้าที่ที่จะอุ้มชูบุตรหลานของตัวให้ก้าวหน้า และมีอนาคตที่แจ่มใส เมื่อบุตรหลานมาโรงเรียน มีใจว่าโรงเรียนจะทำทุกอย่างได้ จะต้องอาศัยผู้ปกครองมาช่วยกันกับโรงเรียน มาช่วยกับครู เพื่อที่จะให้บุตรหลานได้รับสิ่งที่ดีที่สุด ฉะนั้น การที่โรงเรียนราชวินิตได้บริหารในแบบช่วยกันทำ คือ ร่วมกันทำให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้ ก็นับว่าเป็นสิ่งที่ดีทุกฝ่าย ทุกคนควรจะได้รับทราบและนับว่าเป็นกำลังใจสำหรับทุกคนร่วมกัน ในกิจการใด ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างจะบรรลุผลได้ก็ด้วยการร่วมมือกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ถ้าทำเช่นนี้ ทุกกิจการ เชื่อว่ากิจการต่าง ๆ ก็จะก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จทุกกิจการ ฉะนั้น โรงเรียนราชวินิตนี้ นอกจากจะเป็นผลที่จะทำให้นักเรียนได้เรียนจริง ๆ และได้ผลจริง ๆ มีอนาคตที่แจ่มใส ก็ยังเป็นตัวอย่างสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ และเป็นตัวอย่างสำหรับกิจการอื่น ๆ ทุกคนควรจะมีใจในโรงเรียนราชวินิต และควรจะมีใจสนับสนุนให้โรงเรียนนี้ได้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

ก็ขอให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนราชวินิต มีกำลังใจสมบูรณ์ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และขอให้ทุกคนได้มีแต่ความเจริญรุ่งเรือง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีอนาคตที่แจ่มใสทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการบริษัทสยามกลการ จำกัด

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน^(๒)

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ขอขอบใจที่คณะทำเทศบาลเขตได้มาให้ศีลให้พรในวันนี้ และขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยกันทำกิจการที่ทำให้มีรายได้สำหรับมาทำการกุศล ซึ่งก็จะขออนุญาตว่าเงินที่นำมาให้ในวันนี้ใช้ไปแล้ว เพราะว่าจ่ายไปหมดแล้ว จ่ายไปในการรักษาพยาบาลชาวบ้านที่ต้องการช่วยเหลือ และนอกจากนั้นก็ยังมีแจกจ่ายสิ่งของสำหรับผู้ประสบภัยธรรมชาติ ฉะนั้น ได้จ่ายไปหมดแล้ว คือกำลังติดหนี้อยู่ ก็ขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้นำเงินมาสำหรับถนอมเพื่อที่จะให้เป็นหนี้ค่อยลง แล้วก็อาจจะต้องบอกได้ว่าถ้ามีอีกก็ขออีก แต่อย่างไรก็ตาม ที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยกันทำการอัดเทปและจำหน่ายไปก็นับว่าเป็นประโยชน์ นับว่าเป็นงานที่เป็นกุศล เพราะว่าตั้งใจ ความตั้งใจในการทำครั้งนี้ก็เพื่อที่จะช่วยผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก และก็บอกได้ว่าท่านทั้งหลายได้ทำงานมาแล้วด้วยความเหน็ดเหนื่อย ก็ขออนุโมทนา เพราะว่าตามที่บอกว่าใช้ไปแล้ว ก็หมายความว่าท่านได้ทำให้เกิดทุนทรัพย์ขึ้นมา แล้วทุนทรัพย์นั้นก็ใช้ได้เป็นอย่างดี คือไปเกื้อกูลผู้ที่เดือดร้อนจริง ๆ นับว่าปณิธานที่ตั้งเอาไว้ในการทำงานของท่านทั้งหลายได้ผลขึ้นมาแล้ว

ขอขอบใจที่ท่านร่วมกุศลเช่นนี้ และขอขอบใจที่ให้ศีลให้พรวันนี้ เมื่อมีผู้ที่มีวันเกิดในวันนี้ ก็ขอให้พรให้เขามีความเจริญรุ่งเรือง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทุกอย่าง สิ่งใดที่ปรารถนาและเป็นสิ่งที่เป็นสิ่งที่ดีก็ขอให้สำเร็จโดยเร็ว เพื่อที่จะให้มีกำลังใจ กำลังใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความแน่วแน่ต่อไป ก็ขอให้มีความเจริญ สำหรับผู้ที่ไม่มีวันเกิดในวันนี้ ก็ขอให้ได้รับพรในทำนองเดียวกันในโอกาสที่จะถึงวันเกิดของแต่ละคน ก็ขอบใจทุกคนอีกครั้งหนึ่ง และขอให้ทุกคนประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) เงินรายได้จากการจัดงานมหกรรมการขับร้องประสานเสียงเพลงพระราชนิพนธ์ และรายได้จากการจำหน่ายแถบบันทึกเสียงเพลงพระราชนิพนธ์

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการประสานงานส่วนภูมิภาค ภาค ๒

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ฯ^(๒)

นำคณะผู้แทนครูจีน ฝ่่า ฯ พูลเกล้า ฯ ถวายเงิน

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มีโอกาสได้พบกับคณะครูจีนในวันนี้ ขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้ให้ศลิให้พร และได้รายงานวาคณะครูได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความตั้งใจ เพื่อให้ลูกศิษย์ของตนได้รับความรู้ที่ต้อันแท้จริง

ครูนั้นจะเป็นครูจีน ครูไทย ครูฝรั่ง ครูแขก ชาติดใดก็ตาม ผู้ที่เป็นครูนั้นจะต้องมีจิตใจที่สูง ถ้าครูใดมีจิตใจสูงก็จะทำงานของตัวด้วยความสำเร็จ จะเป็นที่นับถือของลูกศิษย์ และเป็นทีเคารพของผู้ที่เป็นประชาชนทั่ว ๆ ไป เพราะความเป็นครูนั้นเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ ใช้คำว่าครูนั้นดูเป็นเหมือนต่ำกว่าคำว่าอาจารย์ อาจารย์นั้นดูท่าทางเป็นผู้ที่มีความรู้สูงกว่า มีฐานะสูงกว่า แต่ความจริงคำว่าครูนั้นเป็นคำที่สูงยิ่ง เพราะถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับการเคารพบูชาได้ ฉะนั้นได้ชื่อหรือเรียกดัวว่าเป็นครู ก็จะต้องบำเพ็ญตนให้ดี บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ บำเพ็ญตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้ เพราะว่าผู้ใดเป็นครูแล้วไม่บำเพ็ญตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้ ก็เท่ากับบกพร่อง คนเราทำหน้าที่ใดแล้วบกพร่องก็ไม่ดี แต่ครูทำงานของตนบกพร่องนั้นยิ่งไม่ดี เพราะว่าครูเป็นเหมือนคำศักดิ์สิทธิ์ ฉะนั้นถ้าผู้ใดเป็นครูแล้วและทำตัวอย่างที่ดี สอนพร่าสอนให้ลูกศิษย์มีความรู้ หมายถึงมีความรู้ในทางวิชาการสูง ก็เชื่อได้ว่าลูกศิษย์นั้นจะมีอนาคตที่แจ่มใส ถ้าสอนให้มีความประพฤติที่ดี เป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริต เป็นคนที่มีความรู้ทางจิตใจ รู้จักเหตุและผล แนนอน ก็จะยิ่งเป็นผลดีใหญ่ เพราะว่าผู้ที่มีเหตุผล รู้จักเหตุผล มีความประพฤติดี มีความสุจริต เป็นผู้ที่จะต่อสู้อใน ชีวิตอนาคตได้อย่างง่าย และประสบความสำเร็จ ฉะนั้น ครูเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาการ และเป็นผู้ถ่ายทอดความประพฤติ วิธีประพฤติตน วิธีคิด และความดีงามทุกอย่าง ซึ่งจะสร้างให้บุคคลเป็นคนที่ดี เป็นคนที่ไม่เป็นภัยต่อผู้อื่น ตรงกันข้ามเป็นผู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ต่อส่วนรวม และตัวเองก็จะได้รับประโยชน์ว่าเป็นคนที่เจริญ

ฉะนั้น ที่ท่านทั้งหลายเป็นครู และได้ตั้งเป็นกลุ่มคณะครู ที่จะเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เพื่อทำหน้าที่ของครู

(๑) เรียงเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายฮิว แซ่ตั้ง

ได้อย่างดี จึงเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมและน่ายินดีอย่างยิ่ง ขอชมเชยท่านทั้งหลายที่ปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง พยายามที่จะสอนให้ลูกศิษย์มีความรู้ในทางวิชาการ พยายามสอนให้ลูกศิษย์มีความประพฤติ มีความคิดที่ถูกต้อง ซื่อตรง เป็นสิ่งที่ทุกคนยินดี โดยเฉพาะลูกศิษย์ของท่านก็คงยินดี คนอื่นที่ทราบกิจการของท่านก็พลอยยินดีไปด้วย ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาความดีไว้ รักษาความเข้มแข็ง รักษาความสุจริต ตั้งตัวในความประพฤติให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นครูโดยแท้ จักได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองเรื่องความสำเร็จทุกประการ

ขอให้พรให้ท่านทั้งหลายจงประสบแต่ความดี ความงาม ความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยในรอบปีที่ล่วงแล้ว ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเกียรติอย่างสูง และกับบรรดาผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับปริญญาสาขาและระดับต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน

การที่ได้อุตสาหะศึกษาค้นคว้าวิชาการจนถึงขั้นสูงอย่างนี้ เท่ากับแต่ละคนได้สร้างสมกำลังอันแรงกล้าขึ้นไว้ในตัว คือกำลังแห่งความรู้ กำลังแห่งความรู้นี้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมให้ปฏิบัติการต่าง ๆ ได้ดีขึ้น มากขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้สามารถสร้างสรรค์สะสมผลประโยชน์สำหรับตัวได้มากมาย ทั้งในทางที่ถูกต้องและทางที่ผิด ถ้าใช้กำลังไปในทางที่ถูกต้อง ก็ได้รับผลดี ที่เป็นประโยชน์แท้จริงอันพึงประสงค์ ถ้าใช้ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ก็ได้รับผลร้าย เป็นความเสียหายทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น ผู้มีกำลังความรู้ ความสามารถสูง จึงต้องวินิจฉัยให้ออกว่าควรจะใช้กำลังของตนไปในทางใด และสิ่งที่เรียกว่าประโยชน์ มิใช่ประโยชน์นั้น เป็นอย่างไร จักได้สามารถควบคุมการใช้กำลังของคนให้เหมาะสมเที่ยงตรงได้ การวินิจฉัยและควบคุมการใช้กำลังโดยถูกต้องดังนี้ เป็นหน้าที่อย่างสำคัญยิ่งของผู้มีกำลังความรู้ทุก ๆ คน ยิ่งรู้สูงรู้มากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งต้องมีความรับผิดชอบมาก และสูงขึ้นเท่านั้น จึงจะสร้างสรรค์ความเจริญ ความดีงาม และความมั่นคงผาสุกได้สำเร็จดังที่มุ่งหมาย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในกิจการงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติอย่างสูงจากมหาวิทยาลัย และที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา ทุกคน

วันวานนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวกับที่ประชุมบัณฑิต ณ ที่นี้เป็นความว่า การศึกษาค้นคว้าวิชาการชั้นสูงนั้น เท่ากับได้สร้างสมกำลังแรงอย่างสูงไว้ในตัว คือกำลังแห่งความรู้ กำลังแห่งความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สามารถปฏิบัติการได้ดีขึ้น มากขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าใช้ไปในทางที่ถูกต้อง ก็จะได้ผลดี ที่เป็นประโยชน์แท้ ช่วยให้เกิดความเจริญมั่นคงขึ้นได้จริง แต่ถ้าใช้ไปในทางผิด ก็เกิดผลเสียหายร้ายแรงได้เหมือนกัน ผู้มีกำลังจึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง ที่จะต้องควบคุมการใช้กำลังของตัวเองแต่ในทางที่ถูกต้อง

ความรับผิดชอบดังกล่าวนั้น อาจกล่าวได้ว่ามีประเด็นสำคัญอยู่ ๓ ข้อ ข้อแรก จะต้องระวังตั้งใจใช้กำลังเพื่อสร้างประโยชน์แต่ฝ่ายเดียว ให้ได้ทั้งประโยชน์ตน ทั้งประโยชน์ส่วนรวม พร้อมกันนั้นก็ต้องคอยป้องกันและแก้ไขอยู่ตลอดเวลา มิให้ความเสียหายเกิดขึ้น และข้อสาม ซึ่งเป็นข้อสำคัญอย่างยิ่งจะต้องพยายามเสริมกำลังนั้นให้หนักแน่นมั่นคง และทวีขึ้น ซึ่งมีทางทำได้หลายทาง ทางที่เหมาะสมอย่างหนึ่งก็โดยพยายามทำประโยชน์เสียสละเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้มากขึ้น การปฏิบัติงานด้วยความเสียสละอย่างนั้น ยิ่งกระทำมากเท่าใด จะช่วยให้เกิดความสามารถและความเชี่ยวชาญขึ้นเท่านั้น ทั้งเมื่อเคยชินกับการปฏิบัติความดีแล้ว ก็จะสามารถป้องกันความชั่วและความเสื่อมเสียทั้งปวงได้อย่างดีที่สุดด้วย จึงขอให้บัณฑิตทั้งปวงนำไปพิจารณาใคร่ครวญดูให้เห็นชัด เพื่อประโยชน์ในกาลภายหน้าของตน ๆ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกวาระหนึ่งเป็นคำรับ
สาม ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิต ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ ทุกคน

วันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า การศึกษาค้นคว้าวิชาชั้นสูงนั้นเท่ากับการ
สร้างสมกำลังแรงกล้าไว้ในตัว กำลังนั้นคือกำลังแห่งความรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติการ
ได้ดีขึ้น มากขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในทางดี ที่สร้างสรรค์ประโยชน์ ทั้งในทางชั่วที่ก่อให้เกิดโทษเสียหายน ผู้มีกำลัง
ดังกล่าว จึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง ที่จะต้องควบคุมการใช้กำลังปฏิบัติงานของตน ให้เป็นไปแต่ในทางที่ดี ที่
สร้างสรรค์แต่ฝ่ายเดียว นอกจากนั้น ยังได้แนะนำด้วยว่า ทางที่ดี บุคคลควรพยายามเสียสละ ทำงานเพื่อ
ประโยชน์ของส่วนรวมให้มาก เพราะการปฏิบัติบำเพ็ญประโยชน์อยู่เสมอ นั้นสามารถสร้างเสริมความรู้ ความ
สามารถ และความเชี่ยวชาญให้มั่นคงและเพิ่มพูนยิ่งขึ้นทุกขณะ

วันนี้ใครจะเสริมว่า การเสียสละทำงานทำดีเพื่อการสร้างสรรค์ ด้วยความรับผิดชอบเต็มที่นั้นช่วยให้ผู้
ปฏิบัติได้รับผลดีอย่างหนึ่ง คือผู้มีศรัทธาเชื่อถือ และนิยมยกย่องอย่างกว้างขวาง บุคคลเหล่านั้นเมื่อศรัทธาเชื่อถือ
ในตัวผู้ปฏิบัติดีแล้ว ย่อมจะรับเอาความคิดจิตใจของผู้ปฏิบัติดี ที่นิยมยึดมั่นในความดี เข้าไว้ด้วยแล้วนำ
มาปฏิบัติชอบปฏิบัติดีด้วยตนเอง ดังนี้ ก็จะมีผู้ที่ศรัทธาในความดีเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เมื่อคนส่วนใหญ่มีศรัทธาความเชื่อมั่น
ในคุณความดีร่วมกันและเสมอภาคแล้ว ก็จะเกิดเป็นความสามัคคีปรองดองเป็นปึกแผ่นขึ้น ความสามัคคีเป็น
ปึกแผ่นนี้คือกำลังอันแข็งแกร่งที่สุดในแผ่นดิน ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะบันดาลให้คนในชาติมีสมานฉันท์ มุ่งมั่นที่จะร่วม
กำลังกันสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงของบ้านเมือง ให้สมบูรณ์บริบูรณ์ขึ้นทุกสถาน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในการทำงาน และขอให้
ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่พระครูใบฎีกาเล็ก (ถานุดุตรโธ) และคณะ

เฝ้าถวายเงิน และตั้งเทียนพรรษา

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๔

การที่ท่านทั้งหลายได้ร่วมกุศลเห็นน้ำใจเช่นนี้ นับว่าเป็นการร่วมกุศลที่เป็นการแผ่เมตตา การแผ่เมตตา การกรุณาช่วยคนอื่น ๆ นั้น ก็นับว่าเป็นสิ่งที่ดี ที่ประเสริฐ ที่ทำให้จิตใจสบาย และการที่ได้ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนมีความสามัคคีที่จะทำบุญ ทำสิ่งที่ดีที่งามนั้น ก็นับว่ายิ่งดีขึ้นไป เพราะเราที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน และถ้าสามัคคีกันก็หมายความว่าเราจะอาศัยซึ่งกันและกันตลอดไป อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ดีงามที่ท่านได้ปฏิบัติ คือการทำบุญโดยเอาเงินมาร่วมกุศลกัน สิ่งที่สำคัญในการบำเพ็ญกุศลก็คือการปรองดอง

ท่านทั้งหลายก็ได้มาเป็นเวลาหลายปีแล้วและได้ร่วมกุศล ได้เห็นอานิสงส์ของกุศล คือที่ได้กล่าวไว้เมื่อหลายปีมาแล้ว ดีใจที่เห็นว่าท่านทั้งหลายมีจิตใจที่ผ่องใส เราจะเห็นได้ชัดว่าความเป็นอยู่ก็ดีขึ้นในทางกาย และความดีในทางจิตใจก็เปล่งออกมา อันนี้เป็นผลของอานิสงส์ของการทำบุญทำกุศลร่วมกัน ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติดีชอบ ท่านก็ได้แนวทางที่จะปฏิบัติดีชอบ ดังนั้นจึงทำให้ได้ผลดี แน่แน่นอนในโลกนี้เราจะต้องมีอุปสรรค ต้องเผชิญอุปสรรค ความเดือดร้อนหลายอย่างก็เกิดขึ้น ความเดือดร้อนนั้นอาจจะบอกว่าเป็นผลของกรรม แต่ความสุขความสบายก็เป็นผลของกรรมเหมือนกัน แต่เรียกว่าอานิสงส์ โดยมากพูดถึงผลของกรรมที่ไม่ดี เป็นกรรมของเราอย่างนั้น ๆ โดยมากก็เหมือนว่าเรามีความเดือดร้อน แต่ว่าผลของกรรมที่เป็นในทางดีก็มักจะเรียกว่าอานิสงส์ผลบุญ เป็นผลที่ว่าเราทำอะไรก็ได้ในปัจุบัน ถ้าจะมาพิจารณาอีกที ถ้าเราทำอะไรที่ไม่ดี เราก็เดือดร้อนเดี๋ยวนี้ หรือในอนาคต ถ้าการกระทำที่ดีเราก็จะได้รับผลอย่างปัจจุบันนี้เรามีความสุข ก็ได้รับผลอย่างที่เราทำมานี้ ฉะนั้น ในปัจจุบันนี้เรามีความสุข หรือความทุกข์อย่างไรก็เป็นผลออกมา คราวนี้สำหรับอนาคต ถ้าสมมติว่าเราอยากให้อุณหภูมิต่ำ เรากลัวว่าอากาศจะไม่ดี จะต้องพยายามทำให้ดีในปัจจุบัน ถ้าปัจจุบันนี้ทำให้ดีให้เหมาะสมแล้ว ย่อมมีอนาคตที่แจ่มใส เราไม่ต้องเป็นห่วงเป็นใยว่าอนาคตเป็นอย่างไร

การทำดีนั้นมีหลายอย่าง อย่างที่ท่านทำดีโดยที่ได้ร่วมกุศลเป็นเงินเพื่อที่จะแผ่ไปช่วยผู้ตกทุกข์ได้ยากนั้น ก็เป็นการกระทำที่ดีอย่างหนึ่ง การกระทำที่ดีอีกอย่างที่ได้กล่าวก็คือมีความปรองดองสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อุดหนุนกัน แล้วก็ไม่เบียดเบียนกัน โดยเฉพาะอย่างหมู่คณะที่ตั้งขึ้นมาอย่างนี้ก็ช่วยกันในทางวัตถุและในทางจิตใจ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ความสามัคคีนี้ก็เป็นการทำดีอย่างหนึ่ง การทำดีอีกอย่างซึ่งจะดูลึกซึ้งกว่าคือปฏิบัติด้วยตนเองปฏิบัติให้ตัวเองไม่มีความเดือดร้อน คือพยายามหันเข้าไปในทางปัจจุบันให้มาก อย่างง่าย ๆ ก่อน คือพิจารณาว่าตัวเองกำลังคิดอะไร กำลังทำอะไร ให้รู้ตลอดเวลา แล้วรู้ว่าทำอะไร อย่างนี้เป็นวิธีอย่างหนึ่งที่จะทำให้ไม่มีภัย ถ้าเราคอยระมัดระวังตลอดเวลาให้รู้ว่าตัวทำอะไร ให้รู้ว่าการทำนี้เราทำอะไรตลอดเวลา ก็จะไม่ผิดพลาด เพราะว่าโดยมากความผิดพลาดมาจากความไม่รู้ในปัจจุบัน บางทีเราก็เผลอ สมมุติว่ามีใครมาพูดอะไรไม่ดีเราก็มโกรธ ถ้าโกรธแล้วมันก็เป็นผลที่ไม่ดีต่อไป เพราะว่าคนที่มาพูดไม่ดีนั้นก็อาจจะไม่ตั้งใจมาพูดไม่ดี เขาเผลอไปเหมือนกัน เราเผลอไปอีกทีก็ทำให้โกรธ อาจทำให้ทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรงไปได้โดยใช่เหตุ ถ้าสมมุติว่าเราฟัง เราฟังเขาแล้วเวลานี้ก็ไม่พอใจ แต่ว่าเราดูว่าเขาไม่พอใจ รู้ว่าไม่พอใจแล้วก็นิ่งเสียครู่หนึ่ง นึกว่าทำไมเขาพูดอย่างนั้น ในเวลานั้นเขาอาจจะอธิบายให้เราฟังได้แล้วว่าการทำนั้นหรือการที่เขาพูดนั้นเขาพูดทำไม ซึ่งเขาไม่ได้มาพูดในทางที่ضرูกรานเรา เช่นเวลาเราทำอะไรอย่างหนึ่ง มีคนมาพูดว่าไม่ดี เราก็มเคือง เราเคืองนั้นก็เรียกว่าโกรธ แต่ว่าเขาอาจจะพูดอย่างนั้นเพราะหวังดี เห็นว่าอันตรายที่ท้ออย่างนั้น อย่างเราจะก้าวลงข้ามถนนแล้วมีคนมาดึงแขนเราอย่างกระชากแขน เขาทำร้ายเรา แต่ความจริงเขากระชากแขนนั้นเขาไม่ได้ตั้งใจทำร้าย เขาดึงเราเพราะกลัวว่าจะถูกรถชน ถ้าเราเห็นอย่างนั้นเรารู้ เราไม่โกรธ แต่ถ้าใครเขาจับแขนเรา เราเคืองแล้วกระชากแขน ล้มลงไปให้รถชน ดีไหม

ฉะนั้น ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ คือรู้ว่าทำอะไร รู้ว่าเป็นอะไร รู้ตัวว่าจะทำอะไร มีสติสัมปชัญญะ ถ้าปฏิบัติเฉพาะสติสัมปชัญญะแล้วเข้าใจคำว่าสติสัมปชัญญะนี้ อย่างอื่นของธรรมะ ปฏิบัติธรรมะนี้ ก็เป็นการปฏิบัติซึ่งเริ่มต้น แล้วต่อไปจะไปนั่งสมาธิ ท่านสอนว่า มีศีล มีสมาธิ ปัญญา ศีลก็หมายความว่าเราต้องระวังตัวไม่ให้ทำอะไรที่ผิดไป เป็นกฎเกณฑ์ที่ท่านวางเอาไว้ เพราะว่าถ้าเราคิดพิจารณา เรารู้ว่าที่ท่านวางเป็นศีลนั้นก็กฎเกณฑ์ที่ช่วยเรา ช่วยเราไม่ให้ผิดพลาดเสียหาย ไม่ใช่ขังเราในกรง ศีลนั้นนะเหมือนกรง เราอยู่ในกรง ทำนั้นก็ไม่ได้ ทำโน่นก็ไม่ได้ เพราะว่าท่านบอกว่าไม่ให้ทำ จะหยุดข้ามไปก็ไม่ได้เพราะว่าผิดศีล เราเหมือนว่าอยู่ในกรง เราออกมาไม่ได้ แต่ถ้านึกดูสมมุติว่าเราอยู่ในที่ที่มีสัตว์ร้ายเต็ม อย่างที่เคยเห็นในภาพยนตร์เขาหย่อนคนที่ใส่เครื่องประดาน้ำลงไปใต้น้ำในที่ที่มีปลาฉลามแยะ ๆ เขาเอาปลาฉลามใส่กรงไม่ได้ ก็เอาตัวผู้เป็นประดาน้ำลงไปใต้น้ำเพื่อไม่ให้ปลาฉลามกัด ศีลนี้ก็กลายเป็นกรงเพื่อไม่ให้สิ่งที่ไม่ดีมาแตะต้องเราได้ ก็เป็นกฎเกณฑ์เหมือนกัน ในเวลานั้นตอนแรกเราต้อง

ให้ศีลมาควบคุมตัวเรา แล้วที่หลังศีลนั้นจะเป็นการป้องกันตัวเราไม่ให้เดือดร้อน เพราะว่าถ้าไปทำผิดศีลนั้นนะ เดือดร้อน เป็นการกระทำที่เป็นกรรมที่เดือดร้อน ก็เป็นอกุศลกรรม เป็นสิ่งที่จะทำให้เรารับกุศลที่ไม่ดี ก็หมายความว่าศีลนี้เป็นส่วนที่ท่านตั้งเอาไว้เพื่อที่จะป้องกันเรา แล้วก็มาถึงสมาธิ สมาธิก็เพื่อที่จะให้จิตใจเราเข้มแข็ง สามารถที่จะมีสติสัมปชัญญะ เมื่อมีสติสัมปชัญญะแล้ว เราเห็นอะไรทุกอย่างทำอะไรก็เกิดผล จะเกิดผลอะไรเราก็รู้ อะไรที่ถูกต้องเราก็รู้ อะไรที่ไม่ถูกต้องเราก็รู้ เป็นอันว่าสมาธิและมีสติก็รู้ รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ก็เกิดความรู้ซึ่งมีผล เป็นปัญญา รู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร แล้วบังคับจิตใจเราอยู่เสมอ ก็เป็นปัญญาขึ้นมา

ฉะนั้น การที่ท่านทำในขั้นต่าง ๆ มาตลอด ท่านก็ได้เห็นว่ามีผลอย่างไร การที่ได้ปฏิบัติแม้จะในสิ่งที่เหมือนว่า ง่าย ๆ ทั้งหมดเป็นผลดีถ้าทำอย่างต่อเนื่อง อย่างที่ท่านทั้งหลายได้ทำความดีมาจนกระทั่งมีความเจริญขึ้นมา ก็ขอให้ทำต่อไป ขอให้พิจารณาให้ดี ๆ ว่า ถ้าเรามีความระวังตัวอยู่เสมอในการทำอะไรด้วยกาย ด้วยการพูดอะไรด้วย วาจา และแม้แต่คิดด้วยใจ ให้สำรวมกายวาจาใจให้ดี และปฏิบัติต่อไปในทางที่เจริญ ในทางที่เกื้อกูลต่อผู้อื่น ก็เป็นการประกันว่าอนาคตของท่านจะรุ่งเรืองขึ้น ทั้งในกาย ทั้งในใจ โดยเฉพาะทางใจนี่ก็จะรุ่งเรือง เพราะว่าจิตใจก็จะผ่อนคลายมีความสบายแน่นอน

ฉะนั้น ขอให้ท่านได้ช่วยกันรักษาความดีอย่างเหนียวแน่น และให้มีผลสำเร็จในการปฏิบัติในใจของท่าน กายและใจก็จะมีผลสำเร็จในกาลทุกเมื่อ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวันนี้ และมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน

ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

การศึกษาวិทยาการทุกอย่าง ยิ่งศึกษาค้นคว้ามากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งจำเป็นต้องกระทำให้ละเอียดเฉพาะลงไปเท่านั้น และผู้ที่ได้ผ่านการศึกษาระดับนี้มาแล้ว ย่อมจะถือตัวว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา จะไม่ก้าวก่ายกับวิชาที่มีได้อยู่ในขอบข่ายของตน แต่ในการใช้วิชาการปฏิบัติงานนั้น แม้เพียงงานเล็กน้อยอย่างหนึ่งอย่างใดแต่เพียงอย่างเดียว ก็จำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาหลาย ๆ สาขา นำมาเป็นเครื่องช่วยปฏิบัติ จึงจะสำเร็จผลที่ดีได้ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือนักวิชาการทุกคนจึงไม่ควรจะลืมนึกว่า วิชาการทั้งปวงนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงกัน และต่างส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันอยู่ จะต้องนำมาใช้ประสมประสานกันให้ถูกต้องพอเหมาะพอดีอยู่เสมอ เพราะอาจพูดได้ว่า วิทยาการใด ๆ ก็ตาม จะใช้ให้เป็นประโยชน์แต่ลำพังอย่างเดียวมิได้ เป็นหน้าที่ของนักวิชาการที่จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดแจ้งแน่นอนว่า นอกจากแต่ละคนจะต้องเชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะของตนแล้ว ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปิดตาเปิดใจให้กว้างขวางสว่างไสว เพื่อเรียนรู้ให้ทั่วถึง และเพื่อประสานกับนักวิชาการอื่น ๆ และคนอื่น ๆ ให้ได้โดยสอดคล้องด้วย ประการสำคัญที่สุด ในเมื่อปฏิบัติงานอันใดกับผู้อื่นแล้ว จะต้องพยายามร่วมกันพิจารณาปรึกษาทำความเข้าใจกันให้ได้ พร้อมกับระมัดระวังปฏิบัติการให้เกื้อกูลส่งเสริมกันโดยตลอด งานที่ทำจึงจะบรรลุผลเลิศ และเกิดประโยชน์ที่สมบูรณ์ตามความมุ่งประสงค์ได้

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่บัณฑิตอาสาสมัคร รุ่นที่ ๑๓
และคณะกรรมการประจำสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ตามที่รายงาน งานของสำนักบัณฑิตอาสาสมัครนี้ได้ดำเนินมาด้วยดี มีผลดี นับว่าเป็นโชคดีของส่วนรวมที่มีการจัดการฝึกเป็นพิเศษอย่างนี้ แต่ผู้ที่โชคดีที่สุดก็คงเป็นผู้ที่เป็นบัณฑิตอาสาสมัครนี้เอง เพราะเป็นผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับอุดมศึกษามาแล้ว และมีเจตนาที่จะปฏิบัติงานเพื่อเป็นประโยชน์

การมีเจตนาที่จะปฏิบัติงานเพื่อเป็นประโยชน์นั้น เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง แต่ว่าเป็นสิ่งที่ยาก เพราะว่าผู้ที่มีความรู้ชั้นอุดมศึกษาแล้วจะไปปฏิบัติงาน ย่อมต้องประสบอุปสรรคมากมาย ถ้าเราพิจารณาดู ในประเทศไทย มีผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิตใหม่ทุกปีจากสถาบันการศึกษาชั้นสูง ชั้นอุดมศึกษา เป็นจำนวนหลายหมื่นคนต่อปี ถ้าหากว่าทุกคน หรือจะว่าไปก็สักครึ่งหนึ่งของจำนวนนั้น มีเจตนาและมีโอกาสที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความเจริญในประเทศนี้ เราก็คงเชื่อได้ว่าเป็นจำนวนที่เพียงพอ แต่เราก็พูดอยู่เสมอว่า ทำไมประเทศไทยนี้ก้าวหน้าช้านัก ก็เพราะว่าเป็นหลักของธรรมชาติ ผู้ที่ศึกษาชั้นสูงแล้วจะนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนเป็นเวลาประมาณ ๓ - ๔ ปี ในสถาบันการศึกษาชั้นสูงชั้นอุดมศึกษา จะไปใช้ความรู้ที่ทันทันทักยาก เพราะว่าทุกคนแม้จะมีความกระตือรือร้นก็ขาดความชำนาญ และก็อาจจะไม่มีทางที่จะเข้าไปถึงที่ที่ควรจะต้องถึง ฉะนั้น การที่มีสำนักบัณฑิตอาสาสมัครนี้ก็นับว่าเป็นของดี เสียอยู่ว่าในจำนวนบัณฑิตหลายหมื่นคน ปีหนึ่ง ๆ มีจำนวนผู้ที่อาสาสมัคร และได้เข้ารับการอบรมการฝึกและการปฏิบัติเพียงจำนวนเป็นสิบ อย่างที่วันนี้มี ๔๑ คน ปีก่อน ๆ ก็อาจจะมียี่สิบ ๓๐ ถึง ๕๐ คน ถ้านับดูแล้วก็ยังเป็นจำนวนน้อยมาก ฉะนั้น ผู้ที่ได้รับการอบรมและเข้าปฏิบัติงานอย่างนี้ ย่อมต้องมีความรับผิดชอบไม่น้อย เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ศึกษาชั้นอุดมศึกษาแล้วจะทำงานเป็นประโยชน์ได้เร็วขึ้น ตามธรรมดาผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไปทำงานกว่าจะได้ทำประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ก็อายุเข้าไปถึง ๔๐ - ๕๐ แล้ว ดังนั้นก็เท่ากับเสียเวลาของทรัพยากรบุคคลหรือบุคคลของประเทศ ซึ่งจะต้องคลำหาทางต่อสู้อย่างที่ที่มีความเข้าใจผิดกันบ้าง มีการถ่วงถ่วงกันบ้าง หรือมีความไม่รู้อะไร ๆ บ้าง ถ้าเฉลี่ยแล้วผู้ที่สำเร็จการศึกษาที่อายุ ๒๓ - ๒๔ ว่าสัก ๒๕ จนถึงว่าอายุสัก ๔๕ ก็เป็นเวลา ๒๐ ปีที่จะต้องคลำหาทาง เสียเวลาไป ๒๐ ปี แต่ถ้าเร่งรัดเวลาที่จะคลำหาทางนี้ให้เร็ว

(๑) เรียบเรียงตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ขึ้น ให้เหลือปีเดียว และตั้งใจจริง ๆ ก็จะได้กำไรสำหรับในด้านทรัพยากรบุคคลไม่ใช่น้อย

นอกจากนี้ การที่ออกไปศึกษาความจริงหรือพยายามคลำทางนั้น เป็นเวลานานย่อมมีโอกาสที่จะทำให้
ท้อใจ คนเราก็อ้อใจแล้วเป็นคนอันตราย เพราะว่าถ้าเป็นคนที่มีความรู้แล้วท้อใจ ความท้อใจนั้นทำให้การควบคุม
จิตใจสติของตัวน้อยลง เพราะว่ามันท้อ ความท้อใจนี้เป็นสิ่งกีดขวางความดีไปได้มาก เพราะว่าไม่ระวังตัว เวลา
ท้อใจก็เกิดน้อยใจ น้อยใจก็เกิดประซัด เปิดโอกาสให้จิตใจรับสิ่งที่ไม่ดีเข้ามาในจิตใจได้ เพราะว่ามี ความฟุ้งซ่าน คน
ไหนถ้าท้อใจสังเกตดี ๆ พวกเพื่อน ๆ ที่ท้อใจ บางทีคนนั้นพูดฟุ้งซ่าน พูดอะไรไม่ได้เรื่อง แล้วถ้าใครมาชักชวนให้ทำ
อะไรก็อาจจะเป็นผู้ร้ายไปได้ ทำให้ขาดการพิจารณา คือขาดสตินั่นเอง ฉะนั้น การที่ได้ศึกษาสำเร็จหลักสูตรได้
เป็นบัณฑิตแล้ว คือสำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาแล้วออกไป มีความฟุ้งซ่านถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ถูก ในทางที่
ไม่สร้างสรรค์ ความรู้ที่มีอยู่ในตัวก็ถูกใช้ไปในทางที่ไม่สร้างสรรค์ ก็เท่ากับทำลาย ถ้าคนโง่ ๆ ไม่รู้เรื่อง หรือคนที่
ไม่มีโอกาสที่จะได้รับความรู้เป็นกำลังนี้ ถ้าไม่มีกำลังถูกชักชวนไปทำอะไรก็ไม่ค่อยเสียหายนัก แต่คนไหนที่มีความรู้
เป็นกำลังแล้วถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ถูก ก็อันตราย เพราะว่ากำลังที่มีความรู้ นั้นเป็นกำลังหลอกหลวง ทำให้เกิดผล
เสียได้มากมาย อันนี้ไม่ได้พูดถึงความเสียหายที่เกิดแก่บุคคลเหล่านั้น เกิดแน่นอน แต่ที่เราเป็นห่วงก็เป็นผลเสีย
ต่อส่วนรวม การที่ฝึกเป็นพิเศษและปฏิบัติเป็นพิเศษ มีผู้อุปการะ มีผู้ที่คอยแนะนำก็ทำให้ข้อนี้ที่ผู้ที่ไม่ได้มีโอกาสได้
เผชิญ คือการคลำทางเป็นเวลานาน และอันตรายที่เกิดขึ้นที่ได้ยกไว้เพียงอย่างเดียว อันตรายอย่างอื่นก็ยังมีอีก
มาก

ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายขึ้นชื่อว่าเป็นอาสาสมัคร ก็หมายความว่าตนเองอาสาที่จะปฏิบัติงาน นับว่าเป็น
สิ่งที่เป็นโชคกลางของตนเอง ที่ได้สมัครแล้วทางสำนักก็เลือกไว้ ก็เชื่อว่าทุกคนมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้ดีที่สุด
ตามที่ได้เรียนมา และที่จะเรียนรู้ด้วยการเปิดหูเปิดตาและรับอบรม ที่ท่านทั้งหลายจะทำงานก็จะสังเกตว่าวิชาที่ได้
เรียนมาเป็นประโยชน์ จะเป็นวิชาใดก็ตามก็เป็นประโยชน์ แต่ว่างานที่อยู่ข้างหน้าจะเห็นได้ว่าไม่ใช่งานที่เกี่ยวข้อง
กับวิชาที่เรียนมาเป็นส่วนใหญ่ ที่เราเรียนเป็นเฉพาะส่วนเดียวของงาน หรือเป็นส่วนประกอบส่วนเดียว อาจจะเป็น
ประมาณหนึ่งในสิบของงานทั้งหมด เช่น ที่ได้แจ้งได้รายงานว่าจะออกไปปฏิบัติงานเพื่อที่จะช่วยพัฒนาหมู่บ้าน ใน

หมู่บ้านนั้นย่อมมีผู้ที่อาศัยในหมู่บ้าน มิฉะนั้นก็ไม่ใช่หมู่บ้าน ผู้ที่อาศัยในหมู่บ้านนั้นก็เป็นคนเหมือนเรา ก็ต้องมีอาหารใส่ท้อง ต้องมีเสื้อผ้า ต้องมีความรู้ คือต้องมีโรงเรียนสำหรับลูกหลาน ต้องมีสิ่งทุกอย่าง ก็สรุปได้ว่าสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นต่อร่างกายและใจของแต่ละคน สิ่งเหล่านั้นที่จะได้มาจะต้องอาศัยหลักวิชาหลากหลายและพร้อมกัน คือไม่ใช่ว่าคนหนึ่งจะต้องอาศัยเพียงแต่หลักวิชาการปกครองที่จะอยู่ได้ จะต้องสามารถที่จะทำมาหากิน ทำมาหากินในด้านเกษตรกรรมก็ต้องสามารถที่จะไถนาพรวนดินให้ได้ ก็จะต้องรู้เหมือนกัน อันนี้การปกครองก็ไม่ได้ว่าด้วยการไถนา แต่ว่าวิชาการไถนาก็ต้องใช้เหมือนกัน ฉะนั้น ผู้ที่มีความรู้ใดก็ย่อมต้องรู้ว่ามีความรู้อื่น ๆ ที่ต้องมาประกอบด้วย แต่ละคนก็ได้เรียนมาในวิชาเฉพาะของตน ก็จะต้องเปิดหูเปิดตาว่าในชีวิตของแต่ละคนมีวิชาอื่นตั้งเยอะแยะ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ที่เรียนจบเป็นบัณฑิต และออกไปทำงานโดยไม่มีการฝึกฝนหรือระมัดระวังตัวเกิดความฟุ้งซ่านได้ เพราะว่าจะน้อยใจว่าตัวไม่ได้เรียนอะไรแต่ตัวก็ได้ปริญญา ตัวเป็นบัณฑิตมีปริญญาไปอวดเขา เสร็จแล้วคนเขาก็เยาะเย้ยว่ามีแต่เศษกระดาษ ฉะนั้น ถ้าทุกคนตั้งใจที่จะไปดูเปิดหูเปิดตาในการงาน ก็จะได้รับประโยชน์อย่างมาก เพราะว่าที่เรียนมาโดยเฉพาะนั้นก็ประโยชน์ และโดยที่ไปร่วมมือกับคนอื่นที่เรียนอย่างอื่นโดยเฉพาะก็สามารถที่จะปฏิบัติงานของตัวได้อย่างดี ทั้งที่ได้รับการอบรมฝึกฝนก็เข้าใจว่าไปในแนวความคิดนี้ว่า ทุกคนจะต้องร่วมมือกันและควบคุมจิตใจไม่ให้ฟุ้งซ่าน ก็จะได้รับผลสำเร็จอย่างดีงาม เมื่อได้รับผลสำเร็จอย่างดีงาม แล้วก็เป็นประโยชน์สำหรับตัวเอง เพราะว่าตัวเองมีความภูมิใจว่าทำงานอะไรที่ดี ได้รับการยกย่องชมเชยเราก็ภูมิใจอีกที ทั้งเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพราะว่าถ้าห้องที่ที่เราไปช่วยได้รับประโยชน์ ก็นับว่าทำให้เกิดความมั่งคั่งมั่นคงขึ้น ส่วนรวมของประเทศชาติก็ย่อมจะต้องดีขึ้น ทุกคนก็มีความสุข ทุกคนก็มีความพอใจ โดยเฉพาะผู้ที่ป็นเจ้าหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ได้พยายามชี้แจงฝึกให้พวกเราได้มีความรู้ มีความสามารถ ก็ภูมิใจ เพราะว่างานของท่านก็เป็นผลสำเร็จที่ดี สำคัญอยู่ที่ทุกคนจะต้องตั้งความเห็นให้เหมาะสม หมายความว่าตั้งความเห็นในงานของตัวว่ามีจุดประสงค์อะไร และก็ปฏิบัติตรงไป จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ที่จริงก็ได้เคยพูดกับรุ่นก่อน ๆ นี้ในด้านว่าแต่ละคนจะได้รับประโยชน์เป็นสำคัญ อาจจะไม่เข้าใจลึกซึ้ง แต่ถ้าอธิบายอย่างทีอธิบายเมื่อที่นี้อาจจะเข้าใจดีขึ้น ถ้าทุกคนเข้าใจและทั้งรุ่นเก่าได้ทำความเข้าใจให้ดี สามร้อยคนที่ได้รายงานทั้งหมดนี้จะเป็นกำลังของส่วนรวม เป็นทางที่จะทำให้เป็นประโยชน์ได้เต็มเปี่ยม และอาจจะทำให้ผู้อื่น ได้ทบทวนผู้อื่น ให้มีความคิดอย่างนี้ได้ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษา

ในประเทศไทยเป็นจำนวนหลายหมื่นคนก็จะมีความหวังขึ้น ไม่เกิดความน้อยใจเมื่องานของตัวเองไม่ค่อยสำเร็จ ก็เป็นการสร้างให้การศึกษาชั้นอุดมศึกษานี้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น แล้วก็ปัญหาต่าง ๆ อุปสรรคต่าง ๆ ปัญหาในทางความเดือดร้อนที่มีอยู่ในประเทศ ก็จะมีคลี่คลายไปได้ด้วยดี

ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคนตั้งใจทำความเข้าใจในงานของตัวเองให้ดีตั้งแต่ต้น แล้วก็พยายามทำตามที่อาสาสมัครทำงานด้วยความตั้งใจที่แน่ จะใช้คำว่าด้วยอุดมคติที่สูงก็ได้ ขอให้ทุกคนอย่าให้กำลังใจลดลงไป รักษากำลังใจทั้งกายทั้งใจให้ดี เพื่อที่จะปฏิบัติงานเป็นประโยชน์ เป็นความสำเร็จสำหรับตนเอง เป็นประโยชน์เป็นความสำเร็จเป็นความก้าวหน้าสำหรับส่วนรวม ก็ขอให้ได้ประสบแต่สิ่งที่ดีงาม มีความสำเร็จในงานการทุกอย่าง ทำให้เกิดความปีติยินดี หมายถึงความเจริญ ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายกศิษย์เก่าเบญจมาชาลัยสมาคม ฯ^(๒)
นำคณะกรรมการ ฯ เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน^(๓)
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ขอขอบใจที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศล ที่ท่านทั้งหลายได้จัดงานต่าง ๆ และได้ร่วมกันด้วยเจตนาที่จะสมทบในการกุศลนี้ก็นับว่าเป็นงานที่ดี และได้อันสืบผล เงินที่ได้รับนี้ก็จะนำไปใช้ในทางที่จะเกื้อกูลต่อเพื่อนมนุษย์ ทั้งในด้านรักษาพยาบาล ทั้งในด้านที่จะเกื้อหนุนให้เขาได้มีความอยู่ดีกินดีขึ้น

การที่ต้องใช้เงินบริจาคสำหรับช่วยนี้ บางคนก็ตำหนิติเตียนว่า ทำไมทางการก็มีโรงพยาบาล มีประชาสงเคราะห์สำหรับช่วยผู้ประสบภัยธรรมชาติต่าง ๆ หรือมีความเดือดร้อนต่าง ๆ ทำไมจะต้องใช้เงินอย่างไม่ใช่เป็นทางการ เช่นนี้ ต้องใช้ เพราะว่าบางอย่างไม่สามารถที่จะให้ความช่วยเหลือทันทั่วทั้ง เพราะว่างานกุศลนี้หรือว่างานสงเคราะห์ไม่ใช่งานที่มีหลักเกณฑ์ หรือมีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว โดยมากก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ ฉะนั้นก็ต้องใช้เงินบริจาค เช่นเวลาไปพบคนที่มีความเดือดร้อนว่าป่วย ก็ไปตามเขาว่าทำไมไม่ไปโรงพยาบาล ถ้าถามเขาอย่างนั้นเขาก็จะต้องตอบว่าเขาจน เขาไม่มีเงินที่จะใช้ แม้ทางโรงพยาบาลบอกว่า ก็มาซีที่โรงพยาบาลจะรักษาให้ ค่าเดินทางเขาก็ไม่มี ฉะนั้นถ้าไปเจอคนที่เจ็บป่วย อย่างน้อยที่สุดก็ให้ค่าเดินทาง และเมื่อให้ค่าเดินทางแล้วเขาไปคนเดียวไม่ได้ ก็ต้องมีญาติพี่น้องนำไปเป็นเพื่อนด้วย ซึ่งถ้าดูแล้วมันก็ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะให้ผู้ที่ไม่ป่วยไปโรงพยาบาล แต่ก็เป็นอย่างนี้ จำเป็นก็ต้องให้สามารถที่จะมีเพื่อนไปด้วย เวลาไปที่โรงพยาบาลแล้ว บางทีถ้าทางโรงพยาบาลไม่มีที่ก็จะเกียง แม้จะไม่ใช่เป็นความผิดอะไร ทางโรงพยาบาลก็ต้องเกียง ฉะนั้นก็ต้องจัดให้หาที่อยู่ด้วย สิ่งเหล่านี้ที่ทำให้ต้องใช้เงินบริจาค เพราะว่าไม่มีทางที่จะใช้เงินงบประมาณ หรือ เงินที่มีกฎเกณฑ์ เพราะว่าจะต้องลงบัญชี ลงบัญชีไม่ได้ อันนี้ก็มาถึงว่าเงินที่ท่านบริจาคนี้จะขอนำไปใช้ และจะขอว่าคงไม่มีบัญชีละเอียดให้ท่านดู ขอให้ท่านเพียงแต่ไว้ใจ และถ้าท่านไว้ใจก็เป็นการดี ถ้าท่านไม่ไว้ใจก็แล้วไป ไม่มีทางที่จะแสดงบัญชี แต่ขอให้เชื่อว่าเงินที่ได้รับนี้จะจัดไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์แน่ ๆ และจะเป็นประโยชน์ในทางที่จะเป็นการกุศล ซึ่งท่านทั้งหลายย่อมได้รับอันสืบผลของ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คุณหญิงประภาพรพรรณ วิจิตรวาทการ

(๓) เงินรายได้จากการจัดแสดงละครเรื่อง "อานุกาพแห่งความเสียสละ" ที่โรงละครแห่งชาติ

การกุศลในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่มีความเดือดร้อน มีความจำเป็นที่จะช่วยเหลือ จึงเป็นอันว่าท่านได้รับ
อานิสงส์แต่บัดนี้ไปตั้งแต่นั้น เพราะการเงินนี้แม้จะยังเหมือนว่ายังไม่ได้ไปใช้ แต่ก็นับว่าไปใช้แล้ว เพราะบางที
เรามีเงินไม่พอก็ได้จ่ายไปล่วงหน้าแล้ว เงินนี้เท่ากับได้ใช้ไปแล้ว คือหมายความว่าที่มีเงินในบัญชีเงินเพื่อการกุศล
นั้นติดลบ ติดลบจ่ายไปแล้ว เงินที่ท่านเอามาให้มันเท่ากับจ่ายไปแล้ว แล้วก็เอามาบริจาคทีหลัง เท่ากับเป็นเช่นนั้น
เป็นอันว่าที่ท่านได้บริจาคในวันนี้ใช้ไปในการกุศลแล้ว ท่านได้รับอานิสงส์ของการทำบุญแล้วตั้งแต่นั้นไป ย้อน
หลังไปเมื่อก่อนนี้ เมื่อก่อนนี้ หรือวานนี้ หรือวานนี้ เท่ากับท่านได้รับอานิสงส์แล้ว ฉะนั้น การที่ท่านมีเจตนาที่จะทำงาน
ทำการ ทั้งงานประจำทั้งงานพิเศษอย่างตั้งใจ และมีเงินที่จะมาสมทบในการทำบุญนั้น ท่านทั้งหลายก็ได้รับ
อานิสงส์ทั้งนั้น และก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ปฏิบัติงานการด้วยความซื่อสัตย์ ด้วยความตั้งใจดี ด้วยความ
ขยันหมั่นเพียร ด้วยความสุจริต ในส่วนนี้ท่านก็ได้รับผลดีเหมือนกัน

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังใจที่เข้มแข็ง แข็งแรงเพื่อที่จะปฏิบัติงานน้อยใหญ่ของท่านเพื่อความเจริญ
รุ่งเรือง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชื่นชอบ ดิฉัน ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบความสำเร็จ ขอจงประสบแต่โชคดีมีชัย.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบว่าการศึกษาด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ตามที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งโครงการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกเป็นอันมาก เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการนั้น เป็นสิ่งที่น่านิยมยินดีอย่างยิ่ง นอกจากเป็นส่วนช่วยให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็น “มหาวิทยาลัย” สมบูรณ์เต็มรูปยิ่งขึ้นโดยหลักการแล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า วิทยาการทั้งปวงต่างสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงกัน และสนับสนุนส่งเสริมกันและกันอยู่ทั้งสิ้น ไม่อาจแยกออกจากกันให้เด็ดขาดได้

บัณฑิตหรือนักวิชาการก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องทำงานด้วยกัน ให้ประสานสอดคล้องและส่งเสริมสนับสนุนกันอย่างเหมาะสมถูกต้อง เนื่องด้วยในทางปฏิบัตินั้น ไม่ว่าจะปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใด จำเป็นต้องรวมหลักวิชาหลาย ๆ สาขา นำมาใช้เป็นเครื่องช่วยปฏิบัติโดยครบถ้วนเสมอ จึงจะบังเกิดผลที่สมบูรณ์ขึ้นมาได้ เพราะฉะนั้น จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายทำความเข้าใจให้กระจ่างแจ่มแจ้งเสียตั้งแต่เบื้องต้นว่า นอกจากจะต้องสามารถเชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะของตัวเองแล้ว ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละคนจะต้องสามารถประสานประโยชน์กับนักวิชาการอื่นและบุคคลอื่น ๆ ด้วย สำคัญอย่างยิ่ง ในเมื่อปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดกับผู้อื่น จะต้องพยายามร่วมกันคิดพิจารณาให้เข้าใจกัน พร้อมทั้งระมัดระวังปฏิบัติการให้สอดคล้องสนับสนุนกันให้ได้โดยตลอด จนกว่างานนั้นจะบรรลุผลเลิศ และเกิดประโยชน์ที่สมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล ฯ

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันจันทร์ ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มอบรางวัลประจำปีแก่โรงเรียนและนักเรียนระดับต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง ขอชมเชยโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ที่พยายามจัดการเรียนการสอนให้ดีมีคุณภาพ และนักเรียนแต่ละคน ที่ตั้งใจเล่าเรียนด้วยความขยันหมั่นเพียร จนได้รับผลสำเร็จอันน่าภาคภูมิใจ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาทุก ๆ คนจึงต้องถือว่า ตัวของท่านมีความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมืองอยู่อย่างเต็มที่ ในอันที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เที่ยงตรง ถูกต้อง สมบูรณ์โดยเต็มกำลัง จะประมาทหรือละเลยมิได้ เพราะถ้าปฏิบัติให้ผิดพลาดบกพร่องไปด้วยประการใด ๆ ผลร้ายอาจเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมและประเทศชาติได้มากมาย ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันสร้างเสริมรากฐานชีวิตอันแข็งแกร่งสมบูรณ์ให้แก่เยาวชน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ความฉลาด สำคัญที่สุด จะต้องฝึกฝนอบรมให้รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้จักตัดสินใจด้วยเหตุผล และรู้จักสร้างสรรค์ตามแนวทางที่สุจริตยุติธรรม

สำหรับนักเรียนทั้งหลายที่ได้รับรางวัลเรียนดี จะต้องเข้าใจว่า การที่อุตสาหะเล่าเรียนด้วยความหมั่นขยันมาโดยตลอดนั้น แท้จริงคือการสร้างรากฐานและแนวทางแห่งความสำเร็จในชีวิตให้แก่ตนเองนั่นเอง เมื่อเริ่มต้นได้ดีแล้ว ขอให้ดำเนินให้ต่อไปจนถึงที่สุด อย่าย่อมนย่อมน ชีวิตจักได้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง และสามารถดำรงตนให้เป็นหลัก เป็นที่อาศัยของส่วนรวมได้ในวันข้างหน้า

ขออวยพรให้คณะครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ทุกคน มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ทั้งด้วยกายด้วยใจ สามารถกระทำหน้าที่ของตนให้บังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์แก่ตน แก่ชาติบ้านเมือง ได้สมตามความปรารถนา.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และที่ได้ทราบ ว่ากิจการของวิทยาลัยทุก ๆ แห่งดำเนินมาด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิต ทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

วันนี้ บัณฑิตทุกรุ่นต่าง ๆ ได้รับปริญญา เครื่องรับรองคุณวุฒิ กันไปแล้วโดยสมบูรณ์ นอกจากจะมีความหมายสำหรับแต่ละคน ยังนับว่ามีความหมายอย่างยิ่งต่อประเทศชาติด้วย คือทำให้ประเทศของเราได้ตัวบุคคล ผู้มีความรู้ความสามารถสูงหลายสาขาเพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่ง สำหรับเป็นกำลังสร้างความเจริญมั่นคงด้านต่าง ๆ ดังนี้ บัณฑิตแต่ละคนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกิดขึ้นผูกพันทันที ในอันที่จะต้องทำประโยชน์ให้แก่ บ้านเมืองตามความถนัดของตน ๆ ข้าพเจ้าใคร่จะทำความเข้าใจกับทุกคนว่าประโยชน์หรือการสร้างสรรค์ในทางที่ดี นั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการลงมือทำ หมายความว่า จะต้องนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่นั้นมาใช้งาน ลงมือใช้ เมื่อไร เพียงใด ประโยชน์ก็เกิดเมื่อนั้น เพียงนั้น เมื่อยังไม่ลงมือทำ ประโยชน์ก็ยังไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้น ถึงหาก จะมีความรู้ความสามารถมากมายสักเพียงใด ถ้าไม่นำมาลงมือทำ ก็ปราศจากประโยชน์ บ้านเมืองของเราในเวลานี้ อยู่ในสภาวะที่ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงตัวเองอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ทาง เพื่อให้สามารถก้าวไปทันผู้อื่นเขาได้อย่าง มั่นคงและปลอดภัย ทุกคน โดยเฉพาะผู้มีความรู้ จึงต้องชวนชวายทำงานให้เต็มกำลัง บัณฑิตได้รับการศึกษาอบรม มาพร้อมแล้ว ขอให้เตรียมตัวเตรียมใจที่จะใช้ความรู้ความสามารถโดยเต็มภาคภูมิ จักได้ไม่เสียที่ที่อุตสาหกรรม เล่าเรียนมาด้วยความยากลำบากเป็นเวลานานปี

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับความสำเร็จในการศึกษานี้ทุกคน

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตทุก ๆ สาขา ทุก ๆ คนมีหน้าที่สำคัญอยู่ ที่จะต้องเป็นกำลังทำประโยชน์สร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ การที่จะใช้ประโยชน์หรือการสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้นั้น จะต้องลงมือทำอย่างจริงจัง เพราะเมื่อใดยังไม่ได้ลงมือทำ ประโยชน์ก็ยังไม่เกิดขึ้นไม่ได้ ทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงต้องขวนขวายทำงานโดยเต็มกำลัง ด้วยความไม่ประมาทและท้อถอย

“การลงมือ” ที่จริงมีความหมายกว้างขวาง คือหมายถึงการปฏิบัติด้วยวิธีต่าง ๆ ทุกอย่าง แต่เพราะที่เห็นชัด เรามักปฏิบัติด้วยมือ จึงพูดเป็นสำนวนว่า “ลงมือ” การลงมือหรือการปฏิบัตินั้นขึ้นอยู่กับการที่สมองหรือใจสั่ง คือใจสั่งเมื่อไร อย่างไร ก็ทำเมื่อนั้น อย่างนั้น ฉะนั้น ถ้าใจไม่สั่ง คืออ่อนแอ ลังเล เกียจคร้าน หรือใจไม่สุจริต ไม่เที่ยงตรง ก็จะไม่ลงมือทำ หรือทำให้คั่งค้าง ทำให้ชั่วให้เสียหาย เป็นการเบียดเบียนตน เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นการสร้างสรรค์ หากแต่เป็นการบั่นทอน ทำลาย ให้เกิดความเสียหาย และเกิดโทษทุจริต นักปฏิบัติงานจึงต้องรู้จักปฏิบัติฝึกฝนใจของตนเองเป็นสำคัญ และเป็นเบื้องต้นก่อนอื่น คือต้องหัดทำให้หนักแน่น กล้าแข็ง และเป็นระเบียบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่มักง่ายเห็นแก่ความสะดวกสบาย และสำคัญที่สุด จะต้องให้เที่ยงตรงเป็นกลางและสุจริตอยู่เสมอ โดยไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์เครื่องหลอกล่อใด ๆ จึงจะช่วยตนให้เป็นนักปฏิบัติที่ดี ที่สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในงานชุมนุมฤดูร้อน ประจำปี ๒๕๒๔

ของ

สมาคมนักเรียนไทยในรัฐเยอรมัน ในพระบรมราชูปถัมภ์

ณ เมืองโคโลญ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความชื่นชมยินดีด้วยอย่างมาก ที่สมาคมนักเรียนไทยในรัฐเยอรมันจัดการชุมนุมประจำปีขึ้นอีกวาระหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนไทยและคนไทยได้มีโอกาสมาพบปะสมาคมมิตร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องที่เป็นประโยชน์. ความวิสาสะปรองดองกันในทางที่ดีนี้ ย่อมบังเกิดผลสำเร็จอันงดงามให้ได้เสมอ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม.

ผู้ที่มาอยู่ต่างประเทศนั้นจะต้องถือว่ามาเพื่อประโยชน์. ฉะนั้น แต่ละคนควรจะได้ทำประโยชน์หรือหาประโยชน์ให้กับตนเองกับบ้างเมืองให้ได้จริง ๆ. วิธีสร้างสรรค์ประโยชน์ที่ควรถือเป็นหลักสำคัญประการหนึ่งก็คือ จะต้องพยายามประพฤติปฏิบัติตนให้ดี ให้เจ้าของประเทศเขายอมรับนับถือว่าคนไทยเป็นผู้เจริญ มีอิสรภาพ มีคุณธรรม วัฒนธรรมไม่ด้อยกว่าคนชาติอื่นใด. อีกประการหนึ่งก็ต้องพยายามชวนชวนศึกษาสิ่งที่จะนำมาปรับปรุงใช้ให้เกิดความเจริญมั่นคงแก่บ้านเมืองของเราขึ้นได้. ถ้าคนไทยทุกคนจะทำได้แม้เพียงสองข้อนี้ ก็จะเป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง

ขออวยพรให้การชุมนุมครั้งนี้สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ และขอให้ทุก ๆ ท่านมีความสุขความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันศุกร์ ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอีกวาระหนึ่ง เป็นคำรบสาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ทุกคน

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ผู้สำเร็จการศึกษารับปริญญาแล้ว ควรจะถือว่าหน้าที่ผูกพันอยู่ ที่จะต้องทำประโยชน์สร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ส่วนรวมและประเทศชาติ และการสร้างสรรค์นั้น จะต้องลงมือทำจริง ๆ จึงจะสำเร็จผล หากยังไม่ลงมืออยู่ตราบไต่ ก็ไม่เกิดผลอยู่ตราบนั้น จะพลอยพาให้วิชาความรู้ที่มีอยู่ไร้คุณค่าไปด้วย อีกประการหนึ่ง การกระทำทุกอย่างต้องอาศัยสมองหรือใจที่เข้มแข็งและสุจริตเที่ยงตรงสั่งการ จึงจะได้ผลที่พึงประสงค์ หากไม่ จะทำไม่สำเร็จ หรือได้รับแต่ผลที่เสื่อมทรามและเสียหาย ดังนั้น นักปฏิบัติงานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกใจให้กล้าแข็ง บริสุทธิ์ เป็นระเบียบ ไว้เป็นพื้นฐาน

นอกจากมีพื้นฐานจิตใจดี มีความสามารถกระทำการทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องมีหลักสำคัญสำหรับปฏิบัติส่งเสริมด้วยอีกประการหนึ่ง คือการพยายามปฏิบัติงานให้สอดคล้องเกื้อกูลกันและกัน เพื่อประสานการปฏิบัติของแต่ละคนแต่ละวิชาเข้าด้วยกัน ให้ได้ผลที่เป็นประโยชน์จริง และประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองนั้น ตามหลักการ จะต้องประกอบพร้อมไปด้วยประโยชน์ทุก ๆ ด้าน จะถือเพียงประโยชน์ส่วนตัวของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด วิชาหนึ่งวิชาใดเป็นใหญ่มิได้ ด้วยเหตุที่ประโยชน์ส่วนใดส่วนเดียว ไม่อาจทำให้เกิดความเจริญมั่นคงที่แท้จริงขึ้นมาได้ ท่านทั้งหลายกำลังจะออกไปทำงานให้แก่แผ่นดิน สมควรระวังตั้งใจปฏิบัติงานให้ประสานสอดคล้องกัน ด้วยความฉลาดรอบคอบทุกฝ่ายทุกคน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในการงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี

ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด

จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓

และ

พระราชทานประกาศนียบัตรและเข็มพื้ทักษาศิปีตย์แก่นายตำรวจ

ที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๒

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตร แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรและเข็มพื้ทักษาศิปีตย์ แก่นายตำรวจผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คนอย่างมาก ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ปัจจุบันนี้ มีเหตุหลายอย่างที่ก่อให้เกิดปัญหาและความยุ่งยากต่าง ๆ ขึ้นมากมาย ทำให้ตำรวจต้องรับภาระหนักยิ่งขึ้นในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยเฉพาะในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งคอยบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติอยู่ทุกขณะ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แต่ละคนจึงต้องมีความรู้ความสามารถอย่างสูง ทั้งต้องรู้จักใช้ความรู้ความสามารถนั้นโดยถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ด้วย และนอกจากด้านความรู้ความสามารถแล้ว ทางด้านจิตใจ ตำรวจ ก็จำเป็นจะต้องฝึกหัดอบรมเป็นพิเศษ ให้มั่นคงและแข็งแกร่งถึงขนาด เพื่อจะได้สามารถอดทนและอดกลั้นต่อความยากลำบากทุกอย่าง รวมทั้งอาภิสเครื่องเขี้ยววนล่อใจสารพัด มิฉะนั้นจะไม่อาจรักษาความสุจริตยุติธรรมและวินัยอันดีงามซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือความดีของตำรวจไว้ ให้เหนียวแน่นตลอดไปได้

การทำดีนั้นทำยาก และเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะหาไม่ ความชั่วซึ่งทำได้ง่าย จะเข้ามาแทนที่ แล้วจะพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันรู้สึกตัว ตำรวจแต่ละคนจึงต้องตั้งใจและเพียรพยายามให้สุดกำลัง ในการสร้างเสริมและสะสมความดีอยู่ทุกเมื่อ ทั้งต้องหมั่นสำรวจตรวจสอบความดีของตัวอยู่เสมอ ๆ ด้วยว่า ยังมีบริบูรณ์ดีอยู่หรือบกพร่องวิปริตในส่วนใดข้อใดไป จักได้รับปฏิบัติปรับปรุงแก้ไขให้ทันการ และการสร้างความคิดนี้ สำคัญที่สุดจะต้องกระทำให้พร้อมกันทั่วทุกคน ผลการปฏิบัติจึงจะมีประสิทธิภาพเต็มที่ และช่วยให้บ้านเมืองมีความปรกติ

เรียบร้อยได้ ถ้าปฏิบัติไม่พร้อมเพรียงกัน หรือพากันละเลย ไม่รักษาความดีแล้ว ความปั่นป่วนระส่ำระสายก็จะเกิดตามมา จึงใคร่ขอให้นายตำรวจทุกคนคิดพิจารณาให้เห็นถ่องแท้ เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มุ่งที่จะสร้างสรรค์แต่สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์แก่ตน แก่ส่วนรวมตลอดไป

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธาน
ในการเปิดการประชุมใหญ่
ของสมาคมนักกฎหมายแห่งประเทศไทยและแปซิฟิกตะวันตก ครั้งที่ ๗
ณ โรงแรมดุสิตธานี
วันเสาร์ ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีเปิดการประชุมใหญ่สามัญของสมาคมนักกฎหมายแห่งประเทศไทยและแปซิฟิกตะวันตก ครั้งที่ ๗ ณ โอกาสนี้. ขอต้อนรับนักกฎหมายจากประเทศสมาชิกทุกท่านโดยทั่วกัน.

สมาคมนักกฎหมายแห่งประเทศไทยและแปซิฟิกตะวันตก นับว่าเป็นสถาบันทางกฎหมายที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะได้ปฏิบัติการเป็นประโยชน์แก่ประเทศในภูมิภาคนี้อย่างกว้างขวางในด้านกฎหมาย อาทิเช่น ทำการวิจัยปัญหากฎหมายที่สำคัญ ๆ และเพิ่มพูนส่งเสริมวิชาการใหม่ ๆ ในแขนงนิติศาสตร์ให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ยังประโยชน์ให้เกิดแก่การพัฒนากระบวนการของประเทศไทยเป็นอันมาก กับทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และความร่วมมือระหว่างกันและกันอย่างแน่นแฟ้นด้วย.

จุดประสงค์ใหญ่ของนิติศาสตร์นั้น ก็คือการทำหน้าที่อำนวยความยุติธรรมถูกต้องอย่างเสมอหน้าแก่ประชาชน ให้ทุกคนได้อยู่ร่วมกันโดยสงบสุข เสมอภาค และเป็นระเบียบเรียบร้อย. เพื่อจุดประสงค์นี้จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันเป็นหลักใหญ่สองสถาน คือ ตัวบทกฎหมายที่ดีสถานหนึ่ง การปฏิบัติที่ดีอีกสถานหนึ่ง จึงจะสัมฤทธิ์ผล. ดังนั้นการบัญญัติกฎหมายควรจะต้องเป็นไปเพื่อความเป็นอยู่ดีของทวยชนโดยตรง และควรจะให้อำนวยความยุติธรรม ถูกต้องแก่ทวยชนได้อย่างทั่วถึงแท้จริง. ทั้งการใช้กฎหมายนั้นแล้ว ก็ควรจะต้องมุ่งปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยผู้ใช้กฎหมายจะต้องไม่ติดใจในตัวบทอย่างเหนียวแน่นจนเกินไป หากแต่จะต้องถือเอาเหตุผลตามเป็นจริงของกรณีแต่ละกรณีเป็นสำคัญ.

บัดนี้ได้เวลากำหนดแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมใหญ่สามัญของสมาคมนักกฎหมายแห่งประเทศไทยและแปซิฟิกตะวันตก ครั้งที่ ๗. ขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้ประสบผลสำเร็จสมบูรณ์ ตามความมุ่งหมายทุก ๆ ประการ และขอให้ผู้ที่ประชุมอยู่ ณ ที่นี้ ทุกท่าน มีความสุขสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓

ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วันพฤหัสบดี ที่ ๓ กันยายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยสามารถดำเนินกิจการให้ก้าวหน้ามาด้วยดีตามแผนพัฒนาทุก ๆ ด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

“บัณฑิต” ตามที่เข้าใจกัน หมายถึงผู้มีความรู้สูงและกว้างขวางเพราะมีการศึกษาหรือได้เรียนรู้มามาก ที่จริง “บัณฑิต” ควรมุ่งถึงคนที่มีปัญญายิ่งกว่าอื่น และ “ปัญญา” หรือ “ความมีปัญญา” นั้นอธิบายได้มาก แต่ก็มี ความหมายสำคัญรวบยอดอยู่ประการหนึ่ง คือหมายถึงความสามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ถ่องแท้ และตรงจุด ไม่มีความลังเลสับสนหรือยึดติดอยู่กับสิ่งที่มีไขสาระ เมื่อจะพิจารณาหรือเรียนรู้เรื่องใดสิ่งใด ก็มุ่งเข้าถึงสาระของ เรื่องนั้นสิ่งนั้นได้ทันทีโดยกระจ่างขัด ด้วยเหตุที่ได้ฝึกหัดกระบวนการคิดพิจารณาไว้ดีแล้วจนเที่ยงตรงเป็นระเบียบ ดังนั้น ผู้มีปัญญา หรือผู้มีความเข้าใจจะแก้ไขปัญหอันใดก็ลุล่วงเรียบร้อย จะร่วมมือร่วมงานกับผู้ใดก็ราบรื่น จะ ทำการสิ่งใดก็สำเร็จสมบูรณ์มีประสิทธิภาพ จัดว่าเป็นผู้มีความสามารถแท้ เหมาะแก่งานสร้างสรรค์ทุก ๆ อย่าง

ท่านทั้งหลายได้สำเร็จการศึกษาระดับสูงถึงเพียงนี้แล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะต้องทำตัวทำงานอย่างผู้มีปัญญา โดยนัยดังกล่าว จักได้สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์อันพึงประสงค์ให้เกิดแก่การงานของตน ๆ โดยสมบูรณ์ และสามารถประสานประโยชน์กันให้เกิดเป็นความเจริญมั่นคงของประเทศชาติได้ยืนยาวต่อไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และ ขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ วิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา

วิทยาการแต่ละสาขา ที่ท่านทั้งหลายศึกษาสำเร็จมานั้น มีคุณค่าสูงมาก เพราะหากได้นำออกใช้ด้วยความฉลาดไตร่ตรอง ให้ถูกต้องพอเหมาะแก่เหตุผลและจุดประสงค์แล้วก็อาจยังประโยชน์ให้เกิดได้มากมายไม่มีประมาณ จึงเป็นการสมควรและจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละคนจะเรียนรู้และฝึกฝน ให้สามารถใช้วิทยาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังกล่าว ปัจจัยสำคัญ ที่จะเป็พื้นฐานและส่งเสริมให้เกิดความสามารถดังนั้น ก็คือ ความสุจริตเป็นระเบียบ ซึ่งประกอบด้วยความสุจริตเป็นระเบียบในความประพฤติ หรือในทางกาย อย่างหนึ่ง ความสุจริตเป็นระเบียบในความคิดนึก หรือในทางใจ อีกอย่างหนึ่ง ทั้งสองประการต่างอาศัยและเกื้อกูลกันอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องอบรมบำรุง ให้เจริญมั่นคงขึ้นด้วยกัน เมื่อจัดระเบียบในการกระทำและในความคิดนึกได้เที่ยงตรงแน่นอนแล้ว ปัญญา หรือความรู้ ความเข้าใจกันถูกต้องต้องแท้และตรงจุด ก็จะเกิดขึ้น คือ จะพิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาใด ๆ ก็สามารถเข้าถึงสาระของเรื่องนั้น ปัญหา นั้นได้ทันที โดยกระจำงแจ่มชัดปราศจากความลังเลสับสน และยอมทำให้สามารถใช้ความคิดวิทยาการปฏิบัติงานทุกอย่างได้โดยถูกต้องพอเหมาะพอดี ทั้งบรรลุผลสมบูรณ์บริบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ในโอกาสสำคัญที่บัณฑิตจะออกไปประกอบการงานตามแนวทางที่ได้ศึกษาสำเร็จมานี้ จึงใคร่ขอให้นำเอาเรื่องความเป็นระเบียบในกายในใจไปพิจารณาให้ได้ผลได้ประโยชน์ต่อไป

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในการงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสงขลา

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๔

วันนี้เป็นโอกาสที่ทำให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ ที่สงขลา นี้ ก็นับว่าเป็นโอกาสที่มงคล เพราะว่ามีผู้ที่ได้รับปริญญาได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต ใช้คำว่าบัณฑิตนี้ก็หมายความว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ และผู้ที่เป็นบัณฑิตนี้ก็ได้อศึกษามาด้วยความบากบั่น ด้วยความตั้งใจ และเคยได้พบในฐานะเป็น นิสิตนักศึกษา มาในปีก่อน ๆ มาปีนี้ก็เป็นบัณฑิต ท่านทั้งหลายที่เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ก็มุ่งศึกษาเพื่อที่จะเป็น บัณฑิต ก็น่าจะเป็นอย่างนั้น คือได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ศึกษาที่ต้องหาความรู้ และก็ต้องพยายามที่จะให้ได้บรรลุถึงเป้าหมาย ในขั้นหนึ่งของชีวิต คือสามารถที่จะสอบและแสดงตัวว่ามีความรู้ได้เรียนมาโดยดี สามารถที่จะผ่านการทดสอบว่าได้ เรียนมาจริง ๆ ฉะนั้น การที่จะเป็นบัณฑิตในอนาคตของผู้ที่กำลังเรียน ก็ย่อมอยู่ที่ว่าตั้งใจ อยู่ที่ความขยัน และตั้ง ความประพฤติปฏิบัติให้ดี

เมื่อตะกี้โอวาทที่ให้แก่ผู้ที่ได้รับปริญญา นั้น ไม่ทราบที่ท่านทั้งหลายจะได้ฟัง ได้ยิน ได้เข้าใจหรือเปล่า แต่ ก็มีใจความว่า การที่จะปฏิบัติงานใด ๆ ก็ต้องมีความรู้ วิชาการ วิทยาการอันนั้นท่านทั้งหลายที่กำลังเรียน กำลัง ท่อง กำลังเพียรที่จะได้ความรู้เหล่านั้น แต่ว่ามีอีกที่ควรที่จะมีก็คือต้องมีระเบียบ ระเบียบนี้ที่พูดถึงจะว่าเป็นวินัย ก็ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนขึ้นชื่อว่าเป็นนักศึกษา จะเป็นนักเรียนแม้นักเรียนอนุบาลก็ต้องมีระเบียบ ระเบียบนั้นก็คือ วินัย วินัยในกายอย่างหนึ่ง วินัยในกายนี้คือตัวจะต้องมีความเรียบร้อย ความเรียบร้อยของคนไม่ใช่จะต้องเป็น อย่างที่เขาเรียกว่า จะต้องจ้อง ไม่ต้องจ้อง คือ โดยมากที่สอนกันมาให้มีระเบียบ มีวินัย เหมือนว่าเป็นคนที่ไม่มีความคิดของตนเอง ต้องคิดว่าตรงข้าม คนที่มีระเบียบวินัยนั้นเป็นผู้ที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่ยึดติดต่อตัวเอง เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต อันนี้เป็นระเบียบอย่างหนึ่ง เป็นวินัยอย่างหนึ่ง คือว่าถ้าคนใดมีระเบียบมีวินัยในร่างกาย คือหมายถึงการปฏิบัติของตัวในกิจกรรมการหา ทำให้ไม่มีอุปสรรคต่อการชวนชวายหา จะหาความรู้ก็ได้ หาอะไรก็มีความสำเร็จ คือหาสิ่งที่ตัวกำลังมุ่งที่จะปฏิบัติ การปฏิบัติด้วยความมีระเบียบมีวินัย การปฏิบัตินั้นสำเร็จ อันนี้เป็น ระเบียบวินัยชนิดหนึ่ง ระเบียบวินัยอีกชนิดที่กล่าวเมื่อตะกี้ ก็คือระเบียบในใจ ในใจนั้นก็คือการกระทำอะไร เราต้อง คิด เมื่อมีระเบียบในความคิด คือมีเหตุผล สิ่งใดที่คิดก็คิดออก สมมุติว่าเราคิดเรื่องหนึ่ง แล้วก็ไปคิดถึงอีกเรื่อง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

หนึ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง แล้วไปคิดถึงเรื่องที่สาม เรื่องที่สี่ เรื่องทั้งสามสี่เรื่องนี้ก็ไม่มีความสำเร็จแน่นอน เพราะว่ามัน ฟุ้งซ่าน ฉะนั้นต้องมีระเบียบในความคิด ที่เรียกว่าระเบียบในใจหรือวินัยในความคิด วินัยทั้ง ๒ อย่างนี้ก็จะทำให้การเรียนรู้อุทยานการที่จะทำให้สอบไล่ได้เกิดขึ้นมาได้ บรรลุความสำเร็จในการสอบไล่ เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต ตามที่เขาเคยชินกันที่จะพูดว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากการศึกษาชั้นอุดมศึกษาก็เป็นบัณฑิต

ฉะนั้น การที่ทุกคนจะปฏิบัติตนให้บรรลุผลนั้น จะต้องมีการมีวินัยในกาย ระเบียบวินัยในใจ ดังนี้ จะได้ บรรลุสิ่งที่ต้องการคือปริญญา ปริญญาที่ได้แจกเมื่อตะกี้นี้ แต่ที่สำคัญที่สุด ถ้ามีความรู้ที่ได้มาจากการปฏิบัติตน ให้ดี ใจที่ดี ใจที่ดี มีวินัย ได้วิชาการ ได้วิชา การ และได้ปริญญา ที่สำคัญที่สุดที่จะบรรลุคือปัญญา ปัญญา นั้น ทุกคนก็อยากมี โดยเฉพาะผู้ที่ศึกษาในชั้นอุดมศึกษาชอบเรียกดาวว่าเป็นปัญญาชน คือเป็นคนที่อยู่ในระดับปัญญา โดยที่ไม่รู้ว่าปัญญาคืออะไร เพราะยังไม่มีปัญญา ปัญญา นั้นคือความเข้าใจ ตัวความเข้าใจก็คือปัญญา หรือความสามารถที่จะเข้าใจคือปัญญา อันนี้สำคัญมากที่จะดูว่าปัญญานั้น ถ้าเป็นความรู้ด้านหนึ่งก็เรียกว่าวิชาการ ถ้ามีความสามารถที่จะรู้หรือรู้ถึงความรู้ นั้นเรียกว่าปัญญา ปัญญาชนก็คือผู้ที่สามารถที่จะเห็นอะไรคิดอะไร คิดออกทันที นั้นปัญญา ฉะนั้น การที่จะมุ่งเป็นบัณฑิตโดยที่นึกว่าเวลาสอบไล่ได้แล้วได้ปริญญา ได้เป็นบัณฑิต และได้เป็นผู้มี ปัญญา ก็อาจจะไม่ครบถ้วน ครบบริบูรณ์ จะต้องฝึกที่จะให้มีการจัดระเบียบในใจนั้นให้สามารถที่จะเห็นอะไร แล้วแก้ไขได้ โดยอาศัยระเบียบนี้บวกกับวิชาการที่ปากบั้นที่จะเรียน พูดอย่างนี้อาจจะสับสนหน่อย อาจจะเข้าใจ แต่ถ้าไปคิดก็ย่อมจะเข้าใจได้ สรุปวิธีการก็คือ ทุกคนจะต้องมีระเบียบหรือวินัยในกาย มีระเบียบหรือวินัยในใจ ทำให้สามารถที่จะเรียนรู้อุทยานการ สามารถที่จะสอบไล่ได้ปริญญา และได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต แต่ในเวลาเดียวกันจะต้องเรียน ทาวินัยในกายและในใจมาทำให้เกิดปัญญา เกิดความสามารถที่จะเข้าใจอะไร พบอะไรก็เข้าใจ มาประยุกต์กับ วิชาการที่ได้มา นี่แหละจะเป็นผู้ที่ปัญญาชนแท้ และจะมีความสำเร็จในทุกสิ่งที่จะต้องการทำ คือบรรลุ ความสำเร็จโดยแท้

วันนี้พูดอาจจะหนักไปหน่อย เพราะว่ามันอยู่ในใจ และก็เห็นว่าทุกคนก็ตั้งใจที่จะเรียนรู้ เมื่อเรียนรู้แล้วทำ ประโยชน์สำหรับส่วนรวม ก็อาจจะมีประโยชน์ที่จะพูดอย่างนี้ ก็ขอให้ทุกคนสามารถที่จะเข้าใจในสิ่งที่ควร จะได้

บรรลุผลที่ต้องการ ก็ขอให้ทุกคนบรรลุเป้าหมายของตน ในขั้นนี้ก็ให้เรียนให้ขั้นขั้น ขั้นขั้นแล้วก็ให้เรียนให้สำเร็จการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็ยอมทำงานทำการ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของตนและต่อส่วนรวม ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง ประสบแต่ความสำเร็จ มีสิ่งใดที่ประสงค์ก็ให้เป็นผลขึ้นมา ขอให้ม่กำลังทั้งกายใจที่จะพาตัวไปสู่ความสำเร็จ.

พระบรมราชโองการ

ในโอกาสเด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานรางวัลแก่อิหม่ามที่ปฏิบัติงานดีเด่น
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และครูโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
ในเขตการศึกษา ๒

ณ สนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่มีโอกาสมาร่วมในพิธีมอบรางวัลแก่บรรดาอิหม่าม และครูโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติในครั้งนี้

ศาสนาอิสลามมีคำสอนที่สมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งส่วนที่เป็นข้อธรรมะ ทั้งส่วนที่เป็นข้อปฏิบัติอันดีงามในการครองชีวิต และการอยู่ร่วมกันโดยผาสุกเป็นระเบียบของมวลมุสลิม อิหม่ามเป็นผู้ที่ได้ศึกษาคำสอนอันประเสริฐนั้น โดยถ่องแท้ แล้วนำมาแนะนำสั่งสอนอิสลามิกบริษัทให้ได้เรียนรู้และประพฤติตามโดยถูกต้องเหมาะสม ทำให้แต่ละคนรู้จักความผิดชอบชั่วดี รู้จักหน้าที่ ชยันชันแข็งเป็นระเบียบ มีความสมัครสมานสามัคคี มีความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีในระหว่างกัน ตลอดจนถึงบุคคลทั่วไป ยังผลให้สามารถประสบความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในชีวิต ดังนี้ อิหม่ามจึงได้ชื่อว่าเป็นบุคคลสำคัญและมีเกียรติ ในฐานะที่เป็นผู้จรรโลงรักษาศาสนา และเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคงให้แก่สังคม รวมถึงชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวมด้วย ผู้เป็นอิหม่ามทั้งหลายได้ตระหนักในฐานะหน้าที่ขณะนี้แล้ว ควรจะมีความภูมิใจ ทั้งมีความตั้งใจอันแน่วแน่ ในอันที่จะกระทำหน้าที่ของตน ๆ ให้หนักแน่นยิ่งขึ้น ด้วยความวิริยะอุตสาหะ โดยสุจริตและเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อ ให้บังเกิดความก้าวหน้าผาสุกเพิ่มพูนยิ่งขึ้นไป

สำหรับผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาในโรงเรียนทั้งหลาย ใครขออย่ากับท่านอีกครั้งหนึ่งว่าการศึกษาที่สมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งส่วนวิชาการและส่วนศีลธรรมจรรยา นั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นรากฐานและปัจจัยเครื่องส่งเสริม ให้บุคคลสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างแท้จริง คือเมื่อทุกคนมีความรู้ พร้อมทั้งมีศีลธรรมอันดีงาม ย่อมสามารถทำงานหาเลี้ยงชีพและดำรงชีวิตอยู่โดยสวัสดิ์และมั่นคงได้ และผู้ที่ตั้งตัวได้มั่นคงเช่นนี้ ย่อมสามารถสร้างฐานะและความอยู่ดีมีสุขให้แก่ตัวและครอบครัวได้ดีขึ้นเป็นลำดับ ยิ่งกว่านั้นยังสามารถแผ่แผ่ ความดีความเจริญของตัว ให้เป็นประโยชน์ถึงส่วนรวมได้อีกด้วย ท่านทั้งหลายจึงควรที่จะร่วมมือร่วมความเพียรพยายามกัน ดำเนินงานด้านการศึกษาต่อไปโดยเต็มกำลัง เพื่อพัฒนาอนุชนของเราให้ได้ผลอย่างแท้จริง ชาติบ้านเมืองจักได้เจริญมั่นคงอยู่ตลอดไป

ขอให้ทุกท่านมีกำลังเข้มแข็งพร้อม ทั้งด้วยกายด้วยใจ สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติร่วมกันได้

อย่างพร้อมเพรียง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และขอมองประสบแต่ความสุขความสวัสดิ มีความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิต และหน้าที่การงานจงทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน

จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ณ สนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมืองยะลา

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๔

งานมอบธงประจำรุ่นของลูกเสือชาวบ้านนับเป็นโอกาสที่ดี สำหรับมาระลึกถึงว่าเหล่าลูกเสือชาวบ้านได้รับการฝึกอย่างดี เมื่อได้รับการฝึกแล้วก็ได้รับผ้าพันคอสำหรับแต่ละบุคคล และได้รับธงประจำรุ่นสำหรับรุ่นของตัวเองคือ คณะหมู่ของตัว ทั้งได้รับธงชาติซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความอยู่ของประเทศทั้งประเทศ

ทั้ง ๓ สัญลักษณ์นี้ควรจะนึกถึงอยู่เสมอว่ามีความหมาย เพราะว่าแต่ละบุคคลจะต้องมีความดี มีความสามารถที่จะทำอะไรต่ออะไรเพื่อให้ความเจริญของบุคคล และเมื่อมีความรู้ความสามารถแล้วก็ต้องมีความสามัคคีในหมู่คณะ คือหมู่เพื่อน หมู่ญาติพี่น้องที่อยู่ใกล้ชิด เพื่อที่จะให้สร้างสรรค์ชีวิตที่รุ่งเรืองที่ปลอดภัย และสำคัญยิ่งทุกคนทุกหมู่ทุกเหล่าก็ต้องรู้สึกว่าเป็นสมาชิก เป็นส่วนหนึ่งของหมู่ใหญ่คือประเทศชาติ ซึ่งถ้าประเทศชาติไม่อยู่เย็นเป็นสุข เราก็อยู่เย็นเป็นสุขไม่ได้ ถ้าประเทศชาติไม่มีความมั่นคง เราก็มั่นคงไม่ได้ เช่นเดียวกันกับที่เดินไปที่ไหน ถ้าพื้นแผ่นดินยวบยาบ เราก็ยวบยาบไปด้วยอาจจะจมไปเลย ฉะนั้นให้ทุกคนระลึกถึงว่าทุกคนจะต้องร่วมมือกันโดยดี การร่วมมือนี้ก็ต้องมีความรู้ แต่ละคนก็ได้มีความรู้ของตัวเอง ทั้งได้ฝึกในการฝึกลูกเสือชาวบ้านมาด้วยดี รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร และถ้าผู้ใดไม่รู้ว่าจะอะไรควรอะไรไม่ควรก็มีเพื่อนที่จะตักเตือนได้ ความรู้นี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าบางทีเราคิดไม่ออกมีคนอื่นมาคิดให้เรา การที่ให้ผู้อื่นมาคิดให้เรา นั้นเป็นของที่อาจจะดี เพราะว่าสบายไม่ต้องคิด ไม่ต้องเหนื่อย ไม่ต้องกังวล ให้คนอื่นเขาคิดให้เรา แต่ถ้าคนอื่นเขาคิดให้เราแล้ว บางคนก็อาจจะหวังดีต่อเรา อย่างเพื่อนฝูงที่ดี ครูบาอาจารย์ที่ดี ก็สอนให้ดี แต่บางทีคนที่คิดให้เราเขาก็มีความคิดของเขา มีผลประโยชน์ของเขา ก็ทำให้ความคิดของเขาเป็นใหญ่ ไม่ใช่ผลประโยชน์ของเรา หรือผลประโยชน์ของส่วนรวม ฉะนั้น การที่ทุกคนได้ฝึกฝนทั้งกายทั้งใจ ก็จะต้องเอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อที่จะมาพิจารณาว่า อะไรที่เราได้รับฟังอะไรที่ได้รับแนะนำเป็นสิ่งที่ถูกต้อง สมควรหรือไม่ การที่ลูกเสือชาวบ้านได้ฝึกตัวให้ดีทั้งกายทั้งใจ ก็นับว่าควรจะมีประโยชน์ ควรจะมีความรู้ ควรจะมีความสามารถที่จะแยกสิ่งที่ดี สิ่งที่ไม่ดี ข้อนี้ก็เป็นอย่างยิ่งที่สำคัญที่สุดในการรักษาความมั่นคงของส่วนรวม ซึ่งเราต้องห่วงแทน เพราะว่าถ้าหากว่าความมั่นคงของส่วนรวมไม่มี เราก็อยู่ไม่ได้ อาจจะมีอยู่ได้ชั่วขณะหนึ่งแต่ในที่สุดก็ต้องล้มไป ฉะนั้น การที่ทุกคนได้ฝึกฝนมาด้วยดี ขอให้รักษาความดีของการฝึกฝนนี้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ไว้ ด้วยความรู้ ด้วยความรู้เท่ากัน ด้วยการพิจารณาความดี ผลประโยชน์ที่แท้จริงของตน ผลประโยชน์ที่แท้จริงของส่วนรวม ก็จะทำให้กิจการของลูกเสือเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

รองผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๓ ก็ได้รายงาน ว่า ลูกเสือชาวบ้านทั้ง ๓ จังหวัดที่ได้รับธงในวันนี้ ได้ปฏิบัติตนได้ฝึกมา ได้ปฏิบัติงานอย่างดีเป็นประโยชน์ ทั้งเป็นที่นิยมของประชาชน จึงมีการสนับสนุนขึ้นอย่างกว้างขวาง ผลงานตามที่รายงานนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของความดีของกิจการลูกเสือชาวบ้าน ส่วนที่ไม่เห็นก็คือความคิดที่ดีจิตใจที่ดีของท่านทั้งหลายที่ต้องฝึกฝนเอาไว้ และต้องรักษาให้มั่นคง การที่ได้ผลเห็นประจักษ์แล้วก็นับว่าเป็นสิ่งที่เป็นผลดีของลูกเสือชาวบ้าน ก็ขอให้รักษาความดีให้เป็นผลดีในส่วนที่ไม่เห็นด้วย ในที่สุดถ้าความดีความงามความฉลาดความรู้ที่มีอยู่ในตัว ซึ่งเป็นผลส่วนหนึ่งที่ไม่เห็นนั้นรุ่งเรืองขึ้นมากก็จะทำให้เกิดประจักษ์ขึ้นมาได้ แต่ไม่ชัดเจน จะออกมาประจักษ์ในแบบที่รองผู้ว่าราชการจังหวัดได้กล่าว คือในเรื่องว่าพัฒนาที่โนนที่นี่ แต่ถ้าไม่มีส่วนที่ดีที่ไม่เห็นนี้ การพัฒนาขึ้นมากก็ไม่มั่นคง หรือพัฒนาไม่ได้เลย ฉะนั้นก็ขอให้ส่งเสริม ให้เพาะ ให้เจริญ ความดีที่มีอยู่ในตัว ความฉลาดความรอบรู้ที่มีอยู่ในตัวของตัว ให้ประกอบด้วยความสุจริตใจ และความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร ถ้าทำดังนี้แล้วก็เชื่อว่ากิจการของลูกเสือชาวบ้านจะได้ประโยชน์เต็มเปี่ยม และทำให้ท่านทั้งหลายผู้ที่เป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้านมีความเจริญมั่นคงได้ เป็นความเจริญมั่นคงที่จะได้แก่ทุกจังหวัด และจะได้เป็นความปลอดภัย ตลอดจนประเทศทั้งประเทศ ฉะนั้นก็ขอให้ท่านรักษาความดีไว้ด้วยความเหนียวแน่น ขอให้ทุกคนรักษาความดีนี้ และสามารถที่จะปฏิบัติงานของตนให้ดี

ในการนี้ ก็ขอให้ทุกคนมีกำลังทั้งกาย ทั้งใจแข็งแรงแรง เข้มแข็ง สมบูรณ์ สามารถที่จะประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง มีความสำเร็จในงานการใด ๆ ที่กำลังทำที่ถูกชอบธรรม มีความสำเร็จ ให้ประสบความสุข ความเจริญทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ไทยอาสาป้องกันชาติ จังหวัดนราธิวาส

ณ สนามทุ่งป่อทอง อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

วันจันทร์ ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๔

การฝึกของเหล่าไทยอาสาป้องกันชาติชั้นก้าวหน้าได้สิ้นสุดลงแล้ว และทุกคนก็ได้เปล่งคำสัตย์ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด ที่ทุกคนได้อาสามาป้องกันชาตินั้น ก็ย่อมต้องมีการฝึกให้มีความรู้ความสามารถอย่างมาก ในการฝึกชั้นก้าวหน้านี้ก็ผ่านหลายอย่างที่จะช่วยให้สามารถทำหน้าที่ แต่ต้องขอเตือนว่าที่ได้ออกมาจะต้องไปใช้ให้ถูกต้อง ให้ดี หมายความว่าต้องพิจารณาว่า ความสามารถที่ได้ฝึกเอาไว้ ความรู้ที่ได้เรียนไว้ จะใช้ในโอกาสใด เพื่ออะไร จุดหมายก็คือเพื่อป้องกันชาติ

การป้องกันชาตินั้นมีหลายวิธี และจะต้องใช้ทุกวิธีพร้อมกัน วิธีอย่างหนึ่งก็คือ จะต้องป้องกันด้วยกำลังกายและความสามารถที่จะใช้อาวุธ ใช้อาวุธวิธี ก็ดังที่ได้ฝึกมาเป็นเวลาถึง ๑๐ กว่าวัน การป้องกันเช่นนี้ก็ต้องร่วมมือกับฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ ฝ่ายอาสาสมัครอื่น ๆ แต่การที่จะช่วยได้มากยิ่งกว่านี้ก็คือต้องสร้างความเป็นอยู่ปกติของความเป็นอยู่ทุกวัน ๆ ให้มีความปลอดภัย ไม่ใช่จะต้องออกไปสู้รบเท่านั้นเอง ถ้าหากว่าทุกคนพยายามสร้างชีวิตประจำวันให้เข้มแข็ง ให้ชื่อเสียงสุจริต การต่อสู้ด้วยอาวุธก็อาจจะลดลงไปได้ และเมื่อใช้อาวุธน้อยลงไป ก็หมายความว่ามีความพร้อมสำหรับสร้างสรรคประเทศชาติและท้องที่ของตนให้เจริญก้าวหน้ามั่นคงได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นการที่ได้ฝึกนั้นจะต้องไปใช้ทั้งในเวลาที่มีความจำเป็นป้องกันตัว ทั้งในเวลาที่เหมาะสมใช้กำลังความคิดสร้างสรรค์ให้มีความเจริญขึ้น ทั้ง ๒ อย่างนี้จะต้องไปพร้อมกัน ถึงมีอยู่ในคำปฏิญาณว่า จะป้องกันชาติ ทั้งจะพัฒนาท้องถิ่นด้วย ทั้ง ๒ อย่างนี้ก็มีความสำคัญ ในการปฏิบัติป้องกันและพัฒนานี้ จะต้องมีคุณสมบัติประจำตัวซึ่งได้ฝึกไว้ คือ ความเข้มแข็ง ความแข็งแกร่ง ไม่ท้อถอย ความกล้าหาญ และความอดทน แม้จะเหนื่อยก็บอกว่าไม่เหนื่อย ให้รู้สึกว่ามันเหนื่อยจริง ๆ เพราะว่าจะต้องทำงานให้สำเร็จผล อันนี้เป็นการฝึกที่จะได้ประโยชน์ ถ้ารักษาจิตใจนี้ต่อไป ก็เชื่อว่าทุกคนได้ฝึกฝนตนเอง ได้รับการฝึกฝนจากครูฝึก และได้รับความรู้ต่าง ๆ มาอย่างมากในระยะเวลาฝึกนี้ ก็ขอให้อย่าลืมน ให้ทบทวนในใจอยู่ทุกวัน ให้ฝึกฝนทุกวันต่อไป และระลึกถึงการฝึกที่ผ่านมาจึงจะเป็นประโยชน์

ก็ขอขอบใจทุกฝ่ายที่ได้อำนวยความสะดวกให้การฝึกนี้ลุล่วงไปด้วยดี เป็นประโยชน์ต่อไทยอาสาป้องกันชาติทุกคน และเป็นประโยชน์ต่อไปต่อประชาชนทุกคนที่ยังไม่มีโอกาสที่จะได้ฝึก เชื่อว่าท่านทั้งหลายจะกลับไปยังภูมิลำเนาของตน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และไปเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง ไปถ่ายทอดความรู้ ไปถ่ายทอดสิ่งที่ได้ประสบที่ได้เห็น เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นของตน และในการนี้ก็จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอันเป็นที่อยู่อาศัยของเราทุกคน จะเป็นคนที่มาจากภาคใดก็ตาม ก็เป็นเจ้าของประเทศทั้งนั้น ขนบธรรมเนียมอาจจะแตกต่างกันไปบ้าง มีภาษาที่แตกต่างกันบ้าง มีศาสนาที่แตกต่างกันบ้าง แต่ก็ยังเป็นเจ้าของประเทศไทยนี้ทุกคน ฉะนั้น กำลังอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่ได้ฝึกเหมือนกันในการฝึกครั้งนี้ คือกำลังสามัคคี ให้อยู่ร่วมกัน สู้ร่วมกัน อุ้มชูซึ่งกันและกัน ก็ขอให้ผู้ที่ได้รับการฝึกทุกคนได้มีกำลังจิตใจ และกายเข้มแข็ง เพื่อที่จะรักษาความดีของการฝึกนี้ไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

ขอให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องประสบแต่สิ่งที่ดีสิ่งที่ดีงาม ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง สิ่งใดที่ปรารถนาที่ถูกต้องที่ชอบธรรม ขอให้เป็นผลสำเร็จ ขอให้ประสบแต่ความเจริญทั่วทุกคน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันจันทร์ ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกครั้งหนึ่งในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและประสบความสำเร็จในการศึกษา

ตามที่รายงานให้ทราบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าได้รับความสำเร็จอย่างงดงามมาก ในการดำเนินโครงการค้นคว้าวิจัยทางเทคโนโลยี และการคิดค้นประดิษฐ์และผลิตอุปกรณ์การทำงานอันมีคุณภาพสูงออกสู่ประชาชน ความสำเร็จทั้งนี้เห็นได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างสำคัญ ในการที่จะช่วยให้บ้านเมืองของเรามีเครื่องมือที่ดีที่มีคุณค่าจริง ใช้งานได้ทั่วถึง นอกเหนือไปกว่าประโยชน์ที่กล่าวนั้น วิธีและแบบแผนการปฏิบัติงานของสถาบันย่อมปรากฏชัดแก่ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติ คือนักศึกษา นำให้นักศึกษาของสถาบันนี้ประจักษ์ว่า การปฏิบัติทุกอย่างจำเป็นต้องคิดค้นจากหลักเทคโนโลยีที่เรียนมา แล้วนำมาพัฒนาตัดแปลงด้วยความคิดริเริ่มและความเขียบแหลมว่องไวให้สำเร็จเป็นผลเป็นประโยชน์ที่ต้องการ เมื่อแต่ละคนได้น้อมนำเอาแนวทางนี้ไปปฏิบัติด้วยตนเองในงานของตน ๆ จนบรรลุเป้าหมายแล้ว ก็จะพลอยให้ส่วนรวม คือบ้านเมือง ได้รับประโยชน์ด้วย บัณฑิตทั้งหลายได้เรียนรู้แบบแผนการทำงานอันถูกต้อง และมีประสิทธิภาพอย่างสูงมาแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะได้พยายามชวนช่วยทำงานที่จะมีมา ให้เต็มกำลังความรู้ความสามารถด้วยความตั้งใจจริง ด้วยความริเริ่ม และด้วยความคิดค้นอย่างชาญฉลาด ให้สมกับควมที่มีคุณลักษณะดีพร้อมอยู่ในตัว ชาตินไทยของเราจักได้จำเริญก้าวหน้าไปในโลกได้อย่างปลอดภัยและมั่นคง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาพร้อมประชุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการกองทุนสร้างพระคัมภีร์^(๒)

นำคณะกรรมการ และผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงิน ใฝ่หูละอองธุลีพระบาท

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๔

การชำระหรือการพิมพ์พระคัมภีร์ต่าง ๆ ขึ้นนั้น นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะที่ได้พยายามทำอย่างละเอียดประณีตอย่างที่รายงานมา ถ้าเราทำอย่างละเอียดอย่างที่แถลงและอย่างถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ได้มากมาย เพราะว่าคำสั่งสอนที่มีอยู่ในพระคัมภีร์นั้นเป็นแนวทาง เป็นสิ่งที่จะชี้ให้ผู้สนใจได้เห็นวิธีการที่จะทำให้จิตใจเป็นไปตามจุดประสงค์ของศาสนา

ศาสนาพุทธนั้นจะเรียกได้ว่าเป็นวิชาการ เป็นวิชาการของจิต ฉะนั้นวิชาการใด ๆ ก็ย่อมต้องมีตำรา ตำรานั้นถ้าจะว่าด้วยวิชาใดก็ต้องครบถ้วน ถ้าวิชาการที่เกี่ยวข้องกับของที่ง่าย ก็ย่อมเป็นตำราที่ง่าย และเป็นตำราที่ไม่กว้างขวางใหญ่โต แต่วิชาการที่เกี่ยวข้องกับจิตนั้น เป็นวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กว้างขวางลึกซึ้ง และยากลำบาก ดังนั้นตำราจึงต้องมีมากมาย กว้างขวาง และลึกซึ้งเช่นเดียวกัน การที่จะชำระตำราเหล่านั้นก็มีความยากลำบาก เพราะว่าเป็นตำราที่ไม่ได้เขียนตั้งแต่ต้น แต่ได้สั่งสอนไว้นับเป็นเวลานานมาแล้ว และเขียนลงไว้จารึกลงไปเป็นตำราก็เป็นเวลานานหลังจากที่ได้สั่งสอน ฉะนั้น ตำราเหล่านี้ก็นับว่าเป็นตำราที่จะเข้าใจยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำราเหล่านั้นนับว่าเป็นตำราที่เก่าแก่ ใช้ภาษาที่ไม่ใช้กันเดี๋ยวนี้จึงมีความลำบาก และที่ได้เตือนกันไว้ว่ามีบางส่วนที่จะเข้าใจยากและอาจจะขัดแย้งกัน ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ที่อยากจะศึกษา จึงต้องมีความระมัดระวังสิ่งที่มีการขัดแย้งกันในตำรา วิธีหนึ่งที่จะทำก็คือจะต้องแปลหรืออธิบายในลักษณะที่ต่างกันอย่างที่ขัดแย้งกันให้ออกมา และให้ผู้สนใจศึกษาวินิจฉัยเอาเอง อันนี้ก็ป็นวิธีเดียวที่จะทำได้ การที่มีการขัดแย้งนั้นก็เพราะเหตุว่าตำรานั้นเกี่ยวข้องกับจิตนั่นเอง จิตแต่ละคนก็ต่าง ๆ กัน ความจริงจิตแท้ ๆ ของแต่ละคนไม่ต่างกัน แต่ว่าที่ต่างกันก็เพราะว่ามีแนวความรู้จะเรียกว่าชีวิตหรือกรรมต่างกัน เมื่อต่างกันแล้วก็จะมองดูในแง่ต่างกัน และเมื่อดูในแง่ต่างกันก็ไม่มีทางหรือเป็นการยากที่จะบอกว่าผู้ใดถูกต้อง ถ้าจะเปรียบเทียบก็เหมือนคนเราเดินทางไปและเห็นภูมิประเทศ เห็นภูเขา ลูกหนึ่ง บอกว่าภูเขานั้นแหลม อีกคนหนึ่งเดินทางมาอีกทางหนึ่งได้เห็นภูเขานั้นอีกทางหนึ่ง ก็บอกว่าภูเขานั้นกลม ใครถูกใครผิด ทั้งสองคนถูกก็ได้ ทั้งสองคนผิดก็ได้ เพราะว่าผู้เดินทางมาทางที่เห็นแง่ของภูเขาที่เห็นแหลม ส่วน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คุณหญิงแสงเดือน ณ นคร

อีกคนหนึ่งเดินทางมาทางที่เห็นภูเขามน ๆ กลม ๆ ก็เคียงกันไม่มีสิ้นสุด อย่างนี้ก็ยังมีสองคนนั้นเดินทางมาก็
แขนงคูดูเขาก็เห็นว่ารูปร่างเป็นอย่างนั้น ๆ แต่มีอีกคนหนึ่งเดินทางมาแล้วก็ไม่ได้ดู หรือไม่ได้เดินทางมาแล้วก็
บอกว่าภูเขานั้นมีค เพราะว่ามีคนอยู่ในถ้ำไม่ได้เห็นภูเขาจริงก็บอกว่ามีค กำลังจิตก็เช่นเดียวกัน บางคนก็มี
ประสบการณ์ ถ้าพูดถึงศาสนาก็มีกรรมต่างกัน ไม่เหมือนกัน เพราะมีผลต่างกัน ไม่เหมือนกัน ฉะนั้น การที่จะ
อธิบายก็อาจจะอธิบายไม่ได้ด้วยซ้ำ แต่ว่าถ้านำประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมาให้ผู้ที่สนใจได้ฟัง ได้อ่าน ก็อาจจะ
สามารถที่จะตีความได้สำหรับจิตของคน

ตามที่รายงานมาเมื่อตะกี้ เรื่องคัมภีร์ทำมาอย่างถูกต้องอย่างดีแล้ว ก็ต้องมีความระมัดระวังอย่างดี อย่า
ไปนึกว่าทำคัมภีร์แล้วคนจะบรรลุหมด ไม่เป็นเช่นนั้น หรือแม้แต่ผู้ที่ทำเองก็อาจจะไม่บรรลุ เพราะว่าธรรมะที่อยู่ใน
คัมภีร์นั้นเป็นธรรมะที่ได้อยู่แล้ว แต่ถ้าเราไม่ได้รับมาใส่ใจเรา ไม่ได้รับมาพิจารณา ไม่ได้มาดูเหตุเทียบเคียงกับจิต
ของเรา ก็ไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในที่ต่าง ๆ ว่า พระพุทธเจ้าจะไม่สามารถให้แต่ละคน
พ้นสงสัยได้ มีผู้ไปขอให้พระพุทธเจ้าทำให้ตนพ้นสงสัย ท่านก็บอกว่าทำให้พ้นสงสัยไม่ได้ ไม่มีทาง เพราะว่าแต่ละ
คนจะต้องพ้นสงสัยเอง จะต้องปฏิบัติด้วยตนเอง ตำราที่ชี้ให้คนพ้นสงสัยไม่ได้ ชี้ให้คนสำเร็จบรรลุไม่ได้ ต้องผู้
ปฏิบัติเอง แต่ว่าตำราที่ช่วยได้ พระพุทธเจ้าช่วยได้ เช่นเดียวกับกับที่เราหนึ่งอยู่ในห้องนี้ ถ้าเราไม่ทราบว่าจะออก
จากห้องนี้อย่างไร ก็มีผู้ชี้ว่านี่ประตู ออกจากประตูนี้แล้วก็ผ่านอีกประตูหนึ่ง ไปที่ทางบันไดก็ก้าวลงไป ออกไปข้างนอก
ไปที่รถของตน ๆ ถ้าไม่มีใครบอกก็อาจจะลืมน่า จากห้องนี้จะไปทางไหน ออกจากประตูนี้แล้วจะเลี้ยวซ้ายหรือ
เลี้ยวขวา อาจจะลืมน่าจะไม่เห็น แต่ว่าการที่จะออกไปจริง ๆ นั้น ภายและใจของตัวเองจะต้องออกไปเอง ถ้าตัวเอง
ทราบทางแล้วแต่ไม่ออก ภายไม่ออกใจไม่ออกก็ไม่เกิดผล ก็นั่งอยู่ที่นี้ นั่งอยู่ที่นี้แล้วก็ไม่ได้กลับบ้าน ไม่ได้ไป
รับประทานอาหารที่บ้าน ก็นั่งอยู่ที่นี้จนทิวทองจะเป็นลม คนอื่นทำอะไรให้ไม่ได้ ต้องพาตัวไป ออกไปเอง คนอื่นจะ
บอกจะเหนรมิตให้ออกไปไม่ได้ ก็เช่นเดียวกับความบรรลุหรือความพ้นสงสัยต้องทำด้วยตนเอง อันนี้จะต้องมีความ
เข้าใจว่า การทำตำรานี้ก็มีอันนิสงส์ต่าง ๆ นานา อันนี้ก็เป็นกรปรับปรุงสติอยู่บ้าง เพราะว่าการทำตำรานี้เป็นสิ่งที่
ดี เป็นการรักษาคำสั่งสอน เป็นการทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้สามารถที่จะหาความรู้ได้ แต่ถ้าคนเราไม่พยายามหาความรู้
ตำราที่คงเป็นเพียงตำราวางไว้เฉย ๆ การที่พูดอย่างนี้ก็ให้เข้าใจว่าตำรานี้มีประโยชน์มาก และต้องทำด้วยความ

ประณีต เพราะว่าผู้ใดที่มาหาเจอแล้วก็จะใช้ประโยชน์ได้ และถ้าทำไม่ประณีตผู้ที่มาดูแล้วก็ไม่ได้ประโยชน์ ในระหว่างที่ทำตำรานี้ก็ต้องใช้ความระมัดระวังมาก ด้วยเหตุที่ได้กล่าวนี้ว่าตำราไม่ได้เป็นความหลุดพ้น ตำรานั้นจึงอาจจะบอกความขัดแย้งก็ได้ ถ้าบอกความขัดแย้งจะทำให้เสียหายได้ ฉะนั้นการทำตำรานี้ก็ต้องมีความระมัดระวังในทางหนึ่งว่า ต้องไม่ได้เป็นโอกาสให้ขัดแย้งโดยเปล่าประโยชน์ การขัดแย้งนั้นถ้าจะบอกว่าการปรึกษาหารือย่อมต้องขัดกัน อันนี้ก็จริง แต่ว่าขัดกันเพื่อหาความจริงไม่ใช่เป็นความขัดแย้ง แต่การขัดแย้งนั้นบางทีตีความตำราและมีวิถีถือว่าความคิดของตัวถูกต้อง แล้วก็ทะเลาะกัน ตำราก็อาจจะเกิดเป็นผลร้ายขึ้นมา ฉะนั้น การที่จะทำอะไรจะต้องทำด้วยความตั้งใจที่ได้อย่างหนึ่ง หรือความรู้ด้วย อย่าให้ถือว่าตำราเป็นเครื่องมือสำหรับมาอวดอ้างกัน เป็นเครื่องมือสำหรับถากเถียงกันเอาชนะกัน เรื่องของตำรานี้ก็มีความลำบากอย่างนี้ คือ คนที่มีความรู้มากบางทีก็เถียงกัน เถียงกันแล้วเอาให้ชนะ เพราะว่าจะได้ว่าตัวมีความรู้ การที่ถกเถียงกันแบบนี้ไม่เป็นประโยชน์ จะเกิดแต่โทษทุกข์

ฉะนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ ผู้ที่มีภาระในการทำ ทำด้วยความตั้งใจที่ดี สุจริตใจ ก็นับว่าเป็นประโยชน์ ผู้ที่สนับสนุนในการพิมพ์หรือพูดกันง่าย ๆ สนับสนุนเพื่อที่จะให้มีค่าใช้จ่ายพอในการพิมพ์ก็เช่นเดียวกัน ถือว่าได้สนับสนุนการสร้างตำราที่จะเป็นประโยชน์ต่อไป ไม่ใช่เป็นการสร้างขึ้นมาแล้วก็จะเป็นการเป็นสิทธิที่จะบรรลุลike เหมือนกัน แต่ว่าสิ่งที่ได้ตอบแทนก็คือความปีติปลาบปลื้มใจ ความปีติปลื้มใจนั้นนำไปสู่ความสุข คือมีความสุขที่ได้ทำอะไรที่ดีที่ชอบ เมื่อมีความสุขในสิ่งที่ดีที่ชอบ จิตใจก็ปลอดโปร่งผ่องใส เมื่อจิตใจผ่องใสก็จะเห็นอะไรที่ถูกต้อง เมื่อเห็นอะไรที่ถูกต้องแล้วก็เห็นความจริงที่แท้ ความจริงที่แท้มีอย่างเดียวคือความบริสุทธิ์ผุดผ่องคือความสุจริต หมายความว่า การทำอะไรที่เกิดความปีติยินดีนั้น นับว่าเป็นทางที่จะทำให้แต่ละคนมีความสุขความเจริญได้ เหมือนกับที่ท่านทั้งหลายได้ทำงานนี้มาด้วยความตั้งใจ ก็นับว่าเป็นสิ่งที่เรียกว่าเป็นการทำบุญ เป็นสิ่งที่จะนำไปสู่ความผ่องใสความสุขได้ ทั้งผู้ที่สนับสนุนในงานการนี้ก็ทำให้จิตใจดีและเจริญ เพราะว่าด้วยความปีตินี้เอง ถ้ามีเจตนาที่สุจริตแต่ต้นและทำด้วยความสุจริตต่อไป และรักษาความสุจริตใจนี้ ก็นับว่าเป็นไปในทางที่ถูกต้อง

ก็ขอให้ทุกคนได้ตั้งใจทำกิจการต่าง ๆ นี้ให้บรรลุผลสำเร็จ และให้ทำด้วยความสุจริตใจ จะทำให้มีกำลังของจิตใจ กำลังของกายที่สูง สิ่งใดที่ถูกต้องสุจริต ก็ขอให้ได้มีความสำเร็จ ขอให้ประสบแต่ความดีความเจริญ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย^(๒)
นำคณะกรรมการอำนวยการ ประธานคณะกรรมการประสานงานส่วนภูมิภาค
และผู้อำนวยการ ฟ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๔

ตามที่ขอให้โอวาท สังคมสงเคราะห์นี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะว่างานสังคมสงเคราะห์เป็นเรื่องที่กว้างที่สุด เพราะพูดถึงเรื่องครอบครัวแล้ว ก็หมายถึงว่าสังคมสงเคราะห์เท่าที่ได้ทราบ และตามเป้าหมายที่ได้รายงานมานี้ก็นับว่าเป็นการช่วยให้สังคมหรืออีกนัยหนึ่งก็ประชาชนที่ประกอบขึ้นมาเป็นประชากรของประเทศชาตินั้นให้มีความอยู่ดีกินดี มีความเป็นอยู่อย่างไม่เบียดเบียนกัน ไปสู่ความเจริญมั่นคง อันนี้ก็เป็นโครงการหรือจะเป็นเป้าหมายที่ครอบครัว เพราะทุกอย่างที่ทำกันไปในทางที่จะช่วยเหลือหรือในทางที่ดีนั้นก็ย่อมต้องช่วยทุกอย่าง

ฉะนั้น ข้อแรกที่ได้จากรายงานก็คือสภาสังคมสงเคราะห์นี้เอาภาระนั้นไปเป็นหลัก ซึ่งถ้าจะพิจารณาดูแล้วอาจจะมากเกินไปด้วยซ้ำ แต่เมื่อนำเอานโยบายอันนั้นและแผนปฏิบัติการในการสร้างปณิธานที่จะปฏิบัติแล้วก็ต้องทำ แม้จะดูยาก อันนี้ก็มีการวิเคราะห์ตามที่รายงานว่าเป็นการประชุมทางวิชาการ การประชุมทางวิชาการนี้ต้องแบ่งเป็น ๒ ทาง ทางหนึ่งคือวิชาการที่จะให้สังคมสงเคราะห์ คือหมายถึงตามหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาสำหรับประสานงานสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ของสมาชิก องค์กร อันนี้ก็เป็นการที่จะประสาน ประสานงานของแต่ละองค์กรซึ่งเป็นวิชาการเฉพาะ อย่าไปเข้าใจว่าถ้าตั้งสภาสังคมสงเคราะห์แล้วก็มาประชุมกันในทางวิชาการ วิชาการของสภาสังคมสงเคราะห์นั้นเป็นการประสานหน่วยและงานสังคมสงเคราะห์ให้ทำงานด้วยกัน อย่าไปเข้าใจว่าสภาสังคมสงเคราะห์เองเป็นผู้กระทำงาน เป็นผู้ประสานเท่านั้น สภาสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ประสานงานสังคมสงเคราะห์ขององค์กรและหน่วยสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก จะเป็นอยู่ในเมืองหลวงหรืออยู่ในต่างจังหวัดอยู่ในชนบทก็ตาม สภาสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ประสานอย่างเดียว ซึ่งก็เป็นงานมากหลายแล้ว ถ้าวิเคราะห์ในทางนี้แล้วสภาสังคมสงเคราะห์จะทำประโยชน์ได้มาก คือถ้าสภาสังคมสงเคราะห์มาตั้งโครงการ อย่งที่ได้รายงานมาว่าจะตั้งโครงการโน้นนี่ ก็อาจจะนอกเหนือจากวิชาการสำหรับสภาสังคมสงเคราะห์ แต่ถ้าตั้งใจที่จะทำตามโครงการที่ตั้งไว้ วางไว้ ก็จะต้องมองไปแง่หนึ่ง หรือจะต้องขยายงานออกไป

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย

คราวนี้ก็มาพูดถึงการสังคมสงเคราะห์ การสังคมสงเคราะห์นั้นก็แบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ ๒ - ๓ อย่าง ถ้าแบ่งเป็นว่าจะไปสงเคราะห์ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก ตกทุกข์ได้ยากนี้คนเรามีทุกข์ที่เป็นตามสภาพ คือว่าเกิดมาก็มีทุกข์ คือมีความเดือดร้อนความลำบากในการครองชีพในการมีชีวิตอยู่ ซึ่งเป็นทุกข์ตามสภาพ เกิดมาแล้วก็มีทุกข์ ทุกข์นั้นที่สำคัญก็คือต้องมีอาหาร ต้องมีจตุปัจจัย ถึงพูดกันว่าทุกคนเกิดมาแล้วเมื่อมีกำลังก็ต้องทำมาหากิน หาเลี้ยงชีพ อันนี้เป็นหน้าที่หรือเป็นงานที่สำคัญอันหนึ่งของคนที่เกิดมา ทุกคนต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ หรือมีอาชีพการงานที่สุจริตเพื่อที่จะเลี้ยงชีพ เพราะว่าคนเราทุกคนถ้าเกิดมาแล้วไม่มีอาหารใส่ปากก็อยู่ไม่ได้ ก็เป็นทุกข์โหดเหี้ยม เพราะฉะนั้นทุกข์ตามสภาพนี้ก็มิอยู่ตลอดเวลา มีคนเป็นจำนวนมากในโลกนี้ที่ไม่มีอาหารใส่ท้องก็เป็นทุกข์มาก จึงต้องสงเคราะห์ ในประเทศไทยก็นับว่าน้อย เพราะว่ายังมีที่จะทำมาหากินได้ดีพอสมควร แล้วก็โดยที่โครงสร้างของสังคมยังดี ตรงที่คนที่ตกทุกข์ได้ยากโดยมากก็ได้รับการช่วยเหลือเป็นประเพณีมา อันนี้ก็อยู่ในเรื่องของการสงเคราะห์ ซึ่งได้ตั้งโครงการนี้ไว้เพื่อช่วยผู้ที่ยากไร้ อันนี้เป็นการช่วยผู้ที่ยากไร้ก็ต้องช่วยทุกอย่าง ทุกข์อีกอย่างหนึ่งที่เป็นทุกข์ในโอกาสบางโอกาส ซึ่งก็เป็นระดับชาติเหมือนกันแต่ว่าเป็นโอกาส เช่น ทุกข์จากภัยธรรมชาติหรือภัยที่เกิดขึ้นมาตามโอกาส ดังนั้นก็ต้องช่วยผู้ที่ประสบภัย จะเป็นอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ที่เกิดมา หรือภัยอื่น ๆ ที่มีมากมาย อันนี้ก็จะต้องช่วย เป็นเรื่องของการสงเคราะห์ทุกข์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น นอกจากนี้ก็มีการสงเคราะห์ทุกข์ที่คล้ายคลึงกับทุกข์อันแรกคือตามสภาพ แต่ว่าจะเป็นเฉพาะกับคนอย่างพวกที่พิการ หูพลาภาพ เป็นต้น ที่พิการหูพลาภาพเพราะโรคภัยไข้เจ็บ หรือเพราะอุบัติเหตุก็ตาม เพราะเกิดมาหูพลาภาพโดยมากก็ต้องสงเคราะห์ อันนี้ก็เป็นการจำพวกของทุกข์อย่างหนึ่งซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างทุกข์ตามสภาพกับทุกข์ที่เป็นบางโอกาส อันนี้ก็จะเป็นสิ่งที่จะต้องสงเคราะห์ทั้งนั้น ที่นี้ก็มาถึงวิธีที่จะสงเคราะห์ วิธีสงเคราะห์ทุกชนิดต่าง ๆ นี้ ทุกชนิดแรกคือทุกข์ตามสภาพนั้นก็ต้องสงเคราะห์โดยพัฒนาความเป็นอยู่ ทุกข์ชนิดที่เป็นตามภัยเป็นตามโอกาสนั้นก็จะต้องสงเคราะห์ด้วยการไปช่วยให้เข้าไปในสภาพที่เรียกว่าปกติโดยเร็ว ทุกข์ชนิดที่อยู่กึ่งกลางนั้นก็ต้องพยายามที่จะต้องหาวิธีที่จะให้ผู้เดือดร้อน เป็นหูพลาภาพอย่างนี้ โดยที่ให้ความรู้ที่จะทำงานด้วยร่างกายที่เหลือแค่นั้น ทั้ง ๓ อย่างนี้ก็จะต้องเป็นงานขององค์การสงเคราะห์ และสภาสังคมสงเคราะห์ก็มีหน้าที่ที่จะประสานว่าโครงการเฉพาะเหล่านั้น

ต้องการอุปกรณ์อย่างไร ต้องการความร่วมมือจากองค์กรอื่น ๆ อย่างไร ถ้าทำการประสานให้ดี งานของแต่ละองค์กรที่ทีมงานเฉพาะนั้นก็จะทำไปได้ด้วยดี ไม่ซ้ำงานขององค์กรอื่น ๆ ตรงกันข้ามก็สนับสนุนกัน

มาถึงอีกด้านหนึ่งของสังคมสงเคราะห์ที่ได้กล่าวและพูดถึงว่าจะยิ่งมาก ก็คือความมีจิตใจสูง ที่ว่าการสงเคราะห์ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก และจะช่วยหรือบำบัดทุกข์ไม่ได้มีทุกข์ต่าง ๆ นั้น ส่วนมากก็เป็นทุกข์ทางกาย แต่ว่าทางใจคือจิตใจที่ต่ำทรามก็จะนำไปสู่ความทุกข์ในทางกายอยู่มาก ฉะนั้น การช่วยให้ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากในทางใจ และตะกี้กรายงาน ใช้คำว่าอวิชา รู้สึกว่าไปเอาคำที่อหิมาก อวิชานี้ก็อธิบายกันได้ทั้งวันทั้งปี แต่ว่าข้อที่สำคัญต้องไปช่วยทางใจกับคนที่ไม่รู้ อันนี้เป็นสิ่งที่ลำบากมาก วิธีที่จะช่วยทางใจให้ผู้ที่ไม่รู้ก็อย่างที่กล่าวรายงานก็คงใช้สิ่งที่ดีก็คือศาสนา ศาสนาอะไร ไหนที่เป็นศาสนาที่เรียกว่า ศาสนาไม่ใช่ลัทธิ ศาสนาแบบไหนที่ตั้งขึ้นมากก็มีจุดประสงค์ที่จะทำให้จิตใจของผู้คนดีขึ้น หมายความว่ามีโอกาสที่จะหาความสุขได้มากกว่าความทุกข์ทั้งนั้น คือว่าศาสนาไม่ใช่เรื่องของลัทธิ เป็นเรื่องของคนที่เห็นได้พ้นจากอวิชาตามน้อยก็ตามแต่ทำให้พ้นไปบ้าง เมื่อพ้นจากอวิชาคือไม่รู้ คือไม่รู้เรื่อง คือความไม่รู้จริง ไม่ใช่ไม่รู้ รู้แต่ไม่จริง รู้อะไรต่ออะไรที่มันเป็นสิ่งที่หลอกลวง อย่างรู้ว่าการฆ่าเป็นการฆ่าคนไม่ให้มีชีวิต ฉะนั้น รู้แล้วก็ไปทำก็มีผิด การรู้ที่จะให้เป็นคนก็ต้องพยายามให้วิชา เพราะการที่จะส่งเสริมให้คนพ้นจากความไม่รู้นั้นเป็นงานที่ใหญ่ เป็นงานที่ยาก แต่ถ้าหากว่าส่งเสริมให้มีโอกาส ส่งเสริมศาสนาต่าง ๆ และในที่นี้ก็ส่งเสริมให้ศาสนาต่าง ๆ ประสานกัน คือไม่ใช่ว่าศาสนาแข่งกัน ศาสนานี้ไม่ใช่ธุรกิจ ไม่ใช่บริษัทที่จะต้องโฆษณาแข่งกัน ศาสนาต่าง ๆ ช่วยกัน ซึ่งในเมืองไทยนี้นับว่าสังคมสงเคราะห์แบบส่งเสริมศาสนามาเป็นเวลาช้านานแล้ว เกือบจะเป็นประวัติศาสตร์ของประเทศไทยที่ศาสนาต่าง ๆ เข้ามาสั่งสอนกันไม่เคยมีการกันทำเลยต่างยอมรับกันว่าศาสนาที่ดีเป็นศาสนาที่ส่งเสริมให้มีความรู้และไม่เป็นทุกข์ และจะทำให้มีความเจริญ ทำให้เกิดมีความสุขได้ อันนี้งานที่วางไว้สำหรับสภาสังคมสงเคราะห์ที่บอกว่าต้องส่งเสริมในด้านจิตใจนั้นก็เป็งานที่สูงมากและยาก แต่ว่าถ้าตั้งไว้อย่างนั้นสำหรับสงเคราะห์ตัวเอง หมายความว่าผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสภาสังคมสงเคราะห์ตลอดจนเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์ เราต่างสงเคราะห์ในด้านนี้ด้วย ก็ทำงานไม่มีปัญหา ฉะนั้น ก็สรุปได้ว่างานสังคมสงเคราะห์ จะเป็นในด้านหรือในระดับสภาสังคมสงเคราะห์ตลอดจนทุกระดับ

ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การหรือหน่วยสังคมสงเคราะห์หน่วยใด ถ้าได้รับสงเคราะห์ในด้านจิตใจให้มีจิตใจที่สูงด้วยกัน จะมีความเข้าใจได้ง่าย เข้าใจตนเองเข้าใจคนอื่นเข้าใจงานได้สะดวก เพราะว่าหลักการคือการเผื่อแผ่ หลักการคือเห็นความทุกข์ จะมองเห็นทุกข์เฉย ๆ ไม่ได้ ถ้าเห็นทุกข์แล้วก็ต้องอยากเข้าไปช่วยด้วย สิ่งที่สำคัญก็คือต้องช่วยกันทำงานให้สอดคล้องกัน จะเป็นทางหน่วยราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะต้องทำงานให้สอดคล้องกัน จะเป็นบุคคลก็ต้องทำงานให้สอดคล้องกัน

ฉะนั้น ถ้าแต่ละคนพยายามที่จะมองเห็นทุกข์แล้วก็มีความรู้สึกเกิดขึ้นว่าอยากที่จะเข้าไปช่วยเหลือ อันนั้นเป็นการมองเห็นทุกข์อยากจะช่วยเหลือแล้ว ก็จะต้องหันหน้าไปหาผู้อื่นที่มีความรู้สึกอย่างเดียวกันและประสานกัน ให้ดี ไม่ก้าวก่ายกัน ไม่ทะเลาะกัน ไม่เอาหน้ากัน ทำได้ในส่วนของตัวเองที่ทำได้ แล้วมาหวังในความร่วมมือของผู้อื่น และก็ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น โดยที่เมื่อทำแล้ว ตัวเองทำได้ดีแล้ว คนอื่นทำได้ดีแล้ว ก็ดีใจทั้งนั้น ภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองทำและยินดีกับสิ่งที่ผู้อื่นทำ เมื่อผู้อื่นทำในงานที่ตัวเองทำแล้วได้หน้าไป ก็ไม่ใช่ว่าเรากำลังทำแล้วคนอื่นทำไปแล้วเห็นว่าเขาเอาหน้า เขาเอาหน้า เขาได้หน้าก็ดีแล้ว จะได้ไม่ต้องมาทะเลาะกัน ถ้าใครทำดีแล้วเรายินดีด้วย เพราะเราทำอย่างอื่นได้ด้วย แต่ถ้าเราทำแล้วคนอื่นทำได้ดี เราก็กำลังทำนี่แล้วทำไมคนโน้นเขามาแย่งทำ เขาไม่ได้แย่งเขาทำของเขา เขาได้ผลดีของเขาก็ดีใจ เราก็นินดีด้วย ถ้าเราทำแล้วไม่ได้ผลเราก็เสียใจ มัวแต่เสียใจในเรื่องที่ไม่ได้ผลไม่ได้ทำอย่างอื่น เราทำสุดฝีมือแล้วใครจะมาว่าอะไร คือไม่ใช่ใครมาว่าแล้วเราไม่ฟัง ใครมาว่าเราก็กัง ถ้าเขาว่าถูกเราก็กังใจเขา ถ้าเขาว่าไม่ถูกก็ปล่อยเขาไป สบายดี ฉะนั้น งานสังคมสงเคราะห์นี่ไปถึงขนาดนี้ ถึงขั้นที่จะพิจารณาตัวเอง ถึงขั้นที่จะต้องมีความยินดีด้วยกับคนอื่น แล้วมีความปล่อยวางด้วย ปล่อยวางไม่ได้หมายความว่าปล่อยมือ ปล่อยวางคือจิตใจไม่หมกมุ่น จิตใจไม่ไปทำให้เคืองโกรธ แต่ว่าปล่อยวางในสิ่งที่ทำไม่ได้แล้วก็จะให้หลัก ทำอะไรที่ทำได้เป็นประโยชน์ อันนี้ก็ทราบทั่วถึงขนาดนี้แล้ว จะแปลเป็นภาษาบาลีก็คงแปลได้ ที่พูดว่าเอาจากบาลีได้ ก็เพราะว่างานของนักสังคมสงเคราะห์นั้นต้องไปถึงขนาดนี้จึงจะเป็นประโยชน์ แล้วก็ก็เป็นประโยชน์สำหรับสังคมที่เราจะสงเคราะห์ ทำเป็นประโยชน์สำหรับตัวเองที่อยากทำอะไรที่เป็นประโยชน์ ทำอะไรที่เป็นสิ่งที่จริงใจ พอใจในสิ่งดี และทำให้เราได้รับความสุขที่แท้จริง ดังนี้ การสังคมสงเคราะห์ในที่สุดก็เท่ากับเป็นการ

หาความสุขที่แท้ ทั้งคนอื่นที่เราจะสงเคราะห์ ทั้งของตัวเอง ฉะนั้น ถ้าเราไปเที่ยวเดินทางในแง่นี้ ก็อาจจะทำให้ งานของสภาสังคมสงเคราะห์เป็นไปอย่างกว้างขวาง แต่ก็ไม่ได้เป็นไปในทางที่เกินควร หรือเกินขอบเขต ถ้าเกิน ขอบเขตทำให้เกิดความเดือดร้อนจากสิ่งที่ว่าเมื่อเกิดจากอิจฉา เกิดจากความเสียใจ เกิดอิจฉาคนอื่นเขาทำไป แล้ว ถ้าเราไม่มีอิจฉาก็แล้วไป ถ้าเราเสียใจที่เราทำไม่สำเร็จ ในสิ่งที่เราทำสำเร็จไม่ได้เราก็ปล่อยวางไม่ไปปล่อยทิ้ง

ก็ขอพูดเป็นปริศนาแค่นี้ แล้วก็ขอขอบใจทุกท่านที่ทำอะไรอย่างเต็มที่ ด้วยความเสียสละ ช่วยสังคมช่วย ผู้อื่นโดยที่ไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย และก็พยายามทำต่อไปด้วยความมุ่งมั่น ด้วยความสามารถ จะทำให้เกิดความสำเร็จ จะเกิดความสำเร็จที่ดี ข้อสำคัญอย่าละทิ้งกำลังที่มีอยู่ มิฉะนั้นกำลังที่มีอยู่ก็จะหมดไป ก็ขอให้มีการกำลังใจ เพิ่มพูนมีความสำเร็จขึ้นมา.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้บัญชาการศูนย์การบินทหารบก นำผู้มีจิตศรัทธา

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน

สำหรับพระราชทานศูนย์การบินทหารบกจัดตั้งโรงสีข้าวตามพระราชดำริ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๔

การนำเงินมาสมทบในกิจการของโรงสีศูนย์การบินทหารบก นับว่าเป็นการช่วยให้กิจการโรงสีที่มีอยู่ได้มีการปฏิบัติงานได้อย่างดี และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทางราชการทหาร ทั้งเป็นประโยชน์ทางด้านพัฒนาในท้องถิ่นด้วย

การที่สนับสนุนให้ตั้งโรงสีและกิจการอุปกรณ์ในต่าง ๆ ของหน่วยทหาร ก็เพราะว่าเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย เป็นประโยชน์ในด้านครอบครัวของทหาร ซึ่งมีคนอยู่ในค่ายในศูนย์นั้นเป็นจำนวนมาก ถ้าไม่ได้ส่งเสริมหรือเข้าไปช่วย ก็จะทำให้ต้องใช้จ่ายสำหรับการบริโภคเป็นจำนวนมาก อันนี้เพื่อความเรียบร้อยสำหรับครอบครัวทหารที่อยู่ในค่ายนั้น นอกจากนั้นก็ต้องมีข้าวอยู่จำนวนหนึ่งเพื่อที่จะใช้ในโอกาสฉุกเฉิน ตามนโยบายของผู้บัญชาการศูนย์การบินทหารบก ทั้งมีโครงการส่งเสริมการเกษตรในที่ของศูนย์ซึ่งมีจำนวนมากที่จะใช้ประโยชน์ในที่ดินเหล่านั้นได้ การที่ทำประโยชน์ในที่ดินที่ทำประโยชน์ได้นั้น เป็นประโยชน์ มิใช่สำหรับผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินเท่านั้นเอง แต่ว่าเป็นประโยชน์ส่วนรวม เพราะว่าที่ดินนั้นก็ถือว่าเป็นที่ดินของประเทศไทย ถ้าที่ดินในประเทศไทยมีผลผลิตมาก ก็เท่ากับทำให้ประเทศมีความเจริญในด้านนั้น ๆ ฉะนั้น การที่ทางศูนย์การบินได้จัดการพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ ก็นับว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยศูนย์และช่วยกองทัพ ทั้งช่วยประเทศชาติในส่วนรวม และที่ท่านทั้งหลายได้สนับสนุนนั้นก็เท่ากับได้สนับสนุนกิจการที่จะช่วยส่วนรวมได้ นอกจากนี้ก็ช่วยเกษตรกรที่อยู่ในละแวกนั้น ซึ่งผู้ที่เป็นชาวนาผู้ผลิตข้าวส่วนมากก็มีความลำบากอยู่ที่การจำหน่ายข้าวนั้น เพราะว่าต้องไปที่โรงสีซึ่งอาจจะอยู่ห่างไกลกันดารก็ได้ หรืออาจจะทำให้โรงสีเหล่านั้นไม่มีที่เก็บข้าวพอลงมือซื้อข้าวไม่ได้ ทำให้ข้าวของกสิกรเสียหายไปโดยใช่เหตุ เช่น เก็บเกี่ยวข้าวแล้วไม่สามารถที่จะเก็บในที่ที่เหมาะสม ข้าวนั้นจะเสียไปเปล่า ๆ ซึ่งเป็นการเสียทรัพยากรของประเทศ เสียสำหรับกสิกรนั้นเป็นอย่างมาก แต่ในเวลาเดียวกันก็เสียสำหรับประเทศ เพราะว่าลืมหินที่ดินจากแผ่นดินแล้วเสียไปเฉย ๆ โดยไม่ได้ทำประโยชน์ ก็นับว่าเป็นการสูญเสียอย่างมาก ฉะนั้น การที่สนับสนุนกิจการโรงสีในหน่วยทหารนี้ก็มิใช่เหตุผลที่จะทำให้หน่วยทหารเหล่านั้น มีข้าวบริโภคในราคาที่เป็นธรรมอย่างที่รายงานมา และราคาที่เป็นธรรมนั้นไม่ได้ไป

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เบียดเบียนใครเลย ราคาที่เป็นธรรมนั้นเกิดขึ้นมาจากการทำงานด้วยความบากบั่นอดสาหัสของเจ้าหน้าที่ และได้ปฏิบัติคุณหลักของวิชาการ ไม่ใช่จะไปแย่งกับใคร ประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นเพราะกลีกรซึ่งได้อุตสาหกรรมพวกเพียรปลูกข้าวมา เพื่อที่จะเป็นข้าวบริโภคเอง และเป็นรายได้ของตน

ฉะนั้น การที่ได้ปฏิบัติงานซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการทหาร แต่ก็ได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น เพราะครอบครัวทหารอยู่ได้โดยสมบูรณ์ และมีข้าวบริโภคได้พอเพียง ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายของครอบครัวอย่างดี ทำให้กลีกรที่อยู่ในละแวกนั้นมีความอยู่ดีกินดีขึ้น มีผลิตผลที่มากขึ้น แน่นนอนขึ้น และมีรายได้ที่แน่นอน โดยไม่มีการสูญเสียเปล่า ฉะนั้นก็เป็นประโยชน์ทั้งด้านความเป็นอยู่ของทหารและกลีกร แต่ก็เป็นผลในทางหน้าที่ของทหาร ซึ่งมีหน้าที่ที่จะช่วยให้ประเทศชาติมีความมั่นคง อันนี้ก็เป็นที่หนึ่งเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงได้ คือความอยู่ดีกินดี ดังนั้นทหารก็มีหน้าที่ที่จะช่วยทั้งตัวเองทั้งประชาชนให้มีรายได้ ให้มีความอยู่ดีกินดีขึ้น และทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงแข็งแรง เพราะว่าผู้ที่มีความอยู่ดีกินดีนั้นย่อมสามารถป้องกันเหตุร้ายต่าง ๆ ได้ ทั้งในยามปกติ ทั้งในยามคับขัน เพราะว่าผู้ที่มีความสุขดี มีอาหารพอเพียง มีฐานะมั่นคง ย่อมมีจิตใจแข็งแรง และทำให้ร่างกายแข็งแรง ทำให้เกิดความเข้าใจในความมั่นคง คือการรักษาความปลอดภัยของประเทศ และวางแผนแผ่นดินของตัว ฉะนั้น การที่ทหารได้ทำกิจการของโรงสี และกิจการสหกรณ์ของค่าย ซึ่งให้ประโยชน์ในการพัฒนาที่ของกลุ่ม และพัฒนาชาวบ้านที่อยู่ในละแวกท้องถิ่นนั้น ก็นับว่าเป็นการทำงานของการทหารโดยแท้โดยตรง ถ้าไม่คิดถึงอย่างนี้ก็อาจจะไม่ค่อยเห็นผล แต่ถ้าคิดถึงการปฏิบัติที่ดีงามของทหารโดยตรง ซึ่งทุกคนจะได้รับประโยชน์ เพราะว่าถ้าประเทศชาติมีความมั่นคง ความผาสุกของทุกคนจะอยู่ในเมืองหรืออยู่ในชนบทก็จะมีความผาสุกได้ สามารถที่จะปฏิบัติงานของตน ทำมาหากินของตนให้ดี และมีความเจริญก้าวหน้าตามอัตราภาพของตน

ฉะนั้น ก็ขอขอบใจผู้ที่ได้สนับสนุนยอมเสียสละ ทั้งขอขอบใจและชมเชยเจ้าหน้าที่ที่ได้ให้โครงการนี้มีความสำเร็จ และก้าวหน้าได้ ก็ขอให้รักษาความดีนี้ไว้ ขอให้ช่วยกันเสริมสร้างให้กิจการทางด้านนี้มีความเจริญมั่นคง มีความก้าวหน้าเป็นประโยชน์ต่อไป ก็ขอให้ผู้ที่ปฏิบัติงานทั้งผู้ช่วยทำงานสำเร็จ ตลอดจนผู้ร่วมสนับสนุนคือการ

บริจาคนี้ มีความสะดวกความสบาย และมีความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ประสงค์สิ่งใดก็ขอให้สำเร็จ และ
ประสบแต่ความเจริญ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกครั้งหนึ่งในวันนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุก ๆ คนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

บัณฑิตย่อมทราบดีว่าอยู่ด้วยกันว่า การทำงานทุกอย่างไม่ว่าสาขาใด จำเป็นที่จะต้องใช้หรือต้องอาศัยวิทยาการที่ถูกต้องเป็นหลัก จึงจะสำเร็จผลแน่นอนได้ แต่ถ้าได้พิจารณาให้ละเอียดลึกซึ้งลงไปอีกชั้นหนึ่งแล้วก็จะเห็นว่า งานทั้งปวงที่ทำสำเร็จแล้วนั้นสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยศิลปะ คือต้องอาศัยศิลปะเข้าประกอบส่งเสริมด้วย เพื่อช่วยให้เสร็จสมบูรณ์อย่างประณีตแนบเนียน ดังนั้น เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดทำการสิ่งใดได้ผลสมบูรณ์ จึงมีสำนวนพูดกันว่า “สำเร็จอย่างงดงาม” แสดงว่าศิลปะนี้มีความสำคัญมาก ในการที่จะเกื้อกูลให้ทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จสมบูรณ์ด้วยความประณีตงดงาม น่าพึงพอใจ ทั้งแสดงความหมายสำคัญด้วยว่า เมื่อบุคคลได้อาศัยวิทยาการเป็นรากฐานเป็นประธานในการปฏิบัติงานแล้ว ยังจะต้องใช้ศิลปะเป็นเครื่องประกอบตกแต่งงานให้บริบูรณ์ขึ้น จึงจะได้รับผลเลิศที่ทุกฝ่ายทุกคนจะพึงประสงค์ และพอใจรับเอา

ท่านทั้งหลายผู้เป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากร ควรจะได้ศึกษาความหมาย และความสำคัญของศิลปะให้ตระหนักชัด แล้วตั้งใจพยายามใช้ ทั้งวิทยาการทั้งศิลปะในการทำกิจการงานของตนให้ครบถ้วนถูกต้อง ให้วิทยาการกับศิลปะเกื้อกูลส่งเสริมกันอย่างสอดคล้องพอเหมาะพอควรกัน กิจการที่ทำจักได้บรรลุผลอันไพบูรณ์ และเป็นผลเป็นประโยชน์ เป็นความเจริญมั่นคงแก่ตนแก่ส่วนรวมแต่ฝ่ายเดียว โดยไม่เสื่อมถอย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอทุกท่านที่มาชุมนุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ จงมีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต

เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าดีใจมากที่ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย ได้ปฏิบัติงานมาด้วยความสามารถและให้ประโยชน์อย่างมากมาย ซึ่งราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ของต่างประเทศก็มีอยู่ แต่ว่าราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ ฯ ที่ได้ตั้งในไทยนี้ก็คงจะมีความแตกต่างกันไปหลายประการ เพราะนอกจากเป็นสถาบันหรือสมาคมให้การศึกษาแล้ว ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยยังได้ปฏิบัติงานอย่างอื่นอย่างสมเหตุสมผล และมีประโยชน์มากทีเดียว

การที่ได้จัดคณะแพทย์ไปปฏิบัติงานในต่างจังหวัดเป็นระยะหนึ่งระยะหนึ่งนั้น นับว่าเป็นประโยชน์ที่จะช่วยรักษาพยาบาลชาวบ้านที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งในโรงพยาบาลของจังหวัดนั้น ๆ ไม่สามารถที่จะบริการได้เต็มที่ เพราะบางแห่งอาจจะขาดแคลนผู้มีฝีมือ ทำให้ประชาชนได้รับการรักษาอย่างดีที่จะช่วยชีวิตเขาได้ คณะของราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ ฯ นี้ได้ช่วยชีวิตคนนับได้ว่าเป็นร้อย ๆ คน เพราะว่าสามารถที่จะบริการได้ทันทั่วถึง และไม่ทำให้ชาวบ้านต้องเดือดร้อนในการเสียค่าใช้จ่ายด้วย การออกหน่วยเช่นนี้จึงเป็นประโยชน์ในด้านรักษาประชาชนอย่างหนึ่ง และก็เป็นประโยชน์อีกด้านหนึ่ง สำหรับนายแพทย์ที่ออกไปก็ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง และสำหรับนายแพทย์ที่อยู่ในโรงพยาบาลจังหวัดนั้น ๆ ก็ได้ประโยชน์มาก เท่ากับได้เข้าฝึกอบรมเป็นครั้งหนึ่ง ๆ ได้ความรู้มากทั้งในด้านได้ทราบสถิติของความเจ็บไข้ได้ป่วยและจะช่วยอย่างไร ทั้งในด้านฝีมือและวิชาการด้วย เป็นการค้นคว้าอย่างหนึ่งและเป็นการอบรมอีกอย่างหนึ่ง การที่ออกหน่วยนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก และเป็นสิ่งทีนอกเหนือจากราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ในต่างประเทศหรือสถาบันเทียบเท่า ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันก่อตั้งและดำเนินงานต่าง ๆ ของราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ ฯ นี้ นับว่าเป็นประโยชน์และมีคุณค่าสูงมาก เพราะว่ามีวิธีดำเนินงานที่กว้างขวางและได้ผลในด้านที่จะทำให้เกิดความสามัคคีของหมู่คณะ ทำให้ศัลยแพทย์ต่าง ๆ ได้พบปะกัน ในด้านที่จะให้ความรู้แก่ศัลยแพทย์และแพทย์ต่าง ๆ มาฝึกงานบำเพ็ญประโยชน์ ในด้านบริการประชาชน การรักษา การให้ความรู้นั้นก็มีความสะดวก ฉะนั้น การที่ออกไปปฏิบัติงานนั้นก็ขอชมเชยทุกคนว่า ได้ทำประโยชน์แก่วิชาการศัลยแพทย์ของประเทศไทย ได้ทำประโยชน์ในการสงเคราะห์ประชาชนในชนบทอย่างดี นอกจากนี้ความรู้ที่ได้มาก็อาจเป็นความรู้ที่จะส่งเสริมวิชาแพทย์ให้ก้าวหน้า ไม่ใช่เฉพาะประเภท แต่เป็นการศึกษาวิจัยสำหรับวิชาการแพทย์ทั่วไป

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

นอกจากนี้ ท่านยังได้รวบรวมเงินมาสำหรับค่าเนื้องานของแพทย์อาสาอีก ก็นับว่าทั้งปฏิบัติทั้งบำรุงด้วย ซึ่งก็หมายถึงท่านได้ออกทั้งกำลังกายกำลังความคิดทั้งกำลังทรัพย์ด้วย นับว่าเป็นการปฏิบัติที่เป็นกุศลอีกทางหนึ่ง การปฏิบัติอย่างนี้ก็สิ้นเปลืองไม่น้อย ก็ขอขอบใจ ขอนุโมทนา และขอให้ได้ทราบว่ากิจการของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ประชาชนได้รับการบำบัดรักษา และเขาเหล่านั้นมีความรู้สึกอบอุ่นอย่างยิ่ง เพราะว่าครั้งหนึ่งเคยไปที่เขื่อนบางบาล เดินไปก็มีคนหนึ่งเขามาบอกว่า เขาเคยไม่สบายและได้รับการผ่าตัดแล้วก็กลับมา รู้สึกสบายดี เขาไม่ได้มาขออะไร เขาเป็นคนจนแต่ไม่ขออะไร ไม่ขอยา ไม่ขอเงิน ไม่ขออะไรทั้งนั้น เขามาแจ้งเท่านั้นเองว่าเขาสบายดีแล้ว เพราะเขาได้รับการบำบัดรักษาจากหมอที่ทำให้เขาสามารถมีชีวิตอยู่ต่อไป อีกแห่งหนึ่งมีผู้ชายจูงทารกมาบอกว่าเขายังมีชีวิต เพราะว่าตอนปีก่อนนี้ เขาเป็นโรคหัวใจไม่มีแรง แต่ก็ได้ส่งเข้ากรุงเทพ ฯ มาผ่าตัดแล้วก็กลับไปเดี๋ยวนี้แข็งแรงมีชีวิตอยู่ได้อีกนานปีทีเดียว เรียกว่า ไม่มีกำหนด แต่ก่อนนี้เขามีกำหนดว่าภายในปีหนึ่งจะต้องตาย เพราะฉะนั้นคนอย่างนี้เขาก็ได้รับการชุบชีวิตโดยตรงจากการปฏิบัติงานของศัลยแพทย์ ถ้าศัลยแพทย์ไม่ได้ไปในชนบทเช่นนั้นก็ไม่สามารถที่จะไปดูว่าจะทำอย่างไรได้ ฉะนั้นการที่ศัลยแพทย์ไปในชนบทไปตรวจคนในท้องที่จริง ๆ แล้วก็ไปได้ผลจริง การทำงานของท่านทั้งหลายก็มีเหตุผลอย่างสูง ซึ่งไม่ได้มีการปฏิบัติแบบนี้ในต่างประเทศ เพราะในต่างประเทศเขาแบ่ง การศึกษาก็ศึกษา การทำงานก็ไม่ได้ทำอย่างอเนกประสงค์อย่างนี้ ซึ่งแบบนี้อาจจะมีบางคนเอาไปตีความว่าทำไมเอาแพทย์ ศัลยแพทย์ ผู้มีฝีมือเยอะ ๆ ของประเทศออกไปตรากตรำอย่างนั้น เพราะก่อนที่จะไปถึงบางที่ก็ต้องเดินไปเหน็ดเหนื่อยมาก และอาจจะไปรักษาคนโดยที่ไต่ยาระงับประสาทเล็กน้อยก็พอ แต่ว่าการที่ไปแล้วเห็นว่าคนนี้ควรจะได้รับยาระงับประสาท หรือว่าคนนี้ควรได้รับการบำบัดโดยการผ่าตัดนั้นแหละสำคัญ เพราะบางที่เข้าไป เขามาร้องทุกซบบอกว่า เป็นโรคประสาท แท้จริงเวลาแพทย์ไปตรวจคนนี้เขามีโรคที่ต้องรักษาด้วยการผ่าตัดทันทีมิฉะนั้นอาจเสียชีวิตได้ ถ้าไม่มีศัลยแพทย์เสียเวลาเดินไปเหน็ดเหนื่อย คน ๆ นี้ก็จะไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง ฉะนั้น การที่ให้ศัลยแพทย์ผู้มีฝีมือเอกในประเทศไทยได้ไปเห็นสภาพในท้องที่จริง ๆ นั้นบ้าง จึงเป็นประโยชน์ในด้านผู้ป่วย และในด้านผู้รักษา ผู้มีฝีมือเอกเหล่านั้นก็จะฝีมือเอกยิ่งขึ้น เพราะเขาเห็นสภาพจริงของประเทศ ผู้ที่ได้เป็นฝีมือเอกขึ้นมาก็ย่อมต้องได้เล่าเรียน บางทีก็ไปเรียนจากต่างประเทศ สภาพของต่างประเทศนั้นไม่เหมือนประเทศไทย ไม่ได้เห็นชาวบ้านเขาอยู่กันอย่างไร เช่นไปในชนบทเห็นคนขีดเขียนก็ว่าทำไมไม่

รับประทานโปรตีนบ้าง นี่รับประทานอะไร ก็เขาไม่มี อย่างนี้ควรจะบำรุงด้วยวิตามินบ้าง บางทีก็บอกว่าเด็ก ๆ ควรรับประทานไข่วิตามินมีมาก เขาไม่มี ถึงแม้ว่าเขาเลี้ยงไก่เขาก็ไม่ให้เด็ก เพราะว่าไข่่นั้นเป็นเงินเป็นทองเอาไว้อาย ฉะนั้นการที่ไปก็จะต้องดูว่า ชาวบ้านไม่ไข่ไม่ยอมที่จะบริโภคอาหารดี ๆ แต่มันไม่มี หรือไม่ทราบ หรือไม่เคย การที่จะบริโภคอาหารที่ถูกต้องจะต้องดูในด้านโภชนาการด้วย หมายความว่า ศัลยแพทย์ที่ออกไปตรวจรักษาต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือทางศัลยแพทย์ และมีฝีมือในทางแพทย์ทั่วไปด้วย ได้เห็นจะได้ทราบว่าจะอย่างไรสมควรให้การรักษาด้วยอะไร อาจมีผู้ค้านว่าเขาเป็นศัลยแพทย์ ไม่ได้เป็นแพทย์ทางอายุรศาสตร์ หรือทางอื่น แต่ว่าต้องรู้หมดทุกอย่าง ก็จะทำให้การบำบัดรักษาถูกต้องตามสาขาที่คนจะเอาไปใช้

ฉะนั้น การที่มีหน่วยแพทย์อาสาอย่างนี้ จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ท่านทั้งหลายควรจะภูมิใจได้ว่าได้ทำโครงการและการปฏิบัติงานที่ถูกต้องแล้ว ใครว่าอะไรอย่าเชื่อ ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ปฏิบัติงาน ทั้งเสียสละเวลา ทั้งแรงสมอง ทั้งกำลังกาย ทั้งกำลังทรัพย์ เพื่อที่จะปฏิบัติการนี้ให้สำเร็จไปด้วยดี ก็ขอให้เชื่อมั่นในผลคือทำให้วิชาการสูงขึ้นดีขึ้น และเป็นการสร้างความสามัคคีระหว่างกัน ขอขอบใจอีกที และขอให้ทุกคนมีความเจริญรุ่งเรือง ประสบผลดีในชีวิตการทำงาน และมีร่างกายจิตใจเข้มแข็งสมบูรณ์ ประสบแต่ความสุขตลอดไป.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ
แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ฯลฯ

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย์ฐานะ แก่ผู้ทรง
คุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของเหล่าทัพทั้งสาม
อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ ท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

การรักษาความมั่นคงของประเทศนั้นเป็นภารกิจที่กว้างขวางลึกซึ้ง มีกลไกอันละเอียดซับซ้อนเกี่ยวพันกับ
งานของบ้านเมืองทุกส่วน ทั้งมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทางราชการจึงต้องจัดให้ผู้บังคับบัญชา
ชั้นสูงของหน่วยงานสำคัญ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน เข้ารับการอบรมพิเศษในสถาบันการรักษาความมั่นคงระดับ
สูงของชาติ เพื่อให้มีความเจนจัดรอบรู้ในสรรพวิทยาการอันเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง และในกระบวนการ
ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษอบรมดังกล่าว นอกจากจะทำให้มีความรู้ความสามารถพิเศษเพิ่มพูนขึ้นแล้ว ยังถือว่าทำให้แต่ละ
คนและทุกคนได้เล็งเห็นโดยถ่องแท้ว่า การที่ประเทศชาติจะมั่นคงอยู่ได้นั้น สำคัญที่สุดอยู่ที่ผู้ปฏิบัติบริหารงานแผ่นดิน
จะต้องใช้วิทยาการนั้น ด้วยความฉลาดสามารถ และด้วยความสุจริตเที่ยงตรง พร้อมทั้งความเข้มแข็งเสียสละอย่าง
แท้จริง ดังนั้น จึงสามารถและจำเป็นที่สุด ที่ท่านทั้งหลายจะต้องตั้งใจพยายามนำเอาความคิดวิทยาการไปใช้ในการ
การปฏิบัติบริหารงานให้เกิดประโยชน์เต็มที่ พร้อมทั้งระมัดระวังที่จะตั้งตัวตั้งใจให้แน่วแน่อยู่ในความสุจริตเที่ยงธรรม ใน
ความฉลาดรอบคอบ ประกอบด้วย สติที่มั่นคงอยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันมิให้ปฏิบัติการของตน ๆ คลาดเคลื่อน
จากเป้าหมายอันสูงส่งที่ตั้งไว้ ผลดีที่พึงประสงค์ คือความปลอดภัยมั่นคงและความวัฒนาผาสุก จึงจะบังเกิดแก่
ชาติไทยของเราได้

ขออวยพรให้ทุกท่านมีความกล้าหาญเข้มแข็ง เฉลียวฉลาดหนักแน่น ทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำ
ทุกสิ่ง เพื่อสามารถคุ้มครองชาติประเทศให้ดำรงอยู่ด้วยความเป็นอิสระ ทั้งขอให้ประสบความสำเร็จ
ความสวัสดิ์จึงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิราชประชานุเคราะห์^(๒)
นำคณะกรรมการมูลนิธิประจำจังหวัด เพ่า ฯ พูลเกล้า ฯ ถวายเงิน
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๔

จุดประสงค์และงานของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์เป็นที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่าเป็นมูลนิธิที่จะช่วย และได้ช่วยผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติในรูปต่าง ๆ แต่ที่ไม่ทราบกันโดยทั่วไป ก็คือมูลนิธิได้เป็นมาอย่างไรตั้งแต่ต้น และมีจุดประสงค์ต่าง ๆ อย่างไร นอกเหนือจากการช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ และไม่ทราบถึงว่างานของมูลนิธินี้ซับซ้อนไม่ใช่น้อย ดังที่ได้เห็นประจักษ์ในการที่นักเรียนที่อยู่ในอุปถัมภ์ของมูลนิธิได้มาในวันนี้ และได้แสดงตัวว่าเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในชั้นที่เรียกว่าสูง และได้เข้าทำงาน ทั้งงานราชการ ทั้งงานส่วนตัวที่มีหลักฐาน และสามารถจะทำประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับส่วนรวม แสดงให้เห็นว่างานของมูลนิธิก็กว้างขวางมิใช่น้อย ถ้าอยากจะทำใจทำไมงานมูลนิธินี้กว้างขวางและดำเนินไปได้ดี ก็จะต้องดูว่าทำอย่างไรหรือทำมาอย่างไรที่ทำให้มูลนิธินี้ทำงานได้อย่างกว้างขวางเช่นนี้

ข้อแรกที่ต้องกล่าวก็คือกรรมการทั้งหลายที่ได้บริหารมูลนิธินี้ตั้งแต่ต้น ได้ทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยอย่างเสียสละ อย่างใช้ความสามารถเต็มที่ ใช้ความฉลาดและความตั้งใจแน่วแน่ เพื่อที่จะให้บรรลุตามจุดประสงค์ของมูลนิธิ คือช่วยเหลือผู้อื่นที่ตกทุกข์ได้ยาก สำหรับข้อนี้ย่อมต้องชมเชยและขอบใจแทนผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการทำงานของมูลนิธิ ต้องขอบใจที่กรรมการทุกชุดได้ทำงานด้วยความตั้งใจดีเช่นนี้ และกรรมการที่เข้ารับงานใหม่นี้ก็ย่อมทราบดีว่าต้องเสียสละ และต้องทำงานด้วยความเข้มแข็งเพียงไร ข้อนี้เป็นข้อหนึ่งที่ทำให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ก้าวหน้า และบริการช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ยากได้อย่างดี ข้อที่ควรทราบอย่างยิ่งก็คือประวัติของมูลนิธิซึ่งถือกำเนิดมาจากวาทภัยครั้งใหญ่ ๒๕๐๕ ที่แหลมตะลุมพุกนั่นเอง แต่ว่าตอนนั้นไม่ได้มีมูลนิธิ ราชประชานุเคราะห์ และยังไม่ได้มีอีกภายหลังเหตุการณ์นั้นระยะหนึ่ง ฉะนั้น ผู้ได้รับอุปการะในทางการศึกษานั้น ก็ได้รับการอุปการะจากกองทุนหรือจากการบริจาคที่ประชาชนได้บริจาค เพื่อสงเคราะห์ผู้ที่ประสบวาทภัยในครั้งนั้น มูลนิธิได้ก่อตั้งจากรากฐานนั้น และได้รับเรียกว่ามรดกของงานของกรรมการที่ได้จัดการสงเคราะห์ในครั้งนั้น ซึ่งมีประชาชน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายพ่วง สุวรรณรัฐ

หลายหมื่นคนได้ช่วยกันสมทบทุนเข้ามาเป็นจำนวนเป็นล้าน เพื่อที่จะสงเคราะห์ เพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยในครั้งนั้น ในครั้งนั้นเป็นภัยธรรมชาติที่ใหญ่หลวง บ้านเรือนถูกพัดพาไป มีผู้ที่เสียชีวิต ที่ต้องบาดเจ็บและไร้ที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก บ้านเรือนถูกพัดพัง ้วตวอารามก็พังไป โรงเรียนสถานที่ต่าง ๆ ก็พังพินาศไปหลายแห่ง ที่ประชาชนได้สมทบในการสงเคราะห์ครั้งนั้นก็ได้ใช้ไปสำหรับช่วยเหลือโดยตรงกับผู้ที่กำลังต้องการช่วยเหลือ คือ ต้องมีเสื้อผ้า ต้องมีอาหาร ต้องมีที่พักอาศัย ก็ได้ช่วยร่วมกับทางราชการ ที่จะให้ผู้ประสบภัยนั้นได้รับการสงเคราะห์โดยเร็วโดยฉับพลัน และสำหรับผู้ที่ต้องสูญเสีย อย่างผู้ที่นั่งอยู่ข้างหน้านี้ต้องสูญเสียพ่อแม่และที่พึ่ง ก็ย่อมต้องเป็นผู้ที่เดือดร้อนอย่างยิ่งเพราะว่าไร้ที่พึ่ง ทางกองทุนและผู้ที่ยื่นสงเคราะห์ก็ได้ไปช่วย ตลอดจนให้ที่เล่าเรียน ถ้าไม่มีที่เล่าเรียนหรือที่อาศัยก็เข้าใจว่าจะเดือดร้อนอย่างยิ่ง ฉะนั้นทางกองทุนและกรรมการได้จัดให้มีโรงเรียนตั้งขึ้นเป็นโรงเรียนพิเศษสำหรับสงเคราะห์ผู้ไร้ที่พึ่ง จึงเป็นโครงการระยะยาวขึ้นมา ต่อจากนั้นเมื่อเหตุการณ์ได้ดีขึ้นและเห็นว่าภัยธรรมชาตินั้นย่อมจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเพราะเป็นธรรมชาติ มีพายุ มีน้ำท่วม มีไฟไหม้ และภัยอื่น ๆ นานาประการ จึงได้ตั้งกรรมการขึ้นเพื่อที่จะศึกษาการตั้งเป็นมูลนิธิซึ่งจะเป็นเหมือนองค์การหรือหน่วยงานเป็นพิเศษ สำหรับช่วยเหลือประชาชนในเมื่อมีภัยธรรมชาติ จะได้ช่วยเหลือประชาชนได้โดยฉับพลัน และเป็นการช่วยทางราชการที่จะทำให้ผู้ที่ได้รับภัยธรรมชาตินี้บรรเทาความเดือดร้อน จึงตั้งขึ้นมาเป็นมูลนิธิ และมูลนิธินี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากประชาชน ได้สมทบเข้ามาเป็นจำนวนมาก และทำให้งานก้าวหน้าไปได้มาก งานของมูลนิธินี้จึงได้รับที่เรียกว่ามรดกในกองทุนที่ประชาชนได้บริจาคในครั้งนั้น ทั้งได้รับมรดกภาวะที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูผู้ที่ต้องได้รับการศึกษา จนกระทั่งถึงบัดนี้ก็มีผู้สำเร็จการศึกษาและออกทำงานทำการเป็นกำลังสำหรับส่วนรวมได้เป็นอย่างดี แต่ก็เป็นที่ต่อเนื่องมา จึงเป็นเรื่องของการสงเคราะห์ในด้านการศึกษาไป ดูไปว่าเหมือนจะไม่ตรงกับความมุ่งหมายของมูลนิธิ ความมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ แต่ว่าก็เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมรดกจากกองทุนตอนตั้งมูลนิธิเป็นข้อผูกพัน ในงานของมูลนิธินี้จึงต้องเกี่ยวพันกับการศึกษา

การสงเคราะห์นั้นส่วนใหญ่ก็เกี่ยวข้องกับประชาสงเคราะห์ ทางมูลนิธิจึงต้องติดต่อโดยใกล้ชิดกับกรมประชาสงเคราะห์ที่อยู่ในกระทรวงมหาดไทย แต่การศึกษานั้นสมัยหนึ่งก็อยู่ในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย

ส่วนหนึ่ง กระทรวงศึกษาส่วนหนึ่ง นอกจากนั้นก็จำเป็นต้องมีการช่วยเหลือในด้านอนามัย ก็จะต้องเกี่ยวข้องกับ กระทรวงสาธารณสุขด้วย และองค์การอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องมีสภาอากาศเป็นต้น นอกจากนั้นก็ยังมีส่วนอื่น ๆ ที่ได้ช่วยเหลือและได้ร่วมมือในกิจการด้านการสงเคราะห์ผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติ มีกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกรมตำรวจ เป็นต้น ฉะนั้น มูลนิธินี้จึงต้องติดต่อและประสานงานกับกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยราชการ ทั้งองค์การและมูลนิธิอื่น ๆ ของเอกชนอย่างมากมาย จึงทำให้งานนี้ซับซ้อนและยากลำบาก แต่อาศัยที่ทุกคนมีความเข้าใจดีในจุดประสงค์ และได้เสียสละแรงของตัว ความคิดของตัวเพื่อที่จะให้งานนี้ดำเนินไปด้วยดี จึงทำให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์เป็นที่นิยมยินดีแก่ทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายที่ช่วยสงเคราะห์ ทั้งฝ่ายที่ได้รับการสงเคราะห์ จนกระทั่งได้มีก้าวต่อไปก็คือที่ได้ตั้งเป็นกองทุนของจังหวัดต่าง ๆ ดังที่มีผู้ที่มีจิตศรัทธาได้สมทบในกองทุนของส่วน จังหวัดมาเป็นจำนวนมิใช่น้อย ซึ่งจะช่วยให้งานของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ดำเนินไปด้วยดียิ่งขึ้น เพราะสำคัญที่สุดอยู่ที่ว่าถ้าเกิดภัยธรรมชาติใด ๆ จะต้องช่วยผู้ที่ประสบทุกชั้นนั้นโดยเร็วที่สุด โดยมากแต่ก่อนนี้ก็ลำบากเพราะว่า ถ้าเกิดภัยธรรมชาติอะไรขึ้นมาทางส่วนจังหวัดนั้นไม่มีทุนพอที่จะรีบดำเนินงาน ทางส่วนกลางของมูลนิธิไม่สามารถที่จะแจกจ่ายออกไปให้มากพอ จึงทำให้งานอาจจะล่าช้าไปได้ มาบัดนี้หลายจังหวัดได้ตั้งเป็นทุนส่วนจังหวัดนับว่าทำให้สามารถที่จะช่วยเหลือได้โดยฉับพลัน คือถ้าเกิดเรื่องอะไรเพียงไม่กี่ชั่วโมงผู้ที่ประสบภัยนั้นได้รับการช่วยเหลือแล้ว ข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะเหตุว่าผู้ที่ประสบภัยนั้นเดือดร้อน ถ้ายกตัวอย่างว่าเดือดร้อน เพราะว่าทุกคนก็ย่อมต้องมีอาหารใส่ท้องทุกวัน มิฉะนั้นจะหิว ถ้าสมมุติว่าเข้าไปก็หิว ก็เดือดร้อน เพราะว่าความหิวเป็นความเดือดร้อนอย่างยิ่ง ทางมูลนิธิก็สามารถที่จะช่วยได้ทันที่ ไม่ให้ผู้ประสบนั้นต้องประสบความเดือดร้อนเพิ่มเติม ก็มีเรื่องที่เคยเล่าให้ฟังมาแล้วหลายครั้งว่ามีผู้หนึ่งที่ประสบอัคคีภัย และร้านของเขาถูกไหม้ไปหมด เดือดร้อนมาก แต่ไม่กี่เดือนให้ที่หลังได้มาพบ และบอกว่าขอขอบใจอย่างสูงที่ได้ช่วยชีวิตเขา มิฉะนั้นเขาแย่ เขาเล่าให้ฟังว่าเขาโดนไฟไหม้เสียหมด แต่ว่าเขารวันนั้นเองทางมูลนิธิได้ส่งอาสาสมัครไป และไปช่วยให้ข้าวต้ม ให้สิ่งของใช้พอสมควร ทำให้ชื่นใจ จิตใจสบายขึ้น เขาบอกว่าที่ให้มานั้นความจริงมันเล็กน้อย แต่ก็ทำให้เขามีชีวิตรอดได้ เขาบอกว่าเขาเสียไปเยอะแยะ ที่ให้มานั้นมันไม่คุ้ม ไม่ได้ทำให้เขาคืนสภาพมาได้ แต่ว่าที่ทำให้เขาคืนสภาพได้ก็คือจิตใจกำลังใจ

ที่ได้ เพราะรู้ว่าไม่ถูกทอดทิ้ง เขาเลยบอกว่าเดี๋ยวนี้เขาได้ตั้งตัวแล้วกลับอย่างเดิมทุกประการ เพราะได้รับการช่วยเหลือในขั้นต้นในฉบับพลันนั้น มิฉะนั้นก็คงต้องล้มจม ก็หมายความว่าที่ได้รับการช่วยเหลือนั้นมีความสำคัญอยู่ที่จิตใจ ทำให้มีกำลังใจที่จะทำงานต่อไป เลี้ยงตัวเองได้

ฉะนั้น งานของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์นี้ก็สำคัญมาก และซับซ้อน ในด้านจิตใจถ้าย้อนกลับมาพูดถึงท่านทั้งหลายที่ได้รับการศึกษาและที่สามารถออกไปทำงานของตน ๆ ได้ ก็เชื่อว่าส่วนหนึ่งของการที่สามารถเรียนไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องของเงินทุน ให้มีเงินพอสำหรับซื้อตำรา ให้มีพอที่จะเสียค่าเล่าเรียน แต่ว่าเข้าใจว่าอยู่ที่จิตใจ เพราะว่างบการเงินขึ้น ฉะนั้น การที่สบายใจขึ้นนี้ก็สำคัญทำให้เรียนได้ และจิตใจของตัวเองไม่ใช่จิตใจของคนอื่น เมื่อมีความตั้งใจที่จะเรียนก็เรียนได้ มีคนอื่นที่เขามีความสุขความสบายในทางวัตถุมาก แต่ว่าก็ไม่สามารถที่จะเรียนจนสำเร็จการศึกษา และยิ่งร้ายไปกว่านั้นคือไม่มีชีวิตใด ๆ เลย เพราะว่าไม่มีกำลังใจ ไม่สำนึกว่ากำลังใจของตัวเองนี้สำคัญ ตอนนี้มีกำลังใจที่จะทำงานใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ ที่เป็นสิ่งที่สุจริต ทั้งเข้มแข็งในองานการเพื่อแผ่ต่อผู้อื่นด้วย ถ้าทำเช่นนี้ทำงานด้วยความสุจริต ทำงานด้วยความเชื่อแผ่คนอื่น ทำงานด้วยความเข้มแข็งเพื่อให้งานสำเร็จไปด้วยดี ให้เป็นประโยชน์ ย่อมจะทำให้งานนั้นเป็นประโยชน์จริง ๆ สำเร็จได้ แต่ถ้าหากว่ามานึกดู ทุกคนก็เท่ากับเป็นลูกของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ที่กล่าวว่าทุกคนตั้งใจที่จะทำงานทำการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วางใจได้ และเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีนั้นก็เป็นส่วนหนึ่ง หมายความว่าทุกคนสำนึกและตั้งใจที่จะจงรักภักดี ทางมูลนิธิในฐานะที่เป็นพ่อและแม่ของผู้ที่ได้รับการศึกษานั้นก็ย่อมต้องอุปการะ อุปการะนี้ก็ต้องแบ่งเป็นสองอย่าง อุปการะในทางจิตใจด้านหนึ่ง คือยังเป็นลูก พ่อแม่กับลูกย่อมตัดไม่ได้ และต้องอุปการะ อีกอย่างหนึ่งถ้ามีความเดือดร้อนอะไร มีความปรารถนาอะไร ก็สามารถที่จะมาปรึกษาหารือกันต่อไป ฉะนั้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาขั้นสูงไป ในด้านงานการก็ทำไป แต่ก็ไม่ขาดจากการอุปการะของมูลนิธิ คือมูลนิธิก็ยังสนใจและไม่ขาดจากความรู้สึก หมายถึงฝ่ายผู้รับอุปการะ ความรู้สึกว่ามูลนิธิได้ช่วยเหลือ การติดต่อนี้ ความสัมพันธ์นี้ก็ยังไม่หมดไป ฉะนั้น เมื่อสำเร็จหรือเมื่อไปทำงานที่ไหนแล้ว ก็ยังสามารถที่จะปรึกษากันได้กับผู้อุปการะ มูลนิธินี้ก็ป็นนิติบุคคล ไม่ได้เป็นบุคคลที่เป็นคน ๆ แต่ว่ามีกรรมกรต่าง ๆ ทั้งมีตัวผู้ที่ได้รับอุปการะเองเป็นบุคคล ฉะนั้น ถ้ามีความเดือดร้อนอะไร หรือมีความ

ปรารถนาอะไรก็ย่อมต้องปรึกษาหารือกันได้ ระหว่างผู้ที่ได้รับอุปการะกันเองก็ได้ หรือกับผู้ที่เป็นการต่าง ๆ ของมูลนิธิก็ได้ ยังเป็นกันเองอยู่ ดั่งนี้ก็จะสามารถทำงานทำการเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น ที่ว่าไม่สามารถที่จะเอาเงิน มาสมทบนั้นไม่สำคัญจริง แต่ว่าจิตใจที่จะเผื่อแผ่ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันนี้ก็ไม่ต้องเสียด่างค์ใด ๆ ก็ช่วยกันได้ อันนี้จะเป็นสิ่งที่ดีงามที่สุดสำหรับบุคคล และดีงามที่สุดสำหรับส่วนรวมเหมือนกันที่จะเพาะความเอ็นดูสงสารซึ่งกัน และกัน เมตตาซึ่งกันและกัน และช่วยซึ่งกันและกัน อย่างนี้ทำให้บ้านเมืองมีความเจริญ บ้านเมืองมีความสุข อย่างดีที่สุด ฉะนั้น งานนี้ในด้านนี้ก็เชื่อว่ามีประโยชน์อย่างมาก เพราะว่าเป็นในด้านจิตใจอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญ ฉะนั้นที่ทุกคนได้ช่วยกันทำงานนี้ก็นับว่าเป็นงานที่จะเป็นประโยชน์จริง ๆ จะเป็นด้านการศึกษา ด้านการสงเคราะห์ การแพทย์ การรักษาพยาบาล หรือด้านการรักษาความมั่นคงของประเทศ ก็มีความสำคัญทั้งนั้น และต้องสัมพันธ์ กัน การที่ทุกคนที่มาอยู่ในที่นี้ได้เข้าใจลึกซึ้งถึงความสำคัญของมูลนิธิก็นับว่าเป็นประโยชน์ เพราะว่ามีทั้งกรรมการ บริหาร กรรมการสาขาต่าง ๆ และผู้ที่มีจิตศรัทธาทั้งส่วนกลางทั้งส่วนจังหวัดต่าง ๆ ก็ได้พบกัน ทำความเข้าใจกัน ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสสำคัญ

ในโอกาสนี้ ก็ขอขอบใจอีกครั้งหนึ่งในงานการที่ดีงามของกรรมการที่ได้บริหารมูลนิธิด้วยความเข้าใจ ด้วย ความเฉลียวฉลาด ด้วยความเสียสละ ขอบใจผู้ที่มีจิตศรัทธา ที่เข้าใจถึงผลดีของมูลนิธิ เสียสละทั้งทรัพย์ เสียสละ ทั้งแรง เพื่อที่จะสนับสนุนมูลนิธิให้คงตั้งอยู่ได้เป็นที่พึ่งของประชาชนที่เดือดร้อน และข้อสำคัญการที่ทุกคนทำงาน เสียสละแรงของตัว และเสียทรัพย์มาช่วยสร้างมูลนิธิราชประชานุเคราะห์เพื่อสงเคราะห์ผู้ที่ประสบภัย ก็นับว่าเป็น ผู้ที่ไม่ประมาท เพราะว่าใครจะทราบได้ว่าภัยธรรมชาตินั้นจะลงที่ไหน ภัยธรรมชาติที่ไหนดก็เกิดภัยได้ แล้วตนเอง อาจจะได้รับช่วยเหลือจากมูลนิธิทั้งในด้านวัตถุ ทั้งในด้านจิตใจ ฉะนั้น มูลนิธิราชประชานุเคราะห์นี้ถ้าทำงานได้ ดี ก็เชื่อว่าเป็นหน่วยงานอย่างหนึ่งที่ทำประโยชน์ได้กว้างขวางนอกเหนือจากจุดประสงค์ที่เห็นได้ หรือที่เข้าใจว่า เป็นจุดประสงค์อันเดียวก็คือสงเคราะห์ผู้ที่ประสบภัยในด้านวัตถุ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์นี้ก็จะประโยชน์ได้ อย่างกว้างขวาง เพราะว่าเกี่ยวข้องกับจิตใจ ช่วยให้คนทุกคนมีความมั่นใจ ช่วยเมตตาซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็น รากฐานของความเจริญ รากฐานของความมั่นคง และความสงบ

ก็ขอให้ทุกคนที่ช่วยทั้งทางกาย ทางใจ ทางทรัพย์ ได้รับความชอบใจทั่วถึงกัน และขอให้ทุกคนได้รับผลดีจากการที่เสียสละดังกล่าวนี้ มีความก้าวหน้า มีความเจริญ มีความสำเร็จทุกกาลทุกเวลา ในงานการทุกอย่างที่ตั้งใจแน่วแน่เพื่อความเจริญรุ่งเรือง ขอให้ประสบความสำเร็จความเจริญทั่วกันทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๔

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาในวันนี้ และได้นำเงินมาเพื่อการกุศล ซึ่งก็คือโอกาสกล่าวเล็กน้อย
ลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศ โดยเฉพาะลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานครก็ได้มีการฝึกมาเป็นจำนวนมาก และได้
ปฏิบัติงานมาด้วยดีเป็นประโยชน์ ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง

การฝึกลูกเสือชาวบ้านนั้น เป็นการฝึกที่ดูเป็นสิ่งที่ง่าย ๆ แต่ก็ได้ผลมากอยู่ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่น่าสนใจ
แต่ถ้าฝึกดูอาจจะไม่เป็นสิ่งที่แปลกนักสำหรับคนไทยที่มีจิตใจที่มีความสามัคคี มีความเมตตาซึ่งกันและกันอยู่ในใจ
แล้ว เพราะว่ากิจการของลูกเสือชาวบ้านนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือต้องเพาะความเมตตาหรือนำความเมตตาออกมาให้
กระจ่าง ความสามัคคีระหว่างกันเพื่อที่จะรักษาสังคมรักษาส่วนรวมให้อยู่เย็นเป็นสุข ในสมัยปัจจุบันนี้ทั่วโลกมี
ความปั่นป่วน เพราะเหตุการณ์ในด้านการเมืองด้านเศรษฐกิจมีความปั่นป่วนมาก ย่อมทำให้เมืองไทยต้องรับความ
กระทบกระเทือนมิใช่น้อย แต่ทำไมเมืองไทยยังคงอยู่ไม่ปั่นป่วนมากนัก เป็นสิ่งที่ชาวต่างประเทศเขาออกปากที่
เดี่ยวว่า มาเมืองไทยเห็นว่าเมืองไทยนี้ยังอยู่ดี เขาแปลกใจ เพราะว่าอยู่ต่างประเทศหรืออยู่ในประเทศของเขา
ห่างไกล เขาไม่ทราบว่ามีเมืองไทยอยู่ได้อย่างไร บางที่เขาได้รับข่าวว่าเมืองไทยนี้กำลังปั่นป่วน มีความเดือดร้อนอย่างยิ่ง
มีกบฏ มีความแค้นแค้นกัน มีทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นอัปมงคล อันนี้ก็เพราะว่าเขาไม่ทราบ เมื่อเขามาที่เมืองไทยแล้ว
เขาก็ออกปากที่เดี่ยวว่าเมืองไทยนี้น่าอยู่ เมืองไทยนี้คนมีความเสียสละ คนต้อนรับต่างประเศยิ้มแย้มแจ่มใส คนไทย
มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ข้อเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราเองจะต้องทราบ เพราะบางที่พวกเราเองไปฟัง
ต่างประเทศ นึกว่าชาวใด ๆ ที่เขาไปปลุกปั่นต่างประเทศแล้วก็กลับเข้ามาในเมืองไทยเป็นความจริง ไม่เชื่อสิ่งที่ตน
เห็นด้วยตาของตนเอง ก็เท่ากับหลอกตัวเองหรือไม่ไว้ใจตัวเอง ลูกเสือชาวบ้านนี้มีหน้าที่หรือมีส่วนที่จะปฏิบัติแบบ
ลูกเสือชาวบ้าน เพื่อที่จะต่อต้านความไม่ดีที่เห็นนี้ คือลูกเสือชาวบ้านทุกคนจะต้องเปิดหูเปิดตาให้เห็นสถานการณ์
จริง และถ้ามีเหตุการณ์อะไรให้กระจ่างในเหตุการณ์เหล่านั้น ไม่ให้เกิดขึ้น เมืองไทยก็จะยังอยู่ต่อไปด้วยความสงบ
ด้วยความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงได้

ฉะนั้น ลูกเสือชาวบ้านก็มีความสำคัญไม่น้อยในข้อนี้ที่จะเปิดหูเปิดตา และพยายามเข้าใจสภาพของ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

สถานการณ์อย่างดี อย่างเที่ยงตรง อย่างถูกต้อง ข้อนี้ก็เป็งานสำคัญอย่างหนึ่งของลูกเสือชาวบ้าน ถ้าหากว่าเราทำอย่างนี้ต่อไปก็เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับประเทศชาติ และความมั่นคงของชาติ ถ้าหากว่าปฏิบัติตามที่ปฏิญาณ คือข้อสำคัญว่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ อันนี้ก็ครบจักรวาล แต่ข้อสำคัญต้องพยายามที่จะแผ่เมตตา กันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์สุจริตในการอยู่ร่วมกัน ไม่หลอกลวงทั้งตัวเองและผู้อื่น จึงจะทำให้ลูกเสือชาวบ้านมีประสิทธิภาพ มีผลดียิ่งยั้ง ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้พยายามทบทวน ไม่ใช่ทบทวนคำปฏิญาณ แต่ทบทวนความหมายของคำปฏิญาณตลอดเวลาและปฏิบัติตามนั้น จะเป็นผู้ที่เป็นประโยชน์ จะเป็นผู้ที่เมตตาจะเป็นผู้ที่มีความฉลาดโดยแท้

ก็ขอให้ทุกท่านได้สามารถที่จะปฏิบัติงานการของแต่ละคน และงานการที่เป็นของส่วนรวมประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ ประสบความสุชทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีกับท่านทั้งหลายที่ได้รับประดับยศชั้นนายพลในครั้งนี้ ซึ่งนับว่าเป็นเกียรติสำหรับตน เพราะว่ามียศสูงเป็นศักดิ์ศรี

การที่มียศสูงขึ้นนั้นก็ย่อมหมายความว่าท่านทั้งหลายได้สะสมความดี ได้รับราชการทำหน้าที่มาด้วยดี จนได้สะสมความดีนี้ คือ ความรู้ความสามารถ ความแน่วแน่ ความแข็งแกร่งไว้วางใจ จึงได้รับยกย่องให้ได้ดำรงยศสูงขึ้น ข้อนี้ก็เป็นข้อสำคัญ เพราะว่าท่านทั้งหลายผู้เป็นนายทหารชั้นนายพล นับว่าเป็นยอดของกองทัพไทย หรือจะว่าเป็นผู้ที่อยู่เด่น และมีหน้าที่สำคัญ ที่อยู่เด่นนั้นก็ทำให้คนเขาได้เห็นมากขึ้น ทำให้คนออกจะเกรงมากขึ้น ทั้งทำให้คนเขาหวังที่จะฟังได้มากขึ้น ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้ปฏิบัติราชการมาด้วยดี ตั้งใจปฏิบัติเพื่อให้กองทัพไทยมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะรักษาความมั่นคงของประเทศไทยนั้น ก็ยังเป็นอีกข้อหนึ่งที่น่าคิด ถ้าท่านทั้งหลายปฏิบัติดีต่อไป ก็จะเป็นที่นับถือยินดีของผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป นับว่าเป็นการสร้างเกียรติ สร้างความดีต่อไป ถ้าหากว่าอยู่ในที่เด่นและปฏิบัติดีชอบ คนยิ่งยกย่อง ถ้าอยู่ในที่เด่นและปฏิบัติย่อหย่อน ก็ทำให้ผู้คนตำหนิติเตียนได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งไม่เป็นมงคลแก่ตัว และไม่เป็นมงคลแก่กองทัพไทย ตลอดจนไม่เป็นมงคลต่อประเทศชาติ ยิ่งกว่านั้น ก็จะเป็นอันตรายต่อส่วนรวมได้มากมาย ฉะนั้นก็ต้องขอให้ท่านทั้งหลายรักษาเกียรติที่ได้รับ รักษาความดีเพิ่มพูนประสิทธิภาพขึ้นทุกเมื่อ ปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็งสอดคล้องกัน เพื่อที่จะให้เหมาะสมกับเกียรติที่ได้รับ และเพื่อให้เป็นผลดีต่อส่วนรวม สามารถที่จะรักษาความมั่นคงของประเทศไทยให้อยู่ และให้มีความก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น

ขอให้ท่านทั้งหลายมีพลานามัยแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง สามารถปฏิบัติงานด้วยความสมัคสมานสามัคคีกัน เพื่อวัตถุประสงค์คือความอยู่เย็นเป็นสุข ความมั่นคงของประเทศไทย ในเวลาเดียวกันก็เท่ากับไปเสริมสร้างเกียรติ และเสริมสร้างชื่อเสียงความพอใจของแต่ละคนด้วย ก็ขอให้ท่านได้ประสบแต่ความเจริญ สิ่งใดที่สมควรปฏิบัติ ก็ให้มีความสำเร็จทุกประการ ขอให้ท่านทั้งหลายมีร่างกายและจิตใจเข้มแข็งทุกเมื่อ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีกับท่านผู้ได้รับประดับยศนายตำรวจชั้นนายพลในครั้งนี้ ก็ขอให้ทุกคนคิดว่า ตำรวจนั้นมีหน้าที่สำคัญยิ่งในการรักษาความปลอดภัย ความสงบสุขของประชาชน รวมทั้งความก้าวหน้า การพัฒนาของประเทศชาติให้มั่นคง ยิ่งได้เป็นนายตำรวจชั้นนายพลนั้นก็ยิ่งมีความสำคัญที่จะปฏิบัติงานด้วยความ เข้มแข็ง สุจริต เพราะเหตุว่ามียศสูงขึ้น และมีหน้าที่ที่กว้างขวางยิ่งขึ้นไป และเป็นที่พึ่งเล็งของผู้ได้บังคับบัญชา ทั้งประชาชนทั่วไป ตลอดจนเป็นขวัญของประชาชนที่จะได้เห็นถึงหน้าที่อันสูง ได้รักษาความสงบ รักษาความดี สำหรับความสุขความเจริญของประเทศชาติ ฉะนั้นการที่ท่านได้รับยศสูงขึ้นนี้ ก็นับว่าเป็นเกียรติสูง และก็เป็น การได้รับผิดชอบที่สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป ก็ขอให้ท่านได้รักษาความดีที่ได้รับเอามา จนได้เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และ ปฏิบัติงานต่อไปด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะว่าถ้า หากนายตำรวจชั้นสูงได้ทำตัวอย่างที่ดี ทำให้นายตำรวจและตำรวจทั้งหลายที่อยู่ได้บังคับบัญชา และทั้งกรมตำรวจ มีความรู้สึกว่าการงานของตัวมีเกียรติ งานของตัวมีความสำคัญ ถ้าทำเช่นนี้ได้ก็นับว่าท่านทั้งหลายได้ทำหน้าที่ลุล่วงไป ได้สมบูรณ์อย่างแท้จริง ก็ขอให้ท่านมีทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังความรู้สมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ เป็นผลสำเร็จ

ขอให้ท่านทั้งหลายประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ทั้งในหน้าที่ ทั้งในส่วนตัว สิ่งใดที่จะปฏิบัติและเป็นผลดีแล้ว ขอให้มีความสำเร็จอย่างเต็มที่ ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้า ประสบความพอใจในงาน ก็ขอให้มีความเจริญยิ่งขึ้นทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้วิชาความรู้ชั้นเนติบัณฑิต

สมัยที่ ๓๓ ปีการศึกษา ๒๕๒๓

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๒๔

—————

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษา
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา รุ่นที่ ๓๓ และขอแสดงความชื่นชมกับเนติบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความ
สำเร็จ พร้อมทั้งโอกาสอันงดงามที่จะได้ประกอบการทำงานทางด้านกฎหมาย ซึ่งเป็นงานสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของ
บ้านเมือง

มีคำพูดที่พูดถึงนักกฎหมายอยู่อย่างหนึ่งว่า “คนที่ทำงานกับกฎหมายมาก ๆ มักจะติดอยู่กับตัวบทกฎหมาย”
คำพูดอย่างนี้ดูจะไม่ใช่ว่าผิด หากเป็นคำติตติงนักกฎหมายบางคน ที่ถือแต่ตัวกฎหมายเป็นหลักในการดำรงรักษา
ความยุติธรรม ซึ่งดูจะเป็นการคับแคบเกินไป และอาจทำให้รักษาความยุติธรรมไว้ได้ไม่เต็มที่ ผู้ทำหน้าที่พิทักษ์
ความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมจึงควรระมัดระวังให้มาก คือควรจะได้ทำความเข้าใจให้แน่ชัดว่ากฎหมายนั้นไม่ใช่
ตัวความยุติธรรม เป็นแต่เพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งสำหรับการรักษาและอำนวยความยุติธรรมเท่านั้น การใช้
กฎหมายจึงต้องมุ่งหมายใช้เพื่อรักษาความยุติธรรม ไม่ใช่เพื่อรักษาตัวบทของกฎหมายเอง และการรักษาความ
ยุติธรรมในแผ่นดิน ก็มีได้มีวงแคบอยู่เพียงแค่ขอบเขตของกฎหมาย หากต้องขยายออกไปให้ถึงศีลธรรมจรรยา
ตลอดจนเหตุและผลตามเป็นจริงด้วย ท่านทั้งหลายชอบที่จะตั้งความคิดจิตใจไว้ให้ถูกต้อง เป็นอิสระ ทั้งเพียรพยายามที่
จะฝึกหัดตนให้เป็นคนกล้า หมายถึงกล้าที่จะทำตามความถูกต้องเป็นธรรม ไม่ยอมตัวให้ติดอยู่กับความคิดและแบบ
วิธีอันคับแคบ เพื่อช่วยกันต่อสู้ป้องกันมิให้ความสุจริตยุติธรรมต้องถูกข่มยี้ให้เศร้าหมอง และกำจัดสิ่งทีเรียกว่า
ช่องโหว่ในกฎหมาย ให้ลดน้อยหมดสิ้นไป การใช้กฎหมายของเราก็จะบรรลุถึงจุดหมายอันสูงส่งที่มุ่งประสงค์ได้ในที่สุด

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสุข ความเจริญ ความสำเร็จในชีวิตและการงานพร้อมถ้วนทุกประการ.

พระบรมราชโองการ

พระราชทานแก่ครูอาวุโส รุ่นที่ ๑๔ พ.ศ. ๒๕๖๓

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันศุกร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้พบกับคณะครูอาวุโส พร้อมกับได้มอบเครื่องหมายเชิดชูเกียรติและทุนอุดหนุนให้
ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมาก ที่แต่ละท่านได้รับเกียรติเชิดชูในครั้งนี้

ท่านทั้งหลายได้ทำหน้าที่ครูกันมาเป็นเวลานานปี บางคนอาจเกินกว่าสี่สิบปีก็ได้ บัดนี้ ถึงเวลาอันสมควร
แล้ว ที่จะได้พักผ่อนจากภาระอันหนักนั้น แต่ถึงอย่างไร หลายท่านก็คงจะยังมีความอาลัยห่วงใยงานที่เคยทำอยู่
และอีกหลายท่านคงกำลังคิดทบทวนอยู่ว่า ตนเองได้ทำประโยชน์อะไรไว้แก่ส่วนรวมบ้าง งานครูนั้น ว่าถึงฐานะ
ตำแหน่ง ตลอดจนรายได้ ดูออกจะไม่ทัดเทียมงานอื่นหลาย ๆ อย่าง แต่ถ้าว่าถึงผลอันแพร่หลายยั่งยืนแล้ว จะต้อง
ถือว่าอยู่เหนือกว่างานด้านอื่นทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะครูเป็นผู้ให้ความรู้ ความดี และความสามารถนานาประการแก่
ศิษย์ เป็นสมบัติอันประเสริฐติดตัวศิษย์ไป สำหรับที่จะนำไปสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งแก่ตัวเองและแก่ส่วนรวม
และครูแต่ละคนนั้นต่างได้แผ่ความเมตตาสั่งสอนศิษย์นับจำนวนพันจำนวนหมื่น ทำให้เขาเหล่านั้นสามารถ
ประกอบกิจการอาชีพต่าง ๆ ได้ทุกระดับ ทุกสาขา ให้เป็นประโยชน์ต่อแผ่นดิน จึงพูดได้เต็มปากว่าครูมีผลงานการ
สร้างสรรค์อย่างสูง พร้อมทั้งมีเมตตากรุณาต่อคนทั้งหลายอย่างกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นเหตุให้คนไทยเคารพ
ยกย่องครูอย่างยิ่ง ถือเป็นบุพการีชนที่แท้จริง เป็นที่สองรองแต่บิดามารดาเท่านั้น ท่านทั้งหลายมีโชคดีได้มาเป็น
ครู และได้ปฏิบัติหน้าที่สำเร็จสมบูรณ์ดีแล้วทุกอย่างเช่นนี้ น่าจะมีความภาคภูมิใจ ทั้งมีความยินดีพอใจ ที่จะปฏิบัติ
บำเพ็ญคุณธรรมความดีของครูให้เพียบพร้อมยิ่งขึ้น เพื่อรักษาความบริสุทธิ์ศักดิ์สิทธิ์ของความเป็นครูไว้ ให้เป็นแบบ
ฉบับแก่คนรุ่นหลัง สำหรับประพฤติดำเนินตามกันสืบไปตลอดกาลนาน

การที่มูลนิธิครูอาวุโสได้ถือเอาเป็นหน้าที่ที่จะยกย่องเชิดชูและอุดหนุนครูที่ติดตั้งนี้เป็นที่น่าอนุโมทนาอย่าง
ยิ่ง และหากว่ามูลนิธิจะได้ติดตามสอดส่องดูแลทุกข์สุขของบรรดาครูอาวุโสให้ตลอด พร้อมทั้งอำนวยความสะดวก
สงเคราะห์อนุเคราะห์ตามควรด้วยแล้ว ก็จะช่วยให้ครูมีกำลังใจดีชื่นและสูงขึ้นอีกเป็นอันมาก

ขออวยพรให้ทุกท่านประสบแต่ความผาสุกสวัสดิ์ มีความสงบร่มเย็นในกายใจจงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่สมาคมพ่อค้าทราย เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๔

การที่มาวันนี้และได้บริจาคเพื่อช่วยในกิจการไปพัฒนาประชาชนนั้น การพัฒนาประชาชนเป็นงานที่กว้างขวางมาก เกี่ยวข้องกับความอยู่ดีของประชาชน ก็จำเป็นที่จะช่วยให้เขามีงานการทำ เพื่อเลี้ยงชีพของเขาให้ดีขึ้น ทั้งต้องเกี่ยวข้องกับการอนามัย ช่วยผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก บาดเจ็บ ต้องดูแลเขาเพราะว่าบางที่เขาไม่สามารถที่จะดูแลตัวเองได้ โดยที่ไม่มีความรู้พอ หรือไม่มีความสะดวกพอ ทั้งจะต้องช่วยให้ทางด้านที่จะให้เขาสามารถดูแลตัวเองดีขึ้น มีความปลอดภัยขึ้น นับเป็นงานที่กว้างขวาง และเป็นงานที่ลำบากที่จะหว่างศการ ใช้เงินงบประมาณที่เป็นสัดส่วน ฉะนั้นจะต้องใช้เงินที่เป็นเงินบริจาค เงินหมุนเวียนที่ไม่ขึ้นกับงบประมาณ

การที่ท่านทั้งหลายพร้อมใจกันบริจาคเงินกันมาเป็นเวลาหลายครั้งแล้ว ได้ใช้เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขออนุโมทนาที่ท่านมีจิตใจที่เผื่อแผ่ต่อผู้อื่น จิตใจเผื่อแผ่ที่ท่านมีก็นับว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี ที่ชอบ เพราะท่านทั้งหลายก็ต้องมีงานการแต่ละคนที่จะต้องทำเกี่ยวกับการหาเลี้ยงชีพ เมื่อทำมาได้ดีก็นับว่ามีบุญ มีความสามารถ มีความตั้งใจ มีความฉลาดในการงาน จึงทำให้งานการนั้น ๆ มีความเจริญขึ้นมาได้ ที่ว่ามีบุญนั้นก็หมายความว่าสร้างเอาไว้ด้วยจิตใจของเรา ถ้าตั้งใจมีความพากเพียรที่จะทำงานอะไรก็ย่อมทำได้ และถ้าทำจะต้องมีความรู้สึดีกว่า เมื่อตัวเองทำได้แล้วก็ต้องเผื่อแผ่ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เรียกว่าเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ที่มีจิตใจเมตตากรุณา หมายถึงการที่จะมีจิตใจเห็นใจผู้อื่น มีจิตใจที่จะเห็นถึงความเดือดร้อน เราจะต้องช่วยเหลือ จิตใจนี้ก็เป็จิตใจที่มีกำลังมาก ทั้งอ่อนโยนมาก จิตใจนี้เป็นปัจจัยที่ทำให้งานการทุกอย่างก้าวหน้าได้เพราะถ้าคนที่มีเมตตากรุณาในใจ และเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น หมายความว่าผู้นั้นต้องเป็นคนฉลาด หมายความว่าคนนั้นเป็นคนที่มีอ่อนโยน ที่เห็นอะไร ๆ ได้ชัด เมื่อคนเรามีความอ่อนโยนและมีความละเอียดอ่อน และเห็นอะไรได้ชัดก็ย่อมจะทำงานของตนที่กำลังทำด้วยความก้าวหน้า นั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ ฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายมีจิตใจเมตตากรุณา นี้ ก็นับว่าเป็นพรอย่างหนึ่งที่ท่านได้รับในตัว ฉะนั้นก็ขออนุโมทนาที่ท่านทั้งหลายสามารถที่ทำงานการของตัวได้เป็นปึกแผ่น มีความก้าวหน้าในงานการของตัว ทั้งมีจิตใจที่เผื่อแผ่ ซึ่งนับว่าเป็นประกันว่าอนาคตของท่านก็ย่อมจะดี

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ก็ขอให้ท่านรักษาความดีนี้ไว้เป็นกำลัง ขอให้ท่านทำอะไรที่ดี ที่ชอบ ที่สุจริตที่ก้าวหน้า ขอให้ได้มีความสำเร็จทุกประการ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายประสบแต่ความดี ความงาม มีกำลังทั้งกายใจเข้มแข็งแข็งแรง เพื่อที่จะสามารถจะดำรงชีวิต และการทำงานมั่นคง.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันเสาร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

วิทยาการทุกสาขาทุกระดับมีความสำคัญมาก เป็นดังเครื่องมือที่ใช้ทำงาน โบราณท่านเปรียบกับอาวุธของมีคม ซึ่งมีทั้งคุณอนันต์ทั้งโทษมหันต์ คือถ้าใช้ถูกใช้เป็น ก็เกิดประโยชน์ ถ้าใช้ไม่ดีใช้ไม่เป็นก็เกิดโทษ ดังอาวุธที่ประหารตนเองฉะนั้น บัณฑิตเป็นผู้ที่จะต้องใช้วิชาการทำงานในระดับสำคัญต่อไป ควรจะได้ศึกษาปัญหาสำคัญเรื่องวิทยาการนี้ อย่างน้อยสักสองประเด็น ประเด็นแรก บ้านเมืองของเราเวลานี้ คนดีมีวิชาสูง ๆ ก็มีอยู่มาก แต่เหตุไหนเราจึงยังรู้สึกที่เราทำอะไร ๆ ล้มเหลวกันอยู่มาก จะเป็นด้วยคนดีมีวิชาพากันเก็บซ่อนอาวุธของตัวเองเสียหมดหรืออย่างไร ประเด็นที่สอง ทำอย่างไรเราจึงจะใช้วิชาการอย่างมีประสิทธิภาพได้ คนที่จะใช้วิชาได้ดีนั้น ประการแรก จะต้องรู้วิชานั้นอย่างแจ่มแจ้งจัดเจนและทั่วถึง ทั้งในหลักใหญ่ ทั้งในรายละเอียด ทั้งในส่วนที่เป็นเหตุ ทั้งในส่วนที่เป็นผล ประการที่สอง การงานที่ทำจะต้องเป็นงานสร้างสรรค์ มิใช่งานที่บ่อนเบียนทำลายไร้ประโยชน์ ประการที่สาม ผู้ทำจะต้องรู้ลักษณะงานโดยถ่องแท้ โดยเฉพาะในจุดประสงค์ ขอบเขต และวิธีการปฏิบัติ ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจที่แน่วแน่และความปรักปรำม ที่จะทำให้สำเร็จประโยชน์ขึ้นมา ครบทั้ง ๔ ประการนี้แล้ว จึงจะช่วยให้เห็นช่องทางและวิธีการใช้วิชาได้ถูกต้อง พอดีพอเหมาะ ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ และทำให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์บริบูรณ์พร้อมทุกส่วน ดังนั้น จึงใคร่ขอให้ผู้มีวิชาพร้อมอยู่ ได้พยายามเรียนรู้และใช้วิชาการของตนโดยฉลาดรอบคอบ แล้วความสำเร็จความเจริญวัฒนา ก็จะบังเกิดแก่บ้านเมืองและแก่เราทั้งหลายเป็นมั่นคง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช^(๒)
นำนายมงคล กาญจนภาสน์ เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายโฉนดที่ดิน
เพื่อพระราชทานแก่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

การที่นายมงคลได้บริจาคที่ดินสำหรับสร้างมหาวิทยาลัย ก็นับว่าได้เป็นการช่วยเหลือให้ตั้งสถานศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมาก การตั้งมหาวิทยาลัยจึงจะก้าวหน้าไปได้โดยทางที่จะเกิดผลสำเร็จ ได้มีที่สำหรับสร้างมหาวิทยาลัย อันเป็นสิ่งที่น่ายินดี ทั้งฝ่ายที่ตั้งมหาวิทยาลัย ทั้งฝ่ายที่จะได้รับการศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น และในที่สุดผู้ที่ได้ศึกษาก็คงจะได้รับประโยชน์สำหรับความมั่นคงและความเจริญของประเทศชาติ การที่ท่านได้บริจาคที่ดินก็จะเป็นประโยชน์ขึ้นมา เป็นวิทยาทาน

การที่ตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยนี้ถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่สมัยใหม่ ที่จะให้ผู้ที่มีความสามารถและมีความปรารถนาที่จะเรียน ศึกษาวិชาการ วิชาการ ก้าวหน้ากว้างขวางได้ เพราะว่าได้ชื่อว่าคนไทยก็มีความเฉลียวฉลาดขาดแต่โอกาสที่จะได้ขยายความรู้ขยายความสามารถของตน คนฉลาดที่ได้แสดงแล้วว่าเมื่อมีโอกาสก็ไปเรียนในชั้นสูง จะเรียกได้ว่าทัดเทียมอารยประเทศ ไม่แพ้คนอื่น อาจจะได้ดีกว่าคนอื่นด้วยซ้ำ ฉะนั้นก็สมควรที่จะบริการให้แก่ประชาชนคนไทยได้มีโอกาสที่จะเล่าเรียน การตั้งมหาวิทยาลัยนี้ไม่ใช่ของง่าย เพราะว่าถ้าดูในแง่วิชาการ ก็จะต้องมีคณาจารย์และผู้บริหารที่ดี ที่เข้าใจในจุดประสงค์ของการตั้งมหาวิทยาลัย การตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูง นอกจากนั้นก็จะต้องมีความเข้าใจว่า มหาวิทยาลัยนั้นเป็นที่ศึกษา เป็นที่สะสมความรู้สำหรับใช้ ไม่ใช่สะสมความรู้สำหรับไปอวดอ้างกัน ความรู้เป็นสิ่งที่แปลก ถ้ามีความรู้แล้วก็เก็บสะสมไว้เฉย ๆ หรือเอาไปอวดอ้างซึ่งกันและกัน ย่อมทำให้เกิดความเสียหายขึ้น ถ้าไปอวดอ้างซึ่งกันและกันก็เกิดความไม่ปรองดอง ก็จะทะเลาะเบาะแว้งกัน แล้วก็การทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นสิ่งที่บ่อนทำลายความมั่นคง ถ้าได้ความรู้เอาไปเก็บไว้เฉย ๆ ก็อาจจะไม่เกิดประโยชน์อะไรเสียเวลา เสียกำลังของผู้เสียที่ ถ้านำความรู้ที่ได้ศึกษานำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ขึ้นมา นั่นแหละที่จะทำให้มีผลที่ประสบความสำเร็จ เพราะว่าความรู้นั้นถ้าเอาไปใช้ ในที่นี้หมายถึงใช้ก็ต่อหมายความว่าเอาไปใช้ในความสำเร็จ คือ ความรู้ว่าวิชานั้นต้องใช้อะไรถูกต้อง จึงจะเกิดประโยชน์ได้ดี เป็นประโยชน์นี้หมายถึงผล ถ้าเกิดประโยชน์ที่ดีก็เรียกว่า

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ดร. วิจิตร ศรีสอาน

ประโยชน์ คือผลดีที่เรียกว่าประโยชน์ ถ้าเกิดผลที่ไม่ดีต่อตัวเราเรียกว่าโทษ ความรู้นั้นอาจจะเป็นประโยชน์ก็ได้ เป็นโทษก็ได้

ฉะนั้น การที่สร้างมหาวิทยาลัย สร้างหลักสูตร สร้างวิธีบริหาร สร้างวิธีสอนแล้วก็ต้องพยายามที่จะทำ ให้รัดกุม ให้รู้ว่าความรู้นั้นต้องใช่ให้เป็นประโยชน์ เป็นผลที่ดี ไม่ใช่เป็นโทษ เป็นผลที่ไม่ดี ส่วนนี้ก็ต้อง ระวังระมัดระวังอย่างยิ่ง โดยมากก็จะพูดว่าความรู้ที่ได้จากมหาวิทยาลัยนั้นควรจะไปใช้ หรือผู้ที่ศึกษาย่อมเป็นผู้ที่มี ปัญญามีความรู้ทำอะไรได้นั้น ไม่เป็นความจริง ผู้ที่มีความรู้ผู้ที่มีปัญญาย่อมต้องมีปัญญาในการใช้ด้วย ให้ถูกต้อง เพราะว่าคนเราถ้ามีความสามารถมีกำลัง กำลังนั้นต้องเอาไปใช้ในด้านที่จะเกิดประโยชน์ โดยมากก็พูดถึงประโยชน์ ส่วนตัว หรือประโยชน์ส่วนรวมส่วนชาติ ความจริงประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนชาติก็ตาม ถ้าทำให้เป็นประโยชน์เป็น ผลดี ย่อมต้องทำด้วยความตั้งใจหวังดีต่อผู้อื่น ฉะนั้น การที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนี้ ก็จะต้องนำหรือสอดส่องในทางที่จะได้ความรู้มาโดยถูกต้อง และสามารถนำไปใช้อย่างถูกต้อง ให้เกิดประโยชน์แน่นอน ข้อนี้ก็ต้อขี้แจงเหมือนกัน ไม่ใช่สักแต่ว่าสอนให้มีความรู้ไป แต่ว่าจะต้องแนะนำ จะใช้คำว่าสอนก็คงไม่ชอบ ถ้าใช้ คำว่าอบรมก็คงไม่ชอบ โดยมากคนเราไม่ชอบให้ใครอบรม ไม่ชอบให้ใครสอน แต่ว่าชอบให้แนะนำ ก็ควรจะแนะนำให้ สามารถที่จะใช้ในทางที่ถูกต้อง ที่ดี ที่เป็นประโยชน์ ถ้ามหาวิทยาลัยได้ตั้งหลักสูตรไว้ดี ทำการบริหารไว้ดี และ สามารถที่จะแนะนำให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาเข้าใจถึงคำว่าประโยชน์นี้ก็เป็นสิ่งที่ประสบผล

ก็ขอให้มหาวิทยาลัยได้ตั้งเป็นปีกแผ่น และให้เกิดผลดีตามที่ได้ตั้งใจไว้ ให้คณาจารย์ทั้งหลายและเจ้าหน้าที่ ทั้งหลายมีกำลังใจที่จะปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง ก็ขอถือโอกาสนี้ขอใจผู้ที่ได้ทำให้มหาวิทยาลัยนี้ตั้งได้ มีรากฐานที่ มั่นคง คือให้เข้าใจดีในการศึกษา ขอให้ทุกคนมีพละนาถมัยแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง ประสบความสำเร็จในกิจการที่ดี งามที่ได้ตั้งใจไว้ ขอให้ประสบความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก

ปี ๒๕๒๕

เด็ก ๆ จะต้องรู้ว่าความสุขความสบายมิใช่จะได้มาง่าย ๆ เปล่า ๆ. จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการประกอบการทำงานและความดีต่าง ๆ ซึ่งต้องพากเพียรกระทำอยู่ตลอดเวลา. คนที่ทำตัวไม่ดีไม่หมั่นทำงาน จะหาความสุขความสบายไม่ได้. เพราะฉะนั้น เด็กทุกคนจะต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียนความรู้ความดีไว้ให้เต็มที่ สำหรับช่วยตัวเองให้ได้มีความสุขความเจริญต่อไป.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๕

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานในโอกาสเสด็จ ฯ ไปในงานวันราชวัลภ
ณ บริเวณกองบังคับการกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ

วันพุธ ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

การที่ทหารมหาดเล็กที่เข้ามารับราชการในกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ได้กล่าวคำสัตย์นี้ นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับแต่ละคน และสำหรับหน่วยทหารซึ่งเป็นหน่วยสำคัญของกองทัพไทย ที่ว่ามีความสำคัญยิ่งนี้จะเป็นโยบายชนได้ต่อเมื่อทุกคนได้กล่าววาจาด้วยความตั้งใจจริง ซึ่งก็ได้กล่าวอย่างเข้มแข็ง นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการตั้งใจ เมื่อตั้งใจแล้วก็ต้องเข้าใจว่าคำสัตย์นั้นมีความสำคัญลึกลงอย่างไร

ทหารทุกคนจะเป็นทหารในหน่วยใดก็ตาม ในเหล่าใดก็ตาม จำต้องตั้งใจปึกใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะมีความสำคัญมากที่ประเทศชาติจะต้องมีทหาร เพื่อรักษาความมั่นคง เพื่อรักษาความสงบ เพื่อรักษาเอกราชอธิปไตย ถ้าทหารมีความตั้งใจดีทุกคนก็นับว่าประเทศชาติจะมีความมั่นคงได้เป็นแน่แท้ การที่จะตั้งใจนั้นจะต้องเข้าใจก่อน เข้าใจว่าที่กล่าวว่าจะมีความภักดี ที่กล่าวว่าจะตั้งใจปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อรักษาเกียรติยศ เกียรติศักดิ์นี้ จะต้องเข้าใจว่าทหารเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนทั่วประเทศให้ทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น ฉะนั้น ทุกคนถ้าเข้าใจหน้าที่แล้วก็ย่อมจะรักษาคำสัตย์ เพราะว่าคำสัตย์เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของงานการทุกด้าน โดยเฉพาะของทหาร เพราะขึ้นชื่อว่าเป็นทหารก็ต้องมีวินัย วินัยทั้งทางกายและวิจัยทั้งทางใจ วินัยทางใจนี้จะต้องมีว่าตั้งใจทำอะไรก็ต้องพิจารณาดูว่าที่ทำนั้นถูกต้อง หรือไม่ถูกต้อง ถ้าทำถูกต้องแล้วตั้งใจทำและไม่ลดละ ตั้งใจด้วยความสุจริต ด้วยความสามารถ ก็จะทำให้งานของแต่ละคนมีผลดี บรรลุเป้าหมาย ฉะนั้น การที่ทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ได้เปล่งวาจาเช่นนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในหน่วยนี้ก็ถือว่าเป็นหน่วยที่เป็นตัวอย่างสำหรับกองทัพ เพราะว่าเป็นทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ และเป็นกรมที่หนึ่ง เท่ากับแสดงว่าเป็นตัวอย่างสำหรับผู้อื่น นับว่าเป็นหน้าที่เพิ่มเติมขึ้นมาอีกอย่างหนึ่งที่จะทำตัวอย่างให้ดี การที่เข้ามารับราชการในกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์นี้ เป็นงานที่จะต้องทำเหนือคนอื่น เทเหนือคนอื่นนี้มีหมายความว่าให้ดีที่สุด ดีกว่าคนอื่นเท่าที่จะทำได้ ไม่ใช่ว่าเหนือคนอื่นจะข่มขู่คนอื่นตรงข้ามจะต้องบริการคนอื่น และทำด้วยความสามารถ ประกอบด้วยความเข้มแข็งประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้กล่าวคำสัตย์ปฏิญาณนี้ก็ถือว่าเป็นนโยบายเพิ่มเติมที่ ทั้งสำหรับตนเองและกรมทหารราบที่ ๑ รักษาพระองค์นี้ ตลอดจนเป็นนโยบายเป็นตัวอย่างสำหรับทหารทั่วประเทศ และประชาชนทุกคน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาความสัตย์ไว้ พิจารณาว่าควรจะทำอะไรด้วยความฉลาดรอบคอบตามหน้าที่ของแต่ละคน

ก็ขอให้นายทหารและทหารใหม่ทุกคนสามารถที่จะปฏิบัติงานอันสำคัญของตนเพื่อความเจริญ เพื่อเกียรติของตัว เพื่อเกียรติของหน่วย เพื่อเกียรติของทหารไทย เพื่อเกียรติของประเทศไทยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีผลทำให้ประเทศชาติมีความผาสุกมั่นคง ขอให้ทุกคนจงมีกำลังทั้งกายทั้งใจพร้อมสมบูรณ์ เพื่อได้ประสบผลสำเร็จดังกล่าว.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันพฤหัสบดี ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาอยู่ในท่ามกลางเหล่าทหารรักษาพระองค์และได้เห็นความพร้อมเพรียงเป็นสง่าของทหารทั้งสามเหล่าทัพ ในพิธีตรวจพลสวนสนามวันนี้ ขอขอบใจในไมตรีจิตของทุกคน และขอสนองพรกับทั้งไมตรีจิตนั้นด้วยใจจริงเช่นเดียวกัน

คำมั่นสัญญาที่ได้กล่าวปฏิญาณเมื่อครั้นนั้น ข้าพเจ้าถือว่าเป็นสัจวาจาที่มีความสำคัญลึกซึ้ง ซึ่งแสดงว่าทุกคนมีความจงรักภักดีในชาติไทย และมีเจตนาอันแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประเทศชาติจนสุดความสามารถ ด้วยความเสียสละ และด้วยชีวิต การยึดถือปฏิบัติเช่นนี้ย่อมเป็นเกียรติแก่ตนเองอย่างสูง เพราะเท่ากับได้ทำหน้าที่ของชายชาติทหารโดยสมบูรณ์ ตามเยี่ยงอย่างที่บรรพชนได้ประพฤติสืบต่อกันมา

ความจงรักและยึดมั่นในชาติกำเนิดอย่างแน่นแฟ้น เป็นเหตุให้คนไทยมีความสำนึกตระหนักในหน้าที่ของตน ที่จะต้องป้องกันรักษาอิสรภาพและผืนแผ่นดินให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไป ตามประวัติการณ์ที่ปรากฏมา คนไทยต่างมีชีวิตจิตใจผูกพันปรองดองกันดุจญาติพี่น้อง ไม่แยกพวกแยกเหล่า มีปรกดีสามัคคีพร้อมเพรียงกันเสมอไม่ว่าจะทำการสิ่งใด ยามที่บ้านเมืองสงบ ก็ช่วยกันประกอบการอาชีพ ทำนุบำรุงประเทศ ชาติ ศาสนา ด้วยความอุตสาหะพยายามและความอดทนขวนขวาย สร้างสรรค์ความดีความเจริญทุกอย่าง ๆ ให้บังเกิดขึ้น เป็นสมบัติตกทอดถึงคนชั้นหลัง ยามที่บ้านเมืองมีอันตรายเดือดร้อน ก็ร่วมกันต่อสู้ข้าศึกศัตรูด้วยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว และเสียสละอย่างเยี่ยงมยอด สามารถทอศกยทอศพิพเป็นชาติพลีได้ทุกเมื่อ จนประเทศไทยของเรามีความสุขสมบูรณ์และร่มเย็นยั่งยืนมาถึงทุกวันนี้

ขอทหารทุกคนจงตั้งใจตั้งใจ ตั้งความปรารถนาและความมานะพยายามไว้ให้เที่ยงตรงหนักแน่นในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน ๆ ตามแบบฉบับของคนไทย ทั้งในฐานะที่เป็นทหาร ในฐานะที่เป็นประชาชนไม่ว่าจะปฏิบัติภารกิจอันใด ทั้งส่วนน้อยส่วนใหญ่ ขอให้ปรารถนาประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นจุดหมายสำคัญพยายามใช้สติอันตั้งมั่น พร้อมกับปัญญาอันกระจ่างแจ่มใส พิจารณาวินิจฉัยโดยละเอียดรอบคอบอยู่เสมอ ระวังตัวระวังใจอย่าให้เผลอตกลงเป็นทาสของโลกทุจริต ทุกคนก็จะสามารถปฏิบัติสรรพกิจการงานทุกอย่างได้โดยถูกต้องเที่ยงธรรม ให้สัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์บริบูรณ์ตามเป้าหมาย บังเกิดประโยชน์สุขและความเจริญวัฒนาแก่ประเทศชาติได้อย่างแท้จริง

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลพิภพ กับทั้งอำนาจแห่งความภักดีโดยสุจริต
บริสุทธิใจในชาติบ้านเมือง จงบันดาลให้ทหารทั้งหลายมีความปลอดภัยจากเหล่าศัตรูหมู่ร้าย และอุปัทวันตราย
ทั้งปวง มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลเลิศได้
ทุก ๆ ประการ ทั้งขอให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่พึงประสงค์ จง
ทั่วกันทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะบุคคลต่าง ๆ เฝ้า ฯ ถวายพระพรชัยมงคล

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันศุกร์ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๔

ก่อนอื่นขอถามว่าจะนั่งหรือจะยืน คือว่าถ้ายืนก็ยืนไป ถ้านั่งก็นั่งไป ผู้ที่อยู่ในศาลานี้ได้นั่งลงก็ทำให้เห็นหน้าทั่ว ๆ ไปได้มากขึ้น และปีนี้ก็มากันจำนวนมาก ตามรายงานว่า ๒๑๓ คณะ ๕,๗๐๐ กว่าคน จนต้องล้นออกไปข้างนอก ผู้ที่อยู่ข้างนอกก็มีจำนวนมากเหมือนกัน

การที่ท่านทั้งหลายได้มาในวันนี้ ได้สละเวลาและได้ต่อสู้กับความเมื่อย ต้องเบียดเสียดกัน แต่ต้องขอบอกว่าที่ท่านทั้งหลายได้มาในวันนี้ได้คุ้มค่าอย่างหนึ่ง อย่างน้อยอย่างหนึ่งแล้ว ที่ได้ฟังอาจารย์ประภาศน์ อวยชัย กล่าวเมื่อตะกี้ ที่ว่าคุ้มมิใช่ที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวชมเชยและให้พรเท่านั้นเอง ส่วนที่สำคัญมากก็มีอยู่ แต่ก่อนที่จะว่าถึงสิ่งสำคัญก็นึกถึงสิ่งที่หนักใจเล็กน้อย เพราะอาจารย์ได้พูดว่า ได้ทรงเข้าไปปฏิบัติในการบริหารในทางนิติบัญญัติ และในทางตุลาการ โดยที่อาจารย์ประภาศน์เป็นนักกฎหมาย ก็ขอพูดสักเล็กน้อยว่าหนักใจ เพราะเดี๋ยวหาว่าไปก้าวก่ายกับบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ฉะนั้น การที่ได้แจ้งเช่นนั้นก็ต้องให้เข้าใจว่าที่อาจารย์พูดอย่างนั้น เข้าใจว่าได้ให้คำแนะนำกับทางบริหาร ทางนิติบัญญัติ ทางตุลาการ มิใช่เข้าไปเกี่ยวข้อง เพราะว่าตามกฎหมายรัฐธรรมนูญก็มีอยู่ และตามตำราของการปกครองของประเทศที่เป็นประชาธิปไตยโดยมีรัฐธรรมนูญก็มีว่า ประมุข พระมหากษัตริย์ที่เป็นประมุขในระบอบประชาธิปไตยนั้น พระมหากษัตริย์มีจะเรียกว่าสิทธิมิใช่ มีหน้าที่ที่จะให้คำแนะนำกับรัฐบาล มิใช่ว่าจะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือไปข้อง หรือไปปฏิบัติในการบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ เป็นการให้คำแนะนำตามตำราของกฎหมาย ซึ่งมีอยู่ในตำราของกฎหมายรัฐธรรมนูญทั้งในประเทศและนอกประเทศ ถ้าสนใจก็อาจจะไปตามอาจารย์ประภาศน์เองก็ได้ ว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยมีอะไรบ้าง ในทฤษฎีทั้งในปฏิบัติ บางสิ่งบางอย่างก็ใกล้เคียงกับทฤษฎี บางสิ่งบางอย่างก็จะต้องแก้ไขจากทฤษฎีก็มี

ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายมาในวันนี้ ก็ได้ประโยชน์อยู่อย่างหนึ่งคือได้ความรู้ แต่ความรู้หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างมากมายก็มีอีกข้อหนึ่ง ข้อนี้ก็เท่ากับเกี่ยวข้องกับการปกครองประเทศที่ถือว่าเป็นประชาธิปไตย หรือการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า ให้มั่นคง ให้ปลอดภัย มีอยู่ในคำพูดของอาจารย์ประภาศน์ ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นท่านทั้งหลาย

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

จะได้สังเกตหรือไม่ เพราะว่าท่านได้พูดหลายอย่าง ท่านได้พูดเกี่ยวข้องกับกิจการต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติเป็นผลดีต่อส่วนรวม แต่ข้อนี้เองที่มีความสำคัญ ไม่ใช่ว่าฟังแล้ว ปลื้มใจ เพราะว่าเหมือนว่าได้ชมแล้วก็บ้ายอไป แต่หากว่าฟังแล้วได้คิด ปลื้มก็ปลื้ม และได้คิดว่าควรที่จะมาขยายความ ท่านทั้งหลายที่มาในวันนี้ก็หลายคณะ จะไม่เรียกว่าเป็นสมาคม หรือเป็นชมรม หรือเป็นอะไร เดี่ยวจะผิดพลาดไปเดี๋ยวจะต่อว่าว่าไม่ได้บอกว่าคนนั้นคนนั้นมาจากสมาคม หรือคนนี้เป็นโรงเรียน หรือคนนี้เป็นชมรม คนนี้เป็นกรรมการอะไร จะเรียกว่าเป็นคณะ แม้จะ ๑ คนก็เรียกว่าเป็นคณะ คณะต่าง ๆ ที่มาในวันนี้ ทั้งในศาลา ทั้งนอกศาลา มีงานการ มีฐานะ มีอาชีพ มีหน้าที่ต่างกัน มีทั้งในด้านคนที่อยู่ในกรุงก็มี คนที่อยู่ในเมืองจังหวัดต่าง ๆ ก็มี คนที่อยู่ในชนบท ตามนา ตามสวน ตามไร่ ตามภูเขา ก็มี ฉะนั้นที่มาในวันนี้มาจากบุคคลหลายจำพวก บุคคลหลายฝ่าย แต่ที่มาในวันนี้ก็ล้วนเหน็ดเหนื่อยในการมาเหน็ดเหนื่อยในการคอย เหน็ดเหนื่อยในการยืน ก็มาสำหรับให้พร การที่ท่านทั้งหลายมาให้พรนั้น ก็ทำให้เกิดอะไรอย่างหนึ่ง ก็คือความปลื้มใจว่าท่านทั้งหลายก็อุตสาหมา อยากมาพบ แต่ข้อสำคัญก็อย่างที่ว่ามาพบกัน มาอยู่ในที่เดียวกัน เท่ากับแสดงว่าทุกคนจะมีอาชีพอย่างไรก็ตาม ต้องมีชีวิตอยู่อย่างมีความปรารถนาที่จะมีความก้าวหน้า ฉะนั้นก็ต้องช่วยกันให้ชีวิตนี้ก้าวหน้าดีขึ้น ต้องอาศัยสิ่งที่เป็นส่วนสำคัญ ที่กล่าวเมื่อตะกี้ว่าอาจารย์ประกาศนได้ชี้ขึ้นมา ส่วนสำคัญนั้นก็คือสามัคคี

คำว่าสามัคคีนี้ฟังแล้วก็เบื่อ ทุกคนฟัง เวลาไปที่ไหน ท่านผู้ใหญ่ไปที่ไหน บอกว่าจงอยู่ในสามัคคีธรรม ขอให้ตั้งอยู่ในสามัคคีธรรม คนไทยตั้งอยู่ในสามัคคีธรรมจึงจะรอดพ้น ฟังแล้วอาจจะเบื่อก็ได้คำว่าสามัคคี แต่ว่าถ้ามาคิดอย่างสามัคคีคืออะไร สามัคคีคือการร่วมแรงกันทำงานอย่างหนึ่งก็เป็นสามัคคี แต่สามัคคีคือความครบถ้วนก็เป็นสามัคคี ดังที่เรียกว่าสมังคี สมังคีหรือสามัคคีก็เหมือนกัน สมังคีก็ฟังได้ชัดขึ้นหน่อยว่าแปลว่าให้พร้อม ให้ไปด้วยกันหรือให้มาอยู่ด้วยกัน คือไม่ใช่คนเท่านั้นเองที่จะสามัคคี ส่วนต่าง ๆ ของงานทั้งหลายก็ต้องสามัคคี ต้องสมังคีต้องพร้อม ข้อนี้อาจจะยังเข้าใจยากว่าทำไมต้องพร้อมทำไมต้องสามัคคี แต่ถ้าอธิบายอย่างที่เคยอธิบายแล้ว ผู้ที่เคยมาเมื่อ ๒ – ๓ ปีที่แล้วก็จะจำได้ว่าเคยพูดถึงว่า คนเราต้องสามัคคีในตัวเอง อย่างสมมุติว่าเราจะเดินก้าวไปที่ไหน ถ้าร่างกายไม่มีความสามัคคีไม่สมังคีกัน เราไม่มีทางที่จะเดินไปที่ไหน คือ ถ้าสมมุติว่าอวัยวะของเราจะพูดได้ สำหรับเดินไปต้องใช้ขาใช้เท้า ก็ต้องตกลงกันว่าจะใช้เท้าไหนยัน เท้าไหนก้าว ถ้าเขาไม่สามัคคีกัน เขาไม่

ปรองดองกัน เขาไม่ตกลงกัน ก็บอกว่าจะไปก่อน ต่างคนจะไปก่อน ผลเป็นอย่างไร นี่ที่บอกว่าจะนั่งหรือจะยืนก็ เพราะอย่างนี้ เพราะว่าถ้าพูดอย่างนี้บอกว่าให้เดินและใช้เท้า กลัวทุกคนจะทกล้ม เพราะว่าเดี่ยวเท้าของแต่ละคนจะ ไม่สามัคคีกันจะแย่งกันไปก่อนก็ทกล้ม คือว่าสำหรับอย่างทหารเขามีข้อบังคับ หรือมีระเบียบว่าเวลาหน้าเดินก็เอา เท้าซ้ายเดินก่อน ไม่งั้นไม่รู้ว่าจะก้าวไปทางไหน เพราะว่าเคยเห็นแล้ว ทหารที่ยังฝึกไม่ได้หรือยังไม่ได้ฝึกเลย เวลา บอกหน้าเดินบางคนก็จะชนกัน จะทกคะเมน เพราะว่ายังไม่ทราบระเบียบว่า หน้าเดินก็คือเดินก้าวเท้าซ้ายไปข้าง หน้าแล้วก็เมื่อยืนแล้วก็ก้าวเท้าขวาออกไปข้างหน้าอีกที ถ้าเท้าเขาสมมติกันก็เดินได้ ถ้าหากว่าไม่สมมติกันก็อาจจะ ทะเลาะกัน แล้วก็ไม่มีสำเร็จกิจการเดิน อันนี้ก็เป็นอย่างว่าทำไมต้องสามัคคี ทำไมต้องสมมติ สำหรับในสิ่งที่ อาจจะก้าวหน้ากว่าหรือลึกซึ้งว่าลึกเล็กน้อย ก็คือผู้ที่ขับรถ ก่อนที่จะขับรถต้องหัดขับรถ นี่ถือว่าเป็นรถที่แบบเก่านะ ไม่ใช่รถแบบใหม่ที่เดี๋ยวนี้แล้วก็นั่งแล้วก็นั่งไปเอง แต่ว่ารถแบบถือหลักว่าต้องติดเครื่อง ต้องเหยียบคลัช ต้องเหยียบ คันเร่ง ต้องใส่เกียร์ และก็ต้องถอนคลัชแล้วก็เหยียบคันเร่งไปพอสมควร หรือถ้าอยู่บนที่เทก็จะต้องจับห้ามล้อมือ อันนี้สำหรับผู้ขับขี่รถเป็นก็รู้ลึกกว่า เอ๊ะนี่มาพูดอะไร สำหรับผู้ที่ขับรถเป็น เขาก็บอกว่าธรรมดาเขาก็ทำกันอย่างนี้ แต่ว่าทลระลึกถึงตอนที่หัดขับ ตอนที่หัดขับนั้นถ้าอยู่บนที่เท แล้วก็ใช้รถที่มีเกียร์ธรรมดา ไม่ใช่เกียร์อัตโนมัติ ก็คง ต้องจำได้ว่าเหยียบคันเร่งไปแล้วยังไม่ได้ปลดเบรคมันก็ไม่เล่น เครื่องก็ดับหรือกระตุกไป ถ้าไม่เหยียบคันเร่งแต่ ปลดเบรคเร็วเกินไปก็ถอยหลัง ไม่พอดี เพราะว่าไม่สมมติ กิจการต่าง ๆ ไม่สมมติ มือที่ถือเบรคมือ เท้าที่กดที่ เหยียบคันเร่ง เท้าที่ผ่อนคลัชก็ได้สมมติกัน คือไม่สอดคล้องกัน ไม่สามัคคีกัน ทำให้กิจการนั้นไม่เรียบร้อยไม่ ราบรื่น บางทีไปได้กระตุกไป คนที่นั่งอยู่ในรถก็ว่าหัวแตกกันเป็นอย่างนี้ ฉะนั้น แม้จะในเรื่องขับรถก็ต้องให้สมมติ สำหรับผู้ที่ขับรถไม่เป็น ฟังอย่างนี้ก็อาจจะไม่รู้เรื่องเหมือนกัน แต่ว่าไปตามคนที่เขาขับรถเป็นก็อาจจะเข้าใจ

ถ้าหากว่าพูดถึงเรื่องอื่นที่กว้างขวางออกไป จะเป็นการปฏิบัติกิจใด ทำอะไรก็ตาม มันต้องหลายส่วนไม่ใช่ ส่วนเดียว ทุกอย่างต้องไปพร้อมกัน คือ ในการปฏิบัติตนในอาชีพการงานของแต่ละคน ๆ คนหนึ่งคนใดนั้นไม่ได้ทำ อย่างเดียว ทำทุกอย่างทำหลายอย่าง แต่ว่าก็อาจจะหนักไปในทางหนึ่งทางใด เพราะมีหน้าที่ต่างกัน แต่ว่าถ้าไม่ สอดคล้องกัน มันก็เป็นการเบียดเบียนกัน ก็ไม่สมมติ งานการนั้น ๆ ก็ไม่ก้าวหน้า ยิ่งขยายออกไปเป็นเรื่องของ ส่วนรวม จะเป็นส่วนรวมของคณะ หรือส่วนรวมของสมาคม หรือส่วนรวมของสถาบัน จนส่วนรวมของประเทศ

ชาติ ถ้าไม่สามัคคี ถ้าไม่สมัค ถ้าไม่พร้อมเพรียงกัน เป็นการขัดขวางกันไปไหน แล้วทั้งหมดก็เสีย อย่างเช่นว่า
เท่าที่ไม่สมัคกัน จะต้องการก้าวหน้าไปพร้อมกัน ในที่สุดผลก็คือมีหวัง อย่างเบา ๆ ก็ทกล้ม อย่างหนักก็เข้าไปซาก
อาจจะหักได้ ก็หมายความว่าตัวเราเองก็หัก ตัวเราเองก็เสียหาย คนเราถ้าไม่สามัคคีกัน ส่วนรวมก็ไม่ได้รับประโยชน์
งานไม่ไป ส่วนตัวก็อาจจะเสียหายได้ แต่ในที่สุดก็ต้องเสียหายอยู่ดี เพราะว่าถ้าสมมุติคนอื่นเสียหายมันก็กระทบ
มา เพราะมันสามัคคีเหมือนกัน คือความดีก็สามัคคี ความไม่ดีมันก็สามัคคีได้เหมือนกัน ไม่ใช่ผูกขาด ฉะนั้น ถ้า
ทำดีพร้อมกันก็ยิ่งดีใหญ่ ที่มาอธิบายคำว่าสามัคคีอย่างนี้ เพราะอย่างที่ว่าตอนต้นว่าเวลาพูดถึงสามัคคี ทุกคนก็ทำ
หน้าเปื้อนแล้ว เพราะฟังหูดูสามัคคีขอให้ทำดีโน่นทำดีนี่ สามัคคีช่วยกันเพื่อส่วนรวม หน้าเปื้อนแล้วหน้าเปื้อน แต่ว่า
ถ้าไม่ทำ เราไม่ได้มานั่งอยู่อย่างนี้ เราไม่ได้มามีความสุขพอสมควรที่เราได้อยู่ที่นี่ ไม่ใช่เราเป็นคนที่ดีดร้อน เรา
ก็มีความสุขพอสมควร ไม่ใช่อยู่อย่างแค้นแค้น คราวนี้เมื่อเราอยู่อย่างดีพอสมควรอย่างนี้ ถ้าในประเทศยังมีคนที่
อยู่ไม่สบาย เราก็ต้องพยายามช่วยเหลือต้องทำงานให้งานนั้นสามัคคี ก็มาในข้อที่อาจารย์ประกาศนึ่งพูด บอก
ว่าทุกส่วนของงานต้องสอดคล้องกัน อันนี้ส่วนนี้ที่อาจารย์ได้พูดแต่ว่าผ่านไป แต่เป็นจุดที่สำคัญ คือทุกสิ่งทุกอย่าง
ต้องทำสอดคล้องกัน คนที่มีหน้าที่ อย่างแต่ละคนก็มีหน้าที่งานการของตัวเอง ทำงานการของตัวเอง และมองในแง่ว่า
งานของตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของส่วนรวม ทำไมเรามีความรู้เฉพาะด้านหนึ่ง เราก็ต้องรู้ว่าคนอื่นเขาก็มีความรู้เฉพาะ
ด้านของเขา แล้วก็ต้องสอดคล้องกัน ในงานการพัฒนาเห็นได้ชัดว่าต้องทำอย่างนี้

เมื่อ ๓ – ๔ วันที่อยู่ที่สกลนคร ไปที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งชื่อว่าหมู่บ้านนางอย อยู่ที่อำเภอเต่างอย ชื่อเขา
หน้าเอ็นดูดี แล้วก็อำเภอเมืองสกลนคร ชื่อนามสกุลของชาวบ้านแถวนั้นก็มีความงามเสมอ ก็เข้าใจว่าเป็นชื่อของ
ท้องที่นั่น เหมือนกรุงเทพฯ ก็ชื่อว่าบางกอก นั่นก็ชื่อเขาเป็นบ้านนางอย เคยไปเมื่อ ๒ ปี คนเขาก็จนและอยู่ใน
อิทธิพลที่เรียกว่าก่อการร้ายเพราะว่าอยู่ใกล้กับภูเข ไปอีกนิดเดียวก็ถึงภูเข ไปดูแล้วก็รู้สึกว่าจะช่วยได้ เมื่อปีที่แล้ว
ก็ได้เริ่มโครงการหลัก ก็คือให้ชาวบ้านเขาเพาะปลูกสิ่งที่เขาถนัดที่จะเพาะปลูก เช่น ผัก หรือถั่ว หรือข้าวโพด
นอกจากนั้นก็ปลูกข้าว แต่ว่าสำคัญอยู่ที่ว่ายังขาดแคลนน้ำ เมื่อต้องการน้ำ และก็มึ้นน้ำมากเกินไปในเมื่อไม่ต้องการ
อันนี้เป็นปัญหาสำคัญอยู่เสมอ เพราะว่าเวลาฝนตกมาก น้ำลงมาแล้วก็ท่วมทำให้ความเสียหาย แล้วน้ำก็ไหลไป
เหลือแต่ความแห้งแล้ง ถ้าจะพูดกันว่าปีนี้ก็น้ำจะไม่ท่วมแล้ว แต่ก็มึ้นน้ำท่วม ปัจจุบันเวลานี้กำลังมีน้ำท่วมที่

ปัตตานี นราธิวาส แล้วก็จังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้หลายจังหวัด ซึ่งอาจจะยังไม่ทราบกัน บางคนไม่ทราบเพราะว่ามาจากบ้านก่อนฝนจะกระหน่ำลงเป็นน้ำท่วม แต่ว่ามีน้ำท่วม ฉะนั้นก็ต้องหาทางที่จะบรรเทาความเดือดร้อนของน้ำท่วม เวลान้ำท่วมเสร็จน้ำมันไม่เหลือจะให้ปลูกข้าว เพราะว่าถ้าน้ำท่วมแล้วข้าวเสียนก็ต้องปลูกใหม่ เมื่อปลูกใหม่ น้ำก็ไม่มีแล้ว ไปหมดแล้ว ฉะนั้นที่หมู่บ้านนางอยนั้นก็เป็นเช่นเดียวกัน คนจนมาก เพราะว่าการเพาะปลูกไม่ค่อยเรียบร้อย ก็ไปตั้งโครงการที่จะช่วยในด้านชลประทาน ในระหว่างที่สร้างชลประทานอยู่ช่วยในด้านอนามัย ในด้านการเรียน การสอน ในด้านอาชีพในครัวเรือนปีนี้เป็นปีเดียว ก็เพราะว่ามีความสามัคคี ชาวบ้านเองก็สามัคคีผู้ที่เป็นคนนั้นก็สามัคคี มีผู้ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเป็นอาจารย์ที่เกษียณแล้ว แต่ก็ยังไปทำงานเกี่ยวข้องกับโภชนาการ เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเกษตร ก็ไปช่วย และไปขอให้หน่วยต่าง ๆ และองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามาช่วยในด้านการเงิน ในด้านวิชาการ ก็เป็นอันว่าภายในปีเดียวก็สร้างความเจริญขึ้นมาได้ ยังไม่สร้างเสร็จ เพราะว่ากำลังสร้างเป็นโรงงานสำหรับฝักกระป๋อง ให้ชาวบ้านเขาปลูกมะเขือเทศแล้วก็เอามะเขือเทศใส่กระป๋องสามารถที่จะจำหน่ายได้ ชาวบ้านปลูกอะไรยอมต้องจำหน่ายมีตลาดที่จะจำหน่ายได้ ถ้าเราไปสนับสนุนให้ปลูกแล้วก็ไม่สามารถที่จะให้ชาวบ้านขายผลิตภัณฑ์ที่เขาผลิตจะเป็นการปลูก การเลี้ยงสัตว์ หรืออะไร ก็ไม่สามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้ อันนี้เป็นหลักใหญ่อย่างหนึ่ง ฉะนั้นมันก็ต้องสมังคีแล้ว สมังคีระหว่างการเพาะปลูก คือวิชาการการเพาะปลูกทั้งหลายซึ่งไม่ใช่บ่อย มีความลำบากมาก การปลูกข้าว ปลูกผัก ทำกสิกรรมนี้เป็นงานที่หนัก เป็นงานที่ยาก และงานถ้าไม่ช่วยกันเป็นงานที่เสี่ยง เพราะว่าชาวบ้านถ้าต้องลงทุนซื้อพันธุ์มา ซื้อปุ๋ย ทำดินเตรียมอะไรทุกอย่างนี้ก็ต้องลงทุน และถ้าหากว่าดินฟ้าอากาศไม่อำนวยก็เสียหาย ก็เสี่ยง แต่ถ้าทำได้แล้วไม่มิตลาด คือขายไม่ออก ก็แย่ เพราะว่าลุ่มจม ฉะนั้นก็ได้ทำโรงงานนี้ซึ่งภายในปีหน้าก็จะสำเร็จขึ้นมา สามารถที่จะให้ชาวบ้านในบ้านนั้นมีรายได้ที่สม่ำเสมอ

พูดถึงการตลาดนี้ก็กระโดดไปจังหวัดเลย จังหวัดอุดร ไปที่จังหวัดอุดรเดี๋ยวนี้ก็สิกรเขามีความเดือดร้อน เพราะว่าได้ปลูกข้าวโพดและมันสำปะหลังเยอะ บอกว่าข้าวโพดหนึ่งขายได้ ๒.๕๐ บาท แต่ว่าใครไปซื้อก็ซื้อ ๑.๒๐ บาท เขาก็แย่ ขาดทุน เพราะว่าการตลาดไม่ได้ทำให้สอดคล้อง แม้จะมีราคาประกัน ๒.๕๐ บาท ไม่มีใครไปซื้อ ไม่มีใครไปซื้อ ๒.๕๐ บาท เมื่อไม่ซื้อ ๒.๕๐ บาท ชาวบ้านที่ปลูกก็แย่ ฉะนั้นก็ต้องหาวิธีการอย่างหนึ่งโดยจัดให้มีผู้

ไปรับแล้วก็ส่งโดยที่ใช้วิธีที่ประหยัดที่สุด แล้วก็อาจจะจ่ายให้กสิกรได้ก็โลละ ๑.๘๐ บาท ๑.๙๐ บาท เขาก็จะอยู่ได้
ได้ขอร้องให้เขาทำอย่างนี้ และขอร้องให้แม่ทัพภาค ๒ คือทหารให้เขาช่วยด้วย ก็ไม่ทราบว่าจะมีคนอื่นจะร่วมมือด้วย
หรือไม่ ที่จะไปทำให้กสิกรที่ได้ผลิตผลขึ้นมาและกำลังจะล่มจม ถ้ากสิกรเหล่านั้นล่มจม ก็รู้สึกว่าจะยุ่ง ไม่ใช่เฉพาะที่
จังหวัดอุดร แต่จังหวัดอื่น ๆ ก็มีอีกมากหลายและก็จะเกิดความเสียหาย จะเกิดความสิ้นเปลือง เพราะว่าได้ฟังได้
ยินว่ากสิกรได้รับคำแนะนำจากผู้ทั่วไสดู ใต้ดินขบวน เดินขบวนนั้นไม่ทราบว่าเป็นประโยชน์สำหรับใคร เพราะว่า
กสิกรเหล่านั้นเขาก็ต้องเสียเงินค่ารถสองแถว หรือค่าใช้จ่ายมากกรุงเทพฯ ฯ มาหาท่านนายก ฯ เสร็จแล้วท่านนายก ฯ
ก็ต้องบอกว่าท่านจะช่วย เมื่ออย่างนั้นก็พอใจแล้วก็กลับบ้าน มันก็เสียเงินไปหลายร้อยเหมือนกัน ก็ทราบดีว่ารถที่
นั่งไปมานี้ก็หลายบาท ยิ่งระยะไกล สมมุติมาจากอุดรหรือจากชัยภูมิหรือจากนครสวรรค์หรือจากพิษณุโลกก็หลาย
บาทต่อคน หลายบาทต่อคนนั้นนะมีประโยชน์อะไร เสียน้ำมัน น้ำมันเดี๋ยวนี้มันก็แพง เสียค่าสึกหรอของรถ รถ
นั้นก็เป็รถต่างประเทศ หมายความว่าทำให้เผาผลาญน้ำมัน ทำให้รถสึกหรอไปโดยเปล่าประโยชน์ ถ้าเราช่วย
แทนที่จะเดินรถมาโดยชนคนมาสำหรับมาแสดงพลัง แต่ว่าแทนที่จะใช้อย่างนั้น เอาจรเหล่านั้นมาชนข้าวโพดเข้า
มาที่ที่เขาบ่อซื้อ แล้วก็ขนสินค้าอะไรต่อไป นั้นนะมีประโยชน์ แต่ถ้าชนคนมาแล้วก็ร้องโวก ๆ แล้วก็กลับไปมัน
ไม่มีประโยชน์ ไม่เกิดประโยชน์อะไร เป็นการสิ้นเปลือง อันนี้เป็นวงเล็บ

มาพูดถึงสามัคคีต่อไปว่าหมายความว่าต้องสอดคล้อง งานจะต้องสอดคล้องกันทั้งในส่วนองงาน ทั้งใน
ส่วนบุคลากร คือคนก็ต้องมีความปรองดองกัน ทั้งในด้านหลักวิชา ทั้งในด้านจิตใจ สามัคคีนี้ก็แบ่งเป็น ๒ อย่าง
คือแบ่งเป็นสามัคคีของวิชาการ ก็อย่างที่ว่าซบรถเมื่อกี้ มือที่ถือเบรค แล้วก็มือที่ถือพวงมาลัย เถ้าที่เหยียบคลัช
ผ่อนคลัชออกมา เถ้าที่เหยียบคันเร่งนั้นต้องสามัคคีกัน เพราะว่าป็นหลักวิชาต้องเป็นอย่างนั้น สามัคคีอีกอย่างก็
คือสามัคคีในจิตใจ คือปรองดองกันโดยเมตตากรุณา กัน คนเราถ้าทำงานแล้วไม่เมตตา กัน ไม่กรุณา กัน มัน
แห้งแล้ง แห้งแล้งแล้วไม่รู้ว่าทำงานทำไม มีชีวิตทำไม แล้วก็ถึงท้ายคนที่มีชีวิตมาแล้วก็ยอมมีชีวิต คนที่เกิดมาเขา
ไม่ตาย ถึงเวลาตายเขาก็ตาย แต่ว่าคนที่เกิดมาต้องมีชีวิต เมื่อมีชีวิตแล้วก็แห้งแล้งมันก็อยากตาย ถ้าอยากตายมันก็
ไม่มีประโยชน์ เพราะว่าถ้าจะไม่ตายมันก็ไม่ตาย มันเป็นธรรมดา ฉะนั้นถ้ามีชีวิตอยู่ก็ต้องมีชีวิตทำงานทำการและมี
ความคิด ถ้ามีความเมตตากรุณาซึ่งกันและกันชีวิตก็ไปได้ เมื่อชีวิตไปได้แล้วส่วนรวมก็ไปได้ ถ้าหากว่าสามัคคีใน

ทางเมตตากรรุณา ก็หมายความว่าถ้าเห็นคนอื่นเขาทำอะไรช่วยเขา ถ้าเขาทำดีก็ชื่นชม ถ้าเขาทำไม่ดีก็ดักเตือน ถ้าดักเตือนก็ไม่ไปดักเตือนเขาอย่างที่จะทำให้เขาเจ็บใจเปล่า ๆ ก็ไปดักเตือนเขาอย่างทำให้เขามีกำลังใจ เห็นว่าตรงไหนบกพร่องให้เขาเข้าใจ ถ้าเขาเข้าใจแล้วเขาก็อาจจะเห็นว่าเขากพร่องตรงนั้น ๆ แก้ไขอย่างไร นั่นนะเป็นเมตตาที่ว่าพ่อแม่ติลลुरुู้สึกว่าดุร้าย ที่จริงการติลลुरुู้สึกนั้นก็เป็นการเมตตากรรุณา เพราะว่าเป็นการดักเตือน ถ้าหากว่าพ่อแม่ติลลुरुู้สึกแล้วโทษะ ด้วยความโกรธเคือง นั่นนะไม่ดี แต่ถ้าติลลुरुู้สึกเพราะอยากให้เข้าใจ นั่นนะเป็นเมตตา เมตตากรรุณานั้นไม่ได้หมายความว่าให้มานั่งยกกัน ชมกัน เมตตากรรุณานี้บางทีก็เป็นการดักเตือนกันช่วยกัน แต่อย่างนุ่มนวลไม่ใช่ดักเตือนอย่างรุนแรงที่จะเป็นการที่เรียกว่าด่ากัน ความจริงเวลามีใครมาดักเตือนเราแล้วเรารู้สึกว่าไม่ค่อยพอใจอยู่เสมอ รู้สึกขุ่นเคืองแล้วก็หาว่าเขาด่า แต่ว่าบางทีถ้าพิจารณาแล้วเขามาดักเตือนอย่างนุ่มนวล แล้วเรารู้ว่าเขาหวังดีจริง ๆ ก็ไม่โกรธ แล้วก็ประโยชน์ ไม่เป็นการด่า ฉะนั้น การดักเตือนก็เป็นการเมตตากรรุณาอย่างหนึ่งเหมือนกัน อันนี้ก็有一部分หนึ่งของสามัคคีด้านจิตใจ ฉะนั้น ถ้าแต่ละคนเข้าใจถึงคำว่าสามัคคี ก็เป็นบทเรียนที่ ๑ ที่ทำให้บ้านเมืองนี้มีความเจริญ จะมีความมั่นคงปลอดภัยได้ส่วนหนึ่ง อย่างแน่นอน

ที่ได้กล่าวอย่างนี้ ก็มาจากที่ท่านทั้งหลายมาจากหลายคณะจำนวนมากนี้ มาอวยพรในโอกาสที่จะเป็นวันครบรอบวันเกิดในวันพรุ่งนี้ และได้มอบเงินให้อาจารย์ประกาศน์ อวยชัย เป็นผู้กล่าวให้พรในนามของท่านทุกคน ก็เห็นว่าได้ประโยชน์ได้ผลดี ข้อหนึ่งก็ทำให้มีความปลื้มใจที่ได้เห็นท่านทั้งหลายได้มา ที่สำคัญที่สุดก็ได้แสดงถึงความสามัคคีปรองดองกัน และให้สำนึกในความสามัคคีปรองดองว่าเป็นพลังอันใหญ่สำหรับให้ส่วนรวมอยู่ดี และส่วนตัวแต่ละคนก็อยู่ดี คำว่าอยู่ดี ที่จริงตั้งใจจะจบแล้วตอนนี้ แต่ขอต่อท้ายนิดหนึ่งว่าความอยู่ดีนี้ต้องเปรียบเทียบเดี๋ยวนี้โดยมากก็พูดกันว่าแร้นแค้น ผิดเคือง ตะกั่วก็ไปเจอพ่อค้าคนหนึ่งถามว่าเป็นอย่างไร เขาบอกว่าแยะ เขาไม่ได้บอกว่าแยะแท้ เขาบอกว่าผิด เพราะว่าเศรษฐกิจมันผิด เขาก็เลยขายไม่ค่อยได้ ความจริงก็ขายไม่ค่อยได้เพราะว่าไม่ใช่ว่าน้ำมันแพง เพราะว่าน้ำมันมันน้อยลงในโลก เพราะทั่วโลกมีความผิดเคืองน้ำมัน ไม่ใช่เมืองไทย ทั่วโลกมีความผิดเคือง แต่ว่ามีหมอลฝรั่งคนหนึ่งมาเมื่อคืนนี้ คุยไปคุยมาเขาก็พูดว่า เอ้อ กรุงเทพ ฯ นี่ยอดเยียมยิ่งกว่านิวยอร์ครถมันแน่นจริง นี่หรือผิดเคือง เขาก็จงทนเหมือนกัน ก็แปลกทำไมเมืองไทยผิดเคือง ที่จริงก็ผิด ราคาสินค้าอะไรต่าง ๆ มันก็แพงขึ้น เป็นของธรรมดา ถ้าเงินเดือนขึ้นราคาสินค้าก็ขึ้น ราคาสินค้าขึ้นก็ต้องเรียกเรื่อง

เงินเดือนขึ้น เป็นของธรรมดา ที่เรื่องมันเกิดขึ้นก็เพราะคนมีความอยู่ดีกินดีขึ้น แล้วก็เมื่อมีมากขึ้นมันก็มีความต้องการมากขึ้น อันนี้ถ้าดูในทางหลักของเศรษฐกิจ ทฤษฎีเศรษฐกิจเขาก็มีอย่างนี้ ผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจก็นั่งอยู่แถวนี้เหมือนกัน ก็รู้ว่าถ้าหากว่าเศรษฐกิจก้าวหน้าราคาสินค้าขึ้น ถ้าราคาสินค้าขึ้นความจริงในตำราก็คงปลื้มใจ ก็บอกว่าก้าวหน้า ถ้างบประมาณแผ่นดินสูง เขาก็ปลื้มบอกว่าประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง เพราะว่าใช้เงินมาก อันนี้เศรษฐกิจอยู่ในตำราว่าถ้ายิ่งหมุนมากยิ่งดี ยิ่งแพงยิ่งดี นี่ความจริงพูดตามเรื่อง อันนี้ก็เป็นที่เศรษฐกิจอย่างหนึ่ง การค้าขายมีมาก สมมุติว่าอย่างนี้ ปลุกข้าวกัน ปลุกข้าวที่เชียงใหม่ แล้วก็ขายข้าวส่งมากรุงเทพฯ เสร็จแล้วเราอยากได้ข้าวที่เชียงใหม่ เราไปซื้อข้าวที่เชียงใหม่ไม่มี ต้องซื้อกรุงเทพฯ เขาบอกว่าดี เขาบอกว่ารุ่งเรือง เพราะว่ามีการค้าขายมีมาก ข้าวผลิตได้เท่านั้น ๆ ต้น เสร็จแล้วขายได้เท่าไร ๆ ส่งมา บรรทุกที่ต้น ๆ มากรุงเทพฯ ๆ เสร็จแล้วก็บรรทุกที่ต้น ๆ ไปเชียงใหม่ ก็อันเดียวกันนะ นี่แหละเศรษฐกิจเขาเป็นอย่างนี้

แต่ถ้าสมมุติว่าอย่างนี้อันนี้นักเศรษฐกิจเขาบอกว่าถอยหลังเข้าคลอง ไปที่ส่องดาว จังหวัดสกลนคร มีโครงการที่จะให้ชาวบ้านปลูกข้าวหอมมะลิ เพราะว่าข้าวหอมมะลินี้ขายได้ราคาดี เมื่อปลูกหอมมะลิได้แล้วให้ขายแล้วให้ซื้อข้าวเหนียวบริโภค อันนี้เขาเห็นว่าดีในทางเศรษฐกิจก็อาจจะดี เพราะว่าทำให้มีการผลิตข้าวหอมมะลิเยอะแล้วมีการซื้อขายข้าวหอมมะลิ มีการซื้อขายข้าวเหนียว ลงบัญชีของกระทรวง ก็ปลื้มใจว่าประเทศไทยผลิตข้าวได้เท่านั้น ๆ มากทีเดียว แต่อันนี้อาจจะไม่เห็นด้วย คือไปถึงเขาพูดว่าจะทำอย่างนั้นอย่างนี้ เข้าไปคัดค้านเลย นี่ยุ่งยุ่งแต่ก็ต้องยุ่ง คือบอกว่าขอให้ชาวบ้านเขาปลูกข้าวเหนียวให้พอบริโภคเสียก่อน ถ้ามีที่พอหรือมีข้าวมากพอแล้วสำหรับการบริโภคของตนให้ปลูกหอมมะลิเป็นสินค้าก็ได้ แต่ว่าข้าวที่เขาปลูกนั้นก็สำหรับมาบริโภคเอง ก็เข้าใจว่าไม่เข้าไปบัญชีของกระทรวงเศรษฐกิจ กระทรวงเศรษฐกิจเขาไม่ชอบ เพราะว่าดูว่าประเทศไทยผลิตน้อย ความจริงประเทศไทยผลิตมากกว่า ๒๐ ล้านตัน มากกว่าแน่ แต่ว่าเขาผลิตข้าวแล้วก็บริโภคเอง ตั้งหลายร้อยตัน หลายพันตัน ประชาชนเขาปลูกข้าวเพื่อบริโภคเองเยอะแยะ อันนี้ถึงว่าเศรษฐกิจจะต้องพยายามให้ชาวบ้านสามารถผลิตสิ่งของที่เขบริโภคเอง เพราะเหตุว่าในกรณีของข้าวหอมมะลิที่ส่องดาว ถ้าหากว่าเขาผลิตข้าวหอมมะลิ พ่อค้ามาซื้อก็จะกดราคา แม้จะมีราคาพุงเท่านั้น ๆ ก็น่ากลัวพ่อค้าบอกว่าไม่มียุ่งใส่ ไม่สามารถที่จะไปซื้อไม่มีทุน แล้วใครจะไปบังคับให้ซื้อได้ ก็ทำให้ชาวบ้านที่ผลิตข้าวนั้นต้องขายในราคาถูก คือถ้าไม่ขายข้าวนั้นก็เสียไป เสียทรัพยากรไป

เมื่อไม่มีเงินหรือมีเงินน้อยก็ไปซื้อข้าวเหนียวได้น้อย ในที่สุดเขาปลูกข้าวหอมมะลิก็จะขาดทุนยิ่งกว่าจะปลูกข้าวเหนียว ถ้าหากว่าจะขายข้าวหอมมะลิก็ถูกกดราคา ในที่สุดจะไปซื้อข้าวเหนียวสำหรับมาบริโภคก็ต้องซื้อในราคาแพง เพราะว่าพ่อค้าเขาบอกว่าขานาเขาปลูกหอมมะลิเสียมากทำให้ปลูกข้าวเหนียวน้อย ทำให้ราคาแพง อันนี้เป็นกฎของตำราเศรษฐกิจในที่สุดขานาเหล่านั้นขายข้าวหอมมะลิในราคาที่นับว่าถูก และก็ต้องซื้อข้าวเหนียวในราคาที่นับว่าแพง อันนี้จึงใช้ไม่ได้ อันนี้เป็นการเอาเปรียบ แต่ว่าไปสอนเขาว่าอย่างนี้ดี ฉะนั้นที่อำเภอส่องดาวปีหน้าถ้าหนักสถิติของกระทรวงพาณิชย์ไปก็อาจจะเสียใจว่าไม่ได้ปลูกข้าว เพราะว่าเขาปลูกข้าวแล้วก็บริโภคเอง สบายดี ปลูกข้าวแล้วก็สร้างยุ่งฉาง แล้วก็อาจจะทำโรงสีเอง ตกลงไม่ผ่านกระทรวงเลย ก็มีกินอ้อมหน้าสำราญ สบาย ที่เป็นอย่างนี้ที่ส่องดาว มีโครงการไปทำหลายปีแล้ว แต่ชาวบ้านยังไม่ดีขึ้น เพราะว่าในด้านการเพาะปลูกในด้านการอาชีพยังไม่ก้าวหน้านัก ในด้านน้ำบริโภคอะไรอย่างนี้ก็ดีขึ้นมา แต่ปีหน้ารับรองว่าจะมีความก้าวหน้าที่อำเภอส่องดาว

อันนี้ที่พูดถึงความผิดเคือง ความแค้นเคือง ความจริงเมืองไทยนี้ยังดี ไม่ใช่ขอตัวเรา ร่ำรวย ไม่ใช่ขอตัวเราเป็นมหาอำนาจนะ ไม่ใช่เราเป็นประเทศที่ทรูธา แต่ว่าเราพออยู่ได้ และด้วยอำนาจแห่งความสามัคคีกันเองที่ทำให้เราอยู่ได้ ใครมาบอกว่าเมืองไทยล่มจมแล้วก็มาพิจารณาดูจะเห็นว่าเราก็ไม่ได้ล่มจม อาจจะคลอนแคลนบางส่วน แต่ว่าก็ยังอยู่ได้เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ แม้จะประเทศที่เรียกว่าประเทศที่รวย ของเราอยู่ดี ในด้านเศรษฐกิจนี่อยู่ดีพอสมควร ก็คลอนแคลนไปตามเรื่องตามราวของเศรษฐกิจโลก แต่ยังเรียกว่าเหนือศูนย์สูตรกลางยังดีกว่า แต่ว่าที่จะดีที่จะได้กำไรที่สุด คือว่าไม่แค้นเคืองในทางจิตใจ ก็สามัคคีทั้ง ๒ อย่าง ในทางวิชาการ และก็ในทางจิตใจ ความแค้นเคืองก็มี ๒ อย่าง แค้นเคืองในทางกายในทางเศรษฐกิจ ในทางวัตถุ กับแค้นเคืองในทางใจ ถ้าแค้นเคืองในทางใจเมื่อไรเมืองไทยล่ม อันนี้เป็นของแน่ ล่มแน่ เพราะว่าเมืองไทยนี้อยู่มาด้วยความเมตตากรุณา กัน เช่น ในป่าในภูเขาสัมภเวสีก่อนนี้ตามเส้นทางเดินมีเป็นพลับพลาเล็ก ๆ มีศาลาเล็ก ๆ และก็ในศาลานั้นจะมีข้าว มีหม้อ มีไฟ มีหิน มีสิ่งของที่เป็นอาหาร มียา เขาทิ้งไว้ คนไหนผ่านมาหิวก็หุงข้าว คนไหนที่มีข้าวติดตัวมาแล้วต้องการสิ่งใดที่มีอยู่นั้น ก็เหมือนว่าแลกเปลี่ยน แลกเปลี่ยนกัน อย่างหลวม ๆ อย่างกว้างขวาง เขาทำกันอย่างนั้นเดี๋ยวนี้ก็ไม่ค่อยมีนัก มีแต่ศาลาโลออนส์ แต่ว่าศาลาโลออนส์นั้นก็สิ่งของที่ค้างอยู่จากประเพณีเดิม ศาลาโลออนส์นั้นเขามีไว้สำหรับพักผ่อนข้างทางใหญ่ ๆ ก็มีหลายแห่ง เขาก็ดีมีประโยชน์ แต่ว่ามันก็ชักจะแห้งแล้ง เดี่ยวนี้ก็ยิ่ง

มีอยู่ คือ พวกตามบ้านที่อยู่ข้างถนนเขาก็ตั้งขวดน้ำ น้ำบริโภค วางเอาไว้ ใครทวน้ำก็มา เต็มนี้ก็ยังีมีทางภาคอีสาน ทางภาคเหนือมันไม่แห้งแล้ง แม้กรุงเทพฯ ที่ว่าเป็นเมืองหลวง เป็นเมืองที่เขาบอกว่าส่วนที่เป็นเมืองใหญ่ อย่างฝรั่ง เขาก็รู้สึกว่าเป็นเมืองใหญ่นี่มันแรรันแค้น มันดูร้าย แต่ความจริงดูๆ แล้วกรุงเทพฯ นี้เองก็ยังไม่แห้งแล้ง คือคนก็มี ไมตรีจิตกัน มีไมตรีต่อกัน อันนี้เป็นคุณสมบัติของคนไทยที่ทิ้งไม่ได้ ถ้าทิ้งแล้วก็ล่ม เพราะว่าความแรรันแค้น ความ ขาดสามัคคีทางจิตใจนี่ไม่ดี แต่วัดไม่ได้ทำสถิติไม่ได้ ถึงดูยากและเข้าใจยาก แต่คิดว่าท่านทั้งหลายทุกคนที่มาก็คง เข้าใจ จะมีอาชีพอะไร จะมีอายุเท่าใด เพศใด วัยใด จะทำงานอะไรก็ตาม เชื่อว่าเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็คงไม่มา จะมี ประโยชน์อะไรมาเมื่อไหร่เล่าๆ มาฟังเขาพูดอะไรก็ไม่รู้ แต่ที่เรามาแล้ว พูดอะไรก็ไม่รู้อย่างนี้ นี่ก็เชื่อว่าท่าน ทั้งหลายก็เมตตา คือถ้าฟังไม่รู้เรื่องก็ช่างเถอะ อยากรู้อะไรก็พูด นี่แหละไม่แรรันแค้น อันนี้เป็นข้อสำคัญ ถ้าคนที่ เขาแรรันแค้นนั้นมาพูด มาที่ต้องเสียเงินเท่านั้นๆ ต้องเสียเวลาเท่านั้นๆ เป็นเงินทองหมด แล้วก็มาฟัง ฟังพูด อะไรไม่รู้ ขาดทุน แต่ตอนนี้ก็ขาดทุน ขาดทุนก็ไม่มีไร อันนี้ที่อยากให้อ่านใจความแรรันแค้นคืออะไร แล้วก็ แรรันแค้นทั้ง ๒ อย่าง บำบัดด้วยความสามัคคีทั้ง ๒ อย่าง แล้วก็ทำให้บ้านเมืองไม่ล่มจม บ้านเมืองไปได้ แล้ว ถ้าบ้านเมืองไปได้ ประเทศอื่นเขาจะเป็นอย่างไรก็ไม่ใช่ว่าเขา เราก็เมตตาเขาและก็สงสารเขา เราก็ต้องช่วย อย่างที่เขาพูดถึงช่วยเขาอย่างผู้ที่มีภัยมาเราก็ช่วยเขา เราไม่ได้สมน้ำหน้าเขาหรืออะไรหรอก เราก็ช่วยเขา ถ้าพูดถึง ผลที่ได้ ก็ทำให้ชาวต่างประเทศช้จะเห็นเหมือนกันว่า ประเทศไทยนี้ประชาชนคนไทยนี้ใจไม่แห้งแล้ง และก็เมื่อ ต่างประเทศเขาเห็นแล้วว่าคนไทยใจไม่แห้งแล้ง เขาหนีถือนะ เขาหนีถือนี่เดียว เขาไม่ได้มาหัวเราะเยาะว่าเราเป็น คนเฮฮา เป็นคนที่มีไมตรีจิตกันอะไรอย่างนั้น มาพบกันก็เฮฮากัน เขาเข้าใจแล้วว่าทำไมเราเฮฮากัน เพราะมี ไมตรีจิตต่อกัน และเราก็มีไมตรีจิตต่อกันอื่น มีความเมตตากรุณาตลอดเวลา อันนี้เป็นรากฐานของความดี และเป็นรากฐานของความมั่นคงของประเทศชาติ

ฉะนั้น ต่อท้ายอย่างนี้ก็อาจจะหนักไป อาจจะนานไป แต่ว่าในที่สุดก็ต้องขอขอบคุณทุกคนที่มาในที่นี้ และก็ ขอสนองพรที่ได้ให้มาให้ทุกคนมีพลานามัยแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง สามารถปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของคณะ และก็ของส่วนรวม ถ้าใครทำด้วยความตั้งใจดีเช่นนี้แล้ว ก็มีความก้าวหน้า มีชื่อเสียง มีความพอใจ มีความสุข.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๔

ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

วันเสาร์ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความปิติชื่นชมอย่างยิ่ง ที่ท่านทั้งหลายมีไมตรีจิต พรั่งพร้อมกันมาอำนวยพรวันเกิด ณ โอกาสนี้ ขอขอบใจในถ้อยคำอันแสดงความปรารถนาดีโดยประการต่าง ๆ นั้นเป็นอันมาก ขอทุกท่านจงได้รับพรและไมตรีของข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน

คนไทยรวมกันตั้งชาติตั้งประเทศจนเป็นปึกแผ่นและเจริญมั่นคงสืบกันมาช้านาน เวลาที่บ้านเมืองเป็นสุขสงบ เราก็ร่วมแรงร่วมใจกันประกอบกิจการงาน สร้างสรรค์ความดีความเจริญต่าง ๆ ไว้เป็นสมบัติของชาติสืบกันมา เวลาที่เกิดคับขันอันตราย เราก็ร่วมกันป้องกันแก้ไขด้วยความพร้อมกล้าแข็ง และด้วยสติปัญญาอันฉลาดสามารถ ช่วยให้ประเทศชาติรอดพ้นพิบัติภัย เป็นอิสระสมบูรณ์ตลอดมาได้ทุกยุค ปัจจุบันนี้ ภาวะการณ์ผันผวนหลายอย่างที่กำลังเป็นไปในโลก ทำให้ประเทศของเราต้องถูกกระทบกระเทือนไปทั่ว เป็นคราวจำเป็นที่เราทั้งหลายจะต้องช่วยกันแก้ไขโดยเต็มกำลัง ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอให้ทุกฝ่ายพร้อมกันเผชิญสถานการณ์อันก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ นั้นด้วยความเข้มแข็ง เร่งรัด ปฏิบัติสรรพกิจการงานโดยขะมักเขม้น ให้ประสานสอดคล้องและเกื้อกูลกันทุกฝ่าย ตั้งอยู่ในความสงบความสุจริต และความสามัคคี มุ่งบำเพ็ญกรณียด้วยความไม่ประมาท โดยยึดเอาประเทศชาติและประโยชน์สุขของส่วนรวมเป็นจุดหมาย

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายอันเป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวไทยทั้งหมด จงอภิบาลรักษาท่านทั้งปวงให้มีความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อ เพื่อสามารถร่วมกันปฏิบัติบริหารงานของชาติได้โดยเต็มกำลัง นำพาประเทศให้ผ่านพ้นอุปสรรคและอันตรายนานาไปโดยสวัสดิ์ มีอิสรภาพยืนยงคงความเป็นไทยไว้ในชีวิตจิตใจได้ตลอดนิจรันดรกาล.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสประธานกรรมการหาทุนโครงการพระดาบส^(๒)
นำคณะบุคคลเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล
สมทบทุนโครงการพระดาบส
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๔

ขอขอบใจท่านที่สนใจโครงการพระดาบส และได้บริจาคเงินเพื่อให้ดำเนินกิจการไปได้

โครงการพระดาบสนี้ได้ตั้งขึ้นมาโดยใส่ความคิดว่า มีผู้ที่มีความรู้และอยากที่จะให้ความรู้แก่ผู้ที่ยากได้ความรู้ และการที่จะได้ความรู้เช่นนั้นก็มีวิธีอย่างหนึ่งคือตั้งโรงเรียนขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ยาก เพราะว่าผู้ที่มีความรู้และอยากจะถ่ายทอดความรู้นั้น บางทีก็เป็นคนที่ไม่อยากจะเป็นครูตามโรงเรียน แต่ก็อยากที่จะสอนให้ความรู้ จึงเกิดความคิดใหม่ว่าผู้ที่มีความรู้และถ้ามีใครอยากได้ก็จะถ่ายทอดให้ ก็เปรียบเสมือนคล้าย ๆ เป็นพระดาบสในสมัยโบราณ ที่มีผู้ไปบำเพ็ญพรต หรือคนผู้ที่มีความสามารถไปอยู่ในป่าเป็นดาบสไป ผู้ที่ยากได้ความรู้ก็ชวนชวายเป็นไปหาดาบสไปหาดาบสไปหาฤๅษีและไปฝากตัวเป็นลูกศิษย์ก็ได้ศิลปวิทยาต่าง ๆ ที่ท่านเล่ากันในสมัยโบราณมีทั้งลูกกษัตริย์ หรือผู้ที่ยากชวนชวายหาความรู้ต่าง ๆ ก็เข้าไปในป่า ไปเจอพระดาบสก็ฝากเนื้อฝากตัวกับพระดาบส บางทีเข้าไป พระดาบสก็นั่งอยู่เฉย ๆ ไม่พูดอะไร ผู้ที่เข้าไปก็ไม่ท้อใจก็เข้าไปอีก ผู้ที่ชวนชวายนั้นจะต้องมีความเพียร ไปหาผลไม้ไปหาสิ่งของที่จำเป็นในการดำรงชีพไปถวายแก่พระดาบส พระดาบสก็ยังคงจะเฉยอยู่ แต่ผู้ที่ยากได้ความรู้ นั้นถ้าอยากได้ความรู้จริง ๆ ก็จะต้องมีความเพียรเข้าไป และก็แสดงว่ามีความเพียรจริง มีความต้องการจริง พระดาบสก็อาจจะตอบว่ารับหรือไม่รับ บางทีพระดาบสก็ต้องสอบอีกที เอ้อ แก่ออยากได้ความรู้ก็ต้องไปภูเขาโน้น ไปเอาใบไม้เช่นนั้น ๆ มาให้ ก็ต้องไป ฝ่าอันตรายไป ด้วยความเหน็ดเหนื่อยมาก แล้วก็กลับมา พระดาบสเห็นว่าคนนี้มี ความเพียร มีความต้องการที่จะได้ความรู้จริง ๆ ก็รับเป็นลูกศิษย์ เมื่อรับเป็นลูกศิษย์แล้วพระดาบสก็ให้ความรู้ทั้งหลายอย่างเต็มที่ ส่วนผู้ที่เรียนก็ใช้คำสั่งใหม่กว่าบริการ บริการก็บริการจากใคร ก็จากโน้นนั่นเอง ไปหาไม้ ไปหาผลไม้ ไปหาใบไม้ ไปหาสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตมาเลี้ยงกัน คือหมายความว่า เลี้ยงพระดาบสแล้วก็เลี้ยงตัวเองผู้ที่เป็นลูกศิษย์ด้วย พระดาบสก็ให้ศิลปวิทยา ซึ่งคำนี้ก็คลุมทุกอย่าง ศิลปวิทยานี้ก็เป็นศิลปศาสตร์ เป็นความรู้ทั้ง เวทมนตร์ด้วย ทั้งในเรื่องความรู้ซึ่งสมัยใหม่เรียกว่าวิทยาศาสตร์ ทั้งวิทยาศาสตร์ ทั้งศิลปศาสตร์ ทั้งแพทยศาสตร์

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คุณหญิงวัลลีย์ พงษ์พานิช

ทั้งอื่น ๆ แม้พุทธศาสตร์และการสู้รบเหมือนเข้าโรงเรียนทหารก็มี ให้อะไรทุกอย่างแล้วแต่ถนัด เมื่อได้ความรู้พอแล้ว พระดาบสก็บอกว่าเดี๋ยวนี้มีความรู้ดีแล้วก็ควรจะกลับไปบ้านไปเมืองไปทำประโยชน์ได้ ท่านดาบสก็ให้ลาไป เข้าลาเดินทางกลับก็อาจจะมีเรื่องราวต่าง ๆ แต่ทุกบ้านทุกเมืองก็สามารถที่จะหาทางเดินไปได้ สำคัญอยู่ที่ว่าเวลาเข้าไปเรียนนั้นผู้ที่เรียนก็ต้องอาศัยป่า เพราะพระดาบสต้องอาศัยป่า

ในสมัยปัจจุบันนี้ ป่าหมดแล้วไม่ค่อยมี ก็ไม่มีที่ที่จะให้พระดาบสไปสถิต อยู่ด้วยหาที่ป่าที่จะไปอาศัยไม่ได้ ได้คิดว่าถ้ามีกองทุนก็จะทำเป็นคล้าย ๆ ป่าสงเคราะห์ ผู้ที่ยากได้ความรู้ ก็ทำอย่างเดิม ต้องเข้าไปหาครูหรือพระดาบส และก็ปฏิบัติพระดาบส ในที่นี้ทั้งปฏิบัติพระดาบสและก็ทำความเรียบร้อยสถานที่ที่เป็นที่เรียนที่อยู่ จึงตั้งหลักว่าผู้ที่เรียนอย่างนั้นจะต้องช่วยในการรักษาบ้าน รักษาห้องเรียน รักษาสิ่งที่เป็นอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ว่าการที่จะให้ลูกศิษย์เหล่านั้นไปหาสิ่งของมาเลี้ยงก็ไม่ได้ เพราะโดยมากลูกศิษย์เหล่านั้นก็เป็นคนจน ไม่มีเงินทอง ก็จะต้องมีป่าสงเคราะห์นี้ คืออาศัยท่านทั้งหลายนั่นเองเป็นป่า มาบริจาคเงิน บริจาคข้าว บริจาคสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น ก็ให้ใช้ได้ ส่วนผู้ที่เรียนก็ให้บริการในด้านทำงานบ้าน แล้วก็เคารพนับถือครู ส่วนครูก็มีหน้าที่ที่จะบริหารกิจการการสอนให้ดี สั่งสอนในด้านวิชาการ และสั่งสอนในด้านศีลธรรมจรรยาด้วย ที่ปฏิบัติมากก็มีการให้ความรู้ในด้านการไฟฟ้า ในด้านการช่าง ก็เรียบร้อยไปหลายคนแล้วเพราะได้ความรู้นี้ นอกจากนั้นก็ได้ชักชวนให้ฟังพระธรรมเทศนาบ้าง ให้ได้สนใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย ฉะนั้นการที่องค์การนี้ดำเนินไปได้ก็ต้องอาศัยผู้ที่บริจาคเงิน ที่ได้ช่วยให้อยู่ได้ และต้องอาศัยผู้ที่สนับสนุนความรู้ ความเป็นครูเมตตาครูหากับผู้ที่เป็นลูกศิษย์ ทำให้กิจการดำเนินไปด้วยดี ดำเนินไปอย่างสร้างสรรค์ ทั้งในด้านหลักวิชาเฉพาะที่สอน ทั้งในด้านความเป็นครู ทั้งในด้านศีลธรรมจรรยา คือให้เป็นคนสุจริต ให้เป็นคนที่มีศีลธรรม

ฉะนั้น งานนี้ก็ป็นงานที่ลำบากและก็มีกั้จะตั้งต้นด้วยความลำบาก เพราะไม่เข้าในระเบียบของกระทรวงศึกษา แต่ว่าทางกระทรวงศึกษาก็ได้กรุณาแล้วว่าให้ดำเนินงานไปได้โดยที่เป็นโครงการพิเศษ ก็เป็นอันว่าเดี๋ยวนี้ใช้

การได้แล้ว แต่ก่อนนี่ก็เป็นโรงเรียนเถื่อน ผิดกฎหมาย จึงต้องระมัดระวังมาก แม้จะได้ใบอนุญาตแล้วก็ต้องดำเนินด้วยความระมัดระวัง ด้วยความตั้งใจที่ดี ให้ถูกต้องตามจุดประสงค์ คือให้ความรู้ทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในทางความประพฤติให้ดี ฉะนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน แม้ท่านทั้งหลายที่บริจาคเงินก็มีหน้าที่เกิดขึ้น ไม่ใช่บริจาคเงินไปแล้วก็หมดหน้าที่ ความจริงถ้าบริจาคแล้วหมายความว่าท่านทั้งหลายเข้าใจดีในจุดประสงค์ของงานเช่นนี้ จะต้องพยายามที่จะดูแลสอดส่องให้งานนี้ดำเนินไปด้วยดี โดยไม่มีที่ติ ไม่มีที่จับผิดได้ ไม่มีที่จะบอกว่าผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม ฉะนั้น อันนี้อาจจะเป็นการทวงหรือขออะไรมากเกินไป แต่ก็เชื่อว่าท่านทั้งหลายก็เข้าใจว่า ตั้งแต่บริจาคเงินหรือทรัพย์แล้ว ยังขอให้บริจาคต่ำใจอีกด้วย คือว่าบริจาคทั้งทรัพย์ ทั้งจิตใจด้วยกัน ก็เป็นการบริจาคที่เต็มที่ครบถ้วน ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลสำหรับบ้านเมือง เพราะว่าจะทำให้ครูหรือผู้ที่มีความรู้อื่น ๆ มีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานเช่นนี้ ในทำนองนี้อีกต่อไป เพราะว่ามีคนไทยมีคนที่มีความรู้ไม่ใช่น้อย มีมาก แต่ว่าบางทีก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เพราะว่าการสอนในโรงเรียน ในวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย เป็นสิ่งที่ขัดข้อง มีระเบียบการที่บีบหัวใจมากเหมือนกัน แต่ถ้าทำแบบทำนองนี้ก็จะทำให้คนที่มีความรู้ในด้านวิชาการ มีความรู้ในทางศีลธรรม ในทางชีวิต ก็จะชวนชวายุในการที่จะแผ่เมตตาต่อไป เป็นการสร้างสรรค์ให้ส่วนรวมอยู่ดีกินดีมีความเรียบร้อย มีคนที่ไม่เป็นอันธพาล เป็นคนที่มีจิตใจสูง ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของโครงการพระดาบส ที่เลือกเอาคำพระดาบสนี้ก็เพราะว่าเห็นสภาพอย่างโบราณที่ว่าไว้ตอนต้น แต่ยังมีว่าเพราะคำพระดาบสหรือพระฤๅษี ก็เป็นคนที่ควรบูชา คนที่ควรยกย่องและนับถือ ฉะนั้นก็เป็นกิจการที่ไปในทางเป็นมงคล ไปในทางที่สูง ในทางที่เจริญ ทุกคนที่ได้สนใจในกิจการนี้และได้ช่วย ก็ขอให้ช่วยกันคิด ช่วยเหลือกัน ทั้งกำลังทรัพย์ ทั้งกำลังใจ ทั้งความประพฤติที่เหมาะสมที่ดี จะทำให้โครงการพระดาบสมีผลสำเร็จเต็มเปี่ยม ทำให้ส่วนรวมของสังคมซึ่งในปัจจุบันนี้เป็นป่าคอนกรีต ไร้ป่านี้ ไร้ร่มเย็น เพราะว่าเวลาพูดถึงป่าคอนกรีต โดยมากก็เป็นสิ่งที่น่ากลัวเหมือนป่าทึบ และพร้อมกันเป็นเหมือนทะเลทราย และถ้าป่าคอนกรีตนี้มีบุคคลที่มีจิตใจที่ดี ก็จะร่มเย็นและอยู่ได้แบบของเรา แบบไทย ๆ ของเรา จะทำให้บ้านเมืองมีความเจริญ มีความผาสุก มีความสุข

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบความสำเร็จความเจริญในกิจการต่าง ๆ ของท่าน มีกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์
สิ่งใดที่พึงประสงค์ก็ขอให้ได้ตามที่ใจคิด.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการของสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย ฯ

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน เพื่อสมทบทุน

“โครงการพัฒนาตามพระราชประสงค์”

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพุธ ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๔

บัดนี้ ได้เจิมแผ่นศิลาฤกษ์ของสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยแล้ว ต่อหน้าศิลปินทั้งหลาย และผู้ที่สนับสนุนการดนตรี ซึ่งก็ถือว่าเป็นมงคลยิ่ง เพราะว่าการตั้งสมาคมและมีที่ทำการของสมาคมนั้นก็เป็นที่ปรารถนา และเมื่อได้มีการวางรากฐานที่ดีโดยมีสมาชิก และผู้สนใจดนตรีมาเป็นสักขีพยานเป็นจำนวนมากเช่นนี้ ก็นับว่าเป็นมงคลที่จะทำให้สมาคมดนตรีมีความยั่งยืน และเป็นประโยชน์ต่อการดนตรีในประเทศไทยต่อไป

วันนี้ ก็ขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับเข็ม รั้วโล่เกียรติยศ ได้รับแผ่นเสียงทองคำเป็นรางวัลแสดงความนิยม และในที่นี้ก็ขอแสดงความยินดีและปลอบปล้ำที่ทางสมาคมได้ให้เครื่องหมายให้แผ่นเสียงทองคำด้วย ซึ่งก็นับว่าดีกันว่าเท่ากับมาอยู่ในพวกกันเอง เพราะว่าถ้าแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับแผ่นเสียงทองคำ ก็เท่ากับแสดงความยินดีกับตัวเองด้วย ซึ่งก็ขอพูดในนามของผู้ที่ได้รับว่าปลอบปล้ำที่ได้รับแผ่นเสียงทองคำ เพราะว่าการดนตรีนี้เป็นศิลปะที่สำคัญอย่างหนึ่ง หรือในหมู่ศิลปะทั้งหลาย อาจจะพูดได้ว่าเป็นศิลปะที่สำคัญที่สุด อย่างน้อยสำหรับในจิตใจของศิลปินนักดนตรีคงจะต้องเป็นเช่นนั้น เพราะว่าการดนตรีนี้เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ดีได้ว่าเป็นศิลปะที่ทำให้เกิดความปีติ ความภูมิใจ ความยินดี ความพอใจได้มากที่สุด เพราะว่าเมื่อมีเหตุผลว่าศิลปะอย่างอื่นเมื่อปฏิบัติแล้ว หรือเมื่อเป็นศิลปินในศิลปะนั้น ๆ จะไม่เกิดความพอใจเท่ากับดนตรี ดนตรีนั้นจะเป็นนักปฏิบัติเพลง คือนักเล่นเครื่องดนตรีก็ตาม จะเป็นนักแต่งเพลง แต่งทำนอง หรือคำร้องก็ตาม จะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีในด้านไหนก็ตาม จะได้รับความปล้ำใจ จะได้รับความพอใจได้

นักดนตรีนี้จะแบ่งออกเป็นหลายอย่างก็ได้ คือนักดนตรีที่เล่นดนตรีเป็นอาชีพ และนักดนตรีที่เล่นเป็นความบันเทิงของตัวเอง หรือของผู้อื่น สองอย่างนี้ความจริงก็เป็นอันหนึ่ง เพราะว่านักดนตรีทุกคนแม้จะเป็นนักดนตรีอาชีพ ก็มีความพอใจในการเล่นทั้งนั้น ไม่มีนักดนตรีใดที่จะไม่มีความพอใจในการปฏิบัติดนตรี ถ้าไม่มีความพอใจแล้วก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติ ไม่สามารถที่จะทำอาชีพนี้ได้ ดนตรีนั้นมีความพอใจตั้งแต่การปฏิบัติ จะเป็นปฏิบัติการแต่งเพลง แต่งทำนองก็มีความพอใจแล้ว จะมีความพอใจในเวลาปฏิบัติ คือเวลาเล่นด้วยเครื่องดนตรี เครื่องดนตรีนี้ก็มิ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

มากหลาย ทั้งจะมีความพอใจเวลาเล่นร่วมวง และมีความพอใจเวลาเรียบเรียงเสียง ความพอใจก็จะเกิดขึ้นเวลาปฏิบัติ แต่ความพอใจนั้นจะแจกจ่ายเผื่อแผ่ให้ผู้อื่นได้ เพราะว่ามีนักดนตรีบางคนทีบอกว่าเขาเป็นนักดนตรี แต่ว่าเครื่องดนตรีใด ๆ เล่นไม่ได้ ร้องก็ไม่เป็น เล่นแต่เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องงานเสียง หรือเป็นเครื่องเทพฟิงดนตรี ผู้นั้นเขาก็ถือตัวว่าเป็นนักดนตรีเหมือนกัน แม้จะเล่นเครื่องดนตรีไม่เป็น หรือร้องเพลงไม่เป็น แต่เขาชอบดนตรี นั้นแสดงว่าผู้ที่ถือตัวเป็นนักดนตรีย่อมได้ความพอใจได้ทุกเมื่อ วันนี้อยู่ในท่ามกลางผู้ที่เป็นนักดนตรีหรือสนใจดนตรี ถือตัวว่าเป็นนักดนตรี ก็พูดอย่างนี้ได้ แต่ว่าศิลปินในสาขาอื่น ๆ จะยกตัวอย่าง เช่น วาดภาพ เป็นศิลปินเขียนภาพ เขียนรูป หรือปั้นรูป จะเป็นพวกจิตรกรรม ประติมากรรมก็ได้ ผู้นั้นเขาก็มีความพอใจเหมือนกันในการปฏิบัติ แต่ว่าจะเผื่อแผ่ให้ผู้อื่น จะต้องไปตั้งไว้แสดงให้คนอื่นไปดู และถ้าเอาไปแสดงให้คนอื่นดู ก็เกิดความกุ่มใจ เพราะสมมุติว่าเอาไปไว้ในห้องแสดงศิลปกรรม ก็เกิดเป็นห่วง เตียวใครจะมาขโมย เตียวใครจะทำให้เสียไป อันนี้นักดนตรีไม่ต้องมีความกังวลเช่นนี้ คือเวลาเขียนเพลงจะเป็นเพลงที่แต่งไปแล้วใครจะไปดูลุงก็ช่างเขา เป็นความพอใจของเขา เราก็ไม่ต้องเป็นห่วงเป็นใย ถ้าสมมุติว่าอัดเป็นแผ่นเสียงแล้วหรืออัดลงแถบบันทึกแล้ว คนอื่นไปฟังเขาจะฟังอย่างไรก็ฟังไป คือมีเสรีมีความพอใจได้ทั้งนั้น ไม่ต้องเป็นห่วงว่าเตียวแผ่นเสียงจะแตก เตียวเครื่องเทพจะพัง ก็เป็นเรื่องของเขา แต่ว่าถ้าเป็นศิลปะอย่างรูปเขียน หรือรูปปั้น เอาไปตั้งแล้วเตียวใครจะทำให้พังไปก็เป็นห่วง ไม่มีความสุข ถ้าเป็นศิลปินในด้านการแสดงละครหรือแต่งละคร ถ้าไม่มีเวทีละครไม่มีการแสดงละคร ก็ไม่สามารถที่จะให้คนได้ชม คือเผื่อแผ่ความพอใจออกไปไม่ได้ ดนตรีเวลาแต่งเพลงไปแล้ว หรือเล่นเพลงไปแล้ว ก็เป็นการเผื่อแผ่ออกไป

ขอฟุดในฐานะที่ได้แต่งทำนองเพลง ความรู้สึกของผู้ที่แต่งทำนองเพลง ทำไมมีความพอใจนัก ก็เพราะว่าเพลงที่แต่งออกไปแล้ว เมื่อออกไปสู่ผู้อื่นฟังแล้ว เขาจะชอบไม่ชอบก็แล้วแต่คนเขา ถ้าเขาชอบเขาก็นำไปเล่นนำไปปฏิบัติ อย่างเพลงสายฝน เป็นต้น เพลงสายฝนนี้อายุ ๓๕ ปีแล้ว จวนจะ ๓๖ แต่เตียวนี้ตั้งแต่วันหรือว่าตั้งแต่คืนที่แต่งจนถึงเตียวนี้ไม่ได้สิ้นเปลืองอะไร หาเศษกระดาษมาขีด ๆ แล้วก็เขียนไป เสร็จแล้วก็ส่งไปให้ทางครูเอื้อ^(๑) แล้วครูเอื้อก็

(๑) นายเอื้อ สุนทรสนาน

ให้เรียบเรียงเสียงและออกแสดง จำได้ว่าเป็นเดือนพฤษภาคม แล้วคนก็ชอบเขาบอกว่าเพลงเพราะดี ก็รู้สึกว่ามี
ปลื้มใจ ตั้งแต่นั้นมา ๓๕ ปีว่าเพลงนั้นก็ยังมีอยู่ ไม่ต้องสืบทอด ไม่ต้องซัดเกล้า ไม่ต้องไปปิดฝุ่น ใคร ๆ ก็เอาไป
เล่นได้ ถึงต่างประเทศเขาชอบก็เอาไปเล่น คือไม่ได้มีการสืบทอด ไม่ต้องมีการดูแลเอาใจใส่ ถ้าเป็นภาพเขียนที่
เขียนมาเมื่อ ๒๐ ปีแล้วกลับไปดู สีมันลอกต้องซ่อมต้องแซม บางทีก็ไม่เรียบร้อยสีเปลี่ยนไป เพลงสีไม่เปลี่ยน แต่
ว่าใครอยากได้ใครอยากฟังก็ฟังได้ ใครอยากเล่นก็เล่นได้ เล่นก็เล่นตามอัธยาศัยของตัวเอง อย่างครั้งโน้นเพลงสายฝน
ก็เป็นวอลซ์ ทีหลังเขาก็ไปเปลี่ยนเป็นเพลงสวิง ก็เอาไปเป็นอย่างนั้นก็ได้ เรียบเรียงเสียงออกไปเป็นสำหรับวงขอ
ก็ได้ เล่นเป็นเดี่ยวเปียโนก็ได้ เล่นเป็นเพลงที่จะให้ออกไปเป็นคนละเสียงฟังไม่รู้เรื่องก็ยิ่งได้ ไม่ต้องเป็นท่วง ไม่
ต้องหนักใจ มีความสุข เมื่อแต่งมาเป็นเวลาประมาณ ๖ เดือน หม่อมเจ้าจักรพันธ์ได้เขียนจดหมายมาถึงบอกว่า มี
ความปลาบปลื้มอย่างหนึ่ง เพราะว่าท่านไปเชียงใหม่ เดินไปตามถนนได้ยินเสียงคนผิวปากเพลงสายฝน ก็เดินตาม
เสียงไปเข้าไปในตรอกซอกแห่งหนึ่ง ก็เห็นคนกำลังซัดผ้าแล้วก็มีความร่าเริงใจ ผิวปากเพลงสายฝนและก็ซัดผ้าไป
ด้วย ก็นับว่าเป็นสิ่งที่แสดงถึงว่าเพลงสายฝนนี้มีประสิทธิภาพสูงซัดผ้าได้สะอาด คือมีคุณภาพต่าง ๆ ท่านจักรพันธ์ก็
บอกข้าว่าปลาบปลื้มแทน เพราะว่าเวลาเราแต่งเพลง ท่านก็เป็นนักแต่งเพลงเหมือนกัน เวลาแต่งเพลงออกมา
มันไม่เป็นรูปเป็นร่าง มันไม่ได้เรื่อง จดไปจดมายุกยิก ๆ ออกไปแล้ว ที่จริงความลับของเพลงสายฝนนี้มีอย่างหนึ่ง
คือเขียนไป ๔ ช่วง แล้วก็ช่วงที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ เสร็จแล้วเอาช่วงที่ ๓ มาแลกกับช่วงที่ ๒ กลับไป ทำให้เพลง
นี้มีลีลาต่างกันไป ก็รู้สึกที่ดี ที่แรกก็เป็น ๑ ๒ ๓ ๔ มาตอนนี้ก็เลยกลายเป็นอยู่อย่างปัจจุบันนี้ ตอนที่ออกก็เป็น
๑ ๓ ๒ ๔ ซึ่งก็เอาอย่างง่าย ๆ ที่บอกว่าคืนวันนั้นที่แต่งเพราะว่าเข้านอนแล้วก็ฟังวิทยุ มันเกิดครีมีใจ ฟังวิทยุ
เพลงของเขาก็ดี แต่ของเรายู่ในหัวมันมีดีกว่า ก็ปิดวิทยุแล้วเอาเศษกระดาษมาขีด ๆ แล้วก็จดไว้ ๑ ๓ ๒ ๔
ความจริงจด ๑ ๒ ๓ ๔ แล้ววันรุ่งขึ้นก็ไปเคาะที่เปียโน ซึ่งมีเปียโนหนึ่งที่ไปเกเสียงก็องแก้ง ๆ ไม่ได้เรื่อง แต่ก็
เคาะไป แล้วก็เรียบเรียงเข้าไปสัก ๒ ชั่วโมง ก็ส่งไปให้หม่อมเจ้าจักรพันธ์ บอกว่าได้เพลงแล้ว ที่อวดว่าได้เพลงแล้ว
ก็เพราะว่าเวลานั้นท่านจักรพันธ์ได้มาชักชวนให้แต่งเพลงบ้าง ก็ได้แต่งเพลงแสงเทียน แล้วต่อไปก็เพลงยามเย็น
มาถึงเพลงสายฝนนี้ เป็นเพลงที่ ๓ บ่ายวันนั้นก็รีบส่งไปให้หม่อมเจ้าจักรพันธ์ และหม่อมเจ้าจักรพันธ์ก็ส่งไปให้

ครูเอื้อ ครูเอื้อก็เรียบเรียงเสียง วันรุ่งขึ้นออกสวนอัมพรแล้ว ซึ่งก็ดู ๆ ไปเป็นของง่าย ๆ เป็นของที่ดี แต่ก็ยังยืนมาถึง ๓๕, ๓๖ ปีนี้แล้ว ก็ยังเป็นเพลงที่ดี นี่โอ้อวดนิดหน่อย แต่ว่าเพลงนั้นะบางทีคนฟังเขาก็รำคาญ หมั่นไส้ว่าทำไม เพลงนี้อยู่ แต่ว่าครั้งโน้นที่มีความปลาบปล้ำในวันนี้ออกเป็นครั้งแรกที่วงสุนทราภรณ์ได้เล่น มีความปลาบปล้ำ เพราะว่า ในกรมพระชัยนาทซึ่งท่านเป็นลุง และต่อมาท่านเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์ ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่คุ้นเคยสนิทสนม และท่านเป็นผู้ที่ชอบดนตรี แต่โดยมากท่านก็ชอบดนตรีคลาสสิก ชอบดนตรีที่เรียกว่าเป็นดนตรีจริง ๆ เป็นดนตรีที่เรียกว่าชั้นสูง อาจจะต้องต่อบันไดนิดหน่อย แต่เวลาเล่นเสร็จแล้วท่านหันมาแล้วท่านพยักหน้าแล้วก็บอกดี ก็ปล้ำตอนนั้นนะจะเล่าให้ฟังว่ามีความปลาบปล้ำอย่างจริง ชนลุกจริง ๆ ที่เพลงที่เมื่อคืนก่อนนี้เราจบพิเศษกระดาดแล้วก็เสร็จออกมา เสด็จจุฑาท่านเป็นลุงท่านเป็นผู้ใหญ่ แล้วก็รู้ว่าท่านเข้มงวด ท่านหันมาบอกว่าดี เพราะฉะนั้นก็ปลาบปล้ำ หมายความว่าความคิดที่อยู่ในตัว ออกมาเป็นตัวโน้ต เขียนบนกระดาดแล้วก็ไปเคาะดูว่ามันถูกต้องหรือไม่ เสร็จแล้วก็ส่งไปให้วงดนตรีเขาเล่นออกมาเป็นเสียง เป็นเสียงไปกระทบพระกรรณของเสด็จจุฑาท่านหันมาบอกว่าดี อันนี้เป็นความปลาบปล้ำ และทำด้วยสิ่งที่ไม่ต้องสิ้นเปลืองอะไร และตั้งแต่เวลานั้น ต่อมาท่านก็ได้เคยพูดในทำนองแหวะนิดหน่อยว่า เอ๊ะไปที่ไหนเพลงนี้กลายเป็นเหมือนเพลงสรรเสริญพระบารมี ไปที่ไหนเขาก็เล่นเพลงนี้ ก็เลยปลาบปล้ำว่าคนเขาชอบคนเขานิยม ก็เกิดความปลาบปล้ำความยินดีได้ โดยที่เราไม่ได้ทำอะไรเลย ไม่ต้องสิ้นเปลืองอะไรเลย เสร็จแล้วต่อไปได้ไปเยี่ยมราษฎรภาคต่าง ๆ ไปภาคอีสาน ๑๕ จังหวัด และต่อไปก็ได้ไปภาคเหนือ ไปภาคใต้ ทุกจังหวัด ภาคกลางไปได้ก่อนนี้แล้ว ก็ได้ไปเยี่ยมทุกจังหวัดในประเทศไทย แต่ตอนที่ไปเยี่ยมครั้งโน้นเป็นเวลา ๒๕ ปีกว่า ไปที่ไหนก็เยี่ยมราษฎรทั้งวันคลุกฝุ่น และถึงค่าก็มีการเลี้ยงข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ก็เลี้ยงอาหารที่ศาลากลาง หรือที่ที่พัก และมีการแสดงของอำเภอดังต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น ๆ มีอันหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือระบำสายฝน ก็มีระบำสายฝนอยู่ทุกครั้ง ระบำในรูปแบบต่าง ๆ สายฝนแบบจ๊ก ๆ ก็มี สายฝนแบบปรอย ๆ ก็มี แต่ว่าก็เป็นระบำสายฝนเราแน่นอน ไปที่ไหนก็มีแสดงระบำสายฝน อันนี้บางทีเราเหนื่อย ๆ เราดูก็รู้สึกรำคาญ รำคาญตัวเองว่าทำไมต้องแต่งเพลงนี้ให้เขามาเล่นระบำสายฝน แต่มานึกดูอีกทีว่าทำไมเราควร จะปิติยินดี เราแต่งเพลงนี้และเขาก็ถือว่าเป็นเพลงสัญลักษณ์ เขาก็แสดงให้ แสดงว่าเขาก็นิยมเพลงนี้ พอต่อไป

เวลานั้นก็มีเพลงอีกหลายเพลง แต่ว่าเพลงนี้ยืนโรงอยู่ ซึ่งต่อมาก็อาจจะมีเพลงอื่นที่แข่งขันหน้าปัดก็ได้ แต่ว่าเพลงนี้ก็ยืนบว่าอยู่

อันนี้ที่เล่าให้ฟังก็เพื่อแสดงให้เห็นว่า ในทัศนะหรือในความรู้สึกของผู้แต่งเพลงมันเป็นความรู้สึกที่แปลกประหลาด เป็นความรู้สึกที่บรรยายยากว่าเป็นอย่างไร คนที่ไม่เคยแต่งเพลง แม้จะเป็นนักดนตรีที่เล่นดนตรี แต่ไม่เคยแต่งเพลง ก็จะได้ความรู้สึกอันนี้ ความรู้สึกที่ว่าเพลงนี้เป็นสิ่งที่มีชีวิต เป็นสิ่งอย่างที่ว่าน่าปีติยินดีก็ได้ แต่อย่างที่ว่าก็อาจจะน่าหมั่นไส้ก็ได้ เพราะเวลาแต่งเพลงแล้ว แล้วก็ตกลงใจออกที่เรียกว่าออกสู่ตลาด เสร็จแล้วรู้สึกว่าเพลงนั้นมีบกพร่องตรงไหนแห่งหนึ่งแห่งใด แก้มไม่ได้แล้ว มันมีชีวิตของมันเอง เป็นสิ่งที่แก้มไม่ได้แล้ว มันจะกบฏต่อเรา คล้าย ๆ อย่างนั้น เวลาเพลงอะไรที่ไม่อยู่ในบังคับของเราเลย เวลาออกไปแล้วบังคับให้เปลี่ยนไปอย่างไรไม่ได้ เพราะว่าไปเข้าหูคนอื่นแล้วคนอื่นเขารับอย่างนั้น ๆ แล้วแก้มไม่ได้ หมายความว่าความรู้สึกนี้มีแปลกว่าเราเหมือนจะใช้คำว่าขึ้นก็ได้ เราก่อให้เขาขึ้นมาอย่างนี้ มีคุณลักษณะของเพลงอย่างนั้น ๆ เสร็จแล้วออกไปแล้วเอากลับคืนไม่ได้ ให้เพลงนั้นไม่มีไม่ได้ สมมุติว่าเราคิดบอกว่าราคาเพลงสายฝน เพราะว่าต้องไปดูระดับเพลงสายฝนทุกจังหวัด เอากลับคืนไม่ได้ บอกว่าเพลงสายฝนไม่มีไม่ได้ เขามีแล้ว เขาตั้งขึ้นมาแล้ว เราบังคับเขาไม่ได้ อันนี้เป็นความรู้สึกที่แปลก เข้าใจว่านักเพลงก็คงจะได้มีความรู้สึกอย่างนี้ด้วย จะยกตัวอย่าง ที่ได้ประสบกับตัวเอง ก็คือเพลงยามเย็นเพลงที่ ๒ นั้นนะ เป็นพี่ของเพลงสายฝน แก่เดือนไป ๑ เดือน เขาเกิดเดือนเมษายน เพลงนั้นออกไปอยู่ในรูปตามที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ เพลงยามเย็นนี่เป็นที่รู้จักแต่ว่าไม่โด่งดังเหมือนสายฝน แต่ยังไงก็แต่งแล้วออกไปให้ครูเอื้อ ครูเอื้อเป็นคนที่ทำให้เพลงนี้เกิดขึ้นเหมือนกัน แต่ได้ความว่านายบิลลี่บอกว่า เพลงนี้แปลก ฟังแล้วมันแปร่ง มันเพี้ยน แล้วก็ทำการเรียบเรียงเสียงยาก เพราะมันเพี้ยน แต่ก็ไม่ทราบว่าจะทำยังไง มันเพี้ยนก็เพี้ยนอย่างนี้แหละ เราก็คือเป็นวิธีเป็นสไตล์ เราก็คือเขียนไป แล้วก็ส่งไป เพี้ยนก็เพี้ยนให้เล่นไปอย่างนั้น เสร็จแล้วเขาก็บ่นอยู่นั้นแหละ คือเพี้ยนในความหมายโบราณก็แปลว่าแปร่ง เพี้ยนในความหมายใหม่นี้มันชอบกล เขาก็บอกว่าจะแก้แหละ แก้มไม่ได้ ๆ ลงท้ายก็ต้องยอมเขา แก่ตอนกลางนะ ตอนกลางเสียงมันแปร่ง ก็เปลี่ยนให้เสียงมันลงมาล่าง ๆ ไม่กระโดดกระเดก ไม่มีแปร่ง เขาก็พอใจ เขาก็เล่นไปอย่างที่เขา ฟังไปฟังมาหลายปีรู้สึกฟังเพลงนี้แย่มาก

ใช้ไม่ได้ ฟิงไม่เข้าหูตัวเองผู้แต่ง เพราะว่าไปแก้ตามที่เขาทัก เพลงมันโกรธ เพลงมันมีชีวิตนี้ มันก็โกรธมันก็มีปฏิกิริยา มันก็เลยเรียกว่ากฎ มันก็เลยปฏิวัติเอา เมื่อเป็นอย่างนั้น เราก็หันกลับไปอย่างเดิม เพลงยามเย็นทุกวันนี้ที่ฟิงดูกลับไปอย่างเดิม อย่างเดิมที่แต่งเมื่อเดือน เมษายน ๘๙ นั้นนะ ก็แต่งอย่างนั้นแล้วก็ให้เขาเล่น แล้วที่เขาบอกว่าเสียงแห่ม่ง ๆ แต่ก็เป็นอย่างนี้ มาเดี๋ยวนี้ก็รู้สึกที่ไม่เห็นมีใครบอกว่ามันแห่ม่ง ๆ ฟิงแล้วก็เคยชินแล้ว เพราะว่าฝ่ายวงดนตรีครูเอื้อ ก็บอกแห่ม่งแต่ที่หลังเล่นไปเล่นมาก็บอกเอื้อดี ดีไปดีมาเราก็กำแหงเหมือนกัน เราก็บอกว่า นี่แหละเราล้ายุค เพราะว่าเพลงนั้นมันมีเสียง ถ้านักเพลงก็เข้าใจมันเป็นเซเว่นของซัปโตมิเนนท์ เสียงแปร่งอันนี้มันมีอยู่ได้เสมอ เสร็จแล้วก็หมายความว่าป็นคอร์ต ๗

ต่อมาเมื่อเล่นเพลงก็มีเพลงแสงเดือน และก็มาประสานเสียง นี่ก็เป็นนักแต่งเพลง แต่ว่าครั้งนั้นได้ประสานเสียงให้เขาด้วยนิดหน่อย ประสานให้เขาออกมาเล่นเป็นโซโลของโดนาแซคเซียให้เขาเลย แล้วโน้มนั้นมันมีคอร์ต ๑๓ คอร์ต ๑๑ คอร์ต ๑๓ จำได้ว่าเมื่ออาจารย์พระเจน^(๑) มาพบเมื่อประมาณ ๓๐ ปี บอกว่าคอร์ต ๙ นี่มันกระด้าง ไม่ทราบว่ามีผู้รู้จักอาจารย์พระเจน เคยพบท่านก็รู้ว่าท่านเป็นคนเข้มงวด ท่านเป็นปรมาจารย์ของนักดนตรีการดนตรีในเมืองไทย แล้วก็ได้มาบ่อย ๆ ก็เท่ากับมาสอน แต่ท่านไม่ยอมให้ใช้คำว่าสอน มาแนะนำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการดนตรี แล้วท่านก็บอกว่าเพลงของโจฮันสเตราท์นั้นเสียงมันกระด้างเพราะว่ามีคอร์ต ๙ เลยให้ท่านฟังเพลง โสที่มิวสิกของโคสเตอรานเท พวกนี้มีคอร์ต ๙ มีคอร์ต ๑๑ อยู่ในนั้นบ้าง ก็บอกแห่มเสียงมันกระด้างไม่เพราะ ท่านต้องเสียงกลมกล่อมตามตำราที่ท่านเขียน นี่เราก็กำแหงขึ้นไปทำเพลงมีคอร์ต ไม่ใช่คอร์ต ๑๓ มันก็เข้าไปถึงคอร์ตคอร์ตหนึ่งจะเป็นสิบ นับแล้วก็ป็นคอร์ต ๑๗ หรือ ๑๕,๑๗ ทำไปทำมาก็ล้างสมองวงดนตรีครูเอื้อ วงดนตรีครูเอื้อก็เลยบอกเอื้อดี บอกว่าเสียงดีนี่ สนุกดี มันแปลกดี คำว่าแปลกนี้ก็หมายความว่าแปลกดี ไม่ใช่แปลกร้าย มันแปลกดี ก็ให้เขาเล่นเขาก็เล่นไป เพลงให้มีคอร์ต ๑๗ ก็หมายความว่าคนเราก็คงสามารถที่จะล้างสมองคนได้ด้วยเพลง ทำไปทำมาที่แรกเขาบอกว่าเสียงมันกระด้าง เสียงเพี้ยน คู่ ๓ ไมเนอร์ในเพลงเสียง

(๑) พระเจนดุริยางค์

เมเจอร์ คู่ ๓ ไมเนอร์เขาก็บอกแยะแล้ว แต่ที่จริงทีหลังต่อมามีเสียงนี้ ตลอดในเพลงไทยสากลที่เขาแต่ง มันกลายเป็นมีเสียงนี้ เสียงที่เขาเรียกว่าโน้ตบลู มีอยู่มากพักหนึ่ง หมายความว่าทำให้คนเขานิยมขึ้นมา ฟังดู ฟังได้ ก็แสดงให้เห็นว่าดนตรีนี้มีอานุภาพสูงมาก ทั้งไม่ต้องเสียสตางค์อะไรเท่าไร คือว่าขีดเขียนไปนิดหน่อยแล้วก็เล่นไปก็ทำให้คนเขาเกิดความปิติยินดีเกิดความพอใจได้ ความรู้สึกได้ บางทีก็เกิดปลาบปลี้มจนจนลुकก็มี แต่ในที่สุดก็แสดงว่าถ้าเราทำไป ๆ ก็อาจจะล้างสมองเขาได้ อาจจะทำให้จิตใจเขาเปลี่ยนไปได้ ฉะนั้นการดนตรีนี้ก็เป็นโยบายของคนทั่วไปที่ไม่ได้เล่นดนตรีไม่ได้แต่งเพลง ไม่ได้ร้องเพลงแต่ก็ฟังเพลงก็ถึงจิตใจของเขาได้ เท่ากับทำให้จิตใจเขามีความเบิกบานก็ได้ ความเศร้าหมองก็ได้ ความตื่นเต้นก็ได้ ชักจูงต่าง ๆ ได้ นี่คือความสำคัญของการดนตรีซึ่งเหนือศิลปะอื่น ๆ

ฉะนั้น การดนตรีนี้จึงมีความสำคัญสำหรับประเทศชาติสำหรับสังคม ถ้าทำดี ๆ ก็ทำให้คนเขามีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานการ ก็เป็หน้าทีส่วนหนึ่งทีให้ความบันเทิง ทำให้คนทีกำลังใจมีกำลังใจขึ้นมาได้ คือเร้าใจได้ คนกำลังไปทางหนึ่งทางทีไม่ถูกต้อง ก็อาจจะดึงให้กลับมาในทางทีถูกต้องได้ ฉะนั้นดนตรีนี้ก็มีความสำคัญอย่างยั้ง จึงพูดได้กับท่านทั้งหลายทีเกี่ยวข้องกับการดนตรีในรูปการณต่าง ๆ ว่ามีความสำคัญ และต้องทำให้ถูกต้อง ต้องทำดีทีถูกต้องในทางหลักวิชาของการดนตรีอย่างหนึ่ง และก็ถูกต้องตามหลักวิชาของผู้ทีมีศีลมีธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะทำให้เป็นประโยชน์อย่างมาก เป็นประโยชน์ทั้งต่อส่วนรวมทั้งส่วนตัว เพราะก็อย่างทีกล่าววาทเพลงนี้มันเกิดความปิติภายในของตนเองได้ ความปิติในผู้อื่นได้ ก็เกิดความดีได้เกิดความเสียก็ได้ ฉะนั้น ก็ต้องมีความระมัดระวังให้ดี

ก็ได้ชักนิยายเกี่ยวข้องกับเพลงมาพอสมควรก็ขอเติมอีกนิดว่าเรื่องศึลาฤกษ์ ได้ยินมาวาทดินทีจะสร้างสมาคมั้นมีปัญหานิดหน่อย เขาจะมีการแลกทีอะไรกันบ้าง อันนั้นก็ทำให้มีบางพวกบางคนคิดวาทเป็นสิ่งที่น่าหนักใจ เพราะเหมือนบอกรวาทจะเอาตรงนี้แล้วก็จะเปลี่ยนไปเอาตรงโน้น ความจริงอย่าไปเป็นกังวลในเรื่องนี้ ถ้าเจตนาอยู่วาทจะสร้างสมาคมทีทำการของสมาคม และก็มีทีทีเหมาะสมก็เอาทีทีเหมาะสมนั้นเกิด ไม่ต้องเป็นห่วง

เป็นโยว่าการย้ายที่จะผิดหลักหรือเป็นผิดจุดประสงค์อะไร ได้ยินว่าทางที่ใหม่นี้อาจจะแคบลงไปหน่อย แต่ว่าจะมีการชดเชยเป็นการเงิน เงินนั้นก็อาจจะกลายเป็นเหมือนว่าทำประโยชน์จากที่ดินที่ได้มา อันนั้นไม่ใช่ เขาจะให้เปลี่ยนที่นั้นเพื่อความสะดวก เข้าใจว่ามีโรงเรียนอะไรจะทำให้โรงเรียนนั้นพื้นที่ถูกตัดไปครึ่งก็เห็นใจเขา แต่เขาก็จะชดเชยในส่วนที่ขาดไปบ้าง ขอให้ถือว่าที่ชดเชยนั้นก็เอากลับเข้ามา และก็ถือว่าเป็นทุนริเริ่มสำหรับสร้างสมาคมก็แล้วไป ก็ควรจะถือเป็นอย่างนั้น ไม่ใช่ซื้อไม่ใช่ขาย อันนี้ถ้าตกลงกันแล้วก็แล้วไป ถ้ายังไม่ได้ตกลงใจชัดเจนในทางนี้ ก็คงหมดความชัดเจนได้ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่จะน่าเกลียดอะไร เพราะว่าที่เขาชดเชยนั้นเราก็มานำมาเป็นทุนในการสร้าง ก็ไม่น่าเกลียด เรียกร้อยดี

ถ้าพูดถึงดนตรีนี้ก็พูดได้อีกมากหลายแต่เราก็ขอพูดเพียงแค่นี้ และขอให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการดนตรีได้ปฏิบัติดนตรี หรือปฏิบัติในเรื่องของการดนตรี ด้วยความร่าเริงใจ ด้วยความตั้งใจที่ดีแล้วก็เท่ากับทำให้ทุกคนได้รับความบันเทิง ทั้งผู้ที่ปฏิบัติคือในด้านการแต่งเพลง หรือในด้านการเรียบเรียงเสียง ในการปฏิบัติในการทำทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดนตรี ขอให้ทำต่อไปด้วยความตั้งใจที่ดี ก็จะได้ความชื่นใจความปิติของตัวเอง และจะทำให้คนอื่นที่ฟังที่ได้ประโยชน์จากเพลงนั้นเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ให้มีความร่าเริงใจ มีความเข้มแข็งเท่ากับทุกคนได้ช่วยส่วนรวมให้เป็นปึกแผ่น

ก็ขอให้ทุกคนได้มีกำลังกายใจพร้อมสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติงานซึ่งก็นับว่าเป็นหน้าที่ หน้าที่ต่อตนเอง หน้าที่ต่อส่วนรวมให้ดีที่สุด ก็ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จในงานการของตนทั่วทุกคน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น อีกวาระหนึ่งทั้งมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่า มหาวิทยาลัยพยายามที่จะดำเนินและขยายงานด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จอย่างสำคัญในครั้งนี้

ผู้ที่ศึกษามาจนสำเร็จขั้นปริญญาได้เช่นนี้ ต้องถือว่ามีความตั้งใจที่มั่นคงและแน่วแน่อยู่มาก ทั้งต้องมีความคิดพิจารณาและความเพียรพยายามอยู่ไม่น้อย เพราะวิชาการในขั้นนี้มีไข่ง่าย จำเป็นต้องใช้เวลาอดทนศึกษาเป็นเวลาแรมปี จึงจะสำเร็จได้ครบถ้วนแน่นแฟ้น ยิ่งกว่านั้น มักจะมีอุปสรรคขัดขวางและสิ่งเย้ายวนมาคอยชักนำให้เสียการอยู่ตลอดเวลา กว่าที่จะสำเร็จ แต่ละคนต้องระมัดระวังตั้งตัวตั้งใจเล่าเรียนอย่างสุดกำลัง ข้าพเจ้าใคร่ขอให้บัณฑิตพยายามรักษาจิตใจอันแน่วแน่ และความเพียรพยายามอันเหนียวแน่น ที่เคยช่วยให้ประสบผลสำเร็จมาแล้วนี้ ไว้ให้มั่นคง ไว้สำหรับประกอบกิจการงาน พร้อมกับต่อสู้อุปสรรคและความยากลำบาก รวมทั้งสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ในชีวิตของท่าน เพราะในการครองชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่การงานต่อไปนั้น มีสิ่งกีดขวางความสำเร็จอยู่มากมายนักมากยิ่งขึ้นกว่าในเวลาเรียนหลายเท่า แต่ละคนต้องอาศัยความจริงใจและตั้งใจอันมั่นคง ต้องใช้ความรู้ ความคิด ความเข้มแข็งอดทน พร้อมทั้งความสามารถทุกอย่างให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด รวมทั้งต้องพยายามร่วมแรงร่วมงานกันโดยประสานสอดคล้องทุก ๆ ฝ่ายทั่วกันด้วยจึงจะช่วยให้สามารถสร้างตนสร้างประเทศชาติให้เจริญมั่นคงสมใจนึกได้

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิโดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๔

การมาพบกันในลักษณะนี้ก็กระทำมาหลายปีแล้ว นับว่าเป็นการพบปะในครั้งหนึ่ง ๆ ที่มาประสาทปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เข้าใจว่าการพบปะกันอย่างนี้คงได้ผลดี เพราะว่าตามที่ฟังรายงาน ของนายกลโมสร กิจกรรมต่าง ๆ นั้น ก็นับว่าเป็นประโยชน์ทั้งนั้น เป็นการพัฒนาขึ้นมาจากการที่ได้มีงานกิจกรรม ต่าง ๆ เมื่อหลายปีมาแล้ว และการทำให้มีกิจกรรมเช่นนี้ก็เชื่อได้ว่ามีผลดีมาก เพราะว่ามาบัดนี้จำนวนผู้สำเร็จ การศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้ก็เพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นไม่ใช่เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นเท่านั้นเอง แต่ก็เพิ่มขึ้นเป็นตามส่วน

เคยมาพูดเมื่อปลายปีแล้วว่า มหาวิทยาลัยนี้ถ้าจะให้คะแนน เวลานั้นได้ให้คะแนนตก ได้คะแนนประมาณ ๓๐ เปอร์เซนต์ นั่นก็เรียกว่าตก ที่ให้คะแนนนี้ไม่ได้ให้เป็นหน่วยกิต ให้เป็นเปอร์เซนต์ เพราะว่าจำนวนนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยกับจำนวนที่สำเร็จการศึกษาในครั้งนั้น ดูเหมือนมหาวิทยาลัยอายุได้ประมาณ ๑๐ ขวบ ก็ควรจะ มีจำนวนให้สมดุลกัน มาปีนี้ถ้าฟังรายงานของอธิการบดีก็เห็นได้ว่าจะให้คะแนนได้ประมาณ ๘๐ เปอร์เซนต์ ซึ่งนับ ว่าดี ถ้าจะให้ก็ให้เกียรตินิยมได้แล้ว ว่ามหาวิทยาลัยนี้มีความก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก ถ้าดูในด้าน การสนับสนุนจากงบประมาณ ก็นับว่าได้สนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินและการบริจาคเป็นจำนวนมากขึ้น ทุกปี ในปีนี้ถ้าเปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เป็นอันว่าเป็นจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อ ๑ คน ถ้านับเป็นต่อจำนวนของนิสิตนักศึกษา ก็เป็น ๑๐๐,๐๐๐ ต่อคน ต่อปี ก็นับว่าเป็นจำนวนเงินที่ไม่ใช่น้อย หมายความว่าแต่ละคน ๆ ที่นั่งอยู่ที่นี้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน เฉพาะสำหรับการสนับสนุนของงบประมาณแผ่นดิน ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อถึงจบการศึกษาแล้วก็เฉลี่ยประมาณคนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นเงินมิใช่น้อย ถ้าเราพูด ถึงเงิน จะมาว่ากันว่าพูดเรื่องเงินเป็นเรื่องวัตถุนิยม แต่ว่าเราก็ต้องพูดเหมือนกัน เพราะว่าเงินนั้นมันหาไม่ได้ ง่าย ๆ ต้องหาเป็นงบประมาณ งบประมาณแผ่นดินนั้นก็มาจากภาษีอากร เงินภาษีอากรก็เท่ากับต้องแบ่งมา จากประชาชนทั้งประเทศ ซึ่งประชาชนทั้งประเทศก็ยินดีที่จะเสียภาษี แต่ว่าภาษีนั้นถ้ามาใช้โดยดีเขาก็ไม่เสียตาย เงินนี้มาส่งเสริมให้ท่านทั้งหลายที่นั่งอยู่ที่นี่ได้สามารถช่วยเหลือหาความรู้ตามความประสงค์ ซึ่งเป็นความประสงค์ที่ ถูกต้อง เป็นความประสงค์ที่ดี ที่น่าชม เพราะว่าคนเราถ้าช่วยเหลือหาความรู้ และสามารถหาความรู้ใส่ตัวนั้นนับ ว่าเป็นสิ่งที่น่าชมมาก เท่ากับเป็นผู้ที่สามารถดำเนินงานในอนาคตเพื่อให้ส่วนรวมของประชาชนทั่วประเทศมี

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ความก้าวหน้ามั่นคงได้

ก็อยู่ในข้อหนึ่งของนายกลโมสรว่าเป็นเรื่องของวิชาการ และกิจกรรมของสโมสรก็ได้ทำกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง ข้อหนึ่งก็คือได้ทำกิจกรรมทางด้านวิชาการ ใน ๔ กิจกรรม ๔ จำพวกที่ได้แจ้งนั้นก็เป็นการแรก จำพวกที่ ๒ กิจกรรมในด้านส่งเสริมการกีฬานั้นก็ถือว่าเป็นการอบรมร่างกายให้แข็งแรง รวมทั้งจิตใจนักกีฬาที่จะทำให้คนเรามีความสามารถที่จะฟันฝ่าอุปสรรค และร่วมมือกันร่วมแรงกันทำงานเพื่อส่วนรวมได้ ข้อที่ ๒ นี้ ก็นับว่าเป็นการเสริมข้อที่ ๑ ที่จะหาวิชาการใส่ตัว และทำให้วิชาการนี้ก้าวหน้า ในกิจกรรมต่อไปก็คือการออกไปทำประโยชน์ อันนี้ก็นับว่าดีมาก เพราะว่าผู้ที่กำลังเรียนรู้อาชีพ ย่อมจะต้องปฏิบัติงานนั้น ๆ ด้วยเหมือนกัน ให้เห็นประจักษ์ว่างานที่ตนเรียน คือวิชาการที่ตนเรียนเอาไว้สำหรับทำงานจริง ๆ และงานนั้นไม่ใช่เพียงแต่ว่าเป็นงานเพื่องานเท่านั้นเอง จะต้องเป็นงานเพื่อส่งเสริมให้คนอื่นที่ไม่มีความรู้เท่า ไม่มีกำลังเท่า สามารถที่จะได้ประโยชน์ การที่ออกไปช่วยในด้านต่าง ๆ ที่รายงานนั้น ก็นับว่ามีความสำคัญสำหรับส่วนรวม คือผู้ที่มีความรู้หรือสนใจในความรู้ ก็ต้องแผ่ความรู้นั้นออกไป จุดสำคัญที่อยู่ที่ว่าแต่ละคนที่ออกไปนั้น ได้ใช้วิชาความรู้ที่ทราบที่รู้มาที่เรียนมาโดยทันที คือเรียนมาแล้วก็ออกไปปฏิบัติงานก็เห็นว่าดี ก็ใช้ได้ เป็นการยืนยันว่าวิชาการที่ตนเรียนตนศึกษามาใช้ได้จริง ๆ ฉะนั้นก็กลายเป็นงานกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีประโยชน์แก่ตนเองด้วย คือเป็นการยืนยันว่าที่ตนเรียนนั้นไม่ใช่โคลมลอย เป็นเรื่องที่มีประโยชน์จริง นอกจากนั้นก็เป็นการฝึกจิตใจของตนเองให้รู้จักว่าคนเราเกิดมาแล้วต้องชวนช่วยหาความรู้ และต้องพยายามที่จะแผ่ความรู้ด้วย เป็นการแผ่ความหวังดีต่อผู้อื่น การแผ่วิชานั้นเป็นการแผ่เมตตา คือ เรามีโชคดีเราจะต้องดูว่าคนอื่นที่มีโชคไม่ดีเท่ากับเรา เราก็ต้องช่วยเขา ฉะนั้นกิจกรรมในจำพวกที่ ๓ นี้ก็นับว่าเป็นประโยชน์สำหรับส่วนรวม และเป็นประโยชน์ต่อตนเองอย่างมากมาย ส่วนกิจกรรมประเภทที่ ๔ นั้น ก็มีประโยชน์และเป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะเหตุว่าประเพณี วัฒนธรรม ศิลปะของชาตินั้น นับว่าเป็นการสะสมความรู้ สะสมความละเอียดอ่อนของคนไทยเรา ซึ่งนับว่าคนไทยเรามีวัฒนธรรม มีศิลปะของเรา มีสิ่งที่ดีที่งามทุกอย่างของเรา เป็นของเราแท้ ๆ ไม่ใช่เหมือนหลายประเทศที่ศิลปวัฒนธรรมของเขาไม่ได้มีเป็นของตัวเองแท้ ๆ ต้องขอยืมจากคนอื่น ของเรานี้ไม่ต้องขอยืม เราก็ต้องรักษาอย่างที่กล่าวในรายงานว่าสมควรที่จะรักษา ก็สมควรจริง ๆ ฉะนั้นกิจกรรมทั้ง ๔ ที่ได้ปฏิบัติมา ที่ได้ทำมา ก็นับว่าดีมาก การวางโครงการต่าง ๆ ของกิจกรรมของสโมสรก็มีความสำคัญมาก และแสดงว่าได้พัฒนาตนเอง ได้พัฒนาการเรียน พัฒนาการใช้เวลาว่างได้เป็นอย่างดี

และผลอาจจะถามว่ามีผลอะไร ก็แสดงออกมาเป็นที่ประจักษ์แล้วว่ามหาวิทยาลัยนี้เป็นส่วนรวม มหาวิทยาลัยก็ประกอบด้วยอาคารต่าง ๆ เครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์ของคนคือครูบาอาจารย์ รวมทั้งนิสิตและนักศึกษาผู้ที่มาเรียน ทั้งหมดนี้มหาวิทยาลัยมีความก้าวหน้า เพราะว่าทุกส่วนทุกคนได้มีส่วนที่จะทำให้มหาวิทยาลัยนี้เจริญก้าวหน้า ซึ่งปรากฏออกมาด้วยผลที่ได้แจกปริญญาวันนี้ ซึ่งได้บอกขั้นตอนนี้ว่ามหาวิทยาลัยนี้ถ้าดูในแง่จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษานี้ ได้เปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษาปัจจุบันก็นับว่าได้คะแนนที่ดี และเป็นผลที่ดี

วันนี้ รู้สึกว่าอารมณ์ดีพูดจาไม่ขวางหู คือตามธรรมดาตามายืนอยู่ที่นี้ก็พูดขวางหู ขัดหู ไม่ค่อยชอบใจกัน แต่ว่าวันนี้ก็พูดอย่างนี้ เพราะมากี่มีความชื่นบาน อากาศก็ดีและลมก็เย็นดี ก็ขอให้ทุกคนได้รักษาความดี ได้รักษาความกระตือรือร้น ได้รักษาความเพียรพยายาม ได้รักษาความเข้มแข็งไว้ และก็รักษาความร่าเริง รักษาความมีจิตใจเบิกบานนี้ต่อไป จะทำให้แต่ละคนมีความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา สิ่งที่ปรารถนาในปัจจุบันนี้ก็คงต้องเป็นความสำเร็จในการศึกษา ก็ขอให้ทุกคนรักษาความเบิกบาน ความเข้มแข็งไว้ เป็นพรที่ให้ทุกคนมีความสำเร็จ ทั้งกายทั้งใจเข้มแข็ง เพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง และผลสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราชาโฆวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๒๙

วันเสาร์ ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๔

ขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยและพุทธสมาคมเครือทั่ว
ราชอาณาจักรมาประชุมพร้อมกันอีกวาระหนึ่ง เป็นครั้งที่ ๒๙ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในการปฏิบัติงานส่งเสริม
เสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและศีลธรรมจรรยาของประชาชน ตลอดจนการเสริมสร้างจริยธรรมแก่เยาวชน.

ธรรมะในพระพุทธศาสนามีความหมดจดบริสุทธิ์และสมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยเหตุผล ซึ่งบุคคลสามารถจะศึกษา
และปฏิบัติด้วยปัญญาความเพ่งพินิจ ให้เกิดประโยชน์คือความเจริญผาสุกแก่ตนได้อย่างแท้จริง ตั้งแต่ประโยชน์
ขั้นพื้นฐาน คือการตั้งตัวได้เป็นปกติสุขจนถึงประโยชน์ขั้นประมัตต์ คือหลุดพ้นจากเครื่องเกาะเกี่ยวร้อยรัดทุก
ประการ. ข้อนี้เป็นลักษณะพิเศษในพุทธศาสนา ซึ่งทำให้พระพุทธศาสนามีคุณค่าประเสริฐสุด.

ท่านทั้งหลายมาร่วมกันทำงานด้านส่งเสริมทำนุบำรุงพระศาสนาและศีลธรรมจรรยาเช่นนี้ ย่อมมีหน้าที่
โดยตรงที่จะต้องอธิบายเผยแพร่พุทธธรรม. ควรจะต้องถือเป็นภาระสำคัญอันดับแรกที่จะต้องรักษาความบริสุทธิ์
หมดจดของพุทธธรรมไว้ตลอดเวลา. รองจากนั้น ก็ต้องระมัดระวังในการอธิบายสั่งสอนให้มาก ให้พอเหมาะพอควร
แก่เหตุแก่บุคคล ทั้งให้ถูกต้องตรงตามแบบแผนในทางพระพุทธศาสนาด้วย คือต้องพยายามใช้วิธีแนะนำตามเหตุผล
ให้ผู้ฟังเห็นประจักษ์จริงและศรัทธาเชื่อถือโดยตัวของเขาเอง. การบำเพ็ญกรณียกิจของท่านในด้านจรรโลง
พระศาสนา จึงจะอำนวยผลอันบริสุทธิ์และบริบูรณ์ทุกแง่ทุกส่วนตามศรัทธาและความปรารถนาที่ตั้งไว้.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้ดำเนินไปได้โดยเรียบร้อยบรรลุประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ และขอให้ทุก
ท่านที่มาร่วมชุมนุมประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓ ณ โอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาโดยลำดับทุกด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ก่อนที่บัณฑิตจะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่างคนก็ได้ผ่านการศึกษาขั้นต้น มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในตนเองมาแล้ว บางคนก็เคยทำงานรับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ มาก่อนคนละหลาย ๆ ปี เมื่อมาได้รับการศึกษาระดับสูงเพิ่มเติมอีก จนสำเร็จปริญญาเช่นนี้ ก็ย่อมมีความรู้และประสบการณ์เชี่ยวชาญขึ้นอีกมาก สามารถที่จะรับผิดชอบการงานได้ดีขึ้น สูงขึ้น และกว้างขวางออกไป ด้วยเหตุนี้ แต่ละคนจึงต้องถือว่า นับแต่บัดนี้ไป ตนเองมีภาระรับผิดชอบสูงและหนักแน่นยิ่งขึ้นตามภูมิความรู้ สมควรและจำเป็นที่สุดที่จะต้องใช้วิชาความสามารถที่มี สร้างสรรค์ความเจริญ ความดีงาม ด้วยความตั้งใจขวนขวายและอุตสาหะพยายาม ให้เกิดประโยชน์แก่ตน แก่ส่วนรวม และแก่ประเทศชาติ ให้สมควรกับวิทยฐานะและความรับผิดชอบที่มีเพิ่มขึ้นตามที่กล่าวแล้ว แล้วผลของการปฏิบัติบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพของทุกคนทุกฝ่าย ที่สอดคล้องสนับสนุนเกื้อกูลกัน จะเกิดเป็นความมั่นคงและผาสุกสมบูรณขึ้นในบ้านเมืองทันตาเห็น

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งโรจน์ในหน้าที่การงาน และขอให้ท่านทั้งปวงที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้

เมื่อวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ก่อนที่บัณฑิตจะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่างคนก็ได้รับการศึกษา มีวิชาความรู้ มีประสบการณ์ของตนเองมาแล้ว เมื่อมาได้รับการศึกษาระดับสูงเพิ่มเติมอีก ก็ย่อมมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น แต่ละคนควรจะต้องถือว่ามีความรับผิดชอบสูงขึ้น และต้องตั้งใจพยายามใช้ความรู้ความสามารถของตัวเอง สร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ ให้ได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ให้สมควรแก่ภูมิรู้

วันนี้ ใครจะกล่าวเพิ่มเติมว่า ในการนำความรู้ความสามารถมาใช้ทำงาน ให้ได้ผลที่เป็นประโยชน์เป็นความถูกต้องแต่ฝ่ายเดียว โดยไม่มีโทษมีความเสียหายเจือปนด้วยนั้น บุคคลจำเป็นต้องอาศัยความเห็นความเข้าใจอันกระจ่างแจ่มชัด ที่เรียกว่า “ปัญญา” เป็นเครื่องชี้ชัดตัดสิน จึงจะทำได้สำเร็จจริง และ “ปัญญา” ความเห็นชัดเข้าใจชัดนี้ จะเกิดได้ ก็ด้วยการฝึกฝน คือฝึกสำรวมระมัดระวังตัวให้อยู่ในระเบียบปฏิบัติที่ติงาม ฝึกหัดตั้งใจไว้ให้มั่นคงในความเป็นกลาง ไม่ให้อคติประการใดประการหนึ่งเข้าครอบงำ ให้มีแต่เหตุผลตามเป็นจริง เท่าที่เป็นจริงเท่านั้น เป็นเครื่องบ่งบอก เป็นเครื่องวัดเรื่องราว กรณีทุกสิ่งทุกอัน บรรดาที่เข้ามากระทบถูกต้องเกี่ยวข้องกับ ความเห็นเข้าใจชัดนี้ ยิ่งเกิดชัดเท่าใด ก็ช่วยให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้นเท่านั้น บัณฑิตจึงสมควรยิ่งและจำเป็นยิ่ง ที่จะพยายามตั้งใจทำใจให้เที่ยงตรงเป็นกลาง เพื่อสร้างเสริมความเห็นความเข้าใจอันแจ่มชัดถูกต้อง ก็สามารถพาตัวให้ก้าวถึงความเจริญและความผาสุกสวัสดิ์ได้เป็นแน่นอน

ขออวยพรให้ทุกคนมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลัง คือกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด เพื่อสามารถเอาชนะอุปสรรคและความชั่วความเสื่อมในชีวิตได้ และมีความสุขความก้าวหน้ารุ่งเรืองทุก ๆ สถานตามที่ปรารถนา โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓ อีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

เมื่อครั้งก่อน ได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า บัณฑิตแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของตนเองมา ก่อนแต่ที่จะเข้ามหาวิทยาลัยแล้ว ยิ่งได้มาศึกษาวิทยาการระดับสูงเพิ่มเติมจนสำเร็จปริญญา ก็ยังมีความรู้ ความคิด และประสบการณ์ เชี่ยวชาญาญขึ้น จึงควรจะมีการรับผิดชอบมากขึ้นสูงขึ้นด้วย ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานให้เกิดประโยชน์แก่ตัว แก่ส่วนรวม และแก่ชาติกว้างขวางหนักแน่นขึ้น และการจะทำงานให้ได้ผลเป็นประโยชน์เป็นความถูกต้องแต่ทางเดียว โดยไม่ให้มีโทษเสียหายนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างชัด คือปัญญา เป็นเครื่องชี้ชัดตัดสิน ผู้หวังความเจริญและความมั่นคงสวัสดิ์ จึงควรอบรมฝึกฝนปัญญาให้เกิดขึ้นในตัว ด้วยการสำรวม ระวังตั้งตัวอยู่ในระเบียบอันดีงาม และตั้งใจให้มั่นคงเป็นกลาง ไม่ปล่อยให้อคติต่าง ๆ เข้าครอบงำ

วันนี้จะขอเสริมแก่ท่านทั้งหลายว่า ความสำเร็จอันดีงามในการกระทำทุกอย่างนั้น ยังต้องอาศัยกำลังแห่งคุณธรรมสำคัญประกอบเกื้อกูลด้วยอย่างน้อยอีกสองประการ ประการหนึ่ง คือความตั้งใจจริงที่จะทำให้จนสำเร็จ ในเมื่อเล็งเห็นประโยชน์และความถูกต้องในสิ่งที่ทำโดยชัดแจ้งแล้ว อีกประการหนึ่ง ได้แก่ความมีสติรอบคอบ ซึ่งจะคอยติดตามควบคุมระดับระครองความคิดและการกระทำทุกอย่าง ทุกชั้นทุกตอน ให้อยู่ในหลักเกณฑ์และแนวทางคุณสมบัตีสองประการนี้ ถ้านักปฏิบัติงานได้ “เจริญ” คือฝึกฝนให้มีขึ้นพร้อมบริบูรณ์แล้ว จะเป็นหลักประกันได้แน่นอนกว่าหลักประกันทั้งปวง ว่าชีวิตนี้จะประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งความสุขและความเจริญโดยสมบูรณ์ทุก ๆ ประการ

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนมีความสมบูรณ์แข็งแรงด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา มีความสวัสดิ์คือปลอดภัยจากภัยทุก ๆ ประการ ตลอดกาลทุกเมื่อไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันศุกร์ ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓ อีกครั้งหนึ่ง เป็นคำรบที่สี่ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ผู้ที่มีความรู้สูงขึ้น จะต้องถือว่ามีความรับผิดชอบสูงขึ้นด้วย และต้องทำประโยชน์สร้างสรรค์ให้มากขึ้นสมกับภูมิรู้ด้วย และการจะปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้เกิดผลที่เป็นประโยชน์เป็นธรรมได้แท้จริงนั้น บุคคลจะต้องใช้ปัญญา คือความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างชัด เป็นเครื่องตัดสินใจโดยตลอด ทั้งต้องตั้งใจทำให้จริง ให้ต่อเนื่อง โดยมีสติ ความรอบคอบระมัดระวัง คอยควบคุมประคับประคองการกระทำของตนทุกขณะ จึงจะมีหลักประกันว่าจะประสบความสำเร็จและความสุขความเจริญในชีวิตได้แน่นอน

วันนี้ใครจะกล่าวเสริมกับท่านทั้งหลายว่า การจะพัฒนาสร้างเสริมกิจการงานใด ๆ ให้เจริญก้าวหน้าไปจนบรรลุเป้าหมายที่ประสงค์นั้น จำเป็นต้องเริ่มต้นจากพื้นฐานของกิจการนั้นก่อน คือเริ่มต้นด้วยการพิจารณาสำรวจสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้ทราบแน่ชัด การทราบชัดถึงพื้นฐานโครงสร้างของงาน จะทำให้ประมาณกำลังความสามารถที่จะพัฒนาต่อไป และกำหนดรู้แนวทางที่จะปฏิบัติได้โดยถูกต้อง เมื่อกำหนดแนวทางได้แล้ว ก็วางขั้นตอนปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับ ทีจะขึ้น ต่อจากนั้น ก็ลงมือปฏิบัติให้จริง ด้วยความหนักแน่น ต่อเนื่องเป็นกระบวนการ โดยสมควรและพอเหมาะแก่เหตุแก่สถานะแวดล้อม ก็จะเป็นปัจจัยประกอบกันให้กิจการทุกอย่างก้าวหน้าไปจนบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์บริบูรณ์ทุกประการ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานจงทุกสิ่งทุกประการทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓ อีกครั้งหนึ่ง เป็นคำรบที่ห้า ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ข้าพเจ้ามาพูดกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงเรื่องการปฏิบัติงานเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงของแต่ละคนและของประเทศชาติแล้วรวมสี่ครั้ง ครั้งที่ห้านี้จะสรุปสาระให้ท่านทั้งหลายทราบ

ข้อแรก ได้พูดถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของบัณฑิต ว่าบัณฑิตเป็นผู้มีภูมิความรู้และความสามารถสูงขึ้นมาแล้วดังนี้ จะต้องถือว่ามิหน้าที่รับผิดชอบในการงานสูงขึ้น และต้องทำประโยชน์สร้างสรรค์ให้มากขึ้นด้วยให้สมควรแก่วิทยฐานะของตัว ข้อที่สอง ในการทำงานให้ได้ผลเป็นประโยชน์และเป็นความถูกต้อง ไม่เจือปนด้วยโทษนั้น บุคคลจะต้องอาศัยปัญญา ความรู้ความเข้าใจอันแจ่มชัด ที่เกิดจากความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นในความเป็นกลาง ปราศจากอคติ เป็นเครื่องชี้ชัดตัดสิน พร้อมทั้งต้องมีความตั้งใจจริง ที่จะชวนช่วยกระทำการให้ตลอดจนแล้วเสร็จ และความมีสติรอบคอบระมัดระวัง เป็นเครื่องควบคุมระดับประการการคิดการปฏิบัติของตนอยู่เสมอด้วย และข้อที่สาม ได้กล่าวถึงหลักการปฏิบัติพัฒนาสร้างเสริมงานให้บรรลุผลตามจุดหมายว่าการพัฒนางานสู่จุดหมายใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องเริ่มจากพื้นฐาน คือต้องพิจารณาสถานะปัจจุบันของงานที่มุ่งจะสร้างเสริม ให้ทราบชัดก่อน ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ประมาณกำลังความสามารถและกำหนดแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้อง ต่อจากนั้น ก็ต้องวางขั้นตอนปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับ ไม่ให้ผิดพลาด แล้วจึงลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ด้วยความหนักแน่น ให้พอเหมาะพอควรแก่เหตุและสถานะแวดล้อมทั้งปวง ก็จะเป็นหลักประกันความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในการปฏิบัติงานทุกอย่างได้ หวังว่าบัณฑิตจะได้นำข้อแนะนำดังกล่าวนี้ ไปพิจารณาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การงานของแต่ละคนต่อไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานจงทุกสิ่งทุกประการทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันเสาร์ ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ทำพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และขอแสดงความยินดีด้วยที่ได้รับยศสูงขึ้นไป ซึ่งนับว่าเป็นเกียรติสำหรับตนเอง ในเวลาเดียวกันก็ต้องตั้งข้อสังเกตว่า เพราะยศยิ่งสูงก็ยิ่งมีเกียรติมาก และยิ่งมีเกียรติมากก็ยิ่งมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งในด้านการงานที่จะต้องทำเพื่อความก้าวหน้าด้วยความตั้งใจจริง ทั้งในด้านส่วนตัวด้วย ความประพฤติปฏิบัติของตนเอง ก็จะต้องมีความระมัดระวังรอบคอบยิ่งขึ้น เพราะว่ายิ่งมีเกียรติสูง ก็ต้องมีความรับผิดชอบและมีความเกรงขามขึ้น งานการที่กระทำใด ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ก็ทำประโยชน์ได้มาก ถ้าทำการใดยอมสำเร็จเป็นที่ประจักษ์มากขึ้นเหมือนกัน ข้อนี้ทั้งความยินดีทั้งความรับผิดชอบ ก็ปรากฏอยู่ในสัญญาบัตรกันทุกคน และกว่าจะได้เป็นนายตำรวจชั้นนายพลอาจจะได้รับสัญญาบัตรเช่นนี้มาถึง ๖-๗ ฉบับแล้ว ซึ่งในสัญญาบัตรนี้มีข้อความแสดงความยินดีเป็นการอวยพรอยู่ในตัว และมีคำเตือนว่าให้ปฏิบัติตัวและปฏิบัติงานให้เข้มแข็ง มีความยุติธรรม การบังคับบัญชาหรือให้บังคับบัญชาก็ตาม ทั้งการปฏิบัติให้อยู่ในกรอบนั้น มีอยู่ทุกฉบับเหมือนกัน ฉะนั้นการที่ท่านได้รับสัญญาบัตรแล้ว ก็ถือเป็นประโยชน์ที่ว่าเป็นการเตือนใจว่างานกระทำดีแล้วยอมเป็นรากฐานทำไม่ดีก็อาจจะเป็นข้อเสียหายได้ ส่วนข้อเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นได้แก่ตนเอง รวมทั้งเกิดขึ้นแก่งานและส่วนรวมได้มาก ถ้าดีก็ยิ่งเป็นเกียรติเพิ่มขึ้นแก่ตนเองแก่งานและแก่ส่วนรวม

ฉะนั้นก็ขอสรุปในการให้พร ณ โอกาสนี้ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีจิตใจที่มั่นคง ที่เข้มแข็ง มีความตั้งใจที่จะทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความซื่อตรง มีวิชาการที่เข้มแข็ง และจะได้รับพรตามที่ปรารถนาของทุกคน คือความสำเร็จของงาน ก็คือกายคือใจ ขอให้ท่านทั้งหลายประกอบกันทำงานด้วยกายและใจที่สมบูรณ์ บริบูรณ์ ทุกอย่างสามารที่จะปฏิบัติงานของตน ปฏิบัติตัวให้ดีเป็นผลสำเร็จทุกประการ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายจงประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย
ในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๒๕

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๔

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะขึ้นปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ แล้ว ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพรปีใหม่แก่ท่านทั่วกันทุกคน

ขอขอบใจท่านเป็นอย่างมาก ที่มีน้ำใจไมตรีร่วมมือสนับสนุนการทำงาน of ข้าพเจ้าทุกอย่าง เป็นกำลังส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติกรต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี อีกประการหนึ่ง การที่ท่านทั้งปวงพร้อมกันแสดงมุทิตาจิตพลอยยินดีกับลูกสาวคนเล็กในการหมั้นเมื่อเดือนตุลาคมที่แล้วนั้น ทำให้เขาปลาบปลื้มใจและประทับใจในมิตรจิตและความหวังดีของท่านอย่างยิ่ง ในเดือนมกราคมนี้ ท่านทั้งหลายคงจะได้ร่วมยินดีในการเสกสมรสของเขาอีกครั้งหนึ่ง

ปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๒๕ นี้ นับเป็นปีสำคัญพิเศษสำหรับชาวเราทุกคน ด้วยเป็นปีที่กรุงรัตนโกสินทร์มีอายุครบ ๒๐๐ ปี และทุก ๆ ฝ่ายจะจัดพิธีสมโภชเป็นการใหญ่ทั่วทั้งประเทศ ในวาระนี้ นอกเหนือจากที่จะฉลองกันด้วยความรื่นเริงยินดีแล้ว ควรอย่างยิ่งที่ท่านทั้งหลายจะพึงพินิจถึงกาลที่ผ่านมาแล้วให้เห็นคิดพร้อมกันไปด้วย

ข้าพเจ้าเห็นว่าคนไทยทุกคนควรจะได้ย้อนคิดถึงบรรพชนของเราโดยลำดับมาว่าท่านได้ตั้งบ้านตั้งเมืองคือประเทศไทยในทุกวันนี้ ขึ้นมาได้อย่างไร ได้สร้างสมความเจริญความดีงามและรักษาไว้ให้ถาวรมาถึงทุกวันนี้ได้ด้วยความลำบากยากเข็ญเพียงไหน โดยที่ต้องเผชิญกับภัยอันตรายใหญ่หลวงมาหลายยุคหลายสมัย การที่คนไทยสามารถรักษาอิสรภาพ และความมั่นคงมาได้ยืนยาวถึงเพียงนี้ ก็เพราะมีจิตสำนึกมั่นอยู่ ว่าตนมีเผ่าพันธุ์ มีชาติประเทศ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นผู้มีอิสรภาพสมบูรณ์เต็มเปี่ยมมาโดยตลอด จึงทำให้เกิดความพร้อมเพรียงกล้าแข็ง ที่จะต่อสู้เพื่ออิสรภาพและความเป็นไทย ทั้งมีความเมตตา รักใคร่ สามัคคีปรองดองกันบำเพ็ญกรณียกิจทั้งปวงเพื่อประโยชน์เพื่อความเจริญมั่นคงแห่งส่วนรวม

ถ้าพวกเราทุกวันนี้ปรารถนาจะธำรงรักษาชาติประเทศและความเจริญมั่นคงนี้ ให้ยั่งยืนต่อไป ก็จะต้องทำจิตทำใจให้ได้อย่างบรรพบุรุษ คือรู้สำนึกตระหนักในชาติ ในเผ่าพันธุ์ไทย แล้วตั้งความคิดความเห็นของตน ๆ ให้ถูกต้องและหนักแน่นแน่วแน่ ในอันที่จะยึดถือประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นเป้าประสงค์ เลิกคิดถึงประโยชน์

เฉพาะตัว เฉพาะพวกพ้อง เป็นที่ตั้ง ไม่ขัดแย้งแข่งกันให้เสียประโยชน์ของแผ่นดิน ผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ก็ต้อง
เร่งกระทำให้จริง ให้สำเร็จลุกลงไปด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีความอุตสาหะขวนขวายโดยบริสุทธิ์ใจที่จะ
รักษาความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของคนไทยไว้ด้วยความเมตตาปรองดอง ตั้งญาติตั้งมิตรผู้มีความมุ่งมั่นเจริญต่อกัน

เมื่อคนไทยประพฤติปฏิบัติได้พร้อมเพรียงกันดังนี้ ผลงานของแต่ละคนก็จะประมวลและประสานกันเข้า
เป็นประโยชน์เป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ ที่จะยังให้เกิดความวัฒนาถาวรแก่ชาติแก่ประเทศ ยั่งยืนสืบไปได้ดัง
ปรารถนา

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งปวงให้
แคล้วคลาดจากภัยอันตราย ตลอดจนเหตุชั่วร้ายทุก ๆ ประการ บันดาลให้แต่ละคนมีกำลังกาย กำลังใจ กำลัง
ปัญญา และกำลังสามัคคีอันพร้อมมูล แข็งกล้า สามารถประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ อันเป็นประโยชน์ตน
ประโยชน์ชาติ ให้บรรลุผลเลิศได้ทุกสิ่ง ทั้งสามารถที่จะรักษาอิสรภาพ ความเป็นไทย และความเจริญรุ่มเย็นของ
บ้านเมืองไว้ให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปชั่ววันรัตนกาล

ขอให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข สิริสวัสดิ์ พิชิตมัจจุร และผลสำเร็จอันพึงประสงค์จงทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๔

เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันอาทิตย์ ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๕

ขอขอบใจที่ได้มาในวันนี้ และได้นำเงินมาเพื่อการกุศล สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการที่ท่านได้มาฝึก ได้สามารถที่จะดูงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในหน้าที่ของท่านต่อไป

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนี้ นับว่าเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงสุดที่ทางราชการได้จัดขึ้น และท่านทั้งหลายก็เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในสาขาต่าง ๆ มาจากหน่วยต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยสำคัญของประเทศ ประโยชน์ที่ได้ก็คือท่านได้มาศึกษาร่วมกัน ในด้านที่จะรักษาความมั่นคง และทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าไปได้ ที่ชื่อว่าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรก็บ่งให้เห็นว่า ทุกคนมีหน้าที่ที่จะป้องกันประเทศชาติ ให้อยู่ ให้อันคง และให้มีความก้าวหน้า แต่อาจจะทำให้เข้าใจผิดไปด้วยคำว่าป้องกันราชอาณาจักร ไปเข้าใจว่าเป็นการป้องกันจากหมู่ใด ศัตรูที่จะมาย่ำยีประเทศ แต่ความจริงก็มีความสำคัญยิ่งกว่าในด้านที่จะป้องกันศัตรูผู้ร้าย ป้องกันนั้นหมายถึงจะต้องรักษาด้วย และจะต้องปกครองให้ดี จะต้องใช้วิชาความรู้สร้างสรรค์ความเจริญที่จะไปพัฒนาด้วยพร้อมกัน จึงจะครบในงานของการป้องกันราชอาณาจักร คือ การป้องกันราชอาณาจักรนี้มีความสำคัญมาก ที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศจากหมู่มิตรศัตรู ทั้งในด้านการรุกรานเข้ามาโดยตรง รุกรานทางอ้อม และที่สำคัญจะต้องป้องกันมิให้ประเทศมีความเสียหายในด้านความเป็นอยู่ ซึ่งศัตรูหมู่ร้ายนั้นอาจจะเป็นเรื่องของความไม่เข้าใจกันก็มี ในเรื่องของผลประโยชน์ซึ่งขัดกันก็มี ในเรื่องแต่ละคนไม่สามารถที่จะเข้าใจงานของฝ่ายอื่นก็มี งานของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และหน้าที่ของผู้ที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนี้ ก็จะต้องมุ่งสร้างความเข้าใจกันในวิชาการต่าง ๆ ในหน่วยงานต่าง ๆ อันนี้เป็นความมุ่งหมายที่สำคัญที่สุด ถ้าทำได้ก็นับว่าท่านทั้งหลายจะได้ผ่านการศึกษาที่ถูกต้อง และเมื่อผ่านการศึกษาที่ถูกต้องแล้ว สามารถใช้ความรู้ซึ่งเป็นวิชาการส่วนหนึ่ง เป็นประสบการณ์ส่วนหนึ่งและเป็นการฝึกจิตใจให้ปรองดองกันส่วนหนึ่ง ฝึกจิตใจให้มีความมุ่งมั่น ความเข้มแข็งความซื่อสัตย์สุจริตส่วนหนึ่ง ฉะนั้น การที่ท่านได้มีโอกาสได้ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ก็นับว่าเป็นการพัฒนาตนเองให้สามารถทำหน้าที่ที่บุคคลพึงต้องทำ ในหน้าที่ในฐานะเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในสาขาต่าง ๆ ในหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ในหน้าที่ของผู้ที่เป็นผู้ที่มีความรู้สูงในประเทศ ในหน้าที่ที่จะเป็นผู้นำของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วย

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ฉะนั้น ขอให้ทุกท่านได้ตระหนักถึงข้อเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ และอย่างที่พูดกันอยู่เสมอว่า ในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรพูดกันได้ดีโดยไม่ต้องเกรงใจกัน พูดกันอย่างตรงไปตรงมา และวิจ้ยปัญหาต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา อย่างไม่ไว้หน้า พูดกันเสมอว่าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนี้คืออย่างนี้ แต่ก็ขอให้ทำจริง ๆ คือเวลาศึกษาแล้วให้รักษาจิตใจนี้ไว้ คือพูดอย่างตรงไปตรงมา พูดอย่างซื่อสัตย์สุจริต พูดอย่างเข้าใจกันจริง ๆ เมื่อศึกษาเสร็จแล้วจะได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับส่วนรวม โดยเฉพาะในหน้าที่งานการที่เกี่ยวข้องกับประเทศชาติ เกี่ยวข้องกับความผาสุกของประชาชน ประชาชนจะจะสามารถที่จะมีผู้ที่มีความรู้สูง มีคุณธรรมสูง ให้เป็นที่พึ่ง

ข้อเหล่านี้เมื่อขอเป็นโอวาทก็ขอให้ถือว่าให้เตือน ก็ขอให้เข้าใจอย่าโกรธว่าพูดอย่างนี้ เอาไปพิจารณาและไปเพิ่มเติมด้วย เพราะว่าในคนย่อมมีสมองที่ดีก็คิดว่าตนควรจะทำอย่างไรในระหว่างที่เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยระหว่างเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปทำหน้าที่ต่อไป ทำอย่างไรให้เป็นประโยชน์ ก็ขอให้ทุกท่านได้รับประโยชน์จากการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในด้านที่ได้มาดูงาน ทั้งในภาคเหนือนี้และที่อื่นที่ได้ไป ตลอดจนผู้ที่ได้มีโอกาสได้ไปต่างประเทศ ให้ความรู้เหล่านั้นมาเป็นประโยชน์จริง ๆ สมกับที่ทางราชการได้จัดให้มีการศึกษาอย่างนี้ ซึ่งก็นับว่าเป็นเรื่องของความสิ้นเปลืองไม่ใช่น้อยให้คุ้มค่าและให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อจะเป็นศรีสง่าสำหรับประเทศชาติ และเป็นศรีสง่าของแต่ละบุคคลที่ได้เป็นสมาชิกของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบแต่ความสำเร็จในงานการทุกประการ สามารถที่จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่บ้านเมืองโดยแท้จริง ก็ขอให้ทุกคนมีพลังทั้งจิตใจ ทั้งกาย ทั้งความมุ่งมั่น ที่เข้มแข็งแข็งแรง เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ดังนี้.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ

ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๔

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในวาระนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ณ บัดนี้ บัณฑิตได้รับปริญญาบัตร เครื่องรับรองความรู้ และได้กล่าวคำปฏิญาณว่าจะใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์แก่ตนแก่ผู้อื่นโดยสุจริต เป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่ละคนจึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกิดขึ้น ที่จะต้องปฏิบัติให้ได้ตามสังสัญญา และให้สมควรแก่วิญญูฐานะหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือต้องสร้างความสำเร็จแก่ตนเองให้ได้สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านฐานะอาชีพ ด้านเกียรติคุณความดี และด้านการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมและชาติบ้านเมือง การสร้างความสำเร็จดังนี้ จะอาศัยวิชาความรู้เท่าที่เรียนมาตามหลักสูตรแต่อย่างเดียว ไม่เพียงพอ ท่านทั้งหลายจักต้องเรียนรู้ ต้องแสวงหาประสบการณ์อื่น ๆ ให้กว้างขวางและชัดเจนยิ่ง ๆ ขึ้นด้วย นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นเครื่องประกอบส่งเสริมอีกหลายอย่าง ที่สำคัญได้แก่ความขวนขวายและตั้งใจอันแน่วแน่มั่นคงที่จะทำงาน ความสุจริตและบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติงาน ความหมั่นขยันและความอดทน ที่จะทำงานด้วยความสม่ำเสมอ ความมีสติควบคุมความคิดและการกระทำ ให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงตรงโดยปราศจากอคติ ความเฉลียวฉลาดในการพิจารณากรณีทั้งปวงด้วยเหตุผลและด้วยความสุขุมรอบคอบ สำคัญที่สุด จะต้องทราบตระหนักด้วยว่า คุณสมบัติต่าง ๆ ตามที่กล่าว รวมทั้งวิชาความรู้ ต่างเป็นปัจจัยที่ประกอบกันและสนับสนุนกันและกันอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นสิ่งที่ท่านจะต้องเพียรพยายามฝึกฝนอบรมให้เกิดขึ้น และให้งอกงามขึ้นพร้อม ๆ กันแล้วนำมาปฏิบัติให้เกื้อกูลส่งเสริมกันให้ครบถ้วน ไม่ให้ส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องย่อหย่อน จึงจะอำนวยผลที่สมบูรณ์ได้

ในโอกาสสำคัญวันนี้ ใครขอให้บัณฑิตผู้มีปัญญา และมีความปรารถนาอันสูง ได้คิดพิจารณาถึงวิธีการสร้างสรรค์ประโยชน์และอนาคตของตนเองโดยนัยดังกล่าวแล้ว โดยรอบคอบ ให้ได้ประโยชน์ และขออวยพรให้ประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต สมตามที่มีมุ่งประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ

ของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

วันศุกร์ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของสถาบันดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติ และได้รับความสำเร็จในการศึกษา

เกษตรกรรมทุกสาขา กล่าวสรุปโดยวัตถุประสงค์ ก็คือการผลิตเพื่อเลี้ยงดูชาวโลก และส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ของชาวโลกนั่นเอง ดังนั้น ทุกคนที่เรียนสำเร็จวิชาการเกษตรมา จึงมีหน้าที่อย่างยิ่งเกิดขึ้นที่จะต้องนำเอาความรู้ความสามารถของตนออกปฏิบัติบำเพ็ญประโยชน์ ให้เกิดแก่เพื่อนมนุษย์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในการปฏิบัติงานเกษตรนั้น นักวิชาการเกษตรควรจะต้องศึกษาสังเกตให้ทราบชัดว่า เกษตรกรรมย่อมเป็นไปหรือดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นวงจร และเป็นส่วนหนึ่งของวงจรธรรมชาติ ซึ่งมีการเกิดสืบเนื่องทดแทนกันอย่างพิสดารจากปัจจัยอย่างหนึ่ง เช่น พันธุ์พืช เมื่อได้อาศัยปัจจัยอื่น ๆ มีดิน น้ำ อากาศ เป็นต้น เข้าปรุงแต่งทำให้เกษตรกรได้พืชผลขึ้นมา พืชผลที่ได้มานั้น เมื่อนำไปบริโภคเป็นอาหาร ทำให้ได้พลังงานมาทำงาน เมื่อนำออกจำหน่ายก็ทำให้เกิดผลทางเศรษฐกิจขึ้นทั้งแก่ผู้ซื้อและผู้ผลิต คือผู้ซื้อยอมนำไปทำผลประโยชน์ให้ตนเองต่อไปได้ ผู้ผลิตก็ได้เงินทองมาจับจ่ายใช้สอยยังชีพ รวมทั้งซื้อหาปัจจัยสำหรับสนับสนุนการผลิตของตนให้เกิดผลหมุนเวียนเพิ่มพูนขึ้น เห็นได้ว่า แม้เพียงงานเกษตรอย่างเดียว ยังจำเป็นต้องเกี่ยวพันกับงานต่าง ๆ กับเหตุปัจจัยต่าง ๆ มากมายหลายขอบข่ายทั้งต้องเกี่ยวพันอาศัยกันอย่างถูกต้องสมดุลด้วย จึงจะช่วยให้งานดำเนินต่อเนื่องและเจริญมั่นคงได้ นักการเกษตรควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาวงจรชีวิตของงานของตัว ซึ่งสัมพันธ์กับงานอื่นสิ่งอื่น ให้ทราบกระจ่างโดยละเอียดทั่วถึง จึงได้สามารถทำงานให้บรรลุความสำเร็จได้ตามความประสงค์

ขออวยพรให้ทุก ๆ คนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณของไทยอาสาป้องกันชาติ จังหวัดเชียงใหม่

ณ บริเวณสนามกีฬาเทศบาลนครเชียงใหม่

วันอาทิตย์ ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

การประชุมในวันนี้เป็นโอกาสที่ดีสำหรับแสดงถึงความพร้อมเพรียงของคนไทย ซึ่งมีความจำเป็นมากที่จะมีความพร้อมเพรียงและมีความสามัคคี เมืองไทยได้สถิตอยู่เป็นเวลาช้านาน ก็ด้วยความเข้มแข็งและความเอาใจใส่ในส่วนรวมของประชาชนคนไทยทั้งหมด เราจะต้องรักษาความพร้อมเพรียงนี้ต่อไป

ที่ท่านทั้งหลายได้มาชุมนุมเป็นการแสดงว่าได้รับการฝึกมาอย่างดี ทุกคนทราบดีว่าการฝึกทบทวนของไทยอาสาป้องกันชาติแต่ละครั้ง ๆ นั้น จะต้องมีการตั้งใจตั้งใจทั้งกายอย่างมาก มีความเหน็ดเหนื่อย มีความลำบาก ต้องทนต่อความอึดโรยของร่างกายแม้ในเวลากลางวันของทางจิตใจ ต้องให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ เมื่อผ่านพ้นอุปสรรคมาแล้วสำเร็จการฝึกแล้ว ก็นับว่ามีชัยชนะไปขั้นหนึ่ง มีชัยชนะที่สำคัญ คือสามารถที่จะชนะความลำบากที่มีแก่ตัว ถ้าชนะความลำบากที่ตัวเองได้ประสบนั้น ก็นับว่าพร้อมที่จะฟันฝ่าอุปสรรคต่อไป สำหรับช่วยให้ส่วนรวมได้อยู่เย็นเป็นสุข

ความจริงคนไทยทุกคนจะมีชื่อว่าอะไร จะมีสังกัดว่าอย่างไรอยู่หน่วยใดก็ตาม ก็มีหน้าที่ทุกคนที่จะรักษาความมั่นคงของประเทศ เพราะว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญ และเป็นหน้าที่ที่จะทำให้ประเทศของเราอยู่มั่นคงได้ การที่จะสามารถปกป้องประเทศชาตินั้นก็หลายวิธีการ ดังที่ได้ปฏิญาณตนเมื่อสักครู่นี้ มีที่สำคัญว่าจะตั้งใจป้องกันประเทศชาติด้วยความตั้งใจสามัคคี และด้วยการป้องกันไม่ให้มีอันตรายมา ทั้งต้องป้องกันโดยพัฒนาประเทศให้อยู่เย็นเป็นสุข ฉะนั้น หน้าที่ของท่านมีหลายอย่าง จะต้องใช้ความคิด การนึกมีวิจรรณญาณที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ การพัฒนาประเทศนั้นจะต้องมีความสามารถหลายอย่างด้วยกัน จะต้องพยายามที่จะเรียนรู้และพิจารณาให้ดีว่าจะทำอย่างไร เพื่อให้ประเทศของเราก้าวหน้าได้ การป้องกันภัยนั้นยิ่งลำบาก เพราะว่าภัยมาได้หลายด้าน ทั้งภัยทางกายทั้งภัยทางใจ ถ้าหากว่าเราไม่ได้เตรียมกายให้แข็งแรงไม่ได้เตรียมใจให้เข้มแข็ง ก็จะไม่สามารถเผชิญกับอุปสรรคเหล่านี้ และอันตรายเหล่านี้ จิตใจนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างก็จะต้องอาศัยจิตใจของเรา ถ้าเรามีร่างกายแข็งแรงแต่จิตใจไม่แข็งแรง ร่างกายแข็งแรงนั้นจะทำประโยชน์ไม่ได้จะเป็นโทษ เพราะว่าไม่มีการควบคุม ไม่สามารถที่จะทราบว่าจะทำอะไรแล้วถูกต้อง อะไรไม่ถูกต้อง ฉะนั้นจะต้อง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พยายามทำจิตใจให้เข้มแข็ง แข็งแรง สำหรับทำให้จิตใจเข้มแข็งแข็งแรงนั้น จะต้องอาศัยความเฉลียวฉลาด ความอดทน และต้องพยายามที่จะพิจารณาทุกครั้งว่า สิ่งที่มากระทบจิตใจเรานั้นมาจากไหน และควรจะปฏิบัติอย่างไร เพราะว่าสมัยนี้ถ้าเราปฏิบัติอะไรและไม่ได้คิดให้ลึกซึ้งให้รอบคอบ ก็จะเป็นเครื่องมือของผู้ที่ไม่สุจริต ที่มาใช้จิตใจเราไปในทางที่ไม่สุจริต เรากลายเป็นเครื่องมือของผู้ไม่สุจริต ถ้าเป็นเช่นนั้นก็จะทำให้ส่วนรวมมีอันตรายเกิดขึ้น แต่หากว่าเรามีการพิจารณาที่ดี คือคิด จะทำอะไรจะปฏิบัติงานใด ต้องคิดก่อนว่าถูกต้องตามหลักของวิชาการ และตามหลักของสิ่งที่ควรตามหลักของศีลธรรม

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายที่ได้รับการฝึก ได้รักษาความเข้มแข็งความสามารถทางวิชาการ ความสามารถทางจิตใจให้ดี ทุกคนที่อยู่ในที่นี้ได้อาสาสมัครที่จะสร้างสรรค์ให้บ้านเมืองมีความเจริญ มีความปลอดภัย ก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาปณิธานนี้ให้ดี จะเป็นผลที่มีความสำคัญใหญ่หลวง เพราะว่าถ้าท่านทั้งหลายรักษาความดีนี้ไว้ การที่จะป้องกันประเทศนั้นก็จะประสบความสำเร็จแน่นอน ประเทศชาติก็จะอยู่ยงมั่นคง จะทำให้พวกเราทุกคนสามารถที่จะภูมิใจได้ และสามารถที่จะมีชีวิตที่มั่นคง ที่เจริญ ที่มีความสุขได้ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาความดีไว้ ทั้งขอชมเชยท่านทั้งหลายที่ได้อาสาสมัคร ที่ได้ฟันฝ่าอุปสรรคของการฝึก และขอชมเชยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน ที่ได้สละเวลา สละความเหน็ดเหนื่อยของกาย ความตั้งใจและความเหน็ดเหนื่อยทางใจ เพื่อที่จะให้การฝึกบรรลุผลตามเป้าหมาย ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาความสำเร็จนี้ไว้

ขอให้ทุกคนมีกำลังทั้งกายทั้งใจพร้อมสมบูรณ์ เพื่อให้ปฏิบัติงานการของตน ๆ ได้โดยดี ขอให้ได้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง สิ่งใดที่ประสงค์ที่เป็นสิ่งที่ชอบธรรม ขอให้สำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดสัมมนาของ

สภาอุทกพิทักษ์แห่งชาติ ฯ

ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

ณ ศาลาธรรมนเรนทราราม วัดเบญจมบพิตร ฯ

วันเสาร์ ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้าขออนุโมทนาที่สภาอุทกพิทักษ์แห่งชาติ ฯ ร่วมสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบสองร้อยปี ด้วยการจัดสัมมนาด้วยเรื่องการทะนุบำรุงรักษาพระพุทธศาสนาขึ้น เพื่อร่วมกันพิจารณาภัยของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ พร้อมกับหาทางช่วยกันทำนุบำรุงให้รุ่งเรืองสถาพรอยู่กับชาติบ้านเมือง.

พระพุทธศาสนานั้น ถ้าหมายถึงคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแท้ ๆ แล้ว ก็ทำภัยอันตรายมิได้ ไม่มีผู้ใดหรือเหตุใด ๆ จะเบียนบ่อนทำลายได้เลย เพราะคำสั่งสอนของพระบรมศาสดาเป็นธรรมะ คือหลักความจริงที่คงความจริงอยู่ตลอดกาลทุกเมื่อไม่มีแปรผัน. ดังนั้น การป้องกันภัยให้แก่พระพุทธศาสนาก็ดี การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาก็ดี พุทให้ตรง จึงน่าจะหมายถึงการป้องกันภัยให้แก่พุทธบริษัทและการทำนุบำรุงพุทธบริษัทยิ่งกว่าอื่น.

การป้องกันและทะนุบำรุงนี้ ในรายละเอียดย่อมต้องกระทำกันอย่างจริงจังมากมายหลายอย่างโดยรอบทุกด้าน ตามที่ผู้ร่วมงานแต่ละฝ่ายแต่ละท่านจะประชุมปรึกษากันต่อไป. แต่โดยหลักใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันหรือในการทะนุบำรุง ควรจะมุ่งถึงวิธีการสำคัญขั้นพื้นฐานประการหนึ่งว่า ทุกคนที่ถือตัวว่าเป็นพุทธศาสนิกชนจะต้องศึกษาพระพุทธศาสนาตามภูมิปัญญา ความสามารถ และโอกาสของตน ๆ ที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องกระจ่างชัดขึ้นในหลักธรรม. เมื่อศึกษาเข้าใจแล้ว เห็นประโยชน์แล้วก็น้อมนำมาปฏิบัติทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการงานของตน เพื่อให้เกิดความสุขความสงบร่มเย็น และความเจริญงอกงามในชีวิตเพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับ ตามขีดความประพฤติปฏิบัติของแต่ละคน. ถ้าชาวพุทธรู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้องทั่วถึงกันมากขึ้น ปฏิบัติการบ่อนเบียนพระศาสนาให้เศร้าหมองก็จะลดน้อยลง เพราะทุกวันนี้ ที่เกิดความเสื่อมความเสียหายก็มีผู้ใดใครอื่นทำ. เป็นเรื่องที่ชาวพุทธผู้ไม่รู้ไม่เข้าใจและไม่ปฏิบัติตามธรรมะ ทำขึ้นเกือบทั้งนั้น.

ขออวยพรให้การสัมมนาครั้งนี้บรรลุผลที่จะเป็นคุณเป็นประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุม ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ตลอดทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ผู้เข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์

ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันเสาร์ ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๕

ก่อนอื่นขอถือโอกาสนี้ขอบใจทุกท่าน ที่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างดี

การทำหน้าที่อย่างดี อย่างขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต มีความเฉลียวฉลาดนั้นย่อมมีประโยชน์แก่ส่วนรวมทั้งนั้น ยิ่งมาทำงานร่วมกันในงานที่เป็นงานใหญ่พร้อมกันก็ยิ่งเป็นประโยชน์ เพราะว่างานใด ๆ ย่อมต้องอาศัยความรู้ความสามารถของทุกฝ่ายในด้านต่าง ๆ มิได้จำกัดอยู่ในวิชาการอย่างเดียว ฉะนั้น การที่ทุกท่านซึ่งมีความชำนาญพิเศษ หรือมีหน้าที่พิเศษเฉพาะตัวได้เข้ามาช่วยกันทำงานในองค์การที่ใหญ่ ก็ย่อมจะเกิดประโยชน์และทำให้งานนั้นมีผลสำเร็จได้ เมื่องานใหญ่มีผลสำเร็จงานของแต่ละคนก็นับว่ามีความสำเร็จได้อย่างดี นี่ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะว่าคนเราจะต้องมีความร่วมมือกันอย่างดี และพูดกันอยู่เสมอว่าขอให้สามัคคีกลมเกลียวกัน ขอให้ร่วมมือกันอย่างดี บางทีก็ไม่เข้าใจว่าทำไมจะต้องสามัคคี ทำไมจะต้องร่วมมือกัน ก็เพราะว่างานของชาติหรือจะว่าไปงานของแต่ละคน ต้องอาศัยหลักวิชาทุกด้าน เพราะว่ามันจะต้องมีชีวิตที่ครบถ้วน และเพื่อที่จะให้ดำเนินชีวิตได้ก็ต้องอาศัยทุกสาขาทุกวิชา ถ้าเพียงแต่คิดก็อาจจะนึกว่า คนเรามีชีวิตอยู่เป็นวัน ๆ ไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าคิดลึกลงไปทุกวันนี้เราจะต้องอาศัยหลักวิชาในสาขาต่าง ๆ ทุกสาขา เพื่อที่จะดำรงชีวิตให้มีความสุข มีความพอใจ มีความสำเร็จในจิตใจและในชีวิตของตน ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายต่างคนต่างตั้งใจที่จะทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียรนั้นก็มีความสำคัญอย่างหนึ่ง และการที่ร่วมมือกันก็มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้มีความสำเร็จได้ บางทีเวลาร่วมงานกันก็ต้องเห็นว่างานแต่ละสาขาอาจจะขัดกัน ถ้าหากว่าไม่ได้ขจัดความขัดแย้งหรือไม่ได้ร่วมประสานกันดีแล้ว งานทั้งสองฝ่ายก็จะเสียหายไปได้ ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายตั้งมั่นหมั่นเพียรที่จะปฏิบัติงานของตน โดยอาศัยความร่วมมือกับสาขาอื่น ๆ ด้วยอย่างใกล้ชิด จะทำให้เกิดความสำเร็จของงานในสาขาของตัวเอง และเป็นความสำเร็จของงานอันใหญ่ของส่วนรวมด้วย ก็ขอให้รักษาความขยันหมั่นเพียร รักษาความดี รักษาความซื่อสัตย์สุจริต และความเฉลียวฉลาด เพื่อให้งานของแต่ละคนได้สำเร็จ และงานของส่วนรวมสำเร็จ ซึ่งจะสะท้อนทำให้ทุกคนได้มีความสุข มีความพอใจ มีความชื่นใจได้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังใจกำลังกายเข้มแข็ง แข็งแรง เพื่อที่จะรักษาระดับความดี ความสามารถ และความขยันหมั่นเพียรของท่านไว้ เพื่อความสำเร็จของท่านทั้งหลาย และความสำเร็จของส่วนรวม ขอจงประสบแต่ความดีงามตลอดไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวง เฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๕

การที่ผู้พิพากษาได้กล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่ครั้งแรกนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้พิพากษาทุกคน แม้จะไม่ใช่ผู้พิพากษา คำปฏิญาณใด ๆ ก็มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการกล่าวสัตวาจา ซึ่งสัตวาจานั้นเป็นแก่นหรือเป็นรากฐานของการทำงาน หรือการดำรงชีวิตที่ดีที่งาม ที่มีความก้าวหน้า มีความสำเร็จ

สัตวาจานั้นจะต้องตั้งตั้งแต่เด็กตลอดมา สัตวาจาคือการตั้งใจ ตั้งจิตตั้งใจวาจานั้นก็เป็นคำพูดออกมา แสดงถึงคำพูดนั้นก็ต้องออกมาจากใจ คือเป็นการตั้งใจที่จะทำอะไรเพื่อความสำเร็จในงานนั้น อย่างเมื่อเป็นนักเรียนในโรงเรียน อยากที่จะผ่านพ้นการศึกษาไปได้ให้เป็นประโยชน์ ก็จะต้องตั้งใจที่จะเรียนที่จะรู้ จะทำอะไร ต้องตั้งใจ การตั้งใจนั้นมีสิ่งที่จะต้องมาประกอบ คือความตั้งใจในทางที่จะให้ถูกต้องตามหลักหรือตามธรรม โดยมากเวลาบอกว่าให้อยู่ในศีลในธรรมหรือให้เป็นคนดีนั้น ฟังดูแล้วออกจะรำคาญ เพราะว่าคนเราก็อายุได้ความสำเร็จ แต่เวลาถูกเตือนว่าให้ทำดีให้อยู่ในศีลในธรรม ออกจะรำคาญ แต่แท้จริงตามธรรมชาติหรือตามความเป็นจริง ถ้าตั้งใจให้อยู่ในระเบียบหรือในหลักย่อมมีความสำเร็จทุกอย่าง มิใช่เฉพาะสำหรับงานความยุติธรรมอย่างที่ท่านทั้งหลายจะต้องรับ แต่ทุกด้านถ้ามีความตั้งใจทำงานหรือทำการใด ให้ถูกต้องตามหลักวิชาที่ถูกต้องตามคลองธรรม ก็จะทำให้สิ่งนั้นสำเร็จ ความสำเร็จคืออะไร มิใช่สำเร็จเพื่อแสดงว่าเป็นคนมีศีลมีธรรมเท่านั้น สำเร็จเพื่อความสำเร็จของตัวเอง เพื่อจะทำให้มีความสุข มีความพอใจ ฉะนั้นตลอดมาจนถึงบัดนี้ทุกคนก็คงต้องได้ตั้งสัตวาจา หรือตั้งใจมาหลายแล้วถึงได้มีความสำเร็จมาจนถึงวันนี้ มาถึงขั้นที่เป็นผู้พิพากษาก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาประจำกระทรวง และต่อไปก็คงได้ไปทำหน้าที่ต่าง ๆ งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความยุติธรรม ก็จะต้องตั้งใจตามที่ได้ฝึก ได้กล่าวคำปฏิญาณว่าจะซื่อสัตย์สุจริต จะไม่คล้อยตามอคติ จะตั้งใจเพื่อความยุติธรรมและความมั่นคงของประชาชน สิ่งเหล่านี้ก็คงเข้าใจดีแล้ว แต่ว่าถ้าให้กล่าวคำปฏิญาณก็ยิ่งหนักแน่นขึ้น ต่อไปเมื่อได้กล่าวคำปฏิญาณและระเบียบท่านไม่ได้บอกให้กล่าวคำปฏิญาณต่อไปอีกทุกวัน หรือเป็นระยะ ๆ แต่ความจริงก็ต้องกล่าวคำปฏิญาณอย่างนี้ในใจตลอดเวลา จึงจะมีความสำเร็จตามหน้าที่ที่ได้ตั้งไว้แก่ตัว ฉะนั้น การที่กล่าวคำ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ปฏิญานนี้เป็นวิธีการ ขอให้บทวนคำปฏิญานนี้ตลอด เพราะว่าสำคัญมาก โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ผู้พิพากษา ถ้าผู้พิพากษาขาดความยุติธรรม คือความเป็นกลาง กลไกต่าง ๆ ของประเทศชาติก็จะต้องเสื่อมโทรมลงไปไม่น้อย และคนก็จะไม่มีที่พึ่ง เมื่อเป็นเช่นนั้นสังคมก็จะอลเวง พวกเราทุกคนจะเป็นผู้ที่มีหน้าที่ใดก็ตาม จะเดือดร้อนกันทั้งนั้น

ฉะนั้น ท่านทั้งหลายมีโอกาสนี้จะทำหน้าที่อย่างนี้ก็ควรที่จะทำอย่างเต็มที่ นอกจากหน้าที่โดยตรงของผู้พิพากษา ก็มีหน้าที่ของพลเมืองดีผู้มีความรู้สูง และมีฐานะเป็นที่นับถือของประชาชน จึงต้องปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้เป็นที่น่าเชื่อถือโดยแท้ของทุกคน ทั้งประชาชนทั่วไป ทั้งเพื่อนข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการในกระทรวงยุติธรรม ก็ต้องให้เป็นที่น่าเชื่อถือของทุกคน ทั่วทุกชั้น ทุกวัย ทุกเพศ ถ้าทำเช่นนั้น ท่านทั้งหลายเองก็จะรู้สึกว่าการทำสมเกียรติของตัวเอง มีศักดิ์ศรี มีประโยชน์ งานที่ทำในโรงศาลก็ทำให้ตรงทุกอย่าง ในการดำรงชีวิตก็ทำให้ตรงเป็นตัวอย่าง ในที่สุดถ้าไปเป็นผู้พิพากษาที่ใดก็ตาม เมื่อเข้าโรงศาลก็ต้องพยายามที่จะทำตามกฎเกณฑ์ คือรับฟังด้วยความเป็นกลาง และตัดสินด้วยความเป็นกลางตามบทกฎหมาย นอกโรงศาลก็เป็นตัวอย่างที่ดีของคนที่มีสะอาดบริสุทธิ์ ของคนที่มีชีวิตที่ซื่อตรง และเป็นที่น่าเชื่อถือ คือ ถ้าไปดูความเป็นอยู่ของประชาชนที่ใดที่เดือดร้อน ก็นำมาคิดเพื่อดูว่าจะทำอย่างไร สำหรับให้ชีวิตของประชาชนที่มีจำนวนมากที่แร้นแค้น ให้มีความเป็นอยู่สบายขึ้น ถ้าประชาชนมีความเป็นอยู่สบายขึ้นสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้นั้น จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะป้องกันสิ่งที่เข้ามาในโรงศาลคือคดีต่าง ๆ ซึ่งต้องนับว่าคดีที่เกิดขึ้นและเข้ามาตัดสินในโรงศาลส่วนมากก็เป็นเรื่องของอับมงคล เราก็ป้องกันอับมงคล ด้วยการไปศึกษาและเข้าไปพยายามช่วยเหลือสังคมในภายนอกโรงศาล

การที่จะเอาใจใส่สังคมนอกโรงศาลนี้มี ๒ ทาง ทางตรงก็มีการให้คำแนะนำในเรื่องกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งโดยมากเวลาขอร้องให้ผู้พิพากษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมาช่วยประชาชน ช่วยสังคม ก็กล่าวว่าไปช่วยให้คำแนะนำแก่ประชาชนในด้านกฎหมายนั้นทางหนึ่ง อีกทางหนึ่งก็คือพยายามไปช่วยในชีวิตประจำวันของประชาชน เอาใจใส่สนใจทั้งในใจและการกระทำ ดังนี้ก็จะได้กระทำหน้าที่ครบถ้วน ทั้งในฐานะผู้พิพากษา ทั้งในฐานะผู้ที่มีความรู้ ผู้ที่มีคุณธรรม ฉะนั้น การที่ได้กล่าวปฏิญานจึงขอให้บทวนอีกครั้งหนึ่ง ระลึกถึงทุกขณะก็ดีทำทุกวันก็ดี

ว่าได้กล่าวคำปฏิญาณเช่นนี้แล้ว และก็ทำตามคำปฏิญาณที่ตั้งใจที่จะทำงานให้ซื่อสัตย์สุจริตเพียงตรงนั้น จนกระทั่งทำให้เรามีความสุขได้ คือมีความพอใจว่างานหรือการกระทำอย่างดี มีความสำเร็จ ต่อไปก็จะได้มีความนับถือตัวเองได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาคำปฏิญาณนี้ และระลึกถึงอยู่เสมอ อาจจะไม่ระลึกถึงถ้อยคำ แต่ระลึกถึงเจตนา คือระลึกถึงความหมาย จะได้รับความเจริญทุกอย่าง

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายและโดยเฉพาะกำลังจิตใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาให้ดีที่สุด ขอให้ได้ประสบแต่ความเจริญความสำเร็จทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยพาณิชยการบางนา

เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๕

ขอขอบใจคณะวิทยาลัยพาณิชยการบางนาที่ได้มาในวันนี้ และได้นำเงินมาเพื่อสมทบการกุศล ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่จะได้อานิสงส์ เพราะว่าจิตใจที่บริจาคเงินสำหรับช่วยเพื่อนร่วมชาติ ด้านหนึ่งก็จะทำให้เพื่อนได้มีความเดือดร้อนน้อยลงได้ จึงทำให้ส่วนรวมดีขึ้น และด้านท่านผู้ที่บริจาคทรัพย์เพื่อการกุศลนับว่าเป็นการชดเชยจิตใจของตัวให้มีความเสียสละ

ทุกคนที่เกิดมาโดยเฉพาะในเมืองไทย ถ้ามีคุณสมบัตินี้มีความเสียสละในใจ ก็นับว่าเป็นคนที่ดีมีความสามารถ ส่วนความเสียสละนั้นก็เหมือนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ฉลาดเพราะว่าเมื่อเราเสียสละทรัพย์เราก็จนลงไป ทำไม คนเราโดยทั่วไปก็ต้องการความร่ำรวยว่าเป็นสิ่งที่ดี และเป็นสิ่งที่ทำให้มีความอยู่เย็นสบายได้ เพราะว่าท่านทั้งหลายมีเงินมีทรัพย์มาก ก็ย่อมมีฐานะร่ำรวยมีความสุข การสละทรัพย์ก็เท่ากับท่านได้จนลงไป เท่ากับได้สร้างความทุกข์แก่ตัว แต่อันนี้ในทางวัตถุอาจจะเป็นอย่างนั้น ถ้าเรามีเงินก็สามารถที่จะไปซื้อของที่ต้องการ เท่ากับบำรุงความสุขให้กับตัวเอง ถ้าไม่มีเงินที่จะซื้อของ ก็เห็นจะเป็นความทุกข์เพราะอยากได้ แต่ว่าอันนี้เป็นเรื่องของวัตถุ ถ้าหากว่าเรามีทรัพย์พอสมควรและก็สละไปบ้าง มิได้สร้างความทุกข์แก่ตัว ตรงกันข้ามเป็นการสร้างสมในอนาคต เพราะจิตใจของเรา เรื่องความเสียสละเป็นเรื่องของจิตใจ ถ้าฝึกความเสียสละเท่ากับเราฝึกความเข้มแข็งของตัวเรา สามารถที่จะมีความเข้มแข็งพอที่จะสละ และบางครั้งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เราเรียกว่าเป็นทาน เพราะว่าจิตใจเราเป็นสิ่งที่แปลกถ้าอยู่เฉย ๆ บางทีเราก็ดูเหมือนมีความรู้สึกเฉย ๆ ได้ แต่เฉย ๆ ไป เฉย ๆ มาซักจะมีความเบื่อ หรือความไม่สบายใจความไม่สบายใจนี้เป็นสิ่งที่ไม่ปรารถนา ต้องมีความสบายใจ และเพื่อได้ความสบายใจนั้น ก็ต้องฝึกที่จิตใจ การเสียสละนั้นเป็นการฝึกใจอย่างหนึ่ง การแผ่เมตตาคือเมตตาผู้อื่น ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้จิตใจเบิกบานได้ ถ้าจิตใจนั้นเบิกบานสว่างแล้วก็มีความสุขอยู่ไม่น้อย การเสียสละบริจาคทรัพย์เพื่อการกุศลนั้นจะได้ทั้งสองอย่างคือกำลังจิตใจที่จะสละ และมีกำลังความสว่างของเมตตา ความสุขของเมตตาที่เราแผ่ออกไป ฉะนั้น การที่อาจารย์

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

นักเรียนและผู้ปกครองของวิทยาลัย ได้สละทรัพย์สินคนละเล็กคนละน้อยเพื่อประสงค์ที่จะนำมาร่วมกุศลนั้น ก็นับว่าเป็นสิ่งที่ถูกที่ชอบ

ส่วนเงินที่ได้รับมานี้ก็ขอแจ้งให้ทราบว่า เวลาไปต่างจังหวัดก็ไปทุกภาค มีการไปเยี่ยมเยียนประชาชนด้วยกันหลายแห่ง เยี่ยมเยียนประชาชนเพื่อที่จะดูว่าจะทำงานอย่างไรให้คนอยู่เย็นเป็นสุข มีความอยู่ดีกินดีขึ้นอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ถ้าเห็นคนไหนไม่สบายก็หาโอกาสที่จะนำแพทย์ไปตรวจและให้การรักษา ถ้าผู้ใดรักษาได้ด้วยยาที่ให้ไปก็ให้ไป ถ้าผู้ใดจะต้องเข้าโรงพยาบาลมาบำบัดรักษาในโรงพยาบาลก็ให้นำมาที่โรงพยาบาล ทั้งนี้ก็สิ้นเปลืองทรัพย์สินมิใช่น้อย จึงต้องมีสำหรับค่ายา ค่าเดินทาง ของผู้ป่วยและผู้ติดตาม ซึ่งถ้าใช้เงินงบประมาณก็ไม่ได้ ไม่มีเงินงบประมาณแผ่นดินที่จะมาใช้ จึงต้องใช้เงินที่บริจาคกัน ซึ่งก็นับว่าเป็นบุญที่ได้จากการบริจาคมิใช่น้อย สามารถที่จะดำเนินงานนี้ไปได้ ฉะนั้นการที่ได้บริจาคก็เท่ากับได้ช่วยให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกล ที่จริงก็คงไม่เคย ไม่รู้จักแน่นอนว่าคงไม่รู้จักรคนที่เราช่วย ไม่เคยเห็น ไม่เคยพบ แต่ว่าผู้ใดที่มีความทุกข์และเราช่วยได้แล้วนั้นนะมีกุศลแรง เพราะว่าเป็นการช่วยผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากไม่เลือกหน้า ไม่เลือกว่าเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ เป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย จะมีศาสนาใดก็ตาม เราก็ช่วย ถ้าหากทุกคนที่ได้บริจาคต้องได้รับอานิสงส์ตามส่วนที่ได้บริจาค ที่ว่าตามส่วนที่ได้บริจาค นั้นไม่ได้หมายความว่าคนกับจำนวนเงินมาก หรือน้อย แต่ตามส่วนที่จะสามารถที่จะบริจาค ความเสียสละนั้นอยู่ที่การตั้งใจที่จะสละ

อย่างเรื่องเมื่อครั้งพุทธกาล มีการจัดงานเหมือนสมัยนี้ คือ ทอดผ้าป่าหรือทอดกฐิน ก็ร่วมกันจัดงานและคนรวยก็บริจาค ทุกคนก็บริจาค มีคนหนึ่งซึ่งใจก็อยากบริจาค เขาไม่รู้จะทำอย่างไร เขามีแต่เสื้อผ้าติดตัวก็กระรุ่งกระยิงอยู่แล้ว ก็ไม่ค่อยดี ก็เอาชิ้นที่ดีที่สุดไปขายเสีย ไปขายแล้วก็ห่มหรือนุ่งผ้าที่เป็นกระสอบแทน เอาเงินที่ได้มาซื้อด้ายสำหรับเย็บจีวรที่จะเป็นผ้าป่าเอามาช่วยในงาน เวลางานดำเนินไปท่านว่าเทวดาบนสวรรค์ แซ่ซ้องเปล่งเสียงดังกระหึ่ม คนก็แปลกใจว่าอะไรเกิดขึ้น พระพุทธเจ้าท่านก็บอกว่า เพราะการทำบุญทำกุศลนี้ และโดยเฉพาะผู้คนที่ได้เสียสละทุกอย่าง เท่ากับเสียสละทุกอย่าง แม้จะเป็นเพียงไปซื้อด้ายมานิดเดียว อันนี้ก็เชื่อว่าทำให้เทวดา

บนสวรรค์แข่งชิงเสียงกระหึ่ม เพราะว่าเป็นเช่นนี้ แต่ถ้าพูดตามแบบสมัยใหม่ก็พูดได้ว่า ผู้นั้น มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะสละแม้จะในสิ่งที่เรียกว่าหมดตัว ในที่สุดพระราชาก็ได้ขุบเสียงผู้นั้น และผู้นั้นก็ได้เจริญรุ่งเรืองมาเป็นเศรษฐีมั่งมีได้ ที่เป็นเศรษฐีมั่งมีได้นั้นก็เพราะเหตุว่ามีจิตใจที่เข้มแข็งที่เสียสละ ถ้ามาแปลเป็นมนุษยวิทยาก็หมายความว่าคนนั้นแม้จะจนเพราะเหตุใดก็ตาม แต่มีความเข้มแข็ง ผู้มีความเข้มแข็งในจิตใจจึงขึ้นมาเป็นเศรษฐีได้ แต่ว่าคนเราสมมุติว่ามีคนที่มั่งมีเงินเป็นเศรษฐี แล้วไม่ช้าไม่นานก็เป็นคนจน ก็มีเหมือนกัน ในสมัยปัจจุบันก็ปรากฏมาหลายราย เป็นผู้ที่มั่งมีเงินมากและจิตใจไม่เข้มแข็ง คือจิตใจไม่ทำบุญบ้าง ไม่มีความระมัดระวัง และก็เสเพลเล่นการพนัน ดังนั้นในที่สุดก็จนและก็เป็นทุกข์มาก มีปรากฏไล่เลี่ยกระรุ่งกระริ่ง ไม่มีที่อยู่ เคยมีที่อยู่ เคยแต่งตัวหรูหรา ที่หลังไม่มีที่อยู่ อย่างนั้นมีความทุกข์หนักยิ่งกว่าผู้ที่จน เพราะว่าไม่รู้จักรังดำรงชีวิตที่ดี และเมื่อเคยแต่งตัวดีมีบ้านที่อยู่และตกต่ำเช่นนั้น ก็มีความทุกข์อย่างแสนสาหัส ฉะนั้น ที่พูดทั้งหมดนี้ก็อยู่ที่ว่า ถ้าเราขัดเกลาจิตใจของเรา จะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่มั่งมีหน้าตาดี ๆ ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเสียสละ ก็สามารถที่จะสร้างชีวิตที่มีความสุขที่มีประโยชน์ได้

ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้มาในวันนี้ ก็ด้วยจิตใจกุศลที่มีอยู่ และมีความเสียสละ แต่ละคนก็เชื่อว่าจะประสบความสำเร็จ ขอให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จเจริญรุ่งเรืองมีความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่ และปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเข้าเป็นนายทหารแห่งกองทัพไทย

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาแล้วทุกคน ถือว่ามีความรับผิดชอบอยู่อย่างสูงที่จะต้องใช้วิชาความรู้ ปฏิบัติงาน ให้เป็นประโยชน์เพื่อบ้านเมืองโดยเต็มความสามารถความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองนี้ สำหรับผู้ที่เป็นทหาร ยิ่งจะต้องมีมากขึ้นและหนักแน่นขึ้นไปอีก เพราะทหารเป็นผู้ทำหน้าที่ป้องกันชาติ ซึ่งต้องสามารถเสียสละได้แม้ร่างกายและชีวิตเพื่อหน้าที่นั้น

การปฏิบัติงานให้ได้ผลนั้นจำเป็นต้องมีหลักการที่ดีเป็นเครื่องอาศัย สำหรับแต่ละคนในที่นี้ มีหลักการอยู่บางประการ ที่น่าจะพิจารณา ประการแรก เมื่อได้รับมอบหมายหน้าที่การงานใดมา จำเป็นที่จะต้องศึกษาขอบเขต ความมุ่งหมายของงานนั้น ตลอดจนความเกี่ยวพันถึงสิ่งอื่น ๆ ให้เข้าใจแจ่มแจ้งทั่วถึงตามจริงเสียก่อนทุกกรณี เพื่อที่จะได้นำหลักวิชาและความรู้ความชำนาญของตนมาใช้ได้โดยถูกต้อง ประการที่สอง ไม่ว่าจะทำงานร่วมกับผู้ใด ควรจักได้ใช้ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้นั้นอยู่เสมอ ๆ เพราะการใช้ความคิดเห็นและเหตุผลร่วมกัน เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้กระจำงในวิถีทางและวิธีการที่จะทำงาน ซึ่งย่อมเป็นทางนำไปสู่ความสำเร็จ ประการที่สาม จะต้องมีสติตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะพยายามปรับปรุงตนเองปรับปรุงวิธีการและกลไกการปฏิบัติงานทุกอย่างให้ดีขึ้นตลอดเวลา เพื่อให้กิจการที่ทำนั้นมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ประการสำคัญที่สุด ควรจะได้สำนึกตระหนักว่า กองทัพทั้งสามเป็นกองทัพของชาติด้วยกันทั้งหมด ปฏิบัติการของกองทัพทั้งสามและของทหารทุกคน จึงต้องประสานกันด้วยความพร้อมเพรียงและสอดคล้องทุกเมื่อ ดังนี้ ถ้าแต่ละคนมีหลักวิชาความรู้ความสามารถดี มีหลักการปฏิบัติงานที่เหมาะสมก็เป็นอันเชื่อได้ว่าจะได้รับผลเลิศในหน้าที่และในการงานทุกอย่าง ทุกระดับ

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุขความสำเร็จและความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ มีความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และสมประสงค์ในสิ่งที่พึงปรารถนาทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานมูลนิธิรักษาแผ่นดินไทย^(๒)

นำคณะกรรมการและผู้มีจิตศรัทธา เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลโครงการส่งเสริมอาชีพตามพระราชดำริ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๕

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาในวันนี้ นับว่าเป็นการให้กำลังใจอย่างสูง การที่ได้ตั้งเป็นมูลนิธิเพื่อรักษา
ผืนแผ่นดินไทย และได้ปฏิบัติต่าง ๆ โดยตรงเพื่อช่วยเหลือให้ประเทศชาติมีความมั่นคง ตามที่ได้รายงานทุกท่าน
ก็ได้มีการปฏิบัติงานอย่างมีผลดียิ่ง และผลที่มีอยู่นั้นก็คือความเข้าใจในปัญหาของประเทศ ที่จะต้องช่วยสร้าง
และช่วยกันสาน

การช่วยเหลือให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีขึ้นนั้น ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก และเป็นสิ่งที่นับว่ายากเพราะว่า
ชีวิตของแต่ละคนก็ต้องประกอบด้วยทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งจะต้องมีปัจจัยทั้งหมดที่จะดำรงชีวิตได้ และที่ผ่านมา
ประชาชนทุกคนก็ได้ขวนขวาย สร้างตนเอง พุดถึงหน้าที่ของแต่ละบุคคลจะมีที่สำคัญ ๒ อย่าง ก็คือจะต้องสร้าง
ตัวเองให้มีความเจริญรุ่งเรือง สามารถที่จะทำงานทำการในแนวของตัวเองเพื่อที่จะเลี้ยงชีวิต และอีกด้านก็คือช่วยให้
ส่วนรวมได้อยู่ดีกินดี การที่แต่ละคนสร้างตัวให้มีความเจริญรุ่งเรืองของตนเองและครอบครัวนั้น ก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่ง
ของข้อที่สอง เพราะว่าถ้าแต่ละบุคคลสร้างตัวขึ้นมาด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความตั้งใจขยันหมั่นเพียร ก็เท่ากับ
แบ่งเบาภาระส่วนรวมไป ส่วนที่ ๒ ก็นับว่าส่งเสริมส่วนที่ ๑ นั้นเองเหมือนกัน เพราะว่าถ้าเพื่อนร่วมชาติอยู่ดี
กินดีมีฐานะที่ดีขึ้น เราก็ปลอดภัยขึ้น เราก็มีผู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบ หรือจะมีความทุกข์อะไรก็ช่วยกัน ฉะนั้น
ทั้งสองส่วนนี้จึงมีความสำคัญไม่ใช่น้อย

การที่จะให้ส่วนรวมอยู่เย็นเป็นสุขก็จะต้องป้องกัน ดังที่ได้รายงานว่าได้ช่วยเหลือสำหรับให้ทั้งทางกองทัพ
ของเราทั้งผู้ที่เป็นอาสาสมัครต่าง ๆ มีปัจจัยคือเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันก็เป็นการดี การที่เจาะจงว่าบริจาค
เงินมาสำหรับไปช่วยอาชีพของผู้ที่อยู่ในที่ทุรกันดาร ก็เป็นส่วนหนึ่งเหมือนกันของการสร้างความมั่นคง ซึ่งก็มีอยู่
หลายแห่งที่กำลังทำอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย และได้ทุนมาอย่างนี้ก็เป็นความช่วยเหลือ เพราะว่าบางทีการพัฒนาซึ่ง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) คุณหญิงจันทร์ฟอง ทิระวัฒน์

ทางการจัดงบประมาณขึ้นมา บางที่ไม่ได้รับเงินงบประมาณทันท่วงที บางทีก็ต้องใช้เงินไปล่วงหน้า ก็ขอใช้จากเงินจำนวนนี้ ยกตัวอย่าง งานที่ได้ทำโดยผู้ที่ได้อุทิศตนทั้งกำลังทรัพย์และวิชาการได้ผลดี ก็คือกิ่งอำเภอต่างอยที่จังหวัดสกลนคร มีหมู่บ้านในอำเภอนั้นซึ่งเป็นหมู่บ้านที่เรียกว่าป่าแดด เมื่อ ๓ ปีเคยเข้าไป คนเขาก็ไม่ขอให้เข้าไปเพราะไม่ค่อยดี แต่ว่าได้เคยเข้าไปแล้วก็เห็นว่าประชาชนทุกคนนับว่าแร้นแค้น คือไปดูวิธีที่จะช่วยให้เขาอยู่ดีกินดีขึ้น ต่อมาก็ได้เริ่มโครงการโดยมีผู้ที่เป็นเอกชนอาสาสมัครเข้าไปช่วยพัฒนาที่นั่น ในด้านการอนามัย ด้านการพัฒนาการเด็ก การศึกษา และการประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถที่จะให้ผลิตภัณฑ์ที่เขาทำขึ้นมาได้หรือผลิตขึ้นมาได้ ให้เขาสามารถที่จะหาตลาดได้ โดยสร้างโรงงานสำหรับทำเครื่องกระป๋องที่หมู่บ้านนั้น โครงการนี้ดำเนินงานมาเป็นเวลาปีเศษ ๆ และในเดือนพฤศจิกายนที่แล้วมาก็ได้ไปเยี่ยม เห็นผลในทันตาเพราะว่าประชาชนมีอนามัยดีขึ้น ความเป็นอยู่ของเด็กก็สะอาดสะอาดมีความเรียบร้อยขึ้น ภายในหนึ่งปี

นอกจากนี้ ก็สามารถที่จะขยายงานเข้าไปในภูเขา ซึ่งถือว่าเป็นที่ที่ล่อแหลมยิ่งถนนที่สร้างเข้าไปในภูเขานั้น ต้องสูญเสียชีวิตผู้คุ้มครองหรือนายช่างและคนงาน ทั้งทหาร ทั้งตำรวจเข้าไปก็หลายชีวิต แต่เมื่อสามารถเข้าไปได้ เข้าไปถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่งซึ่งมีชื่อว่าบ้านห้วยหวด ก็ได้พบกับผู้ใหญ่บ้าน ได้คุยกับผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านก็ถามเขาว่าเขาอยู่อย่างไร เขาอยากจะให้ช่วยเหลือหรือไม่ ในที่สุดเขาก็บอกว่า เขาต้องการให้ช่วยเหลือให้ทำมาหากินได้ให้ปลูกข้าวได้ ปัจจุบันเขามีที่ทำกินในหมู่บ้านนั้นเพียง ๒๐ ไร่ ก็บอกกับเขาว่าถ้าเขาต้องการและให้เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปก็จะจัดที่ทำกินให้ถึง ๒๐๐ ไร่ ซึ่งเพียงพอกับหมู่บ้าน เขาก็บอกว่าเขาต้องการ ตลอดจนน้ำบริโภคก็ขอให้สนับสนุน ก็ถามเขาว่าถ้าสร้างอ่างให้เขาต้องการไหม เขابอกว่าถ้าสร้างให้เขาต้องการ ก็เลยได้บอกกับเขาว่าถ้าต้องการก็จะทำให้ อย่างนี้การเข้าไปแล้วก็บอกกับเขาว่าจะทำ ถ้าหากว่าไม่มีเงินหมุนเวียน หรือเงินเอกชนตั้งที่ได้บริจาคมาเช่นนี้ ก็ไม่สามารถที่จะทำ เพราะเหตุว่าถ้าตั้งโครงการที่จะทำฝาย หรือทำอ่างเก็บน้ำบริโภค ก็จะต้องงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งจะต้องตั้งงบประมาณเป็นการเสียเวลา เดือนพฤศจิกายนนั้นก็หมายถึงว่าจะต้องตั้งงบประมาณใหม่ขึ้นในปี ๒๕ สำหรับปี ๒๖ ก็หมายความว่าระหว่างนี้จะทำอะไรไม่ได้เลย เพราะว่าโครงการไม่มีเงิน

ถ้ามีเงินหมุนเวียนอย่างนี้ มีเงินบริจาคเช่นนี้ ก็สามารถที่จะเข้าไปได้ทันที ถ้าเขาบอกว่าไม่มีเงินงบประมาณ จ่ายไปก่อนเลย เข้าไปเลย จ่ายเบี้ยเลี้ยง จ่ายอะไรหมด ทำให้สามารถที่จะทำงานทำได้ภายในปี ๒๕ นี้ก็เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ถ้าทำตามแบบของทางราชการ ซึ่งปี ๒๕ จะต้องตั้งงบประมาณสำหรับปี ๒๖ อันนี้เป็นหลัก แล้วกว่าจะเบิกได้ก็คงเข้าไปปี ๒๖ ถ้าเข้าไปในปี ๒๖ แล้ว อาจจะไม่สามารถที่จะทำเพราะว่าฝนตกหรือมีอุปสรรคต่าง ๆ ก็หมายความว่าเมื่อเดือนธันวาคม จะเข้าไป ๒ ปี การที่เข้าไป ๒ ปีนั้น เราจะไปพบแล้วก็มองหาผู้ใหญ่ในบ้าน ครุ และประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างไร เพราะว่าบอกว่าจะทำ สมมุติว่าไปในปี ๒๕ นี้ เขาก็ถามว่าทำหรือไม่ บอกว่าจะทำแต่ต้องได้งบประมาณเสียก่อน ตั้งแล้วเบิกยังไม่ได้ ยังไม่ได้ทำอะไรเพราะยังไม่ถึงงบประมาณ เขาอาจจะไม่ว่าอะไร แล้วต่อไปเดือนพฤศจิกายน ปี ๒๖ ไปอีกที เขาก็อาจจะถามว่าทำไหม ก็จะบอกว่าได้งบประมาณมาแล้ว แต่ว่ายังไม่พอ ยังไม่สามารถที่จะทำได้ เขาก็จะมองเราไม่ดี

ฉะนั้น การที่ทุกคนตระหนักว่าจะต้องช่วย แล้วก็ช่วยโดยเร็ว ก็จะสมปรารถนา เพราะว่าเงินที่บริจาคนั้น สามารถที่จะนำไปใช้เพื่อให้ได้ประโยชน์ขึ้นมา ถ้าได้อย่างนี้ในปี ๒๕ เราไปก็จะได้เห็นว่ามีโอกาสที่จะได้เห็นว่าจะทำก็ทำเสร็จแล้ว เขาก็จะมีความสุขสบายกายมากขึ้น ก็มีความสำเร็จได้ การพัฒนาเช่นนี้ก็ก้าวหน้าต่อไปอย่างรวดเร็ว ไม่มีผลเสียหาย ฉะนั้น ที่ท่านทั้งหลายตระหนักว่างานที่จะรักษาแผ่นดินไทยนี้มีอยู่หลายด้านหลายทาง ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่พยายามปฏิบัติเพื่อรักษาสิ่งที่เราควรทวงแทนคือแผ่นดินไทย และอย่างนี้ก็เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน เป็นอันหนึ่งอันเดียวก็เป็นปีกแผ่น ทำให้เรามีอนาคตที่สดใส

ขอขอบใจพวกท่านที่ได้มาให้พร ก็ขออวยพรให้ทุกคนประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองในสิ่งที่ดีที่งาม มีความสุข ความก้าวหน้าในชีวิตและหน้าที่การงานตลอดไป.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๕

การปฏิบัติราชการในปัจจุบันนี้มุ่งหมายเอาประสิทธิภาพ ปริมาณงานและความรวดเร็วเป็นสำคัญ. ผู้ปฏิบัติราชการจึงพากันนำเอาวิทยาการก้าวหน้าพร้อมทั้งเครื่องกลที่ทรงประสิทธิภาพสูงต่าง ๆ มาใช้กันอย่างกว้างขวาง. วิทยาการและเครื่องกลเหล่านี้เมื่อนำมาปฏิบัติการแล้ว จะต้องได้ผลอย่างสูงทุกครั้งไป คือถ้าใช้ถูก ก็ทำให้ได้ประโยชน์มาก ถ้าใช้ไม่ถูก ก็ทำให้เสียหายได้มากเท่า ๆ กัน. การจะนำเอาสิ่งเหล่านั้นมาใช้งาน จึงต้องระมัดระวังศึกษาให้ทราบแน่แท้โดยตลอดก่อน ทั้งโครงการที่จะทำ ทั้งเครื่องปฏิบัติงานที่จะใช้. มิฉะนั้นจะเกิดความสับสนเปลี่ยนแปลงและสูญเสียเปล่าได้ง่ายดายที่สุด

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ผู้เข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ท่านทั้งหลาย อันเป็นเครื่องหมายของเกียรติ เกียรตินี้เป็นสิ่งที่ได้รับโดยได้รับตำแหน่งหรือได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์ ก็ถือว่าได้รับเกียรติ แต่อันที่จริงเกียรตินั้นเป็นสิ่งที่แต่ละคนจะต้องประกอบ จะต้องกระทำเพื่อให้มีเกียรติ

ท่านทั้งหลายได้ทำงานทำการมาเป็นเวลาช้านานด้วยความตั้งใจที่ดี เพื่อที่จะให้งานมีผลสำเร็จอย่างดีที่สุด นั่นก็คือเกียรติ เกียรติก็เป็นสิ่งที่ทำและทำดี นับว่าเป็นสิ่งที่แต่ละคนชอบและต้องการ เมื่อเกียรตินั้นได้มาจากการทำงานทำการ ปฏิบัติงานการ ปฏิบัติตนให้ดีเพื่อให้ได้ผลดีนั้น ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมมิใช่เฉพาะตนเองเฉพาะตัวเท่านั้น เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมสำหรับทั่วไปทุกคนที่ได้ทราบว่าแต่ละคนได้ทำงานจนทำให้มีเกียรติสูง ทุกคนย่อมมีความชื่นชมยินดี เพราะว่าถ้ามีการทำงานที่ดีที่งาม ที่ได้ผล ที่ซื่อสัตย์ ที่สุจริตนั้นย่อมทำให้ส่วนรวมก้าวหน้าได้โดยดี ทุกคนก็อยู่เย็นเป็นสุขได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวันนี้ก็มีท่านทั้งหลายเป็นจำนวนไม่น้อยได้รับเกียรติ เพราะได้ทำงานด้วยเกียรติมาเป็นจำนวนมาก ก็หวังว่างานที่ท่านทั้งหลายได้ทำ ถ้ารวมกันแล้วก็นับว่าเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ และก้าวหน้าสำหรับส่วนรวม ท่านทั้งหลายก็ได้ทำงานในสาขางานการแตกต่างกันมากหลายสาขา จึงเห็นได้ว่าถ้าทุกคนในงานทุกสาขาทำดี ย่อมจะทำให้ส่วนรวมก้าวหน้าดีมั่นคงดีเหมือนกัน ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้รับเกียรติในวันนี้ เป็นเครื่องหมายของงานการที่เป็นเกียรติก็เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมอย่างยิ่ง และเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนมีความปลื้มปิติ งานการที่ท่านทั้งหลายได้ทำนั้นเป็นผลให้ได้รับเกียรติ และเป็นผลให้ได้งานที่เจริญ เป็นสิ่งที่จะต้องรักษา การรักษาเกียรตินั้นก็มิวิธีที่พูดได้ง่าย คือขอให้ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อไป เพื่อให้ได้ผลที่ดีต่อไป จึงจะทำให้ความมั่นคงถาวรของส่วนรวมมีอยู่ ในที่สุดแต่ละคนก็จะได้รับความสุขความสบายได้ทั่วทุกคน

ก็ขอให้ทุกท่านมีกำลังทั้งกายทั้งใจที่เข้มแข็งสมบูรณ์ เพื่อที่จะได้มีอนาคตมีงานที่มีความสำเร็จ ทำให้ได้รับความสุขกายสบายใจทั่วทุกคน ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีงานการอันใดที่กำลังทำอยู่ มีหน้าที่อะไรก็ขอให้ทำได้ด้วยดี มีผลสำเร็จทั่วทุกคน ขอจงประสบแต่ความเจริญทุกคน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส

ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า

ณ ท้องสนามหลวง

วันจันทร์ ที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความปีติชื่นชมยิ่งนัก ที่ประเทศไทยจัดงานเฉลิมสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ได้งดงามยิ่งใหญ่ และพร้อมเพรียงกันทุกฝ่ายเช่นนี้ เป็นนิมิตหมายสำคัญ แสดงความจริงใจให้ประจักษ์ชัดโดยปราศจากข้อสงสัยว่าคนไทยนั้นยังมีความจงรักภักดีในแผ่นดินอยู่อย่างมั่นคงลึกซึ้ง ทั้งมีความสมัครสามัคคีอันแน่นแฟ้น พร้อมทั้งจะร่วมแรงร่วมใจกันประกอบกิจทั้งปวงที่เป็นธรรมสุจริต. ความพร้อมเพรียงกันในการทำความดีนี้ ช่วยให้ไทยรักษาอิสรภาพอันใหญ่พลุ้ยมาได้สองร้อยปีแล้ว. จึงเชื่อมั่นว่าชาติไทยจะดำรงความเป็นไทยอยู่ตลอดไป.

ส่วนการที่นายกรัฐมนตรีได้กล่าวพรรณนาในนามของประชาชน ถึงความสำนึกตระหนักในพระเดชพระคุณแห่งสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ พร้อมทั้งแสดงความประสงค์อันแรงกล้า ที่จะเทิดทูนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกให้สูงส่งขึ้น โดยถวายพระราชสมัญญาเป็น “มหาราช” นั้น เป็นข้อยืนยันอย่างสำคัญว่า คนไทยทุก ๆ ฝ่ายมีความนิยมเลื่อมใสในคุณความดี และปรารถนาปรารถนาที่จะตั้งตนอยู่ในคุณความดีนั้น.

การรักษาอิสรภาพและความเป็นไทยให้ดำรงมั่นคงยืนยาวไป ถือว่าเป็นกรณีกิจอันสำคัญสูงสุด. นอกจากต้องอาศัยการบริหารประเทศที่ฉลาดสามารถ และสุจริตเป็นธรรมแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนทั้งประเทศด้วย. คือประชาชนแต่ละคนจะต้องชวนช่วยสร้างสรรค์ประโยชน์ และดำรงอยู่ในคุณธรรมอันสมควรแก่ฐานะของตน ๆ . คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติ มีอยู่สี่ประการ. ประการแรกคือ การรักษาความสำนึก ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม. ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น. ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด. ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง. คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งหลายให้มีความสุขสวัสดิ์ แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง บันดาลให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา อันเข้มแข็งสมบูรณ์ สามารถที่จะประกอบกิจการงานน้อยใหญ่ในหน้าที่ ให้บรรลุประโยชน์และความเจริญก้าวหน้า ตามที่มุ่งหมายได้ทุกประการ.

พระราชดำรัส

สำหรับอัญเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการสัมมนาผู้นำศาสนา

ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

ณ หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันเสาร์ ที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๒๕

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สมาคมศาสนสัมพันธ์แห่งประเทศไทยกับคณะกรรมการส่งเสริม ศีลธรรมและจิตใจ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ฯ ร่วมกันจัดการสัมมนาผู้นำศาสนาขึ้นในโอกาสสมโภช กรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี เพื่อปรึกษาหาทางร่วมกำลังกันแก้ไขปัญหาลังคม.

ปัญหายุ่งยากในสังคมทุกวันนี้เกิดจากเหตุหลายอย่าง. แต่เหตุสำคัญที่ก่อปัญหาให้มาก คือความขาดหรือ ความบกพร่องในความเป็นระเบียบและความสะอาดมั่นคงในความประพฤติและความคิดจิตใจของบุคคล. องค์การ ศาสนาทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายและภารกิจในการขัดเกลาความประพฤติและจิตใจ ให้บุคคลถึงพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรมตามหลักศาสนาอยู่แล้ว จึงน่าจะทำหน้าที่แก้ปัญหาลังคมได้เป็นอย่างดีโดยไม่ยากลำบาก. ในการนี้ ทุกฝ่ายควรจะได้ร่วมมือกันและส่งเสริมกันอย่างจริงจังโดยประสานสอดคล้อง และควรมีหลักมีแผนการที่แน่นอน เหมาะสมในการสั่งสอนเผยแพร่ธรรม. สำคัญที่สุด ควรจะได้พยายามปลูกฝังความเชื่อความเลื่อมใสในคุณธรรม ความดี ให้เกิดขึ้นด้วยการประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ให้คนทั้งหลายได้เห็นประโยชน์และความดีจากแบบแผนการ ปฏิบัติและการอธิบายแนะนำที่ประกอบด้วยความเมตตาการุญ และควรระมัดระวังอย่างที่สุด ที่จะไม่ประกาศสั่งสอน โดยวิธีการที่จะก่อให้เกิดความคิดโต้แย้งหรือต่อต้านขึ้นในตัวผู้ฟัง เพราะการกระทำดังนั้นจะไม่ช่วยให้บังเกิดผลดีขึ้น ได้เลย.

ขออวยพรให้การสัมมนาครั้งนี้บรรลุผลตามความมุ่งหมายโดยสมบูรณ์ทุกประการและขออวยพรให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ในการเปิดประชุมประจำปี ๒๕๒๕

ระหว่างวันที่ ๑๐ – ๑๑ เมษายน ๒๕๒๕

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สามัคคีสมาคมจัดให้มีการประชุมประจำปีขึ้นอีกวาระหนึ่ง เพื่อให้มวลสมาชิกได้พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เป็นการสร้างเสริมความสามัคคีและเพิ่มพูนความรู้ให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้น.

ความสามัคคีพร้อมเพรียงกันเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติบริหารงานใหญ่ ๆ เช่นงานของแผ่นดิน. และความสามัคคีนี้จะเกิดขึ้นมั่นคงได้ ก็ด้วยบุคคลในหมู่ในคณะมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันจิตใจของกันและกันไว้. คุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจนั้นประการหนึ่งได้แก่การให้ คือให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน ให้อภัยไม่ถือโทษกัน ให้คำแนะนำตักเตือนที่ดีต่อกัน. ประการที่สอง ได้แก่การมีวาจาดี คือพูดแต่คำสัจคำจริงต่อกัน พูดให้กำลังใจกัน พูดแนะนำประโยชน์กัน และพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน. ประการที่สามได้แก่การทำประโยชน์ให้แก่กัน คือประพฤติปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์เกื้อกูล ทั้งแก่กันและกัน และแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม. ประการที่สี่ได้แก่การวางตนได้สม่าเสมออย่างเหมาะสม คือไม่ทำตัวให้ดีเด่นเกินกว่าผู้อื่น และไม่ด้อยให้ต่ำทรามไปจากหมู่คณะ. หมู่คณะใดมีคุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวกันไว้ดังกล่าว หมู่คณะนั้นย่อมจะมีความเจริญมั่นคงขึ้นด้วยสามัคคีธรรม. ในโอกาสนี้ จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายได้นำเอาคุณธรรมทั้งสี่ประการไปศึกษาพิจารณา สำหรับนำไปประพฤติปฏิบัติต่อกันให้เกิดประโยชน์. ก็จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นในชาติไทยของเราให้มั่นคงขึ้นได้เป็นอย่างดี.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ และขอให้ทุกท่านมีความสุข ความสวัสดิ์ และความสมประสงค์ในสิ่งที่พึงปรารถนาทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี

ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔

และ พระราชทานประกาศนียบัตรและเข็มพื้ทักษาศิปีตย์แก่นายตำรวจ

ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๓ และรุ่นที่ ๔

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรและเข็มพื้ทักษาศิปีตย์แก่นายตำรวจ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนอย่างมาก ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ตามที่เข้าใจกันทั่วไป ตำรวจมีหน้าที่สำคัญอยู่กับการระงับปราบปรามการกระทำผิดหรืออาชญากรรมต่าง ๆ และมักจะคิดเห็นกันต่อไปด้วยว่า การประกอบอาชญากรรมในทุกวันนี้ มีขึ้นเชิงและกลวิธีที่แยบยลและรุนแรงมาก ทำให้ตำรวจไม่สามารถที่จะปราบปรามให้ได้ผลเด็ดขาดจริง ๆ ได้ ข้อนี้ ถ้าได้พิจารณาให้ถ่องแท้แล้วจะเห็นว่า การปราบปรามการกระทำผิดทั้งปวง มิใช่สิ่งที่เกินความสามารถของเจ้าพนักงานแต่อย่างใดเพราะธรรมดาผู้ที่กระทำความชั่วทุจริตนั้น จิตใจมักไม่เป็นปรกติ คือถ้าไม่ลู่แก่อำนาจ โทษะ ก็ต้องลู่แก่อำนาจโลกะ และผู้ใดก็ตาม เมื่อโทษะหรือโลกะเข้าครอบงำแล้ว จะทำสิ่งใด ย่อมต้องเกิดข้อบกพร่องผิดพลาดขึ้นเสมอ ไม่มีประสิทธิภาพสมบูรณ์เหมือนกระทำในขณะที่มีจิตใจผ่องใสเป็นปรกติ เมื่อตำรวจเป็นฝ่ายที่เป็นธรรมและสุจริต ก็ย่อมมีสภาพจิตใจเหนือกว่า ต้องเอาชนะผู้กระทำผิดได้เป็นแน่นอน ดังนี้ จึงขอให้ทุกคนระมัดระวังตั้งตัวตั้งใจไว้ให้หนักแน่นมั่นคงในความสุจริต ถูกต้อง และเป็นกลางอยู่เสมอทุกเมื่อ เมื่อจิตใจหนักแน่นมั่นคงดังนั้นแล้ว จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างได้ด้วยความกล้าหาญ ที่เที่ยงตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม โดยไม่มีผู้ทุจริตคนใดจะเอาชนะความดีความสามารถของเราได้เลย สำคัญที่สุด จะต้องไม่ยอมปล่อยตัวปล่อยใจให้ลู่แก่อำนาจ โลกะและโทษะเสียเอง เพราะหากเป็นดังนั้น จะไม่มีวันที่จะกำราบปราบปรามผู้ใดได้

ด้วยอำนาจความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน ให้มีความสุขความสวัสดิ์ในในทุกสถาน ให้มีความสามารถที่จะสร้างเกียรติคุณแก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย ให้ยั่งยืนมั่นคงสืบไปได้ สมตามความประสงค์ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคมและ
สหกรณ์ประมงทั่วราชอาณาจักร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ โรงโคนม สวนจิตรลดา

วันพุธ ที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๕

วันนี้เป็นวันพืชมงคล ซึ่งในวันนี้ทุกปีก็เป็นเหมือนประเพณีที่จะมีการชุมนุมกันที่โรงสีและโรงโคนมสวนจิตรลดา เพื่อที่จะให้ท่านทั้งหลายที่สนใจในกิจการโคนมและผู้สนับสนุนได้มาพบปะกัน ทั้งปีนี้ก็ได้ให้ผู้ที่แทนของสหกรณ์ต่าง ๆ มา ณ ที่นี้ด้วย ซึ่งตามธรรมดาก็ได้พบ ณ ที่อื่น ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็นประโยชน์ที่ผู้แทนของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์การประมงได้มาเห็นกิจการพร้อมกับผู้ที่สนใจในการเลี้ยงโคนม เพราะว่า ณ ที่นี้ก็มีสิ่งที่น่าสนใจซึ่งทุกคนน่าจะนำไปเป็นประโยชน์ได้ เพราะว่าวันนี้เป็นวันของกลีกร กลีกรเป็นผู้ที่มีอาชีพในการเพาะปลูกเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากเพาะปลูก ทุกสิ่งทุกอย่างที่ต่อเนื่องกับการเพาะปลูก คือ การปุ๋ยสัตว์และกิจการอื่น ๆ ที่จะทำให้การเพาะปลูกเป็นผลสมบูรณ์ได้ คือการแปรสภาพของสินค้าที่ผลิตขึ้นมาให้สามารถที่จะได้จำหน่ายเป็นผลให้มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน นอกจากนั้นก็ต้องใช้วิทยาการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้การผลิตมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ฉะนั้น การที่ได้มาชุมนุมพร้อมกันก็จะได้ประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายกลีกร ทั้งฝ่ายนักวิชาการ และผู้ที่สนใจก็จะได้ความรู้

การกลีกรหรือเกษตรกรทุกสาขา ผู้ที่ปฏิบัติทราบดีว่าเป็นสิ่งที่ยากมิใช่เป็นของง่าย ๆ เพราะว่าจะต้องมีวิชาความรู้มาประกอบการปฏิบัติงานอย่างมาก นอกจากวิชาความรู้นั้นก็ต้องมีความอดทน คือมีความเข้มแข็งในจิตใจ และปัจจัยที่สำคัญก็คือความสามัคคี ดังที่ผู้แทนของสหกรณ์ได้กล่าวเมื่อตะกี้ สามัคคีในหมู่คณะตลอดจนสามัคคีในประเทศชาติ ข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าในกิจการใด ๆ ก็ตาม ถ้าเราทำคนเดียวรู้สึกเป็นสิ่งที่ลำบาก เพราะว่าในทางจิตใจก็วิ้าเหว ในทางกายก็อาจจะไม่มีแรงพอที่จะทำ และในด้านความคิดก็อาจจะไม่มีวิชาการพอในคนเดียวที่จะทำ ฉะนั้น ก็จะต้องอาศัยผู้อื่นที่จะร่วมมือกันสร้างขึ้นมา อาศัยกันนั้นคือช่วยซึ่งกันและกัน บางคนก็มีความรู้ความสามารถมีแรงที่จะทำได้มาก แต่บางคนก็มีแรงน้อย หรือบางคนก็มีความสามารถในด้านหนึ่งแต่มีความสามารถด้อยในอีกด้านหนึ่ง เรื่องการเกษตรนี้เป็นสิ่งที่ซับซ้อน จะต้องมีความรู้และก็ต้องมีความสามารถหลายอย่างที่จะปฏิบัติ ฉะนั้น การที่ตั้งเป็นกลุ่มเป็นสหกรณ์ และที่ทางราชการได้เอาใจใส่ให้ความรู้กับกลีกร

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

สนับสนุนในด้านวิชาความรู้นั้นก็เป็นที่จำเป็นที่สุด และนอกจากทางส่วนของราชการที่เป็นนักวิชาการให้ความรู้กับกสิกร ก็ยังมีผู้ที่เป็นเอกชน เป็นพ่อค้า และเป็นนักอุตสาหกรรม ที่ได้สนับสนุนในทางวิชาการ ในทางปัจจัย และในทางที่จะทำให้กิจการต่าง ๆ ของเกษตรกรรุดล่งไปได้

ทุกคนจะต้องมีความเข้าใจกัน คือแต่ละคนก็มีผลประโยชน์ ถ้าดู ๆ ไปการที่แต่ละคนมีผลประโยชน์ ก็จะต้องเข้าใจว่า คนหนึ่งคนหนึ่งความจริงมีชีวิตอยู่ก็ต้องสร้างตัวเอง หมายความว่าให้มีรายได้มากที่สุดที่จะได้ มีความสุขที่สุดที่จะได้ ก็ดูจะเป็นสิ่งที่ยากมากที่จะทำให้มีความสุขได้ เพราะว่าแต่ละคนชวนชวยแต่ความสุข ก็หมายความว่าแต่ละคนต้องการมีรายได้มากที่สุดที่จะได้ ถ้าแต่ละคนอยากมีรายได้มากที่สุดแล้ว ก็หมายความว่าต้องให้คนอื่นเขาเสีย อันนี้เป็นสิ่งที่น่าหนักใจ เช่น เวลาคนหนึ่งต้องการซื้อสิ่งหนึ่งก็ต้องการซื้อในราคาที่ถูกที่สุด คนที่ขายก็ต้องการขายในราคาที่สูงที่สุด ข้อนี้ก็ข้อที่ก่อให้เกิดข้อพิพาททุกครั้งที่เกิดการติดต่อระหว่างบุคคลสองบุคคล ถ้าหากว่ามีความเข้าใจและเข้าใจในคำว่าสามัคคีคืออุทหนุซึ่งกันและกันนี้ เมตตาซึ่งกันและกัน ก็จะขจัดความเดือดร้อนจากการกระทบผลประโยชน์ระหว่างสองบุคคลได้ คือแต่ละคนก็จะเอาพอประมาณบุคคลที่ขายก็จะขายในราคาที่พอประมาณ ไม่เอากำไรมากเกินไป ผู้ที่ซื้อก็ต้องยอมเสียสละทรัพย์หรือสิ่งแลกเปลี่ยนนั้นให้พอเพียง เพราะเข้าใจว่าผู้ที่ขายนั้นก็ต้องลงทุนลงแรงไปมีใช่น้อย เพื่อที่จะได้สิ่งนั้นมาให้เราซื้อได้ ฉะนั้น ถ้าต่างคนต่างอะลุ่มอล่วยซึ่งกันและกัน ก็จะทำให้ไม่กระทบกัน ถ้าไม่กระทบกันทั้งสองฝ่าย ฝ่ายที่ขายก็ได้ผลประโยชน์พอสมควร ฝ่ายที่ซื้อนั้นก็ได้รับผลประโยชน์พอสมควร ดังนั้นก็จะทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความพอใจในการซื้อขาย กิจการของกสิกรรมนี้และการอยู่เป็นสหกรณ์ของการอยู่เป็นกลุ่มเป็นก้อนนี้ ก็มีความเดือดร้อนในการติดต่อซึ่งกันและกัน ในกลุ่มในสหกรณ์อยู่แล้วนอกจากนั้นก็มีความเดือดร้อนในการติดต่อกับกลุ่มอื่น ๆ แต่ถ้าใช้หลักของความอะลุ่มอล่วย ความเมตตาซึ่งกันและกัน เห็นใจกัน และถือว่าแต่ละคนก็เป็นส่วนของกลุ่ม แต่ละกลุ่มก็เป็นส่วนของส่วนรวมใหญ่ ดังที่ผู้แทนของสหกรณ์ได้กล่าวว่สามัคคีก็ต้องถึงในชาติ เพื่อให้ชาติมีความเจริญมั่นคงได้ ถ้าทำอย่างนั้นได้กิจการต่าง ๆ ของแต่ละคนที่อยู่ ณ ที่นี้ จะมีอาชีพงานการอย่างไรก็ตาม ถือหลักนี้ ถือหลักความอะลุ่มอล่วย ถือหลักความเมตตาซึ่งกันและกัน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ก็จะทำให้ส่วนรวมอยู่เย็นเป็นสุขได้ มีความก้าวหน้า มีความมั่นคงได้ ก็หมายถึงว่าแต่ละคนที่ย้ายส่วนรวมก็มีความสุขได้

ฉะนั้น วันนี้อะไรที่เจาจะจงให้ผู้ที่สนใจในกิจการโคนม ตามที่อธิบดีปลุสตัวได้รายงานมาในที่นี้ มาพร้อมกับฝ่ายที่เป็นผู้แทนของสหกรณ์ทั่วประเทศ มาอยู่ด้วยกันมาพร้อมกัน ก็รู้สึกว่าเป็นความหมายที่ดี ซึ่งนับว่าเป็นปีแรกที่ทำอย่างนี้ สำหรับผู้ที่เป็นผู้แทนสหกรณ์มาอยู่นี่ก็อาจจะรู้สึกว่าร้อนกว่าอยู่ในศาลาดุสิตาลัย แต่ก็คงจะเป็นที่ที่น่าสนใจมากกว่า เพราะว่ามีกิจการต่าง ๆ ให้ดู และได้มาพบกับกลุ่มอื่นคนอื่นในโอกาสนี้ ซึ่งกิจการโคนมนั้นได้ก้าวหน้ามาถึงทุกวันนี้ก็อาศัยหลักของการสหกรณ์นั่นเอง แต่ว่าบางส่วนอาจจะไม่เรียกว่าสหกรณ์ บางส่วนก็เรียกว่าสหกรณ์ คือว่าการอาชีพงานการในด้านเกษตรนี้ทุกสาขาที่จะต้องอาศัยหลักการของการสหกรณ์ เคยได้อธิบายแล้วว่าสหกรณ์นี้ก็มาจากคำว่า “สห” ก็ด้วยกัน “กร” ก็ทำงาน ก็หมายความว่าทำงานทำให้มีผลผลิต ทำให้มีความมั่นคงทำให้มีความเจริญด้วยกันพร้อมกัน อันนี้ก็เป็นที่สำคัญ ฉะนั้น ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรนั้นก็ต้องรู้ว่า ถ้าหากไม่มีสหกรณ์หรือไม่มีกิจการที่เหมือนสหกรณ์ อาจจะไม่เรียกว่าสหกรณ์ก็ได้ แต่ว่าเป็นวิธีทำงานแบบสหกรณ์ คือทำงานด้วยกัน อุดหนุนเกื้อหนุนกัน งานทางด้านเกษตรนี้ไม่มีทางที่จะก้าวหน้าได้ อาจจะไม่มีทางที่จะรอดตัวได้ และถ้างานทางด้านเกษตรไม่รอดตัวก็คงทำให้ประชาชนในประเทศไทยนี้อยู่ไม่ค่อยได้

เรื่องสหกรณ์ก็ขอเดิมนิดว่า ความจริงเมืองไทยนี้ วิธีปฏิบัติงานด้านเกษตรก็ได้ทำมาในรูปสหกรณ์เป็นเวลาเป็นร้อยปีแล้ว ไม่ใช่ใหม่ ๆ ไม่ใช่เพราะต้องดูตำราของสหกรณ์ซึ่งเพิ่งทำมาในระยะไม่กี่ปีนี้ มีอยู่มานานแล้วไม่ใช่เพิ่งมี และที่ได้พูดถึงการส่งเสริมในด้านงานของชลประทาน งานชลประทานนั้นกสิกรเมืองไทยได้ทำมาด้วยตนเองเหมือนเป็นสหกรณ์ซึ่งไม่ได้ชื่อว่าเป็นสหกรณ์ เป็นสมาคม ซึ่งหมายความว่าเป็นผู้ที่มาลงแขกช่วยกันทำมาเป็นเวลาช้านานแล้ว อย่างเช่นทางภาคเหนือ เมื่อถึงฤดูกาลก็พากันมาซ่อมสร้างฝายทดน้ำเพื่อที่จะทำการชลประทาน อันนี้ทำกันมาเป็นเวลานาน ที่เรียกว่าฝายชาวบ้านทำมาเป็นเวลาเป็นร้อยปีแล้ว และได้ผลดีทำให้ส่วนรวมของกลุ่มชาวบ้านได้รับผลดีทีเดียว แต่มาตอนหลังนี้งานเช่นนี้ไม่ค่อยทำเพราะว่ามีชลประทานที่เรียกว่าชลประทานหลวงชลประทานราษฎร์ไม่ค่อยทำ เพราะถือว่าหลวงทำแล้วก็ไม่ต้องทำ หรือถ้าหลวงทำแล้วจ้างแรงงานของชาวบ้าน ก็ต้องจ้าง ต้องให้ค่าจ้าง มิฉะนั้นกลายเป็นแรงงานทาสไป แต่ว่าความจริงสมัยก่อนนี้ชาวบ้านชาวไร่ได้ทำฝายชลประทานโดยที่ช่วยกันไม่ต้องมีการจ้าง ถ้าหากว่าปัจจุบันนี้จะเปลี่ยนหลักไปเหมือนเดิมบ้างก็รู้สึกว่าจะดี คือ ทางช่างชลประทานอาจจะมาช่วยชี้แจง แล้วทางชลประทานราษฎร์ก็ทำ แล้วก็ไม่ต้องคอยรับเงินค่าจ้าง

จากหลวง คือช่วยกันทำ ก็อาจจะดี อาจจะทำให้การชลประทานแพร่หลายยิ่งกว่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ เพราะว่าถ้าแต่ละคนช่วยตัวเองได้ โดยอาศัยคำแนะนำจากผู้รู้ผู้ที่มีวิชา ก็จะทำให้งานการกว้างขวางออกไปได้ ถ้าคอยแต่จะรับค่าจ้างสำหรับงานที่จะเป็นประโยชน์กับตัวเอง เงินของหลวงซึ่งหมายความว่าเงินงบประมาณแผ่นดินจะมีไม่พอ ฉะนั้น งานที่ขยายงานชลประทานเป็นต้น ไม่สามารถที่จะขยายได้ทันใจหรือตามพอใจของกสิกร ก็เพราะว่าขาดงบประมาณหรือขาดการสนับสนุน ซึ่งงบประมาณในด้านนี้แต่ละปี ๆ ก็ได้จัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนก็นับว่ามาก ถ้าช่วยกันก็จะทำให้งานยิ่งขยายไปได้เร็ว

ในระยະนี้ในเวลานี้ ได้สังเกตว่ามีเอกชนสนใจมากที่จะช่วยชาวไร่ชาวนา มีการบริจาคทั้งทรัพย์สิน บริจาคทั้งปัจจัยต่าง ๆ สำหรับมาช่วยสร้างโครงการให้กสิกรได้มีความสะดวกขึ้น อันนี้ก็เป็นที่น่ายินดี เพราะว่าทำให้การพัฒนาการเกษตรในประเทศไทยนี้ ได้ก้าวหน้าไปเร็วกว่าที่จะเป็นไปถ้าหากจะอาศัยเพียงแต่งบประมาณแผ่นดิน และที่ในระยະนี้มีความก้าวหน้ามากผิดตาไป ก็เพราะว่าเอกชนผู้ที่เป็นพ่อค้าเป็นต้น สนใจมากในงานของพี่น้องกสิกร ฉะนั้นกสิกรทั่วประเทศก็น่าจะภูมิใจว่ามีคนสนใจ ทั้งมีผู้ที่สนับสนุนไม่ใช่สนใจเฉย ๆ สนับสนุนอย่างจริงจัง และทำให้กิจการด้านเกษตรนี้ก้าวหน้ามาก ก็ขอให้เกษตรกรช่วยตัวเองให้ดี เช่น ผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ก็ขอให้สหกรณ์นั้นมั่นคง ไม่ใช่ไทยเอา ๆ แต่ว่าสร้างขึ้นมาให้มั่นคง ถ้าสหกรณ์แต่ละสหกรณ์แข็งแรงดี และปฏิบัติตามจุดประสงค์แท้ ๆ ของสหกรณ์ ก็จะทำให้ส่วนรวมและกสิกรอื่น ๆ มีความมั่นคงได้ในตัว เพราะว่ามีส่วนอย่างที่ดี ก็ขอให้สร้างตัวให้ดีสมกับที่มีผู้อื่นที่มีอาชีพอื่นสนใจ และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ถ้าหากว่าการสนับสนุนนั้นเวลาให้ไปแล้ว ก็เกิดประโยชน์ออกมาขึ้นเป็นทวีคูณ ก็จะทำให้เกิดศรัทธายิ่งขึ้น คือผู้ที่บริจาค่นั้นสังเกตว่า ถ้าบริจาคแล้วก็ไปทำอะไรที่ก่อผลดี ยิ่งบริจาคใหญ่ เพราะว่ามีความสุข มีความพอใจ มีความปิติว่าได้ช่วยในกิจการที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ความมั่นคงของเกษตรกรก็จะทำให้ประเทศชาติเป็นส่วนรวมมีความมั่นคง เมื่อประเทศชาติส่วนรวมมีความมั่นคง ทุกคนที่มีอาชีพทุกอาชีพก็มีความมั่นคงได้และสำคัญที่สุดไม่ใช่มั่นคงในทางกายเท่านั้นเอง แต่ในทางจิตใจก็มีความมั่นคง และมีความปิติว่าเราช่วยกันสร้างประเทศชาติให้มีความเจริญ ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคนคือทั้งเกษตรกรทุกสาขา ทุกด้าน ทุกงานพยายามสร้างตัวเอง สร้างส่วนรวมของตัวเองให้แข็งแรง ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนที่สนับสนุนมีกำลังใจที่จะสนับสนุนให้ความรู้ทั้งวิชาการ ทั้งกำลังใจแก่กสิกร

ขอให้ทุกคนที่สนใจในงานการเกษตรได้เห็นความสำคัญ และมีความปิติยินดีที่สามารถที่จะสนับสนุนให้การเกษตรของเมืองไทยมีความเจริญก้าวหน้าได้ ขอให้ทุกคนทำต่อไป มีกำลังใจกำลังกายพร้อมสมบูรณ์ ให้ได้พบความสำเร็จและความสุข เพราะว่างานที่ได้ทำยิ่งทำยิ่งดี ความสำเร็จในทางที่ถูกต้องก็ยิ่งเจริญ ยิ่งสำเร็จใหญ่ขึ้น ฉะนั้นก็ขอให้ทุกท่านประสบคุณธรรมนี้ ที่ทำให้ทุกคนมีความเจริญและมีความภูมิใจได้.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่คณะครู นักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวล

ในโอกาสเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานรางวัล

ณ พระราชวังไกลกังวล

วันอังคาร ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๕

วันนี้เป็นวันดี เป็นวันสำคัญสำหรับครู นักเรียน และทุก ๆ คนที่มีส่วนอุปการะเกี่ยวข้องกับโรงเรียนวังไกลกังวล เพราะเป็นวันเปิดอาคารใหม่ คือหอประชุมอเนกประสงค์ และอาคารหลวงปู่โต๊ะ พร้อมกับเป็นวันแจกรางวัลประจำปีของโรงเรียน. การมีอาคารใหม่เกิดขึ้น เป็นผลของการปรับปรุงกิจการโรงเรียน ที่เริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ ซึ่งหลายฝ่าย ทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งจังหวัด ทั้งผู้มีเมตตาปรารถนาดีได้ช่วยกันส่งเสริมและบำรุงให้เกิดความเจริญก้าวหน้าขึ้นทันตาเห็น นับว่าเป็นเรื่องที่น่านิยมยินดีและอนุโมทนาอย่างยิ่ง. ส่วนการแจกรางวัลนั้นก็เป็งานที่สำคัญ เพราะเป็นโอกาสที่นักเรียน ครู ผู้บริหาร ได้มาชุมนุมรับทราบผลของการเล่าเรียนและการปฏิบัติงานของตนเองในรอบปี.

ขอขอบใจทุกท่านทุกฝ่าย ที่เสียสละเกื้อกูลโรงเรียนวังไกลกังวลด้วยกำลังงาน กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา โดยประการต่าง ๆ และขอแสดงความยินดีกับผู้ได้รับรางวัลเรียนดีทุกท่าน.

รางวัลที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความดีของตัว ที่ได้ตั้งใจและอุทิศสหายพยายามเล่าเรียนหาความรู้ใส่ตัว. การหาความรู้ใส่ตัวนั้นสำคัญมาก เพราะว่าต่อไปในชีวิต ถ้าขาดความรู้ ความคิด จะไม่อาจเลี้ยงตัวให้รอดตลอดได้. นักเรียนจึงควรต้องพยายามศึกษาเล่าเรียนให้เต็มกำลัง. ถึงแม้จะมีได้เป็นผู้ที่ได้รับรางวัลก็ต้องมีความพยายาม เพราะถ้ามีความเพียรพยายามแล้ว วันหนึ่งข้างหน้าก็จะได้รับรางวัลเป็นแน่นอน. รางวัลนั้นไม่ใช่รางวัลอย่างที่แจกให้วันนี้ หากแต่เป็นรางวัลสำหรับชีวิต อันได้แก่ความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า และอนาคตที่มั่นคงสุขสบาย. สำคัญอยู่ที่ว่า ทุกคนจะต้องทำใจให้แน่วแน่และเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะเรียนรู้วิชาด้วยความเชื่อฟังและอ่อนน้อมเคารพ. และจงจำใส่ใจไว้ด้วยการเชื่อฟังเคารพครูนั้นสำคัญยิ่งนัก เพราะเป็นเหตุช่วยให้ครูสามารถให้ความรู้ได้มากที่สุด และนักเรียนเองก็จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดด้วย.

สำหรับครูนั้น ก็จะต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำชำนาญ ทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน เพื่อสามารถสอนวิชาทั้งปวงได้โดยถูกต้อง กระจ่างแจ้ง และบริบูรณ์ครบถ้วน. อีกข้อหนึ่ง จะต้องมีความอดทน

ความซื่อสัตย์สุจริต ความสุภาพ ความเข้มแข็งอดทน ซึ่งจะต้องแสดงแก่ศิษย์ให้ประจักษ์ชัดด้วยเสมอเป็นนิตย์. ศิษย์จักได้เห็น ได้เข้าใจในคุณค่าของความรู้ ในความดี และในตัวครูเองอย่างลึกซึ้ง แล้วพากันยึดถือเอาเป็นแบบอย่าง. การให้การศึกษาที่อุตสาหกรรมลงทุนลงแรงกันไปมิใช่น้อยนั้น จึงจะผลิดอกออกผลให้ตามที่ต้องการได้.

ขออวยพรให้ครู นักเรียน พร้อมทั้งผู้บริหาร และผู้มีส่วนช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานกรรมการ^(๒) จัดโรงเรียนราชประชาสมาลัย

ในพระบรมราชูปถัมภ์ นำคณะบุคคลเฝ้า ฯ

รับพระราชทานเข็มช่วยเหลื่อโรงเรียน

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๕

การที่โรงเรียนราชประชาสมาลัยได้ผลดี มีผลสำเร็จหลายอย่างตามที่ท่านผู้ทรงคุณได้รายงานนั้น ก็ด้วยการตั้งโครงการไว้อย่างดี และได้ปฏิบัติมาด้วยดี ทั้งได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย รวมทั้งท่านทั้งหลายที่ได้มาในวันนี้ ได้มีจิตใจกุศลที่จะส่งเสริมโรงเรียนให้ก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ และที่ท่านทั้งหลายได้จัดกิจการต่าง ๆ เพื่อรวบรวมทุนทรัพย์มาสำหรับสนับสนุนโรงเรียนนั้น ก็นับว่าบุญที่ท่านทำอนุโมทนาอย่างยิ่ง

ท่านก็ได้เห็นว่าโรงเรียนนี้ต้องทำงานหลายด้าน แม้กำแพงก็ต้องสร้าง เพราะว่าจะสร้างโรงเรียนก็ต้องมีทุกทาง ทั้งในด้านการสอนการเรียน ทั้งในด้านการกีฬา ทั้งในด้านความปลอดภัยของโรงเรียน ทุกอย่างมีความสำคัญทั้งนั้น จุดประสงค์ของโรงเรียนตั้งแต่เริ่มต้นนั้นก็มีความ มีผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อนอยู่ที่โรงพยาบาลโรคเรื้อนที่พระประแดง และบุคคลเหล่านั้นก็มีครอบครัวและมีบุตร บางทีก็ต้องไปอยู่กับพ่อแม่ที่โรงพยาบาล ก็ไม่สามารถที่จะได้รับการสั่งสอน ไม่สามารถที่จะเล่าเรียนวิชาความรู้ ทำให้ถือว่าเป็นปัญหาสังคมในอนาคต จึงเห็นว่าควรที่จะมีโรงเรียนพิเศษเพื่อที่จะรับบุตรหลานของผู้ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อนเพราะเหตุว่าผู้ที่เป็นโรคเรื้อนเป็นที่รังเกียจของสังคมทุกคนก็ทราบ ทุกประเทศทุกแห่งทั่วโลกก็รังเกียจผู้ที่เป็นโรคเรื้อน แม้จะช่วยรักษาได้ก็ยิ่งรังเกียจอยู่ ผู้ที่เป็นบุตรหลานของผู้ป่วยนั้นยิ่งน่าสงสาร เพราะว่าบุตรหลานเหล่านั้นเขาไม่ได้เป็นโรคเรื้อน แต่ถ้าไปอยู่นาน ๆ คลุกคลีกับผู้ที่เป็นโรคเรื้อนก็มีทางที่จะเป็นได้ ฉะนั้นก็เป็นบุคคลที่น่าสงสารอย่างยิ่ง เพราะไม่สามารถที่จะได้รับการอุ้มชูอุปการะจากบุคคลทั่วไปเพราะว่ารังเกียจ ทั้งไม่มีโอกาสได้สร้างตัวเองเพื่อจะได้รอดพ้นจากความเป็นอันธพาลในอนาคต จึงได้ตั้งโรงเรียนขึ้นรับลูกผู้ป่วยที่ไม่ป่วยมาสอน เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีโอกาสสร้างตัวเป็นพลเมืองดีต่อไป และก็ได้ประสบความสำเร็จในความคิดนี้ เพราะว่าเด็กที่เข้าเรียนนั้นก็ไม่ได้เป็นโรคเรื้อน แต่ก็ได้รับการสอดส่องให้ตีในทางอนามัยว่าจะจะเป็นโรคเรื้อนหรือไม่ ก็ไม่ปรากฏว่าเป็น ทั้งร่างกายโดยทั่วไปก็ได้รับการสอดส่องอย่างใกล้ชิด

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ มาลากุล

จึงเติบโตขึ้นมาได้เป็นผู้ที่มีร่างกายอณามัยที่แข็งแรงพอสมควร และที่สำคัญก็สามารถที่จะเล่าเรียนตามหลักสูตร จนกระทั่งบางคนสามารถที่จะเรียนชั้นสูงและมีความสำเร็จที่ดี แสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านี้มิได้เป็นผู้ที่ด้อยในทางสมองสามารถที่จะเรียนได้ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างยิ่ง ปรากฏว่ามีจิตใจที่ดีมีจิตใจที่เสียสละ มีความตั้งใจที่จะรับใช้ชาติบ้านเมืองอย่างเต็มที่ ฉะนั้น การที่ได้ตั้งโรงเรียนนี้ก็ได้ตามเป้าหมาย และยิ่งกว่าเป้าหมาย นั้นก็คือช่วยไม่ให้อนาคตของเด็กพวกนี้เป็นอันธพาล เป็นภาระของสังคม ในทางตรงข้ามเด็กเหล่านั้นนอกจากจะไม่เป็นภาระของสังคม ยังเป็นผู้ที่มาทำให้สังคมแบ่งเบาภาระอันหนักอกออกไป จึงได้สนับสนุนโรงเรียนนี้ และให้ป่าวร้องให้ผู้อื่นสนับสนุนด้วย ทำให้โรงเรียนนี้ก้าวหน้าไปอีก จนกระทั่งได้รับนักเรียนที่ไม่ใช่บุตรหลานของผู้ที่เป็นโรคเรื้อน แต่ว่าเป็นบุตรหลานของผู้ที่แข็งแรงธรรมดา จนกระทั่งโรงเรียนนี้มีนักเรียนเป็นจำนวนพันแล้ว ฉะนั้น การที่ได้ตั้งโรงเรียนและได้รับการสนับสนุนให้โรงเรียนนี้ก้าวหน้าไปด้วยดีตามจุดประสงค์ ก็ได้รับผลสำเร็จเกินคาด ทั้งนี้ก็อาศัยผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่โดยตรง ทั้งผู้ที่เสียสละเวลาและกำลังของตนมาดูแลอุ้มชู ทั้งผู้ที่เสียสละทรัพย์เพื่อที่จะบำรุงรักษา และให้ทุนแก่นักเรียน ฉะนั้นบุคคลที่ได้บริจาคในโอกาสใด ๆ ก็ตาม ก็เป็นผู้ที่มีส่วนในการทำให้ความคิดนี้เจริญงอกงามขึ้นมาเป็นประโยชน์กว่าที่ได้คิดฝันไว้ คือช่วยให้เด็กเหล่านี้พ้นจากความเดือดร้อน และทำให้เด็กเหล่านี้มีประโยชน์มากต่อสังคม สามารถรับใช้ชาติได้ดี ฉะนั้น ทุกคนที่บริจาคก็มีส่วนในผลสำเร็จนี้ อย่างที่ว่าตอนต้นว่าแม้แต่กำแพงก็ต้องสร้างเพราะเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ฉะนั้น ถ้าท่านทั้งหลายและผู้อื่นที่มีจิตใจกุศล และอยากจะช่วยโรงเรียน ก็ควรจะช่วยต่อไป อาจจะใช้เงินสำหรับกิจการที่ดูเหมือนจะไม่เกี่ยวข้องกับการสอนการ เรียนโดยตรง แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่ดี เป็นโรงเรียนที่เป็นปึกแผ่น และมีชื่อเสียงโด่งดังขึ้นไปยิ่ง ๆ ขึ้น ก็ขอขอบใจในการนี้ ขอบใจผู้ที่บริจาคทุกคนถือว่าเป็นผู้ที่สนับสนุนกิจการนี้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ตลอดจนผู้ที่สนับสนุนทางความคิด และในทางการบริหารโรงเรียน และผู้ที่เป็นครูในโรงเรียน ที่ได้เสียสละเวลาทุ่มเทกำลังกายใจเพื่อให้เด็กเหล่านี้เป็นพลเมืองดีมีความสามารถ และช่วยกันสร้างให้

เด็กเหล่านี้ได้สร้างโรงเรียนต่อไป ตลอดจนเป็นผู้ที่จะสร้างให้สังคมได้อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งเป็นความต้องการสูงสุดของส่วนรวม

ฉะนั้น ขอขอบใจทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการทำให้โรงเรียนก้าวหน้าจนเป็นปึกแผ่นด้วยดี ขอให้ทุกคนประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง และมีจิตใจเข้มแข็งแข็งแรง สิ่งใดที่ประสงค์ที่ชอบธรรมขอให้ได้มีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะกรรมการจัดงานมหกรรมกีฬามหากุศล
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน และรับพระราชทานเข็มที่ระลึก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๕

.....^(๒) และได้นำเงินมาเพื่อสมทบทุนของมูลนิธิราชประชาสมาสัย ซึ่งก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

มูลนิธิราชประชาสมาสัยจะต้องปฏิบัติงานที่ได้ตั้งเอาไว้ในการสงเคราะห์ผู้ที่เป็นโรคเรื้อน ทำงานมานานแล้วและก็ได้ผลดีไปหลายอย่าง โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการอุปการะเด็กที่เป็นลูกหลานของผู้ที่เป็นโรคเรื้อนก็ได้ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง เพราะว่าเด็กที่เป็นลูกหลานของคนที่เป็นโรคเรื้อนนั่น เป็นบุคคลที่น่าสงสารมาก เพราะว่าตนเองก็ไม่ได้เป็นโรคเรื้อน แต่ทำไมมีโอกาสเพราะว่าสังคมรังเกียจ อย่างที่เคยมีข่าวกันตั้งแต่ต้นบอกว่าเด็กพวกนี้ไม่ใช่หน้าที่ของกระทรวงศึกษา เพราะว่าเป็นผู้ที่อยู่ในโรงพยาบาลและก็ไม่ได้เป็นผู้ป่วย ทางกระทรวงสาธารณสุขก็บอกว่า เมื่อไม่ป่วยก็ไม่ใช่หน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษา ก็เป็นการโยนกันไปโยนกันมา แต่ผู้ที่ถูกโยนก็บอบช้ำ ฉะนั้น จึงมีการตั้งโรงเรียนเพื่อช่วยผู้ที่เป็นบุตรหลานของผู้ที่เป็นโรคเรื้อนจนเป็นผลสำเร็จ ในปัจจุบันนี้มีชื่อเสียงดี ได้ผลิตบุคคลที่มีจิตใจสูง มีความรู้ดี และมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะช่วยสังคม ตั้งแต่ต้นเราเห็นว่าเด็กพวกนี้อาจจะเป็นภัยต่อสังคมง่าย เพราะว่าไม่มีใครเอาใจใส่ หรือเอาใจใส่ก็ไม่สามารถที่จะให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสสร้างตัวขึ้นมา แต่มาบัดนี้ทั้งได้เห็นผลว่าเด็กที่ได้รับอุปการะสามารถที่จะเรียนได้ดี สามารถที่จะเรียนเข้าถึงชั้นมหาวิทยาลัย และมีผลดีคือเมื่อเรียนสำเร็จแล้วก็มารับใช้ทั้งโรงเรียนด้วย และรับใช้ชาติบ้านเมือง สังคม แทนที่จะเป็นภาระหนักแก่สังคมกลายเป็นผู้ที่มาแบ่งเบาภาระของสังคมทำให้บ้านเมืองเจริญได้ ฉะนั้น ผู้ที่ได้บริจาคเงินในเรื่องของมูลนิธินี้ ก็นับว่าเป็นผู้ที่ทำบุญอย่างมาก เป็นผู้ที่ทำประโยชน์ต่อสังคมอย่างสูง ก็ขออนุโมทนา

ส่วนที่ได้บริจาคเงินมาสำหรับการกุศลตามอัยยาคัยนั้น ก็ขออนุญาตนำเงินนี้ไปสมทบในกองทุนที่จะสร้างหรือจะเรียกว่าพัฒนาวัดญาณสังวรารามที่บางละมุง วัดนี้ก็สร้างขึ้นมาและเป็นวัดที่มีจุดประสงค์สำหรับให้พระภิกษุสงฆ์ได้สามารถไปทำความสงบในท้องที่ที่เหมาะสม คือที่มีความวิเวก และได้มีการสร้างอุโบสถและสร้างเจดีย์ใหญ่

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) บันทึกพระสุรเสียงไม่ติด

เพื่อเป็นที่ระลึกของรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี เมื่อไปก็ได้เห็นว้ว่าวัดนี้แม้จะมีที่กว้างพอควร แต่ว่ายังขาดส่วนที่จะขยายที่สามารถที่จะเป็นวัดสำหรับป่าโดยสมบูรณ์ จึงมีความคิดว่าจะต้องขยายที่ ก็จะต้องซื้อที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงและเข้าไปถึงผืนใหญ่ ต่อจากนั้นก็ทำให้เป็นวัดป่าโดยแท้เพราะว่าป่าเดียนนี้ก็ทราบกันดีทั่วไปว่าป่าราบไม่ได้รับการสนับสนุนพอหรือถ้าปลูกป่าก็ไม่สำเร็จ เพราะว้วิธีปลูกป่าก็ทำอย่างพยายามทำ ก็ไม่เกิดผลดี ฉะนั้นก็จะซื้อที่ดินและจะทำเป็นโครงการปลูกป่าแบบให้ถูกหลัก คือปลูกแล้วก็ดูแลเพื่อที่จะให้ต้นไม้ที่ปลูกนั้นไม่เสียเปล่า เมื่อปลูกเสร็จแล้วก็พยายามเร่งให้ป่าไม้เหล่านี้เติบโตขึ้นมาโดยเร็ว ได้เป็นที่อาศัยในการปฏิบัติธรรมของพระภิกษุในวัดนั้น และเป็นที่ที่ร่มเย็นสำหรับผู้ที่มีความวิเวก ความสงบ สามารถที่จะไปปฏิบัติให้จิตใจสบาย อันนี้ก็เป็นจุดหมายใหญ่

อีกอย่างหนึ่ง ก็คือในท้องที่ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุงนั้น ในครึ่งหนึ่งของตำบลเป็นที่แร้นแค้นประชาชนหลายหมู่บ้านในหน้าแล้งประสบปัญหาเรื่องน้ำบริโภคขาดแคลน ฉะนั้นการที่จะไปทำโครงการสำหรับวัดก็ไม่ใช่สำหรับให้พระมีที่วิเวกปฏิบัติสมาธิวิปัสสนาได้อย่างเดียว เป็นการส่งเสริมให้ที่นั่นเป็นที่ที่อุดมขึ้นไม่เป็นป่าราบอย่างในปัจจุบันนี้ ให้เป็นที่ที่มีป่าดั้งเดิม และสำหรับสร้างโครงการในด้านหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม ให้บ้านในละแวกนั้นมีน้ำบริโภคและมีน้ำสำหรับภารกิจการกุศล ฉะนั้น โครงการนี้ก็เพิ่มขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง คือ สำหรับช่วยให้ประชาชนได้มีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และสำหรับการเกษตรเพิ่มเติมขึ้นมา จึงเป็นโครงการที่อาจจะต้องใช้เงินมิใช่่น้อย และโดยที่เป็นโครงการเบ็ดเสร็จ ถ้าหากว่าไปหาเงินมาจากที่ไหนที่หนึ่งก็ต้องบอกว่าอันนี้สำหรับวัด คนก็เข้าใจว่าจะไปสร้างอุโบสถ นี้ก็สร้างแล้ว แต่อาจจะไปสร้างเจดีย์ซึ่งกำลังสร้าง ถ้าใช้ไปในทางอื่นเช่นไปซื้อที่ดิน เขาบอกว่าผิด ฉะนั้น ก็จะต้องขออนุญาตท่านทั้งหลายว่า เงินที่ได้บริจาคมานี้ก็จะนำไปสำหรับซื้อที่ดินในบริเวณนั้น ซึ่งปัจจุบันนี้กำลังเจรจาอยู่ ตามราคาประเมินเขียนไว้ว่าราคา ๔,๐๐๐ ต่อไร่ ถ้าติดกับทางสาธารณะเป็นไร่ละ ๗,๐๐๐ แต่เวลาเราไปเจรจาจริง ๆ แล้วเขาบอกว่าต้องไร่ละ ๑๐,๐๐๐ และบางที่ถ้าไปทำมาไปติดต่อไปติดต่อมาเขาบอกว่าไร่ละ ๓๐,๐๐๐ ก็ถามว่า ๓๐,๐๐๐ จริงหรือ เขาบอกว่าใช่ แล้วที่หลังเขาบอก ๓๐,๐๐๐ ไม่นะ ไม่นะต้อง ๓๗,๐๐๐ ก็เลยกำลังเจรจาอยู่ และเห็นว่าถ้าให้ไร่ละ ๑๐,๐๐๐ ก็เป็นที่พอสมควรแล้ว ก็พอทำได้ จะได้เจรจาไร่ละ ๑๐,๐๐๐ สองแสนนี้ก็ซื้อได้ ๒๐ ไร่ ฉะนั้นก็ขออนุญาตว่าเงินนี้จะนำไปเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อที่ดิน และต่อไปก็มี

ค่าใช้จ่ายอย่างอื่นด้วย เช่น การปลูกต้นไม้ก็ต้องใช้จ่าย การทำแหล่งน้ำก็ต้องใช้จ่าย และอาจจะต้องสร้างทำถนนทำอะไรไปบ้าง

ฉะนั้น ก็ขออนุญาตในที่นี่ว่าเงินนี้ถ้าหากว่านำไปใช้ในทางใดก็ตามก็ขออนุญาตเพราะว่าเดี๋ยวบอกว่ามาซื้อที่ดินในราคา ๑๐,๐๐๐ บาท เกิดเป็น ๑๑,๐๐๐ บาท ก็จะบอกว่าทุจริต แต่ขอให้ไว้ใจและถ้าให้ความไว้วางใจก็จะปฏิบัติเช่นนั้น จะพยายามนำเงินนี้ไปใช้ในทางที่ถูกต้อง และทุกบาททุกสตางค์ก็จะไปใช้ในโครงการนี้ มิใช่จะนำไปใช้อย่างอื่นและถ้าอนุมัติก็จะทำอย่างอนุมัติก็ต้องเขียนออกมา ฉะนั้น ก็ต้องขอตถามว่าอนุมัติหรือไม่ อนุมัติ... (อนุมัติ) ... ที่ดินที่จะทำนั้นนะที่ของวัดในปัจจุบันมีประมาณ ๔๐๐ ไร่ และบริเวณที่จะซื้อเขาไปตรวจดูเขาบอกว่า ๑,๕๐๐ ไร่ แต่จริง ๆ ประมาณ ๖๐๐ ไร่ ทั้งหมดก็เป็น ๑,๐๐๐ ไร่ ก็มีบางส่วนอาจจะไม่ต้องเสียเงินค่าซื้อที่ดิน แต่ว่าต้องเสียเงินค่าโอนและค่าภาษีเงินได้ทั้งหมด ก็นับว่าแพงเพราะว่ามีกฎหมายใหม่ กฎหมายใหม่นี้คำนวณดูแล้วก็คิดว่าสำหรับที่ดินทั้งค่าธรรมเนียมนตกเป็นไร่ละประมาณ ๓๐๐ บาทขึ้นไป เป็น ๑๐๐ ไร่ ก็นับว่าเป็นจำนวนเงินมิใช่น้อย แต่ว่าการที่จะทำนั้นนอกจากเป็นที่สำหรับพระท่านได้วิเวกหรืออุบาสกอุบาสิกาที่มีที่จะไปพัก ให้มีความร่มเย็นทั้งในกายในใจ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ในด้านที่กล่าวไว้แล้วว่า ให้ประชาชนในละแวกนั้นมีน้ำบริโภคและน้ำในการกลีกรมนอกจากนั้นจะเป็นที่อาศัยสำหรับสัตว์ป่า ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็ร้องไว้วายว่าสัตว์ป่าจะแย้ จะทำโครงการขึ้นซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่แหวกแนว เช่น ไปปลูกต้นไม้ที่เป็นผล แต่ว่าไม่ใช่เพิ่มไม้ผลสำหรับคนกิน สำหรับให้สัตว์กินเป็นผลไม้ที่คนไม่ค่อยนิยม เพราะว่าอาจจะเปรี้ยวหรืออาจจะไม่ชอบกัน แต่ว่าก็จะไปปลูกต้นไม้ที่เป็นอาหารสำหรับนก จะไปปลูกข้าวและปลูกถั่วซึ่งจะเป็นการทดลองด้วย และไม่ใช่ถั่วหรือข้าวที่เก็บเกี่ยวสำหรับไปขายหรือสำหรับไปบริโภค แต่ปล่อยให้สำหรับให้สัตว์ป่าได้มีอาหาร ฉะนั้น ที่ตรงนั้นจะเป็นที่ร่มเย็นสำหรับคน จะเป็นที่ร่มเย็นสำหรับสัตว์ป่าทั้งหลายที่กำลังขาดแคลนที่อยู่ และสำหรับสืบพันธุ์ต่อไป มีนกหลายชนิดที่มีในเมืองไทยและกำลังจะสูญพันธุ์ไป ก็อาจจะสามารถที่จะส่งเสริมขึ้นมาให้เป็นที่อยู่อาศัย ตอนแรกนี้อาจจะสร้างเป็นป่าที่มีขนาดเกือบ ๒๐๐ ไร่ ต่อไปก็อาจจะขึ้นไปถึงขนาด ๕๐๐ ไร่ ซึ่งก็เป็นป่าที่มากเหมือนกัน และพื้นที่ที่จะส่งเสริมนี้ก็อาจจะทำวิธีที่อาศัยหลักวิชาของชลประทานเพื่อที่จะให้ป่านี้มีความอุดมสมบูรณ์ต่อไป เพราะว่าเท่าที่ได้ไปเห็นแล้วมันแห้งแล้งอย่างที่สุดและส่วนใหญ่ก็ปลูกมันสำหรับหลัง ซึ่งทุกคนก็ทราบดีว่าถ้าปลูกมันสำหรับหลังทั้งปีที่ดินนั้นก็จะเป็นทะเลทราย

ซึ่งเป็นที่น่าเสียดาย เดียวนี้ที่ไปดูก็รอดจากเป็นทะเลทรายแล้ว ฉะนั้นก็เป็นการฟื้นฟูภูมิประเทศให้เป็นภูมิประเทศที่น่าดูน่าอยู่

ที่เล่าให้ท่านทั้งหลายฟัง เป็นการแจ้งให้ทราบว่าทำอะไรเพื่อจุดประสงค์อะไร ท่านอาจจะสนใจและอาจจะได้มีโอกาสได้ไปเห็นต่อไป โครงการนี้ก็ตั้งไว้เป็นโครงการ ๕ ปี ใน ๕ ปีข้างหน้าก็คงเป็นที่ที่ร่มเย็นพอสมควร เพราะว่าตั้งใจที่จะปลูกต้นไม้ที่โตเร็วใน ๕ ปี เท่านั้น นอกจากนั้นก็อีก ๒๐ – ๓๐ ปีข้างหน้าก็อาจจะเป็นป่าที่มีพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่น่าสนใจที่วางไว้เป็นโครงการ ๕ ปี ความจริงก็ ๕ ปีครึ่ง เพราะว่าอีก ๕ ปีครึ่งก็ถึงอายุที่จะครบเกษียณ และถ้าถึงอายุตอนนั้นก็จะมีเวลาที่จะไปเข้าสมาธิ ก็อาจจะไปอาศัยความร่มเย็นของป่าที่ได้สร้างมาเอง ซึ่งก็หวังว่าคนเราถ้าอยากได้อะไรอยากทำอะไร ต้องพึ่งตัวเองต้องอาศัยตัวเอง มิใช่จะไปพึ่งคนอื่นเท่านั้น เราก็ต้องพึ่งคนที่น่าพึ่ง แต่ว่าคนเราทุกคนจะต้องพึ่งตัวเองเพื่อจะได้รับสิ่งที่ดี ตามผลที่ว่าเราทำอะไรก็รับผลของกรรมนั้น ถ้าเราทำกรรมดีเราก็เจริญได้ เราก็มีทางที่จะมีอนาคตที่แจ่มใส ความจริงอนาคตของเราก็อยู่ที่ปัจจุบันที่เราทำอยู่ ถ้าเราทำปัจจุบันให้ดีอนาคตก็คงดี ถ้าเราละเลยไม่ทำอะไรเลยข้างหน้าก็คงไม่มีอะไรเลย เดียวนี้ถ้าเราสบายก็หมายความว่าเรามีบุญ มีบุญเก่า ความจริงบุญเก่านั้นก็อาจจะหมดไปได้ ฉะนั้นถ้าต้องการให้มีอนาคตที่แจ่มใส ก็ทำอะไรที่มีทางที่จะสร้างสรรค์อะไรขึ้นมา แน่แน่นอนว่าเราก็จะแจ่มใส ทุกคนก็เป็นเช่นนี้ ก็เลยเห็นว่าเป็นกฎที่แน่นอนว่าต้องอาศัยตนเอง แต่มีใช่เราทำดีแล้วทำไมเรามีทุกข์ ไม่สบายใจ ไม่สบายกาย ก็เพราะว่าแต่ก่อนนี้เราไม่ได้ทำ ไม่ได้เตรียม ไม่ได้ทำในทางที่ขยันหมั่นเพียรอดทน ก็มีผลให้ปัจจุบันนี้มีทุกข์บ้าง แต่ว่าถ้าเราขยันหมั่นเพียรอดทนในปัจจุบัน อนาคตไม่มีปัญหา

อันนี้ที่ขอพูดอย่างนี้ก็ถือเป็นนโยบายที่จะทำอะไร เพราะว่าเป็นอย่างนั้นจริง ๆ เป็นความจริง จึงขออาศัยที่ท่านทั้งหลายได้กระทำกุศล คือ เป็นการกุศลก็ขอให้เป็นการกุศลจริง ๆ ที่ท่านทั้งหลายทำกุศล ท่านก็ได้ตั้งใจ มีจิตใจบริสุทธิ์ในงานที่ทำ เรียกว่าตั้งใจที่จะทำงานกุศล และก็ทำงานทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร มีความอดทน ก็ต้องได้ความดีเป็นผล ในที่นี้ก็จะเห็นผลว่าได้ร่วมกันในส่วนหนึ่ง เป็นการสร้างสิ่งที่จะได้เห็น ก็เข้าใจว่าสำหรับอีกครั้งมาทำสำหรับผู้มีความสนใจ มีความอยากรู้ก็ไปที่วัดป่านี้ และก็อาจจะเห็นว่าเป็นจริง

ในด้านจิตใจที่ได้มีส่วนในการทำ ก็ขอให้การที่ท่านทั้งหลายมีจิตกุศลและตั้งใจที่จะทำงานทำการของตน ๆ โดยสุจริต โดยมีจิตใจแน่วแน่ เพื่อประโยชน์คือจะไม่พูดถึงว่าเพื่อประโยชน์ส่วนตน แต่เพื่อประโยชน์ของงานการของตน เพื่อประโยชน์ของวิชาการของตน เพื่อประโยชน์ของตนเอง ถ้าทำโดยแท้จริงแล้วก็เป็นประโยชน์

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีสิ่งใดที่กำลังทำอยู่ด้วยความตั้งใจที่แน่วแน่ และซื่อตรง ก็ขอให้มีความสำเร็จทุกประการ ขอให้มียากและใจที่เข้มแข็งแน่วแน่ตลอดไป.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีปฐญาณตนและสวนสนามเนื่องในงาน

วันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ

ณ สนามศุภชลาศัย สนามกีฬาแห่งชาติ

วันพฤหัสบดี ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีปฐญาณตนและสวนสนามของลูกเสือ ณ ท่ามกลางสันนิบาตของคณะลูกเสือแห่งชาติ อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจมาก ที่ได้ทราบตามรายงานของสภานายก ว่ากิจการลูกเสือทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคง และก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมอย่างกว้างขวาง แสดงว่าคณะลูกเสือมีความตั้งใจจริงและพร้อมเพรียงกัน ในการที่จะปฏิบัติตนปฏิบัติหน้าที่ให้บังเกิดผลตามอุดมคติและความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

การจัดให้นักเรียนเข้ามารับการฝึกอบรมเป็นลูกเสือและเนตรนารีนั้น เป็นกิจที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเยาวชนที่กำลังเล่าเรียนวิชาการต่าง ๆ อยู่ในโรงเรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกหัดขัดเกลาทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างถูกต้องเหมาะสม พร้อมกันไปด้วย เพื่อให้ร่างกายและจิตใจที่ได้รับการฝึกหัดขัดเกลาให้แข็งแรง คล่องแคล่วสะอาดหมดจด ซื่อสัตย์สุจริต มีเมตตา และเป็นระเบียบแล้วนั้น ได้เป็นรากฐานอันมั่นคงสำหรับรองรับความรู้ความสามารถทางวิชาการต่อไป และจะอุดหนุนส่งเสริมให้แต่ละคนสามารถตัดสินใจใช้วิทยาการทำประโยชน์ช่วยตน ช่วยส่วนรวม ได้อย่างถูกต้อง หลักการและกิจกรรมของลูกเสือมีจุดประสงค์เพื่อการอบรมดังกล่าวโดยตรง ดังนั้น การที่ลูกเสือและเนตรนารีทั้งหลายเข้ามารับการฝึกหัดนี้ จึงชื่อว่าได้กระทำในสิ่งที่ถูกที่สุดแล้ว ถ้าตั้งใจศึกษาและฝึกหัดปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยและแบบธรรมเนียมของลูกเสือให้แน่วแน่ต่อไป ก็จะสามารถถึงความสำเร็จ ความดี ความเจริญในชีวิตอย่างสูงได้เป็นแน่นอน และจะสามารถจรโลงประเทศชาติของเราให้ถาวรวัฒนายิ่งขึ้นต่อไปได้ในที่สุด

ขออวยพรให้งานของคณะลูกเสือแห่งชาติดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสวัสดิ์ ทั้งให้สำเร็จผลสมตามความมุ่งประสงค์ทุกประการ ขอให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารและทุก ๆ ท่านที่มาชุมนุมอยู่ในพิธีนี้ประสบแต่ความสุขความเจริญจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสเสด็จฯ ทอดพระเนตรโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา

จังหวัดปราจีนบุรี

ณ พลับพลาหน้าโรงเรียนร่มเกล้า

วันเสาร์ ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๕

วันนี้เป็นโอกาสที่ดี ที่ได้มาเยี่ยมโครงการพัฒนาเชิงเขาของจังหวัดปราจีนบุรีอีกครั้งหนึ่ง และได้เห็นความก้าวหน้าหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้เห็นมอบเอกสารสิทธิ สทก. ๑ ซึ่งหมายความว่า เป็นสิทธิทำกินในที่แต่ละคนที่ได้รับสิทธิทำกินนั้น จะมีสิทธิทำมาหากินในที่ที่ระบุไว้ช่วยเหลือช่วยเหลือกัน เป็นการแสดงว่าผู้ที่ได้ทำงานลงแรงและได้พยายามที่จะสร้างตัวเอง จึงได้มอบสิทธินี้ให้แก่ผู้ได้ ผู้ได้จึงสามารถที่ประกอบสิทธิในที่นั้นโดยที่ไม่ต้องกลัวว่าใครจะมาแย่งไป และสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองได้ให้มีความเจริญต่อไป

ที่สามารถมอบสิทธิทำกินนี้ก็หมายความว่า โครงการพัฒนานี้ได้ก้าวหน้าไปด้วยดี การพัฒนานี้ได้อาศัยทุกฝ่าย และมีหลายฝ่ายที่ได้ช่วยกันทำให้โครงการนี้ก้าวหน้าไปได้ตามลำดับ จนมีผลดีขึ้นมาเช่นนี้ ผู้ที่ช่วยเหลือหลายฝ่ายคือ ฝ่ายทางด้านเกษตร ฝ่ายทางด้านความมั่นคง ฝ่ายด้านความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไป แต่ที่สำคัญก็มีฝ่ายประชาชนเองที่ได้ร่วมมือ ประชาชนได้ร่วมมือโดยได้ทำงานด้วยความเข้มแข็ง ทั้งในงานที่จะสร้างตัวเอง ทั้งในงานที่จะป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากศัตรูอันตรายต่าง ๆ โดยเฉพาะประชาชนที่ได้มาร่วมชุมนุมในที่นี้ ได้ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเข้มแข็ง เพื่อความเป็นปึกแผ่นปลอดภัยของประเทศชาติ มีบทบาทสำคัญและบทบาทที่มีหลายอย่าง นอกจากที่จะป้องกันและคุ้มครองบ้านเมืองให้ปลอดภัยเป็นส่วนรวมแล้ว ก็จะต้องป้องกันรักษาความปลอดภัยให้แก่หมู่บ้านของตน นอกจากนี้ก็ต้องพยายามพัฒนาและร่วมแรงสามัคคีกันที่จะสร้างความก้าวหน้าด้วย หน้าที่ของท่านที่มายืนอยู่ที่นี่จึงมีหลายอย่าง มีรักษาความปลอดภัยส่วนหนึ่ง และสร้างความสำเร็จส่วนหนึ่ง เพราะว่าถ้าสร้างความสำเร็จเท่ากับสร้างความปลอดภัย เพราะผู้ที่เจริญย่อมมีกำลังมากขึ้น ความปลอดภัยนั้นมีความสำคัญสำหรับความก้าวหน้าเหมือนกัน คือถ้าไม่มีความปลอดภัย พวกเราทั้งหลายก็ไม่สามารถที่จะสร้างสรรค์ความสำเร็จ ไม่สามารถที่จะพัฒนาพื้นที่ให้ก้าวหน้า ทั้งสองอย่างคือการพัฒนากับการป้องกันอันตราย จึงต้องสอดคล้องกัน เราต้องพัฒนาเพื่อป้องกันและเราจะต้องป้องกันเพื่อพัฒนาทั้งสองอย่างไปด้วยพร้อมกัน และเกื้อหนุนกัน ฉะนั้น การที่แต่ละคนได้ฝึกตนขึ้นมาให้ระเบียบ ให้มีวินัย ให้มีความเสียสละนั้น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับตน สำหรับหมู่บ้าน สำหรับประเทศชาติเป็นส่วนรวม การที่ได้ปฏิญาณตน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าเป็นการเตือนสติเตือนใจตัวเองว่าเราได้ตกลงจะทำอะไรและเรามั่นใจว่าจะทำได้ด้วยความเข้มแข็ง และด้วยความเสียสละเช่นที่ได้ตั้งจิตตั้งใจไว้แล้ว ฉะนั้น การที่ได้มาเยี่ยมโครงการพัฒนาเชิงเขาปราจีนในวันนี้ จึงได้มีความยินดีที่ได้เห็นความก้าวหน้าในทางการพัฒนา และความมุ่งมั่นของประชาชนในจังหวัดนี้ที่จะรักษาความปลอดภัย และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาอีก ๆ ขึ้นต่อไป

ในการนี้ ก็ขอให้ทุกคนจงพร้อมใจกันด้วยความสามัคคีเช่นนี้ต่อไป เป็นนิมิตดีสำหรับอนาคต จึงขอให้ทุกคนมีกำลังทั้งกายทั้งใจที่พร้อมมูลเพื่อที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้ตั้งเอาไว้ และที่ทุกคนได้เปล่งวาจาปฏิญาณว่าจะปฏิบัติ ก็ขอให้ด้วยกำลังแรงของคำสัตย์ปฏิญาณตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ได้ดลบันดาลให้ทุกคนได้ประสบแต่ความเจริญปลอดภัยก้าวหน้าทุกประการ และขอให้ทุกคนได้รักกัน มีความสามัคคีปรองดอง และเป้าหมายที่สุดคือความก้าวหน้าและความมั่นคงจะเกิดขึ้น ก็ขอให้ความสำเร็จเกิดขึ้นแก่ท่านทั้งหลาย.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และรับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี

ณ ศาลาดุสิตดาลัย

วันพุธ ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕

วันนี้เป็นโอกาสดีอีกครั้งหนึ่ง ที่ได้พบกับคณะกรรมการบริหารลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พร้อมกับได้มอบเหรียญลูกเสือสดุดีแก่ผู้ที่มีอุปการคุณแก่กิจการลูกเสืออีกด้วย ขอขอบใจในไมตรีจิตกับทั้งคำอำนวยพร และแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับการสดุดีครั้งนี้ทุก ๆ คน.

ข้าพเจ้าได้กล่าวในพิธีทบทวนคำสัตย์ปฏิญาณและสวนสนามลูกเสือเมื่อวันก่อนแล้วว่า กิจการลูกเสือมีความสำคัญมาก เพราะอำนาจประโยชน์ส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนของเรา ให้เจริญงอกงามพร้อมด้วยคุณสมบัติทั้งทางกายทางจิตใจ ได้อย่างแท้จริง. ดังนั้นจึงจำเป็นที่เราจะต้องช่วยกันปฏิบัติงานด้านนี้ ให้บังเกิดผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป.

การทำงานใหญ่ ๆ ให้ได้ผลอันมีประสิทธิภาพสมบูรณ์นั้น นอกจากจะต้องอาศัยความร่วมมือพร้อมเพรียงของหมู่คณะผู้ร่วมงานกันแล้ว ยังต้องอาศัยการที่แต่ละคนมีหลักการที่ดีและแน่วแน่ในการปฏิบัติงานของตน ๆ ด้วย. จึงใคร่จะพูดถึงหลักปฏิบัติงาน ที่บุคคลควรจะต้องตั้งไว้ประจำสำหรับตนเอง ดังนี้. เบื้องต้น จะต้องพยายามคิดพิจารณาด้วยความรู้ความฉลาดและด้วยเหตุผล ให้เป็นดั่งแท่นชัดถึงสาระและประโยชน์ของงานที่จะทำก่อน. ต่อไป เมื่อเห็นชัดในสาระและประโยชน์ของงานแล้ว ก็ต้องตั้งใจระทำงานนั้นให้จริงและให้เที่ยงตรง ตามวิถีทางและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้. นอกจากนี้ เมื่อตกลงใจทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ต้องพยายามละวางสิ่งอื่น ๆ ที่มีไขว่สวามิภักดิ์หมายของงานไว้ก่อน แล้วตั้งหน้ากระทำให้จนสำเร็จโดยไม่เห็นแก่ความสละควงสบายหรือความเหน็ดเหนื่อยสำคัญที่สุด จะต้องพยายามทำจิตใจของตนให้สงบ หนักแน่น และแน่วแน่ มีสติควบคุมโดยตลอด ไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านและตื่นเต้นหัวนโไหวไปกับอารมณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านพบ. งานใดก็ตาม หากได้ปฏิบัติโดยอาศัยหลักการที่แน่วแน่เที่ยงตรงตั้งน้อมอย่างครบถ้วนแล้ว จะต้องบรรลุผลเลิศอันเป็นที่พึงประสงค์ได้เป็นมั่นคง. จึงหวังว่าท่านทั้งหลายจะได้นำไปพิจารณาให้เกิดประโยชน์แก่กิจการของท่านต่อไป.

ขออานุภาพคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง จงดลบันดาลรักษาทุก ๆ ท่านให้เจริญด้วยพรทั้งสี่ประการ ทั้งให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา สามารถประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ให้บรรลุประโยชน์สมบูรณ์บริบูรณ์แก่คณะลูกเสือได้ ตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการตั้งโครงการและหน่วยงานใหม่ขึ้น เพื่อจะรวมกำลังของนักวิชาการมาร่วมกันทำการศึกษาวิจัยหาทางที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ และให้ประเทศของเราพึ่งตนเองได้มากขึ้น นั้น เป็นสิ่งที่สำคัญที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

แต่ต่อไป บัณฑิตทั้งหลายจะได้นำความรู้ของตนออกทำงานตามแนวทางที่ได้ศึกษาและเตรียมมา การทำงานนั้นผิดกับการเรียนอยู่มาก เพราะจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างจริงจัง ทั้งแก่ตัวเองและผู้อื่น ตลอดถึงวิชาชีพของตน ยิ่งเป็นงานระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมืองด้วยแล้ว ก็ย่อมมีภาระรับผิดชอบ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเพิ่มขึ้นอย่างมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และอาศัยหลักการปฏิบัติงานที่ดีและมั่นคงเป็นเครื่องช่วยให้สำเร็จ หากไม่อาจปฏิบัติงานโดยราบรื่นให้บรรลุผลตามที่ต้องการได้ โอกาสนี้จึงใคร่นำหลักปฏิบัติงานมาให้พิจารณารวมสี่ข้อ สำหรับแต่ละคนได้ตั้งไว้เป็นวินัยประจำตัว ประการแรก ไม่ว่าจะทำการใด ให้ตั้งใจทำให้จริง ให้ตรง ให้ตลอด ประการที่สอง ให้พยายามคิดพิจารณาด้วยความรู้ความฉลาดของตน ให้เห็นถึงสาระและประโยชน์อันแท้จริงของงานที่ทำนั้นโดยกระจ่างแจ่มชัดจักได้ทราบว่าการกำลังทำสิ่งใดอยู่ เพื่อประโยชน์อันใด ประการที่สาม เมื่อทำงานอย่างหนึ่งอยู่ ต้องพยายามละวางสิ่งอื่น ๆ ที่มีไฮ้สาระและเป้าหมายของงานนั้นไว้ก่อน แล้วตั้งหน้ากระทำให้จนสำเร็จ โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ประการสำคัญที่สุด ตลอดเวลาที่ทำงานจะต้องพยายามควบคุมทั้งกายและใจให้อยู่ในความสงบ ทหนักแน่น และมั่นคงแน่นอน มีสติและความสำรวมรอบคอบโดยตลอด ไม่ปล่อยใจตื่นเต้น หัวนโหว และฟุ้งซ่าน หลักสี่ประการนี้ เชื่อว่าถ้าผู้นำไปปฏิบัติให้เป็นวินัยสำหรับตัวแล้ว จะช่วยให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งความสุข ความราบรื่นในการทำงานและในชีวิตอย่างสมบูรณ์

ขออวยพรให้ท่านทั้งหลายประสบความสำเร็จล้นหลาม ถึงพร้อมด้วยกำลังกาย ใจ และปัญญา สามารถปฏิบัติตัวปฏิบัติงานให้บังเกิดประโยชน์ที่มุ่งหมายไว้จงทุกประการ.

พระบรมราชาโฆวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์ในงานพิธิยกข้อฟ้า
และฉลองพระอุโบสถวัดพุทธปทีป กรุงเทพมหานคร ประเทศอังกฤษ
เพื่อแจกเป็นธรรมบรรณาการในงานดังกล่าว

ระหว่างวันที่ ๒๙ – ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๕

นำอนุโมทนาอันดีอย่างยิ่ง ที่คนไทยมีศรัทธาและความพร้อมใจกัน
มาสร้างวัดขึ้นในประเทศอังกฤษได้สำเร็จเป็นปีกแผ่น. วัดพุทธปทีปนี้จึงมีความสำคัญมาก
คือ นอกจากจะเป็นที่ศึกษาปฏิบัติและเผยแผ่พระพุทธศาสนาแล้ว ยังเป็นนิมิตหมายของ
ชื่อเสียงเกียรติคุณของประเทศไทยที่เป็นเมืองพระพุทธรศาสนาอีกส่วนหนึ่ง. ควรอย่างยิ่ง
ที่ทุกคน ทุกฝ่ายจะตั้งใจนอมรักษาไว้ และทำนุบำรุงให้ถาวรวัฒนายั่งยืนไป พร้อมทั้งพยายาม
ปฏิบัติตัว ปฏิบัติใจให้สุจริตเป็นธรรมตามแบบแผนของพุทธมามกะ เพราะพระพุทธศาสนา
ช่วยให้ผู้ปฏิบัติตามเกิดความสุขสงบร่มเย็น. เมื่อบุคคลในชาติมีความสุขสงบร่มเย็นก็จะทำให้อ
อนาคตของชาติสว่างแจ่มใสและเจริญมั่นคงอย่างแท้จริง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศ

แก่นายทหารและนายตำรวจชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มีโอกาสทำพิธีประดับยศแก่นายทหาร และนายตำรวจชั้นนายพลในวันนี้ ซึ่งท่านทั้งหลายก็ทราบดีว่าได้รับยศชั้นนายพลนี้ก็นับเป็นเกียรติแก่ตน ทั้งเป็นความรับผิดชอบที่สูงขึ้น

มีปัญหาว่าทำไมข้าราชการทหารและตำรวจเมื่อได้รับเลื่อนยศสูงขึ้น จะต้องมีการประดับยศเป็นพิเศษ สำหรับข้าราชการเหล่าอื่นส่วนมากก็ไม่ค่อยมี คงเป็นเพราะว่าทหารและตำรวจมีหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับ ประเทศชาติ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งส่วนรวมภายในประเทศ ทั้งส่วนรวมสำหรับนอกประเทศ จากภัย อันตรายที่จะเกิดขึ้นจากภายนอก ฉะนั้น ทหารและตำรวจจึงเป็นผู้ที่จะต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง ด้วยความสามารถโดยแท้ เพื่อที่จะให้ประเทศชาติอยู่เย็นเป็นสุข มีความมั่นคงมีความสถาพรปลอดภัย ในหน้าที่ ของท่านผู้เป็นทหารและตำรวจก็ต้องเห็นว่ามีหลายด้าน ด้านโดยตรงซึ่งทุกคนก็ย่อมทราบว่าทหารมีไว้สำหรับรบ หรือรับการรุกรบ ตำรวจมีไว้สำหรับป้องกันอาชญากรรมรักษาความสงบสุขของประชากรราษฎร ในการนี้ทหารและ ตำรวจก็ต้องทำหน้าที่ที่กว้างขวางยิ่งกว่าที่จะเป็นผู้ถืออาวุธมีอำนาจเหนือผู้อื่น แต่จะต้องปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อ สร้างสรรค์ให้ชีวิตของราษฎรมีความผาสุกร่มเย็น อย่างที่กล่าวไว้ว่าทหารต้องพร้อมรบแต่ก็ไม่ชอบรบ เพราะถ้าหาก เกิดรบขึ้นมาทหารนั่นเองเป็นผู้ที่จะต้องเสียชีพของตนเป็นคนแรก ฉะนั้น ทหารและตำรวจก็เช่นเดียวกัน จะต้อง ปฏิบัติงานของตนในทุกด้านที่จะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุที่วิกฤติเช่นนั้น คือ ต้องมีความสามารถในด้านที่จะจัดการให้ บ้านเมืองมีความสงบแต่เนิ่น ๆ ก่อนที่จะเกิดวิกฤติ ก่อนที่จะเกิดความรุนแรง ฉะนั้น ก็ต้องมีความรู้ความสามารถ ในด้านงานต่าง ๆ นานาประการ

อีกประการหนึ่ง ถ้าจะพูดถึงหน้าที่ของทหารและตำรวจ ก็จะแบ่งไปได้อีกว่าแต่ละท่านผู้เป็นผู้ใหญ่ก็จะ มีหน้าที่หลายด้าน ด้านหนึ่งก็ด้านปกครอง เพราะว่าผู้ใหญ่อะไรก็ต้องปกครองให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานให้เต็มที่ ได้รับความสะดวกในการทำงาน ให้อยู่ในระเบียบให้อยู่ในวินัย นั่นเป็นงานด้านที่หนึ่ง ด้านที่สองก็จะเป็นผู้ที่จะต้อง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ปฏิบัติด้วยตนเองในงานนั้น ๆ ใ้ทำงานนั้น ๆ ล่วงไปด้วยดี และประการที่สามซึ่งคล้ายกับประการที่สอง แต่ว่า^(๑)นับถือจากผู้ได้บังคับบัญชา จะทำให้ทั้งหมดทุกเหล่าทุกหมวดหมู่ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ในทุกด้าน จะทำให้เกิดความมั่นคงอย่างสมบูรณ์ ฉะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายผู้เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ระวังสังวรณไว้ให้ดีว่าทหารและตำรวจย่อมต้องมีเกียรติและมีวินัย คือมีความภูมิใจในเกียรติของตนที่มีหน้าที่สำคัญและรักษาวินัยเพราะว่าเป็นงานที่จะต้องใช้ความรู้ด้านหนึ่ง ใช้ความกล้าหาญด้านหนึ่ง ใช้ความซื่อสัตย์สุจริตด้านหนึ่ง เพื่อสามารถที่จะทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันจากภัยอันตรายทั้งหลาย ที่จะมาจากภายนอกประเทศ ภายในประเทศ ภายนอกตัวเอง และภายในตัวเอง

ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านจงมีพลานามัยและจิตใจแข็งแรงสมบูรณ์ทุกประการ ที่ต้องให้ศิลาให้พรก็เพราะเหตุว่าแต่ละคนจำเป็นที่จะมีกำลังในทางที่ดีที่ชอบ จึงขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จด้วยความดีความงามด้วยความดีของตน และด้วยความระมัดระวังของตน เพื่อที่จะให้มีผลสำเร็จในงานการ จึงจะได้รับผลสำเร็จในชีวิตมีเกียรติที่แท้จริง สามารถที่จะมีความภูมิใจในงานการและชีวิตของตน ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองความสำเร็จทุกประการ.

(๑) บันทึกพระสุรัสวดีไม่ติด

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันศุกร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดียิ่งนัก ที่ได้มาอยู่ในท่ามกลางเหล่าทหารรักษาพระองค์ และได้เห็นความพร้อมเพรียงเป็นสง่าของทหารทั้งสามเหล่าทัพ ในพิธีตรวจพลสวนสนามวันนี้. ขอขอบใจในโมตรจิตของทุกคน และขอสนองพรกับทั้งโมตรจิตนั้นด้วยใจจริงเช่นเดียวกัน.

คำมั่นสัญญาที่ได้กล่าวปฏิญาณเมื่อครั้นนั้น ข้าพเจ้าถือว่าเป็นสัจวาจาที่มีความสำคัญ และมีความหมายลึกซึ้ง ซึ่งแสดงว่าทุกคนมีความจงรักภักดีในประชาชาติอย่างแนบแน่น และมีเจตนาอันแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชาติโดยเต็มความสามารถ ด้วยความเสียสละและด้วยชีวิต.

ความจงรักภักดีในชาตินั้น คือความสำนึกตระหนักในความเป็นไทย ในอิสรภาพ และในหน้าที่ที่จะดำรงรักษาชาติประเทศไว้ให้เป็นอิสระมั่นคง. ตามประวัติการณ์ที่ปรากฏมา ความภักดีในชาติทำให้คนไทยมีชีวิตจิตใจผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แยกพวกแยกเหล่า มีปรกติสามัคคีพร้อมเพรียงกันเสมอ ไม่ว่าจะทำการสิ่งใด. ยามที่บ้านเมืองมีความสงบ ต่างก็ช่วยกันประกอบกรอาชีพ ทำนุบำรุงประเทศ ชาติ ศาสนา ด้วยความอุตสาหะพยายามและความเข้มแข็งอดทน สรรค์สร้างชาติความเจริญทุก ๆ อย่าง ให้บ้านเมืองเกิดความสุขความร่มเย็นและความมั่งคั่งสมบูรณ์. ยามที่บ้านเมืองมีศึกสงครามก็ร่วมกันต่อสู้ข้าศึกศัตรูด้วยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว สามารถทอศอกทอศัพเป็นชาติพลีได้ทุกคนทุกเมื่อ เพื่อรักษาผืนแผ่นดิน อิสรภาพ และความสุขความเจริญ ให้มั่นคงดำรงอยู่สืบทอดถึงคนข้างหลัง.

บ้านเมืองของเราเวลานี้ พุดได้ว่าอยู่ในความสงบ แต่ก็ไม่เป็นปรกตินัก เพราะมีภัยอันตรายบีบคั้นคุกคามอยู่รอบด้าน. ทุกคนจำเป็นต้องระวังตัวให้มาก และต้องปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้กวดขันเข้มแข็งยิ่งขึ้นเป็นพิเศษ. ทุกฝ่ายจะต้องพยายามเร่งรัดสร้างเสริมความเจริญมั่นคงทุก ๆ ด้านให้แก่บ้านเมือง พร้อมกับผนึกกำลังแห่งความสามัคคีและความกล้าหาญเสียสละให้พร้อมพรัก เพื่อต่อสู้ภัยต่าง ๆ ที่คุกคามอยู่ควบคู่กันไป. จึงจะรักษาความมั่นคงปลอดภัยของตนเองและของบ้านเมืองให้แน่นอนถาวรได้. ทหารทั้งหลายจงตั้งใจตั้งใจให้เที่ยงตรงและหนักแน่น ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน ๆ ให้พร้อมเพรียงเข้มแข็งที่สุด. ไม่ว่าจะมีความเหนื่อยยากที่อันใด ทั้งส่วนใหญ่และส่วนน้อย ขอให้ปรารถนาประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นจุดหมายอันสูงสุด. ใช้สติที่มั่นคงและใช้ปัญญาที่กระจ่างแจ่มใสปราศจากอคติ พิจารณาวินิจฉัยโดยละเอียดรอบคอบ. ระมัดระวังตัวอยู่เสมอมิให้ลุ่มหลงตกไปเป็นทาสของ

ความโลภทุจริต และความลืมหืมชาติ. ทุกคนก็จะสามารถทำการทุกอย่างให้ถูกต้องเที่ยงธรรมได้ ด้วยความกล้าหาญและมั่นใจ จนสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์บริบูรณ์ตามจุดประสงค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์เป็นความเจริญมั่นคงของประเทศชาติยั่งยืนไป.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลพิภพ กับทั้งอำนาจแห่งความภักดีโดยบริสุทธิ์ใจในชาติบ้านเมือง จงบันดาลให้ทหารทั้งหลายมีความปลอดภัยจากข้าศึกศัตรู และอุปัทวภัยทั้งปวง ให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังแห่งสติปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลเลิศได้ทุกอย่าง ให้ประสบแต่ความสุข ความเจริญ ความมีชัยชนะ พร้อมทั้งความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์ทุก ๆ ประการจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันเสาร์ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๕

ตามปกติในวันที่ ๔ ธันวาคมนี้ก็มีการมาพบปะกัน แบบที่เรียกว่าอนุสมาคม ซึ่งมีผู้ที่หวังดีได้มาให้พรในโอกาสวันเกิด แต่วันนี้เลยกลายเป็นสมาคมที่เรียกว่าใกล้มหาสมาคม ที่ใช้คำว่าอนุสมาคมก็ดูจะเป็นว่าเป็นสมาคมที่เล็ก ๆ แต่ตรงข้ามอนุสมาคมโดยมากก็เป็นสมาคมที่ใหญ่มาพบกันเป็นจำนวนหลายพันคนจนแออัด ส่วนมหาสมาคมก็อยู่ในที่จำกัด และพบกันเป็นจำนวนนับเพียงเป็นร้อย

แต่โดยที่วันนี้ เพราะว่าหายหน้าไปเป็นเวลาหลายเดือน ซึ่งตามธรรมดาข้าราชการเขาป่วยกันได้ เขาก็ลาป่วย แล้วก็เมื่อถึงเวลาถ้าลาป่วยนานเกินไป เขาก็ต้องลาออกจากราชการ เพราะว่าไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานแต่นี้ก็เกิน ๓ เดือนที่หายหน้าไป ก็เป็นเวลา ๔ เดือนครึ่งแล้วที่เรียกว่าอยู่ในสภาพที่ป่วย แต่ก็ต้องขอแก้ตัวว่าที่หายหน้าไปก็ยังทำราชการไว้บ้างเหมือนกัน ก็เลยต้องขออนุญาตผู้บังคับบัญชาทั้งหลายให้กรุณาไม่ไล่ออกจากราชการ ทั้งนี้ก็เป็นเรื่องของราชการ แต่ที่เห็นท่านทั้งหลายตั้งแต่คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทั้งทหาร ทั้งพลเรือนที่มานี้ ทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกของสมาคม มูลนิธิ สถาบันการศึกษาชั้นสูง ชั้นกลาง ชั้นต้นทั้งหลาย มาให้พรโดยไม่ได้กะเกณฑ์ให้มา เพราะว่าในวันนี้ถือว่าใครจะมาก็มาได้ ใครไม่ยอมมากก็ไม่ต้องมา ไม่ได้มีการบังคับ ฉะนั้นก็เลยสบายใจมากอย่างที่เคยพูดทุกปีพูดในสมาคมดังนี้สบายใจมาก เพราะไม่ต้องเกรงใจ เพราะว่าบางทีเวลามีนงานต่าง ๆ นานามีการกะเกณฑ์บอกให้ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในวันนั้น ๆ เป็นการบังคับ แต่นี่ถือว่าท่านทั้งหลายได้ขอมาก็เลยไม่เกรงใจ พูดจาอะไรก็ไม่ต้องเกรงใจ ก็เลยสบายใจในการพูด ไม่ต้องเคร่งเครียด

การที่ได้ลาไปป่วย มีบางตอนก็เรียกได้ว่าไปแดนสนธยา ก็เลยทำให้มีเวลาคิดอะไรบ้างเหมือนกัน แต่การที่ป่วยนั้นก็ดีทราบที่ทุกคนได้มีความเป็นห่วง ก็เลยปลื้มใจและที่ทราบดีก็โดยที่ได้รับความรักไม่ว่าตาม หรือสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะทำให้เตือนว่ามีคนเขาคิดถึง เช่นนี้ทำให้มีกำลังใจที่จะต่อสู้กับความเจ็บป่วย บางทีก็เกิดคิดไม่ดี เหมือนกันที่ว่าที่ส่งดอกไม้มานั้นก็เป็นตามแบบฟอร์ม คือรู้ว่าป่วยก็ต้องส่งมา บางทีก็หนักอย่างนั้น แต่เมื่อเห็นว่าส่งมาด้วยความตั้งใจจริง ๆ หรือแม้จะไม่ได้ส่งแต่รับทราบและเป็นห่วงอย่างแท้จริง ก็ทราบดีว่าความเป็นห่วงนั้นจริง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และทำให้มีกำลังใจ เมื่อเร็ว ๆ ที่สุดนี่ที่เป็นข้อพิสูจน์ว่าเขาได้ดูได้สังเกตว่าความเป็นอยู่เป็นอย่างไร ว่าป่วยหรือไม่ป่วย
จริงหรือไม่จริง ป่วยมากหรือไม่มาก ก็ได้มาจากการที่ราษฎรในที่ทุรกันดารไกลมากในตำบลที่ในภาคอีสาน ที่สกลนคร
เขาฝากบอกมาว่าเขาเป็นห่วง และเขาได้ทราบได้เห็นผู้ป่วยนั้นเขาก็เลยมีทุกข์หลาย แต่ที่เป็นข้อพิสูจน์ว่าเขาได้ดูจริง ๆ
ว่าเป็นหรือไม่เป็น เขาบอกว่าแต่เดี๋ยวนี้อุดยั้ง ก็แสดงให้เห็นว่าเขา ไม่ใช่ว่าฟังคำบอกเล่าว่าป่วย แล้วก็คงแ่
เขาจึงต้องเป็นห่วง แต่เขาก็ดูว่าเป็นอย่างไร เขาสังเกตสังเกตทุกอิริยาบถ อย่างที่ออก ที.วี. เดินในศาลาดุสิตาลัย
นี่เอง ก็มีคนต่อว่าคณะแพทย์ว่าทำไมให้เดินเร็วนัก ก็เป็นการแสดงว่าคนเขาเอาใจใส่และเป็นห่วง อันนี้เป็นสิ่งที่
สำคัญคือความจริงใจ ความเป็นห่วงใยซึ่งกันและกันนี้เป็นสิ่งที่ทำให้คนเราอยู่ได้ ถ้าไม่มีความห่วงใยซึ่งกันและกัน
ไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็อยู่กันไม่ได้

ก็เชื่อว่าพวกเราทั้งหลายเข้าใจดีในคำพูดอย่างนี้ เพราะว่าถ้าเราอยู่แล้ว ไม่มีความปรารถนาดีต่อกัน
ก็อยู่ทำไม มันแห้งแล้ง ทั้งเป็นสิ่งที่ทำให้ตกต่ำ แต่ละคนถ้าทำดีก็ไม่ตกต่ำ หมู่คณะที่ทำดีก็ไม่ตกต่ำ ถ้ามีบุคคลใน
หมู่คณะ คำว่าหมู่คณะนี้จะพูดถึงหมู่คณะใหญ่ที่สุดก็คือประเทศชาติ มีคนที่ทำไม่ดีหรือคิดไม่ดี อันนี้ก็ดึงทำให้ส่วนใหญ่
เขาลงไปเหมือนกัน แต่ว่าถ้ามีคนที่มุ่งดีทำดี ตั้งใจคิดดีคิดสุจริต ทำสุจริตนั้นนะก็ดึงขึ้น ปัญหาอยู่ที่ว่าจำนวนเท่าไร
คนที่ดึงขึ้น และจำนวนเท่าไรคนที่ดึงลง และการดึงลงหรือดึงขึ้นนี้ใครแรงกว่ากัน บางทีคนก็คิดว่าการดึงขึ้น
นี้มันเหนื่อย ให้คนอื่นดึงขึ้นเถอะ แต่ว่าคิดอย่างนั้นก็เท่ากับดึงลง ถ้าแต่ละคนคิดว่าเราดึงขึ้นของเรา นึกดูว่าเรา
คนเดียวดึงขึ้นไม่มีประโยชน์ คนอื่นทำไม่ดีตั้งเยอะแยะ อย่างนี้คิดไม่ถูก เพราะว่าถ้าแต่ละคนคิดอย่างนั้น ไม่ช่วย
กันพยุงไม่ช่วยกันดึงขึ้น มันก็หย่อนลง ฉะนั้นบทเรียนที่ได้จากการป่วยครั้งนี้ก็คือถ้าหากคิดว่าดึงขึ้นไม่มีประโยชน์
มันลงแน่ จึงต้องถือว่าแต่ละคน คนที่แม้จะตัวเล็กตัวน้อยก็ดึงขึ้น หมายถึงว่าประกอบกิจการที่ดีที่สุจริตที่ถูกต้อง
ตามอัธยาศัย หรือตามความสามารถของตน ก็ช่วยได้ เช่นเดียวกับที่บอกว่าเราเป็นคนจนเราจะทำบุญ เรามีเงิน
น้อยให้ไปบาทสองบาทก็ไม่มีประโยชน์จะสร้างอะไรที่เป็นบุญเป็นกุศล จะสร้างวัดหรือสร้างโรงพยาบาลหรือ
สร้างอะไรที่เป็นกุศลบาทสองบาทไม่มีประโยชน์ ไม้ให้ อย่างนี้คิดผิด แต่คนที่ให้แม้จะเพียงไม่กี่สตางค์ก็เป็นคนที่
เสียสละมาก สำหรับเขาเองก็ได้ช่วยตนเอง ทำให้ตัวมีความรู้สึกว่ารู้จักหรือฝึกจิตใจให้เสียสละ มันสบายมันเบา
นอกจากนั้น ถ้าหากไปนึกว่าบาทเดียวสองบาทจะทำอะไรใหญ่โตไม่ได้ มันก็ไม่จริง คนหนึ่ง ๆ ช่วยกันเล็กน้อย

ถ้ามีจำนวนมากทำก็สร้างได้มาก คือว่าแต่ละคนเติมเข้าไปนิดหน่อย ก็สามารถที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวง อย่างเมื่อเด็ก ๆ เคยเล่นกัน มีคน ๆ หนึ่งยืนอยู่แล้วก็มีเพื่อน ๆ สัก ๕ – ๖ คน หรือ ๑๐ คนเอานิ้วแตะคน ๆ นั้น ยกขึ้น คนละนิ้ว หรือ ๒ นิ้ว ยกขึ้นลอย เราจะคิดหรือว่าคนคนหนึ่งเอานิ้วเพียงนิ้วเดียวจะยกขึ้นได้ แต่ถ้าช่วยกัน ๑๐ คน ต่างคนต่างยกพร้อมกันก็ลอยขึ้นไปเคยพิสูจน์ ก็เป็นของที่แปลก หรือจะยกของหนักช่วยกันหลาย ๆ คนก็ยกขึ้นได้ ถ้าทำภารกิจอะไรที่หนัก ช่วยกันหลาย ๆ คนทั้งกำลังกายทั้งกำลังใจก็ทำได้ลุล่วงได้ นี่ในทางที่จะทำที่จะสร้างสรรค์ในทางที่จะทำให้เจริญ

ในทางที่ไม่เจริญมันก็มีผลเช่นเดียวกัน สมมติว่าเราจะยกโต๊ะ ๓ – ๔ คนยกโต๊ะที่หนัก ๆ ก็ยกมาวางไว้ตามความประสงค์ได้ แต่ถ้าคนหนึ่งไม่ยก สมมติว่า ๔ คน คนหนึ่งไม่ยก ๓ คนก็ต้องยกหนักกว่า ก็อาจจะไม่ไหว แต่ ๓ คนก็คงพอยกได้ อีกคนขี้เกียจไม่ยกเขาก็ไม่ได้ช่วยอะไร แต่ถ้าคนหนึ่งแทนที่จะช่วยเกิดไปนั่งบนโต๊ะ อีก ๓ คนก็แยกกันไม่ไหว อันนี้เป็นต้นที่เคยเห็น ไม่ใช่คน ช่างก็เป็นเหมือนกัน อย่างที่ช่างเขาไปช่วยกันยกซุงมีช่าง ๓ ตัว ยกซุงอันหนัก ช่วยกันยกก็ยกไหว แต่มีช่างตัวหนึ่งเกิดความคิดว่า เอ๊ะ.....มี ๒ ตัวแล้วเราไม่ต้องยก เขาก็ไม่ยก โกงเหมือนกัน ก็ทำให้อีก ๒ ตัวต้องยกหนัก รู้สึกถ้าไปดูเวลาดูก็ยังเสียพันแทน เสียวงา เราไม่มีงาเรามีฟัน เรารู้สึกว่าช่างอีก ๒ ตัวคงต้องปวดฟันแน่ ฉะนั้นช่างตัวที่ไม่ได้ยกนั้นนะก็เหมือนว่าได้กำไร แต่ถ้าคนไม่ช่วยกัน คนที่ไม่ช่วยนั้นดูเหมือนว่าได้กำไร ทำงานทำการไม่ต้องทำ แต่ก็ได้รับความดีความชอบว่าร่วมในงานนั้น แต่ในที่สุดคงไม่ดี เพราะตัวเองก็รู้คนอื่นก็รู้ว่าเป็นคนขี้เกียจหรือเป็นคนขี้โกง ก็ทำให้จิตใจของตัวเอง ถ้าเกิดนับทางด้านจิตใจ จิตใจไม่สบาย จิตใจไม่สบายแล้วร่างกายก็ไม่สบาย ร่างกายไม่สบายแล้วจิตใจก็ไม่สบาย ก็เลยไม่สบายกันใหญ่ แต่ถ้าดูในทางกายแท้ ๆ คนที่ไม่ทำงานเอาเปรียบเพื่อนฝูงก็อาจจะถูกเพื่อนฝูงเขม่น หรือแม้แต่ทำร้ายก็ได้ ก็เสียทั้งทางใจทั้งทางกาย ฉะนั้นถ้ามีงานที่จะทำร่วมกันทำ ทำกันอย่างดีอย่างสามัคคีกัน งานก็ลุล่วงไปด้วยดีโดยเร็ว และมีความสำเร็จในงาน มีความสามัคคีก็มีความรักใคร่ มีความพอใจ มีความสบายใจ ถ้าทุกคนทำหน้าที่ของตน ก็ทำให้ส่วนรวมและส่วนตัวสบายมาก นอกจากนั้น ถ้าหากว่าต่างคนต่างนึกว่าอีกคนจะทำงานแล้วละเลย ก็จะทำให้งานไม่สำเร็จทั้งอัน ตนเองก็จะเสียประโยชน์ จากการที่คิดถึงว่าจิตใจนี้เป็นอย่างไร ก็เลยมาพูดถึงว่าการทำงานเป็นอย่างไรก็เป็นความจริงที่ทุกส่วนจะต้องช่วยกัน แต่ละคนมีหน้าที่ของตนก็ทำหน้าที่ของตน ด้วยความซมกเขม่น

ด้วยดีที่สุดเพื่อส่วนรวม และส่วนรวมก็จะช่วยเรา ทั้งนี้ก็ได้มาจากการคิดที่เวลาป่วยมันไม่มีแรง ไม่มีแรงแล้วก็นึกว่าไม่ได้ทำงานมันเป็นอย่างไร

อีกอย่างหนึ่งที่จะต้องเล่าให้ฟังก็คืออาการป่วยมันเป็นอย่างไร อาจจะไม่ทราบกันว่าเป็นอย่างไร เพราะว่าโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้นนั้นมาโดยฉับพลัน การที่จะให้คนทราบว่าเป็นอย่างโรกัก็แถลงออกไป แถลงการณ์ออกที่โรทราบว่ายิ่งเกิดปัญหา ฟังแถลงการณ์ฉบับที่ ๑ ก็ทราบว่าป่วย แต่ไม่ทราบว่าป่วยอย่างไร เพราะอาจจะไม่กล้าแถลงว่าป่วยแค่นั้นฟังแถลงการณ์ฉบับที่ ๒ ก็บอกสบายขึ้น สบายขึ้นแต่ว่าตอนนั้นตอนก่อนนั้นไม่สบาย แถลงการณ์ฉบับที่ ๓ ก็บอกว่าสบายขึ้น แต่ว่าก็ได้ผ่านวิกฤตการณ์อีกซึ่งไม่เคยแถลง เป็นอย่างนั้นจนถึงเดี๋ยวนี้เป็นฉบับที่เท่าไรจำไม่ได้แล้ว บางทีก็ดูว่าทุกครั้งก็แถลงว่าหายเจ็บป่วยแล้วแม่ท่านนายก ฯ กล่าวเมื่อตะกี้ก็ดูเหมือนว่าเห็นเป็นประจักษ์พยานแล้วว่าสมบูรณ์แข็งแรงเพราะอย่างที่ว่าบ้านเขาว่าด้อยแล้ว แต่ว่าโรคนี้มันประหลาด เดียวก็มาเดี๋ยวก็ไป แต่ว่าโรคเดิมที่เดิwmันเป็นไข้ก็เหมือนไข้หวัด แล้วก็รักษาเหมือนไข้หวัดมันก็ไม่หาย วันแรกที่เป็นมันเป็นวันอาทิตย์วัดได้ ๓๘.๒ ๐ ซ ก็ดูว่าเป็นไข้ที่ปกติธรรมดา ต่อไปก็วัดไปวัดมากี่ขึ้นไปถึง ๓๙ ๐ ซ ก็เลยบอกว่าอันนี้เป็นประวัติการณ์แล้ว และต่อไปก็ขึ้นไปเข็นขึ้นไปให้ถึง ๓๙.๘ ๐ ซ เอ๊ะ.....ซักจะไม่เลว คือว่าไข้โดยมากถ้าขึ้นเมื่อขึ้นถึงที่สุดแล้วก็ต้องลง ก็นึกว่า ๓๙.๘ ๐ ซ ก็คงจวนจะลงแล้ว ทำไปทำมาขึ้นไป ๔๐ ๐ ซ ก็นับว่าเป็นไข้ที่สูง และต่อจากนั้นไปไฟก็เลยดับไม่รู้เรื่อง เพราะว่ามันขึ้นไปเรื่อย ขึ้นไปถึงปรอทไม่มีที่จะวัด แต่รู้ว่ามันอาการไม่ดี อันนี้ก็เป็นเรื่องของไข้ขึ้นไปอย่างนั้นมันร้อนแล้วก็คงเดือด ถึงทำให้บางที่รู้สึกร้อนผ่าว บางทีก็เหงื่อออกทำให้รู้สึกเหมือนหนาว มันก็ขึ้นไปอย่างนั้น แต่ว่าถ้าเป็นไข้อย่างนั้นแล้วมันลงมาก็ไม่เป็นไร โอ้บางทีเลยพูดไม่ค่อยมีเสียง แล้วก็ลองฟังพระเทศน์ก็สบายใจดี ทำให้รู้สึกว่ามีความสงบจิตใจดี บางทีก็เอาเพลงมาฟัง แล้วก็ไปเอาเทปที่เป็นหนังตลกมาฟังเรื่องพระนางพุ่มทอง เป็นเรื่องที่ได้มาจากภาคใต้ เขาพากย์หนังตลก เวลานั้นเสียงพูดก็ไม่ค่อยมีเสียง พูดอะไรนึกว่ามีเสียงคนไม่ได้ยิน ก็แปลกใจว่าทำไมคนไม่ได้ยินถึงบอกเมื่อตะกี้ว่าเหมือนกลับมาจากแดนสนธยา เราพูดคนไม่ได้ยิน อันนี้เป็นความรู้สึกที่แปลกมากเพราะว่าโดยมากเวลาพูดคนเขาได้ยินคนก็มาถามว่าเรื่องอะไร นี่ไม่มีใครถามเลยพูดบอกว่าเป็นอย่างนั้น ๆ ไม่มีใครเอาใจใส่ ก็น่าแปลกมาก เสร็จแล้วเวลากลับมาพูดได้ มีเสียง เสียงออกมาเป็นเสียงหนังตลก เสียงหรือสำเนียงเป็นปักษิได้ไปหมด คนเขาก็แปลกใจ แล้วก็มีความคิดแปลก ๆ เวลาพูดมีบางคนที

มาเยี่ยมก็อาจจะโกรธไปก็ได้ อาจจะน้อยใจไปก็ได้เพราะว่าอยู่ที่สวนจิตร ๗ ในห้องนั่นเอง เขาก็ตั้งห้องนั้นเป็นห้อง
ฉุกเฉิน ห้อง ไอ.ซี.ยู. แต่ก็ได้ชู้เอาไว้ว่าถ้าไม่หาย ถ้าไม่สบายขึ้น เตียวขอย้ายไปอยู่โรงพยาบาลเอกชนของมูลนิธิ
อีกแห่งหนึ่ง พวกที่มาเยี่ยมก็คงแปลกใจทำไมไม่ไปโรงพยาบาลของสภากาชาด หรือของทางราชการ แต่อยากจะไป
โรงพยาบาลของมูลนิธิ ก็เกิดความคิดอย่างนั้น แล้วบางทีก็เกิดความคิดจะไปสร้างคอนโดมิเนียมที่บางไทร คือมี
ความคิดแปลก ๆ เวลาเป็นไข้แต่ลงท้ายเวลาค่อยยังชั่วหน่อยก็มาทบทวนเรื่องราวว่าพูดถึงแผนการณ์ที่ดูมัน
แปลก ๆ ก็ยังยืนยันว่าจะต้องทำโครงการโน้นโครงการนี้ต่อไป

เวลานั้นมีพายุโซนร้อนเข้ามาไม่รู้ตัวเลย เพราะว่าตอนนั้นอยู่แดนสนธยา แต่ลูกที่ ๒ ที่เข้ามาก็รู้แล้วก็
เห็นว่ามันหนาว เพราะที่มารักษาบอกว่าออกจากบ้านไม่ได้ต้องนั่งเรือออกจากบ้าน แล้วก็ต้องสร้าง
ทำนบสำหรับป้องกันน้ำท่วม แล้วบางทีน้ำก็พัดทำนบเข้ามาในบ้านเดือดร้อน ก็เลยเกิดความคิดว่ากรุงเทพ ๗ นี้อยู่
เหนือน้ำหรือใต้น้ำแน่ ฉะนั้นก็เลยลองคิดดูว่าวิธีที่จะทำ ทำอย่างไรดี ก็เลยได้วางแผนการณ์ในหัว แล้วก็ได้ศึกษา
ในเรื่องนี้ ที่จริงก็ได้ศึกษามานานแล้ว ก็ได้ขอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมาพบแล้วก็มาพูดกัน ให้ทำแผนการณ์เพื่อที่จะป้องกัน
และเพื่อที่จะแก้ไขสถานการณ์ ก็เลยพบสิ่งเดียวกันกับที่กล่าวมาเมื่อตะกี้ว่าแต่ละคนต้องทำหน้าที่ และแต่ละคนก็จะ
ต้องช่วยกันร่วมกันทำและจะมีผลสำเร็จก็แสดงให้เห็นว่าหลังจากที่ได้ให้ผู้ที่ทำหน้าที่และผู้ที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ
มาร่วมกันก็เกิดผลดีที่ทำให้หน้าที่ท่วมที่กำลังทำให้เดือดร้อนลดลงไป ถ้าหากว่าไม่ร่วมมือกันก็ไม่สามารที่จะทำให้
เป็นผลสำเร็จตามประสงค์ คือผลสำเร็จตามประสงค์นั้นนะ ไม่ใช่เรื่องที่เราบอกว่าต้องการให้น้ำลดแล้วน้ำลดนั้น
เป็นผลสำเร็จ ไม่ใช่อย่างนั้น แต่ผลสำเร็จก็คือประหยัด เพราะว่าถ้าน้ำท่วมอยู่นาน ๆ ก็ทำให้ประชาชนเดือดร้อน
ต้องเสียเงินเสียทองมาก เพราะว่าเจ็บป่วยกันบ้าง มีเจ็บไข้กันมากเพราะน้ำท่วมนี้เอง นอกจากนั้นทรัพย์สินสิ่งของ
ก็เสียหายไปส่วนรวมอย่างถนนหนทางก็พังไปมาก ถ้าป้องกันและทำได้สำเร็จแม้จะต้องเสียเงินในการป้องกัน
แต่ว่าเสียเงินก็คงน้อยกว่าที่จะต้องเสียเปล่าในการซ่อมแซม แต่ทุกคนก็ต้องร่วมกันใช้ความคิดใช้กำลังที่จะช่วย
ร่วมกัน อันนี้ก็เป็นความคิดที่เกิดในระหว่างที่ไม่สบายนอกจากนี้ก็ยังมีอีกหลายอย่าง

คราวนี้ก็มาถึงเรื่อง ก็พูดสักนิดหนึ่ง เรื่องมีคนชักชวนให้ซื้อโคกระบือที่เขาจะฆ่าสำหรับเป็นอาหารแล้วก็มาใช้ประโยชน์ ข้อนี้ก็เป็นที่น่าคิดและก็เป็นสิ่งที่ถูกต้องว่าคนเราถ้าให้ชีวิตกับสัตว์ จะเป็นสัตว์ตัวโตหรือตัวเล็ก ก็เหมือนกัน มันเป็นหลักอย่างหนึ่งว่า ถ้าให้ชีวิตก็คือเป็นการเมตตากรุณา จะเป็นสัตว์เดรัจฉานก็ตาม สัตว์โลกต่าง ๆ ก็ตาม กับผีसाง เทวดา คือเมตตากรุณากันก็เป็นการดี แต่ก็มีความคิดเล็กน้อย พูดไปก็ขออย่าให้โกรธนะคือว่า ไปซื้อจากที่โรงฆ่าสัตว์หรือจากที่เขานำไปจะฆ่าเพื่อที่จะเป็นเนื้อบริโภคนั้น ก็ช่วยชีวิตเขาหมายความว่าช่วยชีวิตสัตว์ตัวนั้น เมื่อช่วยชีวิตแล้วเป็นอย่างไร เขามีชีวิตต่อไปสำหรับมาแจกกับชาวบ้านต้องดูว่าสัตว์นั้นจะเหมาะสมหรือเปล่า สำหรับทำงาน ถ้าเหมาะสมแล้วก็ไปให้ชาวบ้านที่เขามีความต้องการและทำงานได้เป็นการผ่อนแรงอย่างดี ก็นับว่ามีประโยชน์สมบูรณ์ คือว่าสัตว์ตัวนั้นไม่ต้องตายแล้วก็สามารถที่จะมีชีวิตที่มีประโยชน์ต่อโลกและชาวบ้านทุกคนที่ได้รับไปก็มีเครื่องผ่อนแรงที่จะทำให้ทำมาหากินได้ดี เป็นความสุขสร้างตัวได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นก็นับว่าดี แต่กลไกของการทำอย่างนี้ยังมีมากกว่าที่คิด อย่างเอาง่าย ๆ ว่าคนหนึ่งบริจาค ๕,๐๐๐ บาท ได้โคหรือกระบือ ๑ ตัว การซื้อก็ต้องไปหาซื้อ ต้องมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออย่างหนึ่ง ต่อจากนั้นก็ต้องนำไปให้ชาวบ้านที่ต้องการ ระหว่างนั้นก็ต้องเลี้ยงสัตว์ตัวนั้น ยิ่งมีโครงการที่จะหาเป็นจำนวนมากที่ว่าจะจังหวัดละ ๑๐๐ ตัว ก็ต้องหาที่สำหรับเลี้ยง มิฉะนั้นจะเป็นบาปกรรม เพราะว่าถ้ามีสัตว์แล้วให้มันอดอาหาร ผอมโซมันก็เป็นบาปกรรมเหมือนกัน ต่อจากนั้นเมื่อได้สัตว์ที่ไม่สมบูรณ์เอาไปให้ชาวบ้าน ชาวบ้านนั้นก็ต้องรับเพราะว่าเป็นโครงการสำหรับถวายพระราชากุศล เอาไปใช้ไม่ได้ก็ต้องเลี้ยงตอนกลางคืนก็ต้องสุมไฟไว้สำหรับไล่สัตว์ที่มากับเบียดเบียนกระบือตัวนั้น ก็ต้องใช้เชื้อเพลิงใช้ไม้ ไม้ไม่มีต้องไปตัดป่า มันก็ยุ่งกันใหญ่ มันก็โยกกันไป ๆ ในที่สุดก็อาจจะต้องขาย ขายก็ขายไม่ได้เพราะว่าบอกว่าให้ไปแล้วห้ามขาย ในที่สุดอาจจะต้องไปสมคบกับใครให้มาขโมยไป ให้เขาขโมยก็เกิดเดือดร้อนอีก เพราะว่ามันก็เกิดเป็นคดี คดีขโมยโคกระบือนี้มีอยู่เนือง ๆ แต่ว่าอาจจะยังมีมากขึ้น ลงท้ายโคกระบือเหล่านั้นก็ทำอะไรไม่ได้ อาจจะถูกฆ่าแหวะอย่างทารุณยิ่งกว่าถูกฆ่าแหวะในโรงฆ่าสัตว์ พูดอย่างนี้ก็อันตราย เพราะว่าพูดถึงว่าโรงฆ่าสัตว์นี้ฆ่าสัตว์อย่างปราณี มันก็เป็นฆ่าอยู่ดี เหมือนที่เราใจร้าย แต่ที่จริงถ้าฟังถ้าคิดตามข้อเท็จจริง ที่โรงฆ่าสัตว์ฆ่าอย่างเช่นกระบือสำหรับเป็นเนื้อโดยมากก็ไม่ใช้ใช้ในประเทศ โดยมากก็ส่งไปต่างประเทศ ในที่สุดก็บอกว่าขอให้คนไทยงดเว้นจากการ

รับประทานเนื้อสัตว์สักวันหนึ่ง ความจริงโคกระบือที่เขาฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ก็มีเป็นพวกที่ส่งออกนอกประเทศ คนไทยเล็ก
บริโภคนอกจากต่างประเทศไม่เล็กบริโภค มันก็เป็นปัญหาที่ลำบากพูดอย่างนี้ก็พูดเหมือนว่าไม่เห็นความดีในการที่จะ
ช่วยชีวิต แต่ว่าถ้าช่วยชีวิตแล้วต้องช่วยชีวิตให้เต็มที่ ช่วยชีวิตให้ตลอดรอดฝั่ง ไม่ทำความเดือดร้อนเพิ่มเติมขึ้นมา

อันนี้ ขอฝากความคิดกับทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เรื่องธนาคารโคกระบือก็เป็นสิ่งที่สนับสนุนมา
ตั้งแต่ต้น แล้วก็เป็นเรื่องของกรมปศุสัตว์ได้รับการจัดเป็นภาระที่จะดำเนิน และได้ทำเป็นผลสำเร็จอย่างดีมา
หลายแห่ง เพราะว่าบางทีมีผู้เลี้ยงสัตว์พาหนะเหล่านี้แล้วก็ไปขายหรือให้เช่ากับชาวบ้านในราคาที่จะแพงเกินไป
ทำให้ชาวบ้านกลืนเดือดร้อน เพราะว่าจะต้องเสียเงินสำหรับสัตว์พาหนะอย่างหนัก ก็ทำให้ทำมาหากินยากถ้าไม่มี
ก็ได้ ถ้ามีก็ต้องใช้เงินแพง อันนี้เป็นปัญหาอย่างหนึ่งในหลายปัญหา ธนาคารโคกระบือนี้ได้จัดให้ปัญหานี้ลุล่วงไป
ได้หลายแห่งแล้ว ให้ชาวบ้านได้มีสัตว์พาหนะ ได้มีสัตว์สำหรับใช้งานในราคาที่เป็นธรรม ก็โดยอาศัยที่มีผู้บริจาค
โคกระบือเป็นตัวหรือเงิน โคกระบือเป็นตัวนั้นก็เอาไปเลี้ยงในสถานีสัตว์ทั่วประเทศ ต้องการที่ไหนก็ย้ายจากที่นั่น
แล้วก็มาใช้จ่ายจากการบริจาคทรัพย์เพื่อกิจการนี้เป็นทุน ที่เรียกว่าธนาคารโคกระบือนี้คนก็คัดค้านมามาก
ไม่ทราบว่าจะคัดค้านเพราะเหตุใด บางพวกก็คัดค้านในเชิงภาษาศาสตร์ บอกว่าธนาคารมันเป็นเรื่องเงินทอง โคกระบือ
มันไม่ใช่เงินไม่ใช่ทอง บางคนก็อาจจะคัดค้านในทางที่ยั่วโมโห โมโหอย่างอื่น คือว่าเมื่อมีกิจการอะไรก็ต้อง
คัดค้าน กวนน้ำให้ขุ่น อันนี้ก็ยังมี แต่ว่ายังขอยืนยัน เคยยืนยันมาหลายครั้งแล้วว่าควรจะใช้คำว่าธนาคารโคกระบือ
เช่นเดียวกับธนาคารข้าว เขาอยากให้อีกคำว่าโรงสัตว์ หรือโรงโคกระบือ เป็นธนาคารทำไม เพราะว่าการทำงาน
ธนาคารโคกระบือนี้ ทำกิจการคล้าย ๆ กับกิจการของธนาคาร ที่รับเงิน เก็บเงิน ส่งเงิน และลงทุนด้วยเงิน
มันเป็นธนาคาร เป็นเรื่องของทรัพย์สินสมบัติสิ่งที่มีค่า โคกระบือก็เป็นสิ่งที่มีค่า นั่นแหละข้อหนึ่ง อีกข้อหนึ่งก็ทำ
กิจการคล้าย ๆ กิจการของธนาคาร คืออย่างเราอยู่กรุงเทพ ฯ เราอยากซื้อของที่เชียงใหม่ เราส่งเงินไป ถ้าต้องพกเงิน
เดินทางไปเชียงใหม่แล้วก็เอาเงินนั้นไปซื้อของกลับมา มันก็สิ้นเปลืองทั้งเปลืองเวลาด้วย แล้วก็อาจจะอันตราย
เพราะว่ากลางทางอาจจะถูกปล้น ฉะนั้นเขาก็ส่งเป็นธนาคาณัติเป็นคำสั่งแม้จะทางโทรเลขก็ยังได้ เป็นกิจการธนาคาร
ใบสั่งเงินที่ธนาคารในกรุงเทพ ฯ ก็ให้ไปรับที่ธนาคารในเชียงใหม่ก็สะดวก กระบือก็เหมือนกัน ถ้าทางเชียงใหม่
เขาต้องการ และก็มีคนที่กรุงเทพ ฯ เขาจะให้โคกระบือในจำนวนที่ต้องการที่เชียงใหม่ เขาก็นำมาที่กรมปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์ก็เก็บเอาไว้ที่สถานีที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ๗ แล้วก็สั่งให้ทางเชียงใหม่จ่ายกระบือไปตามจำนวนนั้นสะดวกกว่า เพราะว่าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางซึ่งแพงมาก นอกจากนั้นก็ทราบดีว่าส่งปศุสัตว์จากกรุงเทพฯ ๗ ไปเชียงใหม่ มีอัตราการตายบางที่ถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ มันก็ขาดทุนมันก็เสียหาย แต่ว่าถ้าส่งไปโดยโทรศัพท์หรือโทรเลขไปหรือทำเป็นหนังสือไปก็สะดวกมาก และก็ประหยัดด้วย ทำอย่างนี้ก็สะดวก ผู้ที่บริจาคก็บริจาคที่ไหนก็ได้ การรับที่ไหนก็ได้ อันนี้ถึงเรียกว่าธนาคาร กิจการนี้ก็ใช้การได้ดี แต่เป็นภาระหนักกับกรมปศุสัตว์ ซึ่งกรมปศุสัตว์ก็ได้ปฏิบัติมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่ถ้าหากว่าจะหามาเป็นจำนวนมากอย่างกระชั้นชิด ก็อาจจะเกิดลำบากเหมือนกัน ฉะนั้น ก็น่าจะปรึกษากับทางกรมปศุสัตว์ว่าจะรับมือได้แค่ไหน

ที่แก้ตัวมาได้สั่งกับจังหวัดทุกจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำการตั้งธนาคารโคกระบือสำหรับแต่ละจังหวัด ๑๐๐ ตัว พุดง่ายทำยาก ที่จริงไม่ใช่ว่าจะทำได้เร็ว ๆ ง่าย ๆ ถ้าหากว่าจะมีอย่างที่เป็นโคที่เขาเลี้ยง ๆ กันตัวหนึ่งถ้าเป็นที่ที่ดีจะต้องใช้ที่ถึงไร่ครึ่ง สำหรับให้เป็นแปลงหญ้าที่จะใช้เลี้ยง แต่ถ้าเป็นที่ที่ไม่ค่อยดีนักก็ถึง ๓ ไร่ ตัวละ ๓ ไร่ ถ้า ๑๐๐ ตัว ก็ ๓๐๐ ไร่ และถ้าที่ที่หาอย่างกะทันหันนี้ก็เชื่อว่าจะกว่า ๓ ไร่ ก็คงประมาณ ๕ ไร่ อย่างในต่างประเทศได้ไปที่ออสเตรเลีย ออสเตรเลียทางใต้ เขาเลี้ยงไม่ใช่โคเขาเลี้ยงแกะ แต่เขาเลี้ยงแกะในที่ที่ทุรกันดารทำอะไรไม่ค่อยได้ เคยบินผ่านไปแล้วก็เห็นแกะ เตี้ยมีตัวหนึ่ง ๆ เขาก็บอกว่าแกะ ๑ ตัวต้องใช้พื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตรสำหรับเลี้ยงแกะ ในเมืองไทยนี้ก็อุดมสมบูรณ์กว่า แต่อย่างไรก็ตามถ้าหาที่ที่อาหารไม่เหมาะสมก็อาจจะถึง ๕๐๐ ไร่ แล้วจะหาที่ไหน หายาก เตี้ยก็ไปเบียดเบียนคนโน้นคนนี้ ที่เขาทำกันเขาก็เลี้ยงไว้ในที่สาธารณะที่ข้างอ่างเก็บน้ำบ้าง ซึ่งก็ทำได้ เมื่อวานนี้ได้มีคนเอามาให้ วานซีนี่ให้มา เขาก็เลี้ยงข้างอ่างเก็บน้ำในที่สาธารณะ แต่เขาก็เอามาให้เพราะว่าเขาเลี้ยงไม่ไหว ไม่สามารถที่จะเลี้ยงดูแม้ว่าคนที่จะดูแลก็ต้องเสียเงิน ก็เลยเอามาให้ ก็บอกเขาว่าให้เลี้ยงไว้ก่อนแล้วก็จะหาที่ทำสำหรับเลี้ยง โดยเฉพาะโคเหล่านั้นเป็นพันธุ์ ที่จริงเป็นพันธุ์เนื้อ แต่เขาก็ได้มาผสมให้เป็นพันธุ์โคนม ก็เลยนึกจะเอาวัวเหล่านั้น ๒๘ ตัว ไปทำศูนย์ศึกษาที่เชียงใหม่ ศูนย์ศึกษาที่เชียงใหม่เป็นเป็นที่ที่ทุรกันดารที่แย่น้อย แต่ก็ขอสร้างขึ้นมาเป็นศูนย์ที่เรียกว่าศูนย์ศึกษาพัฒนา แล้วก็เอาสัตว์เหล่านั้นไปเลี้ยงที่นั่น โดยมีเจ้าหน้าที่ทางฝ่ายกระทรวงเกษตรคือกรมปศุสัตว์ไปช่วยตั้งเป็นศูนย์ เพื่อที่จะศึกษาเกี่ยวข้องกับทำแปลงหญ้า และจะขอให้ผู้ที่เลี้ยง เตี้ยนี้ก็คงเป็นเอกชนแล้ว แต่ก่อนนั้นเขาเคยทำงานองค์การแล้วก็

มีการขัดแย้งอะไรบ้างเลยออกจากงาน ก็จะขอร้องให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของการเลี้ยงโคนมมาดูแล
คุณย่นั่นต่อไป

อันนี้เล่าให้ฟังว่าความคิดนี้เกิดขึ้นในหัวแล้วก็ต้องปฏิบัติ แล้วก็ต้องคิดให้ตลอดไม่ใช่ว่าคิดแล้วคิดดีแต่ว่า
ทำแล้วมันมีติดขัด ติดขัดนั้นในงานทุกอย่างก็ต้องมี แต่ถ้าเราคิดอะไรอย่างแล้วก็ปฏิบัติไป ไปเจออุปสรรคแล้วก็เกิด
เศร้าหมองใจ ลงท้ายก็ไม่ได้ทำหรือทำไม่ได้ก็แล้วไป นั่นนะอย่างหนึ่ง แต่ถ้าหากว่าเกิดความคิดเริ่มทำแล้วไปเจอ
อุปสรรคก็เลยบอกว่าเลิก อันนี้เดือดร้อน เพราะว่าถ้าหากว่าคิดแล้ว แล้วเกิดอุปสรรค แต่ปฏิบัติไปส่วนหนึ่ง คนที่
ปฏิบัติไปส่วนนั้นลงท้ายไม่ได้รับการสนับสนุนต่อไป หรือมีความเดือดร้อนลำบาก ก็เลยยิ่งยุ่งใหญ่ ฉะนั้น ถ้าทำ
โครงการอะไรก็ต้องพยายามที่จะคิดให้รอบคอบที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่จำเป็นที่จะทำแผนให้ละเอียดที่สุด เพราะว่า
ถ้ามันแต่ทำแผนแล้วไม่ลงมือทำ มันก็ไม่มีความที่จะปฏิบัติได้ แต่ว่าต้องคิด ทำแล้วก็นึกถึงว่าปัญหาจะเกิดขึ้น
และปัญหาเหล่านั้นมันต่อเนื่อง จะต้องพยายามที่จะทำให้ลุล่วงไปแก้ไขให้จนได้ งานการทุกอย่างก็เป็นเช่นนี้ ไม่ใช่
ว่าให้หยุดกลางคัน แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะต้องทำแผนให้ละเอียดมากลงท้ายไม่ลงมือ หลักการในการทำงานนี้ก็ต้อง
วางแผนให้พอที่จะดำเนินงานได้ และแก้ไขปัญหาต่อไปเป็นลำดับ ลงมือทำแล้วก็แก้ไขไปเรื่อยๆ ไม่ใช่คิดแผนแล้ว
ไม่ลงมือ ต้องมีแผนพอสมควรและมีการปฏิบัติคู่กันไป

อันนี้ก็ เป็นความคิดที่เกิดขึ้นมาจากที่ลาป่วยไปแล้วก็มาฝากท่านทั้งหลาย พูดให้ฟังตามที่เกิดความคิดขึ้น
มาในหัวในปัจจุบัน เพราะบางทีเวลาบางอย่างนี้ก็ถือว่ามาให้พร ก็เลยมาให้พรแล้วเอาไมโครโฟนมาวางไว้ข้างหน้า
ให้ตอบให้ขบขันที่ให้พร แต่เวลาพูดๆ ไปสมองก็คิดๆ ไปเรื่อย ก็เลยแปลออกมาเป็นคำ คำพูดนี้ก็พูดไป เมื่อพูด
คำพูดออกมาแล้วคำพูดเหล่านั้นมันก็มากกระตุ้นความคิดต่อไป อันนี้ก็ เป็นสิ่งที่ธรรมดา แต่ว่าอาจจะเสียเวลาหน่อย
ท่านทั้งหลายก็มิงานการทุกคน แต่วันนี้ถือว่าเป็นวันเสาร์แล้วก็เรียกว่าเป็นเทศกาล ก็คงมีเวลาพอที่จะมานั่งฟัง
การพูดคำพูดของความคิดที่เล่นอยู่ในหัว การพูดนี้สำหรับส่วนตัวก็ทำให้มีความสบายใจเหมือนกัน เพราะว่าเวลา
คนเราอยู่แต่ผู้เดียว นั่งอยู่มันก็คิดไป เวลามีคนมานั่งอยู่ข้างหน้าเป็นจำนวนมาก ก็ทำให้คิดว่าถ้าพูดออกไปอาจจะ
ไปเข้าหูบ้าง แล้วก็เกิดความคิดต่อไป ก็ขอให้คิดดี ไม่ใช่ว่าฟังแล้วไปคิดไม่ดี ฟังไปแล้วขอให้เกิดความคิดที่ดีๆ

ของตนเอง ไม่ใช่ว่าบอกพูดอย่างนี้แล้วเป็นบอกที่ต้องทำอย่างนี้ ต้องทำอย่างไร แต่คนนั้นมีความคิด ถ้ามีโอกาสที่จะคิดบ้างก็เป็นการสร้างสรรค์ เพราะว่าคนเราต้องคิดแล้วก็คำนึงว่าความคิดนั้นจะดีหรือไม่ดี ถึงว่าพูดออกมาเพื่อให้กระตุ้นความคิดนอกจากนั้นก็อาจจะเป็นการพักผ่อน เป็นการพักผ่อนจิตใจด้วยเพราะว่าระหว่างที่คนเราคิดมันเมื่อยหัว แต่ว่าถ้าฟังคนอื่นเขาพูด ฟังไปเรื่อย ๆ ก็อาจจะไม่ต้องคิด ฟังไปเอาไปคิดทีหลังว่าที่ได้ยินได้ฟังมามันเป็นอย่างไร แต่ในระหว่างนี้ก็เป็นการพักผ่อนเหมือนไปดูมหรสพ ไปดูหนังไปดูละคร นั่งดูทีวีมีรายการไอนั่นไอนี้บันเทิง ก็ฟังไปเหมือนรายการบันเทิง อย่างนี้ก็ถือว่าเป็นประโยชน์ เพราะว่าถ้าไม่เป็นประโยชน์ ทำไมรายการทีวีออกมาเล่นละครเล่นยี่เกแล้วคนก็ดู บางทีดูละครทีวีหรือดูหนัง ถ้าคิดว่าสำหรับประโยชน์มันก็ไม่เป็นประโยชน์อะไร มันเป็นเรื่องเฟื่อง ๆ ไม่มีสาระ แต่ว่าเราก็ชอบดู เพราะว่าทำให้ที่เรียกว่าเบาสมอง พักจิตใจ ดังนั้นก็ถือว่าที่พูดอย่างนี้ก็อาจจะทำให้ท่านทั้งหลายได้พักผ่อนไปบ้าง ถ้าเป็นผลสำเร็จว่าท่านทั้งหลายพักผ่อนพักจิตใจพักร่างกายไป ก็คงทำให้มีกำลังที่จะปฏิบัติงานเป็นประโยชน์ต่อไปได้

วันนี้ที่จริงคงมีเรื่องอีกเยอะแยะที่จะพูด ถ้าพูดต่อไปก็พูดได้อีกนานเพราะมันก็คิดได้เรื่อย แต่วันนี้ไม่ได้คิดจะพูดอะไรมากมาย ต่อเมื่อได้พบปะกันแล้วก็พูดอย่างสบาย ๆ เพราะนั่งอยู่ไม่ต้องเมื่อย ก็เลยพูดต่อไปอย่างนี้แต่ใจความสำคัญก็คือต้องขอขอบใจท่านทั้งหลายทุกคนที่มาอย่างครบถ้วน มาให้พรให้กำลังใจ ก็ทำให้แข็งแรงทำให้สบายขึ้น เพราะว่าเมื่อ ๑๐ วันที่ผ่านมานี้ก็ไม่ค่อยสบาย อยู่ดี ๆ ไม่ใช่จิตใจ หัวใจเดี๋ยวมันเต้นอย่างเดี๋ยวมันหยุดเต้น แล้วบอกเต้นจังหวะต่าง ๆ มันเหมือนเด็กฮาร์ด นี่ก็เลยเป็นศัพท์ใหม่ เราเป็นเด็กฮาร์ด แล้วหมอก็คือเป็นหมอฮาร์ด หมอเขาฟังอยู่เขาไม่รู้เป็นอย่างไร หมอที่เป็นหมอนั้นก็เป็นหมอฮาร์ด แต่ว่าพวกหมอที่ไม่ใช่หมอหัวใจนั้นเป็นหมออย่างอื่น ก็เป็นหมอโนฮาร์ด เขาก็มีการเถียงกันว่าอะไรเป็นอะไร จะทำอย่างไร ท่านประธานกรรมการก็เลยบอกพระจิต ต้องทำพระจิต คือหมายความว่าต้องใช้จิตใจ ก็จริงเหมือนกัน บางทีมันเต้นผิดปกติก็บอก เอ๊ะ..... หัวใจนี้มันทำสำหรับเต้นให้ดี ไม่ใช่เต้นผิดปกติ มันก็เลยเต้นธรรมดา มันก็ใช้การได้เหมือนกัน ก็หมายความว่าจิตแล้วก็ใจมันก็ต้องช่วยกัน ฉะนั้นที่พูดอย่างนี้คำบางคำก็อาจจะเป็นคำกลวง แต่ว่าถ้าไปพิจารณา ก็อาจจะเป็นคำที่ไม่กลวงก็ได้ ก็เลยนึกว่าถ้าถือว่าเป็นคำกลวงก็ขอให้อย่าถือสา แต่ว่าถ้าเป็นคำที่ดีก็เอาไปคิด ถ้าทำให้สบายใจก็ขอให้สบายใจกันทุกคน

ฉะนั้น วันนี้ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาให้กำลังใจ แล้วก็มาอย่างพร้อมเพรียงครบถ้วน ทั้งข้างในนี้ทั้งข้างนอก แต่ข้างนอกนี่ก็อาจจะไม่ได้เห็นมาก เพราะว่าวันนี้ไม่ได้เดินตามทาง เพราะกลัวว่าถ้าเดินตามทางแล้วเข้ามาในนี้จะนั่งไม่สบาย แต่ตอนนี้ก็สบายดีแสดงให้เห็นว่าท่านทั้งหลายมาให้กำลังใจก็เป็นผลสำเร็จที่ดี จึงขอขอบใจที่ท่านมา และก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีความเข้มแข็งแข็งแรงเช่นเดียวกัน คือว่าท่านให้พรให้แข็งแรง ให้มีพละนามัยแข็งแรง ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีพละนามัยแข็งแรงเหมือนกัน ทั้งมีจิตใจที่แข็งแกร่งที่จะปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรงช่วยกันเกื้อหนุนกัน แล้วเราก็อยู่เป็นสุขได้ทุกคน ได้พบกันอย่างนี้ได้ทุกปี ๆ ไปอีกนาน คนเขาเป็นห่วงบอกว่า เป็นโรคหัวใจนี้เดี่ยวอายุสั้น ก็ไม่เป็นโรทรอกอายุสั้น ถ้าถือว่าอายุ ๕๐ อายุสั้นมันก็อายุสั้น แต่ก็เชื่อว่าอยู่ได้ต่อไปมานึกดูอายุ ๕๕ ถ้าแต่ก่อนนี้ก็ถึงอายุปลดเกษียณแล้ว แต่ทีหลังเขาก็เลยไปเป็น ๖๐ บางทีถึง ๖๕ ก็ได้ก็ยังมีเวลา ๖๐ อีก ๕ ปีพอดี โครงการต่าง ๆ ก็เป็นโครงการ ๕ ปี เวลาโครงการต่าง ๆ มีผลสำเร็จก็พอดีเกษียณพอดีเกษียณก็หมายความว่าสามารถที่จะไปได้เห็นโครงการมีความสำเร็จ คือโครงการ ๕ ปี แต่บางคนเขาก็บอกว่าไม่ได้โครงการ ๕ ปีไม่พอ ก็เลยเลื่อนไปบางคนเขาบอกว่าไม่ได้ อายุ ๖๐ ไม่ได้ ต้องอายุ ๘๔ ปี ได้ไปเล่าให้แม่ฟัง สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บอก ๘๔ ที่จริงก็มาก เอาสัก ๗๒ นะ แต่สมเด็จพระนางเจ้าฯ บอก ๘๒ แล้ว ท่านบอกว่าแม่ก็แก่แล้วนะมันก็ต้องเมื่อยบ้าง แต่ท่านก็ยังทำงาน แล้วท่านก็บอกว่า ๘๔ ที่จริงก็มาก ท่าน ๘๒ อีก ๒ ปีแต่เชื่อว่าต่อไป ๘๔ แล้วก็ได้ต่อไปอีก ไปได้ ส่วนตัวที่แรกก็ ๕๕ โบราณเขาบอกว่าแก่แล้วแต่เมื่อนึกดูอีกก็อย่างว่าเราทำโครงการ ๕ ปีเราไม่เอาแล้ว ๕๕ ไม่เอาแล้ว โครงการ ๕ ปีก็ไม่ไป ก็เลยต้องถือเอาตามปกติ ๖๐ ค่อยว่ากันใหม่

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาให้กำลังใจ แล้วก็ให้ท่านทั้งหลายได้ปฏิบัติงานการอย่างดี รักษาสถานการณ์ให้ดี มีอะไรที่เบียดเบียนกัน คือมีกระทบกระทั่งอะไรกันบ้างก็ให้อภัยกัน แล้วก็ไม่ใช่ให้อภัยเพราะว่าถูกหลักของธรรมะที่จะให้อภัย แต่ให้อภัยกันมันมีประโยชน์ มันทำให้ทุกคนเจริญได้ ถ้ามีวแต่มากระทบกระทั่งกันมากเกินไปมันก็ทำให้คลอน คลอนแล้วมันหลุด หลุดแล้วก็พัง เราก็จะพลอยพังไปด้วย ฉะนั้น ก็ขอให้กำลังใจกำลังใจกำลังใจสามัคคี อันนี้ที่เคยพูดอยู่เสมอ กำลังกายใจกำลังสติปัญญา แต่ว่ายังไม่เคยพูดเรื่องกำลังใจสามัคคี วันนี้ก็เท่ากับอธิบายเรื่องกำลังใจสามัคคีเป็นอย่างไร ก็ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จความเจริญทั่วทุกคน.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๒๕

วันอาทิตย์ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความปิติชื่นชมยิ่งนัก ที่ท่านทั้งหลายมีไมตรีจิต พรั่งพร้อมกันมาให้พรวันเกิด. ขอขอบพระทัย และขอชื่นชมในคำอวยพร อันเปี่ยมด้วยความมุ่งดีมุ่งเจริญโดยประการต่าง ๆ. ยิ่งกว่านั้นยังได้แสดงความวิตกห่วงใย เป็นอันมาก ในคราวที่ต้องป่วยไข้เป็นเวลาแรมเดือน. ขอทุกท่านจงได้รับพรและไมตรีของข้าพเจ้าจากใจจริง เช่นเดียวกัน.

คนไทยรักษาชาติรักษาแผ่นดินมาด้วยสติปัญญาความสามารถ ด้วยความกล้าหาญเสียสละและด้วย คุณความดี. บางเวลาบ้านเมืองก็สงบสุขและเจริญรุ่งเรือง บางเวลาก็คับขันเดือดร้อนเปลี่ยนแปลงสลับกันมา. แต่อย่างไรก็ตาม เราก็มีอิสรภาพ และความสุखความเจริญทุกอย่าง ยั่งยืนมาจนถึงขณะนี้. เพื่อความไม่ประมาท ทุกฝ่ายและทุกคนควรจะได้รวมกำลังกาย กำลังใจ กำลังความสามารถและความดีของเรา ให้เพิ่มพูนแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น แล้วเร่งรัดปฏิบัติสรรพกิจการงานบรรดามี ด้วยความสุจริตและบริสุทธิ์ใจโดยซื่อสัตย์ ให้งานทั้งปวงดำเนิน ก้าวหน้าไปโดยสอดคล้องและเกื้อกูลกันทุก ๆ ส่วน. ไม่ว่าจะปฏิบัติภาระหน้าที่อันใด ทั้งส่วนน้อยและส่วนใหญ่ ขอให้ปรารถนาประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นจุดหมาย. ใช้สติที่มั่นคง และปัญญาที่กระจ่างแจ่มใสปราศจากอคติ พิจารณาวินิจฉัยปัญหาทั้งปวงโดยละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ภารกิจทุกอย่างที่ทำ บรรลุผลสมบูรณ์บริบูรณ์ตาม จุดประสงค์ และเป็นประโยชน์เป็นความเจริญมั่นคงของประเทศชาติยั่งยืนไป.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวไทย จงอภิบาลรักษาท่าน ทั้งหลายให้ปลอดภัยทุกเมื่อ เพื่อให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา ที่จะปฏิบัติงานของแผ่นดินทุกสาขาให้ บรรลุผลอันเลิศ ให้ประเทศชาติผ่านพ้นอุปสรรคและภัยอันตรายทั้งปวงไปได้โดยสวัสดิ์ บรรลุถึงความวัฒนาผาสุก และอิสรภาพอันอุดม ซึ่งเป็นจุดประสงค์สูงสุดของเรา.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวงเฝ้าฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๕

การที่ท่านทั้งหลายได้มาเปล่งคำสัตย์ปฏิญาณนี้ ก็เป็นสิ่งสำคัญ และท่านก็ทราบดีว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ท่านทั้งหลายได้ผ่านการศึกษาทุกชั้นตอนมาหลายอย่าง นับว่ามีความรู้ในวิชาการมากมาย และสามารถที่จะปฏิบัติงานการในอาชีพที่สำคัญ แต่จะต้องพิจารณาวางานทุกอย่าง ความรู้ในวิชาการนั้นเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญก็คือจิตใจ จิตใจแต่ละคนที่มีอยู่จะต้องใช้ในทางที่ถูกต้อง และการที่ได้เปล่งคำสัตย์ปฏิญาณนี้ก็เป็นการยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่าจะตั้งใจปฏิบัติงานให้ดี ทำไมจะต้องปฏิบัติงานให้ดี ให้สมกับคำสัตย์ปฏิญาณนี้ ก็เพราะว่าหน้าที่ของผู้พิพากษานี้เป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับประเทศชาติ ถ้าหากว่าขาดความยุติธรรม ประเทศก็จะอยู่ยาก มีเหมือนกันที่เขามีกฎการปกครองอย่างไม่มีคุณธรรม แต่ว่าประเทศไทยก็ต้องมีความยุติธรรมมาตลอด ถึงมีความเจริญได้ มีความมั่นคงได้อย่างมหัศจรรย์ ฉะนั้น ท่านก็จะได้ปฏิบัติงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติในด้านความยุติธรรม ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับความเป็นอยู่ของประเทศ ถ้าท่านถือว่าคำปฏิญาณนี้เป็นเพียงคำพูดสั้น ๆ ก็อาจจะได้เหมือนกัน แต่ถ้าดูว่าการเปล่งคำปฏิญาณนี้มีความสำคัญอย่างมากที่สุด โดยที่หน้าที่ของท่านที่จะทำต่อไปจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบอย่างสูง และหน้าที่นี้ไม่ใช่ว่ามีใครมาบังคับให้ทำ แต่ละท่านก็ได้เลือกงานการนี้ เมื่อได้เลือกแล้วก็ต้องทำให้ดีที่สุด คำสัตย์ปฏิญาณนี้มีความสำคัญอยู่ว่าจะต้องทำเพื่ออุ้มชูสถาบันต่าง ๆ และจะทำได้ก็ต่อเมื่อปราศจากอคติที่ตั้งใจได้กล่าว อคตินั้นแปลว่าทำอะไรที่ไปในทางที่ไม่ควรจะไป ถ้าปราศจากอคติก็หมายความว่าไปในทางที่ควรจะไป ทางที่ควรจะไปนั้นคืออะไร ก็คือความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความตั้งใจแน่วแน่ ความตั้งใจที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การทำประโยชน์แก่ส่วนรวมนี้ย่อมทำให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อตัวเองด้วย ทำให้มีความเจริญรุ่งเรือง ทำให้มีความพอใจมีความสุขใจทุกอย่างฉะนั้น คำว่าจะปฏิบัติงานทุกอย่างโดยปราศจากอคตินั้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะในงานของผู้พิพากษานี้ ซึ่งต่อไปนี้ท่านก็เป็นผู้พิพากษาที่จะได้รับตำแหน่งต่อไป

การพิพากษานี้จะต้องปราศจากอคติทุกอย่าง เพราะว่าสิ่งที่เกิดขึ้นและจะต้องมาอยู่ต่อหน้าท่านทั้งหลาย ในฐานะผู้พิพากษานั้น เป็นเรื่องของผลประโยชน์ เป็นเรื่องของจิตใจที่ฟุ้งซ่าน เป็นเรื่องของสิ่งที่ไม่ดีที่เกิดขึ้น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และท่านเป็นผู้ตัดสินว่าความดีอยู่ที่ไหน ความไม่ดีอยู่ที่ไหน อันนี้ถ้าพูดง่าย ๆ ก็ดูง่ายดี เพราะว่าสิ่งที่ดีก็ย่อมดี สิ่งที่เราดีก็ย่อมเลว สิ่งที่ถูกก็ถูก สิ่งที่ไม่ดีก็ผิด แต่โดยที่จิตใจมนุษย์นี้ซับซ้อนมาก จึงมีสิ่งที่ปกบังอยู่เสมอ ทุกสิ่งทุกอย่างก็ต้องพยายามที่จะดู ที่จะพิจารณาอย่างรอบคอบและอย่างถูกต้องหลักของวิชาการ ทั้งถูกต้องหลักของความยุติธรรม ถ้าหากว่าแต่ละท่านมีวิชาการแล้ว และมีจิตใจที่แน่วแน่อยอมทำได้ไม่ยากนัก แต่ที่จะยาก บางทีเราก็ลืมหางวิชาการ และอาจจะลืมหางจิตใจด้วยซ้ำ ถ้าพูดอย่างนี้อาจจะทำให้เห็นว่านี่ดูถูกกันแล้ว แต่ความจริงคนเราทุกคนต้องต่อสู้กับความไม่ดีทั้งในโลกทั้งในตัวเอง ฉะนั้น การที่ได้เปล่งคำปฏิญาณนี้ก็จะเป็นคำเตือน เป็นสิ่งที่ให้กำลังใจและเตือนใจว่าต้องทำสิ่งที่ยาก แต่ก็จะสามารถฟันฝ่าได้ถ้าตั้งใจตั้งใจให้มั่นคงตั้งแต่ต้น ฉะนั้น การที่ได้เปล่งวาจาเป็นคำสัตย์ปฏิญาณนี้จึงมีความสำคัญอย่างมาก ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้สามารถรักษาความสัตย์นี้ จะทำให้งานทุกอย่างทั้งในหน้าที่ทั้งในด้านส่วนรวมมีความสำเร็จ ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ประสบความดีความงาม ทำให้เป็นที่ยกย่องของประชาชนทั้งหลาย เมื่อได้ความยกย่องได้ความสำเร็จในงานการก็ย่อมมีความสุขอย่างยิ่งก็เชื่อว่าความสำเร็จนี้เป็นสิ่งที่ท่านทั้งหลายทุกคนมีความปรารถนา

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังทั้งกายทั้งใจพร้อมมูลแข็งแรง เพื่อที่จะฟันฝ่าอุปสรรคใด ๆ ที่จะมีขึ้นในชีวิต ทั้งด้านงานการ ทั้งด้านส่วนตัว ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็งสมบูรณ์ มีความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๐

วันเสาร์ ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๕

ขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยและพุทธสมาคมเครือ
ที่วราชอาณาจักร มาประชุมพร้อมกันอีกวาระหนึ่ง เป็นครั้งที่ ๓๐ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในทางธรรมะ
เพื่อปฏิบัติการส่งเสริมทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาพร้อมกับสร้างเสริมศีลธรรมจรรยาและจริยธรรมของประชาชน.

ข้าพเจ้าได้พูดกับท่านทั้งหลายถึงแนวทางที่ควรปฏิบัติในการส่งเสริมทำนุบำรุงพระศาสนาและศีลธรรม
จรรยามาแล้วหลายคราว. คราวนี้ขอปรารภกับท่านถึงแนวทางที่เห็นว่าสำคัญควรที่จะนำมาพิจารณาอีกประการหนึ่ง
คือการศึกษาธรรมะและศีลธรรมจรรยาอย่างถูกต้อง. พระพุทธศาสนาวางแนวทางการศึกษาธรรมะเพื่อให้ประสบผล
ที่แท้จริงแน่นอนไว้ว่า บุคคลจะต้องศึกษาทั้งด้านปริยัติและด้านปฏิบัติประกอบพร้อมกันไป โดยกระทำให้หนักแน่น
ได้สัดส่วนกันทั้งสองด้าน จึงจะเกิดปฏิเวธ คือได้รับและได้เห็นผลของธรรมะนั้น ๆ เป็นที่ประจักษ์ตาประจักษ์ใจ.
โดยนัยนี้ トラบไตที่เรียนรู้อะไรไม่ประจักษ์ในผล ก็เรียกว่าบุคคลยังเรียนไม่สำเร็จ ยังไม่ได้ประโยชน์จากธรรมะ
อยู่ตรงนั้น และจำนำธรรมะไปแนะนำสั่งสอนหรือเผยแผ่แก่ใครไม่ได้จริง. ธรรมะชั้นใดระดับใดก็ตาม จำต้อง
ศึกษาให้ทราบด้วย ต้องนำไปปฏิบัติด้วยกาย วาจาใจให้ได้รับผลปฏิบัติด้วย ผู้ศึกษาจึงจะเกิดปัญญาชัดแจ้ง
ในธรรมะนั้นได้. เพราะฉะนั้น นอกจากจะศึกษาธรรมะอย่างนักวิชาการหรือนักปริยัติแล้ว ท่านทั้งหลายควรจะได้
ศึกษาอย่างนักปฏิบัติอีกสถานหนึ่งพร้อม ๆ กันไป จักได้เข้าถึงธรรมะจริง ๆ จักได้รู้ได้เชื่อมั่นในธรรมะอย่างแน่วแน่
สมควรแก่หน้าที่ผู้เผยแผ่ศีลธรรมจรรยาและส่งเสริมทำนุบำรุงพระศาสนาอย่างแท้เที่ยง.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้ดำเนินไปได้โดยเรียบร้อยบรรลุประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ และขอให้
ทุกท่านที่มาร่วมชุมนุมประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่

พุทธศักราช ๒๕๒๖

วันศุกร์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะขึ้นปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ แล้ว ข้าพเจ้าขออวยพรปีใหม่แก่ท่านทั้งหลายทั่วกันทุกคน.

ขอขอบใจท่านเป็นอันมาก ที่มีน้ำใจไมตรีสนับสนุนข้าพเจ้าในภารกิจทุกอย่างเสมอมา. ในคราวที่ต้อง ล้มป่วยไปเป็นแรมเดือนนี้ ก็พากันแสดงความวิตกห่วงใย พร้อมจิตพร้อมใจกันบำเพ็ญบุญกุศลช่วยเหลือ ด้วยความ เมตตาปรารถนาดีอย่างจริงใจ. เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าทุเลาจากความป่วยเจ็บ.

ปีที่แล้วเป็นปีที่มีการสมโภชพระนครครบ ๒๐๐ ปี. เป็นโอกาสดีที่คนไทยทั้งชาติได้ประสานสามัคคีกันทำ พิธีฉลอง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าได้ทำหน้าที่ของตน ๆ ร่วมกันด้วยความสมัครสมานกลมเกลียวกันอย่างดียิ่ง ทุกฝ่าย และทุกคน. นับเป็นนิมิตสำคัญที่ทำให้เห็นว่า คนไทยนั้น ถ้าให้ทำประโยชน์ทำความดีแล้วจะเข้าใจกัน และสามัคคีร่วมมือกันแน่นแฟ้นเสมอ. ดังนี้ เชื่อว่าชาติบ้านเมืองของเราจะต้องมีความมั่นคง และมีอิสรภาพ สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปอีกอีกนานเท่านาน.

ขอให้ทุกคนพยายามรักษาจิตใจใฝ่ดีใฝ่เจริญนี้ไว้ให้ถาวรหนักแน่น. ถ้ามีสิ่งที่เป็นปัญหาขัดแย้งเกิดขึ้น ขอให้หันหน้าเข้าหากัน เพื่อทำความเข้าใจตกลงกันได้ ด้วยเหตุผล ด้วยความเป็นญาติ เป็นมิตร และเป็นไทย ด้วยกัน. ไม่ควรประมาทปล่อยให้เหตุการณ์ยืดเยื้อลุกลาม จนเป็นเหตุให้แตกความสามัคคี. พร้อมกันนั้น ก็จะต้อง ระมัดระวังป้องกันภัย อันจะเกิดจากการแทรกแซงแยกจากผู้ไม่หวังดี อย่างเข้มงวดด้วย.

ทางที่เราจะช่วยกันรักษาความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นมั่นคงไว้ให้ได้ ก็คือการทำความคิดความเห็น ให้ถูก ให้ตรง และแน่วแน่ในอันที่จะยึดถือชาติบ้านเมืองเป็นที่หมาย. แต่ละคน แต่ละฝ่าย ต้องเพลาการคิดถึง ประโยชน์เฉพาะตัว และความขัดแย้งกันในสิ่งที่มีสาระ ลงให้มาก ๆ. ผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ ก็เร่งกระทำให้ สำเร็จลุล่วงไป โดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยไมตรีปรองดอง และด้วยเมตตาปรารถนาดี ต่อกัน. ที่สุด ผลงานของแต่ละคนนั้น จะประกอบส่งเสริมกันเป็นความสำเร็จและความเจริญวัฒนาของประเทศชาติ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของเรา.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งปวง ให้แคล้วคลาดจากภยันตราย และเหตุชั่วร้ายทุก ๆ ประการบันดาลให้แต่ละคนมีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังสามัคคี อันพร้อมมูลกล้าแข็ง สามารถประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ อันเป็นประโยชน์ตน ประโยชน์ชาติ ให้บรรลุผลเลิศได้ทุก ๆ สิ่ง ทั้งสามารถรักษาอิสรภาพ ความเป็นไทย และความผาสุกร่มเย็นของบ้านเมือง ให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปชั่ววันรัตนกาล.

ขอให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข สิริสวัสดิ์ พิพัฒนามงคล นานาสุขผลอันพึงประสงค์จงทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะบุคคลต่าง ๆ ใฝ่พูลละอองธุลีพระบาท พูลเกล้าฯ ถวายเงิน
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสำหรับตั้งเป็นทุนในมูลนิธิอานันทมหิดลฯ
และสมทบทุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือสุดแต่พระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๖

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาช่วยงานกุศลสมทบทุนในการกุศล และท่านได้มาให้ศีลให้พร ซึ่งนับว่าเป็น
การให้กำลังใจอย่างมากที่จะปฏิบัติงานต่อไป และการที่ท่านทั้งหลายมีบริษัท ห้างร้าน ธนาคาร และมูลนิธิเอกชน
ได้นำเงินมาในการกุศล ในแขนงต่าง ๆ นี้ก็นับเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม เพราะเป็นส่วนรวมของประเทศคือแผ่นดินที่เรา
อยู่ร่วมกัน ย่อมจะต้องมีการช่วยซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะให้อยู่เย็นเป็นสุข ตามปกติมีงานของแต่ละคนทำตาม
หน้าที่ที่มีอยู่ นอกจากนั้นก็ต้องสำนึกว่า แต่ละคนจะมีงานการใดก็ตาม ก็จะต้องปฏิบัติตนให้แผ่ความดีและ
ความหวังดีต่อกันจะทำให้อยู่เย็นเป็นสุขได้อย่างแท้จริง งานการตามหน้าที่นั้นย่อมมีประโยชน์เพราะว่าทุกสิ่ง
ทุกอย่างจะต้องสร้างขึ้นด้วยหลักวิชา และการจัดงานให้เกี่ยวข้องกัน แต่ที่แผ่เมตตาซึ่งกันและกันก็เป็นสิ่งสำคัญ

เงินที่ได้บริจาคนี้ ส่วนที่ทุกคนให้สำหรับการกุศลและการศึกษานั้นก็นำไปปฏิบัติตามที่มีความประสงค์
และก็ขอรายงานว่า มูลนิธิอานันทมหิดลก็ได้ผลิตผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ จิตใจสูงมาจำนวนไม่น้อย และกำลัง
เรียนกำลังฝึกฝนอยู่ก็อีกจำนวนไม่น้อย ได้ทำประโยชน์มาแล้วอย่างเห็นได้ชัด ก็หมายความว่าท่านได้บริจาค และ
ได้ร่วมในการสร้างบุคคลที่มีความรู้เพื่อที่จะปฏิบัติในด้านวิชาการ ในด้านการศึกษา และในด้านการปฏิบัติงานด้วย
อย่างดี ส่วนที่ว่าให้บริจาคมาเพื่องานโครงการพัฒนานั้น ก็มีหลายด้านอีกที่จะต้องใช้งบประมาณอย่างมาก แต่ส่วนหนึ่ง
ที่จะต้องใช้งบประมาณมาก และอาจจะดูเหมือนว่าไม่ค่อยจะเห็นผล คือไม่เห็นเป็นปึกเป็นก้อนเป็นอัน ก็คือในงานเช่น
เวลาไปเยี่ยมราษฎร ก็จะต้องดูว่าความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างไร และจะต้องพยายามสนับสนุนชาวบ้านให้มี
กำลัง คือกำลังของการจิตใจที่จะดำรงชีวิตได้ อันนี้เป็นจุดประสงค์พื้นฐาน คือว่าประเทศชาติประกอบด้วยประชาชน
ก็มีจำนวนมากที่ยากจน รู้สึกว่าจะทวีจำนวนของผู้ที่ยากจน ที่เดือดร้อนทั้งเดือดร้อนจากภัยทางธรรมชาติก็มี
คือจากอุทกภัยหรือจากवादภัย จากอัคคีภัยก็มีมาก แต่ว่าดีกว่าจากภัยความยากจนโดยแท้ เพราะว่าประชาชนก็เพิ่ม
จำนวนมากขึ้นทุกที การทำมาหากินก็ฝืดเคือง ฉะนั้น การที่จะช่วยต้องช่วยให้เขาสามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้มีหวัง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และส่วนที่ร่างกายของเขาก็ต้องมีร่างกายแข็งแรงเพื่อที่จะให้ทำงานได้ จิตใจแข็งแรงเพื่อที่จะฟันฝ่าได้ ฉะนั้น การที่จะช่วยไม่ใช่ว่าจะสร้างตึกรามให้สวยงาม การที่จะช่วยเหลือคนบางคนก็ต้องช่วยในขั้นพื้นฐานทีเดียว คือว่า ถ้าเขามีความเจ็บป่วย เจ็บป่วยอะไร ก็จะต้องช่วยเขา เยียวยาให้ รักษาให้เขาดีขึ้น หรือถ้าเป็นมากก็นำไปสู่ โรงพยาบาลรักษา ทั้งนี้ก็ต้องใช้ค่าใช้จ่ายมาก เพราะว่าการแบบนี้ก็ต้องงบประมาณไว้จำกัด จึงต้องใช้เงินบริจาค ส่วนใหญ่ที่ได้รับมาจากผู้มีจิตกุศล ก็ใช้เงินตามนี้ ก็ได้ขออนุญาตทุกคนว่าการช่วยอย่างนี้ไม่เป็นสิ่งที่จะเห็นได้เป็นหลักฐาน เช่น เป็นตึกราม บางทีก็เหมือนว่าเอาเงินไปละลายลงแม่น้ำ ฉะนั้นก็ต้องขออนุญาตท่านที่บริจาคด้วย จิตเมตตาทุกศลงนี้ว่า ขอให้ไว้ใจว่านำไปใช้ทุกบาททุกสตางค์ เอาไปใช้ในทางที่จะเอื้อเพื่อต่อผู้ที่มีความเดือดร้อน ทั้งกายทั้งจิตใจในการดำรงชีวิต

อีกส่วนหนึ่ง ส่วนที่จะนำไปใช้ในโครงการต่าง ๆ ก็มีเหมือนกันที่จะต้องนำไป เช่นในการตั้งศูนย์เพื่อพัฒนา และเงินที่จะใช้นั้นจะใช้เงินงบประมาณก็ยาก เพราะว่าบางสิ่งบางอย่างของการศึกษาในการพัฒนานี้ก็จะต้องนึกว่าเป็นการเสี่ยง สร้างอะไรหรือทำอะไรขึ้นมา อาจจะได้ผลหรือไม่ได้ผล งานศึกษาหรืองานวิจัยใด ๆ ย่อมเป็นสิ่งที่เสี่ยง ถ้าพูดถึงการวิจัยในห้องทดลอง เช่น ในด้านความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ ถ้าบอกให้นักวิทยาศาสตร์ ค้นคว้าอะไร อาจจะได้ภายในปีก็ได้ อาจจะได้ ๑๐ ปีก็ได้ ก็อาจจะไม่ได้เหมือนกัน แต่ต้องเสี่ยง ฉะนั้น งบประมาณที่ให้ในการศึกษาวิจัยนี้โดยมากก็ไม่ค่อยได้ ที่กำลังทำอยู่เดี๋ยวนี้ก็เป็นการศึกษาวิจัยในด้านพัฒนา เช่นตัวอย่างที่มีคือ ศูนย์ศึกษาพัฒนาอยู่ที่เขาหินซ้อน ที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่นี้ก็ได้อาศัยเงินบริจาค ส่วนที่ได้พยายามตั้งจนเป็นที่ที่จะมีการพัฒนา ทุกกรมกองที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาก็ไปร่วมกันทำ และได้เงินบริจาค่นี้คำนวณโครงการนี้มาตั้งแต่ต้น ฉะนั้นก็อาจจะต้องใช้เงินนี้ไปสำหรับคำนวณการศึกษาพัฒนาต่อไป อย่างที่เขาหินซ้อนและที่อื่นที่กำลังตั้งขึ้น ในทางภาคใต้ก็มีที่จังหวัดนราธิวาส ทางภาคตะวันออกก็มีที่จังหวัดจันทบุรี และที่ระยอง ทางภาคเหนือก็มีที่อำเภอต๋อยสะเกิดเชียงใหม่ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็มีที่อำเภอเมืองสกลนคร ที่ต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะเป็นการศึกษาทั้งการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และจะต้องใช้เงินบริจาค เพื่อที่จะเป็นการคำนวณโครงการในส่วนที่ใช้

เงินงบประมาณไม่ได้ นอกจากนั้นยังมีการพัฒนาโดยตรง ซึ่งบางทีก็ใช้เงินงบประมาณไม่ได้ ฉะนั้นงานก็จะก้าวหน้าไปได้ เพื่อให้ประชาชนที่ยากจนได้มีกำลังที่จะยืนอยู่ด้วยตนเองได้ และมีการส่งเสริมการสร้างสิ่งจำเป็นสำหรับความเป็นอยู่ของประชาชนทั่ว ๆ ไป แต่ส่วนสำคัญก็คือที่จะไปช่วยเหลือที่เรียกว่าช่วยกันหลาย ๆ คณะ เช่นที่ได้ทำมามากแล้ว ปีหนึ่ง ๆ ก็บริจาคจำนวนหลายสิบล้าน ได้ส่งสิ่งของที่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค แม้จะส่งกะสีก็ให้ส่งไปทั่วทุกส่วนของประเทศในเมื่อมีความจำเป็น เจ้าหน้าที่ทั้งตำรวจ ทหาร ก็นำไปให้ประชาชน เพื่อที่จะเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนอย่างกระทันหัน ฉะนั้นที่ท่านบริจาคเช่นนี้ ก็ขอให้เชื่อว่าจะได้ไปเป็นประโยชน์ทั้งทางโดยตรง ทั้งทางอ้อมกับประชาชนทั่วทุกส่วนของประเทศ และการที่บริจาคเช่นนี้ ก็นับว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่จะทำเพื่อให้ประเทศโดยส่วนรวมได้อยู่เย็นเป็นสุข เป็นส่วนหนึ่งของงานของแต่ละคนที่กระทำ

ขอให้กุศลเจตนาที่ทุกคนมีและตั้งใจให้เกิดความร่มเย็นนี้ เป็นผลสำเร็จและเป็นผลสะท้อนให้แต่ละคนมีความอยู่เย็นเป็นสุข กิจการงานมีความรุ่งเรือง จะทำสิ่งใดที่ดีที่จะทำให้มีความก้าวหน้า ที่ถูกต้องชอบธรรม ก็ขอให้สำเร็จทุกประการ ก็ขอให้ทุกท่านจงมีกำลังทั้งกายทั้งใจแข็งแรงสมบูรณ์ มีความสำเร็จ มีความสุขโดยทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ในวาระนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ผู้ที่เรียนสำเร็จจากสถาบันการศึกษาทางการทหาร เป็นที่รับรองยกย่องว่ามีความรู้ดี มีความสามารถสูง สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการปฏิบัติงานและการบังคับบัญชา ไม่ว่าในราชการปรกติหรือราชการสนาม. แสดงว่าแต่ละคนได้อุตสาหะพากเพียร และมานะอดทน ที่จะฝึกฝนตนเองทั้งทางกายทางจิตใจ ให้มีสมรรถภาพอันสมบูรณ์เต็มเปี่ยม ให้มีความตั้งใจอันเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว ที่จะปฏิบัติงานรับใช้ชาติบ้านเมืองโดยสุดกำลัง. ร่างกายและจิตใจที่มุ่งมั่นเข้มแข็งดังนี้ เป็นสมบัติประจำตัวของชายชาติทหาร และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบันดาลความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าให้ได้ในภารกิจทุกประการ. ขอนายทหารใหม่จงพยายามรักษาไว้ให้มั่นคงตลอดไป.

ในโอกาสสำคัญที่จะเข้ารับราชการนี้ ใครจะเสนอแนะหลักการสำคัญบางประการในการปฏิบัติงานไว้เพื่อพิจารณา. ประการแรก จะต้องสำนึกตระหนักในชาติบ้านเมือง ต้องตั้งใจให้มั่นคง ที่จะปกป้องรักษาชาติบ้านเมืองไว้ด้วยสติปัญญา และด้วยชีวิต. ประการที่สอง เมื่อได้รับมอบหมายหน้าที่การงานใดมา สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาขอบเขตความมุ่งหมายของงานนั้น ตลอดจนสภาพการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ทัวถึงตามเป็นจริงทุกกรณีไป เพื่อที่จะได้นำหลักวิชาและความสามารถมาใช้ได้ถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ทั้งประสานสอดคล้องกับงานด้านอื่น ๆ ได้อย่างพอเหมาะพอดี. ประการที่สาม ไม่ว่าจะทำงานร่วมกับผู้ใด ควรจักได้ใช้ ได้แสดงความคิดเห็นกับผู้ร่วมงานอยู่เสมอ ๆ เพราะการใช้ความคิดเห็นและเหตุผลร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญ ที่ช่วยทำให้เกิดความกระจำเริญในวิถีทางที่ปฏิบัติบริหารงาน ซึ่งย่อมจะเป็นทางนำไปสู่ความก้าวหน้าและความเจริญ. ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจอันแน่วแน่อยู่ตลอดเวลา ที่จะพยายามปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงวิธีการและกลไกการปฏิบัติงาน

ทุกอย่าง เพื่อให้กิจการหรือโครงการที่ทำนั้นมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ. ถ้าแต่ละคนมีความมั่นใจในตัวเอง พร้อมทั้งมีหลักปฏิบัติอย่างครบถ้วน เชื่อว่าจะได้รับผลเลิศในหน้าที่และในการงานทุกอย่าง ทุกระดับ และจะช่วยให้ชาติไทยของเรามั่นคงดำรงอยู่โดยอิสระเสรีตลอดไป.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุข ความสำเร็จ และความปลอดภัย และชัยชนะในกาลทุกเมื่อ ให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และมีความสมประสงค์ในสิ่งที่พึงปรารถนาปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสนติพิทักษ์แก่
ผู้ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๔
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์แก่
ผู้ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๕
ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรกับเข็มสนติพิทักษ์ แก่ผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๔ และมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๕ ในวาระนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนอย่างมาก ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ผู้ที่เข้ามาเป็นตำรวจย่อมทราบดีกันทุกคนว่า งานในหน้าที่ของตนนั้นเต็มไปด้วยปัญหาสารพัด ทั้งยังมีภัยอันตรายที่จะต้องเอาชีวิตเข้าเสี่ยงอีกมาก ในการกำราบปราบผู้ทุจริต. ตำรวจทุกคนจึงต้องตั้งตัวตั้งใจให้มั่นคง และหนักแน่นเป็นพิเศษตั้งแต่วาระเริ่มแรกที่จะต้องรักษาความสุจริตและถูกต้องเป็นธรรมไว้เสมอทุกเมื่อ จะต้องรักษาความเพียรพยายาม ความกล้าหาญ อดทน เสียสละ ไว้ไม่ให้เสื่อมถอย จะต้องควบคุมสติความรู้เท่าทันเหตุการณ์ไว้ตลอดเวลา และจะต้องฝึกฝนความรู้ความคิดวินิจฉัยของตนให้กระจ่างแจ่มชัด พร้อมทั้งจะนำมาใช้ได้ทุกขณะ. ความระมัดระวังตั้งใจและเตรียมตัวพร้อมอยู่เสมอจะช่วยให้ประคับประคองและส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ที่ว่าเป็นภาระยากลำบากนั้น ได้สำเร็จ.

นอกจากนี้ ใครจะเตือนว่า อุปสรรคสำคัญของตำรวจคือความท้อถอยและความขลาดทวาดทวัน อันเป็นเครื่องบั่นทอนความสามารถและความฉลาดในตนเองอย่างร้ายกาจ. ตำรวจจะยอมแพ้แก่ความยากลำบากหรือแก่คนทุจริต ไม่ได้เป็นอันขาด. ตรงข้าม จะต้องมั่นใจและระลึกไว้เสมอว่า ตำรวจเป็นฝ่ายที่เป็นธรรมและสุจริต ย่อมอยู่ในสภาพที่เหนือกว่าผู้กระทำความผิดทุกประการ จึงต้องเอาชนะผู้กระทำความผิดได้เป็นแน่นอน. และเมื่อแต่ละคนทำ

จิตใจให้เชื่อมั่นและหนักแน่นได้ดังนี้ ย่อมจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงได้ด้วยความกล้าหาญ เทียงตรง เป็นธรรม และด้วยประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม โดยไม่มีทุจริตชนคนใดจะเอาชนะความดีความสามารถของตนได้เลย.

ด้วยอำนาจแห่งความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของ ประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนมีความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ และให้ประสบความสำเร็จความเจริญรุ่งเรืองทั้ง ในชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน สามารถที่จะสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทยให้ดำรงมั่นคงสืบไป ตลอดกาลนาน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันศุกร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๖

“การทำงานสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญก้าวหน้า นอกจากจะต้องใช้วิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีจิตใจที่มั่นคงในความสำเร็จและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จเป็นรากฐานรองรับ กับต้องอาศัยคุณศุภโลบาย หรือวิธีการอันแนบคายในการประพฤติปฏิบัติเข้าประกอบอีกหลายประการ. ประการแรก ได้แก่การสร้างศรัทธาความเชื่อถือในงานที่กระทำ ซึ่งเป็นพลังส่งเสริมให้เกิดความพอใจและความเพียรพยายามอย่างสำคัญ ในอันที่จะทำงานให้บรรลุผลเลิศ. ประการที่สอง ได้แก่การไม่ประมาทปัญญาความรู้ ความฉลาดสามารถ ทั้งของตนเองทั้งของผู้อื่น ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ทำงานได้ก้าวหน้ากว้างไกล. ประการที่สาม ได้แก่การตามรักษาความจริงใจ ทั้งต่อผู้อื่นทั้งต่อตัวเอง ซึ่งเป็นเครื่องทำให้ไว้วางใจร่วมมือกัน และทำให้งานสำเร็จได้โดยราบรื่น. ประการที่สี่ ได้แก่การกำจัดจิตใจที่ตำหนิรวมทั้งสร้างเสริมความคิดจิตใจที่สะอาดเข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยให้ฝึกฝนในการที่จะปฏิบัติดีให้เกิดความก้าวหน้า. ประการที่ห้า ได้แก่การรู้จักสงบใจ ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ยังคิดได้ในเมื่อมีเหตุทำให้เกิดความหวั่นไหวฟุ้งซ่าน และสามารถพิจารณาแก้ไขปัญหาได้โดยถูกต้อง. คุณสมบัติหรือคุณธรรมที่กล่าวแล้ว ทั้งที่เป็นส่วนรากฐาน ทั้งที่เป็นส่วนวิธีการ ต่างเป็นเหตุเป็นผลอาศัยกัน และเกื้อกูลส่งเสริมกันอยู่ทั้งหมด จะอาศัยเพียงข้อหนึ่งข้อใด หรือเพียงบางส่วนบางข้อมิได้ เพราะจะไม่ช่วยให้เกิดผล หรือได้ผลน้อย. ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพยายามอบรมสร้างเสริมให้บริบูรณ์ขึ้นแต่ละข้อ และทุกข้อ. เมื่อคุณสมบัติดังกล่าวประชุมพร้อมกันขึ้นแล้ว จึงจะบังเกิดผลเลิศให้เกิดขึ้นสมบูรณ์บริบูรณ์เป็นประโยชน์ช่วยตัวช่วยผู้อื่นได้อย่างแท้จริง”.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่คณะกรรมการวันกตัญญูกตเวที
สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
เพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกวันกตัญญูกตเวที
และ เชิญออกเผยแพร่แก่ประชาชนเป็นแนวทางปฏิบัติ

ความกตัญญูกตเวทีคือสภาพจิตที่รับรู้ความดี และยินดีที่จะกระทำความดีโดยศรัทธามั่นใจ. คนมีกตัญญู จึงไม่ลบหลู่ทำลายความดี และไม่ลบหลู่ผู้ที่ได้ทำความดีมาก่อน หากเพียรพยายามรักษาความดีทั้งปวงไว้ให้เป็น พื้นฐานในความประพฤติปฏิบัติทุกอย่างของตนเอง. เมื่อเต็มใจและ จงใจกระทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความดีดังนี้ ก็ย่อมมีแต่ความเจริญมั่นคงและรุ่งเรืองก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น. จึงอาจกล่าวได้ว่าความกตัญญูกตเวทีเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งสำหรับนักพัฒนา และผู้ปรารถนาความเจริญก้าวหน้าทุกคน.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๖

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

วันจันทร์ ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ณ โอกาสนี้.

งานของรัฐสภามีความสำคัญอย่างยิ่งส่วนหนึ่งต่อความดำรงมั่นและความเจริญเป็นปึกแผ่นของประเทศ. จึงจำเป็นที่สมาชิกแห่งสภาแต่ละคนและทุกคนจะต้องใช้สติปัญญาความสามารถปฏิบัติภารกิจโดยเต็มกำลังไปในการสร้างสรรค์ เพื่อให้บังเกิดความก้าวหน้าผาสุกแก่ส่วนรวม. การพิจารณาปรึกษาและตกลงกันในปัญหาใดๆ ควรจะเป็นไปอย่างรอบคอบประกอบด้วยเหตุผลและหลักการ ทั้งด้วยความสมัครสมานร่วมมือกันโดยบริสุทธิ์ใจมุ่งหมายถึงประโยชน์สุขและความเจริญของประเทศชาติราษฎรเป็นจุดประสงค์.

ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภาตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป. ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย อันเป็นที่เคารพยึดมั่นของชาวไทย จงดลบันดาลให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อย บรรลุผลสำเร็จอันจะอำนวยความเจริญมั่นคงและความร่มเย็นเป็นสุขแก่อาณาประชาราษฎรและแก่ชาติบ้านเมืองยั่งยืนสืบไป. ขออวยพรให้ท่านทั้งหลายมีความสุขสวัสดิ์จงทุกเมื่อทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

นำคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้เห็นท่านทั้งหลายได้กล่าวคำปฏิญาณ ที่จะปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ และเป็นที่สุดที่สมควรที่สุดที่จะต้องเริ่มต้นด้วยความตั้งใจ ในรัฐธรรมนูญก็มีบ่งเอาไว้ว่าคณะรัฐมนตรีและสมาชิกจะปฏิบัติงานได้ต้องปฏิญาณตน เพื่อเป็นที่ประจักษ์แจ้งว่าทุกคนมีความตั้งใจเช่นนี้ ที่จะต้องตั้งใจในทุกกรณี

งานทุกด้านจะต้องมีความตั้งใจที่จะทำ มิฉะนั้นก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ดีโดยเฉพาะสำหรับคณะรัฐบาลที่เรียกว่าคณะรัฐมนตรีนี้ ก็มีงานที่สำคัญที่สุด ความเป็นอยู่จะดีจะก้าวหน้าของประเทศชาติบ้านเมืองและประชาชน ก็อยู่ที่การปฏิบัติของคณะรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ เพราะคำว่ารัฐบาลก็หมายความว่า เป็นผู้ที่รักษารัฐ ผู้ที่ทำนุบำรุงรัฐ รัฐนั้นก็คือ ประเทศชาติส่วนรวม หรือถ้าพูดถึงคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีก็เป็นมนตรีในรัฐ มนตรีก็คือผู้ที่มีความสำคัญ มีความรู้ มีความตั้งใจที่จะทำงาน รัฐก็คือประเทศชาติส่วนกลาง และมนตรีของรัฐนั้นก็เป็นผู้ใหญ่ของรัฐ เป็นผู้ที่สามารถที่จะรับความรู้และนำความรู้นั้นมาปฏิบัติทั้งหมดนั้นนอกจากมีความตั้งใจมั่นแล้ว ก็ต้องมีความตั้งใจตามที่ได้ปฏิญาณว่าจะซื่อสัตย์สุจริต ซื่อสัตย์สุจริตนี้มีความสำคัญ เพราะถ้าหากว่าแต่ละคนมีความตั้งใจแล้ว แต่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต ก็ไม่มีเป้าหมายที่แน่นอน จะเปะปะไปทางโน้นที่ทางนี้ที่ ไม่มีทางที่จะสำเร็จในงานการใด ๆ ฉะนั้น การที่มีความซื่อสัตย์สุจริตนั้นมีความสำคัญอยู่ อันดับแรกก็คือการให้รู้จักเป้าหมายของงาน คือความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ แต่ละคนก็มีหน้าที่ที่จะปฏิบัติในแต่ละแผนก ก็จะต้องพยายามที่จะนำความรู้ที่มี ความสามารถที่มี และการที่ได้มาเป็นรัฐมนตรี เพื่อที่จะปฏิบัติงานนั้นเป็นผลสำเร็จในแต่ละแผนก นอกจากนั้นก็ต้องมีความที่เรียกว่าสามัคคี หรือความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะให้งานทั้งหมดของบ้านเมืองมีความสำเร็จเรียบร้อย เพราะเหตุว่าแม้จะต้องแบ่งงานของส่วนรวม หรือจะเป็นงานใด ๆ ก็ตาม ต้องแบ่งเป็นส่วน ๆ เป็นแผนก ๆ เป็นกระทรวง ๆ แต่ว่าเพื่อที่จะให้งานของแต่ละคนดำเนินลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย จำต้องร่วมมือกัน เพราะว่าทุกวิชาทุกแผนก ย่อมต้องเกี่ยวพันกัน ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้มาปฏิญาณตน ซึ่งอาจจะ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ทำเพราะว่าเป็นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ก็ขอให้ระลึกว่าการปฏิญานี้มีความหมายยิ่ง กว้างไกลกว่าที่จะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะว่าจะเป็นทางที่จะช่วยให้ส่วนรวมมีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างแท้จริง นอกจากนั้นก็จะเป็นการแสดงว่าแต่ละคนที่มีความตั้งใจดี มีความตั้งใจจริงและถ้าเป็นเช่นนี้ทุกคนก็จะยินดี รวมทั้งตัวผู้ปฏิญานเองก็จะได้รับความยินดี ได้รับความพอใจ

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้มีกำลังกายกำลังใจพร้อมสมบูรณ์ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตามความตั้งใจจริงที่ได้เปล่งเมื่อสักครู่ และมีความสำเร็จในงานการทุกประการ โดยที่จะได้ร่วมมือกันใช้ความสามารถ ความรู้ และความตั้งใจนี้ เพื่อให้เป็นผลดี ผลสำเร็จ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายประสบความสำเร็จความดีความงามทุกประการ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของส่วนรวมคือประเทศชาติ ซึ่งได้ตั้งมาเป็นเวลาช้านานแล้วก็ต้องอยู่ต่อไป ด้วยความร่วมมือและด้วยการทำงานที่เข้มแข็ง ขอให้ท่านทั้งหลายจงประสบแต่ความสำเร็จ ความดี ความเจริญด้วยกันทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ

เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพุธ ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้าดีใจที่ได้มีโอกาสพบกับผู้แทนของสหกรณ์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งความยินดีนี้ก็ทวีขึ้นทุกปี เพราะเห็นว่าผู้ที่เป็นผู้แทนของสหกรณ์ที่มาพบกันนี้เข้าใจในเรื่องของสหกรณ์มากขึ้นทุกที และงานสหกรณ์ในประเทศไทยมีความก้าวหน้าทำให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้เป็นสมาชิกได้มากขึ้นทุกที โดยเฉพาะที่ท่านทั้งหลายมีโอกาสได้มาในพิธีแรกนาขวัญทุกครั้ง เป็นสิ่งที่เป็นนิมิตที่ดี เพราะว่างานในวันนี้เป็นงานของเกษตรกรและเป็นงานที่ทางราชการได้จัดขึ้น เพื่อให้ทุกคนตระหนักว่าเกษตรกรนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประเทศ

การสหกรณ์นั้นที่จะให้ได้ผลประโยชน์ จะต้องให้ผู้ที่จะปฏิบัติงานในด้านนี้มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งที่สุด เคยพูดอยู่เสมอและขออย่าคิดว่าสหกรณ์นี้มีความหมาย คำว่า “สห” ก็ด้วยกัน “กรณ์” การทำ ทำงาน ทำกิจการต่าง ๆ หมายความว่า “สหกรณ์” แปลว่าการทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะว่าจะต้องร่วมมือกันในทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ ต้องพร้อม งานที่ทำด้วยร่างกาย ถ้าแต่ละคนทำก็เกิดผลขึ้นมาได้ เช่น การทำเพราะปลูกก็มีผลขึ้นมาสามารถที่จะใช้ผลนั้นในด้านการบริโภค คือเอาไปรับประทาน หรือเอาไปใช้ หรือเอาไปจำหน่ายเพื่อให้มีรายได้มาเลี้ยงชีพได้ ถ้าแต่ละคนทำไปโดยลำพังแต่ละคน งานที่ทำนั้นผลอาจจะไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย และอาจจะไม่พอเพียงในการเลี้ยงตัวเอง ทำให้มีความเดือดร้อน ฉะนั้นจะต้องช่วยกัน แม้ในชั้นที่ทำในครอบครัวก็จะต้องช่วยกัน ทุกคนในครอบครัวก็ช่วยกันทำงานทำการเพื่อที่จะเลี้ยงครอบครัวให้มีชีวิตอยู่ได้ แต่ว่าถ้าร่วมกันหลาย ๆ คนเป็นกลุ่มเป็นก้อน ก็สามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถ มีผลได้มากขึ้น ฉะนั้นก็เกิดความคิดของการสหกรณ์ซึ่งในเมืองไทยได้ปฏิบัติมาตั้งแต่เป็นเวลานานแล้วเป็นร้อยปี ไม่ใช่เพิ่งได้ทำเมื่อมีคำว่าสหกรณ์เกิดขึ้น คำว่าสหกรณ์นี้ก็นับว่าเป็นคำที่ใหม่ แต่ว่าการทำแบบสหกรณ์ทำมานานแล้ว ทำมาในรูปแบบต่าง ๆ ถ้าแยกตัวอย่างอย่างหนึ่ง อย่างเช่นการร่วมกันสร้างฝาย สร้างฝายนั้นถ้าทำคนเดียวก็จะทำไม่ได้ใหญ่โต อาจจะไม่เพียงพอสำหรับการทำมาหากิน แต่ว่าถ้าร่วมกันทำก็สามารถที่จะทำให้มีน้ำมาใช้ในการเพาะปลูกให้เพียงพอ ฉะนั้นจึงมีการร่วมกันสร้างฝาย ซึ่งจะต้องสร้างฝายอยู่ทุก ๆ ปี เพราะว่าการสร้างฝายนั้นถ้าถึงเวลาที่เสื่อมลงไปตาม

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

สภาพก็จะทำให้ฝ่ายนั้นใช้การไม่ได้ ก็ต้องมาซ่อม หรือต้องมาสร้างขึ้น ส่วนมากก็ทำกันเกือบทุกปี ต่อมาเมื่อมีโครงการของทางราชการเป็นส่วนกลาง ส่วนกลางก็มีกรมขึ้นมา กรมนั้นก็ทำหน้าที่ที่จะทำให้โครงการต่าง ๆ มีความคงทนถาวรขึ้น จึงเป็นงานของทางราชการขึ้นมา งานของเอกชนของกลีกรก็ทำอยู่ แต่ว่าทางราชการก็เข้ามาช่วยด้วย จนกระทั่งรู้สึกว่าเขาใจว่าเป็นหน้าที่ของทางราชการทางเดียวที่จะทำให้มีสิ่งที่จะเป็นประโยชน์เกิดขึ้น ทางราชการทำแล้วราษฎรหรือกลีกรก็รับประโยชน์ไป ทำให้เกิดความคิดขึ้นมาที่ไม่สู้จะถูกต้องว่า ทางราชการมีหน้าที่บริการประชาชน และประชาชนก็รับแต่ฝ่ายเดียว ถ้าอย่างนั้นงานก็ไม่ก้าวหน้า เพราะว่าทางราชการก็ต้องใช้เงินงบประมาณ ก็จะต้องมาจากการเก็บภาษีอากรนั่นเอง ซึ่งถ้ามีทุนไม่พอก็ไม่สามารถที่จะทำให้ทั่วถึง ราษฎรและกลีกรก็เกิดความเดือดร้อนนั่นเอง ฉะนั้นก็ต้องมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างกลีกรกับหน่วยต่าง ๆ ของทางราชการ แต่ว่าถ้ามีการติดต่อของราษฎรเป็นส่วนตัว เป็นรายตัว รายบุคคล ก็ทำให้โครงการต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมอย่างสอดคล้องได้ การที่กลีกรได้รวมกลุ่มเข้าเป็นกลุ่มเกษตรกรบ้าง เป็นสมาคมบ้าง และเป็นสหกรณ์จึงเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และอย่างเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้มากเท่าที่จะกระทำได้โดยไม่มี การสิ้นเปลือง ฉะนั้นการที่ได้ตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ขึ้นมา จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

คราวนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์ก็เป็นงานที่ยากลำบาก เพราะว่าการทำงานด้วยกันต้องมีความสอดคล้องกัน ผลประโยชน์ของแต่ละคนอาจจะสอดคล้องกันได้ แต่บางทีผลประโยชน์ก็จะขัดกันได้ ฉะนั้นจะต้องมีการอะลุ้มอล่วยกันยกตัวอย่างง่าย ๆ ยืนอยู่อย่างนี้ แต่ละคนก็มีที่ของตัวที่จะยืน แต่ว่าถ้าไม่ตกลงกันว่าคนหนึ่งจะยืนอยู่แถวหน้า คนหนึ่งยืนอยู่แถวที่สองที่สามเป็นลำดับต่อไป ทะเลาะกันว่าทุกคนต้องมายืนแถวหน้า ก็จะเป็นสิ่งที่ผิดที่กระทำไม่ได้ ต้องมีการตกลงกันให้สอดคล้องกันว่าคนไหนจะยืนอยู่ข้างหน้า ใครจะยืนอยู่ข้างหลัง ที่ไหน อย่างไร เพราะเหตุว่าถ้าทุกคนจะยืนอยู่ในที่เดียวกัน ก็จะเกิดทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อย่างนี้ก็คงเข้าใจว่าในทุกงานจะต้องมีข้อตกลงกัน และข้อตกลงเหล่านี้บางทีก็ไม่ค่อยได้คิดว่าต้องมีอย่างเช่นที่พูดถึงว่าคนหนึ่งไปยืนอยู่ในที่เดียวกันกับอีกคนหนึ่ง เป็นไปไม่ได้ เพราะว่าต้องมีพื้นที่สำหรับยืนอยู่

ก็ต้องมีข้อตกลงกัน ในงานอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน บางคนก็มีผลประโยชน์อย่างหนึ่ง อีกคนก็มีผลประโยชน์อีกอย่างหนึ่ง ก็จะต้องมาตกลงกันให้ละม่อมล่วย และการละม่อมล่วยนี้เป็นหัวใจของสหกรณ์ ในที่สุดถ้าร่วมกันทำงาน แต่ละคนก็จะได้ผลประโยชน์มากกว่าที่จะทำงานโดยลำพังของตัวเอง แต่ว่าในรายละเอียดอาจจะต้องเสียผลประโยชน์ส่วนตัว ถ้ายกตัวอย่างอย่างที่เกิดขึ้นแล้ว และแต่ละคนก็คงเคยประสบว่ามี เป็นกลุ่มสหกรณ์ แต่ละคนผลิตผลผลิตของตน เวลาได้ผลผลิตมาแล้วจะไปขาย ถ้าแต่ละคนไปขายของตัวเองจะต้องเสียค่าขนส่งของตัวเอง และเสียเวลาไปขายทำให้ต้องเสียเงินเสียทองเสียเวลา ถ้าหากว่าจัดหน้าที่หรือจัดผู้ที่จะเป็นผู้แทนของตนไป ขายแล้วก็ร่วมกัน ทำให้มีความสะดวกและประหยัด ฉะนั้นเพื่อสะดวกและประหยัดเวลาเอาผลผลิตของตน ไปขาย ทั้งเวลาไป ซื้อสิ่งที่จะต้องใช้ต้องบริโภค ต้องไปซื้อของมาจากที่อื่น ก็ทำในเวลาเดียวกัน ทำให้มีความประหยัด เมื่อมีความประหยัดเช่นนี้ แต่ละคนก็จะมีรายได้มากขึ้น อันนี้เป็นผลที่จะได้จากการร่วมกันทำงาน ทุกคนจะมีรายได้คือมีประโยชน์เพิ่มพูนขึ้น แต่ว่าอาจจะต้องเสียสละบ้าง เพราะว่าบางทีเวลาแต่ละคนมีผลผลิตถึงเวลาขาย ถ้าไปขายโดยตรง บางทีได้รายได้มากกว่า เพราะว่ามีโอกาสที่จะไปขายในที่ที่เขาให้เงินให้ราคาดีกว่า ถ้าขายต่อส่วนรวมในส่วนที่จะเป็นการจำหน่ายของส่วนรวม บางทีได้รายได้น้อยกว่า ก็ดูเหมือนเสียเปรียบ แต่ถ้าทำเช่นนั้นการตลาดของส่วนรวมนั้นก็เสียไป เพราะว่าถ้าหากว่ามีจำนวนผลผลิตไม่สม่ำเสมอ ทำให้ผู้ซื้อนั้นจะไม่ซื้อ และในที่สุดผลผลิตของตนก็จะไม่สามารถที่จะจำหน่ายออกไป ในที่สุดก็เป็นผลเสียต่อส่วนรวมและต่อส่วนตัว ฉะนั้น ผู้ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ต้องเข้าใจในข้อนี้ว่า นอกจากจะทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะต้องมีความฉลาดว่าทำอย่างไรสำหรับให้ได้มีความสม่ำเสมอในรายได้ของตน เป็นต้น

ฉะนั้น การที่จะมีชีวิตอยู่ด้วยการดำเนินสหกรณ์นี้ จะต้องมีความฉลาดที่จะเข้าใจว่างานที่ทำร่วมกันนั้นได้ผลดีกว่าและแต่ละคนจะมีฐานะดีขึ้น แต่ว่าเป็นงานที่จะต้องมีความเข้าใจ ที่พูดตั้งแต่ตอนต้นว่าดีใจที่ได้มาพบกัน และความดีใจนี้เพิ่มพูนขึ้นทุกปี ก็เพราะว่าความเข้าใจในสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ในทุกรูปแบบในประเทศไทย มีความเข้าใจในจุดประสงค์และจุดหมายของสหกรณ์มากขึ้น และสามารถทำให้การสหกรณ์เป็นประโยชน์แก่ตนได้มากขึ้นทุกปี ฉะนั้นถ้าหากว่าแต่ละคนมีความฉลาดที่จะพิจารณาประโยชน์ของการสหกรณ์ และพิจารณาว่าทำ

อย่างไรเพื่อให้สหกรณ์เกิดประโยชน์แก่ตนได้มากขึ้นทุกที ก็จะเป็นทางที่ทำให้ผู้ที่เป็นสมาชิกซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นเกษตรกร มีความมั่งคั่งสมบูรณ์ขึ้นได้อย่างดี ในด้านของทางราชการ ผู้ที่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ไปแนะนำในการตั้งและในการดำเนินการสหกรณ์ ก็มีความตั้งใจที่จะทำให้การสหกรณ์ก้าวหน้า ยิ่งเห็นว่าการสหกรณ์มีผลดีก็ยิ่งมีกำลังใจ ตอนต้นที่ตั้งกิจการสหกรณ์ และทางราชการได้ทำหน้าที่แนะนำตอนต้นนั้นเข้าใจว่าเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยมีกำลังใจ เพราะไม่ค่อยได้เห็นผล แต่นับวันนับปีก็เห็นผลมากขึ้น จึงมีกำลังใจ และทุ่มเทกำลังทั้งใจทั้งกายในกิจการนี้มากขึ้นทุกที ดังนั้นก็เป็นที่ยังหวังว่ากิจการในรูปแบบนี้ ในด้านสหกรณ์นี้ จะมีความเจริญก้าวหน้าและจะบรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์ได้ยิ่งขึ้น การสหกรณ์นี้ถ้าเข้าใจดีแล้วก็เห็นได้ว่าเป็นวิธีทางเดียวที่จะทำให้มีความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้ และต้องเข้าใจว่าเป็นการสหกรณ์ที่เรียกว่าการสหกรณ์แบบเสรี คือแต่ละคนต้องมีวินัยจริง แต่ว่าไม่อยู่ในบังคับของใครเลย อยู่ในบังคับของวินัยที่ตัวเองต้องเป็นผู้รับรอง ไม่ใช่สหกรณ์แบบที่วินัยเป็นข้อบังคับที่มาจากที่อื่น ฉะนั้นการสหกรณ์แบบที่มีอยู่เดี๋ยวนี้จึงก้าวหน้าได้อาจจะช้า เพราะว่าเป็นวินัยที่แต่ละคนจะต้องตั้งแก่ตนเอง และการตั้งวินัยแก่ตนเองเป็นสิ่งที่ยากกว่าที่จะมีใครมาบังคับ แต่ว่าแม้จะยากกว่าแต่ยังยืนยันว่า ถ้าหากว่าแต่ละคนตั้งวินัยให้แก่ตนเองได้ก็เป็นวินัยที่แน่นแฟ้นเป็นวินัยที่ยั่งยืน ดีกว่าที่จะให้คนอื่นมากดหัว มาบังคับให้ทำตามวินัยของคนอื่น ดังนั้นก็จะเป็นวินัยที่กตัญญู เป็นวินัยที่ไม่มีเสรี

ในโอกาสนี้ที่ท่านทั้งหลายได้มาชุมนุมกัน ได้มาร่วมในงานพิธีมงคล ทั้งได้มาพบกัน ได้มีการประชุมกัน แลกเปลี่ยนความคิด ก็เป็นความหวังและเป็นนิมิตที่ดีที่งามสำหรับอนาคตของการสหกรณ์ หมายถึงเป็นนิมิตที่ดีสำหรับประเทศของเราที่จะมีพลเมืองที่มีความสุข มีความก้าวหน้าเจริญมั่นคงทุกประการ

ก็ขอให้ทุกท่านที่มาชุมนุมในครั้งนี้ ได้รับความรู้และสามารถที่จะไปปฏิบัติงานของตนอย่างดี เพื่อความก้าวหน้าของกลุ่มสหกรณ์ต่าง ๆ ขอฝากความระลึกถึงและขอให้พรให้สมาชิกสหกรณ์ทุกคน มีความเจริญรุ่งเรือง มีความสุข มีความสมประสงค์ในสิ่งที่ปรารถนาโดยทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการประชุมยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ
ครั้งที่ ๑๗

ณ ศาลาธรรมชินราชปิฎกบพิตร วัดเบญจมบพิตร

วันเสาร์ ที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้าขออนุโมทนาด้วย ที่บรรดาสมาชิกสภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติพากันมาประชุมปรึกษาแลกเปลี่ยน
ความคิดความเห็นกันเพื่อหาแนวทางปฏิบัติ ในการที่จะส่งเสริมเผยแพร่ธรรมะให้มีประสิทธิภาพ และในการที่จะ
พิทักษ์รักษาพระพุทธศาสนาให้มั่นคงอยู่กับบ้านเมือง.

พระพุทธศาสนาจะมั่นคงอยู่ได้ก็ด้วยความบริสุทธิ์และบริบูรณ์แห่งธรรมวินัย. トラバドที่พุทธมามกะ
โดยเฉพาะผู้สั่งสอนเผยแพร่ ไม่ทำความบริสุทธิ์บริบูรณ์นั้นให้บกพร่องเสียหาย トラバドนั้นพระศาสนาก็มั่นคงถาวร
ปราศจากภยันตราย. ดั่งนั้น ทุกท่านที่เป็นผู้นำในการประพฤติและเผยแพร่ธรรมะ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
เพียรพยายามโดยเต็มกำลังที่จะไม่ประพฤติไม่ปฏิบัติการใด ๆ อันอยู่นอกแนวทางของพระศาสนา ที่จะละเล็การ
กระทำความประพฤติใด ๆ ของตน อันผิดจากแนวทางของพระศาสนาที่จะประพฤติปฏิบัติความดีความเจริญตาม
แนวทางของพระศาสนาให้สมบูรณ์ขึ้นในตนเอง ที่จะรักษาความดีความเจริญซึ่งเกิดขึ้นแล้วนั้น ให้ดำรงมั่นอยู่
ในตัวของตัวเอง. ก็จะเป็นเหตุเกื้อกูลอย่างสำคัญ ที่จะช่วยให้สามารถร่วมมือกันพิทักษ์รักษาพระศาสนาไว้ให้มั่นคงได้
ทั้งช่วยให้ภารกิจของยุวพุทธิกสมาคมในการเผยแพร่พุทธธรรมบรรลุผลได้ตามที่มุ่งประสงค์.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งที่ ๑๗ นี้สำเร็จประโยชน์โดยสมบูรณ์บริบูรณ์ และให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วม
ประชุม มีความสุขสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเปิดงาน “พระจอมเกล้าลาดกระบังนิทรรศน์ ๒๖”

ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาเปิดงานนิทรรศการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจมาก ที่ได้ทราบรายงานความก้าวหน้าทางวิทยาการพร้อมทั้งการขยายงานของวิทยาเขตนี้ ซึ่งเป็นมาด้วยดีโดยตลอดจนทำให้สถาบันนี้เป็นสถาบันการศึกษาที่มีการศึกษาวิจัยที่ทันสมัย และมีเครื่องมือเครื่องใช้ครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานและค้นคว้าของอาจารย์และนักศึกษาได้อย่างดียิ่ง.

สิ่งสำคัญที่สถาบันแห่งนี้ได้ปฏิบัติมา และก่อให้เกิดประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างมากนั้นคือการพยายามศึกษาวิทยาการและเทคโนโลยีอันก้าวหน้าทุกสาขาจากทั่วโลก แล้วเลือกสรรส่วนที่สำคัญเป็นประโยชน์ นำมาปรับปรุงใช้ให้พอดีเหมาะสมกับสภาพและฐานะของประเทศของเรา เพื่อช่วยให้ประเทศของเราสามารถนำเทคโนโลยีอันทันสมัยมาใช้พัฒนางานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สิ้นเปลือง. หลักการของสถาบันที่ถือปฏิบัติมานั้นเป็นหลักการที่ดี เหมาะสมแก่การพัฒนาบ้านเมืองในปัจจุบันอย่างยิ่ง สมควรที่จะกระทำให้หนักแน่น และให้ได้ผลกว้างขวางยิ่งขึ้นไป เพื่อช่วยให้คนไทยสามารถช่วยตนเองได้ และพัฒนาชาติบ้านเมืองให้มั่นคงและเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าทุกวันนี้. ในกรณีนั้น ขอให้ระลึกไว้ด้วยว่าการจะทำงานใด ๆ ก็ตาม ที่จะให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีโดยราบรื่นจะต้องอาศัยความตั้งใจทำจริง และความร่วมมือสนับสนุนระหว่างกันและกัน เป็นพื้นฐานรองรับวิชาการและเทคโนโลยีด้วย. เมื่อมีพร้อมทั้งวิชาการก้าวหน้า ทั้งความตั้งใจดีแล้ว การปฏิบัติงานก็จะบรรลุความสำเร็จอันสมบูรณ์โดยไม่ติดขัดได้.

ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดงาน “พระจอมเกล้าลาดกระบังนิทรรศน์ ๒๖” ขอให้งานดำเนินไปโดยเรียบร้อย สามารถอำนวยประโยชน์แก่นักศึกษา ประชาชนทั่วไปได้ตามวัตถุประสงค์ทุกประการ. ขอให้ผู้มีส่วนร่วมดำเนินงานทุกฝ่าย และผู้มาร่วมในพิธีนี้ทุกคน มีความสุขความเจริญสวัสดิ์สืบถึงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพล ครั้งนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลายที่ได้รับความสำเร็จ และเป็นสิริมงคลอย่างหนึ่ง

การที่ได้เลื่อนยศก็เป็นเกียรติประวัติของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาและในเวลาเดียวกันก็มีอีกอย่างหนึ่งคือความรับผิดชอบที่มากขึ้น เพราะว่ามียศสูงขึ้นก็ต้องมีความรับผิดชอบมากตามเท่านั้น ฉะนั้นก็ต้องมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นด้วย ข้อสำคัญผู้ที่มียศสูงขึ้นไปจะต้องเป็นเหมือนสัญลักษณ์หรือธงชัยแก่ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชายิ่ง ๆ ขึ้น ทำให้เป็นกำลังใจหรือเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา สำหรับทหารของแบบนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะทหารย่อมต้องมีเกียรติ ย่อมต้องมีความรับผิดชอบ และย่อมจะต้องเป็นผู้ที่นำส่วนรวมไปในทางที่ดี ฉะนั้นก็ขอให้ท่านได้นึกถึงว่า เกียรติ ความสำเร็จ และความรับผิดชอบ เป็นสิ่งที่จะต้องรักษา และจะต้องเชิดชูไว้ทุกคน จึงจะทำให้แต่ละคนได้รับความสำเร็จในงานการในหน้าที่ตน และความสำเร็จนี้จะนำความเจริญรุ่งเรืองแก่ตน แก่วงศ์ตระกูล ตลอดจนความผาสุกความปลอดภัยมั่นคงของประเทศชาติเป็นส่วนรวม เพราะนายทหารชั้นผู้ใหญ่ได้ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ด้วยความตั้งใจจริง ด้วยความซื่อสัตย์ ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายจงตั้งใจมั่นที่จะรักษาเกียรติ รักษาความรับผิดชอบในหน้าที่ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ทหารทั้งหลาย เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบสำเร็จในงานการ มีความเจริญรุ่งเรือง มีความสุขทั้งกายและใจทั่วทุกคนตลอดไป.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เพื่อเชิญไปอ่านในการประชุมสามัญประจำปี

วันเสาร์ ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๖

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สามัคคีสมาคมจัดการประชุมประจำปีขึ้นอีกวาระหนึ่ง เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสมาพบปะสมาคมมิตร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องที่เป็นประโยชน์ ความปรองดองร่วมมือกันในทางที่ดีนี้ย่อมบังเกิดผลสำเร็จอันงดงามให้ได้เสมอ ทั้งในเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม.

ข้าพเจ้าเคยพูดกับท่านทั้งหลายมาหลายครั้งแล้วว่าคนไทยเรานั้น จะไปอยู่แห่งหนใดก็ตาม ย่อมถือตัวว่าเป็นไทย และความถือตัวว่าเป็นคนไทยนี้ ทำให้มารวมกันไม่ได้ คือแม้โดยปรกติแต่ละคนจะต้องเป็นต้องอยู่อย่างแบบธรรมเนียมของเจ้าของประเทศเขา ก็ยังพยายามหาโอกาสมาสมาคมกันและอยู่ด้วยกันอย่างคนไทย แล้วยังอุตส่าห์บอกกล่าวมาให้ทราบให้ไม่ว่าด้วยทุกปี. โอกาสนี้ จึงใคร่ขอส่งความระลึกถึงทุกคนมา พร้อมกับให้ข้อเตือนใจสักข้อหนึ่งว่า คนไทยนำตัวนำชาติให้รอดพ้นอันตรายและเจริญเป็นอิสระมาโดยตลอดได้ ด้วยอาศัยความเพียรพยายาม คือพยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวทำลายผู้อื่น พยายามลดพยายามละความชั่วที่ตัวเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้น ใ้บังเอิญงามสมบูรณ์ขึ้น. ความเพียรที่ชอบสี่สถานนี้เป็นข้อที่ควรศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติให้เกิดผล แต่แต่ละคนจะเป็นสุขขึ้นและเจริญขึ้น ทั้งในฐานะความเป็นอยู่ ทั้งในความคิดจิตใจ

ขออวยพรให้การประชุมใหญ่ของสมาคมครั้งนี้สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ ทั้งขอให้ทุก ๆ ท่านมีความสุข ความเจริญ และความสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีปฏิญาณตนและสวนสนาม
เนื่องในงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ
ณ สนามศุภชลาศัย สนามกีฬาแห่งชาติ
วันศุกร์ ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีปฏิญาณตนสวนสนามของเหล่าลูกเสือ ในวันที่ระลึกแห่งการสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ในวาระนี้ และที่ได้ทราบรายงานจากสภานายกว่ากิจการทุก ๆ ด้านของคณะลูกเสือดำเนินมาด้วยดี ได้รับความนิยมนยกย่องและความร่วมมือส่งเสริมจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ. จึงขอถือโอกาสชมเชยผู้มีส่วนสนับสนุนกิจการลูกเสือ ซึ่งเป็นกิจการที่มีประโยชน์สำคัญอย่างหนึ่งของบ้านเมืองไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

การฝึกอบรมของลูกเสือและเนตรนารี ไม่ว่าจะเป็นรุ่นใดประเภทใด ย่อมช่วยให้ผู้ได้รับการฝึก เกิดความรู้ความสามารถเป็นพิเศษขึ้นหลายอย่าง. อย่างน้อยก็ทำให้มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี และรู้จักหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือกันและกันด้วยความเมตตาเผื่อแผ่. วินัย สามัคคี และการรู้จักหน้าที่ สามสิ่งนี้ สำคัญมาก มิใช่สิ่งที่จะนำมาพูดกันเล่น ๆ หากแต่จำเป็นที่ทุกคนจะต้องนำมาประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังอย่างสม่ำเสมอและทั่วถ้วน เพราะการถือระเบียบวินัยที่ดี สามัคคีกันกระทำการที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลนั้น เรียกได้ว่าเป็นความพร้อมเพรียงที่แท้จริงและยิ่งใหญ่ อันอาจบันดาลความสำเร็จ ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ตั้งแต่ตัวบุคคล แก่ส่วนรวม ตลอดถึงประเทศชาติ. ลูกเสือทั้งหลายจึงควรตั้งใจพยายามอบรมความดีงามตามที่กล่าวแล้ว ให้เพิ่มพูนเพียบพร้อมขึ้นในตน จักได้เป็นกำลังสร้างสรรค์จรโลงชาติบ้านเมืองของเราให้ดำรงมั่นและจำเริญวัฒนายิ่งขึ้นไป

ขออวยพรให้งานของคณะลูกเสือแห่งชาติดำเนินไปด้วยความราบรื่น บรรลุผลตามความมุ่งหมายทุกประการ. ขอให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร และทุกคนที่มาชุมนุมอยู่ในพิธีนี้ ประสบแต่ความสุขความสวัสดิ์จงทุกเมื่อ.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกราวหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ส่วน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิต ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทุก ๆ คน.

ก่อนที่บัณฑิตจะออกไปประกอบภาระงาน สร้างฐานะความเจริญให้แก่ชีวิต ใครจะขอให้คิดพิจารณาให้เห็นถึงความจริงข้อหนึ่งว่า ความเจริญและความเสื่อมของบ้านเมืองนั้นขึ้นอยู่กับผลงานการกระทำอันเป็นส่วนรวมของคนทั้งชาติ ซึ่งต่างมีหน้าที่แบ่งปันกันทำตามความรู้ความสามารถ ตามโอกาสและความถนัดของแต่ละบุคคล. ดังนั้น ถ้าบุคคลยังเห็นว่าชาติมีประเทศเป็นที่พึ่งที่อาศัย ก็จะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการทำงานส่วนรวมของชาติให้ดี เพื่ออารักขาประเทศชาติไว้. ผู้ใดมีความสามารถฉลาดเฉลียวในทางใด จะต้องพยายาม ทำหน้าที่ให้ได้ผล ออกงามไพบูลย์ในทางนั้น โดยเต็มความสามารถ เพื่อประสานประโยชน์ทุกส่วนเข้าด้วยกัน ให้เป็นความเจริญมั่นคงของบ้านเมือง. ความรับผิดชอบดังนี้ สำคัญมาก เพราะเป็นข้อชี้ขาดในความเจริญและความเสื่อมแห่งอดีตปัจจุบัน และอนาคต. ยังมีความสามารถทางสมอง และมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างกว้างขวางจนสำเร็จชั้นปริญญาอย่างท่านทั้งหลาย ยิ่งจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบมากขึ้นและสูงขึ้น ให้สมกันกับภูมิปัญญาความสามารถและฐานะหน้าที่. เพราะฉะนั้น ต่อไปนี้ บัณฑิตจะต้องสำเหนียกตระหนักอยู่เสมอ ว่าตนเองมีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง ที่จะปฏิบัติงานของตัว ร่วมงานกับผู้อื่นและประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายให้ได้ผลสมบูรณ์ทุกส่วน เพื่อนำพาประเทศชาติของเราให้ก้าวไปถึงความวัฒนาสถาพรอันเป็นจุดประสงค์.

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิต สามารถทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและสังคมได้โดยสมบูรณ์ และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมร่วมกันในพิธีนี้ มีความสุขความสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทและรับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี

ณ ศาลาดุสิตาลัย พระราชวังดุสิต

วันอังคาร ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๖

วันนี้เป็นโอกาสดีอีกครั้งหนึ่ง ที่ได้พบกับผู้บริหารงานลูกเสือ พร้อมกับได้มอบเหรียญลูกเสือสดุดีแก่ผู้บังคับบัญชาและผู้มีอุปการคุณแก่คณะลูกเสือ. ขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความยกย่องทุกคน.

ในพิธีปฏิญาณตนและสวนสนามของคณะลูกเสือเมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมลูกเสือและเนตรนารี ว่าได้ผลในการสร้างวินัย สามัคคี และการรู้จักหน้าที่ให้แก่เยาวชน. การมีวินัย มีความสามัคคี และรู้จักหน้าที่ ถือกันว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญประจำตัวของคนทุกคน. แต่ในการสร้างเสริมคุณสมบัติสามข้อนี้ จะต้องไม่ลืมว่าวินัย สามัคคี และหน้าที่นั้น เป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งย่อมให้คุณหรือให้โทษได้มากเท่าๆ กันทั้งสองทาง. เพราะฉะนั้น เมื่อจะอบรมจำเป็นต้องพิจารณาให้ถ่องแท้แน่ชัดก่อนว่าเป็นวินัย สามัคคี และหน้าที่ที่ดี คือปราศจากโทษ เป็นประโยชน์ เป็นธรรมไม่เคลือบแฝงไว้ด้วยสิ่งชั่วร้าย เช่น วินัย ก็ต้องไม่ใช่วินัยเพื่อตน เพื่อหมู่คณะของตนเท่านั้น ต้องเป็นวินัยเพื่อคนทุกคน เพื่อคนส่วนใหญ่ เป็นวินัยที่ถูกต้อง ที่เป็นการสร้างสรรค์. ทำนองเดียวกัน การสามัคคีกันทำการหรือทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล มิใช่เพื่อการเพิ่มพูนประโยชน์เฉพาะพวกตน แล้วเบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อนเสียหาย. จึงเห็นได้ว่าการสร้างวินัย สามัคคี และความรู้จักหน้าที่ให้แก่เยาวชนต้องกระทำด้วยเพ่งพินิจอย่างละเอียดถี่ถ้วนเป็นพิเศษ มิฉะนั้นจะไม่บังเกิดผลที่พึงประสงค์ หรือชั่วร้าย อาจกลบกลายเป็นการทำลายอนาคตและความเจริญมั่นคงของชาติไปก็ได้. ท่านทั้งหลายซึ่งเป็นผู้บริหารกิจการและบังคับบัญชาลูกเสือของชาติ ควรจะได้ถือเป็นหน้าที่อย่างสำคัญยิ่งที่จะต้องพยายามตั้งใจปฏิบัติบริหารด้วยความระมัดระวัง และละเอียดรอบคอบทุกชั้นทุกตอน เพื่อให้กิจการลูกเสือบรรลุคุณผล ที่สะอาดบริสุทธิ์ และสมบูรณ์บริสุทธิ์ทุก ๆ ด้าน.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง จงคุ้มครองรักษาท่านทั้งหลายให้เจริญด้วยพรทั้งสี่ประการ สามารถประกอบกรณียกิจใหญ่น้อย ให้บังเกิดความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการลูกเสือยิ่ง ๆ ขึ้นไปได้สมตามทีปรารถนาปรารถนา.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวาระนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินมาด้วยดีตามความมุ่งหมาย. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิต ซึ่งได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ท่านทั้งหลายที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยแล้ว ย่อมมีความหวังตั้งใจที่จะได้ทำการงานสร้างฐานะความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง ตลอดถึงชาติบ้านเมืองเป็นส่วนรวมด้วย. วิชาการชั้นสูงที่แต่ละคนได้ค้นคว้าศึกษามาตามแนวที่ถนัด จะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งสำหรับช่วยตัวในการนั้น. เพราะฉะนั้น จะต้องตั้งใจและพยายามใช้หลักวิชาของตน ๆ ให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุด. และในประการนี้ ทุกคนจำเป็นต้องมีต้องอาศัยคุณสมบัติพิเศษอย่างอื่น ๆ เป็นพื้นฐานรองรับ และประกอบส่งเสริมภูมิรู้ทางวิชาการด้วย. คุณสมบัติ หรือจะเรียกให้ตรงว่าคุณธรรม ที่ทุกคนควรจะต้องได้ประจำตัวประจำใจให้มั่นเสมอประการหนึ่ง ก็คือการรู้จักคิดพิจารณาให้จนกระจ่างชัด. ไม่ว่าจะพิจารณาเรื่องราวปัญหา สถานการณ์ หรือแม้บุคคลใด ๆ ก็ตาม ก็พยายามพิจารณาด้วยจิตใจที่มั่นคงเป็นกลาง ไม่หวั่น ไม่สะเทือนด้วยอคติ เพื่อจิตใจที่มั่นคงเป็นกลางนั้น จักได้ประคับประคองความคิดความเห็นให้พุ่งตรงเข้าสู่สาระคือแก่นและความสำคัญของเรื่อง ทั้งจับเหตุจับผลของเรื่องนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องถึงกันและกันเป็นกระบวนการ ได้ทั้งหมดทุกขั้นตอน ทำให้ความรู้ความเห็นในเรื่องที่พิจารณากระจ่างแจ่มแจ้ง และสามารถจำแนกแจกแจงประเด็นได้โดยถูกต้องแม่นยำ ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูกสิ่งใดดีสิ่งใดชั่ว สิ่งใดควรทำไม่ควรทำ อย่างไร เพียงใด. การทำความรู้ความคิดให้แจ่มนี้คือ ปัญญา ซึ่งมีอุปการะแก่การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานเป็นอันมาก เพราะเป็นปัจจัยสร้างสรรค์ความดีความเจริญทุกอย่างได้อย่างวิเศษสุด. บัณฑิตเช่นท่านทั้งหลายจึงควรสำเหนียกศึกษาและฝึกฝนให้เกิดขึ้นในตนเองให้ได้ เพื่อความสำเร็จและความมั่งคั่งของชีวิตและความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมือง.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน. และขอให้ท่านที่มาร่วมชุมนุมในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับศาสตราจารย์กิตติคุณและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า วิชาการที่แต่ละคนได้ศึกษาค้นคว้าตามแผนผังของตนจนได้ปริญญา นั้น เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการทำงานสร้างฐานะความเจริญมั่นคงของตนเองและของชาติบ้านเมือง. แต่นอกจากนั้น บุคคลยังต้องอาศัยคุณสมบัติหรือคุณธรรมอีกหลายอย่าง เป็นรากฐานรองรับและประกอบส่งเสริมวิชาความรู้ของตนด้วย จึงจะช่วยให้ประสบความสำเร็จที่มุ่งหมายได้โดยสมบูรณ์. คุณธรรมสำคัญอย่างหนึ่งที่จะตั้งไว้ประจำตัวประจำใจ ก็คือปัญญา ความฉลาดสามารถคิดพิจารณาเรื่องต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างกระจ่างแจ่มชัด ซึ่งเกิดจากจิตใจที่มั่นคงเป็นกลาง ไม่ตกอยู่ในอำนาจอคติ และช่วยให้บุคคลสามารถค้นหาสาระเหตุผลของเรื่องทั้งปวงได้อย่างถูกต้องเที่ยงตรง ทั้งสามารถจำแนกแจกแจงความผิดถูก ชั่วดี ควรไม่ควร ในกิจที่ทำ คำที่พูดเรื่องที่ดีทุกอย่างได้.

วันนี้ จะพูดถึงคุณธรรมประการที่สอง คือความจริงใจ. ท่านทั้งหลายคงจะพอคิดให้เห็นกันได้ว่า ความผิดพลาดล้มเหลวของบุคคลหรือภารกิจต่าง ๆ นั้น ส่วนมากเกิดจากมูลเหตุข้อใหญ่คือความหลอกตัวเอง หลอกกันและกัน. และเมื่อทำการงานโดยไม่อาศัยความจริงเป็นหลัก การดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขก็ผิดพลาด ไม่อาจทำให้งาน ให้ตนเองประสบผลสำเร็จที่ดีได้. นักปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จและความเจริญ จึงต้องยอมรับความจริงและยึดมั่นในความจริง มีความจริงใจต่อตัวเองและต่อกันและกันอย่างมั่นคงตลอดเวลา. แต่ละคนจึงจะปฏิบัติตัวปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกใจ มั่นใจ ถูกต้องเที่ยงตรงตามเป้าหมาย และพอเหมาะพอดี แก่ฐานะ แก่หน้าที่ แก่โอกาสพร้อมทุกอย่างได้ ยังผลให้การสร้างสรรค์ความดีความเจริญบรรลุคุณผลอันพึงประสงค์. จึงขอฝากคุณธรรมข้อนี้ให้บัณฑิตนำไปพิจารณาอีกข้อหนึ่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการที่จะสร้างอนาคตอันแจ่มใสและมั่นคงต่อไป.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบแต่ความสุขความสมหวังในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน. และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกครบรอบ ๑๐๐ ปี
ของการสื่อสารของชาติ

การสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้ารวมทั้งการรักษาความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศด้วย. ยิ่งในสมัยปัจจุบันที่สถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ย่อมมีความสำคัญมากเป็นพิเศษ. ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของประเทศ จึงควรจะได้ร่วมมือกันดำเนินงานและประสานผลงานกันอย่างใกล้ชิดและสอดคล้อง. สำคัญที่สุด ควรจะได้พยายามศึกษาค้นคว้าวิชาการและเทคโนโลยีอันทันสมัยให้ลึกซึ้งและกว้างขวางแล้วพิจารณาเลือกเฟ้นส่วนที่ดี มีประสิทธิภาพแน่นอน มาปรับปรุงใช้ด้วยความฉลาดริเริ่มให้พอเหมาะสมกับฐานะและสภาพของบ้านเมืองของเรา เพื่อให้กิจการสื่อสารของชาติมีโอกาสได้พัฒนาอย่างเต็มที่ และสามารถอำนวยประโยชน์แก่การสร้างเสริมเศรษฐกิจ สังคม และเสถียรภาพของบ้านเมืองได้อย่างสมบูรณ์แท้จริง

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สาม. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่ได้รับรางวัลการศึกษาทุกคน.

เมื่อสองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า วิชาความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการทำงานสร้างฐานะความเจริญมั่นคงของตนเองและบ้านเมือง. แต่นอกจากนั้น บุคคลยังต้องอาศัยคุณธรรมอีกหลายอย่างเป็นพื้นฐานรองรับและส่งเสริมวิชาการ เพื่อให้สำเร็จความมุ่งหมายได้โดยสมบูรณ์. คุณธรรมข้อแรก คือการระมัดระวังพิจารณาเรื่องราวและปัญหาทุกอย่างด้วยจิตใจที่มั่นคง และเป็นกลางปราศจากอคติ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นเหตุ เห็นผล เห็นสาระของเรื่องได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามารถจำแนกความถูกผิด ดีชั่ว และปฏิบัติตนปฏิบัติงานได้ถูกต้อง เทียบตรง พอเหมาะพองาม. ข้อที่สองคือความจริงใจต่อฐานะหน้าที่ของตน ไม่หลอกลวงตนเอง ไม่หลอกลวงกันและกัน อันเป็นมูลเหตุสำคัญของความผิดพลาดล้มเหลวของภารกิจทั้งปวง. ความจริงใจนี้ทำให้บุคคลเข้าถึงกัน เข้าถึงงาน เข้าถึงเป้าประสงค์ได้โดยตรง และช่วยให้สามารถสร้างสรรค์ความดี ความเจริญได้โดยอิสระ คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ.

วันนี้ จะพูดถึงคุณธรรมสำคัญประการอื่นต่อไปเป็นข้อที่สามและที่สี่. ข้อที่สามได้แก่การรู้จักละ รู้จักวางสิ่งที่ได้คิดพิจารณาเห็นชัดแล้วว่าเป็นโทษผิด เป็นอันตราย เป็นความชั่วความเสื่อม และเป็นสิ่งตรงข้ามกับความจริงใจที่กล่าวแล้ว. เมื่อละวางสิ่งที่เป็นเหตุของความเสื่อมได้ โอกาสก็ย่อมเปิดให้สำหรับทำความเจริญแต่ฝ่ายเดียว. การละวางเหตุแห่งความเสื่อมนี้ จึงเป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับผู้ปรารถนาความดีอีกประการหนึ่ง.

ข้อที่สี่ ได้แก่การตั้งอยู่ในความสงบ คือรู้จักบังคับกายและใจให้สงบนิ่งได้ แม้อยู่ในเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความสับสนตื่นตระหนกก็ตาม. ความพยายามระงับกายระงับใจมิให้ฟุ้งซ่านจะทำให้เกิดสติ ระลึกรู้ถึงเหตุถึงผล ถึงข้อเท็จจริงและความถูกต้อง อันเป็นต้นทางให้สามารถคิดพิจารณาหาทางออกแห่งปัญหาได้ไม่อัปจน. เพราะฉะนั้น จึงสมควรที่ทุกคนจะฝึกฝนอบรมคุณธรรมทั้งสี่ประการที่กล่าวแล้วนี้ให้สมบูรณ์พร้อม เพื่อจักได้เป็นผู้สามารถมั่นในการสร้างอนาคตอันแจ่มใสของบ้านเมืองอย่างแท้จริง.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบแต่ความสุขความสมหวังในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน. และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์ตั้งทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวาระนี้ และที่ได้ทราบรายงานของอธิการบดีว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาเป็นอย่างดี. ขอขอบใจที่สภามหาวิทยาลัยมอบปริญญาเกียรตินิยมชั้นดีทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์แก่ข้าพเจ้าอีกปริญญาหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัดนี้ ท่านทั้งหลายได้รับความสำเร็จอย่างสำคัญในชีวิตมาขั้นหนึ่งแล้ว ย่อมมุ่งหมายความสำเร็จที่สูงขึ้นต่อไป คือความเจริญมั่นคงและความรุ่งเรืองก้าวหน้าในฐานะและหน้าที่การงาน. ความสำเร็จดังที่ย่อมเป็นที่พึงปรารถนาปรารถนาอย่างยิ่งของคนทุกคน แต่ก็มีใช้สิ่งที่ทุกคน แม้เป็นผู้มีความรู้สูง จะได้มาโดยง่าย. ทั้งนี้เพราะในการสร้างอนาคตที่มั่นคงรุ่งโรจน์นั้น นอกจากวิชาความรู้ที่เจนจัดแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติและความสามารถพิเศษอีกหลายด้าน เป็นเครื่องอุดหนุนและส่งเสริมความรู้ของตนด้วย. ข้อแรก จะต้องเป็นคนที่ทำตัวทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ เป็นธรรม. ข้อสอง ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี แม้จะมีความเหนื่อยยาก หรือมีอุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ก็ไม่ย่อท้อถอยหลัง. ข้อสาม ต้องเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางรอบด้าน ไว้สำหรับใช้เทียบเคียง ประกอบการพิจารณาตัดสินปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน. ข้อสี่ ซึ่งสำคัญที่สุด ต้องสามารถควบคุมกายใจ คือการระทำความคิดของตน ให้สงบ หนักแน่น แน่วแน่ในความเป็นกลางอยู่เสมอ แม้ในเวลาที่มีเหตุชวนให้วุ่นวายสับสน. ความสามารถทำกายทำใจให้สงบ หนักแน่น เป็นกลางห่างจากอคตินี้ จะช่วยให้เกิดสติระลึกรู้ถึงเหตุถึงผล ถึงข้อเท็จจริง และความถูกต้องของเรื่องทั้งปวง จึงเป็นอุปกรณ์สำคัญของการคิดพิจารณาปัญหาต่าง ๆ เพราะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กระจ่างแจ่มชัดสามารถตัดสินชี้ขาดได้โดยถูกต้องเที่ยงตรง เป็นธรรม เป็นประโยชน์เสมอ. ไม่มีอับจน. ข้อที่พูดนี้แท้จริงเป็นทฤษฎีสำหรับปฏิบัติ ซึ่งถ้าได้ริเริ่มนำไปปฏิบัติในการทำงานส่วนหนึ่งส่วนใดแล้ว ก็จะได้เห็นผลในงานส่วนนั้นทันที. เมื่อเห็นผลดีนั้นแล้ว ย่อมจะเกิดกำลังใจและความมั่นใจที่จะยึดถือปฏิบัติให้กว้างขวางออกไปในกรณีกิจของตนตลอดทุกส่วน. แต่ละคนก็จะได้รับผลสำเร็จ คืออนาคตอันแจ่มใสทั้งของตนเองและของชาติบ้านเมืองตามที่มุ่งประสงค์.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบแต่ความสุขความสมหวังในชีวิต มีความเจริญรุ่งโรจน์ในหน้าที่การงาน. และขอทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ จงมีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง. ขอขอบใจ สภามหาวิทยาลัยที่มอบปริญญาคุณวุฒิปันธิตดกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้าและพระราชินีในโอกาสนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ท่านทั้งหลายที่ศึกษาสำเร็จแล้ว ย่อมมุ่งหมายที่จะทำงานให้ก้าวหน้า เพื่อสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ฐานะและชีวิต. แต่ขณะเดียวกัน ก็มักจะได้ยินเสียงตำหนิตติงอยู่ด้วยว่าคนทุกวันนี้ ส่วนใหญ่ทำอะไร ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัวฝ่ายเดียว คนอื่นหรือส่วนรวมจะเป็นอย่างไร ไม่คำนึงถึง. คำตำหนินี้ ฟังดู เหมือนจะห้ามไว้ไม่ให้นึกถึงตัวเอง หากให้นึกถึงส่วนรวมก่อนอะไรอื่น ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อถกเถียงได้อย่างมาก. เพราะฉะนั้น ทุกคนควรเข้าใจเสียให้ถูกต้องตั้งแต่บัดนี้ ว่าเราจะต้องคิดต้องทำอะไร จึงจะถูกจะควร. ความเจริญมั่นคงของส่วนรวมนั้น ต้องอาศัยความเจริญมั่นคงของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้น ถ้าบุคคลอันเป็นองค์ประกอบของส่วนรวม ไม่มีความเจริญและมั่นคงแล้ว ส่วนรวมจะเจริญและมั่นคงไม่ได้. แต่ละคนจึงควรจะมุ่งสร้างความมั่นคงให้แก่ฐานะ และสร้างความก้าวหน้าให้แก่การงานของตัวเองเป็นข้อแรกและข้อใหญ่. แต่ในการนั้น จำเป็นจะต้องถือหลักปฏิบัติสำคัญสองข้ออย่างเคร่งครัด คือ ข้อแรกจะต้องมุ่งหมายกระทำแต่เฉพาะกิจการงานที่สุจริต ที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยเท่านั้น จะต้องไม่ประพฤติปฏิบัติการสิ่งใด ที่ทวนกระแสความถูกต้องเป็นธรรม และบ่อนทำลายผู้อื่นเป็นเด็ดขาด. ครั้นเมื่อทำดีมีผลแล้ว ข้อต่อไป จะต้องมุ่งหมายที่จะประสานประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าของแต่ละคนเข้าด้วยกัน ด้วยความมุ่งดีมุ่งเจริญ ไม่เพ่งเล็งประโยชน์เฉพาะตัวมากเกินไป จนปิดบังมิให้เห็นความสำคัญของคนอื่น. เมื่อตั้งตัวตั้งใจให้มั่นคงเหนียวแน่นอยู่ในหลักการดังนี้ได้ ก็เป็นอันหวังได้แน่นอนว่าจะสามารถสร้างหลักฐานความเจริญให้แก่ตัว พร้อมทั้งเสริมสร้างส่วนรวมให้มีความผาสุกมั่นคงเพิ่มพูนขึ้นด้วยได้. จึงขอให้บัณฑิตใหม่ได้นำไปคิดวินิจฉัยให้ได้ประโยชน์สำหรับตัวสำหรับชาติบ้านเมืองต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งเรืองก้าวหน้าในการงานสมประสงค์. และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสุวัสดีจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นายภุมลนิธิราชประชานุเคราะห์ ^(๒) นำคณะบุคคลต่าง ๆ เข้าเฝ้า ฯ
ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันจันทร์ ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๖

การที่ท่านทั้งหลายมาชุมนุมในวันนี้ ก็นับว่าเป็นวาระที่น่าปลื้มใจ ที่แสดงให้เห็นว่ามูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้มีอายุ ๒๐ ปี และที่สำคัญที่สุด ๒๐ ปีนี้ที่ผ่านมาได้เป็นเวลาที่ได้มีความก้าวหน้าของมูลนิธิ มูลนิธิได้สามารถที่จะปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์อย่างมากมาย เป็นการทำงานเพื่อแผ่เมตตากรุณาให้แก่เพื่อนมนุษย์ที่มีความเดือดร้อนในกรณีต่าง ๆ ๒๐ ปีนี้ก็นับว่าเป็นเวลาที่ช้านาน และเป็นเวลาที่ควรจะมาพิจารณาว่างานที่ท่านได้ทำมาได้อะไรบ้าง เริ่มต้นด้วยอะไรบ้าง

ในเรื่องประวัติของมูลนิธิก็เข้าใจว่าจะไม่ต้องกล่าวมากนัก เพราะท่านทั้งหลายก็ทราบดีว่ามูลนิธินี้มาอย่างไรไปอย่างไร แต่ก็ขอย้ำว่าการที่มูลนิธิได้เติบโตมาถึงทุกวันนี้ ได้ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้เช่นนี้ ก็จะต้องค่อย ๆ ก้าวหน้า ค่อย ๆ เติบโตขึ้น เริ่มต้นด้วยเหตุการณ์สำคัญคือวาทภัยแล้งมหันตภัย ซึ่งถือว่าเป็นวาทภัยที่เป็นเหตุการณ์ที่น่ากลัวที่สุด เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ประชาชนคนไทยทั่วประเทศมีความสะเทือนใจ และเป็นครั้งแรกที่ได้มีการช่วยเหลือกันอย่างพร้อมเพรียงทั่วประเทศ เพื่อจะไปช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยครั้งนั้น ก็มีคนที่มีความศรัทธาได้บริจาคเงินเพื่อที่จะไปสงเคราะห์ผู้ที่ประสบภัยนั้นเป็นจำนวนมากและทำให้ผู้ที่ประสบภัยได้มีความสบายขึ้นคือบรรเทาทุกข์เขาได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นตัวอย่างที่ดีว่า ถ้าใครประสบภัยที่ไม่ได้ประสบภัยก็ควรที่จะช่วยเหลือและดู ที่จะบรรเทาความทุกข์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ โดยเฉพาะในประเทศไทยเราก็เป็นประเทศที่มีชื่อเสียงว่ามีความสามัคคีกันดี ช่วยเหลือกันดี เมตตากรุณาซึ่งกันและกัน การที่เริ่มต้นด้วยเหตุการณ์ร้ายนั้นก็เป็นสิ่งที่น่าคิด และคิดว่าตอนแรกช่วยกันอย่างไร ตอนแรกนั้น ก็ได้มีการบริจาคทั้งทรัพย์สินทั้งสิ่งของและแรงงานที่จะช่วยผู้ประสบภัยนั้นให้ทันทั่วทั้ง และต่อไปก็เกิดความจำเป็นที่จะช่วยผู้ประสบภัยในระยะยาว ฉะนั้น การช่วยผู้ประสบภัยนั้นก็แสดงให้เห็นว่าจะต้องช่วยในระยะสั้น หมายความว่า เป็นเวลาที่ฉุกเฉินจะต้องช่วยโดยเร็ว และต่อไปก็ต้องช่วยให้ต่อเนื่องไป

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายปรกรณ์ อังคฺสิงห์

สองหลักนี้เป็นเป้าหมายของมูลนิธิ สองอย่างนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่เราจะพิจารณา ข้อแรกที่ว่าจะต้องช่วยให้จับปล้นให้ทันท่วงทีนั้น มีความสำคัญมาก ได้เคยเล่าให้ฟังว่ามีผู้ที่ประสบภัยผู้หนึ่งได้มาพบในโอกาสอื่น ไม่ใช่ในโอกาสที่ประสบภัย แต่เข้ามาแล้วก็มาบอกว่า “ชอบใจ ชอบใจ” เวลาที่เขาบอกว่าชอบใจ ก็ยังไม่เข้าใจว่าทำไมเขาเข้ามาแล้วมาชอบใจแต่เขาก็เล่าให้ฟังว่าเขาประสบภัยคืออัคคีภัย และอัคคีภัยนั้นเกิดขึ้นตอนกลางคืน ตอนเช้ามีอาสาสมัครของมูลนิธิ มีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิ กรรมการของมูลนิธิได้ไปแต่เข้าไปที่ที่ประสบภัย ซึ่งไม่ใช่ในกรุงเทพฯ แต่อยู่ในจังหวัดใกล้เคียง เขาบอกว่าเหตุที่ได้เห็นหน้าผู้ไปช่วยเหลือนั้น ทำให้จิตใจกลับคืนมา ทำให้สบายใจขึ้น และทำให้หายทุกข์ร้อนไปกว่าครึ่ง มิใช่ว่าเพราะว่าได้รับข้าวต้มหรือได้รับสิ่งของที่จำเป็น แต่เพราะว่าได้รับน้ำใจ ฉะนั้นการที่จะช่วยเหลือโดยจับปล้นนั้นก็เป็นสิ่งที่สำคัญ ต้องช่วยด้วยวัตถุ คือคนที่เดือดร้อนย่อมต้องมีสิ่งจำเป็นซึ่งต้องใช้ทุกวันโดยเฉพาะ เช่นอาหาร แต่ที่สำคัญมากคือกำลังใจ เขาบอกว่าการที่ได้เห็นผู้ที่มาช่วยได้โดยทันทีนั้นทำให้เขามีกำลังใจขึ้นมา และต่อมาก็สามารถที่จะตั้งตัวขึ้นมาใหม่ ไม่ล้มจม และที่เขาบอกว่าเขาชอบใจ เขาชอบใจเรื่องน้ำใจ เพราะว่าเขายกเขาพูดตรง ๆ ว่าการที่เขาได้รับสิ่งของนั้น ไม่ได้ช่วยในด้านวัตถุมากนัก เพราะว่าที่เขาเสียหายไป เขาเสียหายไปเป็นมูลค่าเป็นจำนวนเงินมากเป็นหมื่นเป็นแสน ที่ได้รับนั้นก็เพียงเล็กน้อย แต่เขาบอกว่านั้นไม่ใช่ของสำคัญ ของสำคัญก็คือน้ำใจ น้ำใจของผู้ที่มาช่วยเหลือ มาให้กำลังใจโดยจับปล้น ฉะนั้น มูลนิธินี้มีหน้าที่สำคัญอยู่ที่ว่าไปให้ความอบอุ่นไปช่วยเหลือโดยจับปล้น ทำให้ผู้ที่ประสบภัยตกทุกข์ได้ยากได้รับความช่วยเหลือ มีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานต่อไป อันนี้ก็เป็นที่ที่เรียกว่าหน้าที่จับปล้น หรือหน้าที่ในทันทีของมูลนิธิ ส่วนเรื่องของการช่วยเหลือในระยะยาว ก็มีความจำเป็นเหมือนกัน และก็จัดทำตั้งแต่ต้นของมูลนิธิ ที่ว่าได้ตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กผู้ได้รับความเดือดร้อนจากวาทภัยครั้งแรก ก็มีผู้ที่ได้มานั่งอยู่ข้างหน้านี้ ที่เป็นผลว่าเขาได้รับความดูแลช่วยเหลือแลมา จนกระทั่งได้รับการศึกษาที่จะทำให้เขาสามารถที่จะทำมาหากินได้โดยสุจริต โดยมีประสิทธิภาพ เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และก็เป็นพลเมืองดีมาก เพราะว่าเข้าใจและได้ประสบความทุกข์มาตั้งแต่เล็ก ๆ และได้มีผู้ที่มีจิตใจเมตตาไปช่วย ได้สามารถที่จะตั้งตัว ได้มีอนาคตที่แจ่มใส ฉะนั้นระยะยาวนี้ก็ต้องมีเหมือนกัน

ปัญหามีอยู่ว่า มูลนิธิได้ตั้งเป้าหมายที่จะไปช่วยในระยะสั้นคือจับปล้น และในระยะยาว จะทำอะไรให้กว้างขวางออกไปอีกไหม เพราะทุกครั้งที่ได้มีการพิจารณาที่จะขยายชายหรือชายงานของมูลนิธิ ก็จะต้องคิดให้ดี ๆ เพราะว่าถ้าขยายออกไปก็ย่อมทำให้จะต้องมีการใช้จ่าย ทั้งการใช้จ่ายทางทรัพย์ ทั้งแรงงาน ก็ต้องออกกำลังมากขึ้น จะทำไหวหรือ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะว่าถ้าขยายงานมากเกินไปเร็วเกินไป ก็ย่อมจะเป็นผลให้งานนั้นเป็นไปตามที่เขาเรียกว่าบานปลาย คำว่าบานปลายนี้ก็เห็นได้ชัด ๆ ว่าเป็นอย่างไร คือตรงปลายมันก็บานออกไป บานมันกว้างเกินไป ถ้าตอนงานนี้ไม่กว้างขวางเกินไปก็พอที่จะควบคุมได้ แต่ถ้าบานปลายแล้วจะควบคุมไม่อยู่ เต็มมันร่วงไป มันกระจายกระจายไปหมด มันทำให้ควบคุมไม่อยู่ และงานนั้นก็ร่วงลงไป งานนั้นก็เสียไป ฉะนั้น ท่านผู้ที่เป็นกรรมการตั้งแต่สมัยแรก ๆ ของมูลนิธิก็คงเข้าใจดี เพราะเขาเคยพาดพิงกันมามากในเรื่องว่าขยายงานแล้วต้องไม่ให้บานปลาย แต่นี้เป็น ๒๐ ปีแล้ว ก็นับว่ามูลนิธิได้ขยายงานมาไม่ใช่น้อย แล้วมาพบกันในวันนี้ก็เป็นจำนวนคนถึงเป็นพัน ก็นับว่าก็บานพอดูเหมือนกันเคราะห์ดีว่าที่ประชุมนี้ก็บานเหมือนกัน ก็เลยสามารถที่จะมานั่งกันให้พอสบาย ถ้าหากว่าได้ประชุมกันจำนวนมากอย่างนี้ในระยะแรก ๆ ก็ไม่มีที่ ไม่มีห้องที่ใหญ่พอที่จะต้อนรับท่านทั้งหลาย ฉะนั้นก็ ๒๐ ปีมาแล้วจึงได้ขยายงานมา ค่อย ๆ ขยายงานขึ้นมา และสามารถที่จะควบคุมได้

งานที่ขยายมาที่สำคัญอย่างหนึ่ง ก็คือกรรมการจังหวัด ตอนแรกก็เป็นมูลนิธิที่ตั้งขึ้นมาเท่ากับเป็นมูลนิธิที่บริหารขึ้นมาจากกรุงเทพ ถ้ามีเหตุการณ์อะไรที่ใดก็ต้องส่งคนจากกรุงเทพ เต็มวันก็ส่งคนจากกรุงเทพ จากส่วนกลาง ท่านกรรมการบริหารทั้งหลายก็ทราบดีว่าต้องไปท่องเที่ยวตามจังหวัดต่าง ๆ และไปตรวจการณ์ แต่ก็มีกรรมการจังหวัดซึ่งสอดส่อง และทำงานเฉพาะในจังหวัดนั้น ๆ เกิดขึ้น และมีการช่วยกันบริจาคเงินเป็นจำนวนมาก ทำให้งานของมูลนิธิขยายตัวออกไปได้อย่างกว้างขวาง แต่ก่อนนี้เมื่อเกิดเหตุอะไรทางจังหวัดได้รับอนุญาตให้จ่ายเงินเพียงไม่กี่พันบาท ทำให้การช่วยเหลือนั้นไม่สามารถที่จะช่วยเหลือได้เร็วตามข้อจับปล้น คือว่าความจับปล้นนั้นไม่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ ต้องคอยรายงานเข้ากรุงเทพ แล้วกรุงเทพก็อนุมัติไป ซึ่งทำให้งานไม่เรียบร้อยและไม่เป็นประโยชน์เต็มที่ มาเดี๋ยวนี้ถ้าเกิดเรื่องสาธารณภัยที่ไหน ทางจังหวัดก็สามารถที่จะดำเนินงานในขอบข่ายของราชการส่วนหนึ่ง คือในด้านงานของจังหวัด และในด้านงานของประชาสงเคราะห์จังหวัดก็ทำได้ แต่ว่าราชประชานุเคราะห์จังหวัดก็ได้ช่วยได้เต็มที่เหมือนกัน ถ้าเป็นภัยที่กว้างขวาง ใหญ่โตก็ต้องอาศัยทางส่วนกลางด้วย

แต่ก็นับว่าการขยายงานไปส่วนจังหวัดนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมาก แต่ถ้าได้ทำตั้งแต่ต้นแล้วก็เป็นเรื่องที่ควบคุมไม่ได้ มาเดี๋ยวนี้ก็รู้สึกว่าการทำได้ดี แต่ก่อนนี้มีกรรมการจังหวัดเพียงไม่กี่จังหวัด เดี่ยวนี้ก็มาเป็นหลายสิบจังหวัด เกือบทั่วทุกแห่งที่ทำงานคือกรรมการราชประชานุเคราะห์ก็มีทุกจังหวัดที่จะช่วยได้ทันที ฉะนั้น งานของมูลนิธิก็ได้ดำเนิน มาได้ด้วยดี และมีประสิทธิภาพ

ข้อคิดที่ควรพิจารณาในขณะนี้ก็มีอยู่หลายอย่าง โดยเฉพาะให้เข้าใจงานของราชประชานุเคราะห์นี้ ตามที่ได้ตั้งเอาไว้เป็นหน้าที่ของมูลนิธิ ก็คือช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย ซึ่งถ้ามาวิเคราะห์ศัพท์ว่าเป็นอะไร ก็ต้องพูดกันมากเหมือนกัน แต่ที่พิจารณาดูโดยมากก็มีน้ำท่วม พายุ มีไฟไหม้ แล้วก็ภัยในทำนองนี้ ซึ่งถือว่าเป็น สาธารณภัย ถ้าขยายออกไปเป็นภัยจากอื่น ๆ ของอื่น ก็อาจจะใหญ่โตมากเกินไป เช่น ภัยจากสงคราม อันนี้บางที ก็พูดยากว่าจะอะไรควรจะเป็นภัย แต่ว่าภัยสงครามนั้นเป็นเรื่องเป็นภัยที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง ไม่ใช่ภัยธรรมชาติ สำหรับราชประชานุเคราะห์นี้ก็ควรพิจารณาในเรื่องของภัยธรรมชาติ แต่การแก้ไขหรือช่วยเหลือก็ต้องพิจารณา ดูว่าเมื่อเกิดภัยแล้วก็ช่วย แต่ถ้าคนมาค้านว่าบางทีภัยนั้นไม่จำเป็นที่จะเกิดขึ้น อาจจะป้องกันไว้ได้ เช่นสมมุติว่า น้ำท่วมเพราะไม่มีมาตรการป้องกันน้ำท่วม มันก็เป็นภัยเหมือนกัน แต่ถ้าได้ป้องกันเอาไว้ก็ไม่จำเป็นที่จะไปช่วย ไม่ต้องเสียแรง ไม่ต้องเสียเงินที่จะไปช่วย แต่ว่าจะต้องทำแผนการที่จะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องพรตอย่างนี้ หรือไฟไหม้ ไฟไหม้นั้นถ้าป้องกันคือให้ระมัดระวัง แล้วก็ให้คนเขามีความรู้ในด้านที่จะป้องกันมิให้ไฟเกิดไหม้ขึ้นมา ซึ่งส่วนมากมาจากความบกพร่อง สะเพร่า เลินเล่อ ไม่ระมัดระวังที่จะป้องกันภัยเหล่านี้ ถ้าสอนหรือชี้แจงหรือ ควบคุมไม่ให้ภัยเหล่านี้เกิดขึ้น ก็ไม่ต้องไปช่วยคนที่ประสบภัยอัคคีภัย อันนี้จะอยู่ในขอบข่ายของงานของมูลนิธิหรือ เปล่า ก็น่าคิดเหมือนกัน แต่ก็รู้สึกว่าสิ่งเหล่านี้ควรจะทำอย่างที่ทำมาคือมูลนิธิตั้งขึ้นมาได้ยิ่ง หรือได้ร่วมมือกับ หน่วยราชการและมูลนิธิเอกชนองค์การเอกชนมาตั้งแต่ต้น โดยเฉพาะอย่างตามรายงานที่ทุกคนได้ยื่นแล้ว และได้ทราบดีว่าได้มีการร่วมมืออย่างใกล้ชิด กองทัพอากาศ ๓ และตำรวจ ทั้งทางกรมประชาสัมพันธ์ ก็ได้ร่วมมือ กันอย่างใกล้ชิด การรถไฟหรืออะไรอื่น ๆ ทุกองค์การที่ได้ช่วยกันตั้งแต่ต้น ก็ต้องให้การร่วมมือต่อเนื่องขึ้นไป ไม่ใช่ว่ามูลนิธิจะมาทำงานทุกอย่าง ความจริงงานที่จะป้องกันก็เป็นงานของหน่วยงานอื่น จะเป็นของทางราชการ หรือจะเป็นของเอกชน ก็มีองค์การอื่น ๆ มีหน่วยราชการอื่น ๆ หน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำงานอย่างที่ว่านี้ เช่น

การป้องกันไม่ให้เกิดอัคคีภัย หรือการป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วม ฉะนั้น ความร่วมมือกับองค์การส่วนราชการหรือ มูลนิธิหรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งทางราชการและเอกชน ก็จะต้องทำให้กว้างขวางยิ่ง ๆ ขึ้นจึงจะได้ผลดี แต่ว่าการที่ ราชประชานุเคราะห์จะรับงานแบกงานนี้ทั้งหมดไว้เองก็ไม่เหมาะ แล้วก็จะกลายเป็นจะทำทุกอย่าง อันนี้แหละจะเป็นเรื่องของบานปลาย แม้จะเดี๋ยวนี้ ๒๐ ปีแล้ว คอยอีก ๒๐ ปีข้างหน้าจะขยายอีก ก็รู้สึกว่าจะอย่างไร ๆ ก็จะเป็นการบานปลาย

ที่ถือโอกาสได้พูดถึงความคิดเห็นเหล่านี้ก็เพราะเห็นว่าการมาประชุมกัน มีคนเป็นจำนวนมาก มาจากทั้งส่วน กลาง ทั้งส่วนจังหวัดต่าง ๆ และจากสถาบันองค์การ มูลนิธิอะไรอื่น ๆ ด้วย ก็เลยถือโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น บ้าง ความจริงการที่แสดงความคิดเห็นนี้มีได้แก้ปัญหา ตรงข้ามอาจจะตั้งปัญหาขึ้นมา แต่คนเราถ้าไม่มีปัญหา สมองก็อาจจะขี้เกียจ ไม่คิด ก็การไม่คิดนี่ย่อมมีโทษ เพราะว่าถ้าเราทำไป ๆ ทำงานอะไรไปเรื่อย ๆ อย่างนี้ก็อาจจะ ทำให้บกพร่องได้ ผิดพลาดได้ ฉะนั้นเมื่อทำอะไรก็ต้องพิจารณา และก็พิจารณาแล้วอาจจะเห็นสิ่งที่ดี สิ่งที่บกพร่อง สิ่งที่ดีเราก็ชื่นชมได้ และทำให้ได้ผลให้ดียิ่งขึ้น สิ่งที่บกพร่องเราอาจจะหาทางแก้ไข ถ้าแก้ไขยังไม่ได้ ก็คิดและ ปรึกษากันอาจจะแก้ไขต่อไปได้ จึงทำให้งานเป็นของมูลนิธิดีขึ้น จึงทำให้งานของผู้ที่เป็นผู้ช่วย คือหมายความว่า องค์การหรือหน่วยงานที่ร่วมมือกับมูลนิธิ สามารถที่จะแก้ไขในส่วนของเขาได้ จึงทำให้มีความปลอดภัย มีความ เจริญรุ่งเรืองสำหรับส่วนรวมดีขึ้น

ก็ขอฝากความคิดเห็นนี้ให้แก่ท่านทั้งหลาย ทั้งกรรมการ ทั้งผู้ที่มาช่วยร่วมมือสมทบในมูลนิธิ แล้วก็ ขอขอบใจทุกคนที่ร่วมมือ พูดถึงผู้ที่ทำงาน คือพวกอาสาสมัครราชประชานุเคราะห์ ซึ่งได้ทำงานหนักมาก และ ต้องทำงานเกือบทุกวัน ก็เห็นได้ว่าคงทุกวัน เพราะเห็นได้ในหนังสือพิมพ์ เขาบอกว่าไฟไหม้ เดี่ยวไฟไหม้วันละ ๓ ราย คือมันไม่ใช่เป็นเหตุการณ์ที่นาน ๆ ที่มี ภัยธรรมชาติมีทุกวัน ยังมีการบ่นว่าฝนตกที่ไร่นาก็ท่วม นี่เขาก็ลง หนังสือพิมพ์ ก็ไม่ทราบหนังสือพิมพ์เขาจะแฉวะใคร แต่ว่ามันเป็นความจริงเหมือนกัน ดูเหมือนว่าฝนตกที่น้ำก็ท่วมที่ เวลาสิ้นน้ำมากก็บ่น น้ำน้อยก็บ่นอันนี้คนเราก็เป็นอย่างนี้ แต่ถ้าช่วยกันคิดช่วยกันทำก็ได้ผล ตะกี้ก็กำลัง ขอบใจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพราะเห็นว่าเขาก็ทำงานมาก ต้องทำงานทุกวัน ๆ และก็เป็นอย่างนั้นไม่ใช่

ว่าเป็นอาชีพ แต่ว่าเป็นผู้ที่มีจิตใจที่อยากจะช่วย บางคนก็มีส่วนตัวของตน แล้วก็ไม่หลับไม่นอนยังไปช่วยคนอื่นในเมื่อมีความจำเป็น อันนี้ก็ง่ายยกย่อง แล้วก็ขอขอบใจผู้ที่นอกจากอุทิศกำลังกายก็อุทิศกำลังทรัพย์ ช่วยทำให้มูลนิธินี้ดำเนินงานได้ ซึ่งถ้าขาดการสนับสนุนในทางกำลังทรัพย์นั้นมูลนิธิก็ดำเนินงานยากเหมือนกัน เพราะจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายไม่น้อย ก็ตามที่รายงานค่าใช้จ่ายนั้น ที่จริงก็เป็นจำนวนนับว่าน้อย เพราะว่าไม่ได้เน้นการช่วยเหลือซึ่งให้โดยตรงจากที่นำไปถึงผู้ที่ประสบภัยโดยตรง และก็ไม่ได้เน้นที่หน่วยราชการหรือมูลนิธิเอกชนต้องใช้จ่ายในการบรรเทาทุกข์ในการช่วยเหลือ ซึ่งก็จำนวนมากมาย ฉะนั้นกำลังทรัพย์นี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ รวมแล้วกำลังกายกำลังจิตใจกำลังทรัพย์นี้ รวมเข้าก็เป็นกำลังที่สูงที่จะช่วยได้ ถ้าร่วมกันคิดร่วมกันทำ ถ้าไม่ร่วมกันคิดร่วมกันทำต่างคนต่างทำ รู้สึกว่าจะไม่มีผลดีนัก คือทำให้งานแต่ละคนไปคนละทาง ไม่สามารถที่บรรลุผลสำเร็จให้ดี ก็เป็นอย่างที่ว่าเป็นการกระจายกระจายอีกชนิดหนึ่ง นอกจากจะบานปลายก็กระจาย ทำงานคนละที่สองที่ คนละทางสองทางก็เป็นการกระจายกระจายเหมือนกัน

ฉะนั้น ก็ขอขอบใจทุกคน ทั้งฝ่ายที่ปฏิบัติงาน ทั้งฝ่ายที่ได้ร่วมมือช่วยเหลือมูลนิธิ เพื่อสามารถช่วยเหลือส่วนรวม ก็ขอขอบใจและขอบใจที่ได้ช่วยกันทำงานร่วมกันสมกับที่ได้มีชื่อว่าราชประชานุเคราะห์ คำว่าราชประชานุเคราะห์นี้ที่จริงก็ มาจากอนุเคราะห์ อนุเคราะห์ก็สงเคราะห์ก็ช่วยเหลือ ราชประชาภิประชาชน แล้วก็พระราชาก็ร่วมกันหมดราชประชานุเคราะห์อาจจะเป็นประชานร่วมกับประชานก็ได้ ช่วยกันเพื่ออนุเคราะห์กันหรือประชานก็ช่วยพระราชาก็ช่วยประชาน ชื่อนี้ก็ให้สมชื่อที่อนุเคราะห์กัน ฉะนั้นอันนี้ก็เป็นที่ ๓ แล้วก็ขอขอบใจ ขอขอบใจอีกครึ่งหนึ่ง ตอนนี้ก็ขอบใจทุกคนไม่ว่าเป็นผู้ที่อุทิศกำลังกาย หรือกำลังทรัพย์ หรือกำลังความคิด รวม ๆ ไป ก็ขอขอบใจทุกคนที่มาอยู่ในที่นี้พร้อมกัน และที่ยังทำงานพร้อมกัน จะมีหน้าที่อะไรก็คิดถึงหน้าที่ของคนอื่นแล้วก็ร่วมมือกัน อันนี้ก็เป็ผลให้ส่วนรวมของเราอยู่ดีกินดี ใครประสบภัยเมื่อไรก็รู้แน่ว่าไม่ต้องห่วงมากนัก เพราะแน่ใจว่ามีคนอื่นที่เขาเมตตา และผู้ที่เมตตาในวันนี้ ไม่ใช่แข่ง แต่ว่าคนเราอาจจะประสบภัยเมื่อไรก็ได้ ประมาทไม่ได้ ก็รู้ว่าวันนี้เราสบาย เราก็ช่วยผู้ที่ไม่สบาย วันไหนถ้าเราไม่สบายคนที่เขาสบายอยู่ก็ช่วยเหลือเรา ถ้าทุกคนทำงานด้วยหลักนี้ ทุกคนก็จะสบายพอสมควร เพราะว่าโลกนี้ก็ต้องมีสบายบ้างไม่สบายบ้าง

แต่ส่วนใหญ่ก็จะไม่สบาย แต่ถ้าทราบว่าเมื่อไม่สบายมีคนเขายังเมตตากรุณา ความสบายจะกลับมา ฉะนั้นก็รวม ๆ ทั้งหมดนี้ที่ขบใจครั้งที่ ๓

ก็ขอให้ทุกคนได้มีความสำเร็จในกิจการ มีความสุข ความสบาย อย่าประสภภัยใด ๆ เพื่อที่จะสามารถไปช่วยผู้ที่ประสภภัย ให้ผู้ที่ประสภภัยนั้นหายทุกข์ได้โดยเร็วและทำให้ส่วนรวมของเราเป็นส่วนรวมที่น่าอยู่ และเป็นส่วนรวมที่น่านับถือ ใครเห็นใครก็ต้องชมว่าเราอยู่ด้วยความสามัคคี ด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสังคมที่น่าดูเป็นสังคมที่น่าชม ก็ขออวยพรทุกคนให้ได้รับประโยชน์และความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาทุกอย่าง.

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
ในพิธีเปิดโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ดำเนินการก่อตั้งโรงพยาบาล
แห่งนี้ขึ้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิชาการแพทย์ กับรักษาพยาบาลประชาชนผู้เจ็บป่วย
ทั่วไปนั้นเป็นการกระทำที่ควรแก่การชื่นชมยินดีเป็นอย่างยิ่ง. ผู้ที่มีหน้าที่และมีส่วนร่วมใน
โรงพยาบาลแห่งนี้ทุกคน จึงควรจะได้มีความภาคภูมิใจและร่วมมือกันปฏิบัติงานในหน้าที่
ของตนให้สมบูรณ์ครบถ้วนด้วยความระลึกลับันอยู่เสมอว่า ความเมตตากรุณา ความสามารถ
และความเที่ยงตรงในหน้าที่นั้น เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะนำความสำเร็จพร้อมทั้งชื่อเสียง
เกียรติคุณมาสู่โรงพยาบาลแห่งนี้ได้อย่างแท้จริง.

ขออวยพรให้โรงพยาบาลศรีนครินทร์แห่งนี้ มีความเจริญมั่นคง สามารถดำเนินงาน
ที่เป็นประโยชน์แก่กิจการแพทย์ แก่สาธารณชน และแก่ประเทศชาติยิ่งขึ้นสืบไป.

ทักษิณราชนิเวศน์

วันที่ ๒๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖

พระราชดำรัส

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในงานชุมนุมประจำปี
ของสมาคมนักเรียนไทยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

ในระหว่างวันที่ ๑-๔ กันยายน ๒๕๒๖

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สมาคมนักเรียนไทยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้จัดให้มีการชุมนุมประจำปีขึ้นอีกวาระหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนไทยและคนไทยมีโอกาสได้วิสาสะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่กัน.

การที่ท่านทั้งหลายได้มาชุมนุมพบปะกันเป็นประจำทุกปี ด้วยความสมัครสมานกันเป็นอันดีนั้น น่าจะเป็นด้วยต่างคนต่างถือว่าเป็นไทย. ความสามัคคีและความถือตัวว่าเป็นไทยนี้เป็นสิ่งที่มีค่าสูงสุด เพราะเป็นมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษของเรา และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เราารวมกันอยู่ได้ ให้เราดำรงชาติประเทศและเอกราชสืบมาได้. ทุกคนควรจะได้พยายามรักษาความเป็นไทยและความสามัคคีนี้ไว้ให้มั่นคงในทุกแห่ง อย่ายอมให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดมาทำลายได้. พร้อมกันนั้น ขอให้พยายามศึกษาวิทยาการอันก้าวหน้าต่าง ๆ ให้กว้างขวาง สำหรับที่จะนำมาเลือกสรรปรับปรุงใช้ให้เหมาะแก่การพัฒนาบ้านเมืองของเรา

ขออวยพรให้การชุมนุมครั้งนี้ดำเนินลุล่วงไปด้วยดี สำเร็จสมตามความมุ่งประสงค์ทุกประการ และขอให้ทุกคนที่เข้าร่วมการชุมนุมครั้งนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรให้แก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในวันนี้ และที่ได้รับทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัณฑิตทั้งหลาย เมื่อเรียนสำเร็จจากมหาวิทยาลัยแล้ว ก็เป็นที่เข้าใจกันว่าจะได้ออกไปทำการงาน สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่บ้านเมือง ตามแนวความรู้ความสามารถของตน ๆ. จึงอยากจะพูดถึงเรื่องการทำงาน สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ให้ทุกคนเข้าใจให้แน่ชัดเสียตั้งแต่แรก. การสร้างสรรค์นั้นมักเข้าใจกันโดยมาก ว่าคือการสร้างชิ้นใหม่ ทำชิ้นใหม่. นักวิชาการก็ดี นักปฏิบัติการก็ดี จึงมักจะไม่คำนึงถึงความดีความเจริญที่มีอยู่แล้วมากนัก. มุ่งแต่จะสร้างจะทำสิ่งใหม่ของใหม่กัน แทนที่จะหยุดคิดพิจารณาดูพื้นฐานความเจริญต่าง ๆ ของเรา ที่มีอยู่แล้วให้แน่ชัดก่อน แล้วพยายามร่วมกันเสริมสร้างให้สมบูรณ์ขึ้นพร้อม ๆ กันทุก ๆ ด้าน. เมื่อต่างคนต่างมุ่งจะทำใหม่ ให้เป็นผลงานของตัวเองเป็นสำคัญ ความเจริญที่ควรจะมีบังเกิดต่อเนื่องกันอย่างมั่นคงตามลำดับก็หยุดซังกลับปรากฏเป็นความล่าช้า และเป็นปัญหามากประการ เพราะงานที่ทำใหม่ประสานกับของเดิมไม่ได้สนิท ต้องเริ่มต้นใหม่อยู่ตลอดเวลา. ที่ถูกต้องจะเข้าใจว่า การสร้างสรรค์ความก้าวหน้านั้นต้องเริ่มที่การศึกษาของเดิมก่อน. เมื่อทราบชัดถึงส่วนดีส่วนเสียแล้ว จึงรักษาส่วนที่ดีเจริญที่มีอยู่ให้คงไว้ แล้วพยายามสร้างและเสริมให้มั่นคงและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปด้วยหลักวิชาและความคิดพิจารณา อันประกอบด้วยเหตุผลความรอบคอบ ตามความเหมาะสมตามกำลังความสามารถและกำลังเศรษฐกิจของเรา. การงานทุกอย่างในบ้านเมืองจึงจะเจริญก้าวหน้าได้ไม่สะดุดติดขัด. หากไม่ จะทำให้สิ้นเปลืองทั้งกำลังงานกำลังสมอง และเงินทองไปอย่างน่าเสียดาย โดยไม่มีโอกาสจะกู้กลับคืนได้. โอกาสนี้จึงใคร่จะขอให้บัณฑิตคิดไตร่ตรองให้เห็นซึ่ง และตั้งใจพยายามประสานร่างกายแรงปัญญา กันทำงานสร้างสรรค์ให้ถูกวิธี เชื่อว่าจะลดงาน ลดปัญหา ลดความหมดเปลืองลงได้มาก ทั้งจะช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปได้อย่างราบรื่นและรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วย.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งโรจน์ในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วถ้วนกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะบุคคลต่าง ๆ เข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญรัตนาภรณ์

ณ ศาลาบุหลัน ทักซิณราชนิเวศน์

วันเสาร์ที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสที่ได้มอบเหรียญรัตนาภรณ์ในคราวนี้ ที่จะขอใจท่านทั้งหลายที่ได้ร่วมมือร่วมงานกัน เพื่อให้การมาพำนักอยู่ ณ ภาคใต้ครั้งนี้ได้เป็นประโยชน์และเป็นผลสำเร็จอย่างดี

ขอตั้งข้อสังเกตว่า ท่านทั้งหลายก็มาจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วย แต่ก็ได้ปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง ทำให้งานของส่วนรวมได้ลุล่วงโดยดี คือมีความสามารถที่จะทำให้งานพัฒนาให้ประชาชนในภาคนี้มีความก้าวหน้าอย่างดี แต่ละคนก็มีหน้าที่แตกต่างกัน ไม่ใช่จะมีหน้าที่ที่จะเหมือนกันโดยตรง แต่เป็นการแสดงว่าการงานทุกอย่างจะต้องมีความสอดคล้องกัน ถึงจะทำให้งานของส่วนรวมและงานของส่วนตัวได้ก้าวหน้าได้สมประสงค์ เพราะว่าความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลในภาคไหนก็ตามของประเทศ ย่อมจะต้องประกอบด้วยปัจจัยทุกอย่างที่เข้ามาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิต ยกตัวอย่างว่าแต่ละคนก็ย่อมต้องมีอาหารใส่ท้อง มีที่อยู่อาศัย ล้วนแต่ต้องมีที่ที่จะป้องกันตัวไม่ให้เกิดอันตราย สำหรับบุคคลนั้นทุกคนต้องได้รับความสะดวกและความก้าวหน้าทุกคนเหมือนกัน แต่ว่าวิชาการตามที่เราทราบ คือแบ่งเป็นหลายส่วนในด้านต่าง ๆ ของวิชาการนั้นเหมือนว่าไม่สอดคล้องกัน แต่ว่าเมื่อแต่ละคนต้องใช้วิชาการทุกอย่างเพื่อให้ชีวิตมีความมั่นคงผาสุกได้ ก็จะต้องอาศัยทุกวิชาการ หมายความว่าจะต้องอาศัยทุกหน่วยงานที่อยู่ ที่ท่านทั้งหลายเท่ากับเป็นผู้แทน สำหรับให้สามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้ การที่ไปในส่วนไหนของประเทศก็ตาม ข้าพเจ้าก็ได้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้สอดคล้องความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดี เพราะถ้าหากว่าความเป็นอยู่ของประชาชนในส่วใดของประเทศมีความบกพร่อง ก็ทำให้ประเทศชาติเป็นส่วนรวมเสียหายไปได้ อ่อนแอลงไปได้ ฉะนั้นจึงได้มาอยู่ในภาคต่าง ๆ ของประเทศเป็นเวลาทีละเดือน สองเดือน เพื่อที่จะสอดคล้องดูแลและช่วยกันสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองของภาคนั้น ๆ การที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยกันเป็นพิเศษในคราวที่ไปเยือนในท้องที่เหล่านั้น ก็นับว่าท่านทั้งหลายก็ได้ร่วมกันช่วยให้ประเทศชาติมีความก้าวหน้า มีความมั่นคงได้

นอกจากนั้น งานที่ท่านทำทุกคนก็มีงานประจำที่จะต้องทำอยู่ ถ้าแต่ละคนทำงานประจำของแต่ละคนอย่างดี อย่างรอบคอบ อย่างขยันหมั่นเพียร ก็ย่อมทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างมีความก้าวหน้ามีความได้เหมือนกัน ฉะนั้น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ก็ต้องถือโอกาสนี้จะขอใจท่านทั้งหลายที่ได้ปฏิบัติงานเป็นประจำอย่างดี ด้วยความเสียสละ ด้วยความเข้มแข็ง และด้วยความตั้งใจแท้จริง เพื่อที่จะให้งานของแต่ละคนลุล่วงไปด้วยดี อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะว่าแต่ละคนทำงานของตนอย่างดีแล้ว ประมวลเข้ามาก็เป็นงานที่มีประสิทธิภาพของส่วนรวม ทำให้ประชาชนของแต่ละท้องถิ่น และทุกท้องถิ่นซึ่งประกอบเป็นประเทศได้ก้าวหน้าไปด้วยดี ทำให้ประเทศชาติของเราอยู่เย็นเป็นสุขได้ มีความปลอดภัยได้ แม้จะมีสถานการณ์ทั่วโลกที่ผันผวนอยู่อย่างมาก แต่ว่าประเทศไทยก็ยังอยู่ด้วยดี ความลับของความอยู่ดีของประเทศไทยก็อยู่ที่ตรงนี้ เพราะว่าทุกคนได้ช่วยกันทำ แม้จะมีความขัดแย้งอะไรบ้าง ก็ถือว่าเป็นของธรรมดา และไม่ถือว่าเป็นของสำคัญ การร่วมมือกันสำคัญกว่า ฉะนั้นในโอกาสนี้ ก็ขอขอใจทุกคนที่ปฏิบัติงานทั้งงานประจำของตน และงานพิเศษที่พึงทำได้ เพื่อการนี้คือความอยู่ดีกินดีของประชาชน และความมั่นคงของประเทศชาติ

ก็ขอให้ทุกคนสามารถที่จะปฏิบัติงานของตนให้ดี มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญาที่พร้อมสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติงานได้ลุล่วงโดยปลอดภัย โดยมีประสิทธิภาพ ขอให้สิ่งใดที่ประสงค์ สิ่งใดที่ทำ มีผลสำเร็จด้วยดีทุกคน ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองเรื่องทั่วกันทุกคน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ
แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ
และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสามเหล่าทัพอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุกคน ๆ คน.

ตามที่รายงานให้ทราบ หลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรและสถาบันการศึกษาของสามเหล่าทัพ มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะอำนวยความรู้ชั้นสูงในด้านการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ ให้แก่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของหน่วยราชการต่าง ๆ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน เพื่อให้มีความรอบรู้กว้างขวาง มีแนวความคิดเห็น สอดคล้องกันในนโยบายและกระบวนการบริหารและพัฒนาประเทศ ทั้งให้สามารถปฏิบัติงานประสานกันได้ทุก ๆ ฝ่าย ให้งานส่วนรวมของชาติดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความมั่นคงพัฒนาของบ้านเมือง. ผู้ที่ผ่านหลักสูตร การศึกษาพิเศษแล้ว จึงจัดว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถชัดเจน ทั้งในหลักวิชาและในการปฏิบัติการณ์ร่วมกัน.

การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ ด้วยความรู้ความสามารถระดับนี้ ย่อมมีประสิทธิภาพสูงมาก อาจบันดาลผลเลิศได้ในทุกกรณี. ท่านทั้งหลายควรอย่างยิ่ง ที่จะตั้งตัวตั้งใจให้เที่ยงตรงเหนียวแน่นอยู่ในความ สุจริตบริสุทธิ์ใจ ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานของแต่ละคน และทุกคน โดยเต็มความสามารถ และโดยความ ถูกต้องเป็นธรรม เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ คือความเจริญวัฒนาและความก้าวหน้าผาสุก ให้บังเกิดแก่ประชาชน อย่างแท้จริง. ก็จะไม่เท่ากับเป็นการปกป้องและธำรงรักษาความมั่นคงของชาติและราชอาณาจักรไว้อย่างดีที่ สุด.

ขออวยพรให้ทุกคนมีความกล้าหาญเข้มแข็ง และเฉลียวฉลาดหนักแน่น ทั้งในความคิดจิตใจและการ กระทำทุกสิ่ง เพื่อสามารถปกป้องคุ้มครองประเทศชาติไทยให้ดำรงมั่นอยู่ตลอดไปด้วยความเป็นอิสระและ ความเจริญ และขอให้ประสบความสุข ความสำเร็จ ความสวัสดิ์ตั้งทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าในโอกาสนี้ และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของสถาบันขยายตัวก้าวหน้ามาได้ด้วยดีตามความมุ่งหมาย สามารถอำนวยประโยชน์ทางวิชาการและเทคโนโลยีแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ได้อย่างกว้างขวาง.

ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

ในคราวที่มาชมงาน “พระจอมเกล้าลาดกระบังสัมพันธ์ ๒๖” เมื่อเดือนมิถุนายน ข้าพเจ้าได้เห็นว่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพยายามสนับสนุนส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยทางวิชาการทุกแขนงอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์พร้อมทั้งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้นำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องพอเหมาะพอดีแก่ความต้องการแก่ฐานะเศรษฐกิจ และสภาวะของบ้านเมืองนั้น ประสพผลที่น่าพอใจอย่างยิ่ง. นอกจากนี้สถาบันยังมุ่งฝึกฝนกวัดขันให้นิสิตทุกคนมีความกระตือรือร้นขวนขวายในการทำงาน มีความสามารถจัดเจนในการลงมือปฏิบัติ และสำเหนียกตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อส่วนรวม ด้วยอีกประการหนึ่ง ผู้สำเร็จจากสถาบันนี้แล้ว จึงจัดว่าเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานทางวิชาการทางความสามารถและความรับผิดชอบเพียบพร้อมเหมาะสมอย่างยิ่ง ที่จะรับภาระในการพัฒนาและสร้างสรรค์จรโลงความเจริญมั่นคงของบ้านเมืองต่อไป. บัณฑิตทั้งหลายควรจะถือเป็นเกียรติ และเป็นกำลังใจ กระตุ้นเตือนให้ตั้งใจพยายามทำกิจการงานอันจะมีมาโดยเต็มกำลังความรู้ความสามารถ ด้วยความอุตสาหะวิริยะ ด้วยความริเริ่ม และด้วยความคิดค้นอย่างชาญฉลาดให้สมกับที่มีคุณสมบัติพร้อมอยู่ในตัว. ชาตไทยของเราจักได้จำเริญวัฒนาไปในโลกได้อย่างมั่นคงปลอดภัยและอย่างเต็มภาคภูมิ.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสพความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานและขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิโดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๗

วัยเด็กเป็นวัยเริ่มต้น เป็นวัยเตรียมตัวเพื่อสร้างความเจริญมั่นคงในชีวิต. เด็ก ๆ จึงควรริบชวนขวนขวายศึกษา จักได้มีความฉลาดรอบรู้ ว่าอะไรคือความดี และอะไรคือความเลื่อมเสีย เพื่อสามารถเลือกเพื่อนหยิบยกเอาแต่สิ่งที่ดีที่งามขึ้นมาประพฤติปฏิบัติ ให้เป็นทางนำชีวิตของตนไปสู่ความสุขความเจริญได้โดยถูกต้องและสมบูรณ์.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๖

พระราชดำรัส

พระราชทานในงานวันโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฯ

ณ โรงแรมไฮแอท เซ็นทรัลพลาซ่า

วันเสาร์ ที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๖

วันนี้เป็นรายการของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน แต่ก็มาเลี้ยงแบบฝรั่งจึงไม่ทราบว่าที่จะให้พูดนี้ จะพูดให้แบบฝรั่งหรือแบบไทย แต่ต้องขอเข้าใจว่าจะเป็นค่อนข้างแบบฝรั่ง เพราะอาหารก็ฝรั่ง ก็ขอให้ได้นั่งลงไปเพิ่มเติม เพราะจะได้สะดวกกว่า ทำตามธรรมเนียมของฝรั่ง

ที่บอกว่าสับสนเพราะว่า ถ้าเป็นแบบของฝรั่ง เวลามีการเลี้ยงเช่นนี้จะต้องมีสุนทรพจน์ คือว่าโดยมากคนมานั่งกินเลี้ยงก็เพื่อประสงค์อะไรอย่างหนึ่ง โดยมากก็ประสงค์ที่จะมาฟังสุนทรพจน์ ซึ่งเขาทำกันแพร่หลายในต่างประเทศ แต่คราวนี้สำหรับในงานเลี้ยงของโครงการ ก็ได้แจ้งจุดประสงค์ คือ อาจารย์สำเภาได้แจ้งจุดประสงค์ในข้อสื่่วมาสำหรับอันนี้แปลนะ แปลความของอาจารย์สำเภาว่ามาสำหรับมาแลกเปลี่ยนโครงการว่าดำเนินมาถึง ๑๕ ปี และได้มีผลดี คือดูผลงานที่เราได้ทำมาถึง ๑๕ ปีแล้ว และมีผลงานที่ได้ออกไปนับเป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน และผู้ที่ไม่ใช่เยาวชนด้วย ได้มีความรู้ ได้รับสิ่งที่ตัวไม่รู้หลายอย่าง บางทีก็นึกว่ารู้แล้ว ไปเปิดสารานุกรมก็ได้ความรู้เพิ่มเติม ฉะนั้น จุดประสงค์ของการจัดงานนี้ก็จะมีที่จะมาแลกเปลี่ยนว่างานดี งานมีประโยชน์ และข้อที่สอง ที่จัดงานนี้ก็เพื่อที่จะมารับหรือรับรู้ว่ามีผู้บริจาคในการนี้ เพื่อสนับสนุนงานสร้างสารานุกรม ฉะนั้นก็สรุปว่างานนี้มีจุดประสงค์ ๒ อย่าง แต่มานึก ๆ ดูก็มีจุดประสงค์เพิ่มขึ้นอีกบางอย่าง เพราะตามที่อาจารย์สำเภาได้รายงานว่าจะไปเจอที่ว่ามีที่ปรึกษาพิเศษ คือสมเด็จพระเทพ ฯ มาเป็นที่ปรึกษาพิเศษ ก็เลยได้ปรึกษาท่านที่ปรึกษาพิเศษของโครงการว่า ถ้าเขาขอให้มีสุนทรพจน์ควรจะทำอะไร ท่านที่ปรึกษาก็ได้ให้คำปรึกษาว่า ควรที่จะบอกว่าโครงการนี้มีประโยชน์มาก แล้วก็มีคนชม คือชาวต่างประเทศก็มาชม บอกว่าโครงการนี้ไม่มีในโลก แบบนี้ที่ทำงานกันอย่างอุตสาหแต่ไม่เอาสตางค์ ถ้าเอาสตางค์อย่างที่เขาเมื่อกี้ก็เอามาสำหรับกิจการโดยตรง ไม่มีรั่วไหล ฉะนั้น สิ่งหนึ่งที่เราควรชื่นชมมาก ก็คือการที่เราทำสิ่งหนึ่งที่พิเศษที่ไม่เหมือนที่ไหนในโลก จึงสมชื่อที่ว่าเป็นโครงการสารานุกรมไทยเพราะว่าเป็นแบบไทย

การเลี้ยงวันนี้ก็ว่าได้ว่าเป็นเลี้ยงแบบไทย ที่ว่าเลี้ยงแบบไทยนี้เห็นได้ชัดเพราะว่าโดยมากเวลาเลี้ยงกันในต่างประเทศ ที่ไหนก็ตาม เวลาที่มีการเลี้ยงนะ มีเสียงดังโง่งง ๆ ตลอดเวลา จนกระทั่งถึงเวลาสมัครก็ไม่ได้ยินดนตรี อย่างเมื่อตะกี้มีดนตรีก็ฟังดนตรีได้ยิน แต่น่าจะงุนงงหน่อยว่าตอนต้นทำไม อาจจะเพราะว่ากล่อมอย่างดีมากเกินไปทำให้ง่วง เลยไม่มีใครรับรู้ว่ามีดนตรี เวลาขึ้นมาเป็นเพลง “สายฝน” จบแล้ว ก็เกิดตบมือขึ้นมา อันนี้

ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเพลงนั้นเพราะ หรือร้องดี หรือเสียงดัง หรืออะไร ทำให้มีการตบมือเป็นความชื่นชมในเพลงนั้น แต่เดาเอาว่าเพราะว่าดีใจที่ฝนตก ถ้าฝนไม่ตกน้ำก็เน่า ถ้าน้ำเน่าก็ไม่ถูกสุขลักษณะ ถ้าฝนลงมาอย่างน้อยมีน้ำใหม่ มาช่วยให้บรรเทาความเดือดร้อน อันนี้ก็ดีความเอาอีก ไม่ทราบว่าคุณต้องหรือไม่ถูกต้อง จึงมีการตบมือ ต่อจากนั้น เมื่อตบมือเพลงหนึ่งแล้วก็ต้องตบมือต่อไป หากว่าตบมือต่อไปแล้ว เมื่ออาหารตกลงไปแล้ว ก็คงรู้สึกเกิดวังงขึ้นมา คนตรีเสียงดังเท่าไร ๆ ก็ไม่เห็นตบมือ หรือลืม หรือยังไม่ทราบ อาจจะสบายหรือเพลงมันเพราะก็เลยทำให้ หลับ เลยไม่ตบมือ คุณวีรัชชัชก็จะน้อยใจ แต่ว่าทีหลังก็มีการตบมือเป็นการชื่นชมก็คงพอใจแล้ว

ก็เป็นอันว่าวันนี้ได้มาเห็นสิ่งที่แปลก แปลกประหลาด คือว่าสำหรับเรา เราเข้าใจกันดี เพราะว่าเวลาเรา อยู่ด้วยกัน แล้วก็เลี้ยงกัน คนไทยโดยมากก็ไม่ถือว่าต้องมีมหรสพ เพราะว่าโดยมากก็ตัวเองเป็นมหรสพ เวลา มาสังสรรค์กัน มาในงานทุกคนจะต้องมีบทบาททั้งชาวบ้านชาวณา เวลาเขาเก็บเกี่ยวแล้ว เขาก็มีการละเล่น มีการ ชุมนุมกัน คนสมัยใหม่ตำหนิติเตียนว่าคนไทยนี้ฟุ่มเฟือย อย่างเช่น เวลาเก็บเกี่ยวเสร็จแล้วก็มีการมาชุมนุมกัน มาเล่นสนุกสนาน เขาว่าฟุ่มเฟือย หรือเวลาบวชนาคึกทำอย่างเอิกเกริก มาเลี้ยงกันใหญ่ หรือในงานอื่น ๆ ตั้งแต่ เกิดจนกระทั่งถึงงานแต่งงานจนกระทั่งมีลูกมีเต้า จนกระทั่งตาย ก็ต้องมีงานเอิกเกริกทุกครั้ง ซึ่งเขาบอกว่า ฟุ่มเฟือย แต่แท้จริง ถ้าว่าไปก็ไม่ฟุ่มเฟือย เพราะว่าแต่ละคนที่มาในงานถ้าเป็นไทยแท้หรือตามประเพณีแท้ก็มาช่วย คนละไม้ละมือ ไม่ได้ฟุ่มเฟือยมาก เพราะว่าอาหารก็นำมา แล้วการแสดงมหรสพต่าง ๆ ก็ทำกันเอง มิได้ต้อง สิ้นเปลืองแต่ประการใด อันนี้โดยมากคนก็ไม่นึก เพราะสมัยใหม่ คนสมัยใหม่เวลาจัดงานก็จะต้องฟุ่มเฟือยก็ต้อง เข้าที่ จะต้องมีการแสดงที่จะต้องเสียทรัพย์มากมาย แต่ถ้าทำแบบไทยเดิมของเราดัดแปลงเล็กน้อยสำหรับให้เข้ากับ สภาพของสมัยนี้ สิ่งของในสมัยนี้ คืออุปกรณ์อะไรต่าง ๆ หรือสถานการณ์ ดัดแปลงเล็กน้อยแต่ทำแบบไทย ก็จะทำให้สามารถที่จะดำรงเป็นความเป็นไทยได้ ที่พูดย้ำในเรื่องความเป็นไทยนี้ ก็ไม่ใช่เรื่องว่าจะต้องแสดงว่ารักชาติ หรือหวงแหนชาติ เท่านั้นเอง แต่จะต้องเห็นว่าความเป็นอยู่ของเรา เรามีของที่ดี ๆ ถ้าไปล้มเสียก็เป็นความ น่าเสียดาย และยิ่งกว่าสิ่งที่ยิ่งกว่าน่าเสียดาย คือจะเป็นความหายนะของเรา เราอยู่ได้ก็เพราะว่าเรามีความคิด และสิ่งที่สำคัญที่สุดอย่างที่พูดถึงงานรื่นเริง แต่ละคนก็มีส่วน แต่ละคนช่วยกัน ถ้าพูดแบบโอวาทก็เป็นว่ามีสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน แต่ถ้าพูดธรรมดาที่หมายความว่าคนไทยนี้รักกัน มีเมตตากัน ฉะนั้น เมื่อมาในงานนี้เป็นการณ์ฉลองโครงการสาธารณูปการไทยสำหรับเยาวชน คำว่า “ไทย” ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ

คราวนี้มาถึงเยาวชน คำว่า “เยาวชน” เยาวชนก็มีเยาวชนสองคนที่อยู่ข้างซ้ายและอยู่ข้างขวานี้ ก็เริ่มท่านที่อยู่ข้างขวานี้ ท่านก็เคยเป็นเยาวชนแล้วก็เข้ารับราชการ ตามที่อาจารย์ระวีได้รายงานไว้ว่า เข้ารับราชการวันที่ ๒ เมษายน อันเป็นวันที่เยาวชนที่อยู่ข้างซ้ายได้เริ่มรับราชการเหมือนกัน คือหมายความว่าเกิดวันที่ ๒ เมษายน ก็หมายความว่าเยาวชนสองท่านนี้มีอะไรที่เหมือนกัน ที่คล้ายคลึงกัน จึงได้มาเป็นประธานท่านหนึ่ง มาเป็นที่ปรึกษาพิเศษท่านหนึ่ง ฉะนั้น วันนี้ก็เริ่มด้วยท่านเจ้าคุณศัลวิธาน ซึ่งได้มีการสดุดีมาแล้ว ซึ่งทุกคำในคำสดุดีนั้นเราควรจะฟังเอาไว้แล้วก็ถือว่ามีความสำคัญ เพราะว่าชีวิตท่านเป็นประโยชน์มาตลอด จนถึงแม้เมื่อคำวันนี้ท่านก็มาทำหน้าที่สมุหพระราชมณฑลเชียร เวลา ๑๘ นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาได้รับทูตานุทูตต่างประเทศมาถวายพระราชสาส์น ก็ได้มาทำหน้าที่สมุหพระราชมณฑลเชียรนำทูตเข้ามา ถามว่าท่านเหนื่อยหรือเปล่า ท่านบอกนิดหน่อย หมายความว่าท่านตั้งใจทำงานอย่างดีที่สุด แม้จะเป็นผู้ที่มีอายุถึง ๙๓ ปี เป็นตัวอย่างสำหรับพวกเราทุกคนซึ่งมีอายุน้อยกว่าท่านว่างานจะหนักจะเบาแค่ไหน เราต้องทำด้วยความตั้งใจ ด้วยความขยันหมั่นเพียร ด้วยความแน่วแน่แม้จะอายุมากบอกว่าแก่แล้ว เมื่อยหรือเหนื่อยเราก็ต้องทำ ฉะนั้น การที่ได้สดุดีท่านว่าเป็นตัวอย่าง ก็ขอให้รับเป็นตัวอย่างจริงๆ ไม่ใช่พูดแต่ปาก การที่ท่านอุตสาหะทำหน้าที่ทุกทาง ทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในด้านพิธีการ ทั้งในด้านเป็นอาจารย์ ท่านได้ทำครบถ้วนและยังคงทำต่อไปอีก ถามท่านว่ายังทำต่อไปไม่เลิกหรืองานนี้ ท่านบอกว่าไหว ทำได้ ท่านไหวเราก็ต้องไหวเหมือนกัน ฉะนั้น สำหรับท่านเราก็ ได้สดุดีท่านและยกย่องท่านเพื่อใคร ก็เพื่อพวกเรา ให้พวกเราสามารถที่จะทำหน้าที่งานการให้ดีที่สุด

คราวนี้มาถึงเยาวชนที่อยู่ข้างซ้าย มีความสำคัญไม่ใช่เพราะว่าเป็นลูก แต่มีความสำคัญเพราะว่าเป็นตัวตั้งตัวตัวอย่างหนึ่ง คนหนึ่ง ของการสร้างโครงการสาธารณุกรมสำหรับเยาวชน ซึ่งในระยะนั้นเข้าใจว่าไม่ค่อยรู้เรื่องนัก แต่ว่าเป็นคน ๆ หนึ่งที่ทำให้เกิดความคิดของการสร้างสาธารณุกรมในรูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คือมีขั้นความรู้ในวิชาการแต่ละวิชา ๓ ชั้น ชั้นหนึ่ง ที่เป็นตัวหนังสือตัวโต ๆ เหมือนตัวโต ๆ ที่บนสุจิตร์นี้ว่าโครงการสาธารณุกรมไทยสำหรับเยาวชน คนที่สายตาไม่ค่อยดีจะได้ อ่านได้ หรืออีกอย่างหนึ่งสำหรับผู้ที่กำลังเรียนการอ่าน ก็หมายความว่าเด็ก ๆ ที่ยังเพิ่งเริ่มอ่านก็จะได้อ่านได้สะดวก ดังนั้นสำหรับในสาธารณุกรมก็จะเห็นว่ามิตัวหนังสือตัวโต ๆ แล้วก็อ่านง่าย ๆ สำหรับเด็ก ๆ ที่เริ่มอ่านหนังสือ ก็เป็นการทำให้เด็กที่ขี้เกียจเรียนได้เกิดมานะอดทนในการเรียน เพราะว่าเกิดเห็น

อะไรๆ ที่แปลก มีรูปสวยๆ แล้วก็มีความน่ารักตัวโตๆ พออ่านได้ ชั้นที่สอง ก็ตัวหนังสือเล็กลงไปหน่อย แล้วข้อความก็จะยากขึ้นนิดหน่อยก็สำหรับเด็กที่มีความสามารถที่จะอ่านได้ดีขึ้น หรือสำหรับคนที่มีสายตาที่พอดีขึ้น หน่อยไม่ใช่สายตาที่ดูอะไรแล้วพรวด เหมือนตัวหนังสือที่มีบนปกของสุจิตร์ที่มีคำว่า โดยพระราชประสงค์ใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วก็ชั้นที่สาม ก็มีตัวหนังสือตัวเล็ก ๆ และเป็นวิชาการที่ละเอียดสำหรับผู้ที่มีสายตาที่ ดีหรือใส่แว่นตาที่เหมาะสม บอกไม่ได้ว่าเขียนอะไรเพราะอ่านไม่ออก เพราะว่าตัวเล็กเกินไปเลยไม่อ่านว่าตรงไหน แต่หมายความว่าที่ ๆ เป็นข้อความที่อยู่ข้างในเป็น ๓ ชั้นอย่างนี้ ก็เป็น ๓ ชั้นอายุ สำหรับตัวโต ๆ นั้น เด็กอายุถึง ประมาณ ๑๐ ขวบ ๑๑ ขวบ ก็จะอ่านได้ ซึ่งในขณะนั้นเมื่อ ๑๕ ปี ลูกสาวคนเล็กก็อายุขนาด ๑๑ ขวบ สำหรับ ตัวหนังสือที่เป็นกลาง ๆ หรือตัวเล็กกว่าหน่อยวิซามากขึ้น ก็สามารถที่จะให้เด็กโตขึ้น อายุ ๑๓ - ๑๔ ได้ อ่านได้ ก็คือลูกสาวคนรองขึ้นมา สำหรับวิชาที่สูงขึ้นไป ก็สำหรับผู้ที่มีอายุมากขึ้น คืออายุ ๑๖ - ๑๗ ในขณะนั้นลูกทั้ง ๔ คน มีอายุลดหลั่นกันเป็นลำดับขนาดนั้น จึงทำให้เกิดความคิดว่า ถ้าเราทำสำเร็จโครงการนี้จะประโยชน์ สำหรับลูก อันนี้เป็นประโยชน์ส่วนตัวของโครงการ เพราะว่าเริ่มมาเมื่อ ๑๕ ปี ถ้าเสร็จภายใน ๒ ปี ก็จะเป็น ประโยชน์ เพราะว่าลูกคนโตอ่านหนังสือแล้วจะสอนลูกคนถัดมาได้ ลูกคนถัดมาก็จะสอนลูกขนาดน้องที่เล็ก ๆ ได้

ฉะนั้น เริ่มต้นของโครงการสารานุกรมเพื่อเยาวชนนี้ก็ขึ้นมาจากประโยชน์ส่วนตัว หรือประสบการณ์ส่วนตัว ที่จะให้ลูกได้มีหนังสือที่จะเป็นประโยชน์ แต่ว่าโดยที่โครงการนี้ทำแล้วใช้เวลานานกว่าที่คาดคิด เลยทำให้ผู้ที่ ควรจะได้รับประโยชน์ในตัวหนังสือตัวโต ๆ หรือตัวบราห์ม กลับต้องมาอ่านตัวหนังสือตัวเล็ก ๆ และเป็นผู้ที่ต้องให้ คำปรึกษากับกรรมการที่สร้างสารานุกรม ก็ขอรับรองว่าคงเป็นที่ปรึกษาที่มีคุณภาพ เพราะว่าตะก็ปรึกษาก็ได้ คำปรึกษาที่ดี ที่เป็นประโยชน์ ทำให้สามารถที่จะพูด แล้วก็ถึงถามเขาว่า ในกำหนดการ ก็เพิ่งได้เห็นกำหนดการว่า จะต้องมีการพูดการกล่าว ก็ถามว่าควรจะมีสุนทรพจน์หรือเปล่า ก็ได้คำตอบว่าควรจะมีสุนทรพจน์ จึงกล่าวกับ ท่านทั้งหลายอย่างนี้ ซึ่งท่านทั้งหลายผู้ที่ได้บริจาคเงินสำหรับสนับสนุนโครงการนี้ มาในงานเลี้ยงนี้ ก็จะต้องได้ คำตอบแทน คือได้อาหารอย่างหนึ่ง แล้วก็ได้มหรสพ ได้ฟังดนตรี แล้วก็ตามแบบฝรั่งก็ต้องมาฟังสุนทรพจน์ ที่นี้ท่านผู้ที่บริจาคก็ได้ไปแล้วทั้งอาหาร ทั้งดนตรี ทั้งสุนทรพจน์ ส่วนท่านผู้ที่เป็นนักวิชาการมาในงานนี้ ก็เพื่อมา ปลอบปล้ำในงานของตน ท่านผู้ที่เป็นนักวิชาการนี้ก็หน้าซมมาก เพราะว่าได้อุทิศทุ่มเทเวลาของตัวเอง และอาจจะ

กำลังกายของตัวด้วย นอกจากกำลังความคิด แม้จะกำลังทรัพย์ก็ทุ่มเทเหมือนกัน ตามธรรมดาผู้ที่ทำอะไรก็หวังประโยชน์หวังตอบแทน ท่านผู้ที่เป็นนักวิชาการในโครงการนี้ไม่มีสักคนที่หวังตอบแทน อันนี้ที่ทำให้คนที่ไม่รู้จักพวกเราจน นึกว่าใครล่ะที่จะทำงานฟรี ๆ ไม่มีใคร แต่ก็ปรากฏมาแล้วว่าทำงานด้วยความเข้มแข็ง ตั้งใจเพื่อที่จะให้ความคิดของโครงการสาธารณุกรรมได้บรรลุผล และไม่ใช่ว่านี้ เป็นการที่จะทำให้อนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสมีหนังสือที่จะขัดเกลาจิตใจเขา เสริมสร้างวิชาการของเขา ให้เป็นคนที่มีความสามารถ มีความดี สามารถที่จะก่อตั้งหรือรักษาสังคม รักษาความเป็นไทยของเราได้ตลอดไป

ขอเล่าถึงความรู้สึกที่มีตอนหนึ่ง เวลาไปแจกปริญญา คราวที่แล้วก็เป็นของสถาบันเทคนิคพระจอมเกล้า หนึ่ง ๆ หนึ่ง ๆ แจกปริญญา คิด ๆ อยู่ว่าผู้ที่นั่งอยู่ข้างล่างที่ขึ้นมารับปริญญานี้เด็ก ๆ กว่าเราทั้งนั้น แม้จะอาจารย์มากหลายคนส่วนใหญ่ก็เด็ก ๆ กว่าเราทั้งนั้น เราก็อายุมากขึ้น แล้วเราก็อยู่ค่าฟ้าไม่ได้ พวกที่มารับปริญญาหรือผู้ที่อายุน้อยกว่าเราก็ต้องรับมรดก รับสิ่งที่มีอยู่ในประเทศเดี๋ยวนี้ แล้วก็รักษาไว้ และเสริมสร้างต่อไป ความจริงเราทำหน้าที่แล้ว สร้างขึ้นมาแล้ว ก็เป็นเรื่องของอนุชนรุ่นหลังที่จะรักษา แต่ถ้าไม่มีอุปการะ หรือไม่ได้ฝึกฝนอบรม ไม่ได้ขัดเกลา เขาจะรับหน้าที่เหล่านี้ไม่ได้ ถ้ารับหน้าที่เหล่านี้ไม่ได้ ทั้งวิชาการ ทั้งคุณธรรม ไม่มี คนอื่นที่อาจจะมีความเฉลียวฉลาดมาก ก็อาจจะมาสวมรอยเอาไปจากผู้ที่เราควรจะได้รับ แล้วก็จะเป็นสิ่งที่น่าเสียดายที่สุด เพราะว่าเราได้สร้าง เราคือประชาชนในเมืองไทยที่ได้มีอายุมากในปัจจุบัน หรือที่ล่วงลับไปแล้ว ได้สร้างขึ้นมาให้ถ่ายทอดไปถึงอนาคตต่อไป อนุชนรุ่นหลังก็ต้องถ่ายทอดบ้าง ฉะนั้น โครงการสาธารณุกรรมนี้ก็ใช่ว่าเป็นอย่างหนึ่งสำหรับให้สามารถถ่ายทอดความรู้ นอกจากความรู้ก็วัฒนธรรมและคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้ที่จะมาภายหลัง ถึงว่างานนี้ดูจะเป็นงานที่แปลกที่ว่าทำไม ๑๕ ปีแล้วยังทำต่อ แล้วที่บอกว่าเดิมจะทำ ๑๒ เล่ม เดียวนี้ก็เห็นว่าจะต้องทำมากกว่า ความจริงนั้นอาจารย์สำเภาไม่ได้บอก เดิมกะไว้ให้มี ๔ เล่มเท่านั้นเอง แต่ว่าเมื่อถึง ๔ เล่มแล้วไม่พอต้องมีมากขึ้น ๆ ฉะนั้นเดี๋ยวนี้จะพูดกันได้ว่า ถ้าเราคิดจะทำก็คงไม่จำกัดจำนวนเล่ม คงจะไปเรื่อยถ้าไม่เบื่อ ถ้าผู้สร้างสาธารณุกรรมนี้ไม่เบื่อในงาน แต่เข้าใจว่าไม่เบื่อ เพราะว่าแสดงมาแล้ว พิสูจน์มาแล้วว่ายังคงมีความกระตือรือร้นมากเท่ากับตอนต้น หรือจะมากกว่าตอนต้นด้วยซ้ำ แล้วเมื่อได้มาประมวลความสำเร็จที่มีมาถึงบัดนี้ก็คงต้องมีกำลังใจได้ว่าต่อไป ทำต่อไปจะมีประโยชน์ยิ่ง ๆ ต่อไป และข้อสำคัญเราทำแบบของเรามีได้ทำตามแบบ

ของที่ไหน เราอาจจะไปดูว่าในต่างประเทศเขามีสารานุกรมสำหรับเยาวชนแบบไหน มีมากหลาย ๆ ชนิด แล้วก็เราเอามาเป็นตัวอย่างได้ แต่ของเราเอาจากตัวอย่างบ้าง และมาดัดแปลงบ้าง ซึ่งก็ได้ผลดีแล้วเป็นที่นิยมของเยาวชนไทย ในโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้รับสารานุกรมนี้ก็เห็นว่าแย่งกันอ่าน แย่งกันดู สนใจจริง ๆ แต่ไม่ใช่ว่าแย่งกันอย่างป่าเถื่อน แย่งกันอย่างดี ทะนุถนอม คล้ายรู้ว่าหนังสือนี้ถ้าแย่งกันอย่างไม่ทะนุถนอมก็ฉีกขาดเสียประโยชน์ไป หมายความว่า จะบอกได้ว่าโครงการนี้ได้ผลดี ได้ผลดีขึ้นมาด้วยการร่วมมือกันทำ ท่านทั้งหลายผู้ที่เป็นวิทยากรคือเขียน และผู้ที่ขีดเกลา ผู้ที่เรียง ผู้ที่ทำธุรการ ผู้ที่สนับสนุนในทางทรัพย์ เพื่อที่จะให้บรรลุผลได้ก็ต้องเอ่ยถึงผู้ที่พยายามหาทุน คือพวกกรรมการหาทุนซึ่งทำงานอย่างเข้มแข็ง พยายามที่จะให้คนเข้าใจและยินดีบริจาค ฉะนั้นก็สรุปได้ว่างานในวันนี้ก็คงได้ผลดี เพราะว่าได้มาพบกัน แล้วก็ได้เห็นความสำคัญของโครงการ

ที่จริงไม่ได้ตั้งใจที่จะพูดมากมาย เพราะว่าคราวก่อน ๆ นี้ในงานของสโมสรไลออนส์ เขาเชิญไปเลี้ยงครั้งแรกก็ได้พูดถึงโครงการสารานุกรม แล้วได้แจ้งนโยบาย ก็รู้สึกเป็นนโยบายแบบที่บอกไว้ว่าให้พี่สอนน้อง หรือจะเป็นน้ำ หรือพ่อหรือแม่ สอนลูกหลาน อันนี้ก็คือนโยบายตั้งแต่ต้น ครั้งนั้นได้เตรียมรายการพูด ลงทุนไปหาข้อมูลต่าง ๆ จากกระทรวงศึกษาว่ามีเด็กนักเรียนเท่าไร แล้วก็ก็มีโรงเรียนกี่โรงเรียนกี่แห่ง ครูกี่คน ครั้งนั้นลงทุนที่จะค้นคว้าอย่างมากมาย เพื่อที่จะให้ผู้ที่เป็สมาชิกสโมสรไลออนส์ได้เชื่อแล้วก็ช่วยสนับสนุน แต่คราวนี้ขอรับอย่างตรง ๆ ว่าไม่ได้ค้นคว้าอย่างใดเลย ไม่ได้แม้แต่เตรียมสักตัวเดียว เพราะรู้ว่าไม่ต้องมาโฆษณาแล้ว รู้ว่าท่านทั้งหลายที่มา ผู้ที่บริจาคก็ทราบว่าจะบริจาคเพื่ออะไร ผู้ที่ทำงานในด้านวิชาการ ในด้านประชาสัมพันธ์ ในด้านธุรการทุกคนรู้ว่าทำหน้าที่อะไร แล้วก็จุดประสงค์เป็นยังไง ฉะนั้นก็สบายมากที่ทำให้ไม่ต้องเตรียมไม่ต้องปวดหัวในการเตรียม เวลาพูดที่ปวดหัวที่สุดคือตอนเตรียม เตรียมพูด ซึ่งเตรียมไปเตรียมมา ชิดฝาไปมา ลงท้ายจากที่ทำหัวข้อทำบรรทัดเสร็จแล้วเขียนไปสักสามหน้ากระดาษ แล้วก็ชิดฝาไปชิดฝามาเหลือครึ่งหน้ากระดาษ แล้วในที่สุดเขียนไปเขียนมาเหลือ ๓ บรรทัด ก็เคยเหมือนกัน ลงท้ายก็กลุ่มใจว่าจะพูด ๓ บรรทัดเดี่ยวเดี่ยวก็หมด ก็เลยต้องขยายขึ้นไปใหม่ แล้วในที่สุดถ้าคิดดูก็อาจจะประมาณ ๕ หน้ากระดาษ

อันนี้ เป็นประสบการณ์ที่ได้พูดเป็นครั้งแรกต่อหน้าธารกำนัล ที่ในต่างประเทศที่สหรัฐอเมริกา เขาก็มีโต๊ะแบบนี้ ที่เรียกว่าเป็นโต๊ะที่อยู่หัว แล้วก็โต๊ะที่อยู่ข้างล่าง แล้วใครต่อใครก็จ้องดูว่าจะพูดอะไร นั่งอยู่ คนที่อยู่ข้าง

ชายเขาบอกว่าต้องพูดมาก ๆ นะ ไม่ได้ก็เลยบอกเขาว่าเราเตรียมมาสำหรับพูดเพียงประมาณ ๕ นาที ก็บอกไม่ได้ เขาบอกว่าต้องอย่างน้อยที่สุดยี่สิบนาที อย่างนี้เราก็แย่ เพราะเขาบอกว่าท่านคนโน้นคนนี้ ท่านชูการ์โน้นนั้นนะ ท่านมาพูด ๕ ชั่วโมง เรากี่ ๕ ชั่วโมงไม่ไหวแน่ แต่ว่าแม้จะพระเจ้าโบดวงแห่งเบลเยียมท่านมา ท่านก็มาพูดยี่สิบ นาที ก็เลยยอมรับ แต่ไม่ทราบเลยว่าจะทำยังไง เวลาลุกขึ้นมาก็เหงื่อแตกเหมือนกัน เตรียมมา ๕ นาทีนะ มันก็แย่แล้ว ในการเตรียมที่จะพูดเพียง ๕ นาทีนั้นนะ ต้องใช้เวลาเป็นชั่วโมง แต่ตอนนี้เขาบอกว่าจะอย่างน้อยที่สุด ต้องยี่สิบนาที ก็เลยทำอย่างนี้ เอาที่เตรียมมาอ่านสองบรรทัด แล้วจากสองบรรทัดนั้นนะก็ยึดออกไปเท่าที่จะยึดได้ ก็คงยึดได้เป็นแปดบรรทัด ทีหลังเมื่อหมดพุงแล้วก็อ่านอีกสองบรรทัดต่อไป ก็ยึดออกไป ทำไปทำมาอ่านไปอ่านมาถึงจบ นึกว่าแย่แล้ว นี่มันไม่มีอะไรที่จะพูดแล้ว ก็ลุกขึ้น เขาก็อ้อหยาอ้อดี เขาก็ตบมือ เสร็จแล้วนั่งลง คงจะเป็นผู้ให้ความปลอดภัยรักษาความปลอดภัยของอเมริกัน เขาเดินเข้ามาข้างหลังมากกระซิบบอก เก่งมาก สำเร็จแล้ว ดีมาก ดีมาก คือเขาให้กำลังใจ เขาก็เหงื่อแตกเหมือนกัน เราก็อ้อหยาอ้อดี เขาก็ดี เขาก็มาบอก ดีมาก ดีมาก ใช้ได้ ยูสบาย ยูสนะแล้ว ทำให้ตั้งแต่นั้นก็เลยสบายใจขึ้นหน่อย แต่วันนี้ที่พูดในวันนี้เรียกว่าเป็นประวัติการณ์ได้ เพราะว่าที่เตรียมไม่ถึงบรรทัด หรือจะว่าบรรทัดหนึ่งก็ได้ ตัวโต ๆ นี่นะโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน แล้วก็ยึดมาจนถึงนี่ไม่ทราบว่าเป็นกี่นาทีแล้ว ก็ต้องชมตัวเองว่าเก่ง

ก็ขอสรุปอย่างเดียวนะที่วันนี้ปลาบปลื้ม ปลาบปลื้มแทนตัวเอง ปลาบปลื้มแทนผู้ที่ปฏิบัติงาน ก็อย่างที่ข้อสี่ของอาจารย์สำเนา แล้วก็ทั้งปลาบปลื้มที่มีผู้ที่บริจาคสำหรับให้โครงการนี้ดำเนินต่อไปได้ ซึ่งท่านเจ้าคุณศัลวิธานก็เคยมากกระซิบบอกว่าซักจะแย่ ซักจะผิดเคือง แต่เดี๋ยวนี้ก็ต่อไปได้อีก ก็ททความว่าจุดประสงค์สองอย่างของอาจารย์สำเนาภิบรรลุผล แล้วก็จุดประสงค์ที่จะมาขึ้นชมกับท่านเจ้าคุณตามจุดประสงค์ของอาจารย์ระวีก็ได้ผลดี จุดประสงค์ของท่านที่ปรึกษาคือมาที่นี่มีประโยชน์อย่างหนึ่ง คืออาหารดี บอกว่าถ้าไปไหนไม่มีอาหารรู้สึกทำงานนั้นไม่ดี วันนี้มีอาหารดีที่งานนี้ดี นอกจากนั้นก็ฟังดนตรีเรียกฝน หรือฝนเรียกดนตรีไม่ทราบ เพราะว่าต้องขอภัยที่มาซาก็เพราะว่าเล่นมาเป็นเต่า เล่นเร็วไม่ได้ ต้องทิ้งรถมอเตอร์ไซด์ไว้ข้างถนน เพราะว่าถ้ารถมอเตอร์ไซด์นำเล่นต่อไปน่าจะจะต้องเป็นอันตราย ฝนตกหนัก แต่ฝนตกนั้นก็ปลาบปลื้มที่ลงมาล้างน้ำเน่าออกไปได้ แต่ไม่ทราบว่าเอาน้ำฝนออกไปได้อย่างไร ถือว่าน้ำฝนนี่ที่ลงมาแทนน้ำเน่าได้เป็นส่วนหนึ่ง แต่ว่าน้ำฝน

ที่ลงมาจะระบายออกไปก่อนที่จะเนา นี่ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งได้ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสารานุกรม แต่ถ้าพูดไปก็เกี่ยว เหมือนกัน เพราะว่าสารานุกรมนี้มีไว้ไม่ใช่สำหรับสอนเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ แต่ว่ามีไว้สำหรับที่จะให้คน สามารถที่จะเผชิญกับปัญหาใด ๆ ในชีวิต ตอนนี้ก็พูดเหมือนว่าเป็นการพูดเพิ่มเติม คือว่าโครงการการสอนอย่างใด ก็ตาม ต้องสอนให้คนรู้จักเผชิญกับปัญหา ไม่ใช่สอนสำหรับให้มาตอบปัญหาตามคำถาม แต่ว่าต้องตอบปัญหาชีวิต ได้ ฉะนั้น สารานุกรมนี้มุ่งที่จะให้คนเมื่อเห็นปัญหาอะไรสามารถที่จะชักเอาวิชาการทั้งหลายที่มีอยู่มาแก้ปัญหานั้นเป็นเพียงพูดเพราะว่าเกิดความคิดขึ้นมาในบัดนี้ว่า ความรู้ทั้งหลายมันสัมพันธ์กัน แล้วก็เคยพูดแล้วว่า สารานุกรมสำหรับเยาวชนนี้ยังไม่ครบ กว่าจะถึงให้รู้จักโยงเอาวิชาการทั้งหลายที่มีอยู่ในสารานุกรมทุกเล่มให้เข้ามา เป็นอันหนึ่งอันเดียว คือว่าชีวิตนี้เราต้องมีความรู้ทุกอย่างให้พร้อมถึงจะผ่านพ้นอุปสรรคได้ อันนี้มีในคำรายงานตะกี้ ว่าเหมือนว่าจะขอทราบนโยบาย ก็อันนี้แหละนโยบาย ซึ่งก็มั่งแต่ต้นแล้วเหมือนกันว่า ต้องให้ทุกคน ทั้งเยาวชน ทั้งคนแก่ทราบวิชาทั้งหลายต้องโยงกัน และปัญหาทั้งหลายต้องใช้วิชาทุกวิชาโยงกันมาแก้ให้สอดคล้องกัน มิฉะนั้นก็ไม่มีประโยชน์ถ้าเรียนวิชาหรืออ่านวิชาอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วก็ท่องได้ตามตัวหนังสือ ไม่มีประโยชน์เลย ต้องสามารถคิดมาใช้เป็นประโยชน์ แต่เมื่อมาใช้เป็นประโยชน์จะต้องโยงกับวิชาการอื่นได้หมด ครั่งนี้พูดเกินไป พูดมากเกินไป เพราะว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะมาพูดถึงว่าสารานุกรมนี้ควรจะทำอะไรต่อไป

ตอนนี้ ก็ขอสรุปจริง ๆ ว่างานนี้มีผลดี สำเร็จดี ทุกคนที่มีส่วนคือทุกคนที่อยู่ในห้องนี้ควรจะภูมิใจได้ และก็ขอขอบใจทุกคนที่ได้ช่วยกันทำให้งานนี้มีผลสำเร็จ หมายความว่างานเลี้ยงนี้เป็นผลสำเร็จ เพื่อแสดงว่างานใหญ่ ของสารานุกรมนี้ก็จะมีความสำเร็จ มีประโยชน์สำหรับเยาวชนและสำหรับคนอื่นทั่วไปทุกคน เพราะว่าความรู้ที่มีอยู่ในนั้นไม่ใช่เฉพาะสำหรับเยาวชน เป็นความรู้ที่ทุกคนพึงทราบ พึงรู้ และทุกคนจะอวดอ้างไม่ได้ว่ารู้หมด แต่ว่าถ้า ได้ประโยชน์จากสารานุกรมนี้ก็คงรู้ได้มากมาย ก็ขอขอบใจทุกคนที่เกี่ยวข้อง ที่ทำให้งานทั้งงานเลี้ยงนี้ ทั้งงานของ โครงการสำเร็จก้าวหน้าไปด้วยดี และขอให้ทุกคนมีความสุข ความสบาย แข็งแรงทั้งกายทั้งใจ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ ของแต่ละคนได้ตามจุดประสงค์.

พระบรมราชโองการ

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน
และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันเสาร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาอยู่ในท่ามกลางเหล่าทหารรักษาพระองค์ และได้เห็นความพร้อมเพรียงเป็นสง่าของทหารทั้งสามเหล่าทัพ ในพิธีตรวจพลสวนสนามวันนี้ ขอขอบใจทุกคนในคำสัตย์ปฏิญาณ ที่ให้แก่ข้าพเจ้าด้วยไมตรีและด้วยความจริงใจ ข้าพเจ้าขอสนองไมตรีของท่านด้วยความจริงใจเช่นเดียวกัน

คำมั่นสัญญาของทหารทั้งหลาย ที่จะจงรักภักดีต่อประเทศชาติ และจะพร้อมกายพร้อมใจรักษาอิสรภาพและความมั่นคงของประเทศชาติไว้ด้วยชีวิตนั้น นอกจากจะเป็นสิ่งสำคัญที่มีค่าควรค่าแก่เหล่าทหารหาญแล้วย่อมเป็นสิ่งสำคัญควรค่าแก่คนไทยทุกคนด้วย เพราะคนไทยมีหน้าที่จะต้องรักษาความมั่นคงของประเทศอยู่ด้วยกัน ในการที่จะต้องสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าโดยประการต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในกิจการงานของตน ๆ กล่าวคือ ทุกคนจะต้องรับผิดชอบ ต้องตั้งใจและพยายามปฏิบัติงานในหน้าที่โดยเต็มความสามารถ ให้บรรลุผลสำเร็จที่ดีและสมบูรณ์ตามจุดประสงค์ เพื่อให้ผลสำเร็จทั้งหลายของแต่ละฝ่ายแต่ละคนนั้นประมวลงกันเข้าเป็นความเจริญมั่นคงของประเทศชาติ ทหารทั้งหลายนั้น อาจกล่าวได้ว่า ได้ปฏิบัติตัวปฏิบัติงานมาด้วยดี มีผลเป็นที่ประจักษ์ ทั้งในภารกิจโดยตรงของทหาร ทั้งในภารกิจในการร่วมมือสนับสนุนและประสานงานกับผู้อื่นฝ่ายอื่น จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ช่วยกันรักษามาตรฐานการปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของตนไว้ให้เหนียวแน่น พร้อมทั้งตั้งใจพยายามปฏิบัติปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป เพื่อว่า เมื่อประสานผลการปฏิบัติงานเข้ากับผลงานของทุกฝ่ายแล้วจักได้ทำให้งานส่วนรวมของชาติสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์บริบูรณ์เต็มเปี่ยมทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะยังผลให้บ้านเมืองไทยของเรามีความมั่นคงดำรงอิสรภาพได้ยืนยาวตลอดไป

ขอทหารจงตั้งใจให้เที่ยงตรงหนักแน่นที่จะรักษาหน้าที่ของตน ทั้งในฐานะที่เป็นทหารและที่เป็นคนไทย โดยปรารถนาประโยชน์อันยิ่งใหญ่ของชาติเป็นจุดหมาย และสังวรระวังที่จะระมัดระวังประคองกายใจให้ตั้งมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตและความสมัคศรสามัคคี มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง อดทน และอดกลั้น ไม่หวาดหวั่นต่ออุปสรรคและภัยอันตราย ไม่ท้อท้วงด้วยอามิสเครื่องล่อใจ อันจะทำให้ประพฤติปฏิบัติผิดจากหน้าที่และคุณธรรม เพื่อแต่ละคนและทุกคนจักได้สามารถกระทำตัวกระทำหน้าที่ได้ดีพร้อมโดยไม่มีที่ติ และได้ชื่อว่าเป็นทหารหาญแท้ ซึ่งจะยึดถือเป็นแบบฉบับได้อย่างแท้จริง

ขออนุภาพแก่คุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลพิภพ กับทั้งอำนาจแห่งความภักดีโดย
บริสุทธิ์ใจในชาติบ้านเมือง จงบันดาลให้ทหารทั้งหลายมีความปลอดภัย จากข้าศึกศัตรูและเหตุร้ายทั้งปวง
ให้มีความอดทน หนักแน่น และเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่
ให้บรรลุผลเลิศได้ทุกอย่าง และให้ประสบแต่ความสุข ความเจริญ ความมีชัย พร้อมทั้งความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์
ทุก ๆ ประการจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะบุคคลต่าง ๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอาทิตย์ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๖

ขอขอบใจที่ท่านทั้งหลายได้มาประชุมกัน ณ ที่นี้ อีกวาระหนึ่ง เพื่อที่จะมาให้พรในวันคล้ายวันเกิด ซึ่งเมื่อปีที่แล้วก็ได้มีการเริ่มกระทำกันแบบนี้ คือได้ชุมนุมกันตั้งแต่คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะของสภา และคณะของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ สถาบันต่าง ๆ สมาคมต่าง ๆ ได้มาอยู่พร้อมหน้ากัน ซึ่งแต่ก่อนนี้มีการแยกพบกันในที่ต่าง ๆ ตอนนี้ได้มาพบกันพร้อมเพรียงกันทีเดียวกัน ทั้งในที่ข้างในนี้ ทั้งข้างนอก ซึ่งข้างนอกเมื่อตะกี้ก็บอก ว่าขอให้อยู่นาน ๆ ยังไม่เข้าใจว่าให้อยู่ตรงที่ตรงโน้นนาน ๆ หรือให้มานั่งอยู่ในนี้นาน ๆ แต่ก็ดีความเอาเองว่าให้มานั่งนาน ๆ เพราะว่าถ้ายืนอยู่ข้างนอกนาน ๆ ก็อาจจะต้องยืนอยู่หลายแห่งนาน ๆ จนกระทั่งจะไม่มีโอกาสที่จะได้พบปะกัน อย่างมีการสนทนาปราศรัยกัน ฉะนั้นก็เลยดีความเอาว่ามาอยู่ข้างในนี้นาน ๆ และก็เป็นที่เหมือนที่ปีที่แล้วที่ได้เริ่มพูดขณะนั่งลง เพราะว่าแต่ก่อน ๆ นี้ก็ยืนพูด ซึ่งปีที่แล้วได้ขออนุญาตนั่ง เพราะว่าถ้ายืนพูดก็อาจจะพูดไม่ได้นาน เพราะขามันไม่ค่อยดี

เมื่อปีที่แล้วก็เพิ่งหายจากการป่วย ซึ่งก็ยังไม่หายแท้ มาปีนี้ก็ดูจะดีขึ้นแล้ว ในรอบปีถ้าสังเกตดู การปฏิบัติ ก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น เพราะตอนต้นปีก็ไม่ได้ออกปฏิบัติมากนัก มาตอนท้ายปีนี้ก็ได้ออกปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งก็เป็นเรื่องของร่างกาย และเมื่อปีที่แล้วก็เล่าให้ฟังว่าในระยะที่ป่วยนั้นมีความรู้สึกอย่างไร ซึ่งก็เป็นการปฏิบัติออกจะแหวกแนว ไม่ได้เป็นการปฏิบัติที่คนเห็นแต่ว่าเป็นความรู้สึกที่อยู่ในใจ จึงได้เล่าให้ฟังว่ามีความรู้สึกอย่างไร ส่วนปีนี้ การปฏิบัติงานต่าง ๆ ก็ได้ปฏิบัติให้เห็นเปิดเผยขึ้นมา จนทำให้นายกรัฐมนตรีได้สามารถที่จะยกการปฏิบัติมาบรรยายได้และปีที่แล้วที่ในที่ประชุมเช่นนี้ได้พูดเรื่องหลายอย่างนอกจากความรู้สึกภายในของตัวเอง แต่ก็ได้พูดถึงว่าเราควรจะทำปฏิบัติอย่างไรสำหรับที่จะให้ส่วนรวมของเราได้อยู่ดี ได้มีความปลอดภัย แล้วก็มีความยั่งยืน ซึ่งก็เป็นข้อที่นายกก็ได้ยกขึ้นมาเป็นข้อสำคัญก็คือสามัคคีธรรม ทุกครั้งที่พูดและทุกครั้งที่พบปะกับท่านทั้งหลาย ยิ่งในโอกาสเช่นนี้ เพราะว่ามีหลายฝ่าย ทั้งในส่วนกลาง ทั้งในส่วนภูมิภาค ทั้งในด้านอาชีพต่าง ๆ ทั้งในด้านหน้าที่ต่าง ๆ บุคคลต่าง ๆ มาประชุมกัน จึงเป็นข้อที่ควรจะทำ เพราะสามัคคีนี้ถ้าหากว่ามีทุกฝ่ายที่มีหน้าที่แตกต่างกัน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ก็สามารถที่จะผืนงานของตนให้เป็นหนึ่ง หมายถึงทำให้เป็นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งในที่นี้ส่วนรวมก็คือประเทศชาติ ซึ่งเราได้ก่อตั้งมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และกำลังเสริมสร้างไปเรื่อย และจะต้องเสริมสร้างต่อไป ฉะนั้นสามัคคีธรรมก็เป็นสิ่งที่สำคัญ งานต่าง ๆ ถ้าหากว่าขาดสามัคคีธรรม ทุกคนก็ทราบว่าจะสำเร็จยาก และที่นี้จะกล่าวได้ว่าถ้ามีสามัคคีอย่างแท้จริง งานใด ๆ หรืองานทุกงานก็สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีไม่มีปัญหาใด ๆ แม้จะว่ามีปัญหาในด้านวิชาหรือในด้านกำลังในด้านต่าง ๆ ที่ว่าเป็นอุปสรรค แต่ถ้ามีสามัคคีแล้วงานไม่มีที่ล้มเหลว ฉะนั้นการที่จะพูดถึงธรรมะอย่างหนึ่ง คือ สามัคคีธรรมนี่ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ แต่ถ้าจะพูดในเรื่องต่อไปก็เป็นที่น่าเบื่อหน่ายเพราะว่าซ้ำซาก แล้วก็อาจจะเหมือนว่าพูด ๆ เท่านั้นเอง แต่จะอย่างไร

การที่มีอุปสรรคต่าง ๆ เกิดขึ้นในรอบปี และที่นายกก็ได้กล่าวถึงว่ามี เช่น ยกตัวอย่างภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นนั้นก็ต้องช่วยกันขจัด แต่ว่าภัยธรรมชาติถ้าพูดกันจริง ๆ แล้วได้เห็นว่าแห่งหนึ่งของประเทศก็ประสบภัยอย่างนั้น ๆ แต่อีกแห่งก็ประสบภัยอีกอย่าง ถ้าจะยกเพียงว่าในระยะนี้ได้มีภัยของน้ำท่วม ในภูมิภาคที่น้ำท่วมก็จะเหมาะสมที่จะพูดถึง แต่ว่าถ้าไปดูที่อื่นเขาบอกว่าน้ำไม่พอ แล้วก็พูดถึงการหาน้ำฝนน้ำมาให้ ให้น้ำมาหล่อเลี้ยงในที่ที่แห้งแล้ง สำหรับที่ที่แห้งแล้งเขาก็พอใจ แต่สำหรับผู้ที่เขาน้ำมา ๓ เดือนเขาก็คงไม่พอใจ ก็ได้ยินมาเหมือนกันว่าเมื่อพูดถึงหาแหล่งน้ำมาเอื้อเพื่อกับที่ที่ต้องเพาะปลูก ผู้ที่ได้เขาน้ำมา ๓ เดือนก็สะดุ้ง บอกว่าเอาอีกแล้วบริจาคน้ำให้เราแล้วเดือดร้อนต่อไป อันนี้ก็แสดงให้เห็นว่าในที่แห่งหนึ่งจะต้องปฏิบัติอย่างหนึ่ง ในที่อีกแห่งหนึ่งต้องปฏิบัติอีกอย่างหนึ่ง แต่ถ้ามาพูดถึงโดยเฉพาะเรื่องของน้ำท่วม เพราะว่าในกรุงเทพฯ และในบริเวณใกล้เคียงก็เดือดร้อนมาก และก็นึกว่าเป็นสิ่งที่สำคัญหรือเป็นสิ่งที่เดือดร้อนที่สุด ก็น่าคิด เพราะว่าคนที่เดือดร้อนก็ยอมมองตัวเอง ฉะนั้น ถ้าอยากจะพูดก็พูดถึงเรื่องน้ำท่วมกันเสียก่อน เป็นเรื่องที่หมู่นี้ก็เรียกว่าเป็นอันดับหนึ่ง คนสนใจอันดับหนึ่ง ถ้าดูไปวิธีที่จะขจัดน้ำก็มีวิธีหลายวิธี และโดยมากก็ไม่ค่อยคิดกัน วิธีอย่างหนึ่งก็คือสูบน้ำ สูบน้ำอย่างไร ถ้าไม่ระวังก็เป็นการสูบน้ำใส่ให้คนอื่น คนอื่นก็ได้รับน้ำก็ทำให้เดือดร้อนต่อไป คนที่ได้รับน้ำนั้นถ้ามีความสามารถที่จะสูบก็น้ำสูบล้อ หมายความว่าสูบล้อไปวนไปวนมา น้ำนั้นก็กลับมาก็เดิม เป็นอันว่าความเดือดร้อนนั้นได้แจกจ่ายออกไปให้ทั่วถึง แล้วก็ไม่มีระบบไม่มีระเบียบ ทำให้เสียกำลังในทางที่จะต้องใช้สูบน้ำถ้าใช้ไฟฟ้า ก็เสียไฟฟ้า ถ้าใช้

เชื่อเพลงอย่างอื่นก็เสียเชื่อเพลงก็เป็นสิ่งที่สิ้นเปลือง และทำให้เกิดเสียอีกอย่างก็คือเสียสุขภาพจิต เพราะถ้าหากว่าเราสูบน้ำออกไปทำให้ที่เราแห้ง สุขภาพจิตก็อาจจะดีขึ้น แต่ไม่ทันไรน้ำก็กลับมาอีก ทำให้เสื่อมสุขภาพจิต ฉะนั้นการทำนี้ก็แสดงให้เห็นว่าความจริงก็ขาดสามัคคีธรรมนั่นเอง แต่จะทำยังไงสำหรับให้เกิดสามัคคีธรรม ทำด้วยวิธีที่เหมาะสม ก็ต้องวางแผนให้ดีขึ้น แล้วทุกคนก็ต้องช่วยคิด ให้โครงการเหล่านั้นได้ผล ซึ่งเวลาไปดูตามภูมิประเทศก็ได้เห็นว่าวิธีทำบางประการ จึงแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติ

ความจริงการที่ได้ไปดูและแนะนำเจ้าหน้าที่ ซึ่งใช้คำว่าตำร พระราชดำริ ตำรินั้นถ้าแปลเอาก็เป็นความคิด ความเห็น เป็นข้อที่ฟังคิดว่าน่าจะทำได้ แต่การทำนั้นก็อยู่ที่เจ้าหน้าที่ ถ้าเจ้าหน้าที่เอาความคิดนั้นแล้วไปปฏิบัติได้ก็เกิดผล แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ไปทำแล้วไปทำผิดไปทำในทางที่ไม่ถูกก็ไม่เกิดผล หรือว่าถ้าตำรินั้นพูดไปแล้วแต่ไม่เข้าใจก็ไม่เกิดผล หรือตำรินั้นไม่เหมาะสมกับท้องถิ่น ๆ ก็ไม่เกิดผลเหมือนกัน ฉะนั้น งานที่จะสำเร็จโดยดีก็ต้องมีความคิดเกิดขึ้นก่อน เสร็จแล้วต่อไปเมื่อมีความคิดนั้นก็ต้องกล่าวหรือเปล่งวาจาออกมาว่าเป็นความคิด เพราะว่าความคิดคนโดยมากนอกจากผู้อ่านใจได้ก็จะไม่ถึงคนอื่น ก็ต้องแจ้งให้ทราบแจ้งให้ผู้อื่นทราบ และผู้อื่นนั้นก็ต้องฟังหรือต้องรับความคิดไป ถ้ารับไปแล้วสามารถที่จะเข้าใจถูกต้องแล้วก็สามารถที่จะปฏิบัติ อันนี้จึงเห็นได้ว่าความคิดนั้นเป็นความสำคัญ มีความสำคัญ แต่ว่าจะต้องให้คนอื่นได้รับทราบด้วย และเมื่อรับทราบแล้วคนอื่นต้องมีความเข้าใจอีกอย่างหนึ่ง ก็คือคนอื่นที่รับทราบไปก็ต้องมีความสามารถที่จะคิดว่าควรจะอย่างไร และก็มีความสามารถในหลักวิชาที่จะปฏิบัติให้ถูกต้อง การปฏิบัติที่แล้วมากิดำเนินไปด้วยความลำบากยากเย็น อาจจะถูกต้องบ้างไม่ถูกต้องบ้าง จึงทำให้ภาวะที่มีความเดือดร้อนนี้ยืดเยื้อไป จนทุกวันนี้ก็ยังมีความเดือดร้อนค้างอยู่ ฉะนั้น ก็กล่าวได้ว่าการปฏิบัติก็ยังไม่มีความสำเร็จร้อยเปอร์เซ็นต์ ฉะนั้นก็ต้องพยายามที่จะทำต่อไป

อันนี้ที่พูดถึงภาวะน้ำท่วมนี้ก็มีความว่าภาวะ ซึ่งถ้าจะมาคิดให้ดี ๆ ก็จะต้องวิเคราะห์ว่า คำว่าภาวะน้ำท่วมนี้เกิดมาได้อย่างไร และก็ควรจะป้องกันได้อย่างไร หรือเมื่อเกิดขึ้นมาแล้วแก้ไขอย่างไร ความจริงมี ๒ คำ มีคำว่าภาวะ และมีคำว่าสภาพหรือสภาวะ ถ้าจะอธิบายคำว่าสภาวะ คำว่าสภาวะนั้นก็เข้าใจว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมดา ตามธรรมชาติ เช่นถ้ามีความชื้นในอากาศแล้วก็มีความเย็นความร้อนพอดีกัน ก็กลายเป็นฝนลงมาได้

และเมื่อฝนลงมาถึงพื้นถ้าพื้นตรงไหนอยู่สูงน้ำก็ต้องไหลจากที่สูงลงมาที่ต่ำ ตรงไหนเป็นแอ่งก็จะขังไว้ที่นั่น นี่ก็เป็นสภาพตามธรรมชาติ สภาพตามธรรมชาตินี้มีมาตลอดและจะมีตลอดไป หมายความว่าฝนก็ตกมาเรื่อย น้ำก็ลงมาเป็นลำธาร เป็นแม่น้ำ แล้วก็ลงไปถึงทะเล ระหว่างทางก็มีการระเหยขึ้นไปบนฟ้าใหม่ แล้วก็ตกมาเป็นฝนต่อไป หรือตกมาเป็นน้ำค้าง ทำให้เกิดน้ำไหลลงมาอีกอันนี้เป็นสภาพธรรมดา สภาพธรรมดานี้เวลาฝนตกมาเรื่อยๆ ลงมาบนภูเขา ย่อมไหลลงมาและอาจจะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมก็ได้ เป็นธรรมดา ตรงไหนที่เป็นแอ่งก็ต้องขังก็เป็นทะเลสาบ เป็นบึง เป็นหนองตามธรรมชาติ ทุกสิ่งทุกอย่างนี้ก็เป็นธรรมชาติ แต่ว่ามีเรื่องว่าคือมีคนมาอยู่ในภูมิประเทศ ในภูมิประเทศทั้งหลายนั้นคนก็ย่อมต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมธรรมชาติให้เปลี่ยนแปลงไป โดยมากก็พยายามที่จะให้เปลี่ยนแปลงไปสำหรับให้เป็นประโยชน์แก่ตน เช่น ตรงไหนน้ำก็กั้นน้ำเอาไว้สำหรับเก็บไว้ใช้ทำเป็นอ่างเก็บน้ำบ้าง ทำเป็นคลองส่งน้ำไปในที่ที่ต้องการใช้น้ำบ้าง อันนี้ สภาพนั้นก็ได้รับการตัดแปลงจากคนที่คิดที่จะใช้น้ำในทางที่เป็นประโยชน์แก่ตน อันนี้ก็เลยกลายเป็นอีกอย่างหนึ่ง เพราะว่ามีการแก้ไข มีการตัดแปลง แต่นอกจากที่จะตัดแปลงในเรื่องที่จะใช้น้ำให้เป็นประโยชน์ หรือป้องกันไม่ให้น้ำลงมาในที่ที่จะเดือดร้อน ก็เป็นการแก้ไข

นอกจากนั้น ก็มีการสร้างหรือการทำเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่สำหรับใช้น้ำโดยตรง แต่สำหรับความสะดวกของผู้ที่เปลี่ยนแปลงสภาพนั้น เช่น สร้างถนนหนทาง สร้างบ้านช่อง สร้างสิ่งที่เป็นที่อาศัย เป็นอาคาร ที่จะมาใช้ประโยชน์สำหรับอาชีพของตน หรือเป็นที่อยู่อาศัย อย่างถนนก็สำหรับการคมนาคมให้สะดวก ทั้งหมดนี้ก็เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมา การสร้างสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่เรื่องของธรรมชาติแท้ แต่เป็นเรื่องของคนทำ เมื่อคนทำแล้วก็ได้รับประโยชน์ แต่ที่น้ำเสียดายก็คือทำแล้วได้ประโยชน์ แต่ก็ต้องยอมเสียประโยชน์บ้างเหมือนกัน เช่นในเรื่องที่พูดอยู่เรื่องน้ำท่วม ก็ทำให้น้ำไหลไม่สะดวก ระบายไม่ออก เมื่อระบายไม่ออกหรือท่วมมาในพื้นที่ที่ไม่ต้องการให้ท่วม คนเราก็สร้างทำนบบ้าง เอาสื่อบไปใส่บ้าง ก็เปลี่ยนสภาพของธรรมชาติ เปลี่ยนมากขึ้นอีก แล้วก็เกิดภาวะน้ำท่วมขึ้นมา บางแห่งก็ท่วมบางแห่งก็แห้ง ที่ไหนที่เคยท่วมก็แห้ง ที่ไหนที่ไม่เคยท่วมก็เปียกก็ท่วม อันนี้เกิดอยู่แล้ว ยิ่งเพราะว่าไปตัดแปลงธรรมชาติ

อย่างที่กรุงเทพฯ สร้างเมืองก็ไปสร้างเมืองในบึง ไปสร้างเมืองในที่นาลุ่ม อันนี้ธรรมชาติก็เรียกว่าแก้ผิดคน ไปปลูกบ้านในที่ลุ่ม ไปปลูกบ้านในบึง เวลาธรรมชาติมีกำลังขึ้นมาก็แก้ผิดคนก็มาท่วมเลย อันนี้เป็นของธรรมดา พูดถึงว่าทำไมมันท่วม ก็เพราะว่ากรุงเทพ ฯ ทруд กรุงเทพ ฯ ทрудนี้ไม่แน่ว่าทรุดแค่นั้นไม่ทราบทรุดเพราะเหตุใดก็ไม่ทราบ บางคนก็บอกว่าเพราะขุดน้ำบาดาลมาก แต่บางคนก็บอกว่าเพราะขุดสันดอนทำให้พื้นดินทรุด แต่ความจริงต้นเหตุของการท่วมนั้น ข้อใหญ่ก็คือไปสร้างบ้านในบึง ไปสร้างบ้านในที่ลุ่มนั่นเอง แต่ทั้งหมดนี้ก็จะพูดว่าเพราะว่ามนุษย์เราได้ไปแก้ไข ได้ไปเปลี่ยนแปลงตัดแปลงธรรมชาติจนทำให้ธรรมชาตินั้นเปลี่ยนออกมาเป็นคนละอย่าง อาจจะเรียกได้ว่าเป็นธรรมชาติเหมือนกัน เพราะว่าเป็นธรรมชาติของคน คนที่จะต้องชวนชวหายหาที่อยู่ ชวนชวหายหาความสบาย ชวนชวหายที่จะสร้างอะไรที่เป็นประโยชน์แก่ตน แต่ว่าการสร้างสิ่งต่าง ๆ เป็นประโยชน์แก่ตนนั้น หรือทำอะไรที่ตัดแปลงธรรมชาติก็ย่อมอาจจะทำให้ธรรมชาตินั้นเปลี่ยนแปลงไปจริง ๆ โดยที่ไม่อยู่ในควบคุมของผู้ที่ตัดแปลงนั่นเอง

ก็คล้าย ๆ กับเรื่องของต่างประเทศ เขามีเรื่องลูกศิษย์ของพ่อมด ที่เวลาพ่อมดออกจากบ้านไป ลูกศิษย์ก็มาเปิดตำรา ก็มีตำราที่จะทำให้มีความสะดวกต่าง ๆ เพราะว่าพ่อมดก่อนที่จะไปต่างจังหวัดก็บอกกับลูกศิษย์ บอกว่าให้กวาดบ้านให้สะอาด แล้วไปตักน้ำมาเตรียมสำหรับให้มีพร้อมทุกอย่างในบ้าน ลูกศิษย์พ่อมดก็กวาดบ้าน แต่มันเหนื่อยก็หาวิธีที่จะกวาดบ้านให้สะดวกก็ไปหาตำราของพ่อมด เปิดดูแล้วก็มีความหนึ่งที่จะทำให้ไม่กวาดมันกวาดเองก็ได้ เมื่อกวาดไป ๆ ก็ไม่เหน็ดเหนื่อย เสร็จแล้วก็ไปตักน้ำจากบ่อมาใส่ในโอ่ง เหนื่อย การทำงานมันเหนื่อยก็เลยหาคาถา คาถานั้นให้เอาธูปไปตักน้ำขึ้นมาแล้วมาใส่ในโอ่ง สบายดี มันทำเอง มันเดินมาเอง ตักน้ำใส่โอ่งเอง มีก็โอ่ง ๆ ก็เต็มหมดเลย แต่ทำไปทำมามันเต็มหมดแล้วก็ยังตักน้ำมา โอ่งนั้นก็ล้น ทีแรกมันก็ไหลออกไปได้ เสร็จแล้วก็ล้นไปล้นมาจนกระทั่งท่วมบ้าน ท่วมบ้านขึ้นล้นปากแก้วก็ล้น คือไม่สามารถที่จะป้องกันให้น้ำไม่ท่วม น้ำก็ท่วมขึ้นมา หาดคาถาให้หยุดมันก็ไม่หยุดสักที ยิ่งตักใหญ่ ก็เหมือน กทม. เขาสูบ ก็สูบน้ำมันนั่นแหละ แบบสูบน้ำ เขาเรียกสูบน้ำ สูบจากที่โน่นไปที่นี่ มันก็วนไปวนมาน้ำก็ไม่ลดสักที ก็เสียแรงเสียกำลัง ใครต่อใครก็ว่าการสูบน้ำอย่างนี้ไม่เห็นแห้งสักที มันก็ไม่แห้งสิ สูบจากแห่งนี้ไปแห่งโน้นแล้วก็แห่งโน้นมาแห่งนี้ ก็ต้องหาวิธีที่

จะตัด อันนี้ก็หาคาถาให้หยุดไม่ได้ จนกระทั่งน้ำท่วมบ้าน แล้วไม้กวาดมันก็ไม่หยุดกวาด น้ำท่วมก็ยิ่งกวาดอยู่นั้นแหละ จนกระทั่งกวาดลูกศิษย์ออกจากบ้าน ไล่ไปไล่มาจนเดือดร้อนมากก็ไม่รู้จะทำยังไง จนกระทั่งพอมดกลับมา ก็หาคาถาบอกคาถาให้หยุดได้ อันนี้เรียกว่าเรื่องของลูกศิษย์พอมด คนเราก็กลายเป็นลูกศิษย์พอมดไปด้วย แต่ไม่ทราบพอมดอยู่ไหน พอมดก็คือธรรมชาตินั่นเอง ธรรมชาติก็เหน้ามา ธรรมชาติก็ทำให้น้ำไหล แต่ว่าลูกศิษย์พอมดไม่พอใจ อยากให้น้ำมากขึ้น อยากกั้นน้ำไม่ให้ น้ำท่วมตรงโน้น มันก็ท่วมตรงนี้ อันนี้ก็เป็นเรื่องของความไม่สมดุขยของการกระทำของลูกศิษย์พอมด ที่จริงพวกเราทั้งหลายนี่ก็เป็นลูกศิษย์พอมดทั้งนั้น ก็เป็นผลของธรรมชาติ แต่ว่าโดยที่เราจะตัดแปลงธรรมชาติก็เลยทำให้ผิดจังหวะไปบ้าง บางทีก็ผิดส่วนไม่สมดุขย จึงทำให้เกิดความเดือดร้อนทั้งหลาย

อันนี้มันเรื่องสมมุติ ก็มีเรื่องของน้ำแล้วก็เรื่องของไม้กวาดนั่นเอง แต่คงยังมีเรื่องอื่นด้วย เรื่องในนิทานนั้นเขาแสดงให้เห็นอะไรที่เห็นได้ แต่สำหรับชีวิตของคนเราก็ไม่ใช่มีแต่น้ำหรือไม้กวาด ก็มีอย่างอื่นด้วยคือความเป็นอยู่ต่าง ๆ ในสังคม กฎหมายก็มี ต้องมีเกี่ยวข้องกับปกครองทุกด้าน อย่างในด้านการปกครองก็ต้องมีกระทรวง ทบวง กรม ทั้งหลายแบ่งงานกันไป ทีนี้ถ้าแบ่งงานกันไปแล้วทำโดยที่ไม่สอดคล้องกัน มันก็เกิดเรื่องยุ่งเหมือนน้ำท่วม ทำให้เกิดความเดือดร้อน ถ้าแต่ละคนทำให้ถูกต้องตามธรรมชาติ หรือทำดัดแปลงธรรมชาติให้สอดคล้องกัน เราก็ไม่เดือดร้อน เรื่องนิทานลูกศิษย์พอมดนี่ ดัดแปลงไปได้อีกหลายอย่างทีเดียว ก็เคยหากินเรื่องลูกศิษย์พอมดตั้งหลายปีมาแล้ว เคยไปหากินที่ฟิลิปปินส์ ไปที่มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ ก็พูดถึงเรื่องลูกศิษย์พอมดเหมือนกัน แต่ไม่ได้พูดถึงน้ำท่วม แท้จริงที่มนิลาครั้งนั้นน้ำท่วมเหมือนกัน น้ำท่วมเดือดร้อน มีงานเลี้ยงที่ทำเนียบรัฐบาล วันนั้นฝนตกคนมาไม่ได้กันเยอะ เพราะว่าติดน้ำฝนของเทศบาลของมนิลา ก็ทำให้เดือดร้อน แต่ไม่ได้พูดถึงน้ำฝนหรือเรื่องของน้ำท่วม ครั้งนั้นได้พูดถึงเรื่องของระเบิด ระเบิดถ้าเราไม่ระวัง เช่นเวลานั้นก็พูดกันมากเรื่องระเบิดปรมาณูว่า ระเบิดปรมาณูนี้จะป็นหายนะของโลก ก็คงถูกต้อง เพราะว่าคนเราได้ใช้ธรรมชาติ ระเบิดปรมาณูนั้นก็ป็นปฏิกิริยาทางธรรมชาติแท้ ๆ แต่ว่าคนไปแตะต้อง ความจริงปฏิกิริยาของระเบิดปรมาณูก็มีอยู่ทุกวัน ทุกนาที่ ทุกวินาที อย่างเช่นในดวงอาทิตย์ก็ป็นปฏิกิริยาแบบระเบิดปรมาณูอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดมี

พลังงานออกมาอย่างมากมาย ทั้งความร้อน ทั้งแสง ทั้งกัมมันตภาพรังสี ที่ออกมาจากดวงอาทิตย์มาตลอดเวลา ทุกวินาทีนั้นจะเป็นธรรมชาติ แต่เราก็จะทำ หมายความว่าเราก็มวลมนุษยพยายามที่จะใช้ปฏิกิริยาแบบดวงอาทิตย์ คือมาสร้างจนกระทั่งสร้างเป็นระเบิดปรมาณู แต่เมื่อออกมาเป็นระเบิดปรมาณูแล้ว ถ้าหากว่าควบคุมไม่อยู่ก็เกิดปัญหายุ่งยาก ในสมัยนี้ก็ได้ใช้พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ก็นับว่าได้ควบคุมธรรมชาติหรือปฏิกิริยาทางปรมาณูไว้ได้พอสมควร แต่ใช้ในด้านต่าง ๆ ไปใช้ในการแพทย์ ใช้ปฏิกรณ์ปรมาณูแล้วก็มาทำเป็นแทนธรรมชาติ คืออย่างพวกแร่เรเดียมซึ่งแต่ก่อนนี้ก็ใช้แร่เรเดียม มาเดี่ยวนี่ก็ใช้กัมมันตภาพรังสีที่ทำมาจากปฏิกรณ์ปรมาณูมาสำหรับรักษาพยาบาลโรคบางอย่าง ในด้านอุตสาหกรรมหรือในด้านพลังงานก็ได้ใช้ปฏิกิริยาทางปรมาณูสำหรับมาทำไฟฟ้าเป็นต้น หรือมาใช้กำลังนั้นมาทำให้เครื่องยนต์เครื่องกลไกต่าง ๆ เดินได้ แต่ถ้าหากว่าควบคุมไม่ดีก็เกิดอันตรายขึ้นมาได้ ซึ่งบางครั้งบางครั้งก็เกิดขึ้นมาได้ มีเหตุที่ทำให้เสียหายได้เป็นบางครั้งบางครั้ง ฉะนั้น การที่ดัดแปลงธรรมชาติ หรือสภาพของธรรมชาติมาใช้เพื่อประโยชน์ของบุคคลนั้นก็ต้องระมัดระวังมากที่จะไม่ให้เกิดความเสียหาย และการที่จะทำให้เกิดประโยชน์ได้ แต่ละคนก็ต้องช่วยกันควบคุมสิ่งที่เสียหาย สิ่งเสียหายก็จะลดลงไป

อันนี้ก็พูดมาตั้งแต่ชักนัยมาจากน้ำท่วมว่า น้ำท่วมเป็นสภาพธรรมดาตามธรรมชาติมีอยู่ แต่ถ้าหากว่าเราไปแตะต้องธรรมชาตีย่อมต้องมีภาวะน้ำท่วมขึ้นมาซึ่งจะต้องแก้ไข เท่ากับสร้างภาวะขึ้นมาก็ต้องแก้ไขภาวะนั้น คำว่าสร้างนี่บางทีก็ไม่ค่อยรู้ตัวว่าสร้างขึ้นมาเพราะนึกว่าเรามีวิทยาการสมัยใหม่ และก็ไปธรรมดาแล้วก็เกิดเป็นธรรมชาติ วิทยาการสมัยใหม่เกิดเป็นธรรมชาติไปเลย แต่ว่าเราก็ต้องรู้และควบคุมธรรมชาติของวิทยาการของวิชาการนี้ให้อยู่ในขอบเขต ไม่ให้เกิดความเดือดร้อน อันนี้เป็นเรื่องของทางเทคนิค แต่ในด้านของจิตใจก็เช่นเดียวกัน ถ้าเราดัดแปลงความคิดซึ่งไม่ใช่เรื่องของเทคนิค แต่เป็นเรื่องของจิตใจแท้ ๆ เราก็มีการดัดแปลงเหมือนกัน เช่น วัฒนธรรมหรือจารีตประเพณี ซึ่งมีความคิด ความรู้สึกของมวลมนุษยนี้ก็มีความคิดที่ถูกต้องที่ดี แต่ถ้าหากว่ามาดัดแปลงก็กลายเป็นสิ่งที่อาจจะหลุดจากการควบคุมได้ ทั้งในด้านจิตใจที่มีศีลมีธรรม ทั้งในด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านศิลปะต่าง ๆ ถ้าจะยกตัวอย่าง ศิลปะก็เปลี่ยนแปลงมาเรื่อย เช่นศิลปะการดนตรีก็เปลี่ยนแปลงมาจากดนตรีที่เป็นตามประเพณีที่มีอยู่ จนกระทั่งมาเป็นดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีทางวิทยาศาสตร์ออกมาเสียงประหลาด ๆ

ก็มี ลงท้ายก็เลยเคยชินไปว่าดนตรีสมัยใหม่เป็นดนตรีที่ไพเราะ เพราะว่าเราเคยชินไป ฉะนั้นแม้จะในทางศิลปะต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่มาจากธรรมชาติ คือดนตรีแต่ก่อนนี่ก็เป็นเสียงลม เสียงนกร้อง แล้วก็มาประกอบขึ้นมาให้ไพเราะ ต่อมาก็เลยมาเป็นเสียงของเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เสียงจากเครื่องที่อาจจะคือไม่มีจิตใจด้วยซ้ำ อย่างที่สมัยก่อนนี้ การแต่งเพลงก็มาจากใจของผู้ที่เป็นนักดนตรี แต่ว่ามาเดี๋ยวนี้เขาก็เอาเครื่องคอมพิวเตอร์มากตปอกตมาแล้วออกมาเป็นซิมโฟนีของคอมพิวเตอร์ แล้วคอมพิวเตอร์ก็เป็นผู้ใช้ คอมพิวเตอร์เป็นผู้เล่น คือหมายความว่าแต่งเองแล้วก็เล่นเอง แล้วคอมพิวเตอร์ก็เป็นผู้ฟังด้วย คอมพิวเตอร์ก็บอกว่าเพราะดีมาก แล้วเราก็ไปเชื่อ ไปเชื่อว่าเพราะดีมาก แท้จริงแล้วเราฟังไม่รู้เรื่อง แต่ว่าสมัยนี้ใครไม่รู้เรื่องคอมพิวเตอร์ก็หมายความว่าคนนั้นเป็นคนโง่ ก็เลยต้องบอกว่าดี ฉะนั้นเครื่องอะไรต่าง ๆ ที่มาแต่งเพลงก็เลยบังคับให้เราเชื่อว่าดี แต่แท้จริงลึกซึ้งจริง ๆ เครื่องคอมพิวเตอร์นั้นใครเป็นผู้สร้าง ก็มนุษย์เป็นผู้สร้าง หมายความว่าในที่สุดถ้าเราไปชื่นชมเครื่องคอมพิวเตอร์ ก็เท่ากับเราถูกบังคับเท่ากับเราถูกล้างสมองไปเลย ไม่ใช่คอมพิวเตอร์เป็นผู้ล้างสมอง แต่ว่าเป็นผู้ที่ตั้งแพชชั่นที่ล้างสมองเรา ฉะนั้น การที่จะดูว่าทำไมความคิดของคนเปลี่ยนแปลงไป ก็ต้องดูว่าต้องมีผู้ที่มึนบอบทในการล้างสมอง ผู้ที่มึนบอบทนั้นอาจจะทำด้วยความรู้ตัวก็มี แต่บางที่อาจจะไม่รู้ตัว คือตัวเองนึกว่าดีก็เลยพยายามที่จะบังคับให้คนอื่นเห็นดีไปด้วย อันนี้ก็ไม่ได้ ฉะนั้น แม้จะในทางสังคมในการปกครองก็ต้องดูธรรมชาติ แล้วก็ดูว่าใครมาตัดแปลงธรรมชาตินั้น ใครมาล้างสมองเรา ทั้งหมดนี้ตั้งแต่เรื่องของธรรมชาติเรื่องน้ำ มาถึงธรรมชาติเรื่องความรู้สึกของคน หรือการปกครองก็เป็นเรื่องของธรรมชาติที่ถูกตัดแปลง ถ้าตัดแปลงถูกต้องและครบถ้วนแล้วก็ดีไป ก็เป็นธรรมชาติอีกอย่างหนึ่งที่สูงขึ้นไป แต่ถ้าตัดแปลงแล้วไม่ดีอาจจะทำให้เกิดความเดือดร้อนได้ ถ้าจะแก้ไขไม่ให้เกิดความเดือดร้อนทั้งในด้านวัตถุทั้งในด้านจิตใจก็ต้องกลับมาในสิ่งที่สำคัญก็คือสามัคคีธรรมนั่นเอง หมายถึงว่าต้องร่วมมือกัน ต้องปรึกษาหารือกัน ต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำจึงจะมีความสำเร็จที่จะควบคุมการตัดแปลงธรรมชาติให้อยู่ในขอบเขตของประโยชน์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อส่วนรวม

ที่พูดทั้งหมดนี้แต่ละคนอาจจะคิดว่าพูดชักไปจากเรื่องนี้ไปเรื่องโน้นตลอด จนกระทั่งรู้สึกว่าจะมาพูดให้คนคิดคล้อยตามไป แต่ว่าการพูดนี้มีใช้ที่จะมาล้างสมองท่านทั้งหลาย แต่ว่ามาพูดเพราะว่าเกิดความคิดในใจอย่างนี้

จึงขอล่าออกมาเป็นคำ และแต่ละท่านก็อาจจะคิดก็ได้ว่าถูกต้องตรงไหนก็เอาไปใช้ ตรงไหนไม่ถูกต้องก็อย่าไปใช้ ที่พูดก็เพราะว่ามาพบกันปีละครั้งในลักษณะนี้ ก็ทำให้เกิดความคิดอย่างที่บอกว่ามีท่านทั้งหลายที่มีหน้าที่การงาน ภาระต่าง ๆ กัน ทั้งในด้านที่แตกต่างกันมาก เช่น คณะต่าง ๆ ที่เป็นคณะอย่างองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ข้าราชการทหาร พลเรือน ทั้งโรงเรียน ทั้งมหาวิทยาลัย องค์การ สมาคม และก็กลุ่มบุคคลทุก ๆ ส่วนทุกชนิดที่ ประกอบขึ้นมาเป็นสังคมของประเทศไทยมาอยู่ ก็ทำให้เกิดความคิดขึ้นมาว่าท่านทั้งหลายก็มีอาชีพแตกต่างกัน มีวัย แตกต่างกันทั้งนั้น บางทีไม่ได้คิดว่ามีสิ่งที่คล้ายคลึงกัน มีสิ่งที่เหมือนกันไม่ใช่คล้ายเท่านั้นเอง ก็เป็นสมาชิกของคนไทยด้วยกัน คือคนไทยนี่เป็นเหมือนเป็นกลุ่มหรือเป็นสมาคมหรือจะเป็นมวลอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าดูไปประเทศไทยนี้ อยู่ดีพอสมควร ใช้คำว่าพอสมควรเพราะจะเรียกว่าอยู่ดีอย่างวิเศษเป็นสวรรค์นั้นก็ไม่ใช่ แต่จะเปรียบเทียบกับ ประเทศอื่น ๆ หลายประเทศก็เป็นสวรรค์อยู่ และก็ต้องขอให้แต่ละคนคิดว่าจะทำอย่างไรสำหรับรักษาสังคมของเรา อย่างนี้ให้ยั่งยืนให้นานที่สุดที่จะได้ ที่ทราบว่าเป็นเมืองไทยนี่นับเป็นประเทศที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ใน โลกนี้นับว่าอยู่ในอันดับจะเรียกว่าหนึ่งก็ได้ แม้จะนายกรัฐมนตรีออสเตอร์เลียที่เพิ่งมาไม่นานมานี้ก็ต้องยอมรับว่า เมืองไทยนับว่าอยู่ดีกินดี คือไม่อยู่ดีกินดีในทางว้าววยมาก แต่อยู่ดีกินดีเพราะว่าเป็นคนหรือเป็นประเทศที่มี คุณธรรม ชาวต่างประเทศหลายคนมาจากทั้งทวีปทางอเมริกา หรือทวีปทางยุโรป หรือทางเอเชียนี้เอง มาพบที่โรก็ มาบอกว่าประเทศไทยนี้น่าอิจฉาทุกคน เกือบไม่มีผู้ใดคือท่านผู้ใหญ่นักโตมา ก็มีในด้านการค้า ก็มีในด้านวัฒนธรรม ในด้านเป็นบุคคลธรรมดาที่มาพบ เขาก็พูดว่าเมืองไทยนี้น่ามหัศจรรย์ ทำไมน่ามหัศจรรย์ก็เพราะว่าคนไทยเรายังมี ความคิดที่ดีพอควร ทะเลาะกันบ้างก็เรียกว่าพอให้หอมปากหอมคอที่จะต้องทะเลาะกันบ้าง ไม่อย่างนั้นก็ไม่ใช่คน ถ้าทะเลาะกันบางทีก็มีประโยชน์เหมือนกันเพราะว่าแสดงความคิดเห็นออกมาตอทะเลาะมันโกรธก็อาจจะไม่ ฟัง แต่ว่าเวลาเสร็จแล้วเวลาใจเย็นแล้วก็อาจจะคิดว่าทะเลาะกันเรื่องอะไร ก็อาจจะเป็นเรื่องที่จะมาเป็นประโยชน์ได้ เมืองไทยนี่เรายังมีความคิดที่ดี แล้วก็มีความรักเพื่อซึ่งกันและกัน อันนี้ก็จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะรักษาไว้

ที่พูดก็เพื่อที่จะให้คิดถึงข้อนี้ว่าเมืองไทยน่าอยู่ มีหลายคนพูดกันว่าเวลาสถานการณ์ไม่ดี ใคร ๆ ก็บอกว่า โลกนี้จะแย่และเมืองไทยนี้อยู่ในที่อันตราย แต่ส่วนใหญ่คนไทยจะเป็นคนใหญ่โต หรือคนที่เรียกว่าคนธรรมดาที่

ไม่มีอำนาจ ไม่มีตำแหน่งสูงอะไร ทุกคนมีความรู้สึกว่าจะไม่น่าจะเป็นอะไร และมีความมั่นใจว่าประเทศไทยต้องรอดพ้นภาวะอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น แล้วก็ไม่ค่อยมีใครอยากจะออกไปต่างประเทศเท่าไร คือว่าแม้แต่ก่อนเก็บภาษีก็ยังไม่ค่อยอยากไปต่างประเทศนัก เดียวนี้ยิ่งเก็บภาษีก็คงไม่ออกไป มันแพง แต่ก็มีคนเขาบ่นเหมือนกันว่าเก็บภาษีนี้แยะ แต่เขาเข้าใจว่าเก็บภาษีเขาออกนี่คงไม่ได้กี่สตางค์ เพราะส่วนมากก็ไม่ได้ไปมากนัก ดู ๆ ว่าไปมากเพราะว่าบ่นกัน แต่ว่าคงไม่ได้ไปมาก เพราะว่าคนไทยก็ติดเมืองไทย แม้แต่คนที่ไปต่างประเทศก็ยังไม่อยากอยู่ต่างประเทศ มีส่วนน้อยที่สุดที่ไปอยู่แต่สมัยนี้อาจจะมีมากขึ้นไม่ทราบ เพราะว่ามีโอกาสไปทำมาหากินได้มากขึ้น ถ้าว่าไปทั่ว ๆ ไป ทั้งความคิดความเห็นของคนไทยด้วยกัน และความคิดความเห็นของชาวต่างประเทศจะเป็นจากทวีปไหนก็ตาม ก็เห็นว่าเมืองยังนี้ยังดี พวกเราทั้งหลายจึงควรจะคิดว่าเมื่อเป็นเช่นนั้น เมื่อเขามีความคิดอย่างนั้น เราควรจะมีความคิดเห็นว่าก็น่าที่จะรักษาไว้แล้วก็ช่วยกันทำ เพราะว่าเราก็มีความสามารถที่จะรักษามาแล้ว ก็ควรจะรักษาต่อไปได้ อันนี้ก็ได้อันนี้เรื่องเดิมนี้ก็ควรจะพอ คือพูดชักชวนให้คิดรอบไปแล้ว เรื่องอื่นที่พูดก็คงไม่ต้องพูด เพราะว่าถ้าพูดเรื่องอื่นไปก็ไม่ทราบว่าจะพูดเรื่องอื่นเรื่องใด เมื่อคืนนี้เห็นในทีวีว่ามีรายการเกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริต่าง ๆ และนายกก็ได้กล่าวถึงโครงการพระราชดำริ ตอนแรกก็นึกว่าจะมาอธิบายโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ก็คงไม่จำเป็นเพราะว่าคงได้ทราบจากวิทยุและโทรทัศน์แล้วหรือจากข้อความในหนังสือพิมพ์ในนิตยสารก็พูดกันมากแล้ว ก็เลยขอจบการพูดในเชิงปรับทุกข์และที่พูดให้แต่ละคนได้คิดให้ดี ๆ ก็คงสมควรที่จะจบ

ก็ขอขอบใจอีกครั้งหนึ่ง ที่ท่านทั้งหลายอุตส่าห์มาพบกันในวันนี้ มาให้ศีลให้พรซึ่งก็นับว่าเป็นกำลังใจ ก็เป็นกำลังใจได้ก็คงสำเร็จ เพราะว่าเมื่อปีที่แล้วก็ร้อแร่เต็มทีและก็มีพวกท่านทั้งหลายที่มาให้กำลังใจ วันนี้ก็รู้สึกว่ามีกำลังใจแข็งแรงดีขึ้น ไม่ร้อแร่เหมือนปีที่แล้ว แต่ถ้าหากว่าไม่มีกำลังใจก็อาจจะไม่ค่อยดีก็ได้เหมือนกัน มันเป็นเรื่องของกำลังใจ แล้วก็เรื่องทุกคนตั้งใจดี จึงต้องขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาให้กำลังใจเช่นนี้ และกำลังใจที่สำคัญที่สุดก็คือที่ทราบหรือจะว่ารู้สึก ว่า ทุก ๆ ท่านก็มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนแต่ละคนอย่างเต็มที่ และคำว่าหน้าที่นี้ก็อาจจะเป็นที่ราชการก็ได้ หน้าที่การงานส่วนตัวก็ได้ แต่ว่าหมายความว่าหน้าที่ในฐานะเป็นคนไทยช่วยกันคิดช่วยกันทำแล้วก็ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน อันนี้เรียกว่าช่วยกันทำ ฉะนั้น อันนี้ที่เป็นกำลังใจ ถ้าเห็น

ทุกคนช่วยกันทำโดยไม่เบียดเบียนกันก็เป็นกำลังใจ แต่ถ้าวันไหนเห็นว่างานการของแต่ละคนไม่สอดคล้องกันเลย งานการของแต่ละคนมีแต่เบียดเบียนกัน วันนั้นก็คงหมดกำลังใจ เพราะว่ากำลังใจนี้จะไปทำให้เปลี่ยนแปลงคนอื่น มากก็คงไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้ก็คงยืนยันได้ว่าคนไทย และที่ท่านทั้งหลายที่เป็นตัวอย่างของคนไทย ใช้คำว่าตัวอย่างก็ หมายความว่ามาจากทั่วเกือบทุกจังหวัดในประเทศมีอาชีพต่าง ๆ เกือบทุกอาชีพ มาอยู่ในบริเวณนี้ ก็ยังคงทำงาน ยังคงบำเพ็ญตนในทางที่ดีที่สร้างสรรค์ ฉะนั้น อันนี้ที่เป็นกำลังใจ และขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาแสดงตัว และมา แสดงความปรารถนาที่จะทำงานทำตัวให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อที่จะให้อยู่ได้ในภูมิประเทศคือในประเทศไทยที่มีความสุขสบาย และเป็นที่อยู่อาศัยของทุกคน

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายประสบในความเจริญและความสำเร็จในกิจการงานใด ๆ ที่ถูกต้อง ที่ชอบธรรม ขอให้มีความสุขกายสบายใจ มีกำลังใจกำลังใจที่เข้มแข็งให้ทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๖

วันจันทร์ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความปิติชื่นชมอย่างยิ่ง ที่ท่านทั้งหลายพร้อมกันมาอวยพรวันเกิดด้วยไมตรีจิต. ขอขอบพระทัยและขอใจในคำอวยพรอันไพเราะ เปี่ยมด้วยความปรารถนาดีโดยประการต่าง ๆ. ขอทุกท่านจงได้รับพรและไมตรีของข้าพเจ้าจากใจจริงเช่นเดียวกัน.

เราทั้งหลายเป็นผู้ร่วมชาติในประเทศไทยนี้ด้วยกันทุกคน. ดังนั้น การที่แต่ละคนจะมีความสุขความเจริญอย่างแท้จริงได้ จะต้องให้บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัย และให้ประชากรอยู่ดีกินดีมีปรกติสุขเป็นส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน. ความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นปรกติสุขนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็โดยการที่ท่านทั้งหลายทุกฝ่าย ทุกคน สัมครสมานสามัคคีกันโดยพร้อมเพรียง ร่วมกายร่วมใจกันเร่งรัดปฏิบัติสรรพกิจการงานบรรดามีด้วยความสุจริตและบริสุทธิ์ใจโดยซื่อสัตย์สุจริต ให้งานทั้งปวงดำเนินก้าวหน้าไป โดยสอดคล้องต่อเนื่องไม่ติดขัดและเกื้อกูลกันทุก ๆ ส่วน. ฉะนั้น ไม่ว่าท่านจะมีภาระหน้าที่อันใดอยู่จะเป็นงานส่วนใหญ่น้อยอย่างไรก็ตาม ควรจะต้องพยายามตั้งใจปฏิบัติให้ลุล่วงไปโดยพลัน โดยเต็มความสามารถ ปรารถนาประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นสำคัญ ด้วยสติที่ตั้งมั่น และด้วยปัญญาที่กระจ่างแจ่มใสปราศจากอคติ. เมื่อจะวินิจฉัยตัดสินปัญหาใด ๆ ก็ให้กระทำด้วยเหตุผล และความสุขุมรอบคอบระมัดระวังเพื่อให้ภาระทุกอย่างที่ทำบรรลุผลสมบูรณ์ตามจุดประสงค์ จักได้สำเร็จประโยชน์ เป็นความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติอย่างแท้จริงยั่งยืนไป.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เคารพเลื่อมใสในราชอาณาจักรนี้ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งหลายให้มีความสุขความปลอดภัย เพื่อจักได้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์พร้อมที่จะปฏิบัติงานของแผ่นดินทุกส่วน ทุกสาขาให้บรรลุผลอันพึงประสงค์ สามารถนำพาประเทศชาติผ่านพ้นอุปสรรคและภยันตรายทั้งปวงไปได้โดยสวัสดิ์ บรรลุถึงความวัฒนาผาสุก และอิสรภาพอันอุดม ซึ่งเป็นจุดประสงค์สูงสุดของเรา.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดตึก “วชิรญาณวงศ์”

ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

วันศุกร์ ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๖

ในโอกาสที่มาทำพิธีเปิดตึก “วชิรญาณวงศ์” ในวันนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความนิยมยินดีและอนุโมทนาในกุศลเจตนาของท่านทั้งปวง ที่ได้ร่วมความคิดจิตใจกันบริจาคทรัพย์สร้างตึกหลังนี้ให้แก่สภากาชาดไทย เพื่อใช้เป็นพยาบาลสถานสำหรับภิกษุสงฆ์.

การสร้างตึกวชิรญาณวงศ์นี้ นอกจากเป็นการเกื้อกูลกิจการส่วนหนึ่งของสภากาชาดไทยแล้วยังเป็นการเพิ่มพูนกุศลสัมมนาปฏิบัติของท่านทั้งหลายในข้อสำคัญอีกสองประการ. ประการแรก ได้แสดงกตัญญูทศเวทที่แต่สมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ด้วยการสร้างสิ่งอนุสรณ์แสดงคุณูปการของพระองค์ท่าน ที่ได้ทรงแผ่พระเมตตาพระกรุณาสงเคราะห์อนุเคราะห์แก่บุคคลทั่วหน้า ไม่ว่าบรรพชิตคฤหัสถ์และที่ได้ทรงปฏิบัติบำเพ็ญประโยชน์ไว้เป็นอเนกประการ ทั้งในด้านการศึกษาและอาณาจักร. ประการที่สอง ได้อาทรเอื้อเพื่อแก่การรักษาพยาบาลภิกษุสงฆ์อาพาธ ซึ่งจัดเป็นกุศลส่วนพิเศษอย่างหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญไว้ ว่ามีอานิสงส์เสมอด้วยการได้อุปปฏิฐากพระองค์เอง. การสร้างตึกพยาบาลนี้ย่อมจะสำเร็จประโยชน์อย่างสูงแก่ท่าน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต.

ได้เวลาอันสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดตึก “วชิรญาณวงศ์” ณ บัดนี้. ขออาคารนี้จงเป็นอนุสรณ์แห่งสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ยั่งยืนไป และจงอำนวยประโยชน์อันไพศาลแก่การรักษาพยาบาลภิกษุสงฆ์ผู้อาพาธได้ สมตามปณิธานของท่านทั้งหลายทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาอีกเป็นอันมาก เป็นเครื่องแสดงว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคนี้เจริญเป็นปึกแผ่นอย่างน่าพอใจ.

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับการศึกษาสูง ท่านทั้งหลายย่อมมีความมุ่งหมายที่จะได้ใช้ความรู้ความสามารถ ทำงานตามแผนกนั้น เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ คือความเจริญมั่นคงให้แก่ตัวเอง แก่งาน และแก่ชาติบ้านเมือง ให้ประจักษ์ผล. ในการทำงานให้สำเร็จผลสมบูรณ์ดังประสงค์ มีข้อสำคัญควรคำนึงอยู่ว่า การงานในระดับที่จะได้ทำ ต่อไปนั้น เป็นงานปฏิบัติทางวิชาการ หมายความว่าต้องอาศัยหลักวิชาเป็นพื้นฐาน และต้องอาศัยตัวท่านเองเป็นผู้ปฏิบัติ. เพราะฉะนั้น แต่ละคนจึงต้องเป็นนักวิชาการที่ดีด้วย เป็นนักปฏิบัติที่ดีด้วยจึงจะช่วยให้สำเร็จผลสมบูรณ์ได้. ผู้ที่จะเป็นนักวิชาการและนักปฏิบัติที่ดีดังกล่าว จำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณสมบัติอย่างพอเพียง. เบื้องต้น ต้องมีความซื่อตรง จริงใจ และบริสุทธิ์ใจต่องานและต่อวิชาการของตน ไม่สับปลับ มุ่งง่าย ไม่ประมาท เมินเฉย เพราะจะเป็นเหตุทำให้เสียงานและเสียคนพร้อมกันทั้งสองอย่าง. ประการที่สอง เมื่อมีความจริงใจ บริสุทธิ์ใจในงานแล้ว ก็ต้องเร่งตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความหมั่นขยัน คืออุตสาหะพากเพียร สร้างสรรค์ผลงาน จากพื้นฐานความเจริญที่มีอยู่แล้ว ให้งอกงาม ก้าวหน้า และมั่นคงขึ้นตามลำดับ. ประการที่สาม ซึ่งเป็นประการสำคัญจะต้องเฉลียวฉลาดในการปรับปรุงตัว ปรับปรุงงานให้ทันการทันเวลา และในการประสานสามัคคี ประสาน ประโยชน์กับผู้ร่วมงานทุกคนทุกระดับ ตลอดถึงผู้อื่น ฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องถึงทั้งหมดด้วย. ผลปฏิบัติงานของท่านจึงจะสัมฤทธิ์ผลที่พึงประสงค์ ช่วยให้เกิดความเจริญมั่นคงแก่ตนเอง แก่งาน แก่ส่วนรวม และแก่ประเทศชาติได้.

ขออวยพรให้ผู้ได้รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสุขความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าทุก ๆ ประการ และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๖

ในโอกาสงานประสาทปริญญาของมหาวิทยาลัย ก็เป็นประเพณีที่ได้มาให้ปริญญาเสร็จแล้วก็ได้พบผู้ที่ศึกษาปัจจุบันในปัจจุบันนี้ ซึ่งปีที่แล้วก็เว้นไปปีหนึ่ง เพราะว่ายังอยู่ในระยะที่ป่วยก็เลยไม่ได้มา ตอนนั้นก็เลยเป็นระยะสองปีที่เว้นไป ก็เห็นว่าเห็นความเจริญก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะที่ได้มาเปิดโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัย ก็เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมถึงความก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัย

ฟังรายงานว่าได้ทำกิจการต่าง ๆ ในด้านต่าง ๆ ก็ยินดีที่เห็นว่าพยายามที่จะใช้เวลาว่างให้มาเป็นประโยชน์ เพื่อเสริมเวลาที่ศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้มีความรู้สำหรับปฏิบัติงานในอนาคตตามที่ได้ศึกษามา ถ้ามีแต่การศึกษาก็อาจจะไม่เต็มเปี่ยมสมบูรณ์ คือ จะต้องรู้จักใช้เวลาสำหรับให้เป็นประโยชน์ตลอดเวลา คือ มีเวลาที่จะต้องเข้าในห้องเรียน มีเวลาที่จะต้องปฏิบัติงานในด้านที่เรียกว่าเป็นการศึกษา มีเวลาที่จะต้องท่องหนังสือ แต่ว่านอกเหนือจากนั้น จะต้องรู้จักใช้เวลาเพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์เต็มที่ คนเรานอกจากทำงานทำการก็ยังมีที่จะต้องทำเป็นสำหรับส่วนตัว ก็คือจะต้องหลับ ต้องนอน ต้องรับประทานอาหาร นั่นก็เป็นกิจวัตรที่จะต้องทำอยู่เสมอ นอกจากนี้ก็ยังมีเวลาที่เราเรียกว่าเวลาว่าง เวลาว่างนั้นก็ดูจะเป็นเวลาที่จะไปทำอะไรก็ได้ บางคนก็บอกว่าไม่มีเวลาว่างเลย เพราะว่างานมันมาก แต่ความจริงเวลาว่างมันมีอยู่เสมอ เวลาว่างก็เลยบอกว่าตอนนี้ว่างไม่รู้จะทำอะไร โดยมากเป็นอย่างนั้น ถ้าว่างไปเหมือนว่าโหว่ไม่มีอะไรเลย เมื่อโหว่อย่างนั้นก็เลยทำให้เบื่อ เมื่อเบื่อแล้วก็ทำให้ฟุ้งซ่าน เพราะว่าสิ่งใดที่ไม่มีหลัก ไม่มีที่ยึด มันก็แกว่ง เช่นเดียวกับที่ในอ่างน้ำ เวลาเราโดดลงไปในอ่างน้ำ ในบ่อน้ำ แล้วก็ไม่มีอะไรที่จะยึด ก็ต้องแกว่งแขนกับแกว่งขาสำหรับให้ว่ายน้ำ คือที่จะตั้งตัวได้ ถ้าไม่ยังงั้นก็ยึดอะไรไม่ได้ก็จมน้ำตาย เวลาว่างก็เช่นเดียวกัน ถ้าไม่มีอะไรยึด ก็เหมือนว่าถูกโยนลงไปบ่อน้ำ แล้วก็รู้ว่าจะยึดอะไร ก็จะจมเวลาว่างตาย ฉะนั้นเขาก็ตำหนิติเตียนกันเหมือนกันว่า คนที่มีเวลาว่างมากแล้วก็ไม่รู้จะทำอะไรเป็นคนเกียจคร้านบ้าง เป็นคนที่ไม่ฉลาดบ้าง ถึงต้องจัดให้เวลาว่างนี้เป็นประโยชน์ ก็คงที่ได้บอกมาว่าไม่มีกิจกรรมต่าง ๆ ก็ยินดี เพราะว่าคนเราจะต้องปฏิบัติอะไรต่าง ๆ ด้วยตนเอง และด้วยความคิดของตัวเอง เป็นอิสระ คนเราเป็นอิสระชน ก็ต้องใช้เวลาว่างนั้นด้วยการปฏิบัติอะไรที่เป็นประโยชน์เป็นของตัวเอง ไม่ใช่ว่าใครมาบังคับ แต่ถ้าตั้งเป็นสมาธิ เป็นสโมสริ เป็นชมรม

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

แล้วก็ช่วยกันทำ พร้อมเพรียงกันทำงานทำการบ้าง ทำสิ่งที่เป็นบันเทิง แต่ก็เป็นประโยชน์ อย่างนี้ก็เหมาะสม เพราะว่าเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีใครบังคับ แต่จะได้เห็นว่าถ้าไม่มีระเบียบ ไม่มีทั้งระเบียบการหรือระเบียบวินัย ก็จะไม่สามารถที่จะทำอะไรที่ดีที่เป็นประโยชน์ หรือถ้าดูในมุมกลับในสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายไม่เป็นที่เสียหาย อย่างไม่ได้พูดถึงว่าเวลาว่างและไม่ทำอะไรทำ มันเหมือนจมน้ำตาย แต่มาเปลี่ยนคำว่า “น้ำ” ด้วยคำว่า “เวลาว่าง” ก็เลยเป็นการ “จมเวลาว่าง”

อันนี้เป็นสิ่งที่น่าสังเกต ในงานต่าง ๆ หรือในกิจกรรมที่ได้ทำในรอบปีที่บรรยายมาก็เป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ทั้งนั้น คือ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ขวนขวายความรู้ต่าง ๆ มีการส่งเสริมในทางศิลป วัฒนธรรม ก็เป็นประโยชน์ทั้งนั้น การที่ได้มีการแข่งขันกีฬากับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้น ก็เป็นสิ่งที่น่าคิด เพราะมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันการศึกษาที่เกิดขึ้นมาในเวลาไล่เลี่ยกันใกล้ ๆ กัน ก็สมควรอย่างยิ่งที่จะได้มีการสังสรรค์กัน มีการพบปะกัน โดยเฉพาะในการแข่งขันกีฬาซึ่งเขาว่าเป็นยารักษา การพบปะกันอย่างนั้นก็เป็นสิ่งที่ดี ตามรายงานก็บอกว่าได้ผลดี ก็เข้าใจว่าไม่ได้ติดกัน ฉะนั้นก็เป็นที่น่ายินดีเพราะว่า กีฬาถ้าพบกัน แข่งขันกับด้วยจิตใจนักกีฬา ตามที่เขาบอกว่าควรจะเป็นสิ่งที่ทำให้มีความสามัคคีปรองดองกัน เป็นเพื่อนเป็นฝูงกัน รู้จักกันดี จะได้ช่วยกันได้ อันนี้ก็เป็นที่น่ายินดีว่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับมหาวิทยาลัย ขอนแก่นนี้เป็นรุ่นราวคราวเดียวกัน ก็หมายความว่าได้ก่อตั้งมาในระยะพอ ๆ กัน และท่านทั้งหลายผู้ที่เป็น นักศึกษา ถ้าว่าไปก็เป็นผู้ที่รุ่นราวคราวเดียวกันกับมหาวิทยาลัยเหมือนกัน เพราะว่ามหาวิทยาลัยนี้ได้ตั้งมา ประมาณเกือบยี่สิบปี ซึ่งท่านทั้งหลายก็คงมีอายุประมาณ ๆ นั้นเหมือนกัน

ไม่ทราบที่ท่านทั้งหลายจะจำได้หรือไม่ เมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยนี้ใหม่ ๆ คงจำไม่ได้ เพราะอายุเพียง ขวบเดียว สองขวบ คงยังจำไม่ได้ หรืออาจจะยังไม่เคยเห็นเสียด้วยหรือเห็นแล้วก็คงจำไม่ได้ มหาวิทยาลัยกับคนนี้ก็ มีชีวิตเหมือนกัน ตอนแรกก็ต้องก่อตั้งขึ้นมาแล้วเดินเตาะแตะ ถ้ามว่ามหาวิทยาลัยจะเดินเตาะแตะอย่างไร ล้มลุกคลุกคลานอย่างไร ก็มีเตาะแตะล้มลุกคลุกคลาน คือว่าตอนแรกการตั้งก็ต้องสร้างอาคารต่าง ๆ อุปกรณ์ ต่าง ๆ และตั้งให้มีคณะครูอาจารย์ และมีนักศึกษาที่มารวมเข้าเป็นมหาวิทยาลัย ตอนแรกก็มีความผิดพลาดบ้าง มีสิ่งที่ไม่เรียบร้อย สิ่งที่ไม่ครบถ้วน ส่วนบุคคลเวลาเกิดขึ้นมาก็เดินไม่ได้ ถึงว่าล้มลุกคลุกคลานไม่ได้ เพราะว่า

คลานก็ไม่ได้ มีแต่ร้อง เวลาหิวอาหารก็ร้อง เวลาง่วงก็ร้อง เวลาไม่ง่วงก็ร้อง นี่ได้เห็นกับหลาน ซึ่งเดี๋ยวนี้เดินเตาะแตะได้แล้ว ก็เลยได้เรียนรู้กับหลานว่าการเดินนี่เมื่อย เมื่อวานนี่เองก็พาเดิน ตอนแรกก็ไม่ยอมเดิน เวลาเดินแล้วก็ไม่ยอมหยุด อันนี้ก็นิสัยของเด็ก ฉะนั้น ท่านทั้งหลายทุกคนก็ได้ผ่านในเรื่องอย่างนี้เหมือนกัน ก็คงได้ร้องไห้ ได้ดื้อบ้าง ได้ว่าง่ายบ้าง ว่ายากบ้าง มหาวิทยาลัยก็เหมือนกัน ตอนแรกก็ลำบากยากเย็นในการสร้างการตั้ง อายุมากขึ้น มากขึ้น ก็เรียบร้อยขึ้น ความเรียบร้อยนี้ไม่ได้หมายความว่าว่าง่าย แล้วก็เรียบร้อยขึ้นนั้นไม่ได้หมายความว่าเสียเกียรติในการที่จะได้รับคำชมเชยว่าเรียบร้อย เพราะว่าเหมือนว่าไม่ใช่ตัวของตัวเอง แต่ต้องขอเตือนว่าคำว่าเรียบร้อย ไม่ได้หมายความว่าไม่ได้เป็นตัวของตัวเอง แต่ต้องนึกว่าเวลามีเวลาว่างและเรียบร้อยหมายความว่าเป็นคนฉลาด เพราะรู้จักวางระเบียบของตัวเอง รู้จักทำกิจกรรมของตัวเองให้มีประโยชน์แก่ตัว ฉะนั้นความเรียบร้อยนี้ก็เป็นที่ดี มหาวิทยาลัยเดี๋ยวนี้ก็เรียบร้อยขึ้นมาก คือ ผลงานต่าง ๆ ก็ดีหลายปีมาแล้ว ประมาณเกือบสิบปีมาแล้ว ก็เคยมาพูดกับทางมหาวิทยาลัยนี้ว่าไม่เรียบร้อย นักศึกษาตั้งเยอะตั้งแยะลงทุนตั้งที่ร้อยล้านแต่ว่าผลงานของมหาวิทยาลัยคือผู้ได้รับปริญญามีจำนวนนิดเดียว ซึ่งตามธรรมดาควรจะมีจำนวนมากกว่ามาปัจจุบันนี้ก็มียานยนต์คันหนึ่งจะสมดุลกับจำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และจำนวนการลงทุน ซึ่งหมายความว่าเดี๋ยวนี้ดีขึ้นมาก เรียบร้อยดีขึ้นมาก มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เวลานั้นที่บอกว่าสงสัยต้องมีอะไรผิดปกติ เพราะว่าถ้าตั้งมหาวิทยาลัยมาเป็นเวลาพอสมควร ก็น่าจะมีผลผลิต คือผู้ที่สำเร็จการศึกษามากกว่าจำนวนนั้น ก็เลยสงสัยว่าจะเป็นครูอาจารย์บกพร่อง หรือระเบียบการบกพร่อง หรือคณะนักศึกษาที่บกพร่อง ก็อาจจะเป็นทั้งสามอย่างก็ได้ แต่มาปัจจุบันนี้เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะเข้าร่องเข้ารอยดีขึ้น จึงมีความพอใจที่ได้เห็นว่ามหาวิทยาลัยได้ก้าวหน้า รวมทั้งผู้ที่เป็นนักศึกษาก็เข้าใจว่าผลประโยชน์ของตนอยู่ที่ไหน

ฉะนั้น ที่จะขอล่าไว้ในที่นี้ ก็คือความยินดีที่ได้เห็นนักศึกษาได้ศึกษาสำเร็จไปจำนวนหนึ่งแล้ว มีทางที่จะปฏิบัติงานทำประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองได้อีกมาก และเห็นท่านทั้งหลายผู้เป็นนักศึกษาปัจจุบัน ที่กำลังพยายามหาความรู้ฝึกตนให้ดี ทั้งในวิชาการ ทั้งในวิธีใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสำนึกตัวว่ามีหน้าที่ในการเรียน เพราะว่ามีโอกาสได้เข้ามาเรียนในสถาบันการศึกษาชั้นสูง ซึ่งเป็นโอกาสที่หายาก ก็มีคนหลายคนที่ยากที่จะเรียนในชั้นสูง เพราะรู้ดีว่าถ้ามีความรู้สูง ย่อมมีทางที่จะสร้างชีวิตให้เจริญรุ่งเรืองมากกว่าเป็นคนที่มีความรู้น้อย แต่หากว่าต้องประกอบด้วยความขะมักเขม้น ความขยันหมั่นเพียร ทั้งด้วยความตั้งใจปฏิบัติดี คือปฏิบัติที่สุจริต

ยุติธรรมอยู่ตลอดตั้งแต่เป็นนักศึกษา เพื่อที่จะเป็นผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ต่อไปในวงการต่าง ๆ ที่มีความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริตเที่ยงธรรมด้วย จะทำให้ส่วนรวมมีความมั่นคง อนาคตของประเทศชาติจึงจะแน่นอนว่าจะสามารถที่จะรักษาความดี ความงาม ความเป็นปึกแผ่นของประเทศได้ ซึ่งถ้าหากว่าเราไม่รักษา แต่ละบุคคลก็เข้าใจว่าไม่มีทางที่จะมีความสุขได้ ฉะนั้น สำหรับขณะนี้ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถที่จะได้เล่าเรียนอย่างดีที่สุด ปฏิบัติตนให้ดีที่สุด และเมื่อถึงเวลาที่จะต้องมีการสอบไล่ ก็ขอให้สามารถที่จะฟันฝ่าอุปสรรคขั้นนั้นโดยดี ด้วยการเตรียมตัวในการท่องหนังสือให้ดี แต่ว่าก็ให้เป็นการเรียนหนังสือได้ตลอดเวลาอย่างดี เพื่อที่จะไม่ต้องมาหนักใจที่จะคอยการสอบไล่ด้วยความหวาดกลัว

ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคนพร้อมด้วยกำลังกายกำลังปัญญาที่เข้มแข็ง สามารถที่จะปฏิบัติงานของตนให้สำเร็จ และมีอนาคตที่แจ่มใส ก็ขอให้มีความสำเร็จกันทุกคน.

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่นักศึกษาทั้งหลายออกไปช่วยประชาชน ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชาติกัน นำสรรเสริญชมเชยยิ่งนัก และนับว่าเป็นผู้ที่รู้จักหาความดีติดตัวไว้ เพราะสถานการณ์โลกได้บอกให้เราทราบแล้ว ตั้งแต่เครื่องบินตกต่าง ๆ ระยะเวลา ๆ หนึ่งว่าไม่มีอะไรที่แน่นอนในโลกนี้ แต่มีความดีนี้แหละที่แน่นอน และติดตัวเราไปตลอด ไม่ว่าเราจะอยู่อายุแค่ไหนหรืออยู่ถึงร้อย ความดีงามนั้นก็ติดตัวตลอด แล้วก็สิรินธรเสียใจมากที่ไม่ได้มา เพราะว่าเขาเตรียมตัวเต็มที่ เสร็จแล้วเป็นไข้สูงแล้วท้องร่วง ปรากฏว่าเป็นบิด ทมอเลยบอกว่าไม่ให้มา ที่แรกอาละวาดจะมา บอกว่าไม่ได้ต้องรักษาตัว เดี่ยวจะอายุสั้นเสีย เพิ่งอายุยี่สิบเจ็ด ยี่สิบแปดเท่านั้น เขารู้สึกโหมงานมาก แล้วก็งานเดี๋ยวนี้ก็ไม่ต้องจะขาด ที่นี้ทมอต้องสั่งบอกให้พักสองอาทิตย์ ปรากฏว่านั่งหน้าอเขียว บนเตียง แล้วนั่งสมาธิพยายามสงบอารมณ์ ส่วนจุฬารัตน์ก็กำลังจะมีลูกอีกคน แล้วก็ไม่ค่อยดีนัก เป็นถุงน้ำที่เรียกว่าซิสต์ด้วย ซึ่งทมอก็ไม่อยากให้เดินทาง ส่วนหลานที่รับสั่งว่ากำลังเตาะแตะนั้น ดูอย่างก็รู้สึกเขาโชคดีเหลือเกิน มีตาที่รักมาก เอาใจใส่พาไปเดิน เขาโชคดีหลายอย่าง เกิดมาก็ผมทึบโศกยาว พอนอนลงไปแล้วตื่นขึ้นมาสวยเลย ไม่ต้องหิวผม ผมยาวดำ และทึบโศก ไม่ใช่พุงนะ ยาวดำ และทึบโศก หนาเขียว มั่นเขียว บอกแหมเขามีบุญ พอนอนบึบลุกขึ้นมาก็สวยเลย ทูลทม่อมตาเลยพาเดินเที่ยวเย็น ๆ นำขำ ตอนนี่เขาเดินได้ แต่ว่าเขาไม่สามารถจะลงนั่งได้ ถ้านั่งแล้วก็จะลุกได้มันติดพุง พอเย็นแล้ว จะลงไปก็เกิดดอกไม้อะไรนี่นะ ก็พยายามลงลงเหมือนหมิ่นะ

แต่มันติดพุงกลัวหกล้ม ลงไม่ได้ พระเจ้าอยู่หัวท่านก็สอนหลานว่าให้ค่อย ๆ ลงช้า ๆ เขาก็ทำตาม แล้วมีฟันสี่ซี่แล้ว เริ่มพูดได้แล้ว เขากล้วยายมาก เขารักตา แต่กล้วยาย เขาไปตะโกนเรียกยาย ยาย อีกหน่อยก็คงพามาได้ มาให้เห็นว่าไม่ต้องมัวนผม ไม่ต้องอะไรเลย ประหลาดที่สุด ถ้าเขาได้มาเข้ามหาวิทยาลัย แล้วก็ได้ออกร่วมกิจกรรม ไปสร้างकुศลอย่างนั้น ก็คงจะมีชีวิตที่ยิ่งดีและราบรื่น และภาคภูมิใจในตัวเอง ว่าเรานี่เกิดมาไม่เสียชาติเกิด เกิดมาแล้วได้ช่วยคนอื่นที่เป็นทุกข์ด้วย เพราะฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคนมีความสุข ความเจริญโดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๑

วันที่ ๑๖ - ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๖

ขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย และพุทธสมาคมเครือ
ที่วราชอาณาจักร มาประชุมพร้อมกันอีกวาระหนึ่ง เป็นครั้งที่ ๓๑ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในการปฏิบัติ
ส่งเสริมทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา สร้างเสริมศีลธรรมจรรยา และหาทางรับใช้คณะสงฆ์.

ข้าพเจ้าได้พูดกับท่านทั้งหลายถึงแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมพระศาสนาและศีลธรรมจรรยาของ
ประชาชนมาหลายครั้งหลายประการแล้ว. คิดว่าท่านจะยังจำกันได้ และคงได้นำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดีมาบ้างแล้ว
เป็นแน่. คราวนี้ จึงจะขอพูดเพียงสั้น ๆ เป็นการเสนอหัวข้อหรือหลักการ สำหรับท่านได้ปรึกษาหารือกำหนดวิธีการ
และขั้นตอนการปฏิบัติโดยละเอียดกันเอาเองในการประชุมคราวนี้.

การทำนุบำรุงและส่งเสริมพระศาสนานั้นไม่มีทางใดจะดี จะตรง จะสำคัญยิ่งไปกว่าการธำรงรักษาความ
บริสุทธิ์บริบูรณ์ของพระธรรมวินัย ทั้งในด้านปริยัติและในด้านปฏิบัติ. การส่งเสริมศีลธรรมจรรยาของประชาชน
ควรจะคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ จิตใจ และอัธยาศัยของบุคคลแต่ละคนแต่ละหมู่เหล่าเป็นพิเศษ. ต้องฉลาดเลือก
ข้อธรรมะที่เหมาะสมแก่พื้นฐานดังกล่าว และที่จะช่วยเขาได้รับประโยชน์จริง ๆ นำมาอธิบายแนะนำให้ปฏิบัติ เพื่อผล
ที่รับนั้น จะทำให้เขาบังเกิดศรัทธาและพอใจในความดี แล้วน้อมนำมาปฏิบัติให้ยิ่งขึ้น หนักแน่นขึ้นด้วยตนเอง.
ส่วนการรับใช้พระสงฆ์นั้นขอให้ถือหลักว่า การรับใช้ช่วยเหลือพระสงฆ์เพื่อให้ท่านสามารถประพฤติปฏิบัติตามสมควร
แก่สมณสาธูปได้ เป็นจุดหมายสำคัญ และแท้จริงสำหรับพุทธมามกชนจะพึงกระทำถวายพระภิกษุสงฆ์.

ขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย บรรลุประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการและขอให้
ทุกท่านที่มาร่วมชุมนุม ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์จงทุกเมื่อ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานในโอกาสที่คณะผู้พิพากษาประจำกระทรวงเฝ้าฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๒๖

ท่านที่เป็นผู้พิพากษาก่อนที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่ครั้งแรก ก็ได้มากล่าวคำปฏิญาณนี้ ก็มีความหมายที่สำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือ หน้าที่ของผู้พิพากษานั้นจำเป็นต้องมีความยุติธรรม มีความคิดพิจารณาที่รอบคอบ และรับผิดชอบอย่างมากต่อความยุติธรรมที่จะมีต่อประเทศชาติ ฉะนั้น ก็เป็นงานที่สำคัญ จึงควรที่จะตั้งใจไว้ให้ติดกันทุกคน เพื่อที่จะให้บรรลุผลในงานที่จะรอต่อไป

ความจริง แต่ละท่านก็ได้รับความรู้ในด้านหลักวิชามาอย่างแน่นแฟ้น หลายชั้น ตั้งแต่เรียนทางกฎหมายอย่างครบถ้วน และต่อมาก็ได้ฝึกฝนเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา ทั้งเชื่อได้ว่าผู้ที่เลือกอาชีพเป็นผู้ที่จะมาสร้างความยุติธรรม ย่อมต้องมีจิตใจที่พิเศษอยู่อย่างหนึ่งว่า ตั้งใจที่จะดำรงตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนทั่วทุกคน ฉะนั้น การที่กล่าวปฏิญาณนี้ก็เท่ากับเป็นการยืนยันปณิธานที่ได้ตั้งไว้ ตั้งแต่กำลังศึกษาอยู่จนกระทั่งมาสมัครเป็นผู้พิพากษา คำปฏิญาณนี้สำคัญมาก ที่ได้เปล่งถ้อยคำที่สำคัญก็คือคำว่าอคติ อคตินี้ทุกคนก็มีบ้าง เพราะว่าคนเราเวลาเห็นอะไรก็ต้องเห็นในแง่ของตัวเอง แต่ถ้าให้ปราศจากอคติก็หมายความว่าพยายามจะดูสถานการณ์ ดูงาน ดูหน้าที่ ในแง่ที่เป็นกลางแท้ ๆ ที่ถูกต้องตามหลักวิชา และถูกต้องตามหลักศีลธรรม จึงจะทำให้หน้าที่ในงานการที่จะมีต่อไปสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี เป็นเกียรติ เป็นศรีแก่ตัว และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง การที่จะให้ปราศจากอคตินี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะจะต้องบังคับจิตใจของตัวเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งในขณะที่ปฏิบัติงาน ทั้งนอกเวลาปฏิบัติงาน เพราะว่าจิตใจที่จะปราศจากอคตินั้น ต้องฝึกฝนและมีอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะให้ปราศจากอคติก็ต้องอบรมจิตใจของตัวเองให้ดี ให้มีความยุติธรรมทุกเมื่อ การอบรมจิตใจของตัวเองให้มีความยุติธรรมทุกเมื่อนั้น จะต้องรักษาสติให้มั่น ต้องมีความรู้ทุกอย่าง ได้ประสบลสิ่งใดจะต้องรู้ว่านี่คืออะไร นี่คือนี่ที่ควร และอาจจะเห็นด้วยว่าสิ่งที่ไม่ควรมีอะไรบ้าง ต้องเลือกสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ควร ทั้งนี้ก็เป็นงานที่สำคัญยิ่ง ถ้าหากว่าไม่สามารถ ที่จะปฏิบัติตามนี้แล้วเข้าใจได้ว่างานในหน้าที่ก็จะเสียหายไปได้มากที่สุด เพราะว่าการเป็นผู้พิพากษาก็เท่ากับประชาชนได้ฝากความหวังไว้แก่ตนว่าเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมโดยบริสุทธิ์ใจ ดังที่ได้กล่าวคำปฏิญาณว่าจะทำ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

โดยความบริสุทธิ์ใจ ฉะนั้น ก่อนที่จะรับหน้าที่นั้นจะต้องตั้งใจ และจะต้องปฏิญาณต่อตัวเองว่าจะทำให้สำเร็จในสิ่งแรก ถ้าทำสำเร็จในแง่หนึ่งอย่างเดียว เรื่องเดียว ก็เชื่อว่างานทุกอย่างจะสำเร็จลงได้โดยดี

งานของผู้พิพากษาก็ดูจะเป็นหน้าที่ที่จะต้องไปพิพากษาในศาลอย่างเดียว บางคนก็คิดว่าเวลาอยู่ในศาลเราก็เป็นผู้พิพากษา แต่เวลานอกศาลแล้วก็ไม่เป็นไร เราเป็นเอกชน หรือนอกเวลาราชการเราเป็นเอกชน ส่วนรวมธรรมดาทั่ว ๆ ไปก็ทำอะไรตามใจได้แต่นั้นผิด การที่เป็นผู้พิพากษานั้น หากว่าไปเป็นผู้พิพากษาในศาลแห่งหนึ่งแห่งใด จะเป็นในกรุงเทพฯ ฯ หรือในต่างจังหวัด ที่ไหนก็ตาม เวลาออกจากศาลแล้ว นอกเวลาราชการเขาก็ยังเรียกว่าท่านผู้พิพากษา เขาก็นับถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และมีคุณธรรม ก็เป็นผู้ที่จะฟังได้ แม้แต่ดึกตื่นเวลาที่ไม่ได้เป็นเวลาราชการก็จะประสบเหตุอันนี้ คือ ประชาชนอาจจะมีความเดือดร้อนอาจจะไปหาที่บ้านก็ได้ ขอให้ท่านผู้พิพากษาช่วยเหลือ โดยมากที่ขอให้ช่วยเหลือนั้นก็เป็นเรื่องของจิตใจ ความยุติธรรม เราก็มีหน้าที่คือไม่มีนอกราชการ เพราะว่าเมื่อเป็นผู้พิพากษาแล้วก็ติดตัวอยู่ตลอดเวลา คนจะต้องมองดูว่าเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ ฉะนั้น การที่ได้ตั้งใจตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ศึกษา ตั้งแต่มารับราชการ และมาบัดนี้ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยดี ก็นับว่าจะต้องรับสภาพและจะรักษาสภาพนี้ต่อไป เพื่อที่จะให้เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ที่จะรักษาความมั่นคงของประชาชน เป็นที่พึ่งของประชาชน

การที่เป็นผู้พิพากษานั้นก็นับว่ามีเกียรติสูง เพราะว่าคนเขานับถือเคารพ จะเป็นใครก็ตามแต่ว่าผู้นั้นเป็นผู้พิพากษา เขาก็เคารพนับถือ และกียกย่อง ฉะนั้นจะต้องตอบแทนความเคารพนับถือยกย่องนี้ให้ตลอด การที่ต้องรักษานี้เป็นงานหนัก เพราะว่าจะต้องรักษาอยู่ตลอดเวลาตามที่ได้กล่าวข้างต้น ฉะนั้นก็ต้องรักษาด้วยกำลังจิตใจที่แข็งแกร่ง แล้วก็ต้องพยายามรักษาจิตใจให้เข้มแข็ง แข็งแกร่ง ตลอดอายุราชการ ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกท่านประกอบด้วยกำลังกายด้วย ทั้งใจด้วย ทั้งปัญญาด้วย เพื่อที่จะปฏิบัติงานที่สำคัญนี้ให้บรรลุผลสำเร็จ จะเป็นเกียรติเป็นศรีแก่ตัวเอง แก่วงศ์ตระกูล และสำคัญที่สุดจะเป็นประโยชน์ต่อความยุติธรรม ความมั่นคง ความสงบสุขของประเทศชาติ ซึ่งเราก็ได้รักษาไว้มาตลอดได้ชื่อว่าเป็นไทย คนต่างชาติเขามองประเทศไทยว่าเป็นประเทศที่ตั้งมานานแล้ว มีประเพณี มีความดี มีการปฏิบัติงานที่เข้มแข็ง และเขาก็นับถือ ก่อนนี้อาจจะนึกว่าประเทศไทยเป็น

ประเทศที่ไม่เป็นที่รู้จักในโลก แต่มาเดี๋ยวนี้ไปฟัง ๆ ดูแล้ว มีคนจากทั่วโลกทวิปเขามา เขาก็มาบอกว่าเดี๋ยวนี้รู้จักกันมาก และก็นับถือความเป็นคนไทยที่รักษาเอกราชอธิปไตยมาด้วยดี ก็เลยตอบกับเขาว่าที่เรารักษาเอกราชอธิปไตยมาได้ ก็เพราะว่าเราพยายามทำงานให้กลมเกลียวกัน ให้เข้มแข็ง ใ้ดี ด้วยความเสียสละ และด้วยความมีเมตตาซึ่งกันและกัน รวมทั้งเมตตาต่อชาวต่างประเทศด้วย เขาเลยเข้าใจ บอกว่าประเทศไทยนี้พิเศษ ดีจริง ๆ ฉะนั้นทุกท่านที่จะออกไปรับหน้าที่ยานการสำคัญนี้ ก็เป็นส่วนสำคัญของการบำรุงรักษาประเทศชาติให้รุ่งเรืองและมั่นคง

ก็ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง มีโชคดี มีความสำเร็จทุกประการ ทั้งในกิจการและเรื่องส่วนตัว.

พระบรมราชโองการ

ในการเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร

การสาธิตการใช้กำลังทางอากาศ

ณ สนามฝึกใช้อาวุธทางอากาศไชยบาดาล จังหวัดลพบุรี

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาดูการสาธิตการใช้กำลังทางอากาศอีกครั้งหนึ่งในวันนี้.

การแข่งขันใช้อาวุธและการสาธิตการใช้กำลังทางอากาศเป็นประโยชน์สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการวัดสมรรถภาพและความพร้อม ทั้งของเจ้าหน้าที่และยุทโธปกรณ์อย่างดีที่สุด สำหรับจะได้นำไปใช้ศึกษาพิจารณาประกอบการวางแผนการใช้กำลังทางอากาศให้มีประสิทธิภาพแท้จริงในการป้องกันประเทศ. นอกจากนี้ประโยชน์โดยตรงดังกล่าว ยังจะได้ผลดีต่อการบำรุงขวัญและกำลังใจของทหาร ตลอดถึงประชาชนทั่วไปอย่างมากด้วย.

ขอชมเชยผู้เข้าร่วมการแข่งขันและการสาธิต พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกคนทุกฝ่าย ที่ตั้งใจพยายามปฏิบัติการทุกอย่างให้บรรลุผลดีที่สุดตามจุดมุ่งหมาย. ขอให้ทุกคนหมั่นศึกษาวิทยาการอันก้าวหน้าทุกอย่างให้รอบรู้ทันสถานการณ์อยู่เสมอ เพื่อสามารถใช้อยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีอยู่ ให้เป็นประโยชน์ในภารกิจของกองทัพได้มากที่สุด ประการสำคัญ ขอให้ยึดมั่นในชาติบ้านเมืองและในประโยชน์ร่วมกันของประเทศชาติไทยให้ยิ่งกว่าประโยชน์อื่นใด.

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับเกียรติและรางวัลในการแข่งขันครั้งนี้ และขออวยพรให้ทุกคนมีความสุข ความเจริญ สมบูรณ์ด้วยสติ ปัญญา ความสามารถ เพื่อที่จะได้ร่วมมือประสานสามัคคีกัน ปกป้องคุ้มครองอธิปไตยและความมั่นคงของประเทศชาติให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป.

พระบรมราโชวาท

เพื่อเชิญไปในการชุมนุมของสมาคมนักเรียนไทยในประเทศฝรั่งเศส

ณ กรุงปารีส

วันเสาร์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๖

ขอแสดงความนิยมยินดีด้วยอย่างยิ่ง ที่สมาคมนักเรียนไทยในประเทศฝรั่งเศสตั้งขึ้นได้เป็นปีกแผ่น และดำเนินงานยืนยาวมาถึงปีที่หกสิบ นับได้ว่าเป็นตัวอย่างแห่งสมาคมที่มีความเจริญมั่นคง มีสมาชิกที่สามัคคีกลมเกลียวกันอย่างแน่นแฟ้น ในอันที่จะร่วมกันธำรงรักษาและดำเนินการตามวัตถุประสงค์ให้ต่อเนื่องกันโดยตลอดทุกรุ่น ทุกยุค ทุกสมัย โดยไม่ขาดตอน. ในโอกาสที่ท่านทั้งหลายมาชุมนุมกันเพื่อเลือกตั้งประธานสมาคมนี้ ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวถึงเหตุสำคัญ ที่คิดว่าเป็นปัจจัยประกอบกันส่งเสริมให้สมาชิกแห่งสมาคมนี้ สามารถสมัครสมานกับจรรโลงสมาคมให้ยั่งยืนมาได้ ให้แต่ละคนได้พิจารณา. ประการแรก คือทุกคนต่างได้พบหากัน ประพฤติปฏิบัติต่อกัน ด้วยความเมตตาเมตตาเต็มใจมาตลอด. ประการที่สองคือ แต่ละคนต่างเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันอยู่เสมอ ประโยชน์อันใดบังเกิดขึ้น ต่างมิได้ถือเอาเป็นประโยชน์เฉพาะตัว หากเพื่อแผ่แก่กันและกันโดยถ้วนทั่ว. ประการที่สาม ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความดี ในความสุจริต ในวินัย และในความเป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอเหมือนกัน. และประการสำคัญที่สุด คือต่างคนต่างพยายามทำความดีความเทินของตน ให้ถูกต้องเที่ยงตรงมั่นคงในเหตุในผล ในทำนองคลองธรรมเสมอเหมือนกัน ไม่แตกแยกความคิดกันไปในทางตรงข้าม. ความคิดจิตใจ และความประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางสุจริตและสร้างสรรค์นี้ ได้ช่วยประคองคำชูรักษาให้สมาชิกและสมาชิกทั้งมวลมีความสุขดี และเจริญงอกงามสืบต่อกันมาได้โดยตลอด. ท่านทั้งหลายควรอย่างยิ่งที่จะได้รักษาแบบแผนคุณธรรมนี้ไว้ให้เหนียวแน่น เพื่อความผาสุกและความวัฒนาถาวรทั้งในวันนี้และวันข้างหน้า.

ขออวยพรให้สมาคมนักเรียนไทยในประเทศฝรั่งเศสมีความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป. ขอให้การชุมนุมครั้งนี้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ทุกอย่าง. และขอให้ทุกคนที่มาเข้าร่วมชุมนุมประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ถึงทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสวันขึ้นปีใหม่

พุทธศักราช ๒๕๒๗

วันเสาร์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๖

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพรแก่ท่านทุก ๆ คน พร้อมกับขอขอบใจท่านอย่างมากอีกครั้งหนึ่ง ที่มีมิตรจิต สนับสนุนข้าพเจ้าในภาระที่ปวงด้วยดีเสมอมา.

ในรอบปีที่ล่วงแล้ว มีเหตุไม่ปรกติเกิดขึ้นหลายครั้ง หลายอย่าง รวมทั้งภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในหลายจังหวัดนั้นด้วย. เหตุไม่ปรกติดังกล่าว บางเรื่องก็ก่อให้เกิดความท้อใจ บางเรื่องก็กระทบกระเทือนความเป็นอยู่ อาชีพ และเศรษฐกิจ ทั้งของเอกชนทั้งของบ้านเมืองโดยส่วนรวมอย่างมาก. แต่เพราะเหตุที่ชาวเราส่วนใหญ่ยังมีสติรู้ตัว มีความเข้มแข็งอดทน มีความรู้ความสามารถ มีความคิดจิตใจที่มั่นคงในความถูกต้องเที่ยงตรงอยู่ จึงสามารถร่วมมือร่วมใจกันแก้ไขให้ผ่อนคลายเป็นได้ทุกเรื่อง. ท่านทั้งหลายควรจะได้ข้อคิดสำคัญประการหนึ่งว่า วิถีชีวิตของบุคคลนั้นย่อมมีทั้งภัย ทั้งอุปสรรค ทั้งเคราะห์ร้าย ผ่านเข้ามาเรื่อย ๆ ยากที่จะหลีกเลี่ยง. ไม่มีผู้ใดจะอยู่เป็นปรกติสุขอย่างเดียวได้. ทุกคนจึงจำเป็นต้องเตรียมกายเตรียมใจให้พร้อมทุกเวลา ที่จะเผชิญ จะต่อสู้แก้ไขความไม่ปรกติเดือดร้อนต่าง ๆ ด้วยเหตุผล หลักวิชา ความถูกต้อง ความรอบคอบอดทน และด้วยสามัคคีธรรม.

ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เป็นนิตย์ เพื่อให้สามารถประกอบสรรพกิจการงานอันเป็นสัมมาชีพได้เต็มกำลัง ทั้งให้ระมัดระวังรักษาสุขภาพจิตใจของตนเองไว้อย่าให้ตกต่ำ หากแต่ประดับประดาบำรุงให้หนักแน่นเข้มแข็ง ให้ตั้งมั่น ให้สงบแน่วแน่ ห่างจากอคติ จากความเห็นแก่ตัว และความประมาทล้าพองใจ เพื่อจักได้เกิดสติสมบูรณ์ เกิดปัญญากระจ่างเฉียบแหลม สามารถขบคิดพิจารณาตัดสินใจในเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมได้โดยถูกต้อง เหมาะสมทันการ และเที่ยงตรงเป็นยุติธรรม. ประการสำคัญที่สุด ขอให้ทุกฝ่าย ทุกคน เนืองถึงประโยชน์และความมั่นคงของชาติบ้านเมืองให้มาก. อย่าก่อความขัดแย้งและก่อเงื่อนไขอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบและความแตกแยก. ผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ ก็เร่งกระทำให้สำเร็จลุล่วงโดยพลัน ด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ และด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน. ผลงานของแต่ละคน แต่ละฝ่าย จักได้ประกอบส่งเสริมกันขึ้นเป็นความสำเร็จ ความมั่นคง และความเจริญวัฒนาของประเทศ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของเรา.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ จงอภิบาลรักษาท่านทั้งปวง ให้แคล้วคลาดจากภยันตรายและเหตุชั่วร้ายทุก ๆ ประการ บันดาลให้แต่ละคนมีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังสามัคคีอันพร้อมมูลกล้าแข็ง สามารถประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่อันเป็นประโยชน์ตน ประโยชน์ชาติ ให้บรรลุผลเลิศทุก ๆ สิ่ง ทั้งสามารถรักษาอิสรภาพ ความเป็นไทย และความผาสุกร่มเย็นในแผ่นดิน ให้ดำรงมั่นคง อยู่ตลอดไปชั่วนิรันดร์.

ขอให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข สิริสวัสดิ์ดีพิพัฒน์มงคล นานาศุภผลอันพึงปรารถนาจงทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๖

เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันอาทิตย์ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๒๗

การที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรมีกฎเกณฑ์ที่จะให้นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติพร้อมมูลที่จะเข้าศึกษาในวิทยาลัยนั้น ก็เป็นข้อที่สำคัญมาก เพราะแต่ละท่านก็นับว่าเป็นผู้ใหญ่ในราชการทั้งในด้านพลเรือนทั้งในด้านตำรวจทหาร ซึ่งมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการป้องกันราชอาณาจักรด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน สำหรับฝ่ายทหารก็เข้าใจได้ว่ามีหน้าที่อย่างใดหรือตำรวจก็ต้องรักษาความปลอดภัย ส่วนพลเรือนนั้นบางคนก็บอกว่าไม่ได้ป้องกันราชอาณาจักรโดยตรง แต่ความจริงพลเรือนก็ป้องกันราชอาณาจักรโดยตรงเหมือนกัน เพราะว่าจะต้องสร้างความเจริญสร้างความก้าวหน้าแก่ประเทศชาติ และให้ความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อให้อยู่ดีกินดี ซึ่งจะทำให้ราชอาณาจักรอยู่เย็นเป็นสุข และเป็นการป้องกันที่ดีที่สุด

ข้อที่ว่าท่านทั้งหลายเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามกฎเกณฑ์ของวิทยาลัยนั้น ก็มีข้อดีและข้อเสีย ข้อดี ก็คือได้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ซึ่งได้ทำมาเป็นเวลานานปีแล้ว ถึงได้ปฏิบัติงานจนได้ตำแหน่งหน้าที่สูงที่เข้ากฎเกณฑ์ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร อันนี้ก็ข้อดีที่ได้สามารถมาศึกษาพร้อมกันและการศึกษาในที่นี้ก็จะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความเห็นวิชาความรู้ด้วยกัน ได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ในภูมิประเทศต่าง ๆ อาจจะมีปัญหาที่จะเกิดขึ้น และเราจะสามารถที่จะขจัดปัญหาต่าง ๆ ให้คลี่คลายไปได้อย่างไรก็สามารถที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อันนี้ก็ข้อดีที่ดีมาก และถ้าแต่ละคนขยันหมั่นเพียรในการดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ก็เท่ากับมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับแต่ละคนและแก่ส่วนรวม ในแง่ส่วนที่จะไม่ค่อยดีนักก็อาจจะเห็นได้ว่าแต่ละท่านที่มีหน้าที่สำคัญ ก็จะต้องเสียเวลาปลีกตัวมาจากหน้าที่สำคัญเหล่านั้นมาศึกษาเป็นเวลาหลายเดือน ก็อาจจะทำให้เสียเวลางานการที่จะต้องทำ ข้อนี้เข้าใจว่าเป็นข้อเสียที่แก้ไขได้ โดยที่แต่ละคนที่ศึกษาอยู่ก็สนใจในงานของตนและสอบถามไปเรื่อย ๆ ว่างานที่ทำอยู่ ค้างอยู่ ดำเนินไปด้วยดีอย่างไร ฉะนั้นก็อาจจะแก้ไขได้อีกข้อหนึ่งอาจจะเห็นว่า คนที่เป็นผู้ใหญ่ด้วยกันอาจจะมีความเข้าใจซึ่งกันและกันยากก็เป็นได้ แต่ทั้งนี้ก็แก้ไขได้โดยการเป็นผู้ใหญ่นั่นเองคือสามารถที่จะฟังผู้อื่น และสามารถที่จะให้ความรู้แก่ผู้อื่น ผลัดกันพูด ผลัดกันฟัง ถ้าแก้ไข

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ข้อที่จะเสียได้โดยที่ให้เป็นข้อดีไป ก็เชื่อว่าการเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับแต่ละคน และแก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่วนรวมของประเทศชาติด้วย

การที่นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรไปที่ไหน ที่ไร ก็มีข่าว บางทีก็อาจจะพูดกันจะเป็นล้อเล่นหรือจะเป็นจริงไม่ทราบ ว่า “ท่านผู้ใหญ่มากแล้ว” ก็ต้อนรับกันใหญ่อันนี้ก็เป็นที่แต่ละคนในวิทยาลัยต้องระมัดระวังเหมือนกัน คำว่า “ท่านผู้ใหญ่มาก” ก็ต้อนรับกัน ก็อาจจะต้องเกิดปัญหาขึ้นมา แต่จะต้องใช้ความเป็นผู้ใหญ่ของท่านที่จะจัดความบกพร่องของข้อนี้ ท่านผู้ใหญ่มากแล้วนั้นก็มีความหมายหลายอย่าง ซึ่งก็ขอให้เดาเอาเองว่าอย่างไรอย่างเดียวกันว่ามีว่าฝึกซีก็โรยขึ้นมามากมาย ฉะนั้น ถ้าแต่ละคนสามารถที่จะมองดูว่าอันไหนเป็นฝึกซีแท้ อันไหนเป็นฝึกซีที่เขาโรย ก็เป็นอันว่าไม่เป็นข้อเสียหาย ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ใช้ประโยชน์จากการเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และการดูงานในที่ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ และขอให้รักษาจิตใจที่มีอยู่ในระหว่างที่อยู่ในวิทยาลัย คือว่าพูดตรงไปตรงมา แลกเปลี่ยนความคิดอย่างเปิดเผย และตั้งปณิธานที่จะแก้ไขปัญหา ซึ่งปณิธานนี้เวลาอยู่ในวิทยาลัยก็มีอยู่หนักแน่น หลังจากนั้นก็ขอให้รักษาปณิธานนี้และปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น เพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์ได้เต็มเปี่ยม

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาเยี่ยมเยียน และได้นำเงินมาเพื่อที่จะช่วยในการกุศลในครั้งนี้ ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบแต่ความดีงาม และความสำเร็จทุกประการตามจุดมุ่งหมายขอให้มีการกำลังใจเข้มแข็ง แข็งแรง ตามที่ประสงค์.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ

ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๘

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันอังคาร ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกครั้งหนึ่งในวาระนี้ และที่ได้ทราบรายงานของอธิการบดี ว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ.

ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตแห่งภาควิชาต่าง ๆ ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

พิธีรับปริญญาบัตรวันนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับบัณฑิตทั้งหลาย เพราะแท้จริงเป็นพิธีประกาศรับรองวิทยฐานะของท่านให้ปรากฏ ว่าแต่ละคนมีความรู้ความสามารถครบถ้วน ควรยกย่องไว้วางใจให้ประกอบการงานอันเป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่สำคัญ ๆ ได้. ดังนี้ ทุกคนจึงมีหน้าที่และมีความผูกพันรับผิดชอบเกิดขึ้นที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตน ปฏิบัติงานให้สมควรแก่วิทยฐานะ และให้ตรงตามสัญญาที่กล่าวปฏิญาณแล้วเมื่อครู่นี้. หมายความว่า แต่ละคนจะต้องสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองให้สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านฐานะอาชีพ ด้านเกียรติคุณ ความดี และด้านบำเพ็ญประโยชน์แก่กุลส่วรวมและชาติบ้านเมือง. การสร้างความสำเร็จดังกล่าว นอกจากต้องอาศัยหลักวิชาตามที่ศึกษามาเป็นพื้นฐานการปฏิบัติแล้ว ยังจะต้องอาศัยคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นเครื่องประกอบส่งเสริมอีกหลายอย่าง. ที่สำคัญได้แก่ความกระตือรือร้นขวนขวาย และความตั้งใจอันหนักแน่นแน่วแน่ในการที่จะทำงาน ความสุจริตบริสุทธิ์ใจ ในการปฏิบัติงานและปฏิบัติต่อผู้อื่น ความขยันหมั่นเพียรพร้อมทั้งความอดทนและอดกลั้น ในการที่จะทำงานทุกอย่างอย่างมีประสิทธิภาพให้ตลอดจนสำเร็จ ด้วยความสม่ำเสมอไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ความมีสติตั้งมั่นและเข้มแข็ง ในการที่จะควบคุมความคิดจิตใจ ตลอดจนการกระทำคำพูดทั้งปวง ให้เป็นไปโดยเที่ยงตรงปราศจากอคติ และประกอบด้วยเมตตาเห็นอกเห็นใจกัน ความฉลาดรอบคอบในการที่จะพิจารณาเรื่องราว กับทั้งปัญหาทุกอย่าง โดยถี่ถ้วนถูกต้อง และหนักแน่นเด็ดขาด.คุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่จะต้องพยายามฝึกฝนอบรมให้บังเกิดและให้งอกงามขึ้นด้วยกัน พร้อม ๆ กัน แล้ว.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีสวนสนามและถวายสัตย์ปฏิญาณของไทยอาสาป้องกันชาติ

ณ สนามกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันพฤหัสบดี ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗

การฝึกของไทยอาสาป้องกันชาติรุ่นก้าวหน้าที่ได้สิ้นสุดลงเป็นรุ่นที่ ๗ นี้ มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับ ความปลอดภัยของส่วนรวม และเป็นประโยชน์สำหรับแต่ละคนที่ได้เข้ารับฝึก เพราะได้มีความรู้ความสามารถที่จะ ปฏิบัติงานในหน้าที่พลเมืองได้อย่างเต็มที่ ก็ขอแสดงความชื่นชมและขอบใจสมาชิกของไทยอาสาป้องกันชาติทุกคน ทั้งในเวลาเดียวกันก็ขอขอบใจวิทยากรและเจ้าหน้าที่ทุกคน ที่ได้อุทิศสละเวลาที่จะถ่ายทอดความรู้ความสามารถ ให้แก่สมาชิก เพื่อความเป็นปึกแผ่นของส่วนรวม ตลอดจนผู้ที่ได้ให้ความสนับสนุนมาโดยตลอด ซึ่งถ้ามีการ สนับสนุนจากผู้ที่ตั้งใจดี การฝึกไทยอาสาป้องกันชาติทุกรุ่นก็คงจะลำบาก ฉะนั้น ก็ขอขอบใจทุกคนที่เกี่ยวข้องและ ที่สนับสนุนในนี้ด้วย

ไทยอาสาป้องกันชาติมีความสำคัญมิใช่น้อยในความอยู่เย็นเป็นสุขและความอยู่รอดของประเทศชาติ เพราะเหตุว่าทั้งหญิงทั้งชายที่ได้รับการฝึกรู้ว่าตัวมีหน้าที่ที่จะสอดส่องความปลอดภัยของประเทศ ในประเทศไทยเรา มีองค์การหรือกิจการหลายอย่างที่ปฏิบัติมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ตั้งแต่กิจการซึ่งเป็นที่รู้จักดีเช่นการลูกเสือ แห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์การที่ช่วยให้เด็ก ๆ มีความรู้ความสามารถในชีวิต เพื่อที่จะเป็นคนดี เป็นพลเมืองดี สรุปลงแล้ว ก็เป็นคนดี จากลูกเสือนั้นก็ได้มีการจัดให้มีลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ทั้งหญิงทั้งชายได้มารับการฝึก เพื่อที่จะให้ เข้าใจถึงสถานการณ์ของท้องถิ่นของตน และความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นของตนกับท้องถิ่นอื่น หมายความว่าให้รู้ ว่าตนอยู่ในตำบลใดก็ต้องมีตำบลที่อยู่ใกล้เคียง และตนอยู่ในอำเภอใดก็ต้องมีอำเภอที่ใกล้เคียง ตลอดจนจังหวัด ต่าง ๆ ของประเทศไทยรวมไปแล้วก็ยังเป็นประเทศชาติอันใหญ่ ลูกเสือชาวบ้านนั้นก็ทำหน้าที่มาโดยดี คือทำให้มี ความสามัคคีปรองดองกัน ต่อมาเมื่อมีการฝึกในด้านที่หนักไปทางความปลอดภัยของชาติเป็นส่วนรวม ซึ่งไทยอาสา ป้องกันชาติเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกเช่นนั้น จึงเห็นได้ว่าทุกองค์การทุกสายงานก็ต้องร่วมกันที่จะทำให้ประเทศชาติ มีความมั่นคง ไทยอาสาป้องกันชาติที่ได้รับการฝึกทั้งในด้านความเป็นอยู่ประจำวัน ทั้งในด้านการป้องกันประเทศ ชาติโดยใช้เจ้าหน้าที่ เช่น ตำรวจทหาร จึงเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่ดีที่จะเชื่อมโยงให้ประชาชนทุกคนเข้าใจถึงภาระของทุก หน่วยงาน ทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทหารตำรวจ และในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศในด้านที่ จะส่งเสริมให้ประเทศชาติมีความอยู่ดีกินดี หมายถึงว่าประชาชนได้อยู่ดีกินดีร่วมกัน ความอยู่ดีกินดีนี้ก็เกี่ยวพันกับ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ความปลอดภัย เพราะว่าถ้าประเทศชาติมีประชากรที่อยู่ดีกินดี ก็ยอมทำให้ประชาชนมีกำลังจิตใจ กำลังกาย สำหรับป้องกันประเทศและทวงแทนประเทศ โดยเฉพาะอย่างไทยอาสาป้องกันชาติที่ได้รับการฝึกชั้นก้าวหน้าก็ยิ่งมีความสามารถมากในการเข้าใจและการปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญนี้

ฉะนั้น ก็ขอให้ไทยอาสาป้องกันชาติโดยเฉพาะชั้นก้าวหน้าซึ่งได้รับการฝึกแล้วขอให้รักษาความดี ความเข้มแข็ง ความสามารถนี้ โดยตั้งใจมั่นที่จะรักษาคำปฏิญาณที่ได้เปล่งมาเมื่อครูนี้อาจจะจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ความจงรักภักดีต่อประเทศชาตินั้นท่านทั้งหลายก็ทราบดีแล้วว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร ไม่ต้องทบทวนอีกที ฉะนั้นก็ขอให้ไทยอาสาป้องกันชาติทั้งหลายได้รักษาคำปฏิญาณนี้ด้วยความเหนียวแน่น และพยายามที่จะฝึกฝนตนเอง ทั้งกายทั้งใจให้สามารถรักษาคำปฏิญาณนี้ตลอดไป ให้เป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงและจรรโลงความสามัคคีของประชาชนในทุกตำบล ทุกอำเภอ ทุกจังหวัด ของประเทศไทย เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ความมั่นคง ความอยู่ดีกินดี ความปลอดภัย ของประเทศชาติเป็นส่วนรวม

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายประสบแต่ความดีความงาม ความเจริญรุ่งเรืองความสำเร็จทุกประการในสิ่งที่พึงประสงค์ และมีกำลังใจกำลังกายที่สมบูรณ์ ไม่มีเจ็บไข้ ไม่มีผิดพลาดมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาต่าง ๆ
ของสถาบันเทคโนโลยี การเกษตรแม่โจ้ ครั้งที่ ๖
ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
วันอาทิตย์ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ในโอกาสนี้ และได้ทราบรายงานกิจการของสถาบันว่าเจริญก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ.

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัณฑิตผู้ที่ได้ศึกษาสำเร็จชั้นปริญญา นอกจากจะมีศักดิ์และมีสิทธิ์ตามปริญญาของตน ๆ แล้ว ยังต้องถือว่า มีหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นและสูงขึ้นตามวิทยฐานะด้วย. หน้าที่และความรับผิดชอบนั้น กล่าวสั้นก็คือ การปฏิบัติบำเพ็ญประโยชน์สร้างสรรค์ความสำเร็จและความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง แก่งานของตน และแก่ชาติ บ้านเมือง. การที่จะทำประโยชน์สร้างสรรค์ดังกล่าวนั้น ประการแรก ต้องดำรงตนเป็นคนดี ถือความซื่อสัตย์ ความถูกต้องด้วยเหตุผล และความเจริญก้าวหน้า เป็นหลักการในการดำรงชีวิต. ประการที่สอง ต้องประกอบ การงานและอาชีพที่สุจริต ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ถือประโยชน์และวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของงานเป็นใหญ่ ไม่ปล่อยตัว ให้เป็นไปตามอำนาจอคติและความเห็นแก่ประโยชน์เฉพาะตัว. ประการที่สาม ต้องตั้งใจให้มั่นคง ที่จะทำงานด้วยความเพียรพยายามโดยตลอดให้จนสำเร็จ ไม่ทอดยถะเหน็ดเหนื่อยหน่ายเสียดกลางคัน. ประการที่สี่ ต้องอาศัยใช้หลักวิชา ควบคู่กับเหตุผลความถูกต้องอย่างเคร่งครัด ตลอดเวลาที่ทำงานและแก้ปัญหาทุก ๆ อย่าง. และประการสำคัญที่สุด จะต้องสำนึกตระหนักอยู่เสมอ ว่าการทำงานของตนนั้น จำเป็นต้องประสานกับผู้อื่นฝ่ายอื่น ทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในด้านบุคคลด้วย อย่างทั่วถึงสอดคล้อง และพร้อมเพรียงพอเหมาะพอดี จึงจะได้ผลแน่นอนและสมบูรณ์ตาม เป้าหมาย. ท่านทั้งหลายนับว่าโชคดีอย่างหนึ่ง ที่ได้ศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแห่งนี้ ซึ่งเปิดสอน วิทยาการที่เกี่ยวข้องกันในการเกษตร ทั้งหมดถึง ๑๔ สาขา. ช่วยให้มีโอกาสได้วิสาสะคุ้นเคยกันตั้งแต่ก่อน ออกทำงาน. ทำให้หวังได้ว่า เมื่อสำเร็จออกไปประกอบการอาชีพแล้ว จะเป็นผู้สามารถในการร่วมมือและประสาน ประโยชน์อย่างเต็มที่ และจะเป็นผลดีแก่การเกษตรส่วนรวมของบ้านเมืองอย่างมาก.

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จและความสุขในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรือง ในหน้าที่การงาน และขอให้ท่านทั้งหลายที่มาพร้อมในพิธีวันนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวง กระทรวงยุติธรรม

เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๓

การที่ผู้พิพากษาได้เปล่งคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่การงานของตน ก็เป็นเพราะว่าการปฏิญาณนี้เป็น บทเสริมในสิ่งที่ดีควรจะมีสำหรับทำงานการให้ลุล่วงไปด้วยดี หมายความว่าผู้ที่จะเข้ารับราชการในหน้าที่ผู้พิพากษา นี้ ก็ได้ศึกษาเล่าเรียนมาตั้งแต่ต้นจนครบถ้วนสมบูรณ์ทุกอย่าง เพื่อที่จะทำหน้าที่นั้นอันจะต้องตั้งใจปฏิบัติให้เข้มแข็ง และด้วยความสามารถเต็มที่ ฉะนั้นการปฏิญาณนี้ก็จะเป็นบทสรุปในงานของตน.

ประเทศไม่ว่าประเทศหนึ่งประเทศใดก็จะต้องมีความยุติธรรมอยู่ เพื่อให้ประชาชนได้อยู่เย็นเป็นสุข อันเป็นเป้าหมายสำคัญในการปกครองและการบริหารประเทศ ความยุติธรรมนี้ก็จะได้มาจากการพิจารณาในสิ่งที่มีปัญหา เป็นปัญหาชั้นต่าง ๆ ทั้งในชั้นระหว่างบุคคล และในความเป็นอยู่ของประชาชน การที่จะให้มีความยุติธรรม ก็เป็นสิ่งที่ยากมาก เพราะว่าแต่ละคนย่อมมีผลประโยชน์ และผลประโยชน์นี้แต่ละคนก็ต้องได้มาเพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ แต่ถ้าผลประโยชน์นี้ทำด้วยความเฉลียวฉลาดแกมโกง ก็ทำให้เกิดการกระทบกระเทือนผลประโยชน์ผู้อื่น อันนี้ก็ เป็นสิ่งที่สำคัญว่าแต่ละคนจะต้องแสวงหาผลประโยชน์ แต่จะต้องไม่เบียดเบียนผลประโยชน์จากผู้อื่นด้วยความฉลาด อาจจะพูดในที่นี้ว่าฉลาดแกมโกง ถ้าฉลาดแล้วก็รู้จักนับถือรักษาผลประโยชน์ของผู้อื่นด้วย ไม่ให้เดือดร้อน ก็เป็นการฉลาดที่ฉลาดแท้ด้วยปัญญา แต่โดยที่มีการกระทบกระเทือนและกระทบกระทั่งกันในเรื่องผลประโยชน์ จึงต้องมีการจัดให้สิทธิ์ว่าผู้ใดปฏิบัติโดยสุจริต ผู้ใดปฏิบัติโดยทุจริต ฉะนั้นก็ต้องมีกระบวนการยุติธรรม ซึ่งผู้ ที่ปฏิบัติก็มีหลายฝ่าย แต่ฝ่ายที่สำคัญมากที่สุดคือผู้พิพากษา เป็นผู้ที่จะประสาทความยุติธรรมให้บังเกิดขึ้นใน คดีในปัญหาต่าง ๆ ระหว่างบุคคลและบุคคล เพื่อที่จะไม่ให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวายในสังคม ฉะนั้น ท่านที่เป็น ผู้พิพากษาจึงเป็นบุคคลที่จะต้องทำงานด้วยความรู้ในวิชา ทั้งในความรู้ในความยุติธรรมที่อยู่ในใจ คือเป็นความ ยุติธรรมตามธรรมชาติ หมายความว่าผู้ที่เป็นผู้พิพากษาจะต้องใช้หลักวิชาและสามัญสำนึกอย่างมาก ทั้งหมดนี้ก็จะ ต้องประกอบด้วยความสุจริต คือสุจริตใจ เพราะว่าบางทีมีสิ่งทีล่อในทางอามิส หรือในทางความคิดที่ไม่ตรงอันเรียก

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ว่าคดี ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ลำบาก แต่ว่าถ้าทำได้ตามที่ได้เปล่งวาจาก็สามารถที่จะปฏิบัติงานได้โดยเต็มที่ และโดยมีประสิทธิภาพเป็นผลดีแก่การปกครองในประเทศ และในเวลาเดียวกันก็จะเป็นสิ่งที่จะสร้างให้คนมีเกียรติและก็มีประสบการณ์ ฉะนั้นการที่จะได้รักษาอำภูญาณนี้ไว้โดยดีตลอดชีวิตราชการ ก็จะเป็นการสร้างความดีให้ประเทศ และสร้างความดีให้ตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญของประเทศและความเจริญโดยส่วนตัว

ก็ขอให้แต่ละคนมีทั้งกำลังกายและกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้โดยที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นประโยชน์ต่อส่วนตัว เป็นเกียรติในชีวิต เป็นสิ่งที่มุ่งประสงค์ในการที่รับงานที่สำคัญ ก็ขอให้ได้รักษาอำภูญาณนี้ไว้ด้วยชีวิต และด้วยความฉลาดทั้งในด้านวิชาการทั้งในด้านสามัญสำนึก จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จที่ทุกคนปรารถนา ก็ขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองความสำเร็จทุกประการในหน้าที่ราชการ และมีความสุขความเจริญจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จาก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เป็นที่เข้าใจและรับรองโดยทั่วไป ว่าผู้สำเร็จจากสถาบันการศึกษาของกองทัพทั้งสาม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง และปฏิบัติกรอย่างเชื่อถือได้. ข้อนี้นับเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีอย่างสำคัญที่ทุกคนได้มา เพราะได้รับการศึกษาอบรมในสำนักที่ดี. แต่เกียรติและศักดิ์ศรีที่แท้จริงนั้น ย่อมจะเกิดจากผลการปฏิบัติตัวและปฏิบัติงานของตนเอง คือ ปฏิบัติกิจการงานที่รับผิดชอบอยู่ สำเร็จผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ และปฏิบัติตัวดีเที่ยงตรงสมควรแก่ตำแหน่งหน้าที่. ในเรื่องนี้ มีหลักการที่ใครจะแนะนำให้ปฏิบัติอยู่สามข้อว่า ข้อแรก ไม่ว่าจะทำงานใด ต้องตั้งใจกระทำให้จริง ด้วยความรับผิดชอบ และด้วยความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ มุ่งถึงผลอันเป็นประโยชน์พึงประสงค์ของสิ่งนั้นเป็นสำคัญ. ข้อสอง ต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผลความถูกต้อง และความคิดไตร่ตรองที่สมบูรณ์พร้อมทั้งด้วยสติและปัญญา เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินปัญหาและเป็นเครื่องชี้แนะแนวทางปฏิบัติอยู่เสมอ จะละเอียดมิได้. ข้อสาม ให้ถือว่างานทุกด้าน ทุกสิ่งย่อมสัมพันธ์พึ่งพิงกันและกันอยู่ จึงจำเป็นต้องรู้จักประสานประโยชน์กับทุกคน ทุกฝ่ายอย่างเฉลียวฉลาด ด้วยความเมตตาปรองดองกัน. ทั้งสามข้อนี้ ขอให้นำไปพิจารณาทำให้ประจักษ์แก่ใจแล้วถือเป็นวินัยประจำตัว ควบคู่กับวินัยของทหาร. เชื่อว่าจะผนวกกันเข้าเป็นวินัยที่ทรงความศักดิ์สิทธิ์ สามารถคุ้มครองตนให้พ้นจากเหตุแห่งความผิดพลาด และความเสื่อมเสียทั้งปวงได้ ทั้งจะนำพาให้ประสบความสำเร็จและความดี พร้อมด้วยเกียรติ ด้วยศักดิ์ศรี และอำนาจทุก ๆ ประการ.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุขและความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ ให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในตำแหน่งการงาน มีความสมประสงค์ในสิ่งที่พึงปรารถนาทุกสิ่ง. และขอให้ทุกคนที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันจันทร์ ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในวาระนี้ และได้ทราบรายงานของอธิการบดีว่ามหาวิทยาลัยดำเนินงานทุก ๆ ด้าน บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างน่าพอใจ. ขอขอบใจที่ยกย่องให้ปริญญาคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตศึกษาคดี และขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติ ได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีจุดประสงค์สำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยยึดหลักการศึกษาด้านชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคคล ให้แต่ละบุคคลสามารถสร้างความเจริญมั่นคงแก่ตนเอง สังคม และบ้านเมือง ให้ยิ่งขึ้น. ดังนั้น บัณฑิตของสถาบันนี้ย่อมจะต้องเข้าใจแน่วแน่ถึงคุณค่าของวิชาความรู้ หรือศิลปวิทยาการทั้งปวงว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างความเจริญ. แต่นอกจากวิชาความรู้แล้วยังมีอีกสิ่งหนึ่งซึ่งทุกคนจำเป็นต้องมี คือวินัย เพราะวินัยนั้นเป็นพื้นฐานรองรับวิชาความรู้ ช่วยให้บุคคลทรงคุณความรู้อยู่ได้ และส่งเสริมให้สามารถนำความรู้มาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้. หากขาดวินัยแล้ว ถึงแม้วิชาอยู่ก็อาจไม่นำมาใช้ หรือหาไม่ ก็อาจนำไปใช้อย่างไม่ได้ประโยชน์. วินัยที่กล่าวนี้ มุ่งหมายถึงวินัยในตนเองหรือวินัยประจำใจตนเอง ซึ่งตนเองจะต้องกำหนดขึ้นเป็นแบบฉบับสำหรับประพฤติปฏิบัติ ด้วยการใช้ทั้งสติทั้งปัญญาขบคิดพิจารณาถ้อยแถลงอย่างรอบคอบทั่วถึง จนประจักษ์ในเหตุในผลแน่แท้แล้วว่า ความประพฤติปฏิบัติอย่างนั้น ๆ เป็นแบบปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้องเป็นสุจริตธรรม และจำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อประดับประดารักษาตัวและน้อมนำตัวไปสู่ความสวัสดิและความสุขความเจริญอันแท้จริงมั่นคง. ท่านทั้งหลายมีวิชาความรู้ที่สร้างเสริมขึ้นดีแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะได้ปลูกฝังบำรุงวินัยในตนเองให้งอกงามหนักแน่นขึ้น ควบคู่เท่าเทียมกับความรู้. จักได้เป็นคนดีแท้ ที่มีความรู้ความสามารถ มีระเบียบแบบแผนที่ดีในกายใจพร้อม ผู้จะนำพาตนเองและประเทศชาติไปสู่ความวัฒนาผาสุกอันถาวรได้ในวันข้างหน้า.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์และให้ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทุกประการในชีวิต. ขอให้ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุก สวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นวาระที่สอง ในวันนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า วิชาความรู้ หรือศิลปวิทยาการต่าง ๆ นั้น เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการสร้างความเจริญ. แต่นอกจากวิชาความรู้แล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องมีวินัยที่ดีด้วยอีกอย่างหนึ่ง เป็นพื้นฐานรองรับวิชาการเพราะถ้าขาดวินัยเป็นพื้นฐาน ถึงมีวิชาอยู่ ก็อาจไม่นำมาใช้ หรือนำไปใช้ไม่ถูกทาง อย่างไม่ได้ประโยชน์. บัณฑิตผู้มีวิชาความรู้ที่สร้างเสริมขึ้นดีแล้ว จึงควรอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังบำรุงวินัยในตนเองให้งอกงามขึ้น ควบคู่เท่าเทียมกับวิชาการ เพื่อช่วยให้สามารถนำพาตนเองและชาติบ้านเมืองไปสู่ความวัฒนาผาสุกอันแท้จริงได้อย่างแน่นอน.

วันนี้ จะขอพูดถึงวินัยให้ท่านทั้งหลายนำไปพิจารณาสักข้อหนึ่ง เป็นข้อแรก สำหรับปฏิบัติงานให้ได้ผลคือไม่ว่าจะทำงานใดสิ่งใด ต้องตั้งใจกระทำให้จริงให้จนสำเร็จ ด้วยความรับผิดชอบ ด้วยความจริงใจบริสุทธิ์ใจ และมุ่งถึงผลอันเป็นประโยชน์แท้จริงอันพึงประสงค์ของงานนั้นสิ่งนั้นเป็นสำคัญ ไม่ผ่นผิด ไม่ย่อหย่อนทอดลอย ไม่มีกลอุบายแอบแฝง ไม่เพ่งเล็งผลประโยชน์อย่างอื่นที่มีไขจุดหมายโดยตรงของงาน. เชื่อว่า ถ้าท่านได้นำไปคิดพิจารณาให้รอบคอบแล้ว และถือวินัยข้อนี้ได้สม่ำเสมอโดยเคร่งครัด จะช่วยให้งานที่ทำสำเร็จลุ่ลวงได้ตลอดโดยไม่ชักช้า และบรรลุผลสมบูรณ์ตรงตามจุดประสงค์ ซึ่งย่อมจะยังความเจริญก้าวหน้าของกิจการที่ทำ ให้บังเกิดขึ้นได้ทันการณ์ ทันเวลา อย่างแน่นอน.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์และให้ประสบความสำเร็จและความสุขความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทุกประการในชีวิต. ขอให้ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้มีความสุขสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๒๗

—————

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นวาระที่สาม. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า วิชาความรู้ หรือศิลปวิทยาการต่าง ๆ นั้น เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการสร้างความเจริญ. แต่นอกจากวิชาความรู้แล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องมีวินัยที่ดีด้วยอีกอย่างหนึ่ง เป็นพื้นฐานรองรับวิชาความรู้ มิฉะนั้นถึงมีวิชาอยู่ ก็อาจไม่นำมาใช้ หรือนำไปใช้ไม่ถูกทาง ไม่ได้ประโยชน์. จึงได้กล่าวถึงวินัยข้อหนึ่งเพื่อให้พิจารณา สำหรับช่วยในการปฏิบัติงานให้ได้ผล คือการตั้งใจให้แน่วแน่ที่จะทำงานทุกอย่างให้จริงจนสำเร็จ ด้วยความรับผิดชอบ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมุ่งถึงผลอันเป็นประโยชน์แท้จริง อันพึงประสงค์ของงานนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้งานที่ทำสำเร็จลุล่วงได้โดยไม่ชักช้า และได้ผลสมบูรณ์พร้อมตรงตามวัตถุประสงค์.

วันนี้ จะพูดถึงวินัยให้อีกข้อหนึ่ง เป็นข้อที่สอง เป็นการเสริมวินัยข้อแรกให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กล่าวคือ เมื่อได้รับมอบหมายหน้าที่การงานใดมา จะต้องศึกษาขอบเขตความมุ่งหมายของงานนั้น ตลอดจนความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงสิ่งอื่น ๆ ให้เข้าใจแจ่มแจ้งทั่วถึงตามจริงเสียก่อนทุกกรณี เพื่อที่จะได้สามารถวางรูปงาน วางขั้นตอน การปฏิบัติงาน และสามารถนำหลักวิชา พร้อมทั้งความรู้ความชำนาญของตน มาใช้ได้โดยถูกต้องพอเหมาะพอดี. หากเป็นการปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น ก็ควรจักได้ใช้ ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้ที่ร่วมงานอยู่เสมอ โดยถือว่าการใช้ความคิดเห็นและเหตุผลร่วมกันนั้น เป็นเหตุสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความกระจำจรัสทั้งในวิถีทางทั้งในวิธีการที่จะปฏิบัติงาน ซึ่งย่อมเป็นทางนำไปสู่ผลสำเร็จอันสมบูรณ์. ผู้ปรารถนาความสำเร็จและความเจริญ จึงควรจักได้พยายามฝึกฝนปฏิบัติงานปฏิบัติตนให้ได้ดังกล่าวนี้อย่างแท้จริง.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์และให้ประสบความสำเร็จความสุขความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทุกประการในชีวิต. ขอให้ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันศุกร์ ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นวาระที่สี่ ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันก่อน ๆ ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ถึงเรื่องวิชาการกับวินัย ว่าเป็นปัจจัยสำคัญคู่กันในการสร้างความเจริญ คือวิชาความรู้เป็นปัจจัยสำหรับใช้ทำงาน วินัยเป็นรากฐานรองรับความรู้ และประดับประดาส่งเสริมให้ใช้ความรู้ไปในทางที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์แท้จริงแต่ฝ่ายเดียว. และได้กล่าวถึงวินัยในการปฏิบัติงานไว้สองข้อ. ข้อแรกให้ตั้งใจทำงานให้จริง ให้จนสำเร็จ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งถึงผลอันเป็นประโยชน์แท้จริงของงานเป็นสำคัญ. ข้อสอง ให้ศึกษาขอบเขตความมุ่งหมายของงาน ตลอดถึงความเกี่ยวเนื่องถึงสิ่งอื่น ๆ ให้แจ่มแจ้งทั่วถึง เพื่อสามารถวางรูปงาน วางขั้นตอนการปฏิบัติงาน และนำวิชาการไปใช้ได้โดยถูกต้อง ได้ประโยชน์ที่สุด.

วันนี้ จะเพิ่มเติมวินัยสำคัญให้อีกข้อหนึ่ง คือทุกคนควรจะได้ทำความเข้าใจกับภาระงานของตนที่ทำนั้น เป็นเพียงงานส่วนหนึ่งที่อยู่ในส่วนรวม และงานทุกสิ่ง ทุกสาขา ย่อมสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นปัจจัยเกื้อกูลส่งเสริมกันและกันอยู่. แต่ละคนจึงจำเป็นต้องรู้จักประสานประโยชน์กับบุคคลอื่นฝ่ายอื่นทุกฝ่ายทุกหน้าที่อย่างเฉลียวฉลาด พอเหมาะพอสมด้วยความเป็นมิตร ด้วยความเข้าใจเห็นใจกัน ด้วยความเมตตาปรองดองกัน. งานทุก ๆ ส่วนจึงจะดำเนินก้าวหน้าไปพร้อมเสมอกัน และทำความเจริญให้เกิดขึ้นแก่บ้านเมือง ส่วนรวมและบุคคลได้. จึงขอให้บัณฑิตนำเอาเรื่องวินัยที่กล่าวไว้ทั้งนี้ ไปพิจารณาด้วยความคิดไตร่ตรองที่เที่ยงตรง ปราศจากอคติ. จักได้เห็นแจ่มจริง และสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติให้สำเร็จประโยชน์อันพึงประสงค์ในชีวิตได้ต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์และให้ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทุกประการในชีวิต. ขอให้ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุก สวัสดิจงทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นวาระที่ห้า ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิต ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้ ทุกคน.

เมื่อวันก่อน ๆ ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ถึงเรื่องวิชาการกับวินัย ว่าเป็นปัจจัยสำคัญคู่กันในการสร้างความเจริญ คือวิชาความรู้เป็นปัจจัยสำหรับใช้ทำงาน วินัยเป็นรากฐานรองรับความรู้ และประดับประคองส่งเสริมให้ใช้ความรู้ไปในทางที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์แท้จริงแต่ฝ่ายเดียว. นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงวินัยในการปฏิบัติงานไว้สามข้อ. ข้อแรก ให้ตั้งใจทำงานให้จริง ให้จนสำเร็จ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งถึงผลอันเป็นประโยชน์แท้จริงของงานเป็นสำคัญ. ข้อสอง ให้ศึกษาขอบเขตความมุ่งหมายของงาน ตลอดถึงความเกี่ยวเนื่องถึงสิ่งอื่น ๆ ให้แจ่มแจ้งทั่วถึง เพื่อสามารถวางรูปงาน วางขั้นตอนการปฏิบัติงาน และนำวิชาการไปใช้ได้โดยถูกต้อง. ข้อสาม ให้ทำความเข้าใจให้กระจ่าง ว่างานของแต่ละคนที่ทำนั้นเป็นเพียงงานส่วนหนึ่งที่อยู่ในส่วนรวม และงานทุกสิ่งทุกสาขาย่อมเกี่ยวเนื่องเป็นปัจจัยเกื้อกูลกันและกันอยู่. ทุกคน ทุกฝ่าย จำเป็นจะต้องรู้จักประสานประโยชน์กันอย่างเฉลียวฉลาดและเหมาะสม งานทุก ๆ สาขาจึงจะก้าวหน้าไปพร้อมเสมอกัน และสร้างความเจริญมั่นคงให้เกิดขึ้นได้.

วันนี้ จะขอตั้งข้อสังเกตในลักษณะของวินัยให้เป็นเครื่องเตือนใจว่า วินัยนั้น เมื่อนำมาฝึกหัดปฏิบัติจะเป็นดังข้อบังคับที่ควบคุมบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติเป็นระเบียบ จึงอาจทำให้เกิดความอึดอัดลำบากใจ เพราะต้องฝืนกระทำ. แต่เมื่อปฏิบัติไปให้ชิน จนรู้สึกว่าเป็นไปโดยอัตโนมัติแล้ว ก็จะทำให้เป็นคนมีระเบียบและเป็นระเบียบ คือ คิดก็เป็นระเบียบ ทำก็เป็นระเบียบ ตามลำดับขั้นตอน ตามกาลเทศะ ตามความพอเหมาะพอควร หายสับสน หายลังเล และหายขัดแย้ง ทั้งในความคิด ทั้งในการทำงาน สามารถนำวิชาความรู้และความชำนาญทุก ๆ ประการไปใช้ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว สำเร็จผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย ช่วยให้เกิดประโยชน์สมบูรณ์บริบูรณ์ตามจุดหมาย ทั้งจะเกื้อกูลรักษาผู้มีวินัยให้เจริญสวัสดิ์ทุกเมื่อ.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์และให้ประสบความสำเร็จสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทุกประการในชีวิต. ขอให้ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน

เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันอาทิตย์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๗

คนทำงานดีคือคนมีระเบียบ ได้แก่ระเบียบในการคิดและในการทำ. ผู้ไม่ฝึกระเบียบไว้ถึงจะมีวิชา มีเรี่ยวแรง มีความกระตือรือร้นอยู่เพียงไร ก็มักทำงานให้สำเร็จไม่ได้ เพราะความคิดอ่านสับสนวุ่น ทำอะไรก็ไม่ถูกลำดับขั้นตอน มีแต่ความลังเลและขัดแย้ง ทั้งใน ความคิด ทั้งในการปฏิบัติงาน. ข้าราชการจึงจำเป็นต้องฝึกระเบียบในตนเองขึ้น. ระเบียบนั้นจักได้ช่วยประคับประคองส่งเสริมให้ท่านทำงานได้ดีขึ้น และประสบความสำเร็จ มั่นคงในราชการ.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี

ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๖ ๑๗

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มสนติพิทักษ์และเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์ แก่นายตำรวจผู้สำเร็จการศึกษาบรมหลักสูตรผู้กำกับการและหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ณ โอกาสนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนอย่างมากที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ข้าราชการตำรวจในปัจจุบันนี้มีหน้าที่ปฏิบัติงานหลายอย่างต่างกัน ในขอบเขตที่กว้างขวางมากยากจะกล่าวให้ทั่วถึงได้. หน้าที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือการสืบสวนสอบสวนหาความจริงในเรื่องต่าง ๆ แล้ววินิจฉัยตัดสินให้ได้โดยถูกต้องเที่ยงตรง เพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนทั่วหน้า และรักษาความสุจริต ความเป็นธรรม ความสงบสุขในแผ่นดิน. ในกรณีนี้ ท่านทั้งหลายมักจะถูกปิดบังอำพราง หรือบิดเบือนให้เข้าใจผิดอยู่ตลอดเวลา ด้วยคำเท็จ ด้วยการหลีกเลียงแก้ตัวโดยเพทุบายต่าง ๆ ของผู้กระทำผิด ซึ่งต้องการเอาตัวรอดและของผู้ต้องการเบียดบังเอาผลประโยชน์นานาประการ. จึงย่อมทำให้แต่ละคนต้องตรากตรำจำใจอยู่กับปัญหาหนักใจหนักสมอง สารพัด และมีความเคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลาเดือนตลอดปีจนอาจทำให้บางคนมีความคิดอ่านสับสน ระแวงสงสัย โกรธง่าย มองคนไปในแง่ลบ และที่สุดอาจวินิจฉัยกรณีต่าง ๆ ผิดไปอย่างตรงข้ามได้ง่าย ๆ. เพราะฉะนั้นตำรวจจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความหนักแน่นทั้งทางกาย ทางวาจา และสำคัญที่สุดคือทางความคิดจิตใจ. นายตำรวจทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงแล้ว หรือเป็นนายตำรวจสำเร็จใหม่ จำเป็นต้องควบคุมจิตใจให้มั่นคง โดยพยายามปลูกฝังบำรุงความเข้มแข็งหนักแน่นให้เกิดขึ้นสมบูรณ์ในความคิดอ่าน ตั้งตัวตั้งใจให้เป็นกลางไม่หวั่นไหว ไม่สะทกสะเทือนด้วยอคติความลำเอียง ด้วยความโกรธความหลง รวมทั้งอารมณ์เครื่องล่อใจทั้งปวง อันเป็นต้นเหตุใหญ่ที่มักทำให้บุคคลเสียความเป็นกลาง และเสียคน. ถ้าควบคุมรักษาใจให้หนักแน่นเป็นกลางได้สำเร็จ ความคิดพิจารณาก็จะกระจ่างชัด จะวินิจฉัยตัดสินกรณีต่าง ๆ ก็สามารถกระทำได้ตรงไปตรงมาตามเป็นจริงอย่างกล้าหาญ มั่นใจ และภาคภูมิใจ. ความฝึกใจให้พร้อมดังนี้ยังเป็นรากฐานรองรับประดับประดาพร้อมทั้งส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจทุก ๆ อย่างได้โดยราบรื่น จนบรรลุความสำเร็จความเจริญในราชการในที่สุด.

ด้วยอำนาจแห่งความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม
ของประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนมีความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ และให้ประสบความสำเร็จความเจริญรุ่งเรือง
ทั้งในการครองชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน สามารถที่จะสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทยให้
ดำรงมั่นคงสืบไปตลอดกาลนาน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เพื่อเชิญไปอ่านในการประชุมสามัญประจำปี

ระหว่างวันที่ ๓ - ๘ เมษายน ๒๕๒๗

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สามัคคีสมาคมจัดการประชุมประจำปีขึ้นอีกวาระหนึ่ง เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสมาพบปะผูกมิตร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องที่เป็นสาระเป็นประโยชน์ ความปรองดองร่วมมือกันในทางสร้างสรรค์ที่ดีนี้ย่อมบังเกิดผลสำเร็จอันงดงามให้ได้เสมอ ทั้งในเรื่องเล็ก เรื่องใหญ่ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม.

คนไทยที่มาอยู่ในต่างประเทศ ย่อมมีหน้าที่ผูกพันเป็นภาระสำคัญประจำตัวอยู่สองอย่าง คือ การศึกษา สิ่งที่ดีที่งามที่เป็นประโยชน์แท้จริง สำหรับนำไปปรับปรุงการงานสร้างเสริมความเจริญด้านต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าและมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้น ประการหนึ่ง กับการรักษาเกียรติคุณ ประกาศเกียรติคุณ ของชาติไทยคนไทย อีกประการหนึ่ง. ทั้งสองประการนี้ ถ้าไม่คิด ก็ดูไม่ยากเย็นอะไร แต่ถ้าคิดพิจารณาให้ดีสักหน่อย จะเห็นว่าเป็นเรื่อง ที่ละเอียดลึกซึ้งซึ่งต้องใช้ความพินิจพิจารณาอันรอบคอบมาก จึงจะกระทำได้อย่างถูกต้อง พอเหมาะพอควรและได้ผล. มิฉะนั้น จะทำเกินไปบ้าง ขาดไปบ้าง ไม่ถูกกาลเทศะบ้าง และได้ผลลัพธ์ไปในทางลบ. จึงใคร่จะให้ข้อเตือนสติว่า สติ คือความรู้สึกระลึกได้ว่าอะไรเป็นอะไรนั้นสำคัญมากที่จะช่วยให้บุคคลหยุดคิดพิจารณาก่อนที่จะพูด จะทำ หรือแม้จะคิดอ่านในเรื่องใด ๆ. อีกข้อหนึ่งที่จะช่วยให้ระลึกได้ คิดอ่านได้ถูกจุดและถูกต้อง ก็คือจิตใจที่ตั้งมั่นและหนักแน่นเป็นกลางเพราะไม่มีอคติ. สองสิ่งนี้เป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุดของการศึกษาดี มีหน้าที่สูง ที่จะต้องเป็น บุคคลชั้นนำในวงงานต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต.

ขออวยพรให้การประชุมใหญ่ของสมาคมครั้งนี้สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายสมบูรณ์ทุกประการ และขอให้ ทุก ๆ ท่านมีความสุข ความเจริญ พร้อมทั้งความสวัสดิภาพทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

เพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกครบรอบ ๖๐ ปี
ของกรมการทหารสื่อสาร กองทัพบก

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๗

เป็นที่น่ายินดี ที่กรมการทหารสื่อสารได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อกองทัพบก และเพื่อประเทศชาติมาได้อย่างยืนครบ ๖๐ ปี มีผลงานอันก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ทั้งแก่การรักษาความมั่นคงปลอดภัย และการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญด้านต่าง ๆ ด้วยเป็นอันมาก. ขอให้ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานในกรมนี้ร่วมมือกันดำเนินงานอันสำคัญของท่านต่อไปด้วยความเข้มแข็งและมั่นใจ โดยถือหลักว่า งานสื่อสารที่พึงประสงค์นั้นจะต้องมีประสิทธิภาพ เต็มเปี่ยมรวดเร็ว ทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา. จึงจำเป็นที่จะต้องพยายามศึกษาค้นคว้า วิทยาการและเทคโนโลยี อันก้าวหน้าให้ลึกซึ้งและกว้างขวาง และรู้จักพิจารณานำส่วนที่ดีมีประโยชน์นำมาใช้ ด้วยความริเริ่มและความเฉลียวฉลาด เพื่อให้งานที่ทำพัฒนาอย่างเต็มที่ และอำนวยประโยชน์สร้างเสริมเสถียรภาพของบ้านเมืองได้อย่างสมบูรณ์แท้จริง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีเปิดหลักสูตรทหารเสือ รุ่นที่ ๒ และรุ่นที่ ๓

ณ กรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์

วันศุกร์ ที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาพบกับทหารในกรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ ถึงที่ตั้งของกรมทหารราบนี้ และได้มาเห็นความก้าวหน้าในทุกด้าน ก็ทำให้เกิดความปิติยินดีอย่างยิ่งที่ได้เห็นว่าการฝึกฝนของทหารทุกคนมีการพัฒนาขึ้นอย่างน่าชม ซึ่งทำให้ทหารทุกคน ทั้งนายทหาร ทั้งนายสิบ ทั้งพลทหาร ได้มีประสิทธิภาพมีความสามารถสูง เพื่อที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน

นอกจากนี้ก็ได้มีโอกาสได้เห็นการทำงานของทหารในด้านต่าง ๆ นอกจากในด้านฝึกการรบ คือในด้านที่ทหารได้ทำหน้าที่ในทางพัฒนา ในกรณีนี้ก็เห็นว่าได้พยายามที่จะฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ความสามารถเป็นเบื้องต้น และต่อไปก็ได้ไปพัฒนาในที่ทุรกันดารต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของทหารอีกทางหนึ่ง การฝึกฝนทั้งในด้านกำลังกาย กำลังใจของทหารนี้ก็เป็ประโยชน์ทั้งสองด้าน ทั้งด้านป้องกันประเทศโดยตรง และทั้งด้านที่จะได้พัฒนาประเทศให้มีความแข็งแรง ซึ่งทั้งสองด้านนี้ก็มีความสำคัญมากพอ ๆ กัน เพราะว่าถ้าประเทศมีทหารที่กล้าหาญและมีความสามารถ มีความเข้มแข็ง ก็สามารถที่จะรักษาประเทศต่อต้านการรุกรานของฝ่ายใดก็ตามไม่ให้นาย้ายประเทศไทย ความรู้ในด้านช่วยเหลือประชาชนในด้านพัฒนา ในด้านยกฐานะของประชาชนให้อยู่ดีกินดีนั้น ก็เป็นการป้องกันประเทศชาติอีกทางหนึ่ง คือทำให้ประชาชนทั้งประเทศมีความเป็นปึกแผ่น ทำให้ประชาชนหวงแหนประเทศของตน และช่วยกันรักษาเอกราชอธิปไตย

ในวันนี้ก็ได้อีกอย่างหนึ่ง ได้เห็นการฝึกพิเศษของทหารในหลักสูตรพิเศษทหารเสือ ซึ่งผู้ที่ได้ผ่านการฝึกเช่นนี้ ทั้งในค่าย ทั้งนอกค่าย ในภูมิประเทศจริง ได้ปฏิบัติมาเป็นเวลาหลายเดือนและได้ผ่านอย่างดี ก็มาแสดงผลงานในวันนี้ ก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ละคนที่ผ่านหลักสูตรนี้สามารถที่จะมีความภูมิใจว่ามีความรู้ความเข้มแข็งเป็นพิเศษ เป็นผู้ที่จะสามารถทำหน้าที่ทหารได้เต็มเปี่ยม และเป็นความหวังสำหรับกรมทหารราบที่ ๒๑ นี้ที่จะรักษาความดีตามที่มีชื่อเสียงมาเป็นเวลาช้านานแล้ว มาถึงเรื่องการปฏิบัติงานของทหารทุกคน ในรอบปีนี้ได้ไปปฏิบัติงานตามหน้าที่ ณ ชายแดนนั้น ก็ขอแสดงความยินดีที่ทุกคนได้ฟันฝ่าอุปสรรค ได้ทุ่มเทกำลังทั้งกาย ทั้งใจทั้งความสามารถในการปฏิบัติในหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งแข็งแรง และที่สำคัญที่สุดได้มีชัยชนะทำให้สามารถ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

รักษาอธิปไตยของประเทศไว้ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ฉะนั้น การที่ได้มีโอกาสมาในวันนี้จึงเป็นที่พอใจมาก และขอแสดงความยินดีกับทหารทุกคน ที่รักษาความเข้มแข็ง รักษาความดี รักษาความตั้งใจที่แน่วแน่ที่จะเป็นทหารที่ดีสำหรับรักษาประเทศและเสริมสร้างให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้น

ในการฝึกนั้นก็ได้เห็นอีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ก็คือได้ฝึกความสามัคคีและได้ฝึกจิตใจว่าแต่ละคนจะต้องช่วยกันถึงจะมีความสำเร็จ แต่ละคนในหน่วยก็ต้องช่วยกันเพื่อให้หน่วยมีความสำเร็จในองการและการฝึกนั้นก็ได้แสดงให้เห็นว่าจะต้องร่วมมือกันทุกเหล่าทุกหมู่ เพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายคือความปลอดภัยของส่วนรวม ในการฝึกก็ได้แสดงอยู่ในตัว เพราะว่าทหารที่ได้ผ่านการฝึกนั้นก็ต้องได้เดินบนดิน ทั้งได้บินบนอากาศ โดดร่มลงมาก็เท่ากับเหยียบอากาศลงมา และต้องลงไปในน้ำ หมายความว่าต้องสามารถที่จะไปในทุกแห่งทุกหนเพื่อให้สำเร็จลุล่วงตามหน้าที่ที่ต้องการ ฉะนั้น ถ้าหากว่าแต่ละคนจะร่วมมือกันภายในหน่วยและกับผู้อื่น ให้สามารถที่จะร่วมกันรักษาประเทศนี้ก็จะเป็สิ่งที่น่าชื่นชมที่สุด ในการฝึกนี้มีผู้ร่วมมือมาจากเหล่าต่าง ๆ อื่น ๆ แม้จะนอกกรมทหารราบที่ ๒๑ นี้ ในกองทัพบก ในกองทัพอากาศ ในกรมตำรวจ ก็ได้มาร่วมมือกัน ทำให้กระชับความสัมพันธ์ระหว่างทุกเหล่าอย่างดี ก็ขอให้ทุกคนได้รักษาความดี ความเข้มแข็ง ความสามารถไว้โดยดี และนำไปใช้เพื่อให้สำเร็จลุล่วงในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ขอให้ทุกคนมีกำลังกายและกำลังจิตใจที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ และขอให้ทุกคนได้ประสบแต่ความเจริญความผาสุกและความปลอดภัย ให้สามารถปฏิบัติงานของตนให้ลุล่วงไปโดยสมบูรณ์.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีปฏิญาณตนและสวนสนาม
เนื่องในงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ
ณ สนามศุภชลาศัย สนามกีฬาแห่งชาติ

วันอาทิตย์ ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีปฏิญาณตนสวนสนามของเหล่าลูกเสือ ในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนา คณะลูกเสือแห่งชาติ อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานของสภานายก ว่ากิจการลูกเสือดำเนิน ก้าวหน้าไปด้วยดีอย่างไม่หยุดยั้ง. เป็นเครื่องชี้ชัดว่าผู้บริหารและผู้ร่วมงานลูกเสือทุกฝ่ายต่างเอาใจใส่ปรับปรุงงาน ด้วยความเข้มแข็ง เพื่อให้บังเกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้.

ลูกเสือมีหน้าที่สำคัญตามกฎลูกเสืออยู่ข้อหนึ่ง ว่าจะต้องกระทำตนให้เป็นประโยชน์. ลูกเสือจึงต้องทราบ ให้ชัด ว่าประโยชน์นั้นได้แก่สิ่งใด และทำอย่างไรจึงจะเกิดขึ้นได้. ประโยชน์ หมายถึงผลของการกระทำที่ดีงาม ที่เกื้อกูลอุดหนุนบุคคลและส่วนรวมให้มีความสุขความเจริญ ความสมัคสมานสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง. ประโยชน์หรือผลดีนั้นจะเกิดขึ้นเองไม่ได้ หากแต่จะต้องค่อยสร้างค่อยทำให้เพิ่มพูนขึ้น. จึงมักใช้คำพูดว่า บำเพ็ญ ประโยชน์แปลว่าทำให้ประโยชน์เพิ่มพูนขึ้นจนเต็มบริบูรณ์. การบำเพ็ญประโยชน์จะต้องทำที่ตัวเองก่อน ด้วยการ ประพฤติดี เป็นต้นว่า รักษาระเบียบวินัย รักษาความสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติกิจการงานด้วยความ เข้มแข็งหนักแน่น ให้อภัยเป็นนิสัย. ผลของการทำดี ที่เป็นตัวประโยชน์ ก็จะถูกยกย่องขึ้นในตัวผู้ปฏิบัติอย่าง เต็มเปี่ยม แล้วจะสะท้อนออกถึงผู้อื่น พลอยให้ผู้อื่นและส่วนรวมได้รับผลดีด้วย. จึงขอให้ลูกเสือแต่ละคนได้นำคำที่ กล่าว ไปคิดพิจารณาให้เห็นกระจ่าง จักได้สามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ได้ถูกต้องแท้จริงตามหน้าที่ของลูกเสือ.

ขออวยพรให้กิจการของคณะลูกเสือดำเนินก้าวหน้าตลอดต่อไปด้วยความราบรื่นและขอให้ลูกเสือ ผู้บังคับ บัญชา ตลอดจนทุกคนซึ่งมาร่วมชุมนุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบแต่ความสุขและความเจริญสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อ ทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลในวันนี้ และที่ได้ทราบว่า มหาวิทยาลัยดำเนินกิจการทุก ๆ ด้านให้เจริญก้าวหน้าไปได้ไม่หยุดยั้ง. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทุกคน.

ตามรายงานของนายกสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดลมีหลักสูตรและโครงการวิจัยปฏิบัติในภาควิชาต่าง ๆ เป็นอันมาก. แสดงว่าผู้ที่สำเร็จหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยแล้วจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถดีพอสมควร ทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านการศึกษาปฏิบัติ พร้อมและเหมาะที่จะออกไปปฏิบัติงานในแนวทางของแต่ละคน. อย่างไรก็ตาม บัณฑิตทั้งหลายก็ไม่ควรจะลืมนึกว่า การออกไปทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ นั้น ต่างกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยมาก. ประการสำคัญก็คือแต่ละคนจะต้องลงมือทำงานด้วยตนเอง ด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง โดยไม่มีครูบาอาจารย์จะคอยติดตามแนะนำช่วยเหลือ. นอกจากนั้น ยังจะต้องทำงานร่วมมือกับผู้อื่นฝ่ายอื่น ให้ประสานสัมพันธ์กันโดยสอดคล้องด้วย. จึงเกิดความจำเป็นอย่างยิ่งขึ้นที่จะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมให้แก่ตัวอีกมาก ด้วยความกระตือรือร้นขวนขวายอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องรู้จักสมาคมผูกมิตรกับผู้อื่นฝ่ายอื่น ตลอดถึงบุคคลทั่วไปอย่างกว้างขวางด้วย จึงจะช่วยให้ทำงานได้สะดวกราบรื่น และสามารถนำเอาวิชาความรู้มาใช้ปฏิบัติงานได้เต็มที่ ให้สำเร็จผลดีได้ตามที่มุ่งประสงค์. ขอให้ท่านทั้งหลายตั้งใจพยายามค้นคว้าศึกษาและฝึกฝนปฏิบัติตน ให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มพูนยิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป ทั้งทางลึกคือทางด้านวิชาการและทางกว้างคือทางด้านประสบการณ์และมนุษยสัมพันธ์ เพื่อจักได้ประสบความสำเร็จในการทำงาน และการสร้างความเจริญมั่นคงพร้อมทั้งเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตนเองได้พร้อมสมตามความมุ่งหวังทุกสิ่ง.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่และทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ ประสบแต่ความผาสุกและความเจริญสวัสดิ์ดีจงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

และรับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี

ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต

วันอังคาร ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๗

—————

นับเป็นโอกาสอันดี ที่ได้พบกับคณะกรรมการบริหารลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือพร้อมกันได้ มอบเหรียญลูกเสือสดุดี แก่ผู้มีอุปการคุณแก่กิจการลูกเสือ. ขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านที่มีต่อข้าพเจ้า และ แสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติเชิดชูในครั้งนี้ทุกคน.

ในพิธีทบทวนคำสัตย์ปฏิญาณและสวนสนามของคณะลูกเสือ ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของ ลูกเสือ คือการทำตนให้เป็นประโยชน์ และกล่าวว่าการทำตนให้เป็นประโยชน์นั้นได้แก่การปฏิบัติความดี ซึ่งต้องเริ่มต้นด้วยตนเอง ที่ตนเอง ให้ความดีทุกๆ อย่างให้ค่อยงอกงามบริบูรณ์ขึ้นในตน และให้การกระทำดีของแต่ละคนมี ผลส่งสะท้อนถึงส่วนรวม ทำให้ส่วนรวมมีความผาสุกสงบและเจริญมั่นคง.

การที่บุคคลจะทำความดีให้ได้จริง และต่อเนื่องไปโดยตลอดได้ จะต้องอาศัยหลักปฏิบัติที่ถูกต้องแน่นอน. ประการแรก จะต้องมีความเชื่อมั่นในความดี เห็นว่าความดีหรือสุจริตธรรม ย่อมไม่ทำลายผู้ใด หากแต่ส่งเสริมให้ เป็นคนสะอาดบริสุทธิ์และเจริญมั่นคง. เมื่อเกิดศรัทธาแน่นแฟ้นในความดีแล้ว ก็จะต้องตั้งกฎเกณฑ์ ตั้งระเบียบให้แก่ ตนเอง สำหรับควบคุมประคับประคองให้ปฏิบัติแต่ความดี และรักษาความดีไว้อย่างเหนียวแน่น ไม่ให้บกพร่อง คลอนแคลน. พร้อมกันนั้น ก็ต้องพยายามเพิกถอน ลด ละ การกระทำและความคิดอันจะเป็นเหตุบั่นทอน การกระทำดีของตนด้วยตลอดเวลา. สำคัญยิ่งกว่าอื่น ทุกคนจะต้องอาศัยปัญญา ความฉลาดรู้เหตุผล เป็นเครื่อง ตรวจสอบ พิจารณา วินิจฉัยการกระทำความประพฤติทุกอย่างอยู่เสมอโดยไม่ประมาท เพื่อมิให้ผิดพลาดเสื่อมเสีย. เมื่อประกอบความดีได้โดยถูกต้อง ก็ย่อมได้รับประโยชน์ที่สมบูรณ์แท้จริง คือประโยชน์ที่เกื้อกูลให้มีความสุข ความเจริญได้ในปัจจุบัน และยังยืนมั่นคงตลอดไปถึงภายหน้า. ข้าพเจ้าจึงขอฝากหลักปฏิบัติความดีนี้ไว้ให้ท่าน ทั้งหลายรับไปพิจารณาปฏิบัติต่อไป.

ขออานุภาพคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านเคารพนับถือ จงดลบันดาลรักษาท่านให้เจริญยั่งยืน ในพรทั้งสี่ประการ ทั้งให้สมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา เพื่อสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ ลูกเสือและประเทศชาติได้สำเร็จสมตามที่ตั้งปรารถนาไว้ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในโอกาสนี้ และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน.

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกระดับทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

การมีภูมิรู้สูงถือว่าเป็นประโยชน์เชิงบุคคลอย่างสำคัญอย่างหนึ่ง อย่างเช่นที่ท่านทั้งหลายได้รับเกียรติเป็นบัณฑิตในคราวนี้เป็นต้น. แต่เชื่อว่าทุกคนคงจะไม่พอใจปรารถนาเพียงเท่านั้น คงจะปรารถนาความเจริญก้าวหน้าและถาวรยืนยาวยิ่งขึ้นต่อไปในภายหน้าด้วย. ท่านจะช่วยตัวเองให้สมปรารถนาได้อย่างไร. มีทางปฏิบัติที่ใครจะแนะนำอยู่สองประการ. ประการแรก ท่านต้องไม่ทอดทิ้งหรือหยุดยั้งการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ หากแต่จะต้องเอาใจใส่ ขวนขวาย และพยายามศึกษาค้นคว้า ให้มีความรู้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นและแม่นยำจัดเจนยิ่งขึ้น. ประการที่สอง ท่านจะต้องนำวิทยาการนั้นออกปฏิบัติงานให้ได้ผล ทั้งในส่วนเป็นประโยชน์ของตน ทั้งในส่วนที่เป็นประโยชน์ของประเทศชาติ. ทั้งนี้โดยยึดหลักประจำตัวประจำใจว่า ถ้าบัณฑิตพยายามรักษาความรู้ของตนให้มั่นคงเพิ่มพูนความรู้ของตนให้พัฒนาก้าวหน้า พร้อมกับพยายามใช้ความรู้นั้นเพื่อประโยชน์สร้างสรรค์อยู่เสมอแล้ว วิชาความรู้ก็จะเชิดชูตัวของบัณฑิตมิให้ตกต่ำลงได้. ยิ่งพยายามเรียนรู้และใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้นเพียงใด ก็ยิ่งเชิดชูตนให้ยิ่งสูงขึ้นและถาวรมั่นคงยิ่งขึ้นเพียงนั้น. จึงใคร่ขอให้ทุก ๆ คนตั้งใจให้แน่วแน่ ที่จะรักษาภูมิรู้ของตนไว้ให้ดี และพยายามนำมาใช้ประโยชน์ให้ได้จริง จักได้สามารถทำตนให้เป็นคนที่มีค่าและมีประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองได้ สมตามที่ตั้งใจปรารถนา

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จทุก ๆ ประการในชีวิต และมีความสุขความสวัสดิ์ ความเจริญมั่นคงในกาลทุกเมื่อ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกรวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติ ได้รับรางวัล และได้รับความสำเร็จในการศึกษาทุกคน.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า การศึกษาสำเร็จเป็นบัณฑิตได้ย่อมเป็นเกียรติแก่บุคคลอย่างสำคัญประการหนึ่ง. แต่บัณฑิตควรจะปรารถนาประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าที่สูงและยิ่งยิ่งกว่านั้น ซึ่งแต่ละคนย่อมจะสร้างและเสริมให้แก่ตนเองได้ ด้วยการศึกษาค้นคว้าวิทยาการของตนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นประการหนึ่ง พร้อมกับนำเอาวิทยาการนั้นออกปฏิบัติ การให้บังเกิดประโยชน์แก่ตนแก่ส่วนรวมอีกประการหนึ่ง.

วันนี้ จะพูดถึงแนวทางศึกษาอันพึงประสงค์สำหรับท่าน. ในฐานะที่ท่านทั้งหลายได้ศึกษาวิทยาการชั้นปริญญามาแล้ว ย่อมเรียกได้ว่าเป็นนักวิชาการ ซึ่งโดยปรกติจะทำตัวให้หยุดนิ่งลำหลังไม่ได้. ดังนั้น การศึกษาที่สำคัญและจำเป็นเป็นอันดับแรกของท่านจึงต้องเป็นการศึกษาทางแนวลึก อันได้แก่การศึกษาค้นคว้าวิชาเฉพาะของท่าน ให้ลึกซึ้ง จัดเจนแน่นหนา และก้าวหน้าอยู่เสมอ. พร้อมกันนั้น ในฐานะผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะต้องใช้วิชาการในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นฝ่ายอื่นอยู่โดยตลอด ก็จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ด้านกว้างอย่างเพียงพอด้วย จึงจำเป็นต้องศึกษาทางแนวกว้างอีกทางหนึ่งคู่กันไป. การศึกษาตามแนวกว้างนี้ย่อมครอบคลุมถึงวิทยาการทั่วไปทุก ๆ สาขา ตลอดจนความรู้และประสบการณ์อันเกี่ยวกับสภาพความเป็นไปของบ้านเมือง ของสังคม และของประชาชนทุกแ่งมุม เพื่อให้มีความรู้ด้านกว้างอย่างเพียงพอ สำหรับช่วยตัวให้สามารถเข้าใจปัญหาต่าง ๆ อย่างถุกถ้วนและสามารถคิดทรวินิจฉัยและแนวทาง ที่จะนำวิชาการของท่านมาประสานกับวิชาการอื่น ๆ ได้โดยสอดคล้องและถูกต้องเหมาะสม. ในวาระสำคัญก่อนที่ท่านทั้งหลายจะออกไปเริ่มต้นชีวิตการทำงานนี้ จึงใคร่ขอฝากข้อแนะนำทั้งนี้ไว้ให้นำไปพิจารณาปฏิบัติ ให้บังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์ทั้งแก่ตน ทั้งแก่ชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริงต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญยั่งยืนในหน้าที่การงานและขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกรวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันก่อน ได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า ภูมิรู้เป็นประโยชน์เชิงชุกชุกคล้อย่างสำคัญประการหนึ่ง. แต่ทั้งนี้บุคคลจะต้องรู้จักศึกษาและเพิ่มพูนความรู้ของตน พร้อมทั้งรู้จักใช้ความรู้ของตนให้บังเกิดประโยชน์ให้ได้ อย่างแท้จริงด้วย. นอกจากนี้ ยังได้แนะนำว่าการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนนั้นจำเป็นต้องกระทำทั้งทางลึกและทางกว้าง ให้ประกอบพร้อมกันจึงจะนำไปปฏิบัติงานให้สำเร็จผลที่พึงประสงค์ได้.

วันนี้ จะพูดถึงการนำความรู้ไปปฏิบัติงาน ซึ่งมีหลักการสำคัญที่ใครจะแนะนำสองประการ. ประการแรก ในฐานะที่เป็นนักวิชาการ จะต้องมีความบริสุทธิ์ใจและซื่อตรงต่อวิชาการของตน หมายความว่าแต่ละคนจะต้องพยายามควบคุมความคิดจิตใจให้มั่นคงหนักแน่นและรอบคอบสุขุม ไม่ให้มักง่าย ไม่ให้เลินเล่อ ไม่ให้หลอกตัวเอง ไม่ให้ทุงจริต แล้วใช้วิชาการอย่างผิด ๆ และสะเพร่า เพราะการกระทำดังนั้นเป็นการทำลายวิชาการและทำลายเกียรติภูมิของตนโดยแท้จริง ทั้งยังอาจเป็นเหตุก่อให้เกิดผลเสียหายใหญ่หลวงขึ้นได้อย่างคาดไม่ถึง. ประการที่สอง จะต้องเข้าใจให้ถูกว่า การมีความบริสุทธิ์ใจและซื่อตรงต่อวิชาการนั้น ทาใ้การยึดตำราหรือยึดทฤษฎีจนเหนียวแน่นอย่างที่เรียกว่า ต้องเอาหัวชนฝา ไม่. หลักวิชาทั้งหลายจำเป็นต้องใช้ด้วยวิจรรณญาณ ให้ถูกเหตุถูกผล ให้ถูกสัดส่วน ให้พอเหมาะพอดีและให้ประสานสอดคล้องกับวิชาการอื่น ๆ โดยคล่องตัว. ผู้ฉลาดใช้หลักวิชาจึงต้องคำนึงถึงผลเลิศตามวัตถุประสงค์ และประโยชน์อันยั่งยืนไปบุลย์เป็นสำคัญ และต้องพยายามพิจารณาใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบ ก่อนที่จะใช้วิชาการของตัวทุกครั้ง. หวังว่าท่านทั้งหลายจะได้นำข้อแนะนำนี้ไปขบคิดให้เป็นประโยชน์เป็นความเจริญต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบแต่ความสำเร็จทุกประการในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงในหน้าที่การงาน. ขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิโดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคาร

ศูนย์วิทยาศาสตร์ทางทะเล

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

วันอังคาร ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๗

ศูนย์วิทยาศาสตร์ทางทะเลนี้ตั้งขึ้นโดยมีจุดประสงค์สำคัญที่จะให้เป็นศูนย์กลาง
เพื่อการศึกษาวิจัยและเผยแพร่วิทยาการด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเลสำหรับภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้. ผู้มีส่วนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมดำเนินงานของศูนย์ทุกฝ่าย ควรจะ
ถนอมรักษาไว้ด้วยความภาคภูมิใจ และควรจะได้ร่วมมือกันปฏิบัติบริหารงานโดยสมานฉันท์
ให้บรรลุผลเลิศตามวัตถุประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระที่นั่งบรมพิมาน

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาเขตบางแสน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน

วันอังคาร ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน และได้ทราบรายงานว่ากิจการต่าง ๆ ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีที่ยังมีความคิดที่จะขยายงานทุกด้านให้มีขอบเขตกว้างขวางออกไปด้วย. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่เปิดสอนสรรพวิทยาการที่นิยมศึกษาค้นคว้ากันทั่วโลกและที่วิญญูชน ไม่ว่าชาติภาษาใด จากถิ่นฐานใด มีสิทธิ์สมัครเข้ามาอาศัยเล่าเรียนร่วมกันได้มีเป้าหมายที่จะฝึกอบรมผู้เข้ามาอาศัยศึกษานั้น ให้ได้เรียนรู้อย่างเหมาะสมเพียงพอ ทั้งวิทยาการ ประสบการณ์ และคุณธรรมของการอยู่ร่วมกัน สำหรับนำไปปฏิบัติบริหารกิจการทั้งปวงอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และประสานสอดคล้อง ให้เกิดความเจริญมั่นคง และความผาสุกสงบแก่คนในชาติและในโลก. ท่านทั้งหลายได้เข้ามาอยู่มาเรียนในมหาวิทยาลัยจนครบจบหลักสูตรควรจะได้เรียนรู้แจ้งชัดแล้วถึงจุดหมาย หน้าที่ และความรับผิดชอบของตนเองในอนาคต. ขอให้แต่ละคนตั้งใจพยายามประพฤติปฏิบัติ ให้สมควรแก่ภูมิปัญญาและการศึกษาที่ได้รับอบรมมา. จะทำสิ่งใดการใด ควรจะได้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนใหญ่อย่างยิ่งเป็นสำคัญ และยึดถือความปรองดองเป็นปีกแผ่นของบ้านเมือง ของมนุษยชาติเป็นหลัก. ใช้สติ คือความระลึกรู้ ควบคุมระดับประคองความคิดอ่านให้เที่ยงตรงยุติธรรม ใช้ปัญญาคือความฉลาดรู้แจ่มแจ้งในเหตุในผล เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินใจในทุกเรื่องทุกกรณี ไม่ให้มีอคติเข้าครอบงำ. เชื่อว่าจะสามารถพาตัวให้บรรลุความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในชีวิตตั้งมุ่งหวังได้เป็นแน่นอน.

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จและความรุ่งเรืองก้าวหน้าทุก ๆ ประการและขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ณ โอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ทุกคนที่เรียนสำเร็จแล้ว คงจะมีความหวังตั้งใจที่จะทำงานให้เป็นแก่นสาร เพื่อพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญ. การจะพัฒนาทุกสิ่งทุกอย่างให้เจริญขึ้นนั้น จะต้องสร้างและเสริมขึ้นจากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ก่อน. ถ้าพื้นฐานไม่แน่นหนา หรือบกพร่องคลอนแคลนแล้ว ก็ยากยิ่งที่จะเสริมสร้างขึ้นไปให้มั่นคงได้. ท่านทั้งหลายจึงควรจะเข้าใจให้แจ่มชัดว่า นอกจากจะมุ่งสร้างความเจริญแล้ว ยังต้องพยายามรักษาพื้นฐานให้สมบูรณ์มั่นคงพร้อม ๆ กันไปด้วย. การรักษาพื้นฐานนั้น ภาระส่วนสำคัญก็คือการปฏิบัติบริหารงานประจำไม่ให้เกิดบกพร่อง ซึ่งบางที่อาจเห็นกันว่าเป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย เพราะไม่น่าสนใจเหมือนทำงานพิเศษหรืองานจรรยาที่มีเข้ามาใหม่ ๆ. ท่านจึงจะต้องอดทนอดทนให้มาก เพื่อที่จะประดับประดา รักษาพื้นฐาน คือมาตรฐานและคุณภาพงานประจำไว้ให้ได้โดยสมบูรณ์ พร้อมทั้งรักษาเจตนาความมุ่งหมายและฉันทะความพอใจในงานที่ทำ ให้มันคงอยู่ได้โดยตลอด. เมื่อมีพื้นฐานแน่นหนา บริบูรณ์พร้อมแล้ว ก็ตั้งต้นพัฒนางานต่อไป ให้เป็นการทำไป พิจารณาไปและปรับปรุงไป ไม่ควรกระทำด้วยอาการเร่งรีบตามความกระหาย ที่จะสร้างของใหม่ สิ่งใหม่ เพื่อความแปลกใหม่เพราะความจริงสิ่งใดที่ใหม่แท้ ๆ นั้นไม่มี. สิ่งใหม่ทั้งปวงย่อมสืบเนื่องมาจากสิ่งเก่า และต่อไปย่อมจะต้องกลายเป็นสิ่งเก่า ในเมื่อมีวิวัฒนาการคืบหน้าไปอีกลำดับหนึ่ง. ขอให้ระลึกให้ได้ว่า การพัฒนาปรับปรุงงานทุกอย่างควรจะได้กระทำด้วยความมีสติรู้เท่าทัน ด้วยความเฉลียวฉลาด และรอบคอบสุขุม. ผลที่บังเกิดขึ้นจึงจะแน่นอน มีหลักเกณฑ์ และเป็นประโยชน์แท้ซึ่งจะเกื้อกูลให้สรรพกิจการงาน บุคคล และชาติบ้านเมือง เจริญก้าวหน้าได้.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในตำแหน่งหน้าที่สมตามที่ตั้งใจปรารถนาจงทุกประการทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

—————

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ณ โอกาสนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

วันนี้ท่านทั้งหลายได้รับปริญญาบัตรเป็นเครื่องรับรองความสำเร็จของการศึกษา. ความสำเร็จนั้นนอกจากจะมีความหมายสำคัญสำหรับแต่ละคนแล้ว ยังมีความหมายสำคัญสำหรับชาติบ้านเมืองด้วย กล่าวคือ ชาติบ้านเมืองย่อมจะได้บุคคลผู้มีความรู้และความสามารถทางปฏิบัติระดับสูงหลายสาขา มาเป็นกำลังสร้างความเจริญมั่นคงในด้านต่าง ๆ. การนำวิชาการและวิธีการ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ มาใช้ปฏิบัติงานให้ได้ผลแน่นอนโดยสมบูรณ์แท้จริงนั้น มีหลักการใหญ่อยู่ว่า จะต้องพิจารณาประเภท ลักษณะ และความสำคัญของงานที่จะทำ พร้อมทั้งจุดหมายและประโยชน์ที่พึงประสงค์ ให้เห็นแน่ชัดโดยละเอียดก่อน เพื่อให้ทราบว่าควรจะใช้วิชาการระดับสูงเพียงใด ละเอียดเฉพาะเพียงใด หรือจะต้องประกอบกับวิชาสาขาอื่นให้สอดคล้องเกื้อกูลกันอย่างไรบ้าง จึงจะช่วยให้สามารถเลือกสรรหลักวิชาและวิธีการที่ถูกต้อง มาใช้ให้พอเหมาะพอดีแก่งานที่ทำ และอำนวยความสะดวกที่ต้องการได้อย่างคุ้มค่า. ท่านทั้งหลายส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่จะได้ร่วมกันใช้วิชาและความสามารถทางปฏิบัติสร้างสรรค์ความเจริญด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาของบ้านเมืองเป็นส่วนรวมให้ดียิ่งขึ้น จึงควรอย่างยิ่งที่จะฝึกหัดตนให้รู้จักคิดรู้จักสังเกตในเรื่องความถูกต้องพอเหมาะพอดีตามที่กล่าวมาได้มีทางนำเอาความรู้ความสามารถที่มีอยู่ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ทุกอย่าง และบรรลุผลสมบูรณ์ตามต้องการ ซึ่งในที่สุดก็จะทำให้ชาติบ้านเมืองของเราเจริญขึ้นได้จริง และก้าวหน้าต่อไปได้อย่างมั่นคง.

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอีกครั้งหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า การนำวิชาการไปใช้ปฏิบัติงานให้ได้ผลแน่นอน มีหลักการสำคัญอยู่ว่าจะต้องทราบลักษณะและจุดประสงค์ของงานอย่างละเอียดแจ่มแจ้งก่อนจึงจะสามารถเลือกสรรวิชาการและวิธีการที่ถูกต้องพอเหมาะพอดีไปใช้ได้. และการใช้วิชาการและวิธีการอย่างถูกต้องเหมาะสมแก่งานที่ทำ แก่ประโยชน์ที่ต้องการ จะช่วยเกื้อกูลให้งานสำเร็จประโยชน์อย่างคุ้มค่า.

วันนี้ ใครจะกล่าวเสริมว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษานั้น เป็นผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษอบรมมาพร้อมถ้วน ทั้งด้านวิชาการ ทั้งด้านปฏิบัติ. จึงมีคุณสมบัติเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับงานพัฒนาบ้านเมืองในปัจจุบัน ซึ่งต้องการนักปฏิบัติงานผู้มีหลักวิชาดีด้วย. ต่อไปนี้ จึงอยากจะขอให้ทุกคนตั้งใจทำงานให้ดีจริง ๆ เพื่อตนเองและเพื่อบ้านเมือง. วิธีทำงานที่ดีนั้น เบื้องต้น จะต้องพิจารณาให้เห็นจุดหมายให้ได้โดยแจ่มแจ้งก่อนเพื่อให้เกิดความมั่นใจและพึงใจที่จะทำ. ต่อไป ก็ต้องกำหนดวิธีและขั้นตอนการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชาให้เหมาะแก่ความสามารถของผู้ปฏิบัติ ให้เหมาะแก่เวลาและความประสงค์ที่ตั้งไว้ แล้วจึงลงมือปฏิบัติให้ได้ตามกำหนดนั้น ด้วยความหมั่นขยันโดยสม่ำเสมอ จนกว่าจะสำเร็จ. ขณะปฏิบัติก็ต้องเอาใจใส่จดจ่อ ไม่วางมือละทิ้งเสียกลางคัน. พร้อมกันนั้น ก็ต้องคอยระมัดระวังและพิจารณาตรวจตราโดยละเอียดรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องเสียหาย. งานที่กระทำโดยอาศัยหลักวิชาที่ดีที่ถูกต้อง ด้วยความตั้งใจและพอใจ ด้วยความอดุสาหะและด้วยวิธีการอันแยบคายพินิจพิจารณาที่ดั่งนี้ ย่อมจะบรรลุผลอันเลิศที่พึงประสงค์ในที่สุด. จึงขอฝากวิธีทำงานตามที่กล่าว ให้ไปพิจารณาปฏิบัติเพื่อความเจริญมั่นคงของแต่ละคนในวันข้างหน้าต่อไป.

ขออวยพรให้ประสบแต่ความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความมั่นคงก้าวหน้าในการทำงานจงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สาม ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า การจะนำวิชาความรู้ไปใช้ปฏิบัติงาน มีหลักการสำคัญอยู่ว่าจะต้องพิจารณาใช้ให้ถูกต้องพอเหมาะพอดีกับลักษณะและประโยชน์ของงาน จึงจะได้ผลที่สมบูรณ์และแน่นอน. และได้พูดถึงวิธีทำงานที่ดีว่า เบื้องต้นจะต้องศึกษาพิจารณางานให้เห็นจุดหมายโดยแจ่มแจ้งก่อน ให้เกิดความมั่นใจและพึงใจที่จะทำ แล้วกำหนดวิธีและขั้นตอนปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชาและเหมาะสมกับความสามารถในการปฏิบัติ. เมื่อลงมือทำแล้ว ต้องเอาใจใส่และระมัดระวังปฏิบัติให้ได้ตามหลักวิชาและวิธีการที่กำหนดไว้จนแล้วเสร็จ. งานจึงจะสำเร็จผลสมบูรณ์ตามเป้าหมาย.

วันนี้ จะกล่าวเพิ่มเติมกับท่านทั้งหลายว่า การทำงานให้ได้ยั่งยืนและมั่นคงก้าวหน้าไม่เลิกราทอดอวยเสียกลางคันนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้มีหน้าที่สร้างสรรค์ความเจริญ. ข้อนี้ขึ้นอยู่กับการรักษาเจตนา รักษาความตั้งใจ พอใจ และผูกใจในงาน ยิ่งกว่าอื่น เพราะความแน่วแน่และพอใจในงานนั้น ย่อมทำให้เกิดความพากเพียรและอดทน ที่จะกระทำงานให้ต่อเนื่องกันไปได้โดยตลอด. เมื่อหมั่นทำอยู่เสมอ ก็เกิดความชำนาญและความชำนาญของคล่องแคล่ว ช่วยให้ทำงานได้โดยสะดวก ด้วยความเบิกบานเบาใจ เหมือนกับนักกีฬาที่หมั่นฝึกซ้อม ยิ่งฝึกก็ยิ่งได้ทั้งกำลังและความเก่งกาจเพิ่มขึ้น. สิ่งที่ทำยาก ก็ค่อย ๆ กลายเป็นง่าย จะทำอะไรก็ทำได้รวดเร็วและเหนียวแน่นจนสำเร็จ. นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญอีกอย่างน้อยสองประการ คือ ความสุจริตประการหนึ่ง ความเฉลียวฉลาดในการขบคิดพิจารณาอีกประการหนึ่ง จึงเกื้อกูลให้ทำงานได้ผลสมบูรณ์ตามปรารถนา. บัณฑิตกำลังจะออกไปทำงานสร้างตนสร้างชาติ ขอให้พยายามรักษาเจตนาความพอใจ ความอดุสาหะอดทน ความสุจริต และความฉลาดคิดพิจารณาไว้ให้มั่นคงจงทั่วกัน.

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้าเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานสมดังปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในครั้งนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

วิทยาการทุกสาขาทุกระดับมีความสำคัญมากสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงาน. โบราณท่านเปรียบกับอาวุธอันคมกล้า ซึ่งมีคุณอนันต์ แต่ก็อาจมีโทษมหันต์ถ้านำไปใช้ไม่ถูกทาง. บัณฑิตเป็นผู้ที่จะต้องใช้วิชาการศึกษาปฏิบัติงานในระดับสำคัญต่อไป ควรจะได้ศึกษาเรื่องการใช้วิทยาการให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและแน่ชัดว่าจะใช้วิทยาการให้เป็นคุณอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไร. คนที่จะใช้วิชาได้ดีนั้น ประการแรก จะต้องรู้วิชาเป็นอย่างดี คือรู้อย่างแจ่มแจ้งชำนาญชำนาญ และทั่วถึงตลอดหมด ทั้งในหลักใหญ่ ทั้งในรายละเอียด รวมทั้งในส่วนที่จะต้องประสานกับวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เกื้อกูลส่งเสริมกันและกันด้วย. ประการที่สอง จะต้องรู้จักพิจารณาเลือกทำงานที่เป็นงานสร้างสรรค์ มิใช่งานมีผลข้างลบ หรือที่ปราศจากคุณค่า ปราศจากประโยชน์อันพึงประสงค์. ประการที่สาม ไม่ว่าจะทำงานฝ่ายใดสาขาใด จะต้องเรียนรู้ลักษณะงานให้ทราบอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะในจุดประสงค์ ขอบเขต และแนวทางที่จะปฏิบัติ. ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจที่แน่วแน่ และมีความอดุสาหะ พรักพร้อมอยู่เสมอ ที่จะปฏิบัติงานนั้นให้จนสำเร็จ ประโยชน์ตามที่มุ่งหมาย. เมื่อบุคคลมีหลักการประกอบพร้อมกันครบทั้ง ๔ ประการดังนี้แล้ว จึงจะแน่ใจได้ว่าจะสามารถใช้วิทยาการได้อย่างถูกต้อง พอเหมาะพอดีกับเป้าหมายที่ต้องการ และจะสามารถทำให้งานที่ปฏิบัติบรรลุผลสมบูรณ์บริบูรณ์พร้อมทุกส่วนได้. จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายผู้มีวิชาความรู้พร้อมอยู่ ได้พยายามเรียนรู้หลักการใช้วิทยาการตามที่กล่าวแล้วให้ละเอียดรอบคอบ เพื่อจักได้สามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ในการสร้างความสำเร็จและความเจริญวัฒนา ให้แก่ตนเองแก่บ้านเมืองอย่างแท้จริงได้ต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธ ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นวาระที่สองในวันนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบรรดาบัณฑิต ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า วิทยาการต่าง ๆ นั้นมีคุณอนันต์สำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงาน แต่ก็อาจมีโทษมหันต์เมื่อนำไปใช้ไม่ถูกทาง. ผู้มีความรู้สูงจึงจำเป็นต้องมีหลักการที่ถูกต้องในการใช้วิชาการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ อันได้แก่ ต้องเรียนรู้วิชาการให้แจ่มแจ้งแน่นนอนและขานิชานาญ ต้องรู้จักพิจารณาเลือกทำงานที่เป็นงานสร้างสรรค์ ต้องเรียนรู้และเข้าใจงานที่จะทำให้ทราบตลอดทั้งกระบวนการ และต้องมีความตั้งใจที่แน่วแน่และมีความอดุสาหะพรักพร้อม ที่จะทำงานให้จนสำเร็จ.

วันนี้ จะพูดเสริมกับท่านทั้งหลายว่า งานทั้งหลายที่ท่านจะออกไปปฏิบัติ นั้นไม่มีงานใดที่จะสำเร็จสมบูรณ์ได้ในตัวเอง หากแต่มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงถึงงานอื่น ๆ และมีประโยชน์ประสานสอดคล้องกับงานอื่น ๆ อีกหลาย ๆ อย่าง. ทั้งนี้เพราะงานทั้งปวงนั้นย่อมประกอบกันเป็นงานส่วนรวมของบ้านเมืองซึ่งต้องเจริญพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ให้ทันเทียมกัน. ถ้างานส่วนหนึ่งส่วนใดหยุดชะงัก ก็จะทำให้รวนเรล่าช้าไปทั้งกระบวนการ. ดังนี้ เมื่อท่านจะออกไปปฏิบัติงาน ควรจะได้เตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อม ในอันที่จะทำงานของตนให้ประสานกับงานอื่น และประสานกับฝ่ายอื่นบุคคลอื่น. จะปฏิบัติตัวปฏิบัติงานอย่างคับแคบมิได้เป็นอันขาด. ท่านจะต้องทำตัวทำใจให้กว้างขวาง หนักแน่น และเที่ยงตรง ยึดถือเหตุผล ความถูกต้อง ความพอเหมาะพอควร และประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันเป็นเป้าหมาย. ต้องพยายามขจัดความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนน้อยให้ได้ อย่าปล่อยให้เข้ามาครอบงำความคิดจิตใจของตนเป็นอันขาด. แล้วท่านจะสามารถปฏิบัติการทำงานทุกอย่างได้ด้วยความสะดวกสบาย และประสบความสำเร็จตามที่ปรารถนาได้ไม่ยากนัก.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบแต่ความสุขความเจริญในชีวิตอนาคต มีความเจริญก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ผู้เข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายให้แก่ท่านทั้งหลาย เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้เป็นเครื่องหมายของเกียรติ และเป็นเครื่องหมายของการที่ท่านทั้งหลายได้ปฏิบัติงานบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์มาเป็นเวลานาน ก็นับว่าเป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าท่านได้ปฏิบัติประกอบความดีมา ซึ่งทุกคนก็ยินดีด้วยกันทั้งหมด

การที่คนเราได้ทำงานมาด้วยดี ก็ย่อมจะต้องได้รับการยกย่อง เพราะว่างานที่ท่านนั้นเป็นประโยชน์ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดของการได้รับอิสริยาภรณ์นี้ ก็คือเป็นกำลังใจ แสดงว่างานที่ท่านทำมาแล้วได้ผลดีและมีกำลังใจที่จะทำต่อไป อันนี้เป็นความหมายสำคัญที่สุดสำหรับเรื่องของเครื่องอิสริยาภรณ์ และควรเก็บเป็นการเตือนใจว่าแต่ละคนได้ปฏิบัติงานปฏิบัติตนมาด้วยดี มีผลดีในด้านงานการของตน เป็นผลดีแก่ตนเองมาเพียงใด ก็ย่อมต้องรักษาผลงานนี้และเสริมสร้างขึ้นไปยิ่งขึ้นไป ฉะนั้น การที่แต่ละคนได้รับเกียรตินั้นก็ได้รับเป็นเครื่องเตือนใจให้ตัวเองได้สำนึกว่า ตัวเองมีความรับผิดชอบมิใช่เฉพาะแต่งานที่ต้องทำ แต่มีความรับผิดชอบแก่ตัวเองที่จะรักษาความดีที่ได้ประกอบมาไม่ให้ล้มเหลวไปอย่างน่าเสียดาย ฉะนั้นก็ขอให้ถือว่าเป็นเครื่องเตือนใจ เป็นเครื่องให้กำลังใจให้ท่านทั้งหลายประกอบความดีความงามต่อไป อันนี้สำหรับประโยชน์ของคนที่จะได้ทราบว่าได้ทำสิ่งที่ดีที่งาม แต่ในเวลาเดียวกันงานที่ท่านทำไว้นั้นก็เป็นประโยชน์สำหรับงานเอง และสำหรับส่วนรวม โดยเฉพาะในวันนี้ได้มารับกันจากหน่วยงานต่าง ๆ เกือบทั้งหมดของประเทศ ก็เป็นนิมิตดีว่าท่านทั้งหลายผู้ได้ประกอบความดี การงานที่มีความสำเร็จดี ก็มาอยู่ด้วยกัน มาอยู่พร้อมเพรียงกัน และเป็นเครื่องเตือนใจอีกอย่างหนึ่งว่างานทุกสาขา ทุกหน่วย ทุกตำแหน่ง ก็ต้องทำให้สอดคล้องกัน ถ้างานของแต่ละคนมาฉีกเป็นงานของส่วนรวมอย่างสอดคล้อง ก็ย่อมทำให้สังคมของเราประเทศของเรามีความก้าวหน้ามั่นคงได้ต่อไป ฉะนั้นก็ขอให้มิข้อยิ่งเกิดนี้ว่า งานของแต่ละคนถ้าฉีกเข้ามาเป็นงานของส่วนรวมด้วยความเข้าใจอันดี ด้วยการสอดคล้องที่ดี ร่วมมือกันอย่างแน่นแฟ้น ก็ทำให้ประเทศชาติของเรามีความมั่นคงอย่างแน่นอน และทุกคนจะมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ทั้งหมดนี้ก็นับว่าเป็นการเสริมสร้างงานให้ดี และเป็นการเสริมสร้างเกียรติของแต่ละคนและของส่วนรวม

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้มีกำลังใจกำลังใจพร้อมสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติงานการให้ผลสำเร็จที่ดียิ่ง ที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ส่วนตัว ทั้งแก่ส่วนรวม ก็ขอให้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส

เพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
ของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
ในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๗

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเจริญทุกระดับ. แต่ปัจจัยนี้จำเป็นต้องใช้ให้ได้ประโยชน์คุ้มค่า กล่าวคือให้ได้ผลสมบูรณให้สิ้นเปลืองน้อย ให้มีความสูญเปล่าหรือความเสียหายเกิดขึ้นน้อยที่สุด. การใช้ปัจจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สมบูรณแบบจึงต้องอาศัยความเฉลียวฉลาด และความรอบคอบระมัดระวังอย่างสูง.

พระที่นั่งบรมพิมาน

วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๗

การที่ได้รับพระราชทานเลื่อนยศให้สูงขึ้น ก็เป็นเกียรติแก่ผู้ที่ได้รับ และในเวลาเดียวกันก็ต้องไม่ลืมว่า ยศยิ่งสูงขึ้น ยิ่งเป็นผู้ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ดี ทั้งในด้านการใช้ความรู้ในวิชาการ ทั้งในด้านการศึกษาวินัยที่เข้มแข็ง ซึ่งรวมความก็ต้องปฏิบัติหนักกว่าที่เคยปฏิบัติมาด้วยซ้ำ และก็เป็นความรับผิดชอบที่หนักขึ้น แต่ทุกคนก็ได้ผ่านงานมามากแล้ว ก็เชื่อว่าด้วยความขานาญด้วยความสามารถนี้ ก็จะสามารถปฏิบัติงานต่อไป ที่สำคัญจะต้องมีความรับผิดชอบในการบังคับบัญชาให้ดี และปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด อย่างเฉลียวฉลาด กล่าวหาญ ให้สมกับที่ได้รับยศสูงนี้ ฉะนั้นถ้าปฏิบัติงานให้ดีและสมเกียรติที่ได้รับนั้น ก็จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้มาก และจะเป็นความพอใจทั้งในส่วนตัว ทั้งในส่วนรวม สิ่งที่สำคัญก็คือเมื่อมีตำแหน่งสูงก็ย่อมจะต้องติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มาก ขอให้ได้ประสานให้ดี หน่วยต่าง ๆ ควรมีการสังสรรค์กัน เพื่อที่จะได้สอดคล้องกัน ก็จะเป็นการดี ทั้งขอให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะว่าตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชานั้น เป็นพลังสำคัญสำหรับให้บุคคลมีกำลังใจ มีความตั้งใจทำงานเต็มที่ ทำให้ผลงานของส่วนรวมมีประสิทธิภาพสูง

ขอให้ทุกท่านมีกำลังใจกำลังใจที่เข้มแข็ง แข็งแรง มีความตั้งอกตั้งใจในงานที่แน่นอนเพื่อให้ได้รับความเจริญและความสำเร็จในงาน ขอให้ท่านทั้งหลายประสบแต่ความดีความงาม ความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุด^(๒) นำคณะนายทหาร
ชั้นสัญญาบัตรของกองทัพบกเฟ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเครื่องแบบ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๗

ขอขอบใจผู้บัญชาการทหารสูงสุด ที่ได้นำเครื่องแบบเครื่องยศของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามาให้
ในวันนี้ ก็ถือเป็นนิมิตอย่างหนึ่งว่าได้ปรับปรุงเครื่องแบบให้สง่างามดีขึ้นก็หมายความว่าโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ได้ปรับปรุงกิจการมาตลอดโดยดี ตั้งแต่ตั้งมาหลายปีแล้ว ซึ่งก็ทำให้กองทัพบกและกองทัพอื่น ๆ ได้รับนายทหาร
ผู้มีความรู้ดียิ่งขึ้นมาตลอดฉะนั้นก็ขอแสดงความยินดีว่า กองทัพทุกหน่วยมีนายทหารที่มีความสามารถอย่างที่จะไป
เปรียบกับทหารประเทศอื่น ๆ ได้ ก็นับว่าเป็นที่พึงพอใจของประชาชนที่ทราบว่ามีกองทัพที่มีความสามารถและ
มีบุคลากรที่มีความรู้ ทั้งมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุด ให้เป็นรั้วของประเทศ นอกจากนั้นก็ให้เป็น
ผู้สร้างความมั่นคงทั่ว ๆ ไปของประเทศ ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ปฏิบัติงานต่อไปด้วยความกลมเกลียวสามัคคี
ร่วมแรงร่วมใจร่วมความคิดความสามารถเหมือนกัน ในทิศทางเดียวกัน เพื่อที่จะรักษาความมั่นคงอธิปไตยของ
ประเทศ ด้วยการเสียสละป้องกันด้วยกายใจ และทั้งสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ด้วยความผนึกกำลังพร้อมกัน
จะทำให้เราทั้งหลายมีความภูมิใจในสถาบันกองทัพของไทยได้ และมีความภูมิใจและความแน่ใจว่าประเทศไทยจะมี
แต่ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปด้วยความสวัสดิ์

ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายและใจที่เข้มแข็งแข็งแรง เพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ของท่านทั้งหลาย
โดยมีความสำเร็จมีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และผู้บัญชาการทหารบก

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในงานชุมนุมประจำปี
ของสมาคมนักเรียนไทยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

ในเดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๗

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สมาคมนักเรียนไทยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้จัดให้มีการชุมนุมประจำปีขึ้นอีกวาระหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนไทยและคนไทยได้มีโอกาสพบปะวิสาสะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความเห็นที่เป็นประโยชน์แก่กัน.

คนไทยเรานั้นจะไปอยู่ในแห่งหนใดก็ตาม ก็ต้องถือว่าเป็นคนไทย. การกระทำความประพฤติทุกอย่าง แม้ในสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ย่อมจะมีผลต่อชื่อเสียงเกียรติภูมิของคนไทยและประเทศชาติเป็นส่วนรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้. ดังนั้นผู้ที่มาอยู่ในต่างประเทศควรจะได้สังวรระวังให้มาก ทั้งในการรักษาชื่อเสียงเกียรติภูมิของคนไทย ทั้งในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและชาติบ้านเมือง กล่าวคือ จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้ดี ให้เจ้าของประเทศเขายอมรับนับถือได้ว่าคนไทยเป็นผู้เจริญ มีอิสรภาพ มีคุณธรรม และวัฒนธรรมไม่ด้อยกว่าชาติอื่น. และจะต้องเอาใจใส่ศึกษาหาความรู้โดยเต็มกำลังความสามารถ. หมั่นพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นโดยรอบอยู่เป็นนิตย์ เพื่อให้บังเกิดปัญญาอันแตกฉาน ซึ่งจะนำมาปรับปรุงใช้ให้บังเกิดประโยชน์และความเจริญอันแท้จริงแก่ตนเองและประเทศชาติต่อไป.

ขออวยพรให้การชุมนุมครั้งนี้สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ และขอให้ทุกท่านมีความสุข ความเจริญ และความสวัสดิ์ตั้งทั่วกัน.

พระราชดำรัส

เพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกในโอกาสครบรอบ ๘๔ ปี

ของราชกรีฑาสโมสร

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๗

เป็นที่น่าปีติยินดีที่ราชกรีฑาสโมสรมีอายุครบ ๘๔ ปี ในปีนี้. ตลอดเวลาอันยาวนาน ราชกรีฑาสโมสรได้สร้างเสริมความเป็นมิตรและความเข้าใจอันดีระหว่างคนไทยกับชาวต่างประเทศได้อย่างงดงาม โดยอาศัยกิจกรรมด้านกีฬาและด้านอื่น ๆ ของสโมสร ทำให้ทุกคนทุกฝ่ายสามารถร่วมมือกันในงานต่าง ๆ ทุกระดับได้โดยราบรื่น ซึ่งนับเป็นประโยชน์แก่ประเทศไทยโดยส่วนรวมอย่างยิ่งด้วย.

ในวาระนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้กิจการของราชกรีฑาสโมสรดำเนินก้าวหน้าและยั่งยืนมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้นไป และขอให้ทุกท่านผู้ร่วมเป็นภาคีสมาชิกแห่งสโมสรนี้ ประสบแต่ความสุข ความเจริญ และความสำเร็จในสรรพกิจการงาน ตลอดกาลทุกเมื่อไป.

พระที่นั่งบรมพิมาน

วันที่ ๑๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ผู้นำศาสนาอิสลาม (อิหม่าม) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา ๒

คณะกรรมการอิสลาม และผู้แทนสมาคมอิสลาม

ประจำจังหวัดนราธิวาส

ณ มัสยิดประจำจังหวัดนราธิวาส

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดมัสยิดประจำจังหวัดนราธิวาส พร้อมกับมามอบรางวัลประจำปีแก่บรรดาอิหม่าม รวมทั้งบรรดาผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในวันนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน และทุก ๆ โรงเรียน ที่ได้รับรางวัลการปฏิบัติงานดีเด่น ทั้งขอขอบใจทุกฝ่ายทุกคนอย่างมาก ที่ตั้งใจให้พร.

อิหม่ามเป็นผู้ได้รับความเคารพนับถือของอิสลามิกบริษัททั้งปวง ว่าเป็นผู้ทรงคุณความรู้ ความสุจริต ยุติธรรม และความฉลาดสามารถอย่างเพียบพร้อม ควรแก่การที่จะยกย่องและเชื่อถือไว้วางใจให้เป็นผู้นำ ผู้จะชี้ทางแห่งความสุขความเจริญแก่ชีวิตให้. อิหม่ามทั้งหลายจึงควรจะได้รักษาเกียรติอันสูงนี้ไว้ ด้วยการตั้งตนให้เป็นหลักของสัปบุรุษและท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยตั้งใจพยายามปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ที่สุด ทั้งในการสั่งสอนอบรมด้านศาสนา ทั้งในการดูแลทุกข์สุขและสงเคราะห์อนุเคราะห์คนในปกครองรวมทั้งการพัฒนาท้องถิ่น การรักษาความสงบเรียบร้อย การสร้างเสริมความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่ประชาชนด้วย ซึ่งถ้าอิหม่ามแต่ละคนและทุกคนพร้อมกันกระทำอย่างจริงจังและจริงใจ ให้ต่อเนื่องกันโดยตลอดเป็นกิจวัตร โดยมุ่งถึงประโยชน์สุขและความเจริญมั่นคงของส่วนรวมเป็นที่ตั้งแล้ว ความก้าวหน้าผาสุกก็จะบังเกิดขึ้นแก่บ้านเมืองและทุก ๆ คนได้เป็นแน่นอน.

ในส่วนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น ก็น่าชมเชยคณะผู้บริหารและครูทุกฝ่ายทุกคนอย่างยิ่ง ที่พยายามปรับปรุงโรงเรียนและการเรียนการสอนให้มั่นคงก้าวหน้าและได้ผลดีขึ้นมาเป็นลำดับ. ปีนี้ ใครจะขอให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเป็นพิเศษว่านอกจากที่ได้สนับสนุนโรงเรียนให้สอนวิชาสามัญอย่างจริงจังคู่กับวิชาศาสนาแล้ว ควรที่จะสนับสนุนให้สอนวิชาชีพด้วยอีกอย่างหนึ่ง เพราะการให้การศึกษาที่ครบถ้วนทั้งทางด้านศีลธรรมจรรยา วิชาสามัญ และวิชาชีพนั้นเป็นการปูพื้นฐานอย่างสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีความสามารถซึ่งจะเป็นกำลังในการสร้างเสริมความเจริญมั่นคงของบ้านเมืองต่อไปในวันข้างหน้า.

ขอให้ทุกฝ่ายร่วมกันบำรุงรักษามัสยิดประจำจังหวัดนราธิวาสไว้ให้ถาวรยั่งยืนเป็นศูนย์รวมความดีและความสามัคคีของมุสลิมในจังหวัดนี้สืบไป และขออวยพรให้ทุกคนประสบแต่ความสุข ความสวัสดิ์ ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตและหน้าที่การงานทุกอย่างพร้อมทั้งให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ในกายในจิตใจ เพื่อสามารถร่วมกันปฏิบัติบริหารงานส่วนตัวส่วนรวมของชาติบ้านเมืองได้เต็มกำลังตามความปรารถนา.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๖
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อีกครั้งหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานทุก ๆ ด้านให้ก้าวหน้ามาได้ด้วยดี ก่อให้เกิดประโยชน์สร้างสรรค์แก่ท้องถิ่นและบ้านเมืองโดยส่วนรวมเป็นอันมาก. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

วันนี้ อยากจะพูดกับท่านทั้งหลายถึงกิจที่คนเราจะพึงกระทำในชีวิตนี้. ถ้าคิดอย่างง่าย ๆ ว่าแต่ละคนเป็นมนุษย์คนหนึ่ง เป็นชีวิตชีวิตหนึ่งเหมือน ๆ กัน กิจที่จะต้องทำก็ไม่มีอะไรมาก และไม่มีอะไรพิสดาร แต่ละคนแต่ละชีวิต จะมีกิจปฏิบัติอย่างง่าย ๆ เป็นทำนองเดียวกัน ตามสภาวะที่เป็นมนุษย์ คือปฏิบัติกิจเพื่อทรงชีวิตไว้. แต่โดยความจริง คนเราแต่ละคนมิได้เป็นเพียงหน่วยชีวิตหน่วยหนึ่ง ๆ ซึ่งเหมือนกันหมดดังกล่าวนั้น. ต่างคนต่างก็มีจิตมีใจมีลักษณะนิสัย และมีโอกาสต่างกันอยู่มากบ้างน้อยบ้าง เช่น บางคนมีความเฉลียวฉลาดมีโอกาสได้เล่าเรียนดีกว่าสูงกว่าคนอื่น จึงทำให้มีฐานะ มีคุณสมบัติในตนเองแตกต่างเหลื่อมล้ำกันไป ดังเช่นท่านทั้งหลายก็ได้มาเป็นบัณฑิต เป็นผู้มีความรู้ ความคิด วิทยาการต่าง ๆ. ดังนี้ คนทุกคนจึงจะมีกิจเสมอเหมือนกันหมดไม่ได้. ผู้ใดมีโชคมีโอกาสดี มีคุณความรู้ความสามารถเป็นพิเศษขึ้นมาเพียงใด ก็ควรจะต้องมีกิจหรือหน้าที่มากขึ้น สูงขึ้น และต้องกระทำการงานให้ดีขึ้น ให้ละเอียดประณีตขึ้น ให้เกิดประโยชน์สร้างสรรค์ยิ่งขึ้นเพียงนั้น. จึงขอให้ทุกคนในที่นี้พิจารณาใคร่ครวญให้แน่แก่ใจว่า ในฐานะที่เป็นผู้มีโอกาสเรียนรู้วิทยาการระดับสูงมีความฉลาดสามารถพร้อม เช่นนี้ สมควรและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมุ่งมั่นใช้วิชาความสามารถที่ศึกษาได้มาทำการงานสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ทั้งต้องสั่งวรระวังที่จะปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบด้วยความหนักแน่นรอบคอบ และด้วยความสุจริตแน่วแน่ด้วย มิฉะนั้นท่านอาจใช้วิชาความสามารถอันสูงของตนเองไปก่อความเสียหายใหญ่หลวงขึ้นก็ได้.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จราบรื่นทั้งในการครองชีวิต ทั้งในการประกอบกิจการงาน มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกาย กำลังใจและกำลังปัญญา ในอันที่จะร่วมกันพัฒนาของชาติ ให้ได้ผลก้าวหน้าอย่างแท้จริงต่อไป. ขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขความสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร
และเข็มวิทยฐานะแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจาก
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ
วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันเสาร์ ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสามเหล่าทัพอีก วาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุก ๆ คน.

การรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นภารกิจที่กว้างขวางและละเอียดลึกซึ้ง มีกลไกอันซับซ้อนเกี่ยวเนื่อง ถึงงานของบ้านเมืองทุกส่วน ทั้งมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา. ผู้มีหน้าที่รักษาและพัฒนาความมั่นคง ของชาติ จึงจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีความรู้ในหน้าที่โดยตรงของตนอย่างกว้างขวาง และขยายให้ยิ่งกว้างขวางออกไปถึงงานของหน่วยอื่น ๆ ที่จะต้องประสานด้วย ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน. บัดนี้ ท่านทั้งหลายได้เข้ารับการศึกษอบรมพิเศษในสถาบันการรักษาความมั่นคงระดับสูงของชาติมีความรู้ใน สรรพวิทยาการอันเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง และในกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดีแล้วจะต้องถือเป็นหน้าที่อย่างสำคัญที่สุด ที่จะตั้งใจพยายามนำเอาความรู้ ความคิดวิทยาการทั้งปวง ไปปฏิบัติบริหารงานให้ ประสานสอดคล้องกันทุกฝ่าย ให้สำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์อย่างเต็มที่. พร้อมกันนั้น จะต้องระมัดระวังตั้งตัว ตั้งใจให้หนักแน่นแน่วแน่อยู่ในความสุจริตเที่ยงธรรม ในความฉลาดรอบคอบ ประกอบด้วยสติที่มั่นคงอยู่ตลอดเวลาด้วยเพื่อป้องกันมิให้ปฏิบัติการของแต่ละคนคลาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายอันสูงส่งที่ตั้งไว้. ผลดีที่พึงประสงค์ คือความปลอดภัยมั่นคงและความวัฒนาผาสุก จึงจะบังเกิดมีแก่ชาติไทยของเราได้.

ขออวยพรให้ทุกท่านมีความกล้าหาญเข้มแข็ง เฉลียวฉลาดหนักแน่น ทั้งในความคิด จิตใจและการกระทำ ทุกสิ่ง เพื่อสามารถคุ้มครองป้องกันชาติบ้านเมืองของเรา ให้ดำรงมั่นคงอยู่ด้วยความเป็นอิสระและความเจริญ ปลอดภัย. ขอให้มีความสุข ความสำเร็จ และความสวัสดิ์ จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่

นายทหารและนายตำรวจชั้นนายพล

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพลของทั้ง ๓ เหล่าทัพในวันนี้

การที่ได้เลื่อนยศโดยเฉพาะระดับนายพลนี้ ก็ถือว่าเป็นเกียรติแก่ตัว และเป็นเครื่องหมายว่ามีความสามารถที่ได้ปฏิบัติภารกิจสมกับที่ได้รับเครื่องหมายที่แสดงว่ามีความสามารถสูง การที่ได้เลื่อนยศนั้นแต่ละครั้งก็คงทราบดีว่ามีความสำคัญว่า ทหารจะต้องรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด และบังคับบัญชาผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเที่ยงตรง อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เป็นหลักสำคัญของวินัยทหาร ขอให้ข้อสังเกตอย่างหนึ่งว่ายิ่งยศสูงขึ้นไป ผู้บังคับบัญชาก็น้อยลง ผู้ได้บังคับบัญชาก็มากขึ้น การรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชานั้นเป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะง่ายกว่าที่จะบังคับบัญชาผู้ได้บังคับบัญชา ทั้งในด้านวิชาการและความรับผิดชอบ เพราะว่าการบังคับบัญชาผู้ได้บังคับบัญชานั้นจะต้องทำโดยชอบ โดยพิจารณาตนเองมากขึ้นทุกทียิ่งยศสูงก็ยิ่งต้องพิจารณารอบคอบยิ่งขึ้นไป เพราะว่าผู้ได้บังคับบัญชาย่อมจะต้องรับคำสั่งที่ถูกต้องชอบธรรม คำสั่งในที่นี้ก็เป็นคำสั่งทางด้านวิชาการ ทั้งในการบังคับบัญชา ฉะนั้นการมีคำสั่งออกไปในด้านไหนก็ตามจึงมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้นสำหรับท่าน จึงขอให้สังวรในความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นตามลำดับเช่นนี้ ถ้าได้ปฏิบัติดี ปฏิบัติเข้มแข็ง ถูกต้องตามหลักวิชามีความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะทำให้เกิดความเจริญมั่นคงความสุขแก่เหล่าทัพทั้ง ๓ และโดยที่ ๓ เหล่าทัพมีกำลังแข็งแรงในสาขาทุกด้านทุกหน่วยสูงสุด ก็ทำให้ประเทศชาติของเรามีความมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้น มีความก้าวหน้าได้ดีทั้งในด้านความปลอดภัยของประเทศ ทั้งในด้านความเป็นอยู่ของประเทศ จึงขอให้ท่านทั้งหลายสังวรไว้ในความรับผิดชอบที่มีมากขึ้น เกียรติที่สูงยิ่งขึ้น

ขอให้ท่านจงมีกำลังกาย กำลังจิตใจ และกำลังปัญญาที่เข้มแข็ง เพื่อที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงไปด้วยดี เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อกองทัพต่าง ๆ ที่ท่านบังคับบัญชา และในเวลาเดียวกันก็เกิดความเจริญในหน้าที่ยิ่งขึ้นไป ก็ขอให้ท่านประสบความสำเร็จความเรียบร้อยทุกประการในหน้าที่การงาน.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๒
ณ หอประชุมศรีเทพ โรงเรียนป่าไม้ จังหวัดแพร่

วันเสาร์ ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๗

ขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยและพุทธสมาคมเครือ
ที่วราชอาณาจักร มาประชุมพร้อมกันอีกวาระหนึ่งเป็นครั้งที่ ๓๒ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติ
ส่งเสริมทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา สร้างเสริมศีลธรรม จรรยา และหาทางรับใช้คณะสงฆ์.

การปฏิบัติส่งเสริมและทะนุบำรุงพระศาสนานั้น แม้จะมีแง่มุมและรายละเอียดในเนื้อหา การปฏิบัติ
ข้อปฏิบัติ หรือในวิธีปฏิบัติอย่างไรก็ตาม ท่านทั้งหลายไม่ควรจะทิ้งหลักการข้อสำคัญที่ว่า เราจำเป็นต้องส่งเสริม
การศึกษาและปฏิบัติธรรมะขั้นพื้นฐานให้มาก ทั้งนี้เพราะธรรมะขั้นพื้นฐานนั้นคนทั่วไปเรียนรู้ได้ง่าย เข้าใจได้ชัด
และปฏิบัติได้ผล ซึ่งย่อมทำให้เขาเหล่านั้นเห็นประโยชน์ของพระศาสนา ว่าเมื่อได้เรียนรู้และปฏิบัติตามธรรม
บัญญัติแม้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น ก็ยังได้รับประโยชน์ คือมีความสุข ความเจริญ ความร่มเย็นขึ้นมา ทั้งในกาย ในใจ
ในการครองชีวิต ตลอดถึงในกิจการงาน. ดังนี้ ก็จะพอใจเรียนรู้และปฏิบัติธรรมกันหนักแน่นยิ่งขึ้น และแพร่หลาย
กว้างขวางยิ่งขึ้น. เมื่อชาวพุทธรู้ธรรมะปฏิบัติธรรมะกันอย่างถูกต้องทั่วถึงมากขึ้น การปฏิบัติบ่อนเบียนพระศาสนา
ให้เศร้าหมองก็จะลดน้อยลง และพระศาสนาก็จะเจริญมั่นคงขึ้น เพราะชาวพุทธเรา ร่วมกันทำนุบำรุงโดยประการ
ดังกล่าวนี้.

ขออวยพรให้การประชุมของท่านครั้งนี้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย บรรลุประโยชน์ที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ
และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมชุมนุม ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ดังทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก

ประจำปี ๒๕๒๘

คนทุกคนมีภาระต้องทำ. แม้เป็นเด็ก ก็มีภาระอย่างเด็ก คือศึกษาเล่าเรียน. หมายความว่า จะต้องเรียนให้รู้วิชา ฝึกหัดทำการงานต่าง ๆ ให้เป็น อบรมซัดเกล้า ความประพฤติและความคิดจิตใจให้ประณีต ให้สุจริต แจ่มใส และเฉลียวฉลาดมีเหตุผลเพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและมีประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะลูกเสือชาวบ้านที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ในโอกาสเสด็จ ฯ กลับจากแปรพระราชฐานจากจังหวัดสกลนคร
ณ สนามบินดอนเมือง

วันอาทิตย์ ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๒๗

ขอขอบใจเหล่าลูกเสือชาวบ้านที่ได้มาชุมนุมกันมาให้พรในวาระนี้ ซึ่งก็เป็นที่ยินใจว่าลูกเสือชาวบ้านมีความสามัคคีกันดีและมีความคิดที่ดี ที่มาและก็ได้เปล่งวาจาสัตย์ปฏิญาณอย่างที่เคยทำกันตอนที่ได้มีพิธีมอบธงลูกเสือชาวบ้าน

สัตย์ปฏิญาณที่กล่าวนั้น ที่จริงสั้น ๆ ดูไม่มีอะไรเลย แต่ว่าถ้าดูจริง ๆ มีมากมาย เพราะแม้ข้อเดียวที่กล่าวว่าจะทำตามกฎของลูกเสือนั้นก็กว้างขวางเท่าโลก เพราะว่าการกฎของลูกเสือนั้นมีมากมาย กฎที่เขียนเอาไว้ที่ต้องจดจำเอาไว้ และกฎที่ไม่ได้เขียน กฎที่อยู่ในการปฏิบัติที่เป็นของผู้ที่มีความดี ผู้ที่ประสงค์ความดี และมุ่งความดี ความดีนี้มีกฎเกณฑ์ แต่ที่สำคัญที่สุดก็ต้องปฏิบัติตนให้ดี มีความตั้งใจ มีความอดสาหัส วิริยะ อดทน และด้วยสุจริตใจ ฉะนั้นการที่ได้เปล่งปฏิญาณคำปฏิญาณตนเมื่อตะกี้ ไม่ใช่สิ่งที่กลวง ๆ ที่ว่าง ๆ เป็นสิ่งที่กว้างขวางและหนักมากจะต้องปฏิบัติตามด้วยความเคร่งครัดที่สุด

ลูกเสือชาวบ้านนี้ได้ก่อกำเนิดมาหลายปีแล้ว และท่านทั้งหลายเป็นส่วนใหญ่ก็ได้มีการฝึกมาเป็นเวลากันนับเป็นปีแล้ว ข้อสำคัญอยู่ที่จะต้องรักษาความเป็นลูกเสือชาวบ้านตามอุดมคติที่ได้ตั้งไว้ เพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์ และสิ่งที่สำคัญของลูกเสือชาวบ้านนั้นก็คือการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อรักษาความดีดังกล่าวไว้ข้างต้น ได้ไปเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านในต่างจังหวัด ท่านเหล่านั้นบางทีก็อยู่ในหมู่บ้าน หมู่บ้านเล็ก ๆ ห่างไกลจากคมนาคมก็มี แต่ทุกคนก็มีความภูมิใจ ทุกคนมีความตั้งใจดี และทุกคนตั้งอกตั้งใจที่จะรักษาเป้าหมายความดีของลูกเสือชาวบ้าน เมื่อตะกี้ในคำกล่าวก็กล่าวถึงวิกฤตการณ์ และย้ำว่าเป็นธรรมชาติ วิกฤตการณ์ที่มาจากธรรมชาติ ความจริงธรรมชาติที่สำคัญก็คือธรรมชาติของคนเรา คนเราก็เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่ง และที่จะทำลายหรือที่จะคุกคามมนุษยชาติก็คือธรรมชาติของมนุษยชาตินี้เอง ฉะนั้นการที่มีลูกเสือชาวบ้านก็เพื่อที่จะให้เข้าใจ และเพื่อให้ลูกเสือชาวบ้านทุกคนสามารถที่จะมีทางที่จะช่วยกันขจัดหรือป้องกันมิให้ธรรมชาติของมนุษยชาติของคนเรามาทำลายมนุษยหรือคนเรา

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ธรรมชาตินี้มีหลายอย่าง มีทั้งธรรมชาติที่ดีที่ผ่องใส และมีธรรมชาติที่ไม่ค่อยดี ที่มีความเสียหายได้ มีได้ทั้ง ๒ อย่าง เราจะต้องระมัดระวังธรรมชาติที่จะคุกคาม ที่จะทำให้หมู่พวกเราทั้งหลายตกไปในความอลเวงยุ่งยาก และอาจจะทำให้เสียความเป็นปึกแผ่นและความมั่นคงของบ้านเมืองได้ด้วยซ้ำ ฉะนั้นการช่วยป้องกันภัยธรรมชาติ หรือวิกฤตการณ์ที่มาจากภัยธรรมชาติทุกคนก็ต้องคิดให้ดี ๆ ให้อบคอบว่าจะทำอะไร

ของขวัญปีนี้ที่ให้มาว่าจะณรงค์การประหยัดมัธยัสถ์ตั้งแต่บัดนี้ไป ก็เป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งที่ควรจะทำอยู่ เป็นปกติ คนเราที่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีทางที่จะหาทรัพย์มาบ่อนความฟุ้งเฟ้อได้ ความฟุ้งเฟ้อนี้เป็นปากหรือเป็นสัตว์ที่หิว ไม่หยุด ความฟุ้งเฟ้อนี้ถ้าปากตลอดเวลา จะบ่อนไปเท่าไร ๆ ก็ไม่พอ เมื่อบ่อนเท่าไร ๆ ไม่พอแล้ว ก็หาเท่าไร ๆ ก็ไม่พอ ความไม่พอนี้ไม่สามารถที่จะหาอะไรมาบ่อนความฟุ้งเฟ้อนี้ได้ ฉะนั้นถ้าจะต่อต้านความเดือดร้อน ไม่ใช่ว่าจะต้องประหยัดมัธยัสถ์จะต้องป้องกันความฟุ้งเฟ้อ และป้องกันวิธีการที่มักจะใช้เพื่อที่จะมาบ่อนความฟุ้งเฟ้อนี้ คือ ความทุจริต ฉะนั้นการที่จะณรงค์ที่จะต่อสู้เพื่อให้คนมัธยัสถ์และประหยัดนั้นก็อยู่ที่ตัวเอง ไม่ใช่อยู่ที่คนอื่น เมื่ออยู่ที่ตนเอง ไม่อยู่ที่คนอื่น การรณรงค์โดยมากมักจะออกไปข้างนอก จะไปชักชวนคนโน้นชักชวนคนนี้ให้ทำโน่นทำนี่ ที่จริงตัวเองต้องทำเอง ถ้าจะใช้คำว่าณรงค์ก็ต้องณรงค์กับตัวเอง ต้องฝึกตัวให้รู้จักความพอดีพอเหมาะ ถ้าไม่พอดี ไม่พอเหมาะมันจะเกิดทุจริตในใจได้ ฉะนั้นการที่จะให้ของขวัญ ขอเปลี่ยนรูปของของขวัญนี้เล็กน้อย ถ้าจะให้กะไม่ทราบว่าจะบอกให้แล้ว แต่ก็ขอเปลี่ยนรูปของของขวัญนี้ ว่าที่บอกว่าจะณรงค์เพื่อความประหยัดหรือมัธยัสถ์ไปทั่วประเทศ ถ้าจะขอใช้คำว่าณรงค์ก็ได้ แต่ขอให้ณรงค์ในประเทศภายในของแต่ละคนควบคุมจิตใจของตัวเองให้ดี ไม่ให้ฟุ้งเฟ้อ ให้รู้จักความดี ให้รู้จักความพอดี ปัญหาต่าง ๆ ที่บอกว่าเป็นวิกฤตการณ์นั้นก็จะเป็นบรรเทาเบาบางลง และวิกฤตการณ์นั้นจากธรรมชาติก็มี แต่จากธรรมชาติของมนุษย์ก็มีออกจะมากกว่า.

ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายมาประชุมกันในวันนี้เพื่อให้ศิลาให้พร ก็ขอรับศีลพรและขอรับของขวัญแบบที่ได้เปลี่ยนแปลงรูปร่างไปเล็กน้อย และก็ขอให้ทุกคนสามารถที่จะให้ของขวัญนี้ได้ตลอดปีต่อไป เพื่อที่จะให้แต่ละคนมีความพอใจได้ในตัวเอง และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานการน้อยใหญ่ของแต่ละคนอย่างดีที่สุด ก็ทำให้เกิดความพอใจความสุขแก่ตน และทำให้ส่วนรวมมีความปึกแผ่น เพราะว่าทุกคนทำเหมือนกัน ทำดีเหมือนกัน ก่อขึ้นมาเป็น

ความสามัคคีในชาติ ความสามัคคีที่เป็นไปในทางดี ไม่ใช่ร่วมกันที่จะไปทำโจรกรรม แต่ร่วมกันไปทำกุศลกรรมไป
ทำสิ่งที่ดีที่งาม เป็นการค้าจุนบ้านเมืองให้แข็งแรง คำจุนให้ชาติบ้านเมืองอยู่รอดได้ด้วยดี ด้วยความเจริญไม่ใช่ด้วย
ความยากจน ด้วยความก้าวหน้าไม่ใช่ด้วยความถอยหลัง ฉะนั้นก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้มีกำลังทั้งกายทั้งใจที่เข้มแข็ง
แข็งแรง และมีกำลังปัญญาที่จะสามารถปฏิบัติตามคำสัตย์ปฏิญาณที่ได้กล่าว ขอให้ทุกคนได้ประสบแต่ความเจริญ
รุ่งเรือง ความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์

ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความปิติชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความพร้อมเพรียงของเหล่าทหารรักษาพระองค์ ในพิธีปฏิญาณตนสวนสนามครั้งนี้. ขอขอบใจในคำอำนวยการทุกข้อที่มาจากความจริงใจและไมตรีจิตของแต่ละคน. ขอสนองพรและไมตรีทั้งนั้นด้วยใจจริงเช่นเดียวกัน.

ทหารรักษาพระองค์ต้องพยายามทำหน้าที่ของทหาร คือการป้องกันประเทศและการธำรงเอกราชอธิปไตย พร้อมทั้งสถาบันอันสูงสุดของไทย ให้เข้มแข็งสมบูรณ์ที่สุด. และต้องแผ่ความเมตตาอาทร ทำความปกป้องคุ้มครองประชาชนให้อยู่เป็นสุข ปลอดภัยจากการคุกคามของข้าศึกศัตรูและความเดือดร้อนยากเข็ญต่าง ๆ พร้อมกันไปด้วย. หน้าที่ทั้งหมดนี้ ถ้าทหารสามารถกระทำสำเร็จได้ ก็จะเป็นเกียรติ เป็นความดีความเจริญอย่างยิ่ง ทั้งแก่ตัวทหารเองทั้งแก่กองทัพไทย. แต่ภารกิจดังกล่าวเป็นงานที่ต้องต่อสู้ฝ่าฟันอย่างหนัก ยากที่จะปฏิบัติให้ลุล่วงตามเป้าหมายได้ เพราะมีปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องขบคิดแก้ไขอยู่เนื่อง ๆ มีศัตรูที่จะต้องปราบปรามเอาชนะอยู่ทั้งภายนอกและภายใน คือทั้งข้าศึกศัตรูที่บุกรุกเข้ามาจากภายนอกประเทศ ทั้งศัตรูที่บ่อนเบียนทำลายความมั่นคงอยู่ภายในบ้านเมือง รวมทั้งศัตรูที่แฝงเร้นอยู่ในตัวเอง เช่น ความชั่วทุจริต ความโลภหลง และความโหดเหี้ยมต่าง ๆ ด้วย. เพราะฉะนั้นทหารทุกคนจึงจำเป็นต้องฝึกหัดปฏิบัติตนอย่างเข้มงวด ให้มีความรอบรู้และสมรรถภาพ ให้มีความหนักแน่นและความเด็ดขาดอาจหาญ. ต้องฝึกหัดปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ ใจกล้าอดทน อดทนอดกลั้น ไม่ย่อท้อหวาดหวั่นต่ออุปสรรคและภัยอันตราย ไม่ท้อท้วงด้วยอามิสผลประโยชน์อันมิชอบ ซึ่งเป็นตัวการชักนำทำให้ประพฤติปฏิบัติผิดจากหน้าที่และศีลธรรม. ถ้าทหารควบคุมปฏิบัติตัวให้เข้าระเบียบแบบแผนดังนี้ได้สม่ำเสมอเป็นปกติ ก็จะสามารถกระทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ คือดีพร้อม ไม่มีข้อตำหนิต่างพร้อย และย่อมได้ชื่อว่าเป็นทหารรักษาพระองค์แท้ ผู้ควรแก่การนิยมยกย่องและยึดถือเป็นแบบฉบับของทหารทั้งปวง.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก กับทั้งอำนาจแห่งความภักดี โดยบริสุทธิ์ใจของเหล่าทหารที่มีในชาติบ้านเมือง จงดลบันดาลให้ทหารทุกคนปลอดภัยจากข้าศึกศัตรูและอันตราย

ทั้งหมด ให้มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา สามารถที่จะปฏิบัติภาระหน้าที่ใหญ่
น้อยให้บรรลุผลเลิศทุกอย่างและให้ประสบความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์
ทุก ๆ ประการจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๗

ในวาระนี้ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาชุมนุมกัน ณ ที่นี้ เพื่อที่จะมาอำนวยการในโอกาสใกล้วันเกิด และท่านทั้งหลายก็ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นผู้แทนของกลุ่มต่าง ๆ ตั้งแต่ชั้นถึงคณะรัฐมนตรี แล้วก็ไปถึงด้านสมาคม มูลนิธิและกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป ซึ่งนับว่ากว้างขวางมาก และก็เป็นคนไทยทั้งนั้น อยู่ในประเทศไทยร่วมกัน ต้องช่วยกันสร้างประเทศให้เจริญรุ่งเรือง

วันนี้ก็ต้องขอยอมรับว่าก่อนลงมานี้จะต้องคิดข้อที่จะกล่าวแก่ท่านทั้งหลาย เป็นการตอบแทนในไมตรีจิตที่ท่านได้แสดงโดยมอบให้นายกรัฐมนตรี^(๒) เป็นผู้กล่าว แต่ก็มีความขัดข้อง ข้อขัดข้องอันแรกก็คือรู้สึกว่ามันไม่ค่อยดี หัวไม่ค่อยแล่น อาจจะเป็น มันเหนียว ๆ หนืด ๆ หน้อย ก็คือเป็นหวัด เป็นหวัดอันนี้ก็เป็นอย่างนั้น ๆ ทยาย ๆ ระยะเวลาที่เป็นก็เป็น ๆ คือว่าหวัดอันนี้ก็คิดว่าชาวกรุงก็ได้ประสบภัยของโรคนี้กันมากแล้วเขาก็กล่าวขวัญกันว่าความเป็นหวัดครั้งนี้มันไม่ค่อยหาย แต่ว่าไปอยู่สกลนครเป็นเวลาประมาณ ๔ สัปดาห์ที่โน่นก็มีความอยู่เย็นเป็นสุขดีพอสมควร แม้อากาศก็ไม่ค่อยเย็นนักแต่อยู่เย็นเป็นสุขพอสมควร มีคนที่มาจากกรุงเทพฯ ก็นำไข้หวัดมาให้ คือเป็นการผันสู่ชนบท ที่นี้ก็เลยเป็นตั้งแต่ลูกก็เป็น หลานก็เป็น หลานเป็นก็ให้ลูกต่อไป คือหมายความว่าไม่ใช่ลูกของหลาน คือแม่ของหลานเป็นลูกของข้าพเจ้า ก็กลับคืนไป กลับไปกลับมา มันก็เป็นวัฏจักรวนเวียนไปจนกระทั่งเวลานี้ ก็อย่างที่กล่าวเป็นระยะที่เป็นก็เลยทำให้หัวตื้อ หัวไม่แล่น เลยพูดอะไรไม่ค่อยรู้เรื่อง จึงขอภัยว่าถ้าหากว่าพูดอะไรไปวนมา มันก็เพราะว่าไข้หวัด ที่วนไปวนมาแล้วก็ทำให้ไม่ค่อยรู้เรื่อง

ข้อขัดข้องข้อที่ ๒ ก็มีอยู่ว่าท่านทั้งหลายมาเป็นจำนวนมาก มาเดือนว่าอายุมากขึ้นไปอีกปีหนึ่ง คือว่าโดยมากคนเราอายุมากขึ้นก็รู้สึกว่าช้าลง ร่างกายก็ทรุดโทรมเมื่อยล้าทั้งสมองก็ไม่ค่อยแล่นเหมือนกัน นี่อีกข้อหนึ่งทำให้เดือนว่าอายุเข้าไปมากแล้ว อันนี้ความจริงก็พูดกันอยู่เสมอว่า อายุคนนี่หรืออายุตัวนี้ไม่สำคัญ คนเราอายุตัวหรืออายุตามที่นับปีมันก็เท่านั้น ๆ แต่อายุจิตใจก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง อย่างที่มีเรื่องเล่า อันนี้ก็ขออนุญาตพูดเรื่องของ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

ต่างประเทศไม่ใช่เรื่องคนไทย ก็อาจจะเห็นว่าเดี๋ยวนี้ควรจะใช้สินค้าไทย แต่ว่าขอยกเรื่องมาจากต่างประเทศ เขามีในหนังสือบอกว่า มีคนถามเด็กคนหนึ่งว่าอายุหนูเท่าไร เขาบอกว่าถ้าอายุตามจิตวิทยาก็อายุ ๑๐ ขวบ ถ้าอายุตามมาตรฐานทางความคิดศีลธรรมจรรยาเขาบอกว่า ๙ ขวบ ถ้าอายุทางความก้าวหน้าพัฒนา ก็อายุ ๑๑ ขวบ ถ้าถามทางอายุที่เป็นร่างกายเป็นอย่างไร เขาบอกว่าอายุ ๘ ขวบ คือพัฒนาทางร่างกายเป็นอย่างไร แต่ถ้าถามอายุทางนับเวลาก็อายุ ๗ ขวบ คือแล้วแต่จะนับอายุอย่างไร คนเราจะมีอายุเท่าใดก็ตาม ถ้ามีความตั้งใจในจิตใจอายุได้เท่าไรก็ได้ โดยมากเวลาเป็นเด็ก ๆ ก็ไม่อยากเป็นเด็ก ๆ เพราะรู้สึกว่าเมื่อเด็ก ๆ ก็มีคนปวดหัวมากก็อยากเป็นผู้ใหญ่เสียที อยากแก่ ๆ เสียที เวลาเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาก็อยากจะเป็นผู้ใหญ่ยิ่งขึ้นก็เห็นว่าดีน่าจะโกงอายุ เพื่อที่จะให้สามารถที่จะทำงานทำการเป็นที่น่านับถือ แต่มาถึงเวลาอายุประมาณกลางคน เขาบอกว่าอายุมากก็ชกจะโกรธ เพราะหาว่าดูหมิ่นว่าผู้เฒ่า เมื่อดูหมิ่นว่าผู้เฒ่ามันก็ใจไม่สบาย ใจไม่สบายนี้ก็ไม่ได้ มันทำให้ท้อใจ ทำให้รู้สึกว่าตัวเรามันแก่แล้วเรามันหง่าแล้ว ก็ทำอะไรไม่ได้ ใครมาตำหนิติเตียนก็คงเป็นเพราะว่าเราแก่เราหง่า จิตใจเราไม่แข็งไม่เข้มแข็ง แต่ถ้าหากว่าถือว่าอายุ จะเรียกว่าอายุตัวตามนับอายุเป็นปีเท่านั้น ๆ ก็เท่าไรก็ได้ ดูที่ร่างกายของตัวว่าแข็งแรง ปัญหาของตัวเจ็บแสบหรือไม่ บางคนอายุตั้ง ๙๐ ก็ยังกระฉับกระเฉง ซึ่งถ้าใครบอกว่าท่านผู้นี้อายุ ๙๐ รู้สึกว่าท่านเป็นผู้เฒ่าแท้ ไปบอกว่าคนอายุ ๖๐ เป็นผู้เฒ่า ก็ชกจะโกรธแล้วเดี๋ยวนี้ แต่ว่าคนอายุ ๙๐ ก็เป็นผู้เฒ่าแล้วไม่มีใครที่จะว่า ก็เคยไปพบคนอายุ ๙๐ กว่าแล้ว ท่านผู้นั้นก็บอกว่าแล้วแต่ใจ ถ้ามีจิตใจเข้มแข็งก็สามารถที่จะทำงานทำการได้ดี ไม่เลอะ ไม่เลื่อน ไม่ผิดไม่พลาด แล้วก็ทำประโยชน์ได้อีกมาก

อันนี้พูดถึงอายุก็เพราะว่าท่านทั้งหลายไม่ยอมปล่อยให้เสื่อมอายุ ทุกครั้งที่มิวันเกิดก็ต้องแก่กันมา มาเดือนว่าอายุมากไปอีกปีหนึ่งแล้วนะ อันนี้ก็ต่อโทษท่านว่าทำให้รู้สึกว่าหง่ารู้สึกว่าชกจะไม่ค่อยดี ชกจะเลื่อน ก็เลยเป็นเหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ไม่ดี ไม่มีกำลังใจที่จะเตรียม แต่ว่าอีกอย่างหนึ่งมานึกดู ที่ท่านทั้งหลายผู้ที่น่าจะเป็นผู้แทนของประชาชนทุกคนทุกเหล่าที่มีอยู่ในประเทศ ทุกคนทุกเหล่าจริง ๆ เรียกว่าทุกเพศทุกวัย ผู้ที่ถือศาสนา ศาสนาต่าง ๆ กัน ผู้ที่มีอาชีพก็มีอาชีพต่าง ๆ กัน มีหน้าที่ต่าง ๆ กัน อาชีพที่สำคัญ ๆ ทั้งนั้น ประกอบขึ้นมาเป็นประเทศไทย ท่านทั้งหลายมาจุดสำหมาและมานั่งในที่นี้ซึ่งเป็นที่คับแคบ แล้วก็ทั้งขูที่จะบุกเข้ามาในนี้เพราะว่าไม่

อยากอยู่ข้างนอก แต่ว่าผู้ที่อยู่ข้างนอกเขาก็ได้เห็นเหมือนกันเขาก็มาพบกัน ตะกี้ก็ได้พบ เดินรอบไป ก็รู้สึกว่าเขาได้นำความปรารถนาดีมาให้ทุกคน อันนี้ที่ทุกคนมาเป็นจำนวนมากเป็นกำลังใจอีกอย่างหนึ่ง คือว่าเป็นเรื่องของความคิดที่ท่านทั้งหลายจะได้มาให้พร คือไม่ใช่ให้พรให้แก่ มาให้พรให้มีกำลังใจจะสู้ความแก่ มีกำลังใจจะสู้ความไม่สบาย มีกำลังใจจะสู้ความเดือดร้อนต่าง ๆ อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อที่จะร่วมกันช่วยกันปฏิบัติงานด้วยความสามารถและด้วยประสิทธิภาพ เพื่อให้ภารกิจต่าง ๆ ลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งในเมืองไทยนี้เราก็ถือว่าแต่ละคนมีภาระของตน แม้จะมีการเหมือนว่าย่อมหรือล้างสมองว่าจะต้องทำอะไรอย่างโน้นอย่างนี้ เพื่อที่จะให้สมัยใหม่ทัดเทียมอารยประเทศ แต่เมืองไทยก็ได้ทำล้ายุค ล้าอารยประเทศมาเป็นเวลานานแล้ว คืออยู่ด้วยกันแต่ละคนทำหน้าที่ของตน แม้ผู้ที่มาในที่นี้ก็อาจจะดูว่าเป็นผู้ที่เรียกว่าเป็นคนละฝ่ายกัน เป็นอริกันก็มีเป็นผู้ที่ไม่ปรองดองกันก็มีหรือมีผู้ที่แม้แต่ในหน้าที่ที่จะต้องต่อรองกัน เคียงกัน แต่ก็มาด้วยความพร้อมเพรียง เพราะถือว่าคนไทยก็ต้องทำหน้าที่ของตน เพื่อที่จะให้สังคมไทยได้อยู่ดีกินดี ให้อยู่เย็น คือไม่ใช่ตามตำราที่ว่าจะต้องดีกัน จะต้องตามตำราที่จะต้องเคียงกันตามตำราที่จะต้องสู้กัน เมืองไทยก็อาจจะมีการทู่เคียงกันบ้าง แต่เพื่อก่อ ในตำราการปกครองหรือในตำราที่เขามีเกี่ยวข้องกับการสร้างประเทศ ส่วนมากมีว่าต้องมีกลุ่มที่จะต้องสู้กัน ในเมืองไทยน่าจะเป็นว่ามีกลุ่มที่จะต้องปรึกษากัน เพื่อให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปโดยดีไม่เสียหาย บางทีก็พูดแรง ๆ บางทีก็พูดดั่ง ๆ บางทีก็พูดอาจจะชี้หน้ากันไปบ้าง หรือผู้ที่ไม่พอใจ นี่ก็เป็นของธรรมดา แต่ว่าจิตใจก็ควรจะเป็นว่าเมื่องานดำเนินไปโดยดีแล้วก็ยกโทษให้อโหสิกัน อันนี้ก็ป็นลักษณะของประเทศไทย อันนี้เป็นสิ่งที่ให้กำลังใจ

ตะกี้พูดถึงสิ่งที่ทำให้ห่อถอย หรือทำให้ไม่อยากจะเตรียมการพูดในเรื่องราวอะไรก็ตามสนองพรท่าน สิ่งซึ่งขัดข้องนั้นก็มี ๒-๓ ข้อนี้แล้ว แต่ว่าสิ่งที่ขัดข้อง ก็ขอกลับไปพูดถึงสิ่งขัดข้อง สิ่งขัดข้องที่มีอยู่ก็คือ อย่งที่เมื่อตะกี้เจ้าหน้าที่ได้แจ้งว่ามีจำนวนผู้ที่เข้ามา ๒๐๐ เกือบ ๓๐๐ คนละ แล้วก็ยังมีจำนวน ๗,๐๐๐ กว่าคน อันนี้ก็รับรองว่าถูกต้อง เพราะวันนี้ก็พบบัญชีมาด้วย ที่พบบัญชีมานี้ก็เพราะว่าสงสัย สงสัยเขาเขียนไว้ว่า เท่าไรอ่านไม่ค่อยออก ๒๕๒ คนละ รวมเป็น ๗,๐๕๖ คน แต่ดูตามบัญชีนี้แล้วก็รู้สึกว่ามีคนมามาก มีอาชีพต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่าง ๆ มาพบกัน ก็ดีเหมือนกัน เพราะว่าผู้ที่มาอยู่ในที่แห่งหนึ่ง มาอยู่ในที่ที่ใกล้ ๆ กัน ก็ย่อมมีโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ แม้จะไม่ได้พูดกันแต่มาอยู่ในที่เดียวกัน มันก็เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับให้รู้สึกที่เรามันก็เป็นคนที่อยู่ในที่เดียวกันนั่นเอง ให้เห็นได้ประจักษ์ เห็นได้ชัด ๆ ว่าอยู่ในที่เดียว เพราะว่าถ้ามองกันดี ๆ ก็เห็นหน้ากัน คนโน้นคนนี้ อ้อคนนี่รู้จัก คนนี้ไม่รู้จัก คนโน้นทำอะไรทำหน้าที่อะไร ถ้าหากว่าเอาจริง ๆ เราเข้าไปหาเขาได้ เข้าไปหาดูว่า ว่าไง...ที่พูดวันนั้นพูดว่าเพราะอะไร ก็หมายความว่าก็จะคุยกันได้ ไม่ใช่มาทู่มาเถียงกัน แต่ว่าถามเพราะว่าอยากทราบจริง ๆ คือว่าสงสัยจริง ๆ ว่าทำไมเป็นอย่างนั้น ๆ ทำไมมีเหตุการณ์อย่างนั้น ก็คุยกันได้ เพราะว่าที่นี้มีเสรีพูดได้อันนี้เป็นทางคืออย่างหนึ่งที่ได้ดูได้อ่าน

คณะมีหลายชนิด ก็นึกถึงว่าคนเราก็มีหลายวัย ที่ว่าชนิดก็หลายวัย แล้วก็หลายอาชีพหลายหน้าที่ ก็เป็นของดีที่มาอยู่ด้วยกัน ดู ๆ ตามบัญชีต่อไปก็เกิดความกลุ้มใจ กลุ้มใจเหมือนกัน เพราะว่ารู้สึกว่าเป็นหน้าที่เขาก็พยายามทำให้มีระเบียบที่ดี มีบัญชีว่ามีคณะเท่านั้น ๆ แต่ก่อนนี้เจ้าหน้าที่เคยอ่านรายชื่อหรือรายนามของคณะที่มา แต่ละคนก็ได้เห็นหน้าว่าเป็นใครคราวนี้ก็ไม่อ่าน ก็คงรู้สึกว่าเหนื่อยมาก ถ้าอ่านจะใช้เวลานาน แล้วก็เหนื่อย เหน็ดเหนื่อย ก็เลยไม่อ่าน โยนให้นายกรัฐมนตรีกล่าวเลย นายกรัฐมนตรีก็กล่าวเพียงเป็นหัวข้อตามหัวข้อที่มีอยู่ในบัญชีนี้ ตรงนี้ก็ไม่เสียด้วย ตามหัวข้อว่าเป็นข้าราชการ เป็นทหาร พลเรือน ตำรวจ แล้วก็ประชาชนพร้อมทั้งภรรยา แต่ถ้าคนไหนเป็นผู้หญิงก็ต้องพร้อมทั้งสามี อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ไม่เป็นที่กลุ้มใจ แต่กลุ้มใจอยู่ อ่านไปอ่านมา เอ๊ะ...คณะนี้มี ๙ คน เข้ามา อ่านไปอ่านมาอีกคณะมี ๑๐ คน ก็คณะเดียวกัน คณะชื่อเดียวกันแล้วก็ว่ามี ๑๐ คน ก็เลยเกิดสงสัย เกิดสงสัยว่าชื่อได้ไหมตัวเลขนี้ เท้าโห่ ๗,๐๕๖ คนใช่ไหม ได้นับหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ทำไมแห่งหนึ่งเขาบอกว่าคนคณะนี้เข้ามา ๙ คน แล้วก็อีกแห่งหนึ่งในบัญชีนี้ เดี่ยวเขาก็ต้องหาจุดสุดท้ายแล้ว ก็จะต้องโทษกัน เดี่ยวก็ต้องตัดเงินเดือนกัน เดี่ยวก็ต้องอะไรละ ก็ช่างเถอะให้อภัยหมดแล้ว ไม่ทราบว่าเป็นความผิดของใคร หน่วยไหน อย่างไร แต่ว่าคณะที่มีชื่ออันเดียวกัน แห่งหนึ่งบอก ๙ คน แห่งหนึ่งบอก ๑๐ คน ก็หมายความว่าในบัญชีนี้ที่ว่า ๗,๐๕๖ ท่าน อย่างน้อยที่สุดเราต้องตัดออกไป ๙ ท่าน หรือ ๑๐ ท่าน เพราะซ้ำ ก็เป็นอันว่าพูดกับท่านทั้งหลายทั้งข้างในทั้งข้างนอกพูดกับท่าน ๗,๐๕๖ ท่าน หรือ ๗,๐๕๗ ท่าน อันนี้ไม่นับเจ้าหน้าที่ที่มานำทางหรือเจ้าหน้าที่ที่เขาต้องทำงานในนี้ บางคนเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในนี้ก็อยู่ในจำนวนของคณะนี้ด้วยเหมือนกัน

มันก็เลยยุ่ง เลยไม่ทราบว่าจะพบกับ ๗,๐๕๖ คน หรือจะพบกับคนเท่าไร อันนี้ลำบาก การพบกับคนเราก็รู้ว่าพบกับใคร เต็มมาพบกับคนที่ออกมาเป็นแผ่นดินมันก็ลำบากเหมือนกัน คือว่าในนี้ก็ยังมีแผ่นดินเหมือนกัน มีคนที่เป็นแผ่นดินรู้เป็นแผ่นดิน ก็เป็น ๒ รายการ แต่ว่าเป็นแผ่นดินชื่อเดียวกันด้วย แล้วก็คณะเดียวกันยังจะแผ่นดินครบด้วย คือคนหนึ่งเป็นแผ่นดินอาจจะเป็นแผ่นดิน ๓ บ้างสักชุดหนึ่งก็ไม่ทราบ เลยมาเป็น ๑๐ คน อันนี้กลุ่มใจ

แท้จริงก็ไม่ใช่ว่ากลุ่มว่าจะพบกับ ๗,๐๕๖ คน หรือ ๗,๐๕๖ คน แต่ว่ากลุ่มว่าในงานทุกงานมันมีผิดพลาดต้องผิดพลาด ไม่ใช่เป็นกฎเกณฑ์นะ กฎเกณฑ์จะต้องไม่ผิดพลาด แต่ว่าธรรมชาติมันผิดพลาด มันผิดพลาดได้ แต่ว่าถ้าปรากฏว่าผิดพลาดแล้ว จะทำอย่างไรสมมุติว่าถือเอาจริง ๆ ถ้าจะบอกว่าเป็นคณะหมายเลขไหนกับที่มีตามรายการ ในบัญชีนี้เรามีหนึ่งคณะองคมนตรีและภรรยา สองคณะรัฐมนตรีและภรรยา หลายคณะมีจำนวนคนเท่าไร ถ้าไม่บอกว่าเป็นคณะหมายเลขที่เท่าไร ให้เขาหาเอาเอง ตอนนั้นมันไม่เรียบร้อย เราจะเอะอะตึงตังหรือไม่ ต้องดูว่าเป็นเรื่องใหญ่หรือเล็ก เรื่องที่แก้ไขได้หรือแก้ไขไม่ได้ ความจริงที่มีอย่างนี้แล้วแก้ไขก็แก้ไขได้ก็ขีดทิ้ง ขีดออก แต่ไม่ทราบจะขีดออก ๙ คน หรือ ๑๐ คน อันนี้ก็ปัญหาอีก ขีดออกแล้วก็ต้องเลื่อนหมายเลขของคณะต่าง ๆ ที่เข้ามา เลื่อนหมด เลื่อน ๑ แก้ทุกอันหลังจากที่เราขีดออก มันคุ้มหรือเปล่า การที่จะหาเรื่องที่จะแก้ไขให้มันถูกทุกอย่างในเพลงเขาก็บอกว่าจะแก้ไขในสิ่งผิด แต่ว่าอันนี้ก็สิ่งผิดเหมือนกัน แต่ว่ามันคุ้มหรือไม่ที่จะเอะอะที่จะแก้ไข ข้อสำคัญต้องรู้ไม่ใช่ว่าจะแก้ไขอย่างไร แต่ต้องรู้ว่ามีควมบกพร่องถ้าความบกพร่องนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ ก็ต้องช่วยกันคิด ไม่ใช่ช่วยกันตีหัว ต้องช่วยกันคิดทำแล้วก็พูดก็ต้องพูดให้ได้ในประเด็น คือโดยมากเวลาพูดไปพูดมามีความบกพร่องตรงนี้ก็เลยพูดเลยเกิดไปคนละเรื่อง แล้วก็ไปคนละเรื่อง แล้วก็ทะเลาะกันในเรื่อง ลงท้ายไม่รู้เรื่องราวเราเริ่มทะเลาะเรื่องอะไร ในนี้ที่พูดเดี๋ยวนี้ก็ข้อพิสูจน์อยู่แล้วว่าพูดเรื่องหนึ่งแล้วก็เสร็จแล้วก็เลยเกิดไปเรื่องอื่น อย่างเช่นที่พูดบอกว่าบัญชี แล้วก็ผิดพลาดอย่างนี้ก็เลยเกิดไปพูดว่าในเรื่องอะไรต่าง ๆ จนทะเลาะกันตีหัวกันอะไรกัน ที่จริงเรื่องในนี้มันเป็นตัวหนังสือ เป็นเพียงหมึกที่เขาพิมพ์แล้วก็ป็นกระดาษที่ใช้เป็นเครื่องรองรับตัวหนังสือ แต่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างเวลาพูดเรื่องอะไรสักนิดเดียว มันก็เริ่มบานปลายไปเรื่อย บานปลายไปเรื่อยไป แต่วิธีที่จะแก้ไข ไม่ใช่เราจะหยุดเรื่อง เพราะเรื่องต่าง ๆ นั้นมันหยุดไม่ได้ เป็นชีวิต ชีวิตคนเราเหมือนเวลา เวลา

มันหยุดไม่ได้ หนูมานไปรั้งราชรถพระอาทิตย์ก็รั้งไม่ได้ รั้งไม่ได้เลยวอดไปเลย แต่เคราะห์ดีหนูมานมีชนเพชร ก็เลยยังเหลือชนเพชร พระอาทิตย์หันมาดูเห็นชนเพชรก็ว่า เอ๊ะ...อะไร ก็ชูปให้หนูมานมีตัวมีตนขึ้นมาใหม่ หนูมาน ก็กราบพระอาทิตย์ว่าถ้าพระอาทิตย์แล่นเร็วเกินไป พระรามจะเสียชีวิต พระอาทิตย์ก็แล่นรถไปทางเบี่ยงข้างอะไร ข้างก็เลยทำให้ช้าลง เลยทำให้พระรามรอดได้ อันนี้คือว่าการที่จะรั้งเวลาหรือรั้งเรื่อง มันรั้งไม่ได้แล้ว เรื่องมันไป แล้ว แต่ว่าข้อสำคัญจะต้องรู้ทัน คือหมายความว่ารู้ว่าอะไรมันเป็นอย่างไร เราก็แก้ไข เรื่องบอกว่าแก้ไขนี้ หมายความว่า ทำอะไรต่อไปอย่างดี ต่อไปอย่างไม่เสียหาย สิ่งที่ผ่านมาไปแล้วมันผ่าน ก็เคยไปพบหลวงปู่แหวน ท่าน บอกว่าอดีตที่ท่านบอกว่าทำมา คือทำให้มา แล้วก็ถ้าคิดอะไรมากเกินไป คิดติดทนก่อนไซ้ ท่านก็บอกว่าคุณาคทำ มา แต่ว่าปัจจุบันที่เราจะต้องทำอะไร ก็ปัจจุบันธัมโม หมายความว่ามันถูกต้อง ธัมโมไม่ใช่ทำมา อันนี้ก็เป็นวิธียุติ ของท่าน อะไรที่ผ่านมาแล้วมันทำมา ไม่ได้หมายความว่าเราไม่ต้องไปคิดถึงสิ่งที่ผ่านมาแล้ว ต้องคิด แต่คิดใน ปัจจุบันนี้ว่าจะแก้ไขได้อย่างไร ถ้าแก้ไขไม่ได้ก็ทำมา คือก็วางเสีย แต่ถ้าแก้ไขได้ก็แก้ ซึ่งต้องทำ แม้จะมันเจ็บไม่ สบายก็ต้องทำ ถ้าหากว่าคิดถึงว่ามีที่รู้้อย่างโน้นอย่างนั้นมันก็ใช้ไม่ได้ก็ต้องแก้ไข อันนี้เห็นไหมว่าเวลาพูดมันพูด เลยเกิดไปเรื่อย ๆ เราพูดถึงตัวเลข เลข ๘ เลข ๙ เลข ๑๐ นี้ มันเลยพูดไปเลยเกิดไปเลยอะแยะ อันนี้เราต้องรู้ แต่ ถ้ารู้แล้วว่ามัน ๙ หรือ ๑๐ ไม่สำคัญ เพราะว่าเป็นเรื่องที่ผ่านมาไปแล้ว และเป็นเรื่องที่ไม่มีความสลักสำคัญอะไร เพราะว่ามันก็มาอยู่กันที่นี้ได้ และก็อยู่เย็นเป็นสุขได้พอสมควร ไม่เกิดผลเสียหายอะไร

เรื่องจำนวนนี้ก็ยิ่งนึกดูว่าอาจจะเป็นต้นเหตุเหมือนกัน อย่างที่เข้ามาในนี้ ท่านทั้งหลายเข้ามาจากที่ไหน ๆ เข้ามาที่นี้ก็ต้องผ่านด่าน เรียกว่าด่านก็หนักแล้วเหมือนกัน แต่ว่าเรียกว่าผ่านเจ้าหน้าที่ที่จะบอกว่า เขิญไปทางนี้ เขิญไปทางโน้น บางคนมาเจอเจ้าหน้าที่บอกว่าไม่เขิญเจ้าหน้าที่ห้ามไม่ให้เข้า เพราะไม่มีบัตร อันนี้จะเป็นเพราะว่า นับผิด หรือไม่สามารถที่จะให้บัตรให้ใบอนุญาตต่าง ๆ จะอย่างไรก็ตาม อย่างนายกรัฐมนตรีเข้ามาไม่มีบัตรก็ยังเข้า ได้แต่ว่ามีคนที่เข้ามา เขายังไม่มีบัตร เขาไม่แนบ นี่ความผิดของใคร ก็คงเป็นเรื่องของการจัดงานใหญ่ ๆ มันก็ต้อง มีบัตรพร้อมผิดพลาด จะเป็นเพราะว่าคนที่มานั้นนะเป็นพลร่มก็ได้อย่างที่ปรากฏว่าถวายเงินที่วัด เจ้าหน้าที่ก็บอกมี จำนวน ๑๓๐ คนเข้ามารับของที่ระลึก แจกไป ๆ ถึง ๓๐๐ คนยังไม่หมด อันนี้อาจจะเป็นเพราะบัญชีไม่ถูกต้องก็ได้

ท่านผู้อ่านบัญชีก็อ่านอยู่นั่นนะ ชยับแว่นตามองทางโน้นทางนี้ อ่าน ๆ ไปยังไม่หมดสักที อ้าวอ่านซ้ำเข้ามา ซ้ำคนอ่าน ๆ เข้ามายังไม่หมดสักที เราก็นับไม่ถูกเหมือนกัน แต่เข้าใจว่าเกินไป ๑๐๐ อันนี้เลยถามท่านผู้เขียนของที่ระลึก บอกว่ามีพลร่มหรือเปล่า ท่านผู้นั้นเคยเป็นพลร่ม เป็นพลร่มจริง ๆ ไม่ใช่พลร่มแบบนั้น เป็นพลร่มเคยโดดลงไป ไนป่าไปต่อสู้อศัตรู ก็เลยบอกว่าอะไร พลร่มเทรอไม่มีนะพลร่มที่นี้ มีข้าพระพุทธเจ้าคนเดียว เขาไม่ได้พูดอย่างนี้หรอกแต่เขาทำหน้าที่เหมือนอย่างนั้น ก็เข้าใจว่าไม่ใช่พลร่ม แต่เวียนเทียนกัน มีการเวียนเทียน คือว่าก็มีบัตรเขากี่ขึ้นมาใหม่ แต่ไม่ทราบว่าจะอย่างไร ปรากฏว่าทุกคนที่เข้ามาก็มีบัตรติด แล้วของก็มี แต่ว่าทำไมจำนวนมันเกินเกินบัญชีของท่านผู้อ่านรายชื่อ มันมีความไม่เรียบร้อยอย่างนี้เรื่อง ๆ เรื่อย ๆ แต่สำคัญ หรือไม่สำคัญไม่ทราบบางทีก็สำคัญ ทีนี้เรื่องสำคัญก็ต้องพิจารณาให้ดี

ท่านผู้ใหญ่ต่าง ๆ ท่านก็สอนได้เสมอ ขอให้มีความตั้งใจ กำลังปัญญา กำลังความคิด ความซื่อสัตย์สุจริต ทุกสิ่งทุกอย่างมีความหมายทั้งนั้น ไม่ใช่ไม่มีความหมาย เวลาท่านผู้ใหญ่ไปให้โอวาทบอกว่าขอให้มีความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานทำการให้ทำด้วยความตั้งใจดี ๆ ใช้หลักวิชาที่ถูกต้อง ท่านผู้ใหญ่ท่านพูดอย่างนั้นมีความหมาย โดยมากท่านผู้ใหญ่ไปที่ไหนก็ต้องพูดอย่างนั้น แล้วก็เลยกลายเป็นไม่มีความหมาย ที่จริงมีความหมาย ต้องพูดซ้ำซากอยู่อย่างนั้นว่าขอให้ทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทำด้วยรู้ทัน ทำด้วยความรู้ ไม่เฉลอสติ ทำด้วยความมีหลักวิชา และก็ทำด้วยสุจริต ทำด้วยการไม่มีอคติ อคติก็แปลว่าทางที่ไม่ควรไป ทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านี้ทุกคนมีผิดพลาดได้ แต่ว่าถ้าดูด้วยสติ ด้วยไม่มีอคติ แล้วก็ปฏิบัติให้ดี คำว่าดีชอบนี้ไม่มีความหมายแล้วสมัยนี้ เพราะว่าพูดกันมาก ของงทำดีอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ว่าทำไมมีผลดี ทำมีผลสำเร็จตามประสงค์ของแต่ละคน แต่ละคนแม้ผู้ที่เป็นผู้ร้ายก็ต้องการให้ได้ผลดี ทำมีผลสำเร็จตามประสงค์ของแต่ละคน แต่ละคนแม้ผู้ที่เป็นผู้ร้ายก็ต้องการให้ได้ผลดี ทุกสิ่งทุกอย่างต้องได้ผลดี คือหมายความว่าหาความสุขสำราญสบายใจสบายกาย แต่ว่ามันก็มีวิธีต่าง ๆ ถ้ามีวิธีที่จะดูสถานการณ์งานการด้วยมีสติรู้ คือหมายความว่ารู้ว่าจะกำลังทำอะไร มันก็จะเห็นชัดว่าอันไหนควรทำ อะไรอันไหนไม่ควรทำ แล้วก็เมื่อทำไปแล้ว สมมุติว่าทำดีเราก็ต้องปลื้มใจปลื้มใจน้อยยามาทำให้เราเสียหายไป เพราะว่าบางทีปลื้มใจ ลิงโลดไป ลิงโลดมา โลดไปโลดมาหกดะเมนก็เป็นได้ แต่ว่าถ้าทำอะไรที่ไม่ดีเราก็ต้องดูว่าแก้ไขได้อย่างไร เพราะว่าสติรู้ถึงจะ

เป็นประโยชน์

ฉะนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่จะมีบกพร่องบ้างก็มีได้ ทุกสิ่งทุกอย่างมีบกพร่อง ถึงงานในวันนี้ก็มีบกพร่อง มีบกพร่องแล้วก็ต้องรู้ว่า มี และเมื่อมีแล้วก็แก้ไขในสิ่งที่ทำได้ แต่อย่างไรก็ตามในวันนี้เท่าที่ดู ก็รู้สึกว่าคุณคนที่มา ก็มีความสดชื่น มีความตั้งใจดี และทุกคนก็คงอยากที่จะให้ส่วนรวมของเราอยู่เย็นเป็นสุข ก็ขอให้ทุกท่านได้ช่วยกัน อันนี้ก็ไปตามแบบ ถ้าพูดต่อไปก็อาจจะไม่ต้องพูดตามแบบ ฟังอยู่นั้นแหละ พูดอยู่นั้นแหละ ตอนท้ายก็ต้องลงด้วย เหมือนกันทุกครั้ง บางทีลงยาว บางทีลงสั้น แต่บางทีลงยาวเหยียด เพราะว่าลงไปลงมามันร้อนลงไปร้อนไม่ลง แต่บางทีถ้าร้อนขึ้นไปหน่อยมันก็ตึงเลย มันก็อันตรายนี่เหมือนกัน เป็นไปได้ แต่ว่าอย่างไรก็ตามวันนี้ ที่จริงก็บอก แล้วไม่ได้ตั้งใจจะพูดอะไร ไม่ได้เตรียมที่จะพูดอะไรเพราะตัวมันคือไม่รู้เรื่อง จึงว่าถ้าพูดกลับไปกลับมาไปบ้างก็ให้อภัย แต่ว่าตอนนี้ขอตักเตือน คือว่าไม่ให้ศิลปินให้พรไปดูในหนังสือ หนังสืออันไหนเป็นโอวาทหรือเป็นอะไรของท่าน ผู้ใหญ่ใด ตอนท้ายท่านก็ลงด้วยให้ศิลปินให้พร ดีทั้งนั้น ก็ใช้ได้ทั้งนั้น หรือถ้าที่มีหนังสือรวมพระบรมราโชวาท ตอนท้ายก็มีทั้งนั้น น่าเชื่อ ก็รับเพียงแต่ว่าให้ดี ๆ ให้เรียบร้อย

วันนี้ไม่พูดถึงเรื่องพัฒนา เพราะว่าท่านนายกได้พูดถึงเรื่องพัฒนามามากแล้ว แล้วก็เพิ่งกลับมาจากพัฒนา ก็คงดูทีวีกันได้ ได้ดูทีวีกันแล้วว่าพัฒนากัน ก็เดินไปเดินมา ชี้ไปชี้มาก็เป็นเรื่องว่าชี้ไปชี้มาเพื่อที่จะให้เห็นว่าควรจะทำอะไรตรงไหน ตอนนี้อุ่นไม่ลงนะ แต่ความจริงก็ร้อนลงมานานแล้ว อยากจะหยุดเมื่อไรก็ลุกขึ้นไปเลย เพราะบอกแล้วว่าไม่ให้ศิลปินให้พรตอนท้าย ก็ไปได้ ก็ขอเตือนนิดว่าไม่พูดถึงพัฒนา แต่ขอเตือนนิดหนึ่งอย่างหนึ่งที่บอกกับท่านรัฐมนตรีสมหมาย^(๑) ว่า บางทีทำโครงการ โครงการที่ทำเอาไว้ เจ้าหน้าที่ทำเอาไว้ ๑๘๓ ล้านบาท ถ้าเอามาเสนอท่านรัฐมนตรีท่านบอกโอ้อ่างนี้ไม่มีเงิน แต่ว่าเมื่อวานขึ้นนี้ก็ลงมาอวดท่านรัฐมนตรีบอกว่าเจ้าหน้าที่เขาทำโครงการ ๑๘๓ ล้านบาท ตัดไปตัดมา ตอนนั้นพูดรู้สึกจะเป็น ๓ ทุ่มครึ่งแล้ว ที่จริงหัวค่ำมาก ให้เขาทำ แล้วเขาไปขีดเขียน ขีดไปขีดมาส่งโครงการมาตอนเช้า ดูไปถ้าทำโครงการ ๑๘๓ ล้านบาท อันนี้ก็ไม่น่าเชื่อ แต่ว่าอันนี้ก็สงสัย สงสัยก็ถามผู้ที่เขียนไว้ ๑๘๓ ล้านบาท ลดลงมาเหลือ ๑๘ ล้านบาท เราก็ตัดเหมือนกัน ทันท่วงทีเหมือนกัน

(๑) นายสมหมาย ฐานตระกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ก็ทำหน้าที่เพื่อที่จะให้มันเรียบร้อย เข้าใจว่าในโครงการนั้นของเดิมผลประโยชน์ในการทำนั้นอาจจะเลี้ยงปลาได้บ้าง แต่ว่าผลประโยชน์ในทางการเกษตรอะไรต่าง ๆ รู้สึกว่าจะศูนย์ เพราะว่าน้ำที่ออกมามันลงน้ำตก และก็ไม่สามารถที่จะนำไปทำประโยชน์อะไรเท่าไร ส่วนโครงการที่เขียนมาคืนวันนั้นก็ได้ผลประโยชน์ตามที่เขาเขียนไว้แต่เดิม ในโครงการนั้นผลประโยชน์ ๑,๒๐๐ ไร่ คุณ ๒ แต่เข้าใจว่าถ้าทำดี ๆ ต่อไป ผลประโยชน์อันนั้นก็จะได้ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งคิดพิจารณาดูแล้วก็รู้สึกว่าจะนับว่าคุ้มในการทำ นอกจากนั้นก็อยู่ในพื้นที่ที่แต่ก่อนนี้มีคนถืออาวุธ ทำหน้าผิอยู่ข้างใน เดินไปเดินมาเยอะแยะ เต็มนี้ก็สามารที่จะไปช่วยให้ประชาชนได้มีการเพาะปลูกที่เรียบร้อยที่ดี และก็เชื่อว่าจะแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่ค่อยดีได้อย่างดี และทำให้คนมีงานทำก็เล่าให้ฟังต่อท้ายอย่างนี้นิดหน่อย เพราะว่าไม่ได้พูดถึงการพัฒนาอย่างใดเลยในการพูดครั้งนี้ก็เลยต้องพูดถึงว่าการพัฒนานั้นนะไม่ใช่ว่าจะต้องของงบประมาณเป็นร้อย ๆ ล้าน ตรงข้ามตัดงบประมาณลงไป ๑๐ เปอร์เซ็นต์ เหลือ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่เหมือนอย่างที่เราสั่งไว้ว่างบประมาณของแต่ละกระทรวงทบวงกรมให้ตัดเพียง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ อันนี้งบประมาณอันนี้ตัดเหลือ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าที่อื่นคงโวยวาย แต่ว่าอย่างนี้เขาได้ผลจริง ๆ เหลือ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่น่าเชื่อก็คือว่างานการมันต้องมีอะไรแปลก ๆ ถ้าในกระทรวงทบวงกรม หรือในหน่วยงานใดมีงบประมาณเท่านั้น ๆ แล้วก็สั่งมาบอกว่าให้ตัดลงไปก็ร้องโวยวาย แต่อันนี้ตัดเอง ให้ตัดเราตัด ๑๐ เปอร์เซ็นต์เหลือ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ตัดออก ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ก็นับว่าพูดไปพูดมาก็ภูมิใจเหมือนกันนะ ว่าได้ผลอย่างนี้ ถ้าอื่นทำได้ ก็มีหลายแห่งที่ทำได้ ที่ตัดไปอาจจะไม่ถึงตัด ๙๐ เปอร์เซ็นต์ และได้ผลดีเท่ากันหรือมากกว่า ก็คงมีเหมือนกัน ฉะนั้นถ้าช่วยกันคิดดี ๆ ทำดี ๆ ก็เข้าใจว่าเราไปรอด ไม่ใช่ไปไม่รอด

ฉะนั้นคราวนี้ก็ขอให้ท่านกลับไปทำงานหรือที่บ้านหรือที่ไหน ไปเปิดหนังสือดูคำให้ศีลให้พรของท่าน ผู้ใหญ่ ชอบพรอันไหนก็รับพรอันนั้นเป็นพรสำหรับท่าน และขอบใจทุกคน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากร

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร

วันอังคาร ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรในครั้งนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

วิชาการต่าง ๆ ที่ท่านทั้งหลายได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นวิชาการที่มีคุณค่าสำคัญมาก เป็นรากฐานของการปฏิบัติงานทุกอย่าง ที่จะเกื้อกูลส่งเสริมให้บ้านเมืองเจริญวัฒนายิ่งขึ้นไป. แต่ความเจริญนั้นจะเกิดขึ้นได้ด้วยอาศัยเหตุปัจจัยประกอบพร้อมกันหลายอย่าง. นอกจากวิทยาการที่ดีแล้ว อย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยผู้ปฏิบัติที่เป็นคนดี คือคนที่สะอาดสุจริตที่มีปัญญา ความฉลาดรู้ในเหตุในผล และในความเจริญความเสื่อม. อีกอย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความขยันหมั่นปฏิบัติ ด้วยความเอาใจใส่ และความเพ่งพินิจ ไม่ประกอบกิจการงานด้วยความประมาท หละหลวม. และโดยประการสำคัญ จะต้องอาศัยความพอเหมาะ พอควร พอดีในการปฏิบัติงานทั้งปวงด้วย คือถ้าเป็นงานใหญ่ งานสำคัญ ก็ต้องทุ่มเททำให้จริง ให้ดี ให้มาก ให้จนสำเร็จ ถ้าไม่ใช่งานสำคัญอะไรนัก ก็ไม่ต้องทำให้เป็นการใหญ่ การยาก เพราะจะทำให้สิ้นเปลืองเสียแรงเสียเวลาไปเปล่าโดยใช่เหตุ.

เหตุปัจจัยที่กล่าวแล้วนี้ ย่อมประกอบพร้อมขึ้นได้ในตัวบัณฑิต ด้วยการศึกษาและฝึกฝนอบรมตนเองด้วยตนเอง. จึงขอฝากให้แต่ละคนและทุกคนตั้งใจพยายามใช้วิชาความรู้ ทำงานและทำตัวให้ดี ไม่ให้มีบกพร่อง. ความเจริญวัฒนาที่ทุกคนปรารถนาปรารถนา ก็จะมีเกิดขึ้นให้ได้ชื่นชมกันสมเจตนา.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญาสามารถปฏิบัติหน้าที่ การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจักได้ประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิต. และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ตั้งทั่วกัน.

พระราชดำรัส

เรื่อง “สภาวะของเด็กในโลก”

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในวันแถลงการณ์รายงานประจำปี

ขององค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ)

วันพุธ ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๗

การที่เด็กเป็นจำนวนล้านในโลกต้องประสบเคราะห์กรรม ได้รับความทุกข์ทรมาน และเสียชีวิตไปด้วยเหตุอันไม่สมควร เป็นเหตุการณ์ที่น่าเศร้าสลดใจและเป็นปัญหาอย่างยิ่ง. ชาวโลกทุกคนน่าจะได้รับทราบ และช่วยกันบรรเทาเหตุแห่งปัญหาน่าเศร้านั้นโดยพร้อมเพรียงกัน. เป็นการดีและถูกต้องที่สุด ที่องค์การระดับโลกอย่างองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติถือเอาเป็นภาระช่วยเหลือมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ด้วยมาตรการอันเหมาะสมต่าง ๆ หลายประการ เพื่อจะลดอัตราการเสียชีวิตและป่วยเจ็บของทารกและเด็กทั่วโลก ซึ่งรัฐบาลและประชาชนชาวไทยมีส่วนได้ร่วมภารกิจดังกล่าวด้วยตลอดมา. การแผ่ความเมตตากรุณาแก่เด็กผู้ได้รับเคราะห์กรรมนั้นเป็นกิจที่พึงกระทำและเป็นบุญกุศลที่ควรบำเพ็ญโดยแท้. แม้ปัจจุบันนี้หลายประเทศกำลัง ตกอยู่ในภาวะยากลำบากทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ก็ตาม แต่ก็ย่อมไม่ใช่เหตุให้นานาชาติละเลยความรับผิดชอบและความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์เสียได้. ข้าพเจ้าขอเชิญชวนและกระตุ้นเตือนทุกท่านให้พร้อมกันช่วยอุ้มชูเด็ก ผู้จะเป็นอนาคตของมนุษยชาติต่อไป โดยเต็มศรัทธา.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบว่ามหาวิทยาลัยได้พยายามดำเนินงานทุก ๆ ด้านให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานพัฒนาของมหาวิทยาลัยและนักศึกษานั้น ช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง น่าภูมิใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัณฑิตทั้งหลายเป็นที่หวังของทุกคนในชาติ ว่าจะเป็นคนสำคัญผู้จะสร้างสรรค์ความสำเร็จและความเจริญให้แก่กิจการด้านต่าง ๆ ของบ้านเมืองต่อไป. การสร้างความสำเร็จในกิจการงานทุกอย่างทุกระดับ รวมทั้งความสำเร็จในชีวิตของแต่ละคนด้วยนั้น ต้องอาศัยปัจจัยประกอบกันอย่างน้อยถึงสามส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือความรู้และความชำนาญทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐาน หรือเป็นเครื่องใช้สำหรับการปฏิบัติงานแท้ ๆ ส่วนที่สองคือความตั้งใจจริง ความเพ่งพินิจ ความละเอียดรอบคอบ และความอุตสาหะพยายามในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเครื่องอุปการะส่งเสริมให้ทำการงานโดยไม่ผิดพลาดบกพร่อง และสำเร็จลุล่วงได้โดยตลอด ส่วนที่สาม ได้แก่ ความมีปัญญา คือความรู้ชัดและเฉลียวฉลาด ที่จะหยุดคิดพิจารณาสิ่งที่จะทำค่าที่จะพูดทุกอย่าง ให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงตรงตามกระบวนการของเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้ดำเนินชีวิตและการงานไปแต่ในทางที่เจริญ เป็นประโยชน์ จนบรรลุความสำเร็จที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

องค์ประกอบแห่งความสำเร็จนี้จะเกิดพร้อมได้ด้วยความประพฤติปฏิบัติของบัณฑิตแต่ละคน ข้าพเจ้าจึงขอมอบหมายให้ทุกคนนำไปคิดอ่านไตร่ตรองและปฏิบัติอบรมให้สมบูรณ์ขึ้น ความสำเร็จและความเจริญมั่นคงของกิจการงานทุกสาขาของบ้านเมืองจักได้บังเกิดเพิ่มพูนขึ้นสมประสงค์ของทุกคนในชาติ ที่ฝากความหวังไว้ในตัวท่าน.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญาสามารถปฏิบัติหน้าที่การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจักได้ประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิต และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ บริเวณริมสระน้ำ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๗

ก่อนอื่นก็ต้องขอแสดงความยินดีกับนายวัฒนา ที่ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าตัวอย่างของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งต้องชื่นชมด้วยกับนายวัฒนาอย่างมาก ที่ได้สร้างชีวิตของตนให้เป็นประโยชน์ และสร้างความสำเร็จอันนี้เป็นส่วนหนึ่งของนายวัฒนาซึ่งเราทุกคนควรจะชื่นชมกับผู้ที่ได้รับรางวัลเช่นนี้ แต่ว่าที่สำคัญที่สุดน่าจะชื่นชมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นเองและกับตัวผู้ที่กำลังเป็นนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้ ที่มีตัวอย่างที่ดี และเป็นข้อพิสูจน์ว่าผู้ที่ได้เล่าเรียนดี และปฏิบัติตนดี ภายหลังที่ได้เรียนแล้ว ทาความรู้แล้วและก็ปฏิบัติตนให้ดีกว่าเดิม อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ จึงเป็นกำลังใจและเป็นตัวอย่างสำหรับผู้ที่กำลังเรียนอยู่เดี๋ยวนี้ว่า ผู้ที่มีเกียรติคุณเช่นนี้ท่านทำอย่างไร

นายวัฒนาเป็นรุ่นที่หนึ่ง รุ่นแรก ก็หมายความว่าสำเร็จออกไปเกือบ ๒๐ ปีแล้วก็นับว่าเป็นเวลานานในครั้งนั้นมหาวิทยาลัยนี้ก็เพิ่งเริ่ม มีสถานที่แล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน มีอาจารย์จำนวนไม่น้อยแต่ก็ยังไม่พอ มีนักศึกษาจำนวนหนึ่งก็นับว่ามากอยู่ แต่ที่ขาดแคลนตอนนั้นคือผู้ที่สำเร็จการศึกษา ในปีแรกก็ยังไม่มีคนสำเร็จการศึกษา เพราะว่ายังไม่ครบหลักสูตร ในครั้งแรกที่ครบหลักสูตรแล้ว ก็มีผู้ที่สำเร็จการศึกษา ดูๆ ไปแล้วก็น่าหนักใจเพราะว่านักศึกษามากพอสมควร แต่ว่าผู้สำเร็จการศึกษายับมือเดียว เป็นเวลาหลายปี นักศึกษามากขึ้นทุกที เป็นหลายพันผู้ที่สำเร็จการศึกษาก็น้อย เป็นจำนวนเพียงร้อย สองร้อย ซึ่งดูตามส่วนแล้วรู้สึกว่าจะไม่ค่อยดีนัก และเวลานั้นครั้งนั้นก็เคยมาและมาบ่นในที่นี้ คือที่ตรงจุดที่พูดอยู่เดี๋ยวนี้ ต่อหน้านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในครั้งนั้น ว่าทำไมนักศึกษาเยอะแยะ ผู้ที่สำเร็จการศึกษายับมือเดียว และได้สรุปเป็นคำพูดที่เข้าหูผู้ที่ฟัง แล้วก็รู้สึกว่าจะไม่ค่อยพอใจ รู้สึกว่าจะโกรธด้วยซ้ำ ทั้งผู้ที่กำลังศึกษาก็โกรธ ทั้งผู้ที่เป็นอาจารย์ก็โกรธ เพราะได้บอกว่ามัวแต่ทำกิจกรรม มัวแต่จะไปพัฒนานอกมหาวิทยาลัย มัวแต่ไปสังคม จึงไม่มีเวลาเรียนหนังสือ จึงไม่มีเวลาที่จะเตรียมตัวเพื่อที่จะรับความรู้ที่ครูบาอาจารย์จะสอน อันนี้พวกที่ศึกษาก็ออกจะโกรธๆ และก็อาจจะบอกว่าครูบาอาจารย์ก็สอนไม่ถึงแต่เวลานั้นรู้สึกว่าครูบาอาจารย์ก็รู้สึกว่าไม่ค่อยกล้าสอน รู้สึกศิษย์จะสอนอาจารย์มากกว่าก็โกรธ อาจารย์ก็โกรธ แต่ต่อมาก็เห็นว่ามีความดีขึ้น คือมีความก้าวหน้าขึ้น จำนวนนักศึกษาก็เพิ่มขึ้น แต่ว่าจำนวนผู้ที่สำเร็จการศึกษาก็เพิ่มขึ้นเหมือนกัน สมส่วนกับจำนวน และสมส่วนกับการลงทุนของทางราชการ จากงบประมาณ ถ้าแม้จะเดี๋ยวนี้ลองไปเทียบดู แต่ละคนใช้งบประมาณแผ่นดิน งบประมาณแผ่นดินนี้มันของหลวง คล้ายๆ ไม่ใช่ของเรา

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

แต่แท้จริงงบประมาณแผ่นดินนี้เป็นของแผ่นดินมาจากภาษีอากรของประชาชน ก็หมายความว่าเงินของประชาชนนั่นเอง แต่ละคนก็จะสำเร็จการศึกษา ได้ใช้งบประมาณไปเท่าไร ก็ลงไปคำนวณดู เคยคำนวณดูแล้ว แล้วก็ออกจะได้ตัวเลขที่น่ากลัว เพราะแต่ละคนที่สำเร็จการศึกษาไปได้ใช้งบประมาณแผ่นดินคือเงินของประชาชนไปแต่ละคนเท่าไรเอาไปवलบลคุณทานกันเอง ตะกี้ท่านอธิการบดีก็ได้รายงานว่ามีนักศึกษาที่คนสำเร็จก็คน แล้วก็ก็มีทุนเท่าไร งบประมาณเท่าไร ท่านอธิการได้รายงานแล้ว อาจจะไม่ได้ยินก็ได้ เพราะว่าเครื่องขยายเสียงไม่ค่อยดัง ฟังตัวเลขไม่ถูก แต่ว่าไปถามท่านก็ได้ ไม่ต้องกลัวท่าน แล้วก็มาคำนวณดูว่าแต่ละคนใช้งบประมาณเท่าไร อันนี้ก็เป็นการเตือนเล็กน้อยว่า ทุกคนจะมีความสามารถที่จะได้ผลสำเร็จที่ดี ที่เป็นที่ยืนยันดีแก่ตนเอง และแก่มหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับนายวัฒนาที่ได้สร้างตัว มีฐานะที่ดีและมีเกียรติ

คราวนี้ก็ขอได้พูดถึงคำพูดที่พูดเมื่อตะกี้นี้เองแก่บัณฑิต ซึ่งท่านทั้งหลายอาจจะไม่ค่อยได้ยินเหมือนกัน เพราะว่าไมโครโฟนคงไม่ดังเช่นเดียวกัน ตะกี้ก็พูดถึงว่าขอแสดงความยินดีกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้ ที่มีความก้าวหน้า และชื่นชมที่ทางมหาวิทยาลัยและนักศึกษาได้ปฏิบัติงานพัฒนา อันนี้เขียนเอาไว้ก่อนแล้วก็พูดนึกว่าพอแต่ว่าเมื่ออ่านตะกี้ก็รู้สึกว่าจะไม่พอ คงไม่เข้าใจ ทำไมบอกว่าชื่นชมว่ามหาวิทยาลัยและนักศึกษาได้ทำการพัฒนาอย่างดี การที่เตรียมพูดอย่างนี้ก็เพราะทราบที่มหาวิทยาลัยนี้ได้ทำกิจกรรมดังที่ได้รายงานว่ามีข้อต่าง ๆ ทั้งทางวิชาการ ทางการอนามัย ทางการเกษตร ทางการกีฬา ก็ได้ทำประโยชน์เป็นการพัฒนา แต่ออกจะเป็นสิ่งที่ไปไกลออกไปข้างนอกมาก คำว่าพัฒนาและประโยชน์ของพัฒนานี้ นึกถึงในเขตของมหาวิทยาลัยนี้เอง ที่ได้ทำประโยชน์มาก เพราะว่าเขตของมหาวิทยาลัยนี้มีอาณาเขตที่ใหญ่โต และเหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ใช่เพียงแต่ออกไปค้าขายพัฒนาเพียงไม่กี่วันไม่กี่สัปดาห์ แต่อยู่ในมหาวิทยาลัยนี้ตลอดทั้งเวลานาน จะเรียกว่าเวลาที่เรียน ในฤดูการที่เรียน คือเวลาเปิดเรียน ทั้งเวลานอกเวลาเรียน คือวันเสาร์วันอาทิตย์ หรือเวลาหยุดภาคเรียนโครงการพัฒนาของมหาวิทยาลัยนี้ ยังคงอยู่ที่มหาวิทยาลัยตลอดปี ไม่มีวันเสาร์วันอาทิตย์แม้จะกลางวันกลางคืนก็ไม่มี พัฒนาได้ทั้งกลางวันกลางคืน

ยกตัวอย่างสักสองตัวอย่าง ตัวอย่างหนึ่งก็คือเรื่องของโรงพยาบาล วิธีที่จัดโรงพยาบาลนั้นเป็นตัวอย่างที่ดี เพราะว่าวิธีปฏิบัติของโรงพยาบาลนั้นเป็นตัวอย่างของโรงพยาบาลทั่วประเทศ กล่าวคือได้มีการออกไปตรวจตรา

คนไข้ข้างนอก และเมื่อเห็นว่ามีผู้ใดควรที่จะได้รับการรักษาในโรงพยาบาลก็นำเข้ามาที่โรงพยาบาล รวมทั้งมีสำหรับญาติพี่น้องของผู้ป่วยมาพักอาศัยอยู่ด้วย อันนี้เป็นข้อหนึ่งที่สำคัญ ถ้าอ่านในตำราการแพทย์หรือการสาธารณสุข ผู้ที่เป็นนักศึกษาในด้านการแพทย์ก็จะไม่เห็นเลย ไม่มีตำราที่ไหนใด ๆ เลยที่จะเอาญาติของผู้ป่วยมาไว้ที่โรงพยาบาล อันนี้ไม่มี แต่ในเมืองไทยนี่มี การนี้ทำไปรู้สึกเหมือนเป็นการสิ้นเปลือง ตรงข้ามเป็นวิธีการแบบไทย ๆ ที่ไม่มีในตำรา ทำให้ทุนการใช้จ่ายไม่ใช่น้อย จัดที่ไว้ให้ญาติพี่น้องของผู้ป่วยมาอยู่ แต่ว่ามาอยู่อย่างนี้ทำให้ทุนค่าใช้จ่ายในเรื่องที่จะต้องมียาบาลพิเศษสำหรับผู้ป่วย เมืองนอกนี่ก็ขอให้รู้ไว้ ที่เรามองดูว่าเป็นอารยประเทศ เป็นประเทศที่เจริญ ประเทศที่รวย ประเทศที่เรามองว่าเขาดีกว่าเราคนไข้ที่ไปอยู่โรงพยาบาลส่วนมากไม่มีความสุขเลย เพราะว่ามีแต่คนรวยเท่านั้นเองที่จะจ้างพยาบาลพิเศษได้ แต่ในเมืองไทยที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยได้ทำวิธีการที่แหวกแนวและที่เรียกว่าเหนือตำรา ไม่เรียกว่านอกตำรา เพราะว่าไม่ใช่นอกตำรา มันเหนือตำรา มันดีกว่า เพราะว่านำผู้ที่เป็นญาติพี่น้องที่เป็นห่วงเป็นใยคนไข้มาอยู่ และก็ไม่สิ้นเปลืองอะไร เพราะว่าเขามีที่อยู่พักนิดหน่อย และเขาก็ทำกับข้าวเอง เสร็จแล้วเขาก็มาอยู่กับญาติผู้ที่เป็นคนป่วย และเขาก็ดูแลเป็นพยาบาลพิเศษอย่างไม่ต้องเสียเงินแล้วก็ไปพยาบาลพิเศษที่ดีกว่าพยาบาลพิเศษทั้งหลาย เพราะว่าโดยมากถ้าเราดูตามแบบของต่างประเทศ ถ้าจ้างพยาบาลพิเศษบางทีก็จ้างมาอยู่กลางวันเท่านั้นเอง กลางคืนก็เขาก็กลับบ้าน กลางคืนไม่มี หรือจ้างไว้ตอนกลางวัน ตอนกลางคืนก็ไม่มี ญาติที่อยู่ก็อยู่ตลอดเวลา ไม่ทิ้ง บางทีเขาก็ผลัดกัน อันนี้เป็นวิธีการต่าง ๆ และเป็นตัวอย่าง ข้อนี้ก็เป็นการพัฒนาหรือการทำวิธีการ และเป็นการเรียนโดยเฉพาะสำหรับนักเรียนแพทย์ นักเรียนพยาบาลแต่ว่าจะเป็นความรู้สำหรับนักศึกษาในสาขาอื่น ๆ ด้วย ไม่ใช่เฉพาะเรื่องการแพทย์หรือการพยาบาล สำหรับผู้ที่เรียนวิชาอื่น ๆ จะเป็นเกษตร จะเป็นวิทยาศาสตร์ จะเป็นสังคมศาสตร์ จะเป็นอะไรก็ตาม ความอยู่เย็นเป็นสุขคือมีร่างกายที่สมบูรณ์ ที่แข็งแรง ไม่มีโรครุมักมาเบียดเบียน เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าหากว่าคนเราแข็งแรงก็ทำการเกษตรสำเร็จ ถ้าคนเราแข็งแรงก็ทำมาหากินได้โดยสุจริต ไม่ต้องให้ไปเป็นโจรผู้ร้าย ฉะนั้นทุกวิชาการก็เกี่ยวโยงกัน ทุกคนย่อมต้องรู้ว่าในวิชาหนึ่งวิชาใดเขาทำอะไรกัน ก็หมายความว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้มีโชคดี ที่มีตัวอย่างการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้เอง อันนี้เป็นตัวอย่างอย่างหนึ่งว่ามองอยู่ใกล้ ๆ และทำประโยชน์อยู่ใกล้ ๆ นี้ ทำได้ เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมและเป็นประโยชน์แก่ตัวเอง และจะได้มีความรู้จริง ๆ ออกไป จะไปมีความสำเร็จเหมือนนายวัฒนา อันนี้เป็นตัวอย่างหนึ่ง

อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือหมู่บ้านเกษตรกร ที่มีอยู่ในเขตของมหาวิทยาลัยนี้เอง อันนี้ก็จะเป็นตัวอย่างที่กว้างขวางยิ่งขึ้นไปอีก เพราะว่าหมู่บ้านเกษตรกรนี้การเกษตรนั้นก็ดูเหมือนเป็นเพียงแต่ปลูกพืชให้มันขึ้น เมื่อมันขึ้นมาแล้วมันก็เป็นกรเกษตร อย่านไปนึกว่าเป็นเช่นนั้นเท่านั้นเอง การเกษตรนั้นนอกจากปลูกแล้วให้มันขึ้นเวลาขึ้นแล้วก็ต้องเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวแล้วก็ต้องมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ถ้าใช้เองหมายความว่าบริโภคเอง ถ้าเป็นพืชที่รับประทานก็รับประทานเอง หรือมาใช้เป็นวัตถุดิบในการงานของตัวเอง แต่ว่าอีกอย่างหนึ่งที่จะต้องไปขายให้ได้เป็นรายได้พอที่จะไปซื้อข้าวมาใส่ท้อง อันนี้ก็ไม่ใช่เรื่องเกษตรง่าย ๆ มันเป็นเศรษฐศาสตร์ และการที่อยู่ด้วยกันก็เป็นสหกรณ์ เศรษฐศาสตร์สหกรณ์นี้ก็เป็นการอีกอย่างหนึ่ง มันไม่ใช่เพียงปลูกเท่านั้นเอง แต่ตอนปลูกก็ต้องดูว่าดินเป็นอย่างไร จะนำน้ำปุ๋ยมาใส่ได้อย่างไร ก็ต้องรู้วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทางเคมีเพื่อที่จะทราบว่าดินนั้นมีอะไร วิทยาศาสตร์ทางพืชชีววิทยา เพื่อที่จะทราบว่าพืชนั้นขึ้นหรือไม่ขึ้น จะมีศัตรูพืชหรือไม่ วิทยาศาสตร์ในทางฟิสิกส์ ก็จะดูว่าถ้าเอาน้ำมาใส่มันจะเป็นอย่างไร วิทยาศาสตร์ในทางวิศวกรรมเพื่อที่จะปรับปรุงให้ดินให้พื้นที่เหมาะสม ไม่ใช่เพียงแต่ปลูกแล้วมันขึ้น แต่วามันไปหมด ทั้งหมด รวมทั้งอย่างที่ว่าตะกี้ว่าถ้าเกษตรกรแข็งแรงก็ทำงานได้ และถ้าอยู่ด้วยกันก็เป็นเรื่องของสังคม อยู่ด้วยกันหลาย ๆ ครอบครัวก็เป็นเรื่องของสังคม ของสหกรณ์ การอยู่ร่วมกันก็ต้องมีคุณธรรม มันก็กลายเป็นเหมือนกิจกรรมที่ว่าปรีดีและปฏิบัติของศาสนา ก็รวมหมดอยู่แค่นี้ ๆ นี้เอง ในเขตของมหาวิทยาลัย ฉะนั้นที่บอกว่ายินดีด้วยที่มหาวิทยาลัยและนักศึกษาสามารถที่จะพัฒนามาถึงอย่างนี้ หมายถึงว่ามหาวิทยาลัยนี้มีพร้อมที่จะให้ทุกคนได้เห็น ว่า ชีวิตของแต่ละคน และชีวิตของกลุ่มคนที่อยู่ในหมู่บ้าน อยู่ในเมือง อยู่ในประเทศ ต้องทำเพื่อความเจริญ ถ้าเจริญแล้วก็มีความสุข มีความสงบสุข และทั้งนี้ก็ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ผู้ที่มีความรู้นั้นก็มีความรับผิดชอบที่จะสร้าง ความก้าวหน้า ความเจริญ และความสงบ มีหน้าที่แก่ตัว ยิ่งได้สามารถเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีอุปกรณ์และมีโอกาสที่ดีอย่างนี้ ก็ยิ่งมีความรับผิดชอบมากตั้งแต่เป็นนักศึกษา และเวลาสำเร็จการศึกษาแล้วก็ไปสร้างตัวเอง ไปทำความก้าวหน้าแก่ตัวเองและแก่ท้องที่ แก่ส่วนรวม

วันนี้ก็เหมือนกันว่าจะมาพูดเรื่องราวอะไรบ้าง แล้วก็นึกถึงเมื่อ ๑๐ ปีก่อนที่ได้มาพูด และก็ทำให้พวกนักศึกษาและอาจารย์ก็โกรธ แต่คราวนี้ก็คงไม่โกรธ คงไม่โกรธเพราะว่าได้นำศิษย์เก่าตัวอย่างมาแสดงตัวว่า

เขาทำได้อย่างนี้ตั้งแต่ต้น และก็ทำได้อย่างนี้ทุกคน ก็ทำได้เหมือนกันถ้ามีความเพียรเท่ากัน โอกาสเท่ากัน เมืองไทยความจริงเป็นเมืองที่มีโอกาสเท่า ๆ กัน นับว่ามีความเสมอภาคมากทีเดียวในการปฏิบัติ มันแล้วแต่คน ฉะนั้น วันนี้ก็คงไม่ต้องกลัวใคร เพราะว่ามีคนบอกไว้ ไม่ได้ตำหนิ เพียงแต่เตือนนิดหน่อยว่าเคยตำหนิ แล้วก็คำตำหนินั้นได้ผลขึ้นมาจิตใจ ก็เป็นสิ่งที่เราทำได้ ฉะนั้นไม่กลัว แล้วก็ถ้าทุกคนฉวยโอกาส คือคำว่าฉวยโอกาสนี้โดยมากใช้ในทางที่ไม่ค่อยดี เพราะเหมือนว่าแย่งคนอื่น แต่ว่าฉวยก็เอา มีโอกาสก็เอา คือมีทางที่จะมีความรู้ขึ้นมา ไม่ได้แย่งกัน เพราะว่าความรู้ไม่ต้องแย่งกัน ใครหยิบไปได้แล้วความรู้ก็ไม่หมด อย่างที่เขาบอกว่าคนที่มีความรู้อย่างครูบาอาจารย์แจกความรู้ไปเท่าไร ๆ ไม่มีหมด อันนี้ก็อาจจะต้องให้กำลังใจกับอาจารย์บ้างว่าให้ท่านสอนเถิด ท่านให้ ยิ่งให้ยิ่งรวย ยิ่งให้มากยิ่งรวยมาก ไม่ใช่ยิ่งให้ยิ่งจน ถ้าเป็นเงินเรามีเงินจะก็สับล้าน ถ้าแจก ๆ ออกไปมันก็หมด แต่ว่าความรู้ยิ่งแจกยิ่งมาก เพราะว่าทำให้ผู้อื่นเขามีความรู้มาก และก็ยิ่งดีเพราะว่าผู้ที่เป็นครูเป็นอาจารย์ยิ่งแจกยิ่งมีความปิติ มีความอึดใจแล้วก็มีความสุขมาก เป็นกำลังใจเพิ่มขึ้นไป หมายความว่างานการของตัวทำ มีลูกศิษย์ลูกหามาช่วยงานก็ยิ่งทำงานได้มากขึ้น อันนี้ถึงพูดถึงว่าอาจารย์ทั้งหลายแจกไปเถิด แจกความรู้แจกไปแล้วก็จะยิ่งรวยก็เลยมานึกถึงอาจารย์ นึกถึงศิษย์ ฟัง เรียน เพียร ตักดวง คำว่าตักดวงนี่ก็เป็นคำที่ไม่เพราะเหมือนว่าเป็นตักดวงประโยชน์ คือคำว่าตักดวงประโยชน์ก็ไม่น่าจะเสียหาย แต่โดยมากเวลาบอกว่าคนนี่ตักดวงออกจะเป็นคนไม่ดี แต่ว่าขอให้ตักดวงในทางที่ดี ตักดวงความรู้ไปยิ่งดี แต่วิธีตักดวงความรู้ หาความรู้ก็ต้องเปิดหูเปิดตา แล้วก็มีความเพียร ความพยายาม ความอดทน

วันนี้ไม่ได้ขอ ตามธรรมดาบอกว่าขอพรให้สอบไล่ได้อะไรอย่างนั้น เมื่อไม่ขอ ก็ไม่ให้ แต่ว่าถ้าขอก็ไม่ให้ เพราะว่าถ้าหากว่าแต่ละคน เคยบอกแล้วกับรุ่นพี่ต่าง ๆ ว่า ถ้าแต่ละคนมีความเพียรพยายาม มีความอดทนพยายามที่จะเรียนรู้ ปฏิบัติตนให้ดี ผิดตนให้ดีแล้ว ไม่มีวันสอบตก ไม่มีวันสอบตกนี้รับรองร้อยเปอร์เซ็นต์ ถ้าหากว่าทุกคนตั้งใจ ตั้งอกตั้งใจ ไม่ใช่เรียนรู้โดยท่องหนังสือเท่านั้นเอง แต่ปฏิบัติแล้วก็เปิดหูเปิดตา ทำในสิ่งที่พิจารณาแล้วว่าดี ไม่มีวันสอบตก ทั้งสอบในโรงเรียนในมหาวิทยาลัย ทั้งสอบในชีวิต ไม่มีวันสอบตก จะมีความก้าวหน้า ฉะนั้นวันนี้ก็ให้พรสักนิด ก็ขอให้ทุกคนสามารถมีกำลังที่จะเล่าเรียนที่ดีแล้วก็ต่อไปให้มีความสำเร็จเหมือนนายวัฒนา ก็ขอให้มีความสำเร็จความก้าวหน้าทุกคน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๒๘

วันจันทร์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๗

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขออวยพรแก่ท่านทุกคนด้วยความปรารถนาดีพร้อมทั้งขอขอบใจท่านอย่างมากอีกครั้งหนึ่ง ที่มีไมตรีจิต สนับสนุนข้าพเจ้าในภาระทั้งปวงด้วยดีเสมอมา.

ในรอบปีที่ผ่านมา เราได้ประสบพบกับเหตุการณ์ทั้งดีทั้งร้ายหลายอย่าง. สิ่งที่ดีที่เป็นเกียรติเป็นศักดิ์ศรี ก็เช่นการที่นานาชาติในโลกเชื่อถือไว้วางใจ ให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และการที่สมเด็จพระราชาธิบดีกับสมเด็จพระราชินีแห่งเนปาลเสด็จมาเยือนประเทศไทยเป็นทางการ เป็นต้น. แต่สิ่งที่ไม่สู้จะดี ก็มีอยู่ไม่น้อย. พุดอย่างรวม ๆ คงจะพูดได้ว่า เราต้องถูกระทบกระเทือนจากเหตุไม่ปรกติต่าง ๆ หลายเรื่อง จนทำให้หลายคนมีความวิตกกังวลเป็นห่วงใยในอนาคตของตนเองและของบ้านเมืองกันเป็นอันมาก. เป็นการดีที่ชาวเราส่วนใหญ่ยังมีสติตั้งมั่นในเหตุในผล และในความถูกต้องเที่ยงตรงที่อยู่ จึงสามารถใช้ความรู้ ความคิด และปัญญา ร่วมกันแก้ไขให้ผ่อนคลายเป็นไปได้. ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าอยากจะทำอย่างกับท่านทั้งหลาย ตามที่เคยได้กล่าวแล้ว ครั้งหนึ่งเมื่อปีกลายนี้ว่า วิธีชีวิตมนุษย์นั้น จะให้มีแต่ความปรกติสุขอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องมีความทุกข์ มีภัย มีอุปสรรค ผ่านเข้ามาด้วยเสมอ อยากจะหลีกเลี่ยงพ้น. ข้อสำคัญอยู่ที่ทุก ๆ คนจะต้องเตรียมกาย เตรียมใจ และเตรียมการไว้ให้พร้อมทุกเวลา เพื่อเผชิญและแก้ไขความไม่ปรกติเดือดร้อนทั้งนั้นด้วยความไม่ประมาท ด้วยเหตุผล ด้วยหลักวิชา และด้วยสามัคคีธรรม จึงจะผ่อนหนัก ให้เป็นเบา และกลับร้ายให้กลายเป็นดีได้.

ปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้แต่ละคน และทุกคน ได้ตั้งจิตตั้งใจให้มั่นคงและเข้มแข็งที่จะรักษาสามัคคีธรรม และความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของชาติให้หนักแน่นแน่วแน่ยิ่งขึ้น แล้วพยายามทำความดีความเห็นของตน ๆ ให้ถูกต้อง ให้ตรง ให้กระจ่าง. พยายามโอนอ่อนผ่อนปรนเข้าหากันด้วยไมตรีจิตและด้วยความเมตตากรุณา. พร้อมกันนั้น จะต้องเพลาการคิดถึงประโยชน์เฉพาะตัว และความขัดแย้งกันในเรื่องที่มีสาระ ลงให้มาก ๆ. ถ้ามีเหตุสิ่งไรก่อให้เกิดปัญหาขึ้น ก็ขอให้หันหน้าเข้าหากัน เพื่อทำความเข้าใจตกลงกันได้ตั้งแต่ต้น ด้วยความรู้คิด ด้วยความเป็นญาติ เป็นมิตร และเป็นไทยด้วยกัน ไม่ปล่อยให้เหตุการณ์นั้นยืดเยื้อลุกลาม จนกลายเป็นเรื่องใหญ่ที่แก้ยาก และเป็นเหตุให้แตกความสามัคคี. ผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ ก็เร่งกระทำให้สำเร็จลุล่วงไป ให้ทันการณ์ทันเวลา โดยเต็มกำลังความรู้ความสามารถ และโดยบริสุทธิ์จริงใจ. ผลงานของแต่ละคนจักได้ประกอบส่งเสริมกันขึ้นเป็นความสำเร็จและความมั่นคงวัฒนาของประเทศชาติในที่สุด.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวไทย จงอภิบาลรักษา
ท่านทั้งหลายให้แคล้วคลาดจากภัยอันตราย และความชั่วร้ายทุก ๆ ประการ บันดาลให้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลัง
ปัญญา และกำลังความสามัคคีกล้าแข็งพร้อมมูล เพื่อสามารถประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ อันเป็นประโยชน์ตน
ประโยชน์ชาติ ให้บรรลุผลเลิศได้ทุก ๆ สิ่ง ทั้งสามารถรักษาอิสรภาพ ความเป็นไท และความผาสุกร่มเย็นของ
บ้านเมืองให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปชั่วนิจนิรันดร.

ขอให้ทุกท่านประสบความสุข สิริสวัสดิ์ พิพัฒนามงคล นานาสุขผลอันพึงประสงค์จงทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะผู้จัดงานเดินการกุศลเทิดพระเกียรติ เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ
ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย^(๒)

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันอังคาร ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๒๘

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาในวันนี้ และขอบใจทั้งประธานทั้งกรรมการทั้งหลายที่ได้รวบรวมเงินเพื่อการกุศลจัดงานเดินการกุศลในครั้งนี้ ซึ่งสำหรับเรื่องเงินนั้นก็ประโยชน์มากเพราะว่ามีความจำเป็นที่จะใช้จ่ายไม่น้อย ส่วนจุดประสงค์ที่จะให้พละทานมัยนี้ก็ย่อมทราบดีว่าทุกคนต้องมีพละทานมัยแข็งแรงเพื่อที่จะปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ดี ถ้าคนเราไม่มีความแข็งแรงในร่างกายจิตใจย่อมจะด้อยลงไปได้ ทำให้งานทุกอย่างที่ทำเสียหายไปอย่างน่าเสียดาย

นอกจากนี้ การจัดงานเช่นนี้ก็รู้สึกซาบซึ้งมากที่ได้แสดงความหวังดีปรารถนาดีในโอกาสวันเกิด ก็ทำให้มีกำลังใจ ข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะว่ากำลังใจที่ได้รับนี้ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ดี และทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้น เพราะว่าถ้ามีกำลังใจจากผู้อื่นย่อมแบ่งเบาภาระไปส่วนหนึ่ง ร่างกายก็สามารถที่จะซ่อมแซมและสร้างสรรค์ขึ้นมาให้แข็งแรงปฏิบัติงานได้ อันนี้สำหรับส่วนตัว แต่เชื่อว่างานเพื่อพละทานมัยของผู้ที่ร่วมในการเดิน และโดยเฉพาะผู้ที่ได้จัดการก็ได้รับผลเช่นเดียวกัน ทำให้ได้พละทานมัยและโดยเฉพาะพละทานมัยทางจิตโดยได้กำลังใจที่ดีและก็ได้สร้างกำลังใจแก่ตนเอง สำคัญยิ่งขึ้นไปอีกก็คือกำลังใจของส่วนรวม เมื่อมีการเดินร่วมกันเช่นนี้ก็ย่อมทำให้แต่ละคนมีกำลังใจเพิ่มขึ้น และสร้างความสามัคคีซึ่งเป็นกำลังสูงที่สุดที่จะมีได้ในประเทศ เพราะว่าถ้าคนเราทำงานแต่เพียงผู้เดียวก็ว่าเหว่ หรือถ้าทำงานแต่ผู้เดียวก็อาจจะไม่สอดคล้องกับผู้อื่น ทำทำงานที่ทำนั้นไม่พร้อมสมบูรณ์ ไม่ครบถ้วน ถ้ามีความสามัคคี ซึ่งคำสามัคคีนี้ก็พูดกันอยู่เสมอว่าต้องมีความสามัคคีคำนี้ไม่ใช่เป็นคำกลวง ๆ เป็นคำที่สำคัญ เพราะสามัคคีนั้นทำให้เสริมกำลังของแต่ละคนให้ทำยิ่งกว่ากำลังที่มีคนเดียว สมมุติว่าคนเดียวมีกำลังเป็นว่าสักร้อยหน่วย กำลังของสองคนก็นับเป็นสองร้อยหน่วย ถ้าสามคนก็สามร้อย ถ้ามากขึ้นไปก็คูณขึ้นไป ถ้าหากว่าดูอย่างนี้ก็ดูจะทำให้มีกำลังมาก แต่ถ้าขาดสามัคคี กำลังของคนได้ร้อย คนสองคน สามคน สี่คน ถ้าควรจะขึ้นเป็น

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารบกและผู้บัญชาการทหารสูงสุด นำคณะผู้จัดงานเดินการกุศลเทิดพระเกียรติเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๒๗ เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

สามร้อยสี่ร้อยห้าร้อยอะไรนั้น บางทีไม่เป็นเช่นนั้น ถ้าไม่มีความสามัคคี คือถ้ามีความสามัคคีแล้วก็บวกกัน แต่ถ้าหากว่าไม่มีความสามัคคีก็อาจจะลบกัน ถ้าคนสมมุติว่า ๕ คน แต่ละคนมีกำลังร้อยรวมกันแทนที่จะเป็นห้าร้อย จะเป็นเหลือสองร้อย หรืออาจจะต่ำลงไปอย่างน่ามหัศจรรย์ อาจจะเหลือห้าสิบก็น่าได้ อันนี้เป็นเรื่องของจิตใจ

ถ้าเปรียบเทียบในทางแม้จะวิทยาศาสตร์ จะยกวิทยาศาสตร์ว่า ถ้ามีเช่นเครื่องส่งวิทยุ ๑ เครื่อง ออกกำลัง ๑๐ วัตต์ แล้วก็ส่งออกไปก็ได้กำลังวิทยุที่แพร่ออกไปในอากาศ สามารถที่จะทำให้ผู้รับฟังได้ดี แต่ถ้าเรามีเครื่องวิทยุ ๑๐ วัตต์ ๒ เครื่อง แล้วเราส่งพร้อมกันในคลื่นเดียวกันมักจะทำให้กวนกัน แม้จะในคลื่นเดียวกันตั้งให้ดีให้เหมือนกันเลย ก็กำลังที่ออกไปไม่ออกมาก เพราะว่าทำให้กวนกัน เพราะคลื่นนั้นไม่สอดคล้องกันไม่สามัคคี ถ้าหากว่าคลื่นนั้นสอดคล้องกันสามัคคีกันอาจจะได้กำลัง ๒ เท่าก็ได้ อันนี้อาจจะเข้าใจยากเพราะเป็นเรื่องของวิทยาศาสตร์ไฟฟ้า แต่สิ่งหนึ่งที่ทุกคนก็คงเคยสังเกตว่าวงดนตรีซึ่งเป็นคลื่นเหมือนกัน เป็นคลื่นเสียงไม่ใช่คลื่นวิทยุ เป็นคลื่นเสียงนั้น ถ้าหากว่าอย่างในวงดนตรีดุริยางค์ใหญ่ เขามีขอ ซอที่ ๑ ลัก ๑๕ คัน จะฟังได้ว่าเล่นพร้อมกันในเสียงเดียวกัน ถ้าเทียบเสียงได้ดีจะเสียงกระหึ่ม แม้จะไม่มีเสียงประสานแต่ว่าเสียงเท่ากันหมด เราก็จะฟังได้ว่าเสียงดังและเสียงแน่น เสียงเพราะ ถ้าหากว่าเครื่องดนตรีไม่ได้เทียบเสียงดี อันหนึ่งเสียงเพี้ยนไปทางสูง อันหนึ่งเพี้ยนไปทางต่ำ หรือเล่นไม่พร้อมเพรียงกัน ฟังแล้วจะเซ็ดหู ฟังแล้วฟันทรวง ก็จะเซ็ดฟัน รู้สึกว่าเป็นเช่นนั้น

ฉะนั้น ถ้าหากว่าในด้านจิตใจในด้านการงาน ถ้าเราทำงานด้วยความสามัคคีสอดคล้องกันประสานกันดีก็จะเป็นเพลงที่ไพเราะ ถ้าเป็นงานและโดยเฉพาะงานของส่วนรวมของชาตินั้น ก็เป็นงานที่มีประสิทธิภาพงานที่ทำให้ประเทศชาติมีความแข็งแรงปลอดภัยและเจริญ อันนี้ถ้าท่านทั้งหลายไม่ได้สังเกตอาจจะสังเกตได้ อย่างเช่นยกตัวอย่างเรื่องดนตรี ถ้าคนร้องเพลงกันสองสามคนเสียงก็อาจจะดังไม่มากนัก แต่ว่าถ้าร้องกันขึ้นมาอย่างพร้อมเพรียง ร้อยคน สองร้อยคน เสียงจะกระหึ่มถ้าร้องดี ฉะนั้นก็เป็นเหมือนกันในงานการของชาติบ้านเมือง ถ้าหากว่าเราสอดคล้องกันดีจะทำให้มีกำลังแข็งแรงมาก และเราต้องการกำลังนี้ที่จะรักษาประเทศชาติให้อยู่ เพราะว่าประเทศชาติของเราก็นับว่าได้ยืนมาอยู่นาน แล้วก็ได้ตั้งมาอยู่ดีมาเป็นหลายศตวรรษ ก็จะเป็นที่น่าเสียดายถ้าจะเสียหาย เพราะว่าชาติกำลังความสอดคล้องความประสานกันดีความสามัคคี แทะละอันนี้ที่ถึงบอกอยู่ที่รายงาน

ว่าได้รวบรวมกำลังทรัพย์มาให้เป็นจำนวนไม่น้อยนี่ก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีหัตถ์จรรยาแล้ว ได้สร้างพลาณามัยให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติให้แก่ผู้ที่ได้ร่วมการเดินก็เป็นที่มีหัตถ์จรรยาก็อย่างหนึ่ง แต่มีหัตถ์จรรยาที่สุดก็คือพลังของความสามัคคีที่ได้สร้างทั้งได้ให้เป็นพรวันเกิดก็ได้รับเอาไว้ด้วยความปลาบปลื้มก็ทำให้มีกำลังด้วยและทั้งทำให้ท่านทั้งหลายก็มีความปลาบปลื้มในตัวของตัวเอง และของส่วนรวมก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก

เรื่องการทำประโยชน์ต่อไป ดังที่ได้กล่าวมาแล้วก็ทำประโยชน์ด้วย อันนี้ก็เป็นที่ดีอีกอย่าง เพราะว่ามีคนเขาค่อนแคะกันว่าหมู่นี้จะอะไร ๆ ก็เดินการกุศล จนกระทั่งรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่หัวร่อกัน หัวร่ออย่างเอ็นดู ไม่ใช่หัวร่ออย่างติเตียน แต่ว่าถ้าหากว่ามาพูดถึงกิจการที่ทำครั้งนี้ ก็เดินสำหรับร่วมสามัคคีก็เป็นงานที่ดี และได้ทำประโยชน์ เช่นลอกคลอง เก็บผักตบชวา ทำความสะอาดถนน หรือกิจการอย่างอื่นนั้นก็ดียิ่งขึ้นอีก ข้อนี้ก็ให้เห็นเหมือนกันว่า ทุกคนได้ร่วมกันทั้งในพระนครทั้งในต่างจังหวัด อันนี้ก็เป็นที่ชื่นชมว่าได้ร่วมกันทั้งประเทศในเวลาเดียวกัน การทำประโยชน์ไม่ใช่จะต้องทำประโยชน์ในวันสำคัญวันหนึ่งวันใดเท่านั้นเอง จะต้องทำตลอดไป แต่ว่าก็มีวันหนึ่งที่เป็นวันตัวอย่าง มาทำประโยชน์ชักชวนกันทำประโยชน์ ก็เป็นสิ่งที่ทำให้สำนึกถึงว่าแต่ละคนมีงานการของตัว อย่างทางข้าราชการก็มีงานของตัว ทางเอกชนต่าง ๆ ก็มีงานของตัว ซึ่งต้องทำด้วยความเข้มแข็งและต้องทำด้วยความตั้งใจที่บริสุทธิ์ นอกเหนือจากนั้นก็จะต้องทำที่เรียกว่าประโยชน์สาธารณะนอกเหนือจากหน้าที่ นอกเหนือจากการงาน ก็เป็นการแสดงว่าทุกคนมีหน้าที่ทั้งในงานของตัวในงานของชาติและในงานของส่วนรวม ในแบบที่ไม่ใช่แหวงงานของตัวแท้ ๆ แต่ช่วยกันทำถ้าบอกว่าความสะอาดของบ้านเมือง หรืออย่างพระนครก็เป็นเรื่องของเทศบาลให้เขาทำ แต่ถ้าปล่อยให้เทศบาลเขาทำแล้วก็ไม่ช่วยเขา เขาก็ทำไม่ไหว แต่ถ้าช่วยเขาแล้ว ก็ช่วยกันอย่างตั้งใจจริง ๆ ทั้งทำความสะอาด ทั้งรักษาความสะอาด ทั้งป้องกันให้มีความสะอาดนั้นก็จะเป็นการดี ฉะนั้นงานวันที่ ๒ อันวานนั้นก็เป็นตัวอย่งว่าทำอย่างนี้ซึ่งจะทำให้ดี ทำอย่างนี้เป็นตัวอย่างว่าทำให้ทุกคนมีความสุข แล้วก็สะอาดตามันก็เบิกบาน ทำให้รู้สึกภูมิใจในประเทศของเราในบ้านเมืองของเราว่าเรามีความเจริญ แล้วก็มีความเจริญที่ดีมีความสะอาด ความสะอาดนี้ก็ดีในด้านสุขภาพอนามัยด้วย ก็สรุปแล้วว่าการทำประโยชน์อย่างนี้ได้ประโยชน์นอกเหนือจากประโยชน์ที่เจาะจงนั้นมากหลาย

พูดถึงเกี่ยวข้องกับประโยชน์ที่ทำนั้น ก็ขอเล่าให้ฟังว่ามีบางครั้งก็เห็นเข้าใจผิดได้เหมือนกัน มีคนเขาเห็นในวันใกล้ ๆ วันที่ ๒ นั้นนะมีคนชะม๊กเข้มน้เก็บผักตบชวา วิตน้ำออกมาจากบ่อ ก็ดูเหมือนว่าทำร่วมกุศลในกุศลที่กรรมการกำลังเรียกร้องให้ทำ แต่ปรากฏว่าวิตน้ำสำหรับไปจับปลาได้ อันนั้นรู้สึกว่ามีโชค เพราะถ้าเป็นอาชีพประมงหรืออาชีพเลี้ยงปลา เขาทำในบ่อของตัวเองก็เป็นอันว่าเป็นอาชีพของเขา แต่ว่านี่เขาไปทำที่อื่นเขาไปเอาผักตบชวาออกแล้วก็วิตออกมาแล้วก็จับปลาเอาไปขาย คนที่เห็นแล้วเขาก็บอกว่าห้ามไม่ให้ใครไปซื้อปลาที่เขาทำอย่างนี้เพราะว่าเป็นมัจฉาชีพ แล้วก็ก็เป็นมัจฉาชีพ ๒ ชั้น คือมัจฉาชีพอย่างที่ว่าจับปลาโดยมากท่านว่าท่านว่าเป็นมัจฉาชีพ แต่ว่าเป็นอาชีพอย่างหนึ่งก็ไม่ร้ายแรงอะไร แต่ว่าการจับปลาของผู้อื่นนั้นมันเป็นการขโมยซึ่งถือว่าเป็นมัจฉาชีพโดยแท้ อันนี้ก็เหมือนกัน ที่พูดอย่างนี้ไม่ใช่คำหนดิเดียนท่านทั้งหลาย แต่ว่าเล่าให้ฟังว่าในโลกนี้มีอะไรแปลก ๆ อยู่เสมอ ถ้าหากว่าเราช่วยกันดูช่วยกันคัดเตือนก็จะทำให้ชีวิตในประเทศของเรา มีความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และมีความสุขยามยิ่ง ๆ ขึ้น ไม่ต้องให้ตำรวจไปจับเพราะว่าตำรวจก็ไปจับไม่ได้ เวลาไปเขาก็หนีกันหมดแล้วแต่อย่างไรก็ตามเล่าให้ฟัง เพราะว่าแสดงให้เห็นว่ามีคนสวมรอย เวลาเราทำอะไรมีคนสวมรอยทั้งนั้น จะทำดีก็สวมรอยจะทำไม่ดีก็สวมรอย ถ้าหากว่าเราไม่ระวัง ไม่รอบคอบ เวลาทำเราตั้งใจดี เสร็จแล้วที่เราตั้งใจดีนั้นมีคนมาสวมรอย มาส่งเสริมบ้าง มาทำถือโอกาสบ้าง เลยกกลายเป็นทำความดีบูชาโทษเลยทำให้เสียหาย ที่พูดอย่างนี้ก็พูดเลยเถิดไปเรื่อย ๆ เพราะว่ามันคิดออกว่า งานที่น่าชื่นชมทุกอย่างย่อมมีอะไรที่ต้องระมัดระวัง แต่ท่านทั้งหลายที่เป็นกรรมการก็ได้ป้องกันมิให้เกิดอัปมงคลได้อย่างเรียกว่า ๙๙.๙ เปอร์เซนต์ แล้วก็นับว่าดีมาก อันนี้ที่เป็นสิ่งที่เป็นมงคลและชื่นชมอีกประการหนึ่ง

พูดถึงเงินที่ได้ให้มาแล้วก็เป็นเงินที่มีการบริจาคมาจากทั่วประเทศ ก็รู้สึกซาบซึ้งในความตั้งใจดีของทุกคนที่ได้บริจาคจะมากหรือน้อยก็แล้วแต่ แต่ก็รวมเข้ามาแล้วก็ยังเป็นจำนวนมากทีเดียว จำนวนมากนั้นก็ต้องยอมรับว่าจิตใจที่ดีที่ได้รับมา เพราะว่าค่าใช้จ่ายในการทำงานก็มีมากไม่น้อย ดังที่ได้รายงานที่กล่าวตะกี้ว่าเห็นว่าเป็นงานในด้านพัฒนาในโครงการต่าง ๆ ก็สิ้นเปลือง นอกเหนือจากเงินที่มีอยู่เป็นเงินงบประมาณหรืองานประจำ เงินของงานประจำก็มีงานพิเศษซึ่งเบี่ยงงบประมาณไม่ได้ นอกจากนั้นก็ช่วยเกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขอนามัยของประชาชน

และเกี่ยวข้องกับเรื่องของการศึกษาของทั้งเยาวชนทั้งผู้ใหญ่ที่จะต้องให้ความรู้ เพื่อที่จะให้เป็นบุคคลที่มีประโยชน์ได้ ต่อส่วนรวม ฉะนั้นก็ต้องใช้เงินมากทีเดียว จึงขอถือโอกาสแจ้งให้ท่านทั้งหลายแล้วก็กับผู้ที่บริจาคทั้งหลาย ที่ท่าน มาวันนี้ก็เป็นเพียงจำนวนหนึ่งของผู้ที่ได้ทำงานนี้ ยังมีจำนวนอีกตั้ง ๖ ล้านคน ประมาณ ๖ ล้านคนที่ได้ร่วมใน งานนี้ด้วย ยังเข้ามาในนี้ไม่ได้ แต่ก็ต้องขอฝากขอบใจทุกคนที่ได้บริจาคทั้งทรัพย์และได้ร่วมในงานเพื่อสร้างกำลังใจ และสร้างความสามัคคี ตอนนั้นก็ขออนุญาตแจ้งว่าเงินที่ท่านได้มอบมานั้น จะบอกว่าจะนำไปใช้เป็นประโยชน์จะบอก ไม่ได้ เพราะว่าเงินที่ท่านนำมาแล้วที่ท่านนำมาเมื่อครูนี้นั้นใช้หมดแล้ว อันนี้ก็ดูเหมือนว่าแปลก ทำไมบอกว่า ใช้หมดแล้ว แต่เมื่อท่านมาแล้วก็คงอยากทราบว่าจะไปใช้อย่างไร ก็บอกว่าใช้ไปแล้ว แล้วก็ขอได้อ่านรายการโดย สั้งเขป

ตะก็ท่านผู้บัญชาการ^(๑) ได้อ่านรายการของเงินทางภาครับ ตอนนั้นก็ขออนุญาตเงินในภาคจ่าย คือมี ค่าใช้จ่าย อันนี้ก็จ่ายไปแล้ว ที่บอกว่าจ่ายไปแล้ว เพราะว่าป็นรายการที่เป็นของปี ๒๕๒๗ เดียวนี้ก็ป็นปี ๒๕๒๘ แล้ว เข้ามาก็มาครั้งเดือนกว่าแล้ว เกือบเดือน อันนี้เป็นสรุป สรุปว่าเงินที่ท่านได้บริจาคและท่านได้จัดงานเพื่อให้มีผล ขึ้นมานั้นได้จ่ายไปอย่างไร อันนี้เป็นส่วนเดียวที่มีค่าใช้จ่ายแล้วก็ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่ประจำ หรือเรียกว่าค่าใช้จ่ายตาม งบประมาณ งบประมาณนั้นก็หมดแล้ว ตามที่ท่านได้ทราบว่างบประมาณก็จำกัดงบประมาณแผ่นดินก็จำกัด ก็ถูก ตัดไปด้วย บางทีก็ต้องใช้เงินเรียกว่าเงินส่วนตัวบ้าง เงินส่วนที่มีสิทธิ์ที่จะใช้แล้วก็เงินที่มีผู้ที่บริจาค ทั้งหมดนี้ก็ ไม่ครบ แต่ว่าจะให้เห็นว่าเงินที่ท่านได้นำมาในวันนี้ที่มาจากทั่วทุกมุมของประเทศ เข้ามาที่นี้แล้ว แล้วก็ออกไปยังง

อันนี้ก็มีการต่าง ๆ อันนี้ก็ป็นรายการที่ไม่ครบถ้วน แต่ว่าทำมาเพื่อเป็นตัวอย่าง ว่ามีค่าเวชภัณฑ์ และค่ารักษาพยาบาลในปี ๒๗ นี้ป็นสิบหกล้านแปดแสนหกหมื่นเก้าพันเจ็ดร้อยสิบเจ็ดบาทสองสตางค์ แล้วก็ มีพระราชทานบำรุงโรงพยาบาลและหน่วยทหารหกล้านสามแสนเจ็ดหมื่นห้าพัน แล้วก็สำหรับนักเรียนที่ได้ สงเคราะห์อยู่ป็นเงินค่าใช้จ่ายของการให้ค่าหนังสือค่าเบี้ยเลี้ยงหรืออะไรของเขา ซึ่งแต่ละคนก็ไม่มากนักแต่รวมไป

(๑) พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และผู้บัญชาการทหารบก

ก็มากเป็นสี่ล้านหนึ่งแสนเก้าหมื่นเก้าพันสี่ร้อยแปดสิบสองบาทห้าสิบสตางค์ ต่อไปก็มีสิ่งที่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค
ที่ให้ไปสำรองไว้ตามเขตตำรวจชายแดนและตามทัพภาคต่าง ๆ เป็นเงินสามล้านสามแสนสี่หมื่นห้าพันสองร้อย
หกสิบบาทห้าสิบเจ็ดสตางค์ แล้วต่อไปก็มีเครื่องอุปโภคบริโภคที่ให้แก่ราษฎร เป็นเงินแปดล้านแปดแสนหนึ่งหมื่น
เก้าพันหนึ่งร้อยหกสิบหกบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์ และมีที่ให้เครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ นี้ที่ให้ตำรวจทหารแปดล้าน
หกแสนสี่หมื่นห้าพันสามร้อยเจ็ดสิบสี่บาท ตอนนั้นก็มีการกุศลต่าง ๆ แต่ว่าในที่นี้เขาเขียนไว้การศพ หมายความว่า
คนเราเกิดแล้วก็ต้องตาย ที่ตายไปก็มีคนที่ได้ทำความดีความชอบ ก็ต้องให้ศพเขาทำให้สมเกียรติ คนอาจจะว่าคน
ตายแล้วเขาก็เอาไปไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามก็เป็นความกตัญญูต่อผู้ล่วงลับไป เพราะว่าบางคนก็ได้ปฏิบัติงานดีเด่น
แต่ว่าไม่สามารถที่จะเอาเงินฌาปนกิจอะไรมาให้มาใส่ก็เลยต้องช่วยบ้าง เป็นเงินสองล้านหกแสนหนึ่งหมื่นหกพัน
แปดร้อยห้าสิบบาทห้าสิบสตางค์ คราวนี้ก็มีรายการอันหนึ่งที่เขียนไว้ด้วยก็อาจจะไม่เข้าใจ ทำไมต้องมาใส่ใน
รายการอย่างนี้ คือการซื้อรถเป็นรถแบบอ้วน ๆ ใหญ่ ๆ ก็เป็นรถที่ถ้าผู้ติดตามดูรายการที่รู้ว่าเวลาไปพัฒนาที่ใดก็มี
กระบวนยาวมาก แล้วก็บางทีอย่างพวกตำรวจที่เขาทำหน้าที่ที่จะนำกระบวน เขาก็ต้องแจ้งว่ามีรถเท่านั้นคันเท่านั้นคัน
ก็ทราบดีว่าเป็นกระบวนยาว ส่วนตำรวจจราจรตามทางเวลาออกไปเขาบอกว่ากระบวนมีความยาวให้ระวัง คือว่า
เป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะให้ระวัง ก็แจ้งอยู่เสมอว่ากระบวนมีความยาว ก็กลัวความยาว เลยไปซื้อรถมา ซื้อรถมา
ไ้แบบอ้วน ๆ ใหญ่ ๆ นั้นนะ ๓ คัน แล้วรถช่างอีก ๒ คัน คือเวลาไปที่ไหนอะอะอะไรก็เดี๋ยวเรียกรถช่าง เพราะว่า
เดี๋ยวไ้โน่นไ้โน่นเสีย บางทีเดินทางไปสะพานขาดก็เรียกรถช่างขึ้นมา มาทำสะพาน ก็เหมือนว่าเป็นฝ่ายช่าง
ของกระบวน ก็ทั้งหมดรถ ๓ คัน แล้วก็รถช่างอีก ๒ คัน เป็นเงินสองล้านแปดพันสามร้อยหกสิบเจ็ดบาทห้าสิบบาท
สตางค์ แล้วก็ยังมีอีกรายการในนี้ รายการสุดท้ายคือรายการพัฒนาชาวเขามีสิบบาทเก้าล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นแปดพัน
เจ็ดร้อยยี่สิบบาท ในการไปทั้งหมดนี้ก็ยังมีค่าน้ำมัน คือ ค่าน้ำมันตามงบประมาณก็มีอยู่ เขาให้ค่าน้ำมันสำหรับ
ใช้จ่ายในงานกิจการประจำ แต่ว่าส่วนมากเวลาไปต่างจังหวัดโดยที่มีกระบวนยาวแล้วก็มีการกิจการมากออกทุกวัน
บางที่ ๒ – ๓ ภารกิจ ก็จะต้องใช้น้ำมันพิเศษขึ้นมา ก็แจกจ่ายออกไปอีกเป็นจำนวนหลายแสนบาท หรือจะเป็น
หลายล้านบาท แต่ก็ไม่ได้อยู่ในนี้ เขาคงอายุไม่ยากที่จะให้มากเกินไปแล้วก็อาจจะเห็นว่าถ้ามาใส่ในนี้จะเป็นการ
บอกบุญมากเกินไป เพราะว่าท่านก็นำเงินมาเป็นจำนวนหลักล้านกว่าหนึ่ง ก็กลัวว่าจะเป็นการบอกบุญขอ

เพิ่มเติม ซึ่งที่รายการต่าง ๆ ที่บอกไว้นี้ก็รวมแล้วเป็นเจดิลิบสองล้านสองแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยสี่สิบสี่บาทเก้าสิบสตางค์ ก็หมายความว่าตอนนี้ก็ยังขาดทุนอยู่

ถ้าว่าไปงบประมาณของปี ๒๗ ติดหน้อยอยู่มากกว่านี้ คือไม่ใช่งบประมาณ ขอโทษ คือ งบประมาณนั้นนะ ถ้ามีเกินก็หมายความว่าเหลือก็ต้องคืนคลัง ถ้าขาดก็ถูกเข้าคุกไปเลย เพราะว่าใช้เกิน แต่ว่านี่ป้องกันเข้าคุก จึงเอาเงินที่เรียกว่าการกุศลตามอัยยาคัยมาใช้เพื่อที่จะไม่ต้องเข้าคุก แล้วก็เลยมีค่าใช้จ่ายดังนี้ ดังนั้นที่ท่านได้นำมาทกลิล้านก็ยังเหลืออีกสิบสองล้าน งบประมาณเกือบสิบเอ็ดล้านสามแสนที่ต้องบอกบุญต่อไป แต่ว่าอย่างนี้ทำให้สบายใจขึ้นมาก ที่ต้องพูดอย่างนี้เพราะว่าถ้าหากว่าไม่บอก เดียวก็จะบอกว่าแห้ววันนี้เอาเงินมาตั้งทกลิล้าน ซึ่งมาจากการบริจาคคนละนิดคนละหน่อยของชาวบ้านธรรมดา แล้วเงินนี้ไปไหนไปทำอะไร จะไปสร้างตึกใหญ่โตหรือเปล่า ทกลิล้านนี้ก็สร้างตึกได้ จะไปสร้างตึกที่โรงพยาบาลหรือจะไปทำอะไรเป็นอนุสรณ์ได้ดีทีเดียว แต่ว่าโดยที่ได้มีค่าใช้จ่ายดังที่ได้บรรยายมาอย่างนี้ ก็เห็นว่าถ้าหากมีค่าใช้จ่ายอย่างนี้ เราก็ต้องไปติดหนี้เขา จะไปสร้างอะไรก็ยิ่งติดหนี้ใหญ่ เพราะว่าทำให้หนี้เก่านั้นจะต้องพอกเข้าไปเรื่อย ฉะนั้นก็ขอแจ้งให้ท่านทั้งหลายทราบ สำหรับท่านที่ดูอยู่ก็คงจะเข้าใจว่างานการใด ๆ มันก็ต้องใช้มีค่าใช้จ่าย ก็ได้แจ้งค่าใช้จ่ายมาส่วนหนึ่ง ส่วนที่ยังเหลือยังมีอีกมาก แต่ว่ายังพอหาผู้ที่บริจาคได้ ดังเช่นเมื่อตะกั่มหญิงคนหนึ่งซึ่งอายุ ๘๒ แล้ว แต่ก็เข้ามาวันนี้แล้วก็นำเงินมาให้สำหรับการกุศล ก็เป็นจำนวนมากพอสมควร ก็นับว่าคงเป็นผู้ที่เห็นใจว่าเราจะต้องใช้เงินมาก ก็ยังพออดทนไปได้แล้วก็ทำงานต่อไปได้ ฉะนั้นก็ต้องขอขอบใจผ่านท่าน และก็ขอบใจใครที่มีโอกาสฟัง ว่าการที่ได้จัดงานการเดินการกุศลนี้ขอรับไว้ด้วยความปลาบปล้ำ ทั้งขอขอบใจที่ได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นพิเศษให้ แสดงให้เห็นว่าทุกคนมีความตั้งใจมีความรักดีต่อชาติ

นอกจากนั้น ตอนปีใหม่ก็รู้สึกง้อว่าเป็นงานเทศกาลอย่างหนึ่งที่ทำให้ศิลปินก็ได้รับพรและในเวลานั้นก็ให้พร คราวนี้ก็ขออย่าพรให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จสูงสุดในปีใหม่ต่อไป และต่อมาก็ได้มีการงานซึ่งแต่เดิมตั้งใจว่าจะทำเป็นงานภายใน ก็เป็นเรื่องถือว่าเป็นส่วนตัว คือว่าอายุได้ถึง ๕๗ ปี ๓๓ วันนั้น คือเท่ากับพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕ ซึ่งเป็นปู่ ท่านสวรรคตเมื่อพระชันษา ๕๗ ปี ๓๓ วัน ที่ทำเป็นส่วนตัวแท้ ๆ นั้น

เพราะว่าไม่ใช่เรื่องปลาบปลื้ม ไม่ใช่เรื่องอะไร แต่เป็นเรื่องถวายความมกตัญญูและขอพระราชทานอนุญาต เพราะว่าท่านอายุ พุดง่าย ๆ อายุของปู่เท่านั้น เราเป็นหลานอายุจะเลยท่านไปก็ต้องขออนุญาตท่าน จึงขออนุญาตท่านขึ้นหน้าท่าน ไม่ใช่จะลบหลู่ท่าน ตรงข้ามถ้าเราอายุยืนขึ้นไปมากขึ้นไปก็เป็นบุญของเรา และเป็นบุญที่ว่าสามารถที่จะปฏิบัติงานการต่อไป และขอปฏิญาณต่อท่านว่าจะพยายามทำงานให้ดีขึ้นต่อไป ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตลอดที่จะมีชีวิตอยู่ ดังนั้นก็มีงานทำบุญเป็นภายใน แต่โดยที่ทางการและทางประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงวาระนั้น ก็เลยได้ร่วมกันให้พรแล้วก็ได้มีกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย ทั้งมีรายการต่าง ๆ อันนี้ก็ซาบซึ้งอีก เมื่อตะกี้ที่ว่ามีผู้นำเงินมาให้ก็มาให้ในโอกาสนั้น ก็เลยบอกเขาว่าปลาบปลื้ม เพราะว่าเขาได้เคยเห็นพระพุทธเจ้าหลวงเมื่อเขาเด็ก ๆ แต่ตอนนี้มาเห็นหลานของท่านก็รู้สึกเขาบอกว่าเป็นปลื้มใจ เลยถามเขาว่าท่านร่างกายใหญ่หรือเปลวอย่างไร ท่านผู้นั้นก็บอกว่าท่านดูอาจจะอ้วนกว่าและใหญ่สูง แต่จำไม่ได้ดีนักเพราะว่าท่านผู้นั้นเมื่อได้พบยังเด็กมาก อันนี้ก็เล่าให้ฟังว่าทุกสิ่งทุกอย่างมันมีความสัมพันธ์กัน แล้วก็ถ้าหากว่าเราดูในแง่ว่าชีวิตเราก็ต้องทำงานเคร่งเครียดเข้มงวดด้วยตัวเอง แต่ในเวลาเดียวกันก็ต้องมีความมกตัญญูตเวที จะต้องมีความบันเทิง มีการฝึกฝนร่างกาย มีทุกอย่างถึงจะเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ได้จริง ๆ ถ้าคนเราทำงานดีแต่เครียด เคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลา มันก็ไม่ดีเพราะว่างานมันไม่เดิน ยิ่งงานไม่เดินก็ยิ่งเคร่งเครียด ยิ่งเคร่งเครียดก็ยิ่งงานไม่เดิน อันนี้ก็เป็นอย่างหนึ่งที่สัมพันธ์ที่ขอฝากไว้

แต่อย่างไรก็ตามตอนนี้ก็ขอขอบใจอีกที และขอบใจในโมตรจิตของคน คือว่า ท่านที่มาในวันนี้จำนวนเป็นเพียงร้อย แต่ว่าเท่ากับแทนคนเป็นจำนวนล้าน ก็ขอฝากด้วยฝากขอบใจ แล้วก็ขอให้ทุกคนมีพละนาถัมแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง มีปัญญาเฉียบแหลมแล้วก็มีการทำงานด้วยความร่าเริง คือว่าถ้าทำงานอย่างเคร่งเครียด ไม่สนุกงานไม่ไปแล้วก็ยิ่งไม่สนุก ก็ต้องทำงานด้วยความร่าเริงหรือจะเรียกว่าฉันจะความพอใจในงานให้ดี ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง สิ่งใดที่เป็นมงคลขอให้ได้มาถึง สิ่งใดที่ขัดเคืองก็ขอให้ปัดเป่าไปได้ ขอทุกท่านมีความสุขเจริญรุ่งเรือง.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์และพระราชทานปริญญาบัตร

แก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๘

—————

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในโอกาสนี้ และได้ทราบว่า มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงและขยายงานต่าง ๆ ทั้งด้านบริหารทั้งด้านวิชาการ ให้เจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับ สภาวะการณบ้านเมือง และประสบผลที่น่าพึงพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกระดับ ทุกสาขา ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

บัณฑิตผู้ผ่านการศึกษจากมหาวิทยาลัยมาแล้ว เป็นผู้มีความรู้สูงถึงระดับที่จะทำการงานสร้างสรรค์ความ เจริญมั่นคงให้แก่ตนเองและแก่ส่วนรวมให้สำเร็จได้. แต่การที่จะสร้างความสำเร็จดังนั้นได้มากน้อยสูงต่ำเพียงใด ต่อไป ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและคุณลักษณะพิเศษโดยเฉพาะของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญด้วย. อย่างไรก็ตาม ก็พอที่จะวางหลักเป็นเกณฑ์กลางให้พิจารณากันได้. ประการแรก บุคคลจะต้องมีความสุจริต มีความตั้งใจจริง และความอดสาหะอดทนเป็นรากฐาน. ประการที่สอง จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ ชำนาญ และมีฝีมือหรือ ความสามารถในการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือใช้งาน. ประการที่สาม จะต้องมีความ ยั้งคิด และความสุซุมละเอียด รอบคอบ เป็นเครื่องควบคุมกำกับให้ดำเนินงานไปได้โดยถูกต้อง เทียงตรงตามทิศทาง. ประการที่สี่ จะต้องมีความ รอบรู้ มีความสามารถประสานงานและประสานประโยชน์ เป็นเครื่องอุดหนุนส่งเสริมให้ทำงานได้คล่องตัวและ ก้าวหน้า. และประการที่ห้า ซึ่งสำคัญที่สุด จะต้องมีความฉลาดรู้ในเหตุในผล ในความผิดถูกชั่วดี ในความพอเหมาะ พอสม เป็นเครื่องตัดสินใจและสั่งการปฏิบัติงานทั้งระบบ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ. ผู้ใดมีคุณภาพดังกล่าวครบ ถ้วนและนำมาใช้ให้พร้อมเพียงสอดคล้องกัน ก็จะประสบความสำเร็จได้สมบูรณ์ตามปรารถนา. จึงอยากขอให้ ท่านทั้งหลายพยายามทำความเข้าใจให้ชัด แล้วพยายามฝึกฝนเพิ่มพูนคุณสมบัติของตนให้บริบูรณ์ขึ้นด้วยตนเอง.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา ที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานทุกอย่างอย่าง มีประสิทธิภาพ เพื่อความสุข ความสำเร็จ และความเจริญมั่นคงในชีวิต. และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาชุมนุมพร้อมกัน ในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

เจ้าหน้าที่ผู้เสียชีวิตในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายผู้เสียชีวิตลงนั้น เป็นผู้กล้าสละชีพเพื่อรักษาอิสรภาพและความ
สุจริตยุติธรรมในแผ่นดินไว้ให้เรา. เราทุกคนพึงสำรวจดูตัวเองให้เห็นถ่องแท้ ว่าได้ทำสิ่งใดที่
ช่วยให้ชาติและมาตุภูมิเกิดความเป็นปึกแผ่นมั่นคงบ้าง.

ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๘

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จาก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ผู้ที่เรียนสำเร็จจากสถาบันการศึกษาของทหารแล้ว ถือว่าได้ผ่านการศึกษาวชิการตามหลักสูตรอันทันสมัย มาอย่างสมบูรณ์ ทั้งได้ผ่านการฝึกหัดอบรมการปฏิบัติงานการบังคับบัญชา จนมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในสถานการณ์ปกติและในสถานการณ์ฉุกเฉิน. จึงทำให้มั่นใจได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดนี้ จะเป็นนายทหารผู้จะเป็นกำลังอันสำคัญของกองทัพและของประเทศต่อไป.

ในโอกาสสำคัญที่จะเข้ารับราชการนี้ ใครขอแนะนำหลักการปฏิบัติงานที่สำคัญบางประการแก่ท่านเพื่อได้นำไปพิจารณา. ประการแรก เมื่อได้รับหน้าที่การงานอันใดมาควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาให้ทราบความมุ่งหมายและขอบเขตของงานนั้นอย่างชัดเจนทั่วถึง เพื่อจักได้สามารถเลือกสรรหลักวิชาและความรู้ความชำนาญมาใช้โดยถูกต้อง ตรงกับวัตถุประสงค์ และประสานสอดคล้องกับสถานภาพแวดล้อมอย่างพอเหมาะพอดี. ประการที่สอง ควรพยายามร่วมมือ ร่วมแสดงความคิดเห็นกับผู้ร่วมงานด้วยดีเสมอ เพราะการทำงานใช้ความคิดและเหตุผลร่วมกัน จะช่วยให้เกิดความกระฉับกระเฉงในกระบวนการปฏิบัติงานซึ่งเป็นทางนำไปสู่ความก้าวหน้า. ประการที่สาม จะต้องมีความตื่นตัว เปิดหูเปิดตาเปิดใจให้กว้าง พร้อมทั้งจะรับรู้ วินิจฉัย และปฏิบัติการให้ทันการณ์ทันเวลา อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ. และประการสำคัญที่สุด ควรจะได้สำนึกตระหนักรู้ทุกเมื่อว่ากองทัพทั้งสามเป็นกองทัพไทยด้วยกัน และทหารทั้งหมดก็เป็นคนไทยด้วยกัน. ปฏิบัติการของกองทัพทั้งสามและของทหารทุกคนจึงต้องประสานกันอย่างพร้อมเพรียง ด้วยความเข้มแข็ง มั่นคง และสอดคล้องกันทุกเรื่อง. ถ้าแต่ละคนทำงานด้วยความรู้ความสามารถด้วยหลักปฏิบัติที่ดีอย่างเหนียวแน่น เชื่อว่าจะได้รับผลสำเร็จอันงดงามในหน้าที่การงานทุกอย่างทุกระดับ และจะทำให้ชาติไทยของเราดำรงมั่นคงอยู่โดยอิสระเสรีได้ตลอดไป.

ขออวยพรให้นายทหารใหม่ทุกคนมีความสุขความสวัสดิ์ แคล้วคลาดจากภยันตรายและความเลวร้าย
ทั้งปวง ให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิดสติปัญญา อันเข้มแข็ง สมบูรณ์ เทียงตรง สามารถประกอบ
ภารกิจใหญ่ในหน้าที่ให้ลุล่วงประโยชน์และความเจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในชีวิตตามที่
มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๗
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักซ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๑
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๖
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์าธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๗
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ ผู้สำเร็จการศึกษา
ชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๗ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักซ์
ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิทักษ์าธิปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง
หลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติ
และความสำเร็จในการศึกษา.

การรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและประชาชน อันเป็นหน้าที่สำคัญโดยตรงของตำรวจนั้น
เห็นกันอยู่ว่ามีปัญหายุ่งยากมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องด้วยบ้านเมืองของเราถูกกระทบกระเทือนจากความผันผวนและ
เปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์หลาย ๆ อย่างทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ. เป็นเหตุทำให้คนบางคน
กลายเป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์และความพอใจของตน จนไม่คำนึงถึงความถูกต้องเป็นธรรมและประโยชน์ของผู้อื่น.
จึงพากันละเลยจริยธรรมและระเบียบแบบแผนอันดีงาม ก่ออาชญากรรม ความไม่สงบ รวมทั้งการละเมิดและเบียดบัง
กันด้วยวิธีการต่าง ๆ. ถึงอย่างไรก็ตาม การระงับปราบปรามเรื่องเหล่านี้ ก็เป็นหน้าที่โดยตรงของตำรวจ ไม่มีเหตุ
หรือข้ออ้างใด ๆ ที่จะทำให้หลีกเลี่ยงได้. เพราะฉะนั้นตำรวจทุกคนจึงจะต้องพยายามกระทำหน้าที่ผู้พิทักษ์
สันติราษฎร์ต่อไปให้สมบูรณ์. ในการนี้ ขอให้แต่ละคนตั้งใจหาวิชาความรู้ที่มีอยู่พร้อมทั้งความเฉลียวฉลาดรอบคอบ

ความกล้าแข็งอดทน และความสุจริตเที่ยงตรง เข้าระงับเหตุร้ายและคลี่คลายบรรเทาปัญหาดังกล่าวอย่างสุด
ความสามารถ พร้อมทั้งระลึกไว้เสมอว่า ความทุกข์ร้อนของประชาชนคือความทุกข์ร้อนของตนเอง และการขจัด
ความเดือดร้อนของผู้อื่นนั้น แท้จริงคือการขจัดความเดือดร้อนของตนเอง.

ขออำนาจแห่งเจตนาดี ที่ตั้งใจจะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศและประชาชน
จงบันดาลให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองทั้งในชีวิตทั้งในหน้าที่การงาน ให้มีความสุข
ความสวัสดิ์ในทุกสถาน และมีพลังกาย พลังใจ พลังปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์ สามารถสร้างเกียรติยศชื่อเสียง
แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย ให้ยั่งยืนมั่นคงสืบไป สมตามความมุ่งประสงค์ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

วันจันทร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๘

การทำงานให้สำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถสองอย่างเป็นสิ่งสำคัญ คือสามารถในการใช้วิชาความรู้อย่างหนึ่ง สามารถในการประสานสัมพันธ์กับผู้อื่นอีกอย่างหนึ่ง ทั้งสองประการนี้ต้องดำเนินคู่กันไป และจำเป็นต้องกระทำด้วยความสุจริตกายสุจริตใจ ด้วยความคิดความเห็นที่เป็นอิสระปราศจากอคติ และด้วยความถูกต้องตามเหตุตามผลด้วย จึงจะช่วยให้งานบรรลุจุดหมายและประโยชน์ที่พึงประสงค์โดยครบถ้วนแท้จริง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่สามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เพื่อเชิญไปอ่านในการประชุมสามัญประจำปี

ระหว่างวันที่ ๔ – ๗ เมษายน ๒๕๒๘

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่สามัคคีสมาคมจัดการประชุมประจำปีขึ้นอีกวาระหนึ่ง เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสมาพบปะผูกมิตร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องที่เป็นสาระเป็นประโยชน์ ความปรองดองร่วมมือกันในทางสร้างสรรค์ที่ดีย่อมบังเกิดผลสำเร็จอันงดงามให้ได้เสมอ ทั้งในเรื่องเล็ก เรื่องใหญ่ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม.

ผู้มาอยู่ต่างประเทศ ต้องถือว่ามาเพื่อประโยชน์. ดังนั้น แต่ละคนควรจะได้ทำประโยชน์หรือหาประโยชน์ให้ กับคนให้ได้จริง ๆ. วิธีสร้างสรรค์ประโยชน์อย่างสำคัญประการหนึ่ง ก็คือการประพฤติปฏิบัติตัวให้ดี ให้เจ้าของ ประเทศที่เขายอมรับนับถือว่าเป็นผู้เจริญ เป็นผู้มีอิสรภาพ มีคุณธรรมและวัฒนธรรมไม่ด้อยกว่าคนชาติอื่น. อีกประการหนึ่งก็คือการชวนช่วยศึกษาสิ่งที่จะนำมาปรับปรุงใช้ให้เกิดเป็นความเจริญมั่นคงแก่ตนแก่บ้านเมืองไทย ของเรา. ถ้าคนไทยทั้งหลายจะพยายามทำให้ได้แม้เพียงสองข้อนี้ก็จะเป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง.

ขออวยพรให้การประชุมใหญ่ของสมาคมครั้งนี้สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายสมบูรณ์ทุกประการ และขอให้ ทุก ๆ ท่านมีความสุข ความเจริญ พร้อมทั้งความสวัสดิภาพทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่อธิบดีกรมปศุสัตว์^(๒) นำกรรมการสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์นิคมและสหกรณ์ประมง เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ณ พระรำไพตรี สวนจิตรลดา

วันพฤหัสบดี ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๘

วันนี้เป็นวันพืชมงคล และตามชื่อของวันก็ถือว่าเป็นวันมงคลสำหรับพืช หมายความว่า เป็นมงคลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำพืชให้เติบโตขึ้น แต่คำว่าพืชนั้นก็ดูจะเป็นต้นไม้เป็นสิ่งที่ปลูกแล้วก็เติบโตขึ้นมา แต่เราจะต้องคิดในความหมายที่กว้างออกไป ก็หมายถึงวันที่ผู้เกี่ยวข้องกับการเกษตรโดยทั่วไปทุกฝ่าย ทั้งในด้านพืชในด้านการทำไร่นา รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสัตว์ การประมง และนอกจากนั้นก็เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม หมายความว่างานในทางวิชาการ ในทางวิทยาศาสตร์ ทั้งในด้านการจำหน่ายตลอดจนความเป็นอยู่ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ฉะนั้น พืชมงคลนี้ก็หมายถึงเป็นมงคลสำหรับทุกคนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านนี้ แต่ให้เป็นมงคลนี้ไม่ได้หมายความว่าวันนี้เป็นมงคลวันอื่นไม่เป็นมงคล แต่ว่าคล้าย ๆ ว่าตั้งขึ้นมาวันนี้ให้ระลึกถึงว่าทุกวันนี้เป็นมงคล ถ้าทุกคนปฏิบัติงานให้ถูกต้อง

ส่วนใหญ่ที่ได้พูดกันวันนี้ อย่างที่ทางอธิบดีกรมปศุสัตว์ได้กล่าวและผู้แทนของสหกรณ์ได้กล่าว ก็เกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์เป็นส่วนสำคัญ คำว่าสหกรณ์นี้เคยได้กล่าวมาหลายครั้ง และอาจจะจำจนเห็นว่ามากเกินไป แต่ว่าถือว่าไม่มาก ถ้าหากว่ายังจำไม่ได้ก็ยังปฏิบัติไม่ได้ แม้จะจำได้แล้วก็ยังปฏิบัติไม่ได้ จะต้องจำเอาไว้ว่า คำว่า “สหกรณ์” นี้ แปลว่าอะไรและปฏิบัติอย่างไร คำว่า “สหกรณ์” ความหมายมีว่า ทำงานร่วมกัน “สห” แปลว่าด้วยกัน “กรณ์” ก็การทำงาน คำเดียว “กรรม” การกระทำ คืองานที่ทำร่วมกัน ฉะนั้น สหกรณ์นี้ก็มีทั้งทางเกษตรทั้งการประมง แม้แต่สหกรณ์การบริโภคน้ำดื่ม สหกรณ์ในด้านการเงิน สหกรณ์ในด้านอื่น ๆ ก็มีทั้งนั้น คือทำงานร่วมกัน ทำงานร่วมกันทำไม ก็เพราะว่าคนเรามีอยู่คนเดียวก็ไม่พอ แรงไม่พอ ถ้าหากว่าร่วมแรงกันก็สามารถทำอะไรให้มากขึ้น แล้วถ้าหากว่าร่วมแรงกันหลาย ๆ คนก็มีแรงหลาย ๆ แรง ก็หมายความว่าความสำเร็จนั้นจะดีขึ้นมาก แต่อย่างที่ได้กล่าวและตะกี้ที่ได้พูดถึงว่าอาจจะมีภาระกระทบกระทั่งกัน ถ้าหลาย ๆ แรงมาทำงานด้วยกันในทิศทางที่ถูกต้องทางเดียวกัน มันก็มีแรงมาก ถ้ามีแรงที่มาทำงานด้วยกันแต่สวนทางกัน แรงนั้นก็หายไป กลายเป็นความ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายทิม พรรณศิริ

เสียหาย กลายเป็นความเจ็บปวดก็ได้ ถ้าเราดูไปแม้จะในทางวิศวกรรม ถ้าเครื่องจักรสองเครื่องมาพ่วงกันก็มีแรงสองเท่า ถ้าเล่นไปในทิศทางใด เช่นตัวรถจักรถ้าขบวนใหญ่ ๆ ยาว ๆ เขาเอาตัวรถจักรมาสองคันพ่วงกันก็ลากขบวนที่หนัก ๆ ได้ แต่หากว่าตัวรถจักรสองคันนี้เกิดไม่ปรองดองไม่สามัคคีกัน คันหนึ่งไปทางซ้าย คันหนึ่งไปทางขวา ขบวนนั้นจะแล่นหรือเปล่า ก็เชื่อได้ว่าขบวนนั้นก็แล่นไม่ได้ หรือแล่นช้า แต่ที่สำคัญที่สุดสมมุติว่าตัวรถจักรคันหนึ่งมีกำลังสองร้อย อีกคันหนึ่งมีกำลังหนึ่งร้อย ก็เชื่อได้ว่าคันที่มีกำลังสองร้อยจะฉุดคันที่มีกำลังหนึ่งร้อยได้ คือหมายความว่าคันที่มีกำลังสองร้อยนั้นจะชนะก็จะแล่นไปทางคันนั้น แต่ทำไมโซ่วางจะแล่นได้เต็มที่ ถ้ามีตัวรถจักรเดียวมันก็จะแล่นได้ดีกว่า แต่ว่าถ้าสองคันบวกกันก็เท่ากับมีกำลังสามร้อยถ้าหากว่าสวนทางกันก็เท่ากับมีกำลังเหลือร้อยเดียว เสียกำลังไปมาก การเสียกำลังนั้นนะสำหรับตัวรถจักรก็เป็นการสึกหรอ เสียค่าเชื้อเพลิง เสียการสึกหรอของเครื่องโดยใช่เหตุ ถ้าเป็นคนสวนทางกัน คือทำงานสวนทางกัน มันไม่ใช่จะเสียหายว่าจะเสียกำลัง แต่ว่าอาจจะทำลายทั้งสองคนก็ได้ ถ้าสองคน คนหนึ่งมีกำลังถ้าเปรียบเทียบกับมีกำลังให้ว่าหนึ่งร้อย อีกคนหนึ่งมีกำลังสองร้อยหน่วย ถ้าทำงานด้วยกันก็เท่ากับมีกำลังสามร้อย แต่ถ้าไม่สอดคล้องกัน ไม่ได้เหมือนตัวรถจักรที่ว่าจะเหลือหนึ่งร้อย มันจะเหลือศูนย์หรือลบ เพราะว่าเกิดเสียหายอย่างมาก เพราะว่าเกิดการขัดแย้งแล้วกำลังอื่น ๆ ที่จะมาช่วยก็จะไม่มี ฉะนั้นสหกรณ์นี้ต้องสหกันดี ๆ กรรณกันดี ๆ ทำงานร่วมกันดี ๆ

ทำงานดี ๆ และร่วมกันดี ๆ อันนี้จะไม่ขยายความเรื่องว่าทำงานดี ๆ เป็นอย่างไร เพราะว่าแม้จะบอกให้ทราบแล้วไม่ปฏิบัติก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย เพราะว่าหลักการทุกคนก็ได้ทราบแล้ว ยิ่งได้มาประชุมกันประจำปีทุกปี แลกเปลี่ยนความคิดความเห็นนั้นก็ได้รับความรู้ทางวิชาการมากแล้ว ไม่ใช่เพียงแต่ว่ามารับนโยบายของรัฐบาล เพราะว่าถ้ามารับนโยบายของรัฐบาลเป็นการทำงานสหกรณ์ที่ดี เพราะว่าการทำงานสหกรณ์นั้นเป็นของเกษตรกร อยู่ที่เกษตรกร อยู่ที่ว่าความตั้งใจของเกษตรกรเป็นยังไง ไม่ใช่การตั้งใจของฝ่ายรัฐบาลที่จะสั่งให้ประชาชนทำอย่างนี้ทำอย่างโน้น ผลประโยชน์โดยแท้เป็นของเกษตรกร ผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ไม่ใช่เป็นนโยบายที่ทางรัฐบาลจะสั่งบงการโก้ ๆ ไปให้ชาวบ้านชาวนา ชาวไร่ทำ เป็นเรื่องของความเป็นอยู่ซึ่งเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกจะสร้างด้วยตนเองได้ นโยบายเป็นของตัวเอง นโยบายเป็นของเกษตรกร ฉะนั้นการที่มาชุมนุมกัน ผลสำเร็จที่จะได้ไปจากการประชุม

สำคัญที่สุด ก็คือได้แลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ที่ได้ผ่านมาและช่วยกันทำ อันนี้เป็นข้อที่สำคัญมากในเรื่องของสหกรณ์

อีกเรื่องหนึ่งในวันนี้สำหรับเราสมาชิกสหกรณ์ที่เคยพบกัน เคยพบกันในที่ศาลาดูสิตาลัย ศาลาดูสิตาลัย นั้นสบาย มีเครื่องเย็นไม่ต้องมาตากแดดอย่างนี้ ไม่ต้องเหงื่อแตก ก็อาจจะคิดจนบ้างว่าทำไมวันนี้มาอยู่ที่นี้ ต้องมาตากแดด ยืน อาจจะเป็นลมกันได้ แต่ว่าที่นัดกันมาที่นี้ก็ด้วยเหตุผลว่า ที่โครงการโรงสีโคนมต้องค้นคว้าด้านเกษตรต่าง ๆ นี้ ก็มีสมาชิกสหกรณ์โคนมและผู้ที่เกี่ยวข้องกันในด้านกิจการปศุสัตว์ซึ่งก็เป็นในด้านเกษตรเหมือนกันมาอยู่ที่นี้มาชุมนุมกัน รวมทั้งผู้ที่สนับสนุนกิจการก็มาอยู่ด้วยกันพร้อมกันก็ตีเหมือนกัน จะได้เห็นกันพร้อมกันแล้วเห็นในทางปฏิบัติว่าปฏิบัติอะไร สำหรับเกี่ยวข้องกับสหกรณ์จะเป็นสหกรณ์ของชาวไร่ ชาวนา ชาวประมง หรือชาวสิกรที่ทำการเลี้ยงโคนมหรือทำกิจการอื่น ๆ เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ร่วมกันในรูปสหกรณ์นี้ จะต้องเห็นว่าไม่ใช่แยกกันในด้านวิชาการด้วยซ้ำ ทุกคนจะต้องอาศัยวิชาการทุกอย่าง เพราะว่าแต่ละคนเป็นคน แต่ละคนต้องมีชีวิตของแต่ละคน ดำรงชีวิตของแต่ละคน ซึ่งถ้าพูดง่าย ๆ ก็ต้องมีอาหารใส่ท้อง จะต้องมีที่นอน จะต้องมีสิ่งที่ทำให้ความสะดวกในชีวิตต่าง ๆ ทุกคน ไม่เว้นจะเป็นเด็กจะเป็นผู้ใหญ่จะเป็นผู้หญิงจะเป็นผู้ชายจะนับถือศาสนาใด ก็ต้องมีทั้งนั้น ต้องมีปัจจัยที่จะให้มีชีวิตอยู่ได้ ดังนั้นจึงมีกิจการต่าง ๆ แล้วกิจการที่สำคัญก็คือการเกษตร การเกษตรนี้ก็เกี่ยวข้องหลายอย่าง อย่างที่ได้กล่าวแล้วว่าเกี่ยวข้องกับทางวิชาการ เกี่ยวข้องกับทางด้านการตลาด คือการจำหน่ายด้วย ซึ่งไม่ใช่การเพาะปลูกโดยตรง แต่ว่าทุกอย่างทุกคนก็เกี่ยวข้องกัน ฉะนั้นมาอยู่ที่นี้มาเห็นกิจการซึ่งกว้างขวางก็คงจะเป็นสิ่งที่เหมาะสม แล้วก็เตือนใจว่าชีวิตของแต่ละคนจะต้องสนใจทุกสาขาทุกด้านทุกวิชาการ จึงจะสำเร็จประโยชน์ได้ แล้วก็จะต้องมีความฉลาดความเอาใจใส่ตลอดจนความอดทนจะเหนื่อยจะร้อนจะง่วงก็ต้องปฏิบัติงาน อันนี้เป็นเรื่องของความทุกข์ความเดือดร้อนในทางจิตใจและร่างกายของแต่ละคน ความทุกข์หรือความเดือดร้อนของแต่ละคนมีสักซึ่งกว่านี้ก็คือความรู้สึกอยากได้มาก อยากได้มากที่ถูกหลักธรรมก็ได้ บางทีก็อยากได้มาก กลายเป็นการเบียดเบียนคนอื่น ก็กลับมาในเรื่องที่จะต้องปรองดองกันอะลุ่มอล่วยซึ่งกันและกันแลกเปลี่ยนความคิดกัน

ตอนนี้ถ้าจะพูดมากกว่านี้ก็อาจจะนานเกินไป เพราะว่าอากาศมันร้อนมาก แต่ว่าไปทบทวนคำที่เคยได้กล่าวแต่ก่อนก็มีเยอะแยะ ก็รวมทั้งที่คิดเองก็คงมีความคิดเยอะแยะเหมือนกันที่อยู่ในหัว ก็ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคล ประโยชน์ส่วนของคุณะ ประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งพวกเราก็เป็นคนไทยทั้งนั้น เท่ากับได้ดำรงความมั่นคงของส่วนรวมไว้ด้วยเกียรติด้วยความดีมีชื่อเสียง จนกระทั่งมีชาวต่างประเทศมาพูดถึงว่ามาเมืองไทย เข้าเมืองไทย เทียบแผ่นดินไทยก็มีความรู้สึกที่ประเทศนี้มีอะไรแปลก ๆ ทางดี คำว่าแปลกนี้อาจจะแปลกทางเลวก็ได้ แต่นี่แปลกทางดีที่น่ามหัศจรรย์ ก็ขอให้ทุกคนช่วยกันรักษาความดีนี้ ด้วยการปฏิบัติดีชอบทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในด้านอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกันโดยดี

ถ้าจะบอกว่าให้พรตอนนี้คงคิดในใจว่า ขออยู่เย็นเป็นสุขมีความสุขร่มเย็นเพราะว่าอากาศร้อน แต่อากาศร้อนนี้มันดี เพราะว่าความร้อนแสงอาทิตย์นี้ให้ชีวิตเรา เราก็นอนได้เพราะว่ามีความสุข อันนี้ก็เป็นอย่างของทำไมต้องอดทน เพราะว่าอย่างเช่นความร้อนแสงอาทิตย์นี้ก็เป็นสิ่งที่ให้ชีวิต ถ้าไม่มีเราก็ไม่สามารถที่จะดำรงชีวิตได้ การที่ตะกั่วบอกว่าขอพรก็ขอให้พรให้สามารถและทนความร้อนของแสงอาทิตย์ และให้เข้าใจว่าความร้อนนี้เป็นคุณ อาจจะเป็นโทษที่ทำให้ปวดหัวแต่ว่าเป็นคุณมากกว่า คือให้ชีวิตทั้งแก่พืชผลทั้งแก่คนทั่วไปทั้งแก่สัตว์ทั้งหลายที่อยู่ในโลกนี้ ถ้าไม่มีความอบอุ่นและแสงอาทิตย์นี้ไม่มีผู้ใดไม่มีสิ่งใดที่จะอยู่ได้ ก็ขอให้ทุกคนสามารถที่จะคิดให้ดีแล้วประสบความสำเร็จความสุขสันต์ทุกคน.

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๓
ณ ตึกธรรมวิจิตร วัดราชภูธรบูรณะคุณาราม (เขาสูกิม) จังหวัดจันทบุรี
วันศุกร์ ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๒๘

ขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย ที่บรรดาสมาชิกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยและพุทธสมาคมเครือ
ที่วราชอาณาจักรมาประชุมพร้อมกันอีกวาระหนึ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติส่งเสริมทะนุบำรุง
พระพุทธศาสนา สร้างเสริมศีลธรรมจรรยา และหาทางรับใช้คณะสงฆ์.

ท่านทั้งหลายต่างทราบกันดีอยู่แล้ว ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งประโยชน์. ไม่ว่าผู้ใด ถ้าเข้ามาศึกษา
และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย่อมได้รับประโยชน์ตามวิสัยแห่งการศึกษาปฏิบัติของเขา.
การอ้างความเจริญมั่นคงของพระศาสนาจึงน่าจะเห็นว่าการแนะนำทำให้เห็นประโยชน์ของการศึกษาปฏิบัติธรรม
เป็นสำคัญ. เมื่อมีผู้ศึกษาปฏิบัติธรรมและได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติธรรมมากขึ้นพระศาสนาก็เจริญแพร่หลาย
ไปพร้อมกัน. ข้อสำคัญควรจะต้องปฏิบัติให้เคร่งครัดหนักแน่นว่า ต้องแสดงธรรมะให้บริสุทธิ์บริบูรณ์อย่าให้วิปริต
แปรผัน และควรพยายามเน้นการศึกษาปฏิบัติธรรมขั้นพื้นฐานให้ยิ่งกว่าอื่น เพราะคนทั่วไปต้องการที่จะเรียนรู้
ได้ง่าย เข้าใจได้ชัด ปฏิบัติได้สะดวก เมื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติธรรมเกิดขึ้นแล้ว เขาก็จะพึงพอใจ และจะ
ชวนชวนศึกษาปฏิบัติให้สูงขึ้นไปเอง. และเมื่อชาวพุทธรู้ธรรมะปฏิบัติธรรมะกันอย่างถูกต้องทั่วถึงมากขึ้นดังนี้
การบ่อนเบียนพระศาสนาก็จะลดน้อยลง พระศาสนาก็จะเจริญมั่นคงตามที่ท่านทั้งหลายปรารถนา.

ขออวยพรให้การประชุมของท่านครั้งนี้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย สำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายทุกประการ
และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมชุมนุม ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ดังทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกครั้งหนึ่ง และที่ได้ทราบว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทั้งหลาย ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นอย่างมากด้วย ที่มอบปริญญาคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตศึกษาคดีแก่ข้าพเจ้า.

การศึกษาในมหาวิทยาลัยถือว่าเป็นการศึกษาขั้นสูง ให้ความรู้วิชาการด้านใดด้านหนึ่งในระดับสูง สำหรับนำไปปฏิบัติงานสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเองและชาติบ้านเมือง. แต่การจะนำวิชาความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มิใช่จะทำได้ง่ายนัก. คนที่จะใช้วิชาความรู้ให้เกิดประโยชน์ได้ จำเป็นต้องมีหลักการที่ดีทั้งในการเรียนรู้และในการปฏิบัติประกอบกันหลายอย่าง. ที่สำคัญประการแรก จะต้องเรียนรู้วิชานั้น ๆ ให้แตกฉานคือรู้อย่างถูกต้องและแจ่มแจ้งทั่วถึงโดยตลอด ทั้งในหลักทฤษฎีและในส่วนละเอียดรวมถึงส่วนที่จะต้องประสานกับวิชาอื่น ๆ ที่จะนำมาใช้เกื้อกูลส่งเสริมวิชาของตนด้วย. ประการที่สอง จะต้องรู้จักพิจารณาวิจักษ์งานที่ทำว่าจะมีผลในทางใด และมุ่งกระทำแต่เฉพาะงานที่เป็นการสร้างสรรค์ ไม่ทำงานที่มีผลข้างลบ หรือที่มีได้อำนวยประโยชน์อันพึงประสงค์. ประการที่สาม ก่อนจะทำงานใด ๆ จะต้องศึกษางานนั้นให้ทราบอย่างถ่องแท้ทั้งในจุดประสงค์ ขอบเขต และแนวทางปฏิบัติ. ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจ บริสุทธิ์ใจและมีความอดสาหะพริกพร้อมอยู่เสมอ ที่จะกระทำงานของตนให้จนสำเร็จประโยชน์ตามที่มุ่งหมาย. เมื่อมีหลักการประกอบพร้อมแล้วดังนี้ จึงจะแน่ใจได้ว่าจะสามารถใช้วิทยาการที่มีปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ตรงตามเป้าหมาย และจะบรรลุผลอันพึงประสงค์โดยสมบูรณ์พร้อมทุกส่วน. ขอให้ท่านทั้งหลายผู้มีวิชาความรู้พร้อมอยู่ พยายามดำเนินงานของท่านด้วยหลักการตามที่กล่าวแล้วอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อจักได้สามารถสร้างสรรค์ความเจริญวัฒนาให้แก่ตนเองแก่บ้านเมืองได้สำเร็จตามปรารถนา

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ในโอกาสเข้าเฝ้า ฯ และรับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี
ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันจันทร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้พบกับท่านทั้งหลายซึ่งเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในคณะลูกเสือแห่งชาติอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับได้มอบเหรียญลูกเสือสดุดีแก่ผู้บริหารงานลูกเสือ ผู้ปฏิบัติงานลูกเสือ และผู้มีอุปการคุณส่งเสริมสนับสนุนกิจการด้วยความศรัทธาเสียสละ ในโอกาสเดียวกันนี้ ขอขอบใจในมิตรจิตของท่าน และขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเหรียญลูกเสือสดุดีทุกคน.

การลูกเสือเป็นปัจจัยส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างความเจริญมั่นคงของบ้านเมือง. ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะได้มองเห็นว่า การฝึกหัดอบรมอย่างถูกต้องครบถ้วนตามแบบแผนและวิธีการของลูกเสือ เป็นการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงส่งเสริมบุคคลไม่ว่าผู้ใหญ่หรือเด็ก ให้มีคุณสมบัติในตนเองสูงขึ้นได้อย่างแท้จริง เช่นให้ความเข้มแข็งอดทน ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อเสียสละ มีความสุจริตซื่อตรง มีความตื่นตัว ประกอบด้วยเขานวไว ไหวพริบ รู้จักใช้ความรู้ความคิดอย่างฉลาด และมีวินัยที่ดีประจำตัว ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้สามารถพึ่งตนเอง และสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวมได้. ผู้บริหารลูกเสือและบังคับบัญชาลูกเสือทุกคนควรตระหนักถึงเป้าหมายสำคัญของการลูกเสือ ที่มุ่งหมายจะพัฒนาคนเพื่อให้เป็นกำลังพัฒนาบ้านเมือง ตามที่กล่าวแล้ว และพยายามน้อมนำเอาแบบอย่างและวิธีการของลูกเสือมาปฏิบัติด้วยตนเองให้เป็นปรกติวิสัยด้วย. ท่านจักได้สังเกตเห็นคุณค่าของความเป็นลูกเสือแผ่นดินนี้ และสามารถปฏิบัติบริหารงานทั้งปวงให้บังเกิดประโยชน์เพิ่มพูนแพร่หลายยิ่งขึ้นไป.

แต่ละท่านได้ชื่อว่ามีชื่อเสียงในกิจการของลูกเสือ และได้ร่วมกันดำเนินงานลูกเสือมาจนประจักษ์ผลที่น่าชื่นชมแล้ว ขอให้พร้อมแรงพร้อมใจกันดำเนินงานอันทรงคุณค่าและความสำคัญนี้ให้ก้าวหน้ามั่นคงต่อไป เพื่อประโยชน์อันยิ่งใหญ่แก่เยาวชนและประเทศของเรา.

ขออานุภาพคุณพระศรีรัตนตรัยจงคุ้มครองรักษาท่านทั้งปวงให้เจริญด้วยพรทั้งสี่ประการ ให้สามารถประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่ ให้บังเกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่กิจการลูกเสือยิ่ง ๆ ขึ้น.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่สมุหราชองครักษ์ นำผู้แทนราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนัก
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงิน “กองทุนราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนัก”

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ขอขอบใจองครักษ์ทั้งหลายที่ได้ร่วมกลุ่มกันเพื่อการกุศลในครั้งนี้ และดีใจที่ได้พบผู้ที่เป็นตัวแทนของ
องครักษ์ทั่วประเทศ

ประเทศต่าง ๆ ก็มีองครักษ์พิเศษ องครักษ์เวร องครักษ์ประจำ ทั้งในด้านตำรวจในราชสำนัก
ตำรวจราชสำนักพิเศษ ตำรวจราชสำนักเวร ตำรวจราชสำนักประจำ ระบบองครักษ์ในเมืองไทยนี้ก็ถือว่าเป็นวิธีการ
ที่แตกต่างกับในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกซึ่งชาวต่างประเทศที่มาก็ได้ถาม แม้แต่คนไทยก็ตามเหมือนกันว่า เอ.ดี.ซี
(Aide-de-Camp) คือองครักษ์นี้ทำหน้าที่อย่างไร คนก็จะต้องตอบว่ามีพระทัยร้อน.....^(๒) แล้วเขาพอจะเข้าใจ
ความจริงคนไทยเองก็ไม่เข้าใจมาถามเรื่ององครักษ์ ความจริงพูดอย่างตรง ๆ ก็ยากเหมือนกัน เพราะว่าองครักษ์
มาเข้าเวร สำหรับองครักษ์เข้าเวรแล้ว ก็มีหน้าที่งานการของตนกำชับกำชาทำงานให้กองทัพต่าง ๆ ก็มีงานประจำ
ของตัว ก็มาเข้าเวร ๒๔ ชั่วโมงแล้วก็ออกไป อันนี้ก็มีความลำบากเหมือนกัน เพราะว่าโดยที่มีจำนวนมากก็เข้า
พบเดี่ยวเดียว บางทีไม่มีงานราชการอะไรก็เพียงแต่ผ่าน ๆ ไป บางทีองครักษ์เองก็รู้สึกอาจจะน้อยใจ เอ๊ะ... อุตส่าห์
มาเข้าเวรถวายรักษาพระองค์ คือองครักษ์รักษาพระองค์ แล้วก็ลงมาผ่านมา บางทีไม่ได้พูดซักคำ บางทีก็น้อยใจ
แต่เขาก็ขอให้เข้าใจว่าองครักษ์นี้เข้ามาทำหน้าที่สำนักในความดีของแต่ละคนที่มา แต่บางทีงานก็มีไม่ได้ลงไปเป็น
พระราชาก็ต้องรีบไป ก็อาจจะไม่มีการทักทายปราศรัยด้วยซ้ำ บางทีไม่ได้พบก็มี เพราะว่าอย่างเช่นเวลาป่วยเจ็บ
ไม่ได้ลงไปรายงานตัว ก็รู้สึกว่องครักษ์ต่าง ๆ ก็ห่วงใย แต่ระเบียบนี้มีความดีอยู่ที่แต่ละคนที่สึงงานในหน้าที่ของตัว
ได้เข้ามา ถ้ามีโอกาสได้ไต่ถามว่างานเป็นยังไง ก็มีโอกาที่จะเท่ากับได้เยี่ยมหน่วยของเขา เพราะว่าได้ความคิด
โดยตรงจากที่ที่เขาทำงาน อันนี้ก็เป็นอย่างดี สิ่งที่เสียอีกอย่างก็คือเวลาไปงานต่าง ๆ ที่จะต้องใช้หน้าที่รักษาพระองค์
บางทีก็ทำให้แต่ละคนที่ไม่ทราบระเบียบการหรือวิธีการซึ่งก็ยากที่จะรู้ ก็จะทำให้ลำบาก แต่ในเวลาเดียวกันก็
เป็นการดีที่ทำให้องครักษ์ได้เข้ามาเห็นงานที่ทำอยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

ในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านท่ามาหากิน ทั้งในด้านสุขภาพพลานามัย ในด้านสังคมหรือในด้านศาสนา องครักษ์พระราชินีก็มีโอกาสที่จะได้เห็นใกล้ชิดกับประชาชนเหมือนกัน ก็เป็นโอกาสพิเศษ แล้ววิธีการทำงานก็ได้มีการชี้แจงก็ทำให้เป็นประโยชน์แก่ราชการของราชองครักษ์

ก็เคยพูดถึงว่าหน้าที่องครักษ์หรือผู้ที่รักษาพระองค์ก็มีหน้าที่ที่ยาก คือทำหน้าที่รักษาพระองค์จากอันตรายที่จะเกิดขึ้นมาก็ยากเหมือนกัน เพราะว่าในสถานการณ์ต่าง ๆ บางทีมีการเบียดเสียดมีการเข้ามา โดยที่อาจจะต้องป้องกันอันตราย แล้วก็เรียกว่าตั้งเครียดเหมือนกับที่ว่าหน้าที่ป้องกัน ในหน้าที่ป้องกันนี้ก็เห็นว่าวิธีต่าง ๆ คือถ้ามีคนเบียดเข้ามาถ้าเราเดินเขาออกไปก็มีความกดดันเข้ามามาก เคยพูดว่าควรจะหาวิธีที่จะทำให้กระแสของคนไปในทางที่ช่วยให้ความกดดันนั้นน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดจาสุภาพการเห็นใจชาวบ้านก็ได้ผลดี ผู้ที่มาเข้าเฝ้าแล้วก็มีโอกาสไปก็คงได้เห็นว่ามีวิธีการมันแปลกจากที่เคยเรียนกันมา ที่สำคัญที่สุดก็คือเรียกว่ามนุษยสัมพันธ์ ก็เข้าใจว่าผู้ที่ได้เข้ามาทำหน้าที่เวรราชองครักษ์หรือตำรวจในราชสำนัก ก็ได้เห็นก็ได้ทราบถึงเรื่องจิตใจของคนไทยที่ถ้าพูดกันดี ๆ ก็เข้าใจกันได้ และส่วนนี้ที่เราจะต้องรักษา เพราะว่าประเทศไทยจะอยู่ได้ก็ด้วยจิตใจอันนี้ ที่มีความเป็นกันเองอะลุ่มอล่วยซึ่งกันและกัน การเข้าเฝ้าราชองครักษ์หรือตำรวจประจำราชสำนัก ก็คงจะได้ประสบการณ์ที่น่าสนใจ ฉะนั้นการที่มีองครักษ์จำนวนมากมายก็จะเกิดประโยชน์ขึ้นมาก ทำให้ผู้ที่ทำงานในส่วนต่าง ๆ ได้พบปะกัน และได้เห็นวิธีการปฏิบัติ ทำให้มีการเชื่อมโยงกัน ซึ่งถ้าว่าไปแล้วแต่ละคนทำหน้าที่ได้ก็โดยที่สนใจในข้อนี้ สำหรับหน้าที่ประจำก็มีราชองครักษ์ประจำ ถ้าหุมนเวียนก็มีองครักษ์เวร สำหรับท่านที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้นไปก็มีความผูกพันต่อไปก็ได้เป็นตำรวจ เป็นองครักษ์ หรือตำรวจในราชสำนักพิเศษ ซึ่งก็มีโอกาสได้พบในงานปกติธรรมดาบ้างในหน้าที่เวลาไปเช่นทอดกฐินก็เห็นผู้ใหญ่ผู้โตที่เก่าแก่ บางคนก็เกษียณอายุไปแล้ว คือเป็นราชองครักษ์รับเสด็จ ก็ได้พบมีโอกาสได้พบหน้า

ฉะนั้นการที่มีจำนวนมากอย่างนี้ ก็อธิบายชาวต่างประเทศหรือแม้แต่คนไทยที่เขาสนใจที่เขาสงสัยให้ทราบก็ขอขอบใจ ยังหนักใจอยู่ว่าถ้าหากว่าองครักษ์เราไม่ทราบคนไหน เขามีความคิดอะไรไปทางไหน ก็ต้องจริง บางทีมาเจอองครักษ์เราก็ไม่ทราบว่าเขามีความคิดในทางปฏิบัติอย่างไร ถึงแม้แต่กระทั่งการเมืองก็ไม่ทราบเขาจะมา

รักษาพระองค์ได้อย่างไร อันนี้ก็เป็นปัญหาอยู่ แต่ว่าก็ตอบได้ว่าก็โดยที่องค์กรก็จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไร ก็เป็นสิทธิ์ของแต่ละคนที่จะมีความคิดแตกต่างกัน แม้แต่ความคิดจนถึงเรื่องการเมืองก็มีความแตกต่างกันได้ แต่ถ้าหากว่าให้เข้าใจว่าความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น ความจริงไม่แตกต่างกัน ถ้าคิดด้วยความบริสุทธิ์ใจสุจริตใจแล้ว เราก็ทำงานมุ่งทางเดียวกันก็คือให้งานของเราเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ฉะนั้นความเดือดร้อนนี้ก็ลดลงไปได้ไม่เป็น ปัญหา ที่กล่าวถึงสิ่งเหล่านี้ก็เพราะว่าได้เห็นหน้าผู้ที่เคยเป็นองค์กรแล้วก็ตำรวจในราชสำนัก ที่เดี๋ยวนีก็เป็น องค์กรและตำรวจในราชสำนักพิเศษ ไปก็จะได้พบได้เห็นในหน้าที่องค์กรก็เลยทำให้ถึงถึงความหลัง ว่าได้เจอ อย่างที่ว่าถ้าไปที่ไหน องค์กรและตำรวจในราชสำนักก็ได้ทำหน้าที่อย่างดี ช่วยดูแลความปลอดภัยให้เป็นอย่างดี ขอขอบใจในที่นี้ ก็อย่างครั่งก่อนจะขอล่าถึงอย่างประเทศที่เคยตำริว่าทำไมไปที่โน่น...^(๑) ทำไมจึงพบกินโต กระบอโตอย่างนั้น เขาก็ตอบว่าพวกข้าพระพุทธเจ้าจะต้องป้องกันพระองค์นี้เขาทำหน้าที่องค์กรที่ดีที่สุด แต่ว่า วันนั้นที่พบกินโตนั้นก็ได้อธิบายว่า เพราะว่าสมุหราชองครักษ์วันนั้นไม่ได้ไป ตอนนั้นสมุหราชองครักษ์เวลาไปต้อง พบกินโต เมื่อสมุหราชองครักษ์พบกินโตเราก็พบกินโต แต่หลังจากนั้นก็ได้สังเกตว่าไปที่ไหนไม่ต้องพบกินโตเลย ก็เพราะว่าไว้ใจเจ้าหน้าที่แล้วก็คิดว่าเจ้าหน้าที่เขาก็ทำหน้าที่ช่วยความปลอดภัยแล้ว ปืนโตหนักเปล่า ๆ ไม่มี ประโยชน์ เอากล้องถ่ายรูปไปดีกว่า สนุกกว่าด้วย ฉะนั้นถ้าบุคคลทำหน้าที่งานการของตัวเองดีแล้วก็สบายใจ สบายใจว่าผู้ที่ปฏิบัติงานนั้นก็ไปปฏิบัติงานของตัวเองตน ๆ อย่างดี เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อหน้าที่ราชการและ ส่วนรวมได้

อันนี้ก็พูดในวันนี้ เพราะว่าท่านทั้งหลายองค์กรและตำรวจในราชสำนักต่าง ๆ แล้วก็ผู้ที่มีหน้าที่จัดการ กุศลในครั้งนี้ ก็พร้อมเพรียงกันหลายเหล่าหลายส่วนหลายหน้าที่ ก็ขอขอบใจไปให้แก่องค์กรและตำรวจในราชสำนัก ที่ได้ช่วยสมทบเข้าเป็นทุนอย่างนี้ซึ่งจะไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะต้องขอขอบใจที่ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตน ๆ อย่างดี ด้วยความตั้งใจ แล้วก็เชื่อว่าจะได้ผลดี ด้วยความปลอดภัยปีกแผ่นและก้าวหน้าของประชาชนประเทศชาติทั้งหมด ของเรา.

(๑) บันทึกพระสุรัสวดีไม่ชัดเจน

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวาระนี้ และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

บัดนี้ท่านทั้งหลายต่างก็ศึกษาสำเร็จ มีความรู้ในวิทยาการระดับสูงหลายสาขา. วิชาการทั้งปวงนั้นประกอบด้วยหลักความจริง ถือได้ว่าเป็นของดีในตัวเอง. แต่เมื่อนำมาใช้อาจให้ผลในทางสร้างสรรค์ก็ได้ หรือให้ผลในทางเสื่อมก็ได้ ท่านองเดียวกับยารักษาโรคโดยมาก ซึ่งถ้าใช้ถูก ก็รักษาโรคหาย ถ้าใช้ผิดก็เป็นอันตรายได้ต่าง ๆ จึงต้องเรียกว่ายาอันตราย เพื่อเตือนผู้ใช้ให้ใช้อย่างระมัดระวัง. การใช้วิชาการก็เช่นกัน จักต้องศึกษาถึงผลที่จะเกิดตามมาอย่างละเอียดรอบคอบและทั่วถึง ว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่อุณฺงานที่ทําอย่างไรเพียงใด หรือเป็นโทษบั่นทอนในส่วใดแ่งใดบ้าง แล้วจึงพิจารณาเทียบยกส่วที่อำนวยผลดีมาใช้ให้สอดคล้องพอเหมาะพอดีแก่งาน. และข้อหนึ่งถือได้ว่าเป็นความสามารถในการใช้วิชาการ. ยังมีปัจจัยสำคัญอีกข้อหนึ่งที่จะต้องอาศัยเป็นหลักได้แก่เจตนาที่ดีที่บริสุทธิ์ คือผู้ใช้วิชาจะต้องตั้งใจปรารถนาใช้วิชาให้เกิดประโยชน์สร้างสรรค์อย่างจริงใจ ทั้งมีคุณความดีเป็นพื้นฐานแห่งการทำความประพฤติทุก ๆ อย่าง เนื่องจากได้ฝึกอบรมความคิดจิตใจของตนมาเป็นอย่างดี ให้หนักแน่นมั่นคงในความดี ให้มีความเที่ยงตรงเป็นกลางห่างจากอคติ ให้รู้จักคิดพิจารณาด้วยเหตุผลและความถูกต้องเป็นธรรม จนมีปัญญาสามารถรับรู้เรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ได้โดยกระจ่างแจ่มชัด และสามารถที่จะนำวิชาการมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ให้สำเร็จประโยชน์อันพึงประสงค์ได้. ในโอกาสสำคัญที่จะออกไปเริ่มดำเนินงานนี้ จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายจดจําคำที่กล่าว ไปศึกษาพิจารณาเป็นแนวทางใช้วิทยาการของท่านต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญมั่นคงและรุ่งเรืองก้าวหน้าในหน้าที่การงานต่อไป ทั้งขอทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันศุกร์ ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกครั้งหนึ่งในวันนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ถึงการใช้วิชาการในการทำงานเป็นใจความว่า วิชาการทั้งหลายนั้น เมื่อนำไปใช้ อาจมีผลในทางสร้างสรรค์หรือในทางเสื่อมก็ได้ จึงต้องใช้อย่างระมัดระวังเพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์สร้างสรรค์แต่เพียงทางเดียว. นอกจากนี้ ยังได้กล่าวด้วยว่า การใช้วิชาการจะต้องอาศัยปัจจัยสำคัญสองประการเป็นหลัก ได้แก่ความรู้ที่ถูกต้องทั่วถึง ประกอบด้วยความฉลาดสามารถในวิธีใช้วิชานั้น ๆ ประการหนึ่ง ความมีเจตนาบริสุทธิ์ ประกอบด้วยการกระทำความประพฤติที่สุจริตและถูกต้องของผู้ใช้อีกประการหนึ่ง. วันนี้จะพูดกับท่านถึงวิธีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป.

การทำงานให้สำเร็จผลแน่นอนและสมบูรณ์ตามเป้าหมายนั้น จะต้องใช้ความรู้ความสามารถพร้อมทั้งคุณสมบัติที่สำคัญ ๆ ในตัวบุคคลหลายประการ เช่น ความตั้งใจที่มั่นคง ความคิดสร้างสรรค์ ความอดุสาหะพยายาม ความรับผิดชอบ ความรอบคอบระมัดระวัง ตลอดจนความสุจริตเป็นธรรม นำมาปฏิบัติงานโดยพร้อมสรรพ และโดยเต็มกำลังอย่างสม่ำเสมอ. การปฏิบัติดังนี้ย่อมจะรู้สึกว่ายาก ว่าหนัก แต่ก็จะเป็นไปเพียงในระยะต้น ๆ. เมื่อได้พยายามปฏิบัติให้เคยชินจนเป็นปรกติแล้ว ก็เกิดความคล่องแคล่วชำนาญทำงานได้สะดวกคล่องตัวไม่รู้สึกว่าเป็นภาระหนักกายหนักใจประการใด. งานที่เคยเห็นว่ายากหรือมากมาย ก็จะปฏิบัติได้โดยง่ายและรวดเร็วทุกอย่าง ทั้งได้รับผลสมบูรณ์ที่พึงประสงค์ด้วย. แต่โดยทางตรงข้ามถ้าปฏิบัติงานอย่างหย่อนยานตามสบาย ผลร้ายจะเกิดตามมา เพราะการประพฤติดังนี้จะบั่นทอนความรู้ความสามารถทุกอย่างให้ลดถอยลงเป็นลำดับ รวมทั้งความคิดอ่านก็จะสิ้นตัวเสื่อมทรามลงด้วย. งานที่ง่ายก็จะกลายเป็นยากและที่ยากหน่อยก็จะทำไม่ไหว. ลงท้ายจะทำให้ไม่สำเร็จต้องเสียงานและเสียคนไปในที่สุด. ดังนั้นจึงใคร่ขอให้แต่ละคนสังวรระวังให้มาก ในการที่จะออกไปปฏิบัติงานสร้างความสำเร็จและความมั่นคงของตนเองและบ้านเมืองต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความเข้มแข็งสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกายกำลังใจ เพื่อสามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จและความรุ่งเรืองก้าวหน้าในชีวิต และขอทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุก สวัสดิจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

เนื่องในโอกาสที่พระครูใบฎีกาเล็ก ญาณุตตะโร วัดหลวงปรีชากุล

อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

และคณะเฝ้าถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล

ตามพระราชอัธยาศัยและตั้งเทียนพรรษา

วันจันทร์ ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ตั้งแต่แรกที่ได้พบกับท่านพระครูและคณะพาพรรคพวกมาจากห้วยขวาง เลยเรียกคณะนี้ว่า คณะศรัทธาธรรมห้วยขวาง ซึ่งเป็นพุทธศาสนิกมาร่วมกันสร้างกุศลทำบุญตั้งแต่มีฐานะที่นับว่าไม่มั่นคงนัก จนกระทั่งเดี๋ยวนี้ก็มีความเป็นอยู่ดีขึ้น สะดวกสบายขึ้นมาก ทั้งนี้ก็เคยพูดมาก่อนแล้วว่า เนื่องมาจากที่แต่ละคนมีศรัทธาจิตที่จะบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อย่างดี เริ่มต้นอันนี้เป็นสิ่งที่ทำให้มีความเจริญตั้งแต่เริ่มแรกที่แต่ละคนปฏิบัติตัวดีในศีลและในธรรม ศีลคือเป็นข้อที่ให้เว้นไม่ควรที่จะปฏิบัติ เพราะว่ามันเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติก็ให้เว้น เพราะถ้าทำถ้าปฏิบัติที่ควรเว้นนั้นก็ทำให้ไม่เจริญทำให้เสื่อมลงไป ธรรมนั้นก็ข้อที่ควรปฏิบัติ ก็ควรจะทำให้เกิดขึ้นเพื่อจะได้มีความเจริญรุ่งเรือง

อันนี้ก็เคยพูดกันไปแล้ว พูดถึงว่าแต่ละคนที่ได้บูชาด้วยการเอาดอกไม้ไปประดับที่พระพุทธรูปเป็นต้นนั้น มีอันสงสัยอย่างไร คือข้อที่บางคนก็เห็นว่าเราเห็นคนเข้าไป คลานเข้าไปที่พระพุทธรูปแล้วก็เอาดอกไม้ไปประดับในแจกันก็มี บางทีก็มีพวงมาลัยไปประดับอย่างสวยงามจะมีประโยชน์อะไร คนบางคนเขาไม่เห็นประโยชน์เพราะว่าเสียเวลาเสียเงินทอง ทำไม เดี่ยวดอกไม้ก็เหี่ยว ไม่เข้าใจ ผู้ที่เห็นอย่างนั้นบอกว่าเสียเวลาไปวางแล้วดอกไม้เดี๋ยวก็เหี่ยว ไม่มีประโยชน์อะไร อย่างนี้ผู้ที่ไม่เกิดปัญญา ไม่เกิดความรู้ ไม่เกิดความเข้าใจ แต่ว่าผู้ที่เห็นแล้วก็ไปวางดอกไม้แล้วเดี๋ยวก็เหี่ยวนั้น ถ้าพิจารณา ก็เป็นการปฏิบัติธรรมเรียกว่าถึงขั้นหนึ่งของกรรมฐาน หรือวิปัสสนา ซึ่งเราต้องการปฏิบัติวิปัสสนากัน ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ข้อนี้ก็วิปัสสนานั่นเอง คือเป็นการดูว่าดอกไม้ที่เรากีบมาวางไว้ห่างจากต้น หรือแม้แต่อยู่บนต้นไม้ไม่ก็วันก็เหี่ยว เหี่ยวแล้วก็แห้งแล้วก็ร่วง ถ้าเรากีบเอาไว้โดนอะไร หน่อยก็เป็นผุผอง เพราะว่าดอกไม้ไม่ใช่ดอกไม้แล้วก็เหี่ยว อันนี้เป็นการพิจารณาว่าอะไร ๆ มันก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย เป็นการเห็นความธรรมดาของสิ่งของ นี่เป็นหลักของศาสนาที่จะเห็นว่า ถ้าเราเห็นข้อนี้ในทุกสิ่งในทุกอย่างก็จะทำให้เรียกว่าได้ผลได้ปัญญา ถึงบอกว่าการบูชาด้วยดอกไม้ไปประดับนั้นก็ก็เป็นทางไปสู่ความดีหรือความอดทน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

อีกทางหนึ่ง การเอาดอกไม้ไปประดับประดาตามพระพุทธรูปในโบสถ์หรือที่ทิ้งบูชา การนำไปประดับให้สวยงามนั้น จะได้รับความหลุดพ้นไปอีกทางหนึ่ง ซึ่งก็นับว่าคล้ายกัน หมายความว่าจะได้วิมุตติเหมือนกันคือหลุดพ้นเพราะว่า ถ้าเรานำไปประดับประดาสวยงามเราก็มีความปลื้มเพราะมันสวย เรามีความสบายใจมีปิติ ปิตินี้คือความปลื้มใจ ความภูมิใจ มีความรู้สึกว่าเขา เป็นความปลื้มใจที่ไม่เสียหาย เป็นปิติที่เกิดความเบาใจความสบาย ความสบายนั้น ถ้านำมาในทางที่ดีที่ชอบ ความสบายใจแบบนี้ปิติแบบนี้ก็จะนำไปสู่ความสงบสุข อยู่อย่างมีความสุข มีความสุขแล้ว ก็มีความสงบไปสู่ความว่างได้ คือเป็นอุเบกขา ความปิตินั้นนำไปสู่อุเบกขา อุเบกขานั้นหมายความว่าเราไม่ยินดี ไม่ยินร้าย แต่แท้จริงคือว่าเห็นอะไรก็รู้ว่าอะไรเป็นอะไรแต่ไม่ยินดียินร้าย ไม่มีความยินดี ดีใจถูกใจ

อันนี้ทุกสิ่งทุกอย่างการปฏิบัติพุทธศาสนาเป้าหมายสูงสุดก็คือวิมุตติ แต่ระหว่างทางนั้นเราก็ต้องปฏิบัติ เหมือนกัน ไม่ใช่เราจะมานั่งอยู่เฉย ๆ แล้วก็ให้ได้วิมุตติมาถึงเรา อย่างนั้นไม่ถูกเพราะว่าแต่ละคนก็มีชีวิต แต่ละคน ก็ต้องปฏิบัติงานการของตัวเพื่อพุงตัวให้อยู่ได้ แล้วก็เพื่อให้ส่วนรวมอยู่ได้ อันนี้ก็เป็นที่ในโลกแล้วแต่ฐานะ ของแต่ละคน แต่ถ้าคนเราแต่ละคนมีฐานะใดก็ตาม มีอายุเท่าใดก็ตาม ปฏิบัติสิ่งที่ดีที่ชอบ ปฏิบัติสิ่งที่ไม่เบียดเบียน คนอื่น นั่นเป็นการสร้างสรรค์ เป็นการสร้างสรรค์ส่วนรวมและเป็นการสร้างสรรค์สำหรับตัวเองให้มีความเจริญ มีความเจริญแล้วมีความสามารถที่จะปฏิบัติทำจิตใจของตัวเองให้หลุดพ้นได้ถ้าตราบใดที่เรายังไม่มีความดีพอสมควร ก็ยากในการที่จะปฏิบัติธรรมะ เพราะว่าถ้าหากว่าจะปฏิบัติธรรมะก็ต้องสามารถที่จะมีเครื่องประกอบ คือร่างกายที่จะพอทนความลำบากยากเข็ญของการปฏิบัติ การปฏิบัติของพระทั้งหมด ท่านก็บอกว่าท่านจะต้องใช้ปัจจัยอย่าง แร้นแค้น ที่ว่าปัจจัย ๔ ที่สำหรับพระท่าน เช่น อาหารก็ต้องจากบิณฑบาต ถ้าบิณฑบาตไม่ได้ก็อดมีลาภที่เป็น อดิเรก คือถ้าใครมาทำอาหารให้ก็ไม่ขัดข้องแต่ประการใด แต่ว่าหลักก็คือต้องไปบิณฑบาต ผ้าห่มก็ต้องไปเอาผ้าที่เขาทิ้งแล้วมาต่อเป็นไตรจีวร ถ้ามีไตรจีวรสำเร็จรูปที่เขามาถวายก็เป็นอดิเรกลาภที่จะรับได้ เช่นเดียวกัน สำหรับที่อยู่อาศัย สำหรับยารักษาโรคถือเป็นปัจจัย อันนี้พระก็อยู่อย่างแร้นแค้นจริง ๆ ก็หมายความว่าไม่มีทรัพย์สมบัติ อะไรเลย ใครไม่ให้ไม่มีสิ่งไปประสบ อย่างเช่นที่อยู่ ถ้าไม่มีใครสร้างกุฏิให้ก็อยู่ใต้ต้นไม้ เพราะว่าพระที่เป็น

พระจริง ๆ แล้วท่านเรียกว่าท่านเหนียวแน่น ท่านไม่ต้องติดอะไรกับทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่ หรือไม่มีทรัพย์สินไม่มีสมบัติติดตัวเลย เมื่อทนได้อย่างนั้นก็สามารถปฏิบัติจิตใจได้ ไม่ติดอะไร แต่สำหรับผู้ที่เป็นคนทุกข์ที่ทำหน้าทำงานการของตัวเรียกว่า ตามขั้น ตามฐานะ ก็ต้องทำมาหากินเพื่อที่จะพุงตัวให้อยู่ได้ ญาติพี่น้องอยู่ได้ แต่ต้องทำอย่างดีมีศีล

บางคนอาจจะว่า ถ้าทำอยู่ในศีลตลอดเวลาไม่ปล่อยอะไรไปในทางที่เรียกว่าผิด ๆ แม้แต่ทำการค้าก็ว่าไปอาจจะผิดศีลไปได้บ้าง ถ้าเราคิด ๆ ดู เพราะว่าสมมุติว่าค้าขายเราจะต้องบอกว่าสินค้าของเรามีคุณภาพดีแล้วก็ราคาถูก แท้จริงถ้าราคาถูกให้เขาไปเฉย ๆ ก็ทำมาหากินไม่ได้ ไม่มีกำไร ก็เหมือนว่าเป็นผู้ที่ผิดศีลมุสา แต่ว่ามันอยู่ในขอบเขต ไม่ได้ทำล่วงเกินมากไป อย่าไปถือว่าเป็นมุสา ก็ต้องทำหน้าที่ค้าขายก็จำเป็นที่จะมีกำไร สิ่งเหล่านี้ก็เป็นทีลำบาก ถึงถ้าจะปฏิบัติก็ตามฐานะของตัว แต่ว่าอย่าไปโกงเขา อย่าไปขโมยเขา อย่าไปฆ่าเขา อย่าไปผิดในทางศีล ๕ ที่มีอยู่ ถ้าไม่ผิดอันนั้นความเจริญก็อาจจะเหมือนเสียเปรียบ ไปงานเฮฮาเขาก็ดื่มเหล้าเมาแ้ว เขามีความสุขสบายดี เวลาเมาสบาย แต่ถ้าหากว่าจำเป็นหรือหนักว่าจำเป็นที่จะเข้าสังคมบ้างก็เข้า ไปกินเหล้าบ้างก็ผิดศีล ละไม่แก้ตัวไปได้ว่าไม่ผิดศีล ยิ่งดี ควบคุมจิตใจให้ได้ ให้อยู่พอควรไม่มาก คือว่าแม้แต่ว่าฐานะของแต่ละคนเราก็จะได้พิจารณา เหล้านั้นเราดื่มเหล้าไปตอนแรกก็สบาย เราดื่มเหล้าเข้าไปถ้าเมาไปก็คงทราบเหมือนกันว่าดื่มเหล้ามันเป็นอย่างไ มันทำให้ตัวเบา ๆ เหมือนว่ามีความสุขมาก แต่ทีหลังเวลาหายเมาแล้วมันปวดหัว มันปวดหัวมันไม่สบาย มันคลื่นไส้ มันก็ทุกข์ไม่มีความสุข เสร็จแล้วถ้าหากว่าหนักเข้าไปเคยกินเข้าไปดื่มเข้าไป เอ้อ...มันสบายดี แม้แต่ทีหลังเป็นทุกข์ก็ดื่มจนกระทั่งติด ติดนี้ติดทางจิตใจอย่างหนึ่ง เพราะว่ามันชอบ แต่ร่างกายก็ติดเหมือนกัน จนกระทั่งถ้าหากว่าเราดื่มเหล้าจนติดไม่สามารถที่จะควบคุมเพราะว่ามันลุ่มใจ ค่า ๆ เอาจะต้องกินเหล้า ทีหลังร่างกายมันชิน กอฮอลล์ที่เป็นตัวการที่ทำให้ไม่สบายหรือทำให้เมานี้ก็เข้าไปในเลือด แล้วก็คล้าย ๆ มีเชื้ออยู่ในเลือด แล้วเวลากอฮอลล์เข้าไปในเลือดมันทำให้เรียกว่าเซแล้วเมา แม้จะจับเดียวก็เป็น ร่างกายนี้มันเคยชินเสียหายของการที่เมานี้มันมีอยู่ที่ว่าไม่สบายร่างกาย มันคล้ายไม่สบาย มันคล้ายมันเป็นประจำ คือมันในทางที่ไม่ใช่เมาเหล้า มันไม่สบายปวดหัว ถ้าไม่ได้ดื่มเหล้าก็ปวดหัว ก็ดื่มเหล้ามันเป็นยา แต่ว่าเสร็จแล้วมันหนึ่งเป็นยา อ้างว่าเป็นยา

ก็เขกเฆมาเหล่า เวลาคนอื่นเห็นเขาก็อดไม่ได้ที่จะบอกไอ้หีชีเฆมา ไอ้หีชีเฆไปเซฆมาตลกดี เมื่อได้ยินดังนั้นก็ยิ่งตีเฆเพราะว่ามันเฆร่า ถูกว่าถูกด่ามันเฆร่าก็ตีเฆใหญ่ให้ลืเฆ หายเฆมาก็ได้ยินอีก ได้ยินเฆบอกว่ำไอ้คนนั้มันชีเฆมาบางทีก็พูดย่างเฆินดูท่นอยว่ำ เเฮีย ...นั้เฆเหมือนบินขึ้นไปมันเฆเหมือนนกเฆียวก็เฆโรมลงมาที่เฆน อย่างนั้มันไม่สบายใจมันทุกซ์เฆมาความว่ำเราทาทุกซ์ใส่ตัวตลอดเวลา

จะนั้เฆ แม้จะเฆอื่นที่ทาเฆห้ามไม่ให้มีเฆเพราะเฆนเฆเรื่องต้นเหตุเฆงความเฆระมาท คือความไม่รู้สติ ไม่รู้สติแล้วคือไม่รู้เฆอะไรเฆนอะไร และนั้เฆความเสี่ยหายอย่างหนึ่ง ความทุกซ์อย่างหนึ่งก็มา อันนั้เฆไม่ใช่ทาเฆทั้งหลายเฆมาเหล่า ไม่ใช่ แต่ว่ำพูดยถึงว่ำทาเฆไม่ถูกห้ามก็เฆเพราะว่ำทาเฆให้เกิดเสี่ยหายโดยตรงที่เฆียว ^(๑) แล้วก็เสี่ยหายเฆนทางเฆเรียกว่าเฆเกิดขึ้นมาจริง ๆ แต่ว่ำมีเสี่ยหายอีกอย่าง ก็คือถ้าเราอยากที่จะได้ผลเฆนการเฆปฏิบัติทางศาสนาคือหลุดพ้นวิมุติ มันไม่มีทางพ้นวิมุติ เฆเพราะหลุดพ้นวิมุตินั้ การเฆปฏิบัติตัวสำคัญคือต้องมัสติทาเฆนว่ามีหลายทางแต่ว่ำตัวกลางตัวสำคัญคือสติ คือเฆระลึกได้เฆมาความว่ำเฆนอะไรก็รู้ว่ำเฆนอันนั้ ๆ ถ้ารู้ว่ำอะไรเฆนอะไรแล้ว ถ้าไปครั้งหนึ่ง ถ้ารู้จริง ๆ ๑๐๐ เฆอร์เฆินต์ ก็เฆมาความว่ำเฆนอะไรก็รู้ อีดาเฆนี้มีทุกซ์เฆน อันนั้ถ้ารู้เฆเรียกว่ารู้ถึงได้ ๑๐๐ เฆอร์เฆินต์ เฆเรียกว่าได้เฆระโยชน์ แต่ว่ำคนเราต้องมัสผลอบ้าง แต่ว่ำถ้าสติอยู่กับตัว มัสสติสัมปะชญญะ ๑๐๐ เฆอร์เฆินต์แล้ว อะไร ๆ ก็รู้หมดรู้ได้ท่นที แล้วก็เฆเมื่อมีอะไรที่เฆมาเฆมตีเรากิเฆปรับได้ท่นทีด้วยสติสัมปะชญญะ นั้เฆนการเฆปฏิบัติสูงขึ้นมาจากการบูชาด้วยดอกเฆไม้ คือมัสสติสัมปะชญญะ ๑๐๐ เฆอร์เฆินต์นั้เฆมาได้ด้วยอาศัยฐานรากที่ดีของศีล แล้วก็ต่อมากิด้วยมัสขันสมาธิซึ่งสตินั้สัมมาสติอยู่เฆนจำพวกสมาธิจิตอธิษฐาน จะนั้เฆเมื่อมาถึงเฆียวนั้แล้วก็รู้กิเฆนปัญญา คือว่ำเรารู้ได้เฆนเฆนว่ำอะไรเฆนอะไร เฆารู้เฆอะไรที่ทาเฆนคนพ้นวิมุติ เฆารู้ได้ว่ำอะไรทาเฆนเฆริญรุ่งเฆอง เฆาก็เฆปฏิบัติได้เฆเพราะมัสสติ แล้วก็สติและสมาธิอันเฆนตัวกลางเฆนเริ่มด้วยศีลแล้วกิไปสมาธิเฆน ปัญญาเฆนทาเฆนเราเฆเลือกอะไร ๆ ได้ ก็เฆเลือกเฆนทางที่ถูกต้องกลับมามาสามารถที่จะปฏิบัติได้ท่นเฆนเฆนธรรม สามารถที่จะปฏิบัติงานของตัวท่นงานของฆรวาสา ท่นงานของเฆนทางจิตใจ ท่นจะเฆนฆรวาสาหรือภิกษุได้ ท่นนั้เฆนเริ่มด้วยศีลแล้วกิมาเฆริมด้วยสมาธิจึงได้ปัญญา

(๑) บันทีกพระสุรเสี่ยงได้ไม่ชัดเจน

แต่ทำไมในมรรคมีองค์ ๘ ท่านเอาปัญญามาก่อน ท่านเอาสัมมาทิฐิไว้ก่อนอันดับแรก เมื่อเป็นปัญญาคนก็จะแย้งว่าทำไมสอนทั่วไปเขาบอกว่าต้องมีศีลสมาธิปัญญา แต่แท้จริง มันต้องมีปัญญาตั้งแต่ต้นถึงจะปฏิบัติได้ดี ฉะนั้นก็ต้องมีสัมมาทิฐิก่อน ในเนื้อหาของมรรคมีองค์ ๘ ก็มาวางไว้เป็นอันดับแรก อันดับแรกนี้ก็หมายความว่าสำคัญที่สุดเลย แล้วก็ก็เป็นสิ่งที่มาก่อนอยู่ที่ว่าปัญหาว่าไถ่หรือไขมาก่อน ไม่รู้ แต่ความจริงทุกคนที่เกิดมาเป็นคนก็จะต้องมีปัญญาเด็ดเดี่ยวมาก ถ้าไม่ได้ปฏิบัติทางปัญญามากก็เชื่อว่าไม่มีสัมมาสมาธิบ้าง สัมมาทิฐิบ้างก็คงไม่ได้เกิดมาเป็นคนเกิดเป็นเดรัจฉานหรืออาจจะเป็นอะไรก็ได้ แต่ว่าหากว่าสามารถที่จะปฏิบัติในทางปัญญาก็เชื่อว่าจะเกิดมาเป็นคนเกิดมาเป็นคนแล้วก็ต้องพยายามเสริมปัญญาให้ดี ถ้าไม่เสริมก็ตกนรกต่อ ตกนรกก็มีการชี้แจงว่าไม่สบายยังงี้ก็ไม่น่าลง บางคนก็ล้อกันขึ้นสวรรค์ไม่สนุก โดยเฉพาะอย่างศาสนาอื่น ขึ้นสวรรค์แล้วนั้นมันมีแต่เสียงเพลงฟังเพลงเบาๆ แล้วก็มีความควบคุมให้เป็นคนเรียบร้อย ก็ไม่สนุกตกนรกดีกว่า ไปพบคนพูดปดเล่าเรื่องอะไรต่างๆ วิญญาณอะไรสนุกสนานมาก นั่นนะศาสนาอื่นเขาพูดอย่างนั้น ศาสนาพุทธก็มีเหมือนกันที่ว่าสวรรค์มีนรกแต่อยู่บนนรกก็เหมือนว่ามันน่าสนุกแท้ๆ นะ สนุกยังงี้ ถ้าไปเยี่ยมนรกจะสนุกกันมากเหมือนว่าดูมหรสพแต่แท้จริงถ้าตกลงไปในนรกถูกแทงถูกอะไรต่างๆ เป็นเวลาหลายศตวรรษ มันก็ไม่สนุกไม่ดีไม่สบาย แต่ว่าขึ้นสวรรค์ก็สบายแล้วสิ่งที่ดีที่ที่สุดสบายที่สุดก็คือหลุดพ้น เพราะมันสงบมันไม่มีอะไรที่มากวนใจ ไม่มีอะไรที่มาทำให้เราไปทำในสิ่งที่เสียหาย ไม่มีความเจ็บปวด ไม่มีอะไรที่มากวนหัวใจ ดังนั้นเราก็ควรจะพิจารณาว่าขึ้นสวรรค์หรือว่าวิมุตติ มันดีกว่าลงนรก ถ้าเห็นอย่างนั้นแล้วเราก็พยายามหาทางที่จะส่งเสริมให้ก้าวหน้าในทางสงบสุข แล้วก็ไม่ต้องร้อนการพิจารณานี้ก็ต้องใช้ปัญญา ก็พูดถึงว่าคนเราทุกคนเกิดมาก็ต้องมีปัญญาติดตัวมา ซึ่งเรียกว่าชาติปัญญาหมายความว่าปัญญามาด้วยชาติ ฉะนั้นเราก็ต้องส่งเสริมสิ่งที่เรามีอยู่แล้วให้มันดีขึ้น ให้มีประสิทธิภาพขึ้นคือปัญญาให้มีขึ้นด้วยการทำสมาธิแล้วก็ด้วยการรักษาศีล ๕ ก็ได้ หรือศีลในมรรคมีองค์ ๘ คือว่าให้พูดดีไม่เสียหาย ให้มีการงานที่ดีไม่เสียหาย ปฏิบัติตนให้ดีไม่เสียหาย แค่นั้นนะก็เป็นฝ่ายทรงศีล เราไม่พยายามที่จะไปบั่นทอนปัญญาที่มากับการเกิด เราก็น่าสบาย อันนี้เป็นมรรค หมายความว่าทางเดินที่ถูกต้อง ก็มีชื่อต่าง ๆ

แต่ว่าถ้าอธิบายในทางปฏิบัติให้ตีให้ก้าวหน้ามันก็มีธรรมชาติทั้งหมด จะยกขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าสมมุติว่าเราปฏิบัติอะไรดีมันเหนื่อย มันเหน็ดเหนื่อยที่จะระวังตัวให้อยู่ในความดีตลอดเวลา ไม่ให้เผลอ มันเหนื่อย แต่ถ้าหากว่าเราพยายามด้วยความเหน็ดเหนื่อยนั้นบ่อย ๆ เสมอตัว ความเหน็ดเหนื่อยนั้นอย่างน้อยก็ต้องใช้คำว่าเคยชิน มันไม่ค่อยจะดี คำว่าเคยชินในทางที่ไม่ดี แต่เป็นความเคยชินที่จะทำสิ่งที่ดีที่เหมาะสม ภาษาธรรมะก็เรียกสร้างบารมี สร้างบารมีคือสร้างสิ่งที่ดีจนติดตัว เพราะที่หลังมันเคย ของดีที่เราติดตัว ในทางโลกก็ค่อย ๆ ไป เช่นการขับรถ คนขับรถเป็นทุกคนก็จะทราบว่าขับรถนี่ตอนแรกเราจับพวงมาลัยแล้วขับ นั่งตรงที่จับพวงมาลัยแล้วขับ นั่งตรงที่จับพวงมาลัยแล้วก็จะติดเครื่องก็พอทำได้ เพราะว่ามีครูใจดีติดเครื่องไป ทีนี้จะเริ่มเล่น สมัยนี้ถ้ารถแบบที่เขาเรียกว่าอัตโนมัติไม่ว่า ถ้าเป็นธรรมดาเรานั่งแล้วติดเครื่องแล้วก็ต้องใส่เกียร์ ใส่เกียร์แล้วก็ต้องเหยียบคลัตช์ก่อนเหยียบคลัตช์ใส่เกียร์นี้เราเริ่มเล่นก็ต้องปล่อยคลัตช์เร่งน้ำมัน ถ้าเราหนักถึงอย่างเดียวว่าปล่อยคลัตช์ไม่เร่งน้ำมันเดี่ยวเครื่องก็ดับไม่เล่น หรือถ้าเราเหยียบน้ำมันมากเกินไปปล่อยคลัตช์แรงเกินไป ก็กระตุกไปแล้วเครื่องก็ดับทำไม่ได้ วันแรกที่ขับรถวันแรกที่ปฏิบัติก็เชื่อว่าผู้ที่ขับรถตอนแรกครั้งแรกก็ต้องกระตุกนะ ไม่มีใครที่ไม่เคยต้องกระตุกแต่ที่หลังเวลาขับรถเป็นแล้วมันไม่กระตุก ไม่เดือดร้อนไม่ต้องคิดไม่ต้องอะไรนั่งรถติดเครื่องเล่นไป เวลาติดแล้วเล่นออกไปไม่กระตุก ไม่ได้คิดว่ากระตุก ไม่มี ก็เล่นไปได้ดี นั่นมันสบายไม่ต้องคิด ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อย มันไปได้ตลอดเพราะว่าเคยชิน ความดีในที่นี้ก็คือความสามารถที่จะขับรถก็ได้ ฉะนั้นความดีในทางอื่น ๆ ในธรรมชาติความดีของผู้ที่อยู่ในศีล ทางปฏิบัติตนให้อยู่ในศีล ปฏิบัติธรรมะคือเมตตากรุณาบ้าง เป็นต้น ทำได้ถ้าค่อย ๆ เคยชินไป อันนี้ก็เป็นการสร้างบารมีขึ้น แต่ที่สำคัญอย่างเช่นเมตตาบารมีถ้าเรามีความเคยชินว่าเห็นใครที่เขาเดือดร้อนอะไร เราเมตตากรุณาเขาก็เป็นเมตตาบารมี ถ้าเรามีอะไรที่เดือดร้อน เดือดร้อนคือความอดทน อันนี้ก็สามารที่จะสร้างความอดทนไว้ได้มาก แต่ว่าถ้าสร้างบารมีดีที่ดีที่สุดลงท้ายทั้งหมดนั้นเป็นปัญญาบารมี เป็นสิ่งที่จะเสริมให้เราสามารถที่จะมีความฉลาดโดยไม่ต้องคิดอะไรก็เป็นความคิด ฉะนั้นก็เป็นการสร้าง

แต่ถ้าในทางตรงกันข้าม เราปล่อยตัวไม่ระมัดระวังไม่มีสติสัมปชัญญะปล่อยให้ทำไม่ดี เต็มใจเห็นอะไรของเขาว่างไว้หยิบฉวยไปแล้วใช้เป็นของธรรมดา ของที่ว่างไว้ไม่มีเจ้าของ อย่างที่เขาพูดเวลามีเงินงบประมาณแผ่นดิน

เฮ้ย ... นี่เงินกองกลางยังอยู่ ไม่ใช่เงินของเราจ่ายไป เขาจ่ายไป อันนั้นนะเคยชินไป ไม่มีความสุขจิต จนกระทั่ง
ทำไปทำมาไปหยิบฉวยเขา ไปทำการขโมย วันหนึ่งถูกจับเข้าคุกมันก็ทุกข์ใหญ่แต่ทำไมเข้าใจบางคนนี่แปลกจริง ๆ
ของมันวางเอาไว้ไม่มีเจ้าของหยิบเอาไป แต่แท้จริงทุกสิ่งทุกอย่างมีเจ้าของ มันต้องมีเจ้าของ สิ่งที่มีค่าจะต้องมี
เจ้าของ พานที่วางอยู่หิ้งมันวางอยู่ก็หยิบไปก็ไม่ถูก เป็นเรื่องของการทุจริต แต่ว่าตอนแรกถ้าเรารู้ว่าอะไรทุจริตอะไร
ทุจริตเราก็ไม่ทำ บางทีเรียกว่ามันอยากแล้วมันยั่วใจมันล่อใจ มันก็ต้องพิจารณา แต่ที่หลังมันก็เป็นความเคยชินได้
ว่าไม่ทำ แต่ว่าถ้าทำไปเรื่อยก็เป็นความเคยชินว่าทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องอันนั้นนะ รวมทั้งทำในทางที่โกรธอะไรมาต้อง
โกรธเลย ไม่ละไม่คิดไม่พิจารณา ทีหลังก็จะเป็นคนโกรธ อะไรมากระทบนิดเดียวก็โกรธ เพราะว่ามันสะสมเอาไว้ใน
จิตของเรา นั่นคืออัสวะและอนุสัย จนกระทั่งปฏิบัติถึงขั้นสูงแล้วจะเป็นพระจะเป็นผู้ที่ออกไปปฏิบัติธรรมะขั้นสูงแล้ว
ความเคยชินนี้ยังอยู่ในตัว ต้องขัดเรียกว่าขัดเกลาด้วยการพิจารณา ต้องใช้อะไรก็ต้องใช้สติสัมปชัญญะนั่นเอง
ต้องพยายามที่จะรู้อยู่เสมอว่าอันนี้คืออะไร ตัวกำลังทำอะไร สติก็ระลึกว่าอันนี้คืออะไร แล้วก็สัมปชัญญะก็รู้ว่าตัว
กำลังทำอะไร ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ที่สติสัมปชัญญะ อันนี้พูดในระดับสูงกว่าที่พูดถึงว่านำดอกไม้ไปบูชาเป็นทางไปสู่
จุดหมายของพุทธศาสนา สติสัมปชัญญะนี้เป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อนำไปสู่ความชอบความสุกความอดทน

ฉะนั้นที่พูดอย่างนี้กับคณะท่านพระครูก็เพราะว่าท่านทั้งหลายสนใจในการอยู่ดีกินดี และสนใจในความดี
ในจิตใจ สามารถที่จะดำรงชีวิตด้วยความสงบสุข คืออยู่ดีกินดีก็หมายความว่าทำหน้าที่อาชีพอย่างสุจริต แลละจิตใจ
ที่มีความสุขนั้นทำด้วยการฝึกจิตใจแต่ละบุคคลให้เห็นความดีด้วยสติสัมปชัญญะ ถือว่าเป็นขั้นที่จะไปสู่ความสงบ
ไม่ใช่ว่าไปนั่งวิปัสสนาในวัดเท่านั้นเอง นั่นนะส่วนหนึ่งนั่งวิปัสสนา นั่งกรรมฐาน แต่การปฏิบัติทุกวันทุกเวลาที่ตื่น
มีสติสัมปชัญญะ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทุกคนทำได้ถ้าตั้งใจ อันนี้เป็นความดีความอดทน และก็ได้อีกว่าเป็นผู้ปฏิบัติ
พระพุทธศาสนา ท่านทั้งหลายได้อยู่เป็นกลุ่มเรียกว่าเป็นคณะ ก็เป็นสิ่งที่ดีที่จะสามารถที่จะเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติแล้วก็เรียกว่าชักชวนกันไปในทางที่ถูก การที่จะพบกับท่านทั้งหลายพุทธศาสนิก
ที่มีศรัทธา ก็ยังนึกอยู่ในใจอยู่ว่าพระครูกับพุทธศาสนิกทั่วยาวางอยู่เสมอ เพราะว่าเริ่มต้นเป็นอย่างนั้น ตามที่ท่าน
พระครูท่านไปปราจีนบุรีแล้วก็ชักชวนญาติโยมจากปราจีนบุรีกับฉะเชิงเทรามาด้วย ยิ่งดี เรียกว่าเป็นการแผ่ออกไป

เป็นการเรียกว่าแม่พระพุทธศาสนา การแม่เมตตา แต่ก็ยังนึกถึงว่าตอนแรก ๆ ที่มาเป็นคณะ เป็นคณะแล้วก็เห็น
ความเจริญ ก็เป็นข้อพิสูจน์ถึงข้อที่เคยบอกอยู่เสมอว่าพบปะกับท่านทั้งหลายมีความปีติยินดีมีความปลื้มใจ ก็เพราะ
แสดงอยู่ว่าผู้ที่ตั้งใจแม่เมตตาตั้งใจจะปฏิบัติในทางที่ดี ย่อมทำให้ชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติดีชอบด้วย และมีความสงบ
เป็นสันติ ทำให้มีกำลังอยู่ด้วยกันและก็สามารถที่จะพบความเจริญ จึงไม่จำเป็นให้ศิลาให้พรเพราะว่าการปฏิบัติที่ดีนั้น
เป็นศิลาพรในตัว ก็รู้สึกว่าคุณคนเรียกว่าได้บุญ ได้บุญในทางตรงคือมีความสุขความเจริญได้

ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาในวันนี้แล้วก็ทำให้มีความปีติยินดี ก็ขอให้ร่วมกันมาเบิกบานใจมีความ
ก้าวหน้าทั่วกันทุกคน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในวันนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยกำลังดำเนินก้าวหน้าไปด้วยดีอย่างน่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทั้งหลาย ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ตามรายงานของอธิการบดี ฟังได้ว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่จะวางรากฐานทางปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาทุกคนมีความรู้ทางวิชาการอย่างสูง มีความเข้าใจในตนเองและในสภาวะแวดล้อมอย่างแจ่มแจ้ง มีความคิดวินิจฉัย สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ได้ โดยถูกต้องตามเหตุผล. บัณฑิตของมหาวิทยาลัยนี้จึงจัดเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเหมาะสมสำหรับปฏิบัติงานที่สำคัญ คือการสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง. การทำงานระดับนี้เปรียบได้กับการเดินทางไปสู่เป้าหมายที่อยู่ห่างไกล ซึ่งมีทางแยกไปได้หลาย ๆ ทาง เป็นทางใกล้บ้าง ไกลบ้าง สะดวกราบรื่นบ้าง ชรุขระกันดารบ้าง หรือบางทีก็เป็นทางตัน. การจะไปให้ถึงจุดหมาย จึงต้องใช้ความฉลาดสามารถและความรอบคอบระมัดระวังมาก ตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดไปจนถึงที่สุด. แรกเริ่ม ก็ต้องพิจารณาหาทางที่ถูกและที่เหมาะสมที่สุดเป็นทางเดิน. เมื่อไปถึงทางแยกทางร่วม ที่จะเดินไปได้เป็นสองทางสามทาง ก็ต้องใช้ความรู้ความฉลาดตัดสินใจว่าจะเลือกไปทางไหนจึงจะสะดวก ปลอดภัย ไปถึงที่หมาย. การเลือกทางเดินนี้บางทีก็ไม่อาจเลือกทางที่ใกล้ที่สุดลัดที่สุดได้เสมอไป เพราะทางที่ใกล้นั้นอาจมีไซ้ทางสะดวกและปลอดภัย จึงจำเป็นต้องเลือกทางที่อ้อมที่ไกลกว่า. บางทีเลือกเดินทางหนึ่งแล้ว ต่อมาพิจารณาเห็นว่ามิใช่ทางที่ถูกต้องจำต้องย้อนกลับมาขึ้นต้นใหม่จึงจะถูก ก็ต้องทำมิฉะนั้นจะไปไม่ถึงจุดหมาย. เพราะฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายจะออกไปประกอบกิจการงานสร้างความสำเร็จความเจริญให้แก่ตนเองแก่บ้านเมืองและส่วนรวม จะต้องตั้งใจให้มั่นคงที่จะใช้ความรู้ความสามารถความฉลาดตัดสินใจ ความรอบคอบระมัดระวัง พร้อมทั้งความอดุสาหะอดทนโดยเต็มกำลังอยู่เสมอ อย่าได้ย่อหย่อนหรือประมาทละเลยในการปฏิบัติตัวปฏิบัติงานเป็นอันขาด จักได้สามารถดำเนินถึงเป้าหมายที่แต่ละคนปรารถนาปรารถนาในที่สุด.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรู้เรื่องก้าวหน้าในตำแหน่งการงานและขอให้ทุกท่านที่มาชุมนุม ณ ที่นี้ มีความสุขความสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้นำลูกเสือชาวบ้านซึ่งเข้าร่วมโครงการ
จัดสัมมนาผู้นำลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ ศาลาดุสิตดาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๘

การประชุมของผู้นำลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศนี้ก็เป็นที่ที่ท่านทั้งหลายได้มาชุมนุมกัน เพื่อแลกเปลี่ยน
ความคิดความเห็นและเพื่อได้ทบทวนนโยบายต่าง ๆ ของลูกเสือชาวบ้าน และที่บอกว่าขอโอวาทให้ท่านทั้งหลาย
ได้ฟัง อันนี้ทุกครั้งที่มีการพบปะลูกเสือชาวบ้านโดยเฉพาะในการมอบธงประจำรุ่นของลูกเสือชาวบ้านนั้น ก็ได้กล่าว
โดยสังเขปทุกครั้งถึงจุดประสงค์ของลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งในวันนี้ท่านทั้งหลายก็ได้เปล่งคำปฏิญาณเช่นเดียวกันกับ
ทุกครั้งที่มีการพบปะกัน

การปฏิญาณนี้ก็เป็นหลักอันสำคัญ โดยเฉพาะผู้ที่ได้เปล่งว่าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ก็เป็นสิ่งที่เข้าใจได้อยู่
ในตัว แต่จะช่วยเหลืออย่างไรอันนั้นก็มีความหมาย ส่วนข้อที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับของลูกเสือนั้นก็มีความหมาย
เหมือนกับข้อสอง เพราะว่าปฏิบัติตามข้อบังคับของลูกเสือนั้นก็คือจะปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น คำว่าเพื่อ
ประโยชน์ของผู้อื่นนั้นก็หมายถึงตัวเองด้วย และขอขยายความว่าก็เพื่อให้ทุกคนจะเป็นลูกเสือชาวบ้านหรือไม่ใช่
ลูกเสือชาวบ้านได้มีชีวิตที่ก้าวหน้าปลอดภัย ได้รับเมตตาจิตจากเราอย่างบริสุทธิ์ใจ มาถึงคำว่าบริสุทธิ์นี้ก็ได้อีก
เหมือนกันว่ากิจการของลูกเสือชาวบ้านนี้เป็นกิจการที่ทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความบริสุทธิ์ใจ ก็เกือบจะไม่ต้องพูด
อะไร เพราะว่าท่านได้กล่าวแล้วว่าทำอะไรทุกอย่างเพื่อประโยชน์ แต่ที่จะต้องพูดต่อไปก็เพราะว่าในข้อต่าง ๆ
ที่ตั้งเป็นหลักของลูกเสือชาวบ้าน หรือเป็นแนวปฏิบัติของลูกเสือชาวบ้านนั้นก็พูดสั้นมาก แต่ว่าความเข้าใจนั้นจะ
เข้าถึงใจหรือไม่ก็แล้วแต่การพิจารณาของแต่ละคน ที่ใช้คำว่าพิจารณาของแต่ละคนนั้นก็เพราะว่าไม่อยากจะให้เป็น
ว่าข้อบังคับนี้เป็นข้อที่ต้องบังคับ หมายความว่าคนอื่นบังคับ ต้องบังคับด้วยตนเอง ตัวเองมีจิตมีใจอยู่ด้วยกันทุกคน
และจิตใจนี้ต้องฝึกให้เห็นแจ้งให้เห็นสว่างว่าการปฏิบัติตนจะเป็นประโยชน์จริงได้แค่ไหน ที่ต้องพูดต่อเพราะว่าเกรง
เหมือนกัน

ลูกเสือชาวบ้านนี้เรียกว่ามีภาระที่กว้างขวาง และไปในสองทางซึ่งขัดกัน ทางหนึ่งคือมีการบังคับบัญชา
มีวินัยที่ดี อีกส่วนหนึ่ง มีการคิดพิจารณาด้วยตนเอง และคิดเพื่อปฏิบัติงานด้วยตนเอง สองอย่างนี้ดูขัดกัน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เพราะว่าถ้ามีการบังคับบัญชาอยู่ในกฎเกณฑ์กฎบังคับก็หมายความว่าจะต้องให้ผู้อื่นมาบังคับ ต้องมีระเบียบมาบังคับ ส่วนการพิจารณาด้วยตนเองนั้น หมายความว่ามาจากตัวเอง แต่ละคนมีความคิดของตัวเองมีการคิดและทำของตัวเอง สองอย่างนี้สวนทางกัน แต่จะอย่างไรเพื่อที่จะให้สองทางนี้ไปขนานกันและไปทางเดียวกัน เพราะว่าถ้าสองอย่างนี้ชนกันมันก็เกิดสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์หรืออาจจะเกิดโทษก็ได้ ในด้านที่จะให้สองแนวความคิดนี้ปรองดองและเป็นประโยชน์ก็ต้องพิจารณาจากตัวเองขึ้นไป เพราะว่ากิจการลูกเสือชาวบ้านนี้ถ้าไม่ตกลงกัน ถ้าไม่เข้าใจกัน แต่ละคนก็คิดไป ก็ไม่มีระเบียบ ไม่มีความคิดที่จะช่วยกันได้ อีกทางหนึ่ง ถ้ามีระเบียบ มีวินัย มีการบังคับบัญชาแล้ว แม้จะไม่ได้เขียนอยู่ในข้อบังคับ ก็กลายเป็นว่าถ้าผู้ที่เป็นหัวหน้าหรือผู้ที่มีอิทธิพลมากกว่าบอกไปทางนี้ก็เฮโลไป มันก็กลายเป็นการนำไปแล้วแต่ความคิดแล้วแต่ผลประโยชน์ของผู้ที่เป็นหัวหน้า ซึ่งก็ไม่ใช่สิ่งที่น่าปรารถนาและไม่เป็นประชาธิปไตย แต่ที่ปรากฏบางทีคนเราก็ขี้เกียจที่จะคิด เวลาใครมาบอกลูกเสือชาวบ้านต้องอย่างนั้นก็ตาม เพราะนึกว่าเป็นกฎเกณฑ์ของลูกเสือชาวบ้านที่จะต้องเฮโลตามกันไป โดยที่ไม่ได้คิด อันนี้ก็จะเป็นสิ่งที่ลำบากมาก ในการที่จะแนะนำให้คิด เพราะว่าถ้าแต่ละคนที่เป็นลูกเสือชาวบ้านเข้ามาเป็นลูกเสือชาวบ้านเพราะว่าเขาเป็นเก้ด ก็ไม่มีประโยชน์อะไร แต่ละคนที่เข้ามาเป็นลูกเสือชาวบ้านจะต้องมีสิ่งใดที่เป็นหลักของตัวเอง สิ่งนั้นก็คือความซื่อสัตย์สุจริตหวังดีต่อผู้อื่น ถึงคำว่าเมตตาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก แต่เมตตานั้นก็ต้องมีปัญญาคือความคิดที่รอบคอบไปด้วย ไม่ใช่ว่าจะเมตตาไป พูดแต่คำว่าเมตตาแล้วไม่เข้าใจ คำว่าเมตตาที่พูดอย่างนี้ พูดกลับไปกลับมาจากทางหนึ่งกับอีกทางหนึ่งสวนกันอาจจะเข้าใจยาก แต่ว่าที่ต้องพูดกลับไปกลับมาจะได้ให้เห็นว่ามันเป็นสิ่งที่ เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของลูกเสือชาวบ้าน

ตั้งแต่ต้นที่ตั้งลูกเสือชาวบ้านเมื่อ ๑๔ ปีมาแล้ว จุดประสงค์ก็คือจะให้ผู้ที่อยู่ในที่ที่อาจจะอันตราย เพราะว่า มีผู้ร้ายอยู่ในที่ที่ต่อพยากรณ์เพราะว่ายังไม่มีควมก้าวหน้าพอในทางวัตถุ ให้ร่วมกันทำงานเพื่อความก้าวหน้า และเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตัว หมู่บ้านของตัว และรักษาความปลอดภัยของท้องถิ่นของตัวหมู่บ้านของตัว จึงขึ้นมา เป็นคำว่าลูกเสือชาวบ้าน “ลูกเสือ” นั้น ก็ขอยืมวิธีการของการลูกเสือ ซึ่งอันที่สำคัญที่สุดก็คือการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ข้อหนึ่ง การศึกษาฝึกฝนตัวเองให้มีความสามารถทั้งในทางจิตใจทั้งในทางกายให้มีขึ้น จึงเอากิจการลูกเสือ มาเป็นตัวอย่าง คำว่า “ชาวบ้าน” ก็หมายถึงผู้ที่อยู่ในบ้าน ก็ชาวบ้านเรา ภาษาไทยก็เรียกกันว่าชาวบ้าน เขาอย่างนั้น

เขาอย่างนี้ก็หมายความว่าประชาชนทั่วไป ใคร ๆ ก็เป็นชาวบ้าน คนที่อยู่ตึกก็เป็นชาวบ้าน ไม่เรียกว่าชาวตึก ก็เรียกว่าชาวบ้าน บ้านก็เป็นที่อยู่อาศัยธรรมดาซึ่งทุกวันเราต้องอาศัย ตรงข้ามกับชาวป่า ชาวป่านั้นก็อยู่อาศัย ไม่ได้อาศัยบ้านและก็อยู่ในที่ทุรกันดารที่ไม่มีการพัฒนา ฉะนั้นคำว่า “บ้าน” ก็หมายความว่าอยู่ในบ้านหรืออยู่ในหมู่บ้าน เมื่ออยู่ในบ้านหรือหมู่บ้านหรือจะเป็นเมืองก็เป็นบ้านเหมือนกันหมู่บ้านเหมือนกัน อันนี้ก็ต้องร่วมกันคิดและไม่เบียดเบียนกันเผื่อแผ่กัน เพราะว่าแต่ละคนที่อยู่ก็มีที่จำกัดก็ต้องระวังไม่ให้กระทบคนที่อยู่ข้าง ๆ อย่างที่ยินอยู่อย่างนี้ ถ้าสมมุติว่าแต่ละคนอยู่ในเขตที่ยืนก็ไม่เดือดร้อน แต่ถ้าบอกว่าตรงนี้ไม่มีที่พอผลัดคนข้างหน้าไปก็ทำให้เดือดร้อน เพราะคนข้างหน้าก็ไม่มีที่ก็ต้องผลัดต่อไป ลงท้ายที่นี้ก็จะกลายเป็นเวทีมวย ถ้าหากว่าเวทีมวยหมู่บ้านแล้วก็ไม่จำกัดรุ่นจะยุ่งกันใหญ่ แล้วเราก็จะต้องเดือดร้อน จะต้องทรมานหาหมอมมาเพื่อที่จะเยียวยาก็เกิดยุ่ง ฉะนั้นจึงต้องมีระเบียบว่าแต่ละคนยืนอยู่ตรงไหนก็ยืนอยู่ตรงนั้น แล้วก็มืออยู่ว่าต้องดูว่ายืนอยู่ ถ้าผู้พูดพูดนานหน่อยก็เชื่อว่าต้องมีคนที่จะเป็นลม ก็ต้องดูกันว่าคนไหนเกิดจะเป็นลมก็พยายามตาม ถ้าไม่ไหวจริง ๆ ก็ต้องช่วยให้ไปพักไปนั่งที่ไหน อันนี้ไม่ขอให้ท่านทั้งหลายนั่งเพราะไม่อยากพูดนานไม่อยากพูดยาว แต่ถ้าอยากพูดยาวไปก็เกิดเดือดร้อนแน่ แต่ก็โดยที่ท่านทั้งหลายเป็นลูกเสือชาวบ้าน มีความรู้หนึ่ง มีความเมตตาหนึ่ง เผื่อแผ่หนึ่ง ก็เชื่อว่าใครเป็นลมก็ได้รับการช่วยเหลือแน่นอนก็ไม่มีห่วง อันนี้เป็นหลักของลูกเสือชาวบ้านก็ช่วยกัน

ลูกเสือชาวบ้านก็เกิดขึ้นมาเมื่อ ๑๔ ปี ครั้งแรกก็เกิดขึ้นที่จังหวัดอุดรแล้วต่อมาก็ขยายไปทั่วประเทศ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการฝึกตั้งที่ท่านทั้งหลายได้รับการฝึกมาเพื่อที่จะให้รู้จักข้อที่กล่าวนี้ ที่สำคัญว่าต้องเมตตาซึ่งกันและกันเผื่อแผ่กันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักษาความปลอดภัยของส่วนรวม ดำเนินให้มีความก้าวหน้าในการพัฒนาท้องถิ่นของตัว ต่อมาเมื่อแผ่ออกไปทั่วประเทศ ก็ได้กล่าวไว้เหมือนกันว่า ลูกเสือชาวบ้านนี้แต่ละรุ่น ๆ ก็รู้จักกันช่วยเหลือเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เมื่อมีหลาย ๆ รุ่นมาอยู่ในเขตอำเภอเดียวกันก็รู้จักกันไปเยี่ยมเยียนกัน ในเขตจังหวัดก็ไปมาหาสู่ได้ แม้แต่ระหว่างจังหวัดก็ไปมาหาสู่บ้างเพื่อความเข้าใจอันดี อันนี้ก็เป็นประโยชน์ของลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งได้ทำมาต่อมา ๆ เรื่อยมาแล้วเกิดปัญหาว่า บางแห่งก็มีอันตรายมาก ลูกเสือชาวบ้านนี้ควรจะฝึกอาวุธหรือไม่ก็เป็นปัญหาขึ้นมา แต่ก็เห็นว่าการฝึกอาวุธของลูกเสือชาวบ้านนั้นจะฟุ่มเฟือยไม่ถูกหลักของลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งอาวุธสำคัญคือความเมตตาและความปรารถนาดีซึ่งกันและกัน ความรู้เป็นอาวุธ เป็นอาวุธที่จะปราบศัตรูร้าย

ที่มีอยู่คือความไม่รู้ ความไม่รู้ของแต่ละคนความไม่รู้ในด้านการพัฒนา ความไม่รู้ในด้านการรักษาความปลอดภัย จึงเห็นได้ว่าถ้าติดอาวุธก็ขอให้ติดอาวุธของความคิดที่ดีที่บริสุทธิ์ ฉะนั้นจนทุกวันนี้ลูกเสือชาวบ้านไปที่ไหนไม่ถืออาวุธ ลูกเสือชาวบ้านมีสิ่งที่เป็นอาวุธคือตัวเอง ตัวเองมีความรู้ ตัวเองมีความสามารถ ตัวเองมีความบริสุทธิ์ใจ ตัวเองมีจิตใจที่เข้มแข็งก็พอแล้ว เพื่อเป็นเครื่องหมาย จึงมีผ้าที่ทุกคนมีอยู่ที่คอ ก็เป็นเครื่องหมายเพื่อเตือนใจว่า เราเป็นลูกเสือชาวบ้านก็มีแค่นี้สำหรับหมู่ก็มีธงประจำรุ่น ซึ่งทำให้เข้าใจว่าเราก็สามัคคีในหมู่ของเราในรุ่นของเรา ก็ช่วยกัน สำหรับระดับประเทศเรามองชาติก็ทำให้เตือนว่าเรามาเป็นลูกเสือชาวบ้านสำหรับอะไร สำหรับหมู่บ้านของเราเป็นส่วนหนึ่งของประเทศชาติ เราก็ต้องช่วยกันในทางสร้างสรรค์ ไม่ใช่ในทางทำลาย เพื่อที่จะให้กิจการของลูกเสือชาวบ้านนี้บรรลุผลเต็มที่เต็มเปี่ยมก็เชื่อว่าพอแล้ว

ที่ได้กล่าวรายงานเมื่อตะกี้ว่า ตั้งแต่ประมาณปี ๒๒ ต่อมามีการสนับสนุนกิจการหมู่อื่นด้านอื่นก็ดีไป เพราะว่าบางแห่งก็มีความจำเป็นที่จะรวมกลุ่มเพื่อกิจการเฉพาะ เช่นการช่วยป้องกันท้องที่ เช่นการช่วยเพื่อพัฒนาเฉพาะในท้องที่นั้น ๆ ก็มีกิจการอื่น ๆ เกิดขึ้นมากหลายซึ่งล้วนมีความดีล้วนมีประโยชน์ แต่ลูกเสือชาวบ้านก็ยังคงปฏิบัติงานต่อไป การขยายข้างลง ที่จริงก็คิดว่าดีเหมือนกัน ถ้าขยายมากขึ้นเดียวจะต้องไปต่างประเทศ เดียวนี้เมืองไทยนี้ก็มีการขยายประมาณ ๕๐ ล้าน แล้วที่ว่ามีลูกเสือชาวบ้านประมาณ ๕ ล้าน ก็นับว่าเป็นส่วนที่มากอยู่ ถ้าขยายไปไม่รู้จะทำใครมาเป็นลูกเสือชาวบ้าน เดียวจะต้องเอาเพื่อนบ้านมาเป็น เพื่อนบ้านก็หมายความว่าต่างประเทศที่อยู่ข้างบ้าน ก็เรียกว่าเพื่อนบ้านเหมือนกัน กลายเป็นลูกเสือชาวบ้านของภูมิภาคนี้ของโลก ที่หลังต่อไปก็ไม่พอก็กลายเป็นต้องไปหาสมาชิกในต่างทวีปด้วย ซึ่งก็รู้สึกว่าจะทำไม่ได้แล้วก็ไม่มีประโยชน์เลย ฉะนั้นการขยายที่ไปตามลำดับนี้ก็ดีแล้ว แต่ว่าต้องยั้งถึงคุณภาพ ที่เข้าใจกันดินนอกจากความเข้มแข็งที่จะให้แต่ละคนมีร่างกายแข็งแรงแล้ว ก็จิตใจแข็งแรงด้วยเหมือนกัน

อันนี้ก็จะต้องเข้าใจถึงจุดประสงค์ที่กล่าวมาในครั้งนี้นี้แล้วก็กล่าวมาแล้วหลายครั้ง ไปฝากกับผู้ที่สนใจในกิจการนี้ ผู้ที่ดำเนินกิจการนี้ได้ฝากความคิดความเห็นหลายครั้งหลายคราว แต่ว่าส่วนที่สำคัญที่สุดก็ต้องพิจารณาถึงว่า วินัยต้องมี ระเบียบต้องมี แต่อย่าให้วินัยและระเบียบนี้กลายเป็นถูกงอไป เพราะว่าคนเรามักจะชอบเฮไปตาม

โดยเฉพาะเมืองไทยนี่ก็มีศักดิ์ว่าไทยมุง ไทยมุงนี้มีกันบ่อย ๆ คือว่าใครมีอะไรเกิดขึ้นแม้จะอันตราย ไทยก็มุงไม่กลัว คนไทยนี่ไม่กลัวอะไร มีอะไรที่โหดก็มุง ไทยมุงนี่บางทีก็มีประโยชน์ บางทีไม่มีประโยชน์ แต่ถ้าไทยมุงแล้วก็พากันไปมันเกิดประโยชน์สำหรับผู้สร้างสถานการณ์ให้มุง ถ้าไทยมุงที่ที่เป็นอุปัทวเหตุอะไรพวกนั้นก็สุดวิสัย แต่บางทีอุปัทวเหตุนั้นก็ไม่ใช่อุปัทวเหตุเป็นเหตุการณ์ที่อุบัติขึ้น คือว่าเหตุที่อุบัติขึ้นนั้นมันเกิดขึ้นจากบังเอิญก็เป็นได้ เหตุที่อุบัติบางทีก็จากการสร้างสถานการณ์ก็เป็นได้ ฉะนั้นข้อนี้ต้องระมัดระวัง จะแนะนำวิธีที่จะป้องกันไม่ให้เกิดไทยมุงแบบนี้ยังหาคำแนะนำมาไม่ค่อยได้ แต่ว่าถ้าคิดอะไรดี ๆ แล้ว ก็หมายความว่าจะต้องให้แต่ละคนว่าตัวเป็นคนที่มีเสรี ถ้าตัวมีเสรีตัวมีความคิดของตัวเอง ถ้าความคิดดีก็เป็นประโยชน์ ถ้าความคิดไม่ดีก็เป็นโทษได้ ถ้ามีความคิดไม่ดีขออย่าให้คนอื่นคิดตาม คือแต่ละคนต้องคิดอย่างนี้ แต่ละคนก็มีผิดพลาดได้ อย่างผู้พูดบางทีก็กลัวเหมือนกัน พูด ๆ ไปนี้ไปเข้าหูของแต่ละท่าน เตียวเกิดไปบอกว่า เออ... ได้ยินว่าอย่างนี้ต้องทำตาม ทุกอย่างไม่คิดต้องทำตามทุกอย่าง บางทีก็ผิดพลาดไป ถ้าพูดอะไรผิดพลาดไปแล้วก็เกิดผลเสียหายไปได้ แต่ถ้าแต่ละคนฝึกตนให้ดี เพื่อให้ฟังแล้วไปพิจารณา ฟังแล้วไปคิดว่ามีประโยชน์ตรงไหน กลับเอาความดีหรือกลับเอาให้ได้ความคิดที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ไปใช้ และเพิ่มเติมด้วยความคิดของตัวเองอย่างดีที่สุดก็เป็นประโยชน์

อันนี้ก็ถึงว่าการที่จะชุมนุมกัน ท่านผู้เป็นในระดับหัวหน้าลูกเสือชาวบ้านก็ต้องคิดให้ดี ๆ และเมื่อไปพบลูกเสือชาวบ้านอื่น ๆ ก็จะได้พูดให้เขาคิดเหมือนกัน แม้จะค้านก็ต้องยอม บางทีเราพูดไปแล้วก็มีคนไปค้าน ก็เป็นสิทธิ์ของเขาที่จะค้าน และเป็นหน้าที่ของเขาที่จะค้าน เพราะว่าถ้าฟังไปแล้วแล้วก็ตามโดยหลับหูหลับตาตามไปมันอาจจะอันตรายก็ได้ เพราะว่าแนวความคิดอันที่พูดออกไป แม้จะเป็นหัวหน้าอาจจะไม่ได้เป็นความคิดของตัวเองจะเป็นความคิดของคนอื่นที่มาบอกว่า ทำอย่างนั้นนะ นัดหมายให้พูดอย่างนี้ ทำอย่างนี้ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องมือของผู้ที่เรียกว่าเป็นอภิหัวหน้าโดยที่เราไม่รู้ เพราะว่าเขามีความฉลาด เขาพูดได้อย่างดี บางทีเขาก็พูดอย่างแนบเนียนเราก็เชื่อเขา แต่ว่าถ้าหากว่าเราเชื่อแล้วก็พูดไปให้คนอื่นเชื่อ แต่คนอื่นเขาก็มีความคิดของเขาที่อาจจะตึงก็ได้ อันนี้จึงเป็นสิ่งที่ดี ก็อาจจะตึงแล้วเราก็ได้คิดว่าถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

ก่อนนี้ท่านทั้งหลายฟังแล้วก็ขมวดคิ้วนิดหน่อย เพราะว่า เอ... ท่านว่าอย่างไรไม่เข้าใจก็เป็นได้ แต่ว่าถ้าไปคิดให้ดี ๆ ก็คงเข้าใจ ตอนนั้นก็พูดมานานพอสมควร แล้วก็สังเกตดูว่าท่านก็แข็งแรงเหมือนกัน คือว่ายีนอยู่อย่างนี้มันก็เอาเรื่องอยู่เหมือนกัน แต่ที่บอกว่าลูกเสือชาวบ้านนี้ต้องฝึกทั้งกายฝึกทั้งใจ บางท่านก็คงเมื่อยอาจจะหาเหมือนกัน เพราะว่ายีนอย่างเรียบริบร้อย แต่ว่าจิตใจที่เข้มแข็งที่ได้ฝึกเอาไว้ก็ควบคุมร่างกายซึ่งอาจจะอ่อนแอ เป็นการพิสูจน์ว่าแต่ละคนถ้าตั้งใจจริง ๆ มีจิตใจที่เข้มแข็งก็ทำให้ร่างกายเข้มแข็งได้ ถ้าหากว่าร่างกายอาจจะแข็งแรงแต่จิตใจไม่เข้มแข็งก็ไม่สบายที่จะยีนอยู่อย่างนี้ได้ ต้องเคลื่อนต้องกระสับกระส่ายต้องบ่น บางทีก็ทำให้ง่วงทำให้ท้าว ยืนแล้วท้าวถ่วงแล้วหลับอาจจะล้มลงไป เมื่อบอกตะกี้ว่าอย่าเขินคนข้างหน้าไปอาจจะทำให้เกิดยุ่งก็เลยระวังตัว ก็ทำให้เกิดร่างกายแข็งแรง ร่างกายแข็งแรงนี้ทุกคนก็ปรารถนา ฉะนั้นท่านได้ฝึกก็เรียกว่าท่านได้ฝึกดีแล้วในวันนี้ก็กำลังฝึกให้จิตใจเข้มแข็งแข็งแรง การฝึกจิตใจที่แข็งแรงนี้ควบคุมร่างกายได้ก็เป็นสิ่งที่ดี จิตใจที่แข็งแรงจะต้องควบคุมจิตใจเองด้วยก็เหมือนที่กล่าวถ้าได้ยีนอะไรหรือเกิดความคิดในตัวอย่างไร ให้จิตใจควบคุมจิตใจตัวเองว่า ที่คิดหรือที่ฟังเขามาที่เขาสั่งมาหรือที่เขาบอกมานั้นจะถูกขบธรรมเนียมหรือไม่ เราจะเห็นว่าถูกหรือไม่ถูก ถ้าร่างกายแข็งแรงจิตใจแข็งแรงทั้งจิตใจภายในของตัวแข็งแรง ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ไปชุมนุมประชุมกันตามที่ได้นัดหมายกันให้ได้ประโยชน์ แล้วก็นำปริศนาที่ฝากไว้ในขณะนี้ไปพิจารณาอาจจะเป็นประโยชน์มากสำหรับลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศ ซึ่งที่ว่ามีประมาณห้าล้านคน ห้าล้านคนถ้าแต่ละคนมีความเข้มแข็งแข็งแรงโดยเฉพาะจิตใจภายในนี้จะได้ประโยชน์สำหรับส่วนรวมแน่นอน และจะบรรลุผลตามที่กิจการลูกเสือชาวบ้านปรารถนา คือความอยู่เย็นเป็นสุขของส่วนรวมโดยอาศัยจิตใจที่เข้มแข็งแข็งแรงเปี่ยมด้วยความเมตตาเพื่อแผ่ และจะทำให้ชาติบ้านเมืองซึ่งเป็นที่อาศัยของเราทุกคนจะอยู่เย็นเป็นสุขได้ แม้ภายนอกดูจะมีความวุ่นวายก็จะระงับความวุ่นวายลงไปได้ หรืออย่างน้อยที่สุดก็บรรเทาลง

ฉะนั้น ที่ขอเมื่อตะกี้ก็ขอโอวาทก็ให้โอวาทแล้ว แล้วก็ขอให้ปณิธานขอให้การที่ท่านทั้งหลายมากเป็นมงคลกับท่านทั้งหลาย แล้วการที่ท่านทั้งหลายในขณะนี้ก็คงได้ผล ทำให้ร่างกายอดทนและจิตใจแข็งแรงรู้จักพิจารณาให้ดี ก็ขอให้การประชุมที่จะมีขึ้นนี้เป็นประโยชน์และเป็นประโยชน์จริง ๆ จะเป็นเรียกว่าการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศชาติด้วย ก็ขอให้กิจการทั้งหลายที่กำลังทำได้บรรลุผลสำเร็จ ขอทุกคนมีร่างกายแข็งแรงจิตใจเข้มแข็ง มีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสประธานสภา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๘

การที่ผู้พิพากษาที่จะออกไปปฏิบัติงานในแง่นี้ ต้องกล่าววาทะก็นับว่ามีประโยชน์ เพราะว่าท่านทั้งหลายได้รับการศึกษาทั้งได้รับการอบรมมาด้วยดี นับว่ามีความสามารถ ความรู้ทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในด้านปฏิบัติมาพอควรแล้ว ก็พร้อมที่จะออกไปปฏิบัติงานที่สำคัญของผู้พิพากษา

การที่มีความรู้ดีมีความชำนาญแล้วพอสมควรก็จะต้องมีการตั้งใจให้ดี และได้ปฏิญาณตนมีคำสำคัญขึ้นมาในคำปฏิญาณนี้สองครั้ง คือคำว่า บริสุทธฺิใจ หมายความว่าทำทุกอย่างเต็มความสามารถ โดยที่คำนี้อยู่ในคำปฏิญาณเหมือนกัน โดยไม่มีอคติ ก็หมายความว่าจะต้องทำให้ถูกต้องตามหลักวิชาและถูกต้องตามศีลธรรมตามสิ่งที่ดีที่งาม สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะว่าเรียนรู้เท่าไร ๆ ถ้าไม่มีอยู่ในตัวหรือไม่เพาะอยู่ในตัวก็ไม่สามารถที่จะเรียน ฉะนั้นการเปล่งคำปฏิญาณนี้เป็นการเตือนและเป็นการช่วยให้ท่านได้ตั้งสติในความบริสุทธิ์และความปราศจากอคติ งานของผู้พิพากษานั้นเป็นงานที่ยากลำบากและซับซ้อน ไม่ได้เป็นงานที่เฉพาะ ต้องรู้จักจิตใจของคนและรู้จักชีวิตของคน ซึ่งถ้ามาพิจารณาดูว่าทำไมต้องมีผู้พิพากษา ทำไมจึงต้องมีกระบวนการยุติธรรม ก็เพราะว่ามีการเบียดเบียนกัน ซึ่งไม่มีใครชอบเบียดเบียนกัน แต่ก็อดไม่ได้ที่จะเบียดเบียนกัน เพราะมีความต้องการที่จะเอาเปรียบกันบ้าง มีความต้องการที่จะตามใจตนเองบ้าง ซึ่งเป็นธรรมดาซึ่งมีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง งานของผู้พิพากษานี้ก็เป็นการทำหรือเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนที่มีข้อพิพาทต่าง ๆ มีเบียดเบียนต่าง ๆ ด้วยการให้ปรองดองกันบ้าง ปรามกันบ้าง หน้าที่ปรามปรามเป็นหน้าที่ของตำรวจ แต่หน้าที่จะให้ความยุติธรรมเป็นหน้าที่ของผู้พิพากษา หน้าที่นี้ยาก เพราะว่าความเดือดร้อนความยุ่งยากที่เกิดขึ้นมาก็เกิดมาจากความอคติของผู้อื่นนั่นเอง ฉะนั้นที่ผู้พิพากษาจะต้องมีความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริงและความปราศจากอคตินั้น ก็เพราะว่าเราจะต้องมีหน้าที่ไปดับอคติดับความไม่บริสุทธิ์นั่นเอง ถ้าเราไม่ตั้งอยู่ในความบริสุทธิ์ใจ ไม่ตั้งอยู่ในความปราศจากอคตินั้นก็จะดับไม่ได้ ไม่มีทางที่ใช้คำว่าดับนั้นเพราะว่านี่ถึงว่าความยุ่งยากเดือดร้อนต่าง ๆ มันก็เหมือนไฟ ก็ใช้คำว่าเดือดร้อน ไฟมันร้อน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายกัญญา ธีรนิต

เวลาร้อนร้อนรน คำนี้รู้สึกว่าจะไม่ค่อยดี ในที่นี้ถ้าดับไฟมันก็ต้องใช้ความเยือกเย็นแล้วก็ใช้ความนุ่มนวลที่จะสามารถบรรเทาลงไป แต่ไฟนั้นมันมีอยู่เสมอ แล้วก็ถ้าหากว่าใส่ไฟหมายความว่าเติมเชื้อเพลิงไปเรื่อย ๆ ไฟนั้นก็ต่อไปเรื่อย ๆ ไฟนั้นจะไม่หยุดไม่มีทางหยุด เพราะว่าเชื้อเพลิงมีอยู่ตลอดเวลา เชื้อเพลิงก็อยู่ที่อคติ อยู่ที่ความไม่บริสุทธิ์นั่นเอง

ฉะนั้น ที่ท่านกล่าวถึงความบริสุทธิ์ใจและความปราศจากอคตินี้ จึงเป็นข้อที่สำคัญมากและเป็นข้อที่ยากเห็นใจท่านทั้งหลายที่จะต้องไปทำหน้าที่ในการเป็นผู้พิพากษาที่เป็นงานที่หนัก เป็นงานที่เหนื่อย และเป็นงานที่จะต้องเสียสละอย่างมาก แต่ถ้าไม่มีความเสียสละไม่มีความเพียรพยายามฟันฝ่าความเหนื่อยนั้น ก็ป่วยการที่จะเป็นผู้พิพากษา จะเป็นผู้ที่สุ่มไฟเพิ่มเติม ผู้พิพากษานั้นถ้าได้ชื่อว่าเป็นผู้พิพากษาแล้วก็รักษาสัตย์ปฏิบัติไว้ก็เป็นสิ่งที่ดีที่สุด เป็นการทำหน้าที่โดยตรง ถ้าผิดพลาดไปก็เท่ากับเป็นการใส่เชื้อเพลิงที่รุนแรงมากเหมือนฉีดน้ำมันเข้าไปในกองไฟ ทำให้ลุกโชนขึ้นไปแล้วก็ดับยาก ฉะนั้นก็ต้องมั่นอยู่ในคำปฏิญาณ การนี้ก็ต้องใช้การพิจารณาที่รอบคอบ การพิจารณานี้ก็มีเป็นกฎหมายว่าหลายบท แล้วแต่วิจารณ์ญาณของผู้พิพากษา จะกำหนดโทษหรือพิพากษาอย่างไร มีขอบเขต ฉะนั้นก็ต้องพิจารณาอย่างถ่องแท้

นอกจากนั้น นอกจากงานของผู้พิพากษาก็ต้องเป็นผู้ใหญ่ เป็นที่อาศัยเป็นที่พึ่งของประชาชนทั่วไปด้วย เพราะว่าคนที่เกิดทำไม่ดีขึ้นมาเพราะว่ามีความเดือดร้อน ความเดือดร้อนนี้เพราะปากไม่ดี เพราะบรรยากาศ เพราะสิ่งที่ไม่ปรารถนา คนที่ทิวโหยยอมชวนชวาทหาทางที่จะหาอาหารใส่ท้อง ก็มีบ่อยครั้งที่เกิดเรื่องว่าเกิดอาชญากรรมเพราะว่าความจนมีมาก อย่างนั้นก็ต้องเข้าใจว่าเราสามารถที่จะบรรเทาได้ ต่อวงการเดียวกัน แต่ว่าถ้าเราบรรเทาออกวงการก็เป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะว่างานของศาลยุติธรรมนี้มีมากมายเหลือเกินจนกระทั่งสิ้นไม่สามารถที่จะปฏิบัติ ฉะนั้นถ้าสามารถที่จะป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นก่อนก็จะดี ส่วนอาชญากรรมที่มาจากความร้อนใจเป็นประจำ อาชญากรนั้นเราก็บรรเทายาก แต่อาจจะทำได้เหมือนกันโดยที่ไม่ให้เขาไปทางที่ผิด ฉะนั้นหน้าที่ของผู้พิพากษาในโรงศาลเวลาชั้นบัลลังก์ ก็ต้องมีความตรงมีความบริสุทธิ์ใจปราศจากอคติโดยแท้ ให้ปฏิบัติโดยที่อาศัยระเบียบและกฎหมาย แต่นอกโรงศาลก็มีหน้าที่เหมือนกันที่จะเป็นที่พึ่งของประชาชนทั่วไป ให้ประชาชนที่มีความ

เดือดร้อนในกายหรือใจได้อาศัยได้ ดั่งนี้ท่านก็จะได้ปฏิบัติงานโดยครบถ้วนสมบูรณ์ทุกอย่าง และข้อนี้ก็สมกับที่เป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้เป็นความพอใจสูงสุดสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงาน คือได้รับความนับถือจากประชาชนทั่วไป ว่าเป็นผู้ที่ไว้ใจได้ ซื่อสัตย์ ทั้งนอกวงการ ทั้งในวงการ ฉะนั้นท่านผู้มีหน้าที่สำคัญและมีเกียรติ คนข้างนอกอาจจะไม่ค่อยได้เห็น คือหมายความว่าไม่ทราบ แต่ท่านทราบเองแล้วก็จะภูมิใจได้

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถที่จะปฏิบัติงานได้โดยครบถ้วนสมบูรณ์ และโอกาสนี้ก็ขอให้มื่กำลังกาย กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าถ้าเราไม่แข็งแรงก็จิตใจเปลี่ยนไปด้วย แต่ว่าข้อสำคัญก็ขอให้ท่านมื่กำลังใจ เพราะว่ากำลังใจนี้จะทำให้สามารถปฏิบัติงานอย่างตรงดีที่สุด และทำให้มีความสำเร็จคือความดีขึ้น จนในที่สุดก็จะมี ความสุข ความภูมิใจได้ ก็ขอให้มื่กำลังกายกำลังใจสมบูรณ์ทุกคน สามารถปฏิบัติงานครบถ้วนด้วย.

พระบรมราชโองการ

พระราชทานแก่ผู้นำศาสนาอิสลาม (อิหม่าม) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

และครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา ๒

ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์

วันพุธ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้พบกับบรรดาอิหม่ามและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามพร้อมกันในโอกาสเดียวกันนี้. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมากกับทุก ๆ คนและทุก ๆ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลชมเชยในการปฏิบัติงานดีเด่น.

อิหม่ามนั้น ถึงแม้ทางราชการจะยกย่องว่าเป็นผู้นำทางศาสนาอิสลามในระดับท้องถิ่น แต่โดยฐานะหน้าที่อันแท้จริง ดูเหมือนจะมีความสำคัญและมีเกียรติที่ยิ่งกว่านั้นโดยเหตุที่อิหม่ามเป็นบุคคลพิเศษ ผู้มีความรู้ ความฉลาดสามารถในคัมภีร์โลกคัมภีร์ธรรม และทำหน้าที่เป็นครูบาอาจารย์ เป็นที่พึ่งที่ปรึกษา เป็นผู้สงเคราะห์อนุเคราะห์แก่ศาสนิกอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านศาสนา ศิลปธรรม จริยธรรม และในด้านการดำเนินชีวิต เพื่อให้แต่ละคนแต่ละครอบครัว ประสบสุขสวัสดิ และเจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่น. อิหม่ามทั้งหลายจึงควรจะยินดีในเกียรติคุณที่มีอยู่ ทั้งมีความสำนึกตระหนักในฐานะหน้าที่ของตน ๆ อยู่เป็นนิตย์ แล้วตั้งใจพยายามบำเพ็ญกรณียกิจแต่ละอย่างแต่ละด้านให้สมบูรณ์หนักแน่น ด้วยความเข้มแข็งและเที่ยงตรงจริงใจ โดยเต็มความสามารถ. ผลงานของท่าน ที่ปฏิบัติบำเพ็ญมาด้วยดี โดยบริสุทธิ์บริบูรณ์นั้น นอกจากจะยังประโยชน์คือความสุขสวัสดิแก่ศาสนิกถ้วนหน้าแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยร่มเย็น และความเป็นปึกแผ่นมั่นคง แก่ประชาคมและผืนแผ่นดินอันเป็นที่เกิดที่อาศัย คือประเทศไทยของเราโดยส่วนรวมด้วย.

ในส่วนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น จำได้ว่าเมื่อปีก่อนได้พูดขอกับกระทรวงศึกษาธิการไว้ให้ช่วยส่งเสริมการศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพให้มากขึ้นเพราะวิชาทั้งสองส่วนนั้นเป็นปัจจัยหลักสำหรับการสร้างและพัฒนาฐานะของบุคคล. ปีนี้ได้ยื่นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรายงานว่าได้ดำเนินการในเรื่องที่ขอไปแล้ว ก็ต้องบอกว่าพอใจ และต้องขอกำชับผู้บริหารโรงเรียนทั้งหลาย ให้พร้อมแรงพร้อมใจกันรับการสนับสนุนนั้นให้ได้เต็มที่ พร้อมกับต้องพยายามชวนช่วยที่จะปฏิบัติส่งเสริมในแต่ละโรงเรียนโดยเต็มความสามารถ ให้จนบรรลุผลตามจุดหมาย. การศึกษาในโรงเรียนของท่าน ซึ่งได้พัฒนามาเป็นลำดับส่วนหนึ่งแล้ว จักได้เจริญรุดหน้าครบทุกส่วนซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แก่เยาวชนผู้จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์ความวัฒนาสถาพรให้แก่ชาติบ้านเมืองของเราในวันข้างหน้า.

ขอให้ทุกคนทุกฝ่ายมีกำลังแข็งแรงพร้อม ทั้งในกายในใจ เพื่อจะได้สามารถร่วมกันปฏิบัติการกิจ ในการปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการ ทั้งทางจิตใจทั้งทางการศึกษา ให้ประสมประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ อย่างสอดคล้องพอเหมาะพอดี. และขอจงประสบแต่ความสุขความสวัสดิ มีความสำเร็จรุ่งเรืองในชีวิตและในหน้าที่ การงานยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระบรมราชโองการ

พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๗

ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อีกรวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ว่ามั่นคงก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นอันมาก. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ท่านทั้งหลายผ่านการศึกษาระดับสูงมาแล้ว ย่อมมุ่งหวังที่จะได้ทำกิจการที่สำคัญเป็นแก่นสาร เพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นประโยชน์ เป็นความเจริญมั่นคงแก่ชาติบ้านเมืองและแก่ตนเอง. การจะกระทำให้สำเร็จได้ดังนั้นมีหลักว่า ต้องอาศัยปัจจัยประกอบพร้อมกันครบสามส่วน. ปัจจัยส่วนแรก ได้แก่ความรู้ความสามารถทางวิชาการซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่จะต้องนำมาใช้ปฏิบัติงาน. ปัจจัยที่สอง ได้แก่จิตใจที่เข้มแข็งหนักแน่นในเหตุผลความถูกต้อง ในความสุจริตยุติธรรม และในความเที่ยงตรงรับผิดชอบซึ่งเป็นปัจจัยส่วนพื้นฐาน ที่จะรองรับวิชาความรู้และความคิดอ่านทั้งปวงไว้ให้มั่นคง ไม่ให้หวั่นไหวและผันแปรไปในทางเสื่อมเสียหาย. ปัจจัยส่วนที่สาม ได้แก่ความรอบรู้และความคิดอ่านที่กว้างไกลมีหลักเกณฑ์ กับทั้งความเฉลียวฉลาดคล่องตัว ในการติดต่อประสานงาน ประสานประโยชน์กับทุกฝ่าย ทุกคน ที่เข้ามาสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนที่จะส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติการทุกด้านได้โดยราบรื่น รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ. ปัจจัยทั้งสามส่วนนี้ เมื่อประกอบพร้อมกันได้ครบถ้วน ย่อมบันดาลให้การงานทั้งปวง ไม่ว่าเล็กใหญ่่ง่ายยาก สำเร็จผลที่พึงประสงค์ได้ทุกอย่าง. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ก็ได้นำหลักดังกล่าวมาปฏิบัติ ในการดำเนินงานและการสร้างเสริมความเจริญก้าวหน้าอย่างได้ผลตามที่เห็นประจักษ์อยู่บัดนี้. บัณฑิตเป็นผู้มีโชคดี ที่ได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นเลิศทั้งทางวิชาการและทางการปฏิบัติบริหารงาน. ทุกคนจึงได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์แน่นแฟ้นทุกส่วน และย่อมสามารถก้าวเข้าสู่ชีวิตการงานได้ด้วยความมั่นใจ โดยนำหลักการที่ได้ใช้ได้ปฏิบัติเป็นปรกติอยู่แล้วนั้น มาปฏิบัติให้ต่อเนื่องไป ให้จนบรรลุความสำเร็จทุก ๆ ประการในชีวิต.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ สุข ความเจริญ พร้อมทั้งความก้าวหน้ารุ่งเรืองในตำแหน่งการงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๗
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินรายได้จากการแข่งขันกอล์ฟและโบว์ลิ่ง
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๘

ขอขอบใจนักศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ที่ได้นำเงินมาเพื่อการกุศล การที่ได้จัดการแข่งขันกอล์ฟและโบว์ลิ่ง ก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการที่ได้เข้าศึกษาในวิทยาลัย เพราะว่าเป็นการแสดงความร่วมมือและสามัคคีกัน เพราะการที่มาจากหน่วยงานต่าง ๆ และเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญนั้น ถ้าได้จัดงานให้มีจุดประสงค์ที่จะได้สังสรรค์ ที่ได้ประโยชน์จากการร่วมแรงกันทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด ก็เป็นสิ่งที่ทำได้ เพราะว่าหมายความว่าผู้ที่มีหน้าที่สำคัญในทางราชการก็ได้พบปะกัน อันนี้เป็นผลอันหนึ่งของการเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ตามที่ได้รายงานนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะว่าทุกคนจะต้องพยายามชวนช่วยเพื่อที่จะสามารถทำหน้าที่ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะว่าแต่ละคนที่มีหน้าที่สำคัญนั้นต้องทำในหน้าที่ของตนในหลักฐานของตัวที่จะรับราชการเพื่อความเจริญรุ่งเรืองแก่ส่วนรวม และคงได้ทราบดีว่าความรู้เป็นสิ่งสำคัญ วิชาความรู้นั้นก็เรียกว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ สิ่งที่สำคัญมากก็คือต้องร่วมกันร่วมแรงกัน หลักรวิชาต่าง ๆ นี้ให้สอดคล้องกัน ให้มีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยมตามจุดประสงค์ของการศึกษา มีข้อสังเกตอยู่ว่าแม้จะมีความรู้ความสามารถในการทำงานในสาขาของแต่ละคนนั้นได้เต็มเปี่ยมแล้ว งานจะไม่เสร็จถ้าหากว่าไม่ได้เห็นวิชาการข้างเคียงหรือวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานของตัว และยิ่งกว่านั้นบางวิชาการก็มีความไม่เกี่ยวข้องกันเลย โดยเฉพาะวิชาการแต่ละอันก็อยู่ของตัว แต่แท้จริงวิชาการทั้งหมดทุกด้าน ทั้งในด้านศิลปะทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ย่อมต้องเกี่ยวเนื่องกัน เพราะว่าแต่ละคนหรือแต่ละบุคคลจะต้องใช้ทุกอย่างเพื่อจะมีชีวิตได้ ประเทศชาติก็เช่นเดียวกัน ก็ต้องใช้วิชาการทุกด้านเพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของประเทศชาติ อย่างมีหลายท่านที่เป็นฝ่ายทหารตำรวจก็มีหน้าที่ที่จะรักษาความมั่นคง มีฝ่ายที่จะเป็นในด้านการพัฒนา วิชาการทางด้านพัฒนา หรือในด้านการศึกษาก็จะต้องสร้างการพัฒนาให้สำเร็จ แต่ทุกอย่างนี้จะต้องมีความสอดคล้องกัน อันนี้ก็เป็นที่สำคัญของการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร แต่ยังมีอีกส่วนหนึ่งซึ่งอาจจะไม่ได้ศึกษาหรืออาจจะไม่ได้คิดด้วยซ้ำ ว่าวิชาการนั้นจะต้องปฏิบัติ วิชาการนั้นถ้าไม่ปฏิบัติก็นับว่าเป็นสิ่งที่

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

แห้งแล้ง เป็นสิ่งที่อยู่กับตัวไม่สามารถที่จะทำให้เกิดผลขึ้นมาแต่ประการใด แล้วก็หลักวิชาก็ไม่สูงขึ้น ฉะนั้นอันนี้ ที่อยากจะพูดถึง ว่าบางทฤษฎีหรือบางระดับของวิชาการก็พูดถึงความเจริญของประเทศเป็นส่วนรวม แต่ว่าความเจริญของประเทศเป็นส่วนรวมนั้น ก็ต้องถามตัวเองว่าเอามาจากไหน หรือตัวเลขมาจากไหนหรือข้อมูลเอามาจากไหน ส่วนมากก็เอาข้อมูลมาจากหนึ่งทฤษฎี และสองจากตัวเลขที่ได้เก็บมาจากสถิติ หรือจากการใช้งานคนงาน ไม่ได้มาจากพื้นฐานแท้ ๆ

ฉะนั้น การที่จะทำงานโดยอาศัยหลักวิชาและผลงานที่รายงานขึ้นมา ถ้ายกตัวอย่างก็พูดถึงเรื่องข้าว ข้าวถ้าพูดกันในระหว่างนักวิชาการ เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรม เกี่ยวข้องกับการสีข้าวสาร การขนส่ง การค้าขาย จำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศนั้นก็เป็นตัวเลขที่เข้ามาที่กระทรวงพาณิชย์ แล้วก็อาจจะเป็นตัวเลขที่ได้จากกระทรวงเกษตรก็ได้ ที่ว่าผลิตได้เท่าไร แล้วก็ขนส่งได้เท่าไร ขายออกไปเท่าไร ทั้งในประเทศทั้งนอกประเทศ แต่ที่ส่วนมากก็พูดถึงว่าขายข้าว ขายออกนอกประเทศ ซึ่งตัวเลขอันนี้เป็นตัวเลขเรียกว่าสมมุติก็ได้ เพราะว่าตัวเลข ผิดยังไม่ถูก สมมุติว่าเราขายข้าวออกนอกประเทศไปได้สองล้านตันก็พูดถึงสองล้านตันนี้แหละ พวกฝรั่งมังค่าแขก จีนก็พูดถึงว่าประเทศไทยนี้เป็นประเทศส่งข้าวออกนอกสองล้านตัน เขาก็บอกว่าเป็นจำนวนมาก แล้วก็เมืองไทยนี้ ถือว่าเป็นประเทศที่ส่งข้าวออกนอกเป็นหลัก เป็นพันล้าน จนกระทั่งบัดนี้ก็เข้าใจว่าประเทศไทยมีรายได้ก็โดยที่ส่งข้าวออกนอกสองล้านตัน แต่ว่าไม่ค่อยได้คิดว่าการผลิตข้าวในประเทศไทยนี้ตามปกติตามตัวเลขก็ประมาณสิบห้าล้านตัน หมายความว่าเราส่งสองล้านตัน ผลิตสิบห้าล้านตัน เมื่อเทียบดูแล้วตัวเลขนี้ก็เห็นได้ว่าที่ส่งออกนอกเป็นจำนวนน้อย อันนี้ก็ ตัวเลขที่จะได้ที่กระทรวงพาณิชย์ แต่ตัวเลขที่แท้จริงการผลิตข้าวนี้ความจริงก็คงได้ประมาณยี่สิบล้านตัน แต่ว่าไม่ได้เข้าจดทะเบียน หรือไม่ได้เข้าทะเบียนของกระทรวงเพราะว่าประชาชนได้ปลูกและได้บริโภคเอง ก็เหมาเอาว่าประเทศผลิตได้สิบห้าล้านตันส่งออกได้สองล้านตัน ก็เป็นอันว่าบริโภคสิบสามล้านตัน แต่แท้จริงผู้บริโภค ยี่สิบล้านตันเราจะทำยังไง ถ้าดูตัวเลขจากกระทรวงว่า ทำไมคนไทยบริโภคถึงยี่สิบล้านตัน แล้วก็ส่งนอกสองล้านตัน แล้วก็บางตัวเลขก็ได้เปลี่ยนเป็นยี่สิบห้าล้านตัน เพราะว่าเจ็ดล้านตันที่เหลือนั้นไม่ได้ลงในบัญชีของกระทรวง เวลาฝรั่งมาซื้อให้ดูเศรษฐกิจซื้อให้ดูตำราแล้วบอกว่าคนไทยแย่นะ คนไทยขาดทุน คนไทยล้าหลัง ความเจริญไม่มี

ทั้งนี้ก็แน่นอนว่า เราไม่สั่งข้าวมาจากนอกแต่ประการใด แต่ว่าเราสามารถที่จะบริโภคถึงยี่สิบล้านตัน ตัวเลขเหล่านี้เป็นตัวเลขสมมุติ แต่ว่าให้หาได้ว่าเป็นความจริงอย่างไร เพื่อเป็นตัวอย่าง ฉะนั้นเจ็ดล้านตันไม่มีใครรู้ยิ่งผู้ที่มีตำแหน่งสูงชันก็ยังไม่รู้ เพราะว่าดูแต่ตัวเลขทางการ ไม่ได้ดูตัวเลขตามสภาพความเป็นจริง แต่ว่าถ้าหากว่าเป็นตัวเลขอย่างที่ว่านี้ จะเห็นได้ว่าคนไทยถอยหลังทุกวัน ๆ แน่แน่นอนเพราะว่ากินข้าวมากกว่าที่ผลิต แต่ว่าถ้าไปดูจริง ๆ แล้ว ในทุกแห่งโดยเฉพาะก็พูดได้ว่าภาคใต้ เพราะว่าเพิ่งกลับมาจากภาคใต้ นราธิวาส ความเป็นอยู่ก็ก้าวหน้าขึ้นมามาก คือกล่าวบอกว่าเขาทำได้อย่างมากทีเดียว โนลิบปีที่ผ่านมาไม่ใช่ว่าประชาชนอยู่แร้นแค้นอย่างที่บอกกัน หรือเศรษฐกิจตกต่ำ จริง เศรษฐกิจตกต่ำเป็นตัวเลข แต่ว่าเศรษฐกิจนั้นในพื้นฐานดีขึ้น ดังที่นักศึกษา วปอ. ได้ไปเยี่ยมที่ต่าง ๆ ในประเทศ ก็คงได้เห็นว่ามีเมืองไทยนี้ไม่ได้ล่มจมอย่างที่เขาสงเกตกัน อาจจะล่มจมในทางการค้า ตัวเลขการค้าอาจจะป่วนปั่นอาจจะอยู่ในความยุ่งยากมากขึ้น แต่ว่าในด้านเศรษฐกิจแท้ ๆ ถ้ารวบรวมทั้งหมดแล้วก็นับว่าดีกว่าประเทศอื่นแน่นอน

กลับมาจากนราธิวาสเคยเล่าให้ฟังว่าเข้าไปลึกเหมือนกัน ไม่ใช่ไปบุกเบิก ไปที่ว่าการต่าง ๆ^(๑)
หรือแม้แต่ของชาวบ้านเป็นทางดินก็ไม่มีในแผนที่ แน่แน่นอน ถ้าเป็นแผนที่ในเขตเขาก็อาจจะมีการ ๆ ไว้พอเป็นทางเดิน เขาก็บอกไปไม่ได้ ถ้าเราบอกว่าจะไปทางนี้ก็บอกไปไม่ได้ แต่เราก็มองที่ประนีก็หมายความว่าเป็นที่เขาเดินกัน บางทีก็เล่นรถเข้าไปได้ไกลมาก หรือไปไม่ได้ไม่มีถนนทางเล่นไปไม่ได้ก็เดินเข้าไป แม้จะไม่มีทางที่ประนีก็เดินเข้าไปได้ ทุกหนทุกแห่งมีความอยู่ดีกินดีขึ้น ไม่ได้บอกอยู่ดีกินดีแท้ เพราะว่ายังแร้นแค้นบ้าง แต่ก่อนนี้ไปตามทางที่มีเด็ก เล่น ๆ รถไปก็มีประชาชน แล้วข้างทางก็เห็นประชาชนเป็นคนพิการแต่กำเนิด ซึ่งคนที่ไม่เคยเห็นเข้าไปดูแล้ว อาจจะตกใจ คนมีหัวใจแขนขาออกมาเป็นตืดนิดเดียว ตัวเกือบไม่มี เขาต้องใส่รถทำเป็นรถเข็นขึ้นมา พูดอะไรก็ได้ คือหมายความว่า เป็นคน แต่ว่าเป็นคนหัวใจ หัวใจนี้ไม่มีแขนไม่มีขา จะเดินก็ไม่ได้ แล้วก็บางคนก็เป็นท่อน

(๑) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

วางไว้กับพื้น ท่อนพูดไม่ได้ อะไรไม่ได้ เพราะว่าฟิการมาแต่กำเนิด มีอย่างนี้มาก มาตอนนี่ดู ๆ ไปแล้วก็ไม่มี แล้วก็คนตาบอดเด็กตาบอดแต่กำเนิด ไม่มีตาแต่มีแต่ตาขาว เพราะว่าอาหารไม่พอ อย่างนี้เจอหลายสิบราย โรคอะไรต่าง ๆ ร้ายแรง ๆ เพราะขาดการรักษาหรือขาดอาหารมีเยอะแยะ ถ้าหากท่านที่เป็นข้าราชการตำรวจหรือทหารที่เคยเข้าไปลึก ๆ ก็คงจำได้ แต่เดี๋ยวนี้อาจลืมไปแล้วก็ได้ แต่ว่าระหว่างเข้าไปใกล้ ๆ ก็ไปเจออย่างนี้ แต่คราวนี้ที่ไปก็นับว่าเข้าไปลึกพอสมควร ก็เจอน้อยลงไปมากที่จะเป็นโรคที่ร้ายแรงเราก็บอกว่าดีขึ้น อันนี้หมายความว่ายังไง ก็หมายความว่าความการกินอยู่หรือการดูแลดีขึ้น

ฉะนั้นเราจะทำอย่างไร สำหรับพัฒนาให้ได้ทุกหนทุกแห่งทุกส่วนให้ดีขึ้น เพราะว่าที่ได้สังเกตข้าราชการที่อยู่ห่างไกลมีความดี เป็นพวกข้าราชการชั้นผู้น้อย อยู่ในป่าหรือในหมู่บ้านที่ค่อนข้างจะทุรกันดาร ถ้าเป็นฝ่ายทหารหรือตำรวจก็เรียกว่าผู้ที่อยู่ในชั้นประทวน นายสิบ หรือพล ที่อยู่ประจำ แต่พวกนั้นเขาก็ทำงาน รายงานขึ้นมาก็อาจจะหาย ๆ ไปตามทางบ้าง เมื่อหาย ๆ ไปตามทางบ้างก็ไม่เข้ามาในรายงานใหญ่ของกระทรวง ฝ่ายที่ผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศก็ตามอะไรก็ตามก็ไม่ได้เห็น เขาก็ดูถูกประเทศไทย แต่ว่าความจริงข้าราชการเหล่านั้นได้ทำหน้าที่จริง ๆ แล้วเขาก็ต้องการกำลังใจ แต่ก็อาจจะบอกว่ามีมากเหลือเกิน ก็นั่นซีมาก มากเหลือเกิน ก็ต้องยกย่องเขา หรืออย่างน้อยจะหาทางที่จะให้ผลงานในปลายทางให้เกิดขึ้นมา ได้มีให้เห็นประจักษ์กัน จะเป็นกำลังใจ บุคคลเหล่านั้นเขาอาจจะมีความรู้ต่ำกว่าหรือไม่ได้ขึ้นมาเป็นผู้ที่มีความสำคัญ เขาก็อยู่อย่างนั้น อย่างดีก็เป็นนายสิบทหาร เป็นจำบ้าง ถ้าในทางพลเรือนก็เป็นซีหนึ่งซีสอง แต่ว่าเขามีผลงาน ถ้าหากว่าเราต้องการช่วย ไม่ใช่ช่วยยกย่อง อันนี้ดูว่าผลงานหรือข้อมูลที่ได้จากชั้นพื้นฐานนี้ให้ดีขึ้น บุคคลเหล่านี้อาจจะไม่ต้องการยกย่อง เขาต้องการเพียงแต่ทำให้เป็นประโยชน์ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูล ขอรายงานว่าขึ้นไปอยู่บนราวธวัชเป็นเวลาประมาณเดือนหนึ่ง บอกได้ว่า วันเว้นวันก็ได้ ที่ว่าวันเว้นวันเพราะว่ามิงานสังคมต้องรับแขกบ้าง มิงานสังคมประชุมบ้าง หรือมิงานประจำต้องดู

หนังสือดีก แต่ว่างานต่าง ๆ ก็ออกไปได้ข้อมูลเหล่านี้ และได้รายงานท่านทั้งหลาย รายงานว่าในท้องที่นั้น
ความเป็นอยู่มีความก้าวหน้าและดีกว่าแต่ก่อนนี้ เพราะว่าหลักวิชาต่าง ๆ หนักไป.....^(๑)

แต่ก็ลาออกจากวิทยาลัยแล้ว ก็มาพบเพื่อนรุ่นพี่เฮฮา กัน เพราะว่าเพื่อนรุ่นเดียวกันพบกันก็ดีใจ หรือพบปะกับ
รุ่นอื่น ๆ ก็มี เป็นผู้สำเร็จวิทยาลัยป้องกันภัยอีก แต่ว่าในการที่พูดว่าเราจะทำทุกอย่างด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
ด้วยความเสียสละก็หาย ๆ ไป บางทีก็เป็นได้ (เสียงหัวเราะ) แต่ว่าได้เห็นจริง ๆ มีผู้ที่สำเร็จจากวิทยาลัยป้องกัน
เสร็จแล้วออกมาได้ไม่เท่าไรก็ถูกขึ้นศาลว่าทุจริตก็มี อันนี้ มี ถ้าอย่างนั้นก็คงเหมือนกันว่า ที่รายงานนักศึกษา
วิทยาลัยป้องกันนี้ไม่มีละ เอาเติมที่หัวชนฝาหัวแตกก็ไม่มีไร เอาเลย เราทำทุกอย่างตามที่ถูกหลักวิชาซื่อสัตย์
สุจริต เอาเลย คนอื่นเขาเลว เราต้องเอาดี ขอให้รักษาความดีนี้ไว้จริง ๆ แล้วก็มีความฉลาด เพราะว่าวิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักรก็อยากให้เป็นภาพพจน์ว่า วิทยาลัยป้องกันนั้น (เสียงหัวเราะ) อันนี้ก็คงมีอีกเหมือนกัน
ก็เพราะว่าบอกว่ากันนะ ล้อเล่นนะ แต่ว่าให้แสดงว่ามีประโยชน์จริง ๆ เพราะว่าก็น่าจะมีประโยชน์ท่านทั้งหลายก็ได้
มีโอกาสได้ไปทัศนศึกษาในภูมิภาคประเทศไทย ก็ไปด้วยกันได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและได้ไปต่างประเทศด้วย ก็ทราบดีว่า
ต่างประเทศเขาบอกว่า ยูมาจากไทยแลนด์ ไทยแลนด์เป็นยังไง ปฏิบัติกันทุกวัน เราก็ดูดีร้อหนี เพราะว่าพูด ๆ
กันอย่างนั้นเราดูดีร้อหนี ความจริงเขาก็ดีดูดีร้อหนี เพราะว่าเขาก็ต้องดูเมืองไทย ไทยแลนด์เป็นยังไง ถ้าเรารู้จริง ๆ
เราก็อธิบายเขาได้ว่าเป็นไง อย่างปฏิบัติในเมืองไทยก็ปฏิบัติแบบกันเองก็มี หรือว่าไม่จริงจังก็มี อาจจะมีรุนแรงไปก็มี
ยังไงก็ตามเราก็มพยายามที่จะรักษาการทำงานให้ถูกต้อง แล้วก็เมืองไทยนี้ใครต่อใครก็แปลกใจ แม้แต่ประเทศใกล้ ๆ
ก็ยังมองคนไทยอย่างแปลก ๆ ว่าทำไมเมืองไทยนี้ดูจะแย่ แย่กว่าเขา เพราะว่าเขามากก็ต้องบอกว่าเขาดี ประเทศ
เรียกว่าเพื่อนบ้าน อย่าดูประเทศที่กำลังมีปัญหา แต่ว่าประเทศที่ออกไป เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย อะไรก็ตาม
เขาก็บอกว่าประเทศของเขาดีที่สุดในโลก เมืองไทยคล้าย ๆ ว่าจะแย่ และ ๆ เทะ ๆ เราก็มอาจจะละของเรา แต่ว่าเรา
ก็มีจิตใจที่ร่วมแรงกันได้ แล้วก็มีความเมตตา กัน ความสามัคคีเป็นหลักซึ่งก็ยังมีอยู่แน่ แม้จะพูดต่อกันทุกวัน

(๑) บันทึกพระสุรัสวดีไม่ชัดเจน

ก็ต่อกันด้วยความเมตตาซึ่งก็มีมาก ฉะนั้น เรามีความรัก ของเด่นของประเทศคือก็มีความโอบอ้อมอารีกัน ใครจะผิดพลาดไปอะไรบ้างเราก็อภัย อันนี้เป็นสิ่งนี้อาจจะน่าชื่น แต่ว่าเป็นหลักที่ทำให้เราอยู่ได้แล้วก็คนไทยก็เป็น คนฉลาด เปรียบเทียบกับนานาประเทศ ถ้าเฉลี่ยแล้วความฉลาดถ้ามีโอกาสเราก็ไม่แพ้ใคร มีความเข้มแข็งก็ไม่แพ้ใคร ในด้านการทหารเราก็รบไม่แพ้ใคร ถ้าเราตั้งใจจริง ๆ เราก็เป็นทหารที่ดี นานาประเทศก็ยอมรับว่าเป็นผู้ที่ฉลาด เข้มแข็ง กล้าหาญ เพราะมีของดีก็ต้องขอให้รักษาความดีนี้ไว้ แม้จะมีความแตกแยกกันบ้าง คือความคิดเห็น แต่ละคนย่อมต้องมีความคิดของตัวเอง ย่อมมีความคิดที่ไม่ตรงกัน แต่ถ้ารวมทั้งหมดแล้วก็อยู่ได้ ดังนั้นวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยก็ควรจะดูโลก หรือดูประเทศในแง่ที่เราจะช่วยกันทำอะไรให้อยู่ได้ ซึ่งจะไม่เสียหน้าที่ท่าน ได้สละเวลาเข้าศึกษา แล้วก็ไม่ใช่เสียชื่อด้วย ทั้งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ที่พูด ๆ อย่างนี้ก็ดูเหมือนว่าเป็นเหมือนพูดในเวลาอยู่ในวิทยาลัย พูดตรง ๆ อาจจะพูดไม่ค่อยเพราะ แต่ก็ ขอบย่อกว่าไม่ค่อยเพราะ เพราะว่าก็มีเครื่องหมายของวิทยาลัยกันทุกคน ก็หมายความว่าเราตั้งเป็นสมาคมก็ได้ หรือเป็นพวกก็ได้ ไม่ใช่สมาคมลับ ก็เปิดเผยว่าเราที่ตั้งปณิธานที่จะปฏิบัติงานของตนให้ดี เพื่อให้มีความก้าวหน้ามี ความเป็นปึกแผ่นของประเทศ แล้วก็ก็เป็นเกียรติแก่ประเทศให้ปรากฏออกมา อย่างนี้ก็ทำให้เมืองไทยเจริญได้ เพราะว่าในประเทศเราก็ทำได้ดี ต่างประเทศเขาก็จะเห็น เขาจะเข้าใจมากขึ้นเอง ไม่ตำหนิติเตียนเมืองไทยว่า เมืองไทยนี้แย่มากแล้ว แล้วที่บอกว่าประเทศไทยแย่มากแล้วนะ ก็จะทำให้เราแยกอยู่อย่างก็คือว่าเขาไม่มีการมา ทำให้ เศรษฐกิจของเราเสื่อมลงไปได้ ก็เป็นแค่นั้น การที่เขาว่าเราอะไรต่าง ๆ เราไม่ต้องไปทุกข์มากนัก แต่ว่าในทาง ปฏิบัติชื่อเสียงนี้ก็สิ่งสำคัญเหมือนกัน เพราะว่าถ้าหากว่าชื่อเสียงไม่ดี ไม่มีความร่วมมือ เราก็ต้องดูเป็น เหมือนประเทศล้าหลังอยู่ตลอด แล้วก็ชื่อเสียงไม่ดีนั้น แต่ละคนมีความรู้พอใครมากก็อธิบายเขาได้ ก็เท่ากับเป็นการ ทำหน้าที่อย่างหนึ่ง

ที่พูด ๆ ทั้งหมดนี้ก็มากไม่มีในตำรา ท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่มีความรู้ในทางวิชาการแล้วก็ขอให้เพิ่มความรู้นอกตำราให้ปฏิบัติงานได้โดยราบรื่นเข้มแข็ง แล้วก็จริงละใช้คำว่าละ คือละเนี่ยมันมีทางที่ไม่ดี ก็ละก็ได้คือละ

ก็ไม่ตั้งขึ้นมา แต่ละในทางที่เรียกว่าอย่าแข็งอย่าเปราะ อะไรที่แข็งแรงแรงนัก ทุกคนคงปฏิญาณตนว่า มีความเข้มแข็ง แข็งแกร่ง ของที่แข็งเกินไปมันก็แตกได้ ต้องมีความนุ่มนวลก็เลยใช้คำว่าละ และมันเกินไปอีกทางหนึ่ง แต่ว่าถ้าหากว่าคนที่แข็งมาก ใครมาพูดอะไร แข็งไปมันก็ไม่รอด แต่ละก็หมายความว่าให้มีอารมณ์ขันบ้าง มีการผ่อนผันกันบ้าง อย่างนี้ก็เป็นการรักความเอ็นดู คำว่าละนี่ถ้าไปใช้ในทางที่ดีก็มีประโยชน์ได้เหมือนกัน ไม่รู้ละเวลาใครมาเจอมาพูด เอาแต่วิชาการ กัมหนากัมตาทำวิชาการ อาจจะผิดจังหวะก็ได้ แล้วผลสุดท้ายก็แตกกัน แต่ว่าถ้ามันละ ๆ พูดคุยกันละ ๆ พูดคุยกันอย่างสนุกสนาน มันก็ทำให้วิชาการนั้นมันเข้ากันได้ง่าย แล้วก็ทำงานได้ละไม่ใช่ไหลไป หรือเหลวไหล เป็นละแบบพอดี ๆ อันนี้ทุกคำก็มีดีอยู่ในตัว ก็ฝากความคิดไว้นิดหน่อยว่า ถ้าปฏิบัติได้ดีก็เชื่อว่าจะเป็นไปได้ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม จะดีใจมาก เพราะอันนี้เป็นสิ่งที่ปรารถนา

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถปฏิบัติงานให้ดีขึ้นต่อไป แล้วก็ประสบความสำเร็จความเรียบร้อยของการงาน ความก้าวหน้าของการงาน ให้ประสบความสำเร็จทั้งในส่วนราชการและส่วนตัว.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ
แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ
โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รวมทั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสามเหล่าทัพ อีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมาก กับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุก ๆ คน.

หลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรและสถาบันการศึกษาของสามเหล่าทัพ มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะอำนวยความรู้ชั้นสูงในด้านการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ ให้แก่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของหน่วยราชการต่าง ๆ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน เพื่อให้มีความรอบรู้อันกว้างขวางลึกซึ้ง มีแนวความคิดเห็นสอดคล้องกันในนโยบายและกระบวนการบริหารและพัฒนาประเทศ ทั้งให้สามารถปฏิบัติงานประสานกันได้อย่างคล่องตัวทุก ๆ ฝ่าย. ผู้ที่ผ่านหลักสูตรการศึกษาพิเศษดังนี้แล้ว จึงจัดว่าเป็นผู้มีความรู้และความสามารถจัดเจน ทั้งในหลักวิชาทั้งในการปฏิบัติการณ์ร่วมกัน.

การปฏิบัติงานร่วมกันเป็นเอกภาพด้วยหลักวิชาและความสามารถระดับนี้ มีศักยภาพสูง อาจบันดาลผลเลิศได้ในทางบวกและทางลบ. จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ท่านทั้งหลายจะต้องตั้งตัวตั้งใจให้เที่ยงตรงเหนียวแน่น อยู่ในความถูกต้องและความสุจริตบริสุทธิ์ใจในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานของแต่ละคนและทุกคนโดยเต็มกำลังความสามารถและสติปัญญา เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ คือความเจริญวัฒนาและความก้าวหน้าผาสุกให้บังเกิดแก่ประชาชนทั่วหน้า. ก็จะต้องเป็นการปกป้องและธำรงรักษาความมั่นคงของชาติและราชอาณาจักรไว้อย่างดีที่สุด.

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่มาร่วมพิธีในวันนี้มีความเข้มแข็งแน่วแน่ ทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำทั้งปวง เพื่อสามารถคุ้มครองประเทศชาติไทยให้ตั้งมั่นอยู่ด้วยความเป็นอิสระตลอดไป ทั้งขอให้ประสบความสำเร็จ ความสวัสดีจงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล

ณ ศาลาดุสิตาลัย

วันอังคาร ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ทำพิธีประดับยศแก่นายทหารชั้นนายพลในคราวนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลายที่ได้รับการเลื่อนยศสูงขึ้นนี้

การที่ได้เลื่อนยศขึ้นตามลำดับนั้น ก็นับว่าต้องถือเป็นเกียรติแก่ตัว แต่ก็ต้องนึกถึงว่าเป็นความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น เพราะว่าผู้ที่มียศสูงขึ้นไปก็ยิ่งเด่นขึ้นไป มีผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือมีผู้ที่มียศต่ำกว่ามากขึ้น ฉะนั้นก็เป็นความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะต้องตั้งตัวให้ตีว่าความรับผิดชอบยิ่งขึ้นนั้น จะต้องปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง แข็งแรงยิ่งขึ้น เวลาพูดถึงความรับผิดชอบ อะไรสำคัญที่สุด สำหรับทหารก็ต้องรับผิดชอบในความปลอดภัย และในความผาสุกของประเทศชาติ ซึ่งจะปฏิบัติได้ก็ด้วยความมีหลักวิชา ด้วยความมีความกล้าหาญ ด้วยความมีความซื่อสัตย์สุจริต และสำคัญมากก็คือด้วยความมีความสามัคคีปรองดองระหว่างกัน โดยมากก็ยิ่งพูดถึงว่าทหารต้องมีความเสียสละ และพูดถึงเสียสละโดยมากก็ย้ำในการที่จะยอมสละเลือดเนื้อชีวิตเพื่อเป็นชาติพลี อันนี้ก็ป็นวิธีพูดที่นับว่ามีความหมายมาก เพราะว่าทหารย่อมต้องฟันฝ่าอุปสรรคและอันตรายมาก ก็ต้องไม่ท้อถอยต่อการเสียสละแม้แต่ชีวิต แต่ว่าบางคนก็บอกว่าไม่มีโอกาสที่จะฟันฝ่าอันตรายถึงชีวิต หรือแม้จะถึงอันตรายถึงชีวิตนั้น ถ้าหากว่าเสียชีวิตไปแล้วก็เท่ากับไม่ได้รับใช้ชาติต่อไป แต่ความเสียสละนี้ก็ต้องเข้าใจว่า การเสียสละแม้แต่ชีวิตนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของคำว่าสละ ถ้าหากว่ามีความเสียสละในด้านต่าง ๆ ก็จะเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานหน้าที่ในการที่เป็นทหารอย่างดี และเป็นผลให้เกิดความมั่นคงถาวรของประเทศชาติได้แน่ ๆ

นอกจากการเสียสละแม้แต่ชีวิต การเสียสละนั้นก็จะเป็นประโยชน์ต่อความสามัคคีเพราะว่าคนเราที่จะอยู่ด้วยกันก็ต้องมีการสละ การสละนั้นไม่ใช่สละชีวิต แต่ว่าเป็นการสละอย่างที่เขาพูดถึงว่าสละทรัพย์ก็เป็นส่วนหนึ่ง ก็หมายความว่าต้องร่วมกันเพื่อที่จะสร้างสิ่งที่เราจะต้องสร้างร่วมกัน นอกจากทรัพย์ก็มีสิ่งที่จะสละก็คือกำลังกายที่จะต้องใช้ หรือกำลังความคิด มาถึงความสละความคิดนี้ ความจริงถ้าสละไปเราก็ไม่ได้เสียอะไร ถ้าสละชีวิตก็เสียชีวิต ถ้าสละทรัพย์เงินทองก็เสียเงินทองไป แต่สละความคิดนั้นไม่ใช่สละ มันแบ่งออกไปแล้วก็ทำให้เรารวยขึ้นด้วยซ้ำ เพราะว่าถ้าแบ่งความคิดไปก็เท่ากับไปสร้างให้คนอื่นมีความคิด แล้วก็ทำให้คนอื่นทำงานได้ดีขึ้น ก็เป็นการทำให้มี

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ความคิดที่แข็งแกร่งขึ้นเป็นทวีคูณ แต่สละในทางความคิดนั้นก็ยังมีในทางอื่นด้วย ไม่ใช่ความคิดที่สำหรับเป็นความรู้ซึ่งสละความรู้นั้นก็เป็นการให้คนอื่นเขามีความรู้สูงขึ้น ทำให้มีกำลังสำหรับส่วนรวมเพิ่มขึ้นดังกล่าว ยังมีการสละอย่างอื่น คือสละในจิตใจของตัวเอง บางทีเรามีความคิดอย่างหนึ่ง นึกว่าถูกต้อง แต่ว่าไปเผชิญกับปัญหาบางอย่าง ก็จะต้องสละความคิดนั้น คือว่าเลิกคิด อันนี้ก็ต่ออาศัยความเสียสละเหมือนกัน เพราะว่าถ้าเราคิดอย่างหนึ่ง แล้วไปเจอว่าความคิดนั้นอาจจะไม่ถูกต้อง ความคิดของคนอื่นดีกว่า เราต้องสละความคิดนั้น เพราะว่าถ้าหากว่าทำตามความคิดเดิม ซึ่งเราต้องเผชิญสถานการณ์ว่ามันผิด ก็ต้องเปลี่ยน มิฉะนั้นเราเสีย แล้วก็ถ้าเราเสีย ส่วนรวมก็เสีย ฉะนั้นการสละนั้นก็ยังมีอีกอย่าง อย่างนี้คือว่าสละในสิ่งที่อาจจะไม่ถูกต้อง แม้จะนึกว่าสิ่งที่ไม่ถูกต้องนั้น คิดอย่างนั้นปฏิบัติอย่างนั้นจะมีผลดี ถ้ามาพิจารณาแล้วอย่างรอบคอบต่อแก่ หรือฟังคนอื่นเขาอธิบาย ก็อาจจะทำให้ความคิดนั้นเป็นผลไม่ดีทั้งสำหรับส่วนรวมและทั้งสำหรับส่วนตัว ฉะนั้น จุดสำคัญของการสละก็อยู่ตรงนี้ว่า ต้องสละความคิดที่ไม่สร้างสรรค์ ความคิดที่อาจจะนึกว่าสร้างสรรค์สำหรับตัวเองแต่ว่าในที่สุดเป็นความคิดที่ทำลาย ฉะนั้นข้อตรงนี้ที่สำคัญมาก เมื่อเป็นผู้ใหญ่ขึ้นก็มีกำลังมากขึ้น เพราะวัยศสูงตำแหน่งสูงทำให้มีอำนาจ มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้โดยมีประสิทธิภาพสูง ถ้าหากว่าพิจารณาดี ๆ และปฏิบัติในทางที่ดีก็ทำคุณได้มาก แต่ถ้าพลาดไปก็พลาดได้มาก ฉะนั้นจะต้องพิจารณาและเมื่อพิจารณาแล้ว ความคิดที่มีอยู่ที่พบว่าไม่ดีก็ต้องสละ ความเสียสละนั้นสำหรับทหารก็ได้กล่าวแล้วว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ต้องสละทั้งกำลังกายกำลังใจทั้งถึงชีวิตเลือดเนื้อ และจะต้องสละความคิดที่อาจจะตัน ความคิดที่จะไม่ทำให้มีความเจริญก็ต้องสละเหมือนกัน ด้วยความเฉลียวฉลาด

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในกิจการหน้าที่และในส่วนตัว โดยอาศัยความพิจารณาที่รอบคอบและความเสียสละในทุกทาง ซึ่งจะทำได้ทั้งสามมีความเข้มแข็ง แข็งแกร่ง และมีความสามัคคีที่จะปฏิบัติงานเพื่อความเป็นปึกแผ่นและความปลอดภัยของประเทศ ถ้าทุกคนได้ตั้งใจทำให้ดีด้วยความรอบคอบและด้วยความฉลาด ก็จะทำให้ประเทศชาติของเราอยู่ยั่งยืนมีเกียรติคุณที่สูงขึ้น และทำให้มีความอยู่ดีกินดีปลอดภัยได้อย่างมาก แม้จะอยู่ในสมัยที่โลกปั่นป่วน เราอาจจะเป็นตัวอย่าง ซึ่งก็มีเหมือนกันที่เขาพูดถึงว่า มาถึงเมืองไทยก็วิกฤตการณ์ต่าง ๆ ดูจะเบาบางลงไป แม้แต่สองสามวันนี้ก็ได้ยินมาว่า พายุโซนร้อนได้พัดที่ผ่านประเทศฟิลิปปินส์ ซ้ำมาทางทะเล ตัวอ้วน กลับมาสลายตัวในเมื่อมาถึงเมืองไทย ไม่ได้ทำความเสียหายมากมาย ตรงข้ามได้เป็นคุณทำให้การเกษตรมีความชุ่มชื้นและมีความสมบูรณ์ขึ้น ฉะนั้นสิ่งใดที่ดูน่ากลัวพอมาถึงเมืองไทยแล้วก็อาจ

จะเบาบางลงได้ แต่ต้องอาศัยความสามัคคีและความเสียสละของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายโดยเฉพาะของทหารและยังเป็นทหารผู้ใหญ่จะต้องพิจารณาให้หนัก

ฉะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ความสำเร็จทุกประการในสิ่งที่เหมาะสมและเจริญได้ ขอให้ประสบความสำเร็จความแข็งแรงทั้งกายทั้งใจ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายตำรวจชั้นนายพล
ณ ศาลาดุสิตดาลัย

วันอังคาร ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ประกอบพิธีประดับยศแก่นายตำรวจชั้นนายพลในคราวนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลายที่ได้เลื่อนยศสูงขึ้น ซึ่งก็เป็นความยินดีและชื่นชมสำหรับแต่ละคน ในเวลาเดียวกันก็ขอให้ถือว่า การเลื่อนยศขั้นสูงนั้นก็เพิ่มความรับผิดชอบมากขึ้น เพราะว่าผู้ใดที่ยิ่งมียศสูงขึ้นก็ย่อมเด่นขึ้น และเป็นที่ยอมรับว่า เพ่งเล็งของผู้อื่นมากขึ้น ถ้าทำดีคนอื่นก็ชื่นชม เราก็อชื่นชม

สำหรับตำรวจนั้นก็มีความที่กว้างขวางมาก ก็สรุปในคำว่าพิทักษ์สันติราษฎร์ ซึ่งถ้ามาดูก็หมายความว่า รักษาความสงบของราษฎร แต่ความสงบของราษฎรนั้นก็ประกอบด้วยสิ่งหลายอย่าง นอกจากที่จะจับผู้ร้าย ตำรวจก็ทำหน้าที่ที่จะให้ความสะดวกให้ความเจริญกับราษฎรในหลายวิถีทาง ยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ก็มีความต่าง ๆ ของตำรวจที่ได้ทำหน้าที่ต่าง ๆ นานาในหลายด้าน ซึ่งถ้าทำดีแล้วก็นับว่ามีส่วนในการสร้างไม่ใช่ว่าความสงบเท่านั้นแต่เป็นความมั่นคง ความเจริญ ความก้าวหน้าของประเทศในตัวเอง ฉะนั้น ท่านทั้งหลายจึงต้องพยายามที่จะรักษาเกียรติของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ เพื่อที่จะให้ท่านก้าวหน้าไปโดยดีและเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน ซึ่งถ้าประชาชนยอมรับนับถืองานการของท่านทั้งหลายก็จะง่ายขึ้น เพราะว่าเมื่อมีผู้ยอมรับนับถือก็ทำให้งานสะดวกขึ้น คล่องตัวขึ้น และที่จะพยายามที่จะปรับปรุงที่จะทำงานกันตามหน้าที่นั้นให้ตรงและให้เข้มแข็ง ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีความเข้มแข็งทั้งในกายทั้งในใจทั้งในปัญญา เพื่อที่จะให้หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลุล่วงไปโดยดีจะทำให้เกียรติที่ได้รับนั้น ยืนยงขึ้นมาเป็นเกียรติที่ถาวร และแต่ละคนก็จะเกิดความพอใจทำให้ทั้งส่วนตัวทั้งส่วนรวมของกรมตำรวจมีความเป็นปึกแผ่นและมีชื่อเสียงอย่างดี ช่วยให้ประเทศชาติของเรามีความมั่นคง ทั้งในสายตาของประชาชนคนไทยเอง ทั้งในสายตาของต่างประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้เพื่อความวัฒนาผาสุกของประเทศชาติ

ก็ขอให้ท่านมีกำลังกายกำลังใจที่แข็งแรง ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่งานการและในส่วนตัวอย่าให้มีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน สามารถที่จะปฏิบัติงานมีความสำเร็จทุกประการ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

พระบรมราชโองการ

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี. ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา. และขอขอบใจจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นพิเศษ ที่มอบปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า.

ผู้มีวิชาความรู้ย่อมตั้งใจปรารถนาจะมีอนาคตที่มั่นคงและรุ่งโรจน์. การทำงานสร้างอนาคตนั้นนอกจากจะต้องใช้วิชาความรู้ที่เจนจัดเป็นหลักแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติพิเศษอีกหลายด้าน เป็นเครื่องอุดหนุนและส่งเสริมความรู้ของตนอย่างมากด้วย. คุณสมบัติที่สำคัญข้อแรก คือจะต้องเป็นคนที่ทำตัวทำงานอย่างมีหลักการ มีเหตุผล มีระเบียบ และมีความสุจริตเป็นธรรมชาติ. ข้อสอง ต้องมีความเข้มแข็งอดทน มีความเพียรพยายามอย่างสูง และสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการสร้างสมความดี แม้จะมีความเหนื่อยยากหรือมีอุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ก็ไม่ย่อท้อถอยหลัง. ข้อสาม ต้องสนใจศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางรอบด้าน ไว้สำหรับใช้เทียบเคียงประกอบการพิจารณาตัดสินปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน. ข้อสี่ ซึ่งสำคัญที่สุด ต้องสามารถควบคุมกายใจ คือการกระทำความคิดของตน ให้สงบ หนักแน่น และมั่นคงในความเป็นกลาง อยู่เสมอ แม้ในเวลาที่มีเหตุชวนให้วุ่นวายสับสน. ความสามารถทำกายทำใจให้สงบหนักแน่น เป็นกลางไม่มีอคติ เจือปนนี้ จะช่วยให้เกิดสติระลึกรู้ถึงเหตุถึงผลถึงข้อเท็จจริง ถึงความถูกผิดของเรื่องทั้งปวง จึงเป็นอุปการะสำคัญของการคิดพิจารณาปัญหาต่าง ๆ เพราะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กระจ่างแจ่มชัด ช่วยให้สามารถตัดสินชี้ขาดได้ โดยถูกต้อง เทียงตรง เป็นธรรม เป็นประโยชน์เสมอ ไม่มีอับจน. ข้อที่พูดนี้จะถือว่าเป็นทฤษฎีสำหรับนักปฏิบัติงานก็ได้. และถ้าท่านทั้งหลายพิจารณาเห็นว่าน่าจะใช้ ก็ขอให้ใช้ตั้งแต่บัดนี้ทีเดียว. เชื่อว่าอนาคตที่แจ่มใสจักเป็นของท่านได้สมใจปรารถนาอย่างแน่นอน.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมกันในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกรวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ถึงการทำงานสร้างอนาคตที่มั่นคงว่า นอกจากจะต้องอาศัยวิชาความรู้ที่เจนจัดอย่างมากแล้ว ยังต้องอาศัยคุณสมบัติพิเศษอื่น ๆ ประกอบส่งเสริมอีกมาก และได้ยกคุณสมบัติสำคัญอันเป็นเครื่องประกอบส่งเสริมวิชาความรู้ขึ้นกล่าวรวม ๔ ข้อ. วันนี้จะพูดกับท่านถึงการสร้างสรรค์ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็นสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่ง ที่ผู้มีความรู้สูง ๆ มักปรารถนาถึง.

การสร้างสรรค์นั้นมักเข้าใจกันโดยมากว่าเป็นการสร้างชิ้นใหม่ ทำชิ้นใหม่. นักวิชาการก็ดี นักปฏิบัติการก็ดี จึงมุ่งแต่จะสร้างจะทำสิ่งใหม่ของใหม่กัน โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความเจริญที่มีอยู่ก่อนแล้ว ว่าแท้จริงคือพื้นฐานสำหรับจะให้สร้างเสริมสิ่งใหม่ต่อขึ้นไปนั่นเอง. เมื่อต่างคนต่างมุ่งจะทำของใหม่ให้เป็นผลงานของตัวเองเป็นสำคัญ ความเจริญที่ควรจะมีเกิดขึ้นต่อเนื่องกันอย่างมั่นคงตามลำดับ ก็หยุดชะงัก กลับกลายเป็นความติดขัดล่าช้าและเป็นปัญหายุ่งยากนานาประการ เพราะงานที่ใหม่ดำเนินต่อจากงานเก่าไม่ได้ ต้องเริ่มต้นกันใหม่อยู่ตลอดเวลา. ที่ถูกควรจะเข้าใจว่า การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทุกอย่างนั้นต้องเริ่มต้นที่การศึกษาพื้นฐานเดิมก่อน. เมื่อได้ศึกษาทราบชัดถึงส่วนดีส่วนเสียแล้ว จึงรักษาส่วนที่ดีที่มีอยู่แล้วให้คงไว้ แล้วพยายามปรับปรุงสร้างเสริมด้วยหลักวิชาด้วยความคิดพิจารณา อันประกอบด้วยเหตุผลและความสุจริตจริงใจ ให้ค่อยเจริญงอกงามมั่นคงบริบูรณ์ยิ่งขึ้นไปตามความเหมาะสม ตามกำลังความสามารถ และตามกำลังเศรษฐกิจที่มีอยู่. การงานทุกอย่างทุกอย่างในบ้านเมืองจึงจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก. หากไม่ ความขัดข้องล่าช้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะทำให้ต้องสิ้นเปลืองกำลังงาน กำลังสมอง กำลังเงินทองไปอย่างน่าเสียดายโดยไม่มีโอกาสจะกู้กลับคืนมาได้. โอกาสนี้ จึงใคร่จะขอให้บัณฑิตนำไปคิดวินิจฉัย ให้ได้ประโยชน์สำหรับตัว สำหรับชาติบ้านเมืองต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมกันในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกรวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ ถึงสิ่งที่มีค่าสูง ๆ มักปรารถนา คือการสร้างอนาคตที่มั่นคงอย่างหนึ่ง กับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าอีกอย่างหนึ่ง. วันนี้ จะพูดกับท่านถึงประโยชน์และความมั่นคงของส่วนรวม.

ประโยชน์และความเจริญมั่นคงของส่วนรวมย่อมขึ้นอยู่กับประโยชน์และความเจริญมั่นคงของแต่ละบุคคล เป็นสำคัญ เพราะส่วนรวมนั้นประกอบขึ้นด้วยบุคคลที่รวมกันอยู่เป็นสังคม เป็นชาติบ้านเมือง. ดังนี้ ผู้ใดก็ตามที่มุ่งหวังให้ส่วนรวมเจริญมั่นคง จะต้องพยายามสร้างความมั่นคงให้แก่การงาน แก่อาชีพ และแก่ฐานะของตนเองให้ได้เป็นข้อแรกและข้อใหญ่. แต่ในการสร้างประโยชน์สร้างความเจริญให้แก่ตนเองนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถือหลักปฏิบัติสองข้ออย่างเคร่งครัด. ข้อแรก จะต้องมุ่งหมายกระทำแต่เฉพาะกิจการงานที่สุจริต ที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ และที่ถูกต้องเป็นธรรม พร้อมทั้งจะต้องระมัดระวังควบคุมตนเองอยู่เสมอ มิให้ประพฤติปฏิบัติกาสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ดำเนินทวนกระแสความถูกต้องเป็นธรรม และที่เบียดเบียนบ่อนทำลายผู้อื่น อย่างเด็ดขาด. ครั้นเมื่อทำดีมีผลแล้ว ข้อต่อไป จะต้องพยายามชวนช่วยประสานประโยชน์ของแต่ละคนเข้าด้วยกัน ด้วยความมุ่งดีมุ่งเจริญ และจริงใจต่อกัน โดยไม่เพ่งเล็งถึงผลประโยชน์เฉพาะตัวจนเกินพอดีหรือจนทำให้เกิดความโลภเห็นแก่ตัวขึ้นมาปิดบังความสำคัญและประโยชน์ของคนอื่นเสียหมด. การปฏิบัติตามหลักการดังนี้ แม้จะยากลำบากอยู่บ้างสำหรับบางคน แต่เมื่อฝึกหัดตั้งตัวตั้งใจให้ประพฤติปฏิบัติมีมั่นคงเหนียวแน่นอยู่ได้จนเป็นปกติ ก็จะสามารถสร้างเสริมให้สามารถสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ตัวแก่ส่วนรวมได้สำเร็จอย่างงดงามและแน่นอนที่สุด. จึงขอให้บัณฑิตทั้งหลายได้นำไปคิดวินิจฉัยให้ได้ประโยชน์สำหรับตัวสำหรับชาติบ้านเมืองต่อไปในวันข้างหน้า.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมกันในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์สืบตั้งแต่วันนี้.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะทำงานฝ่ายวิชาการ และคณะทำงานฝ่ายปฏิบัติการ
คณะกรรมการโครงการปรับปรุงบึงมักกะสัน
กับคณะกรรมการระบายน้ำหนองทาน
เพื่อปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อม ฝัาทุลละองงธูลีพระบาท
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
วันศุกร์ ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๘

ในตอนนี้จะขอให้ข้อคิดเห็นบางประการ ที่ชื่อว่าโครงการปรับปรุงบึงมักกะสันนั้นทำให้เรามีความเข้าใจผิดกันหลายฝ่ายรวมทั้งกรรมการด้วย จึงขอทบทวนจุดประสงค์ของโครงการนี้ก่อน และจะเป็นประโยชน์สำหรับกรรมการที่จะปรับปรุงเกี่ยวข้องกับน้ำเสียที่สกลนครนี้ด้วย

เดิมแรกมีปัญหาของน้ำเสียในกรุงเทพมหานคร และการที่จะกำจัดน้ำเสียนั้นจะต้องใช้เครื่องเป็นโรงงานใหญ่สำหรับโครงการเริ่มแรกที่จะทำที่แถวบึงมักกะสันนี้ก็จะต้องลงทุนถึงประมาณสองร้อยล้านบาท ซึ่งถ้าลงทุนสองร้อยล้านบาทแล้วการทดลองไม่ได้ผลก็จะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณอย่างมาก ฉะนั้นก็ได้ดำริใช้บึงมักกะสันนี้ทำโครงการที่เรียกว่าแบบคนจน โดยใช้หลักว่าผักตบชวาที่มีอยู่ทั่วไปนั้นเป็นพืชที่ดูดความโสโครกออกมาแล้วก็ทำให้น้ำสะอาดขึ้นได้ เป็นเครื่องกรองธรรมชาติใช้พลังงานแสงอาทิตย์และธรรมชาติของการเติบโตของพืช จึงได้ขอให้ดำเนินการที่บึงมักกะสันซึ่งเป็นทำเลที่เหมาะสมเพราะว่ามีคลองสามเสนอยู่ในบริเวณใกล้ สามารถที่จะนำน้ำของคลองสามเสนซึ่งโสโครกอย่างยั้งเข้ามากรองในเครื่องกรองธรรมชาตินี้ นอกจากนี้ก็อยู่ในระยะใกล้เคียงพอสมควรกับคลองแสนแสบด้วย วัตถุประสงค์หลักอันแรกก็คือกำจัดน้ำโสโครก คือกรองน้ำโสโครกให้เป็นน้ำที่ไม่อันตราย ในการนี้ก็ใช้หลักของผักตบชวาดังกล่าว ฉะนั้นก็มีสิ่งที่จะต้องใช้ก็คือมีผลพลอยได้คือผักตบชวานี้เอง จึงได้แนะนำว่าผักตบชวานี้ใช้ได้หลายทาง ใช้มาหมักเป็นปุ๋ยหมักได้ข้อหนึ่ง ถ้าจะทำเป็นแบบก๊าซชีววมวลก็ได้ข้อหนึ่ง ถ้าจะนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์ก็ได้ แม้ต่อไปจะใช้เป็นอาหารสำหรับมนุษย์ก็ได้ เพราะว่าค่าของโปรตีนในผักตบชวามีสูงพอสมควร จะใช้มาทำประกอบกับแกลบมาอัดเป็นพินหรือเรียกว่าเป็นถ่าน แทนถ่านที่เขาใช้เผากันทำให้ป่าไม่เสียหาย ซึ่งก็ได้ทดลองแล้วได้ผลดี ถ้ามาผสมยีสต์ทำเบียร์เข็นต่อกับแกลบก็ได้เป็นแห่งที่มีคุณภาพดีกว่าแห่งที่ทำด้วยแกลบล้วน ๆ เพราะว่าไม่ยุ่ย ฉะนั้นก็ใช้ผักตบชวานี้เป็นผลพลอยได้และเป็นรายได้ของโครงการได้เหมือนกัน นอกจากนี้ในด้านประมง ก็สามารถที่จะให้มีปลาเวลาน้ำสะอาดพอสมควร มีปลามากินผักตบชวานี้เป็นอาหารเพิ่มเป็นอีกรายได้หนึ่ง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

การที่ได้ใช้คำว่าปรับปรุงบึงมักกะสันทำให้มีความเข้าใจผิด ก็เพราะว่าได้ไปประกาศโฆษณาว่า บึงมักกะสันนี้จะป็นสวนน้ำหรือสวนสาธารณะเพื่อความหย่อนใจอันนี้ก็เป็นสิ่งที่หนักใจมาก เพราะว่าถ้าทำเช่นนี้จะไม่ได้ผลตามหลักวิชาที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ เพราะว่าจะต้องนำน้ำโสโครกเข้ามาในบริเวณ และในบริเวณจะเรียกว่ากึ่งสะอาด กึ่งสกปรกอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่กึ่งสะอาดกึ่งสกปรกตลอดเวลานี้ก็หมายความว่าไม่บรรลุถึงจุดประสงค์ สมมุติว่าทำแล้ว แล้วก็น้ำสะอาดอย่างยิ่ง สวยงามพอที่จะเป็นสวนน้ำ ก็หมายความว่าไม่ได้กำจัด ไม่ได้ทำหน้าที่กำจัดน้ำโสโครกซึ่งเรียกอย่างสุภาพว่าน้ำใช้ของกรุงเทพมหานคร ถ้าหากว่าทำเป็นสวนน้ำแล้วก็น้ำโสโครก ก็จะต้องถูกโจมตีว่าทำอะไรก็ไม่ทราบ น้ำเกลียดและเสียสุขภาพ ฉะนั้นก็ต้องให้เข้าใจว่า โครงการนี้เป็นโครงการหลักก็คือการกำจัดน้ำโสโครกของกรุงเทพมหานครส่วนหนึ่ง แล้วก็มึผลพลอยได้ตามที่ได้แจ้งเมื่อตะกี้

โครงการอย่างนี้ลงทุนเป็นจำนวนไม่มาก เปรียบเทียบกับสองร้อยล้านก็ลงทุน ถ้าพูดคร่าว ๆ ก็ประมาณหนึ่งล้านบาท ซึ่งก็เป็นเพียงครึ่งเปอร์เซ็นต์ของการวางงบประมาณไว้เดิมหรือประมาณการไว้เดิม และเข้าใจว่าได้ผลพอควร ในรายละเอียดนอกจากนี้ เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ ตามปกติถ้ามีโรงงานกำจัดน้ำเสียจะต้องมีค่าใช้จ่ายประจำตลอดเวลา อันนี้ก็ต้องมีค่าใช้จ่ายตลอดเวลาสำหรับถ้ามีความจำเป็นที่จะสูบน้ำเข้าสูบน้ำออก แล้วก็ในการนำผักตบชวขึ้นมาก เพราะถ้าทั้งผักตบชวาไว้ให้เติบโตไปจนแก่จนเน่าก็จะทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ จะต้องเอาผักตบชวขึ้นมาเรื่อย ๆ ก็มีค่าใช้จ่ายบ้าง แต่ว่ามีรายได้ รายได้ก็คือทำเป็นปุ๋ยก็ได้ ทำเป็นเชื้อเพลิงก็ได้ ทั้งด้านก๊าซทั้งด้านเป็นแท่งเชื้อเพลิง ทำเป็นอาหารก็ได้ และทำเป็นที่เพาะพันธุ์ปลาได้ ซึ่งเป็นรายได้ทั้งนั้น ฉะนั้นระบบนี้วิธีนี้ไม่ ลื่นเปลืองในการลงทุน ไม่ลื่นเปลืองในการดำเนินงาน ประสิทธิภาพก็ยังคงพิสูจน์ต่อไปแต่อย่างไรก็ตาม เชื่อว่าประสิทธิภาพได้ แม้จะสมมุติว่าได้เพียงห้าสิบเปอร์เซ็นต์ก็นับว่าเหลือหลายแล้ว เพราะว่าเปรียบเทียบกับจุดห้าเปอร์เซ็นต์ของการลงทุน ในรายละเอียดที่จะใช้โครงการนี้สำหรับส่วนที่จะเป็นเรียกว่ารายได้นั้นก็ปัญหาทางวิชาการ ซึ่งแต่ละท่านก็คงได้ทำการค้นคว้าอยู่บ้างแล้วในทุกสาขา ส่วนที่สำคัญอันหนึ่งก็คือถ้าทำเป็นปุ๋ยหรือ

ทำเป็นอาหารสัตว์ ผักตบชวานั้นจะต้องไม่มีสารพิษอยู่ในนั้น เพราะเหตุว่าถ้ามีสารพิษอยู่ในนั้นก็จะเป็นอันตราย ถ้าเป็นปุ๋ยอาจจะเข้าไปในพืชที่ใช้ในการบริโภค จะบริโภคสารพิษเข้าไปด้วยเป็นอันตราย หรือถ้าใช้เป็นอาหารก็บริโภคสารพิษเข้าไปโดยตรง ในด้านรายละเอียดนี้ก็ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ชี้แจงต่อไปได้ ที่พูดเช่นนี้ก็เพราะว่าได้มีการทดลองแล้วที่สวนจิตรลดา และก็ได้ผลขึ้นมาเป็นโครงการที่วิจัยชั้นเล็ก ๆ และได้ผลขึ้นมาแล้วว่าทำให้น้ำใสขึ้น น้ำที่เสียก็หายไป ทั้งมีข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งว่าเมื่อน้ำตื้นขึ้นปลาขึ้นมา และปลาก็มากินผักตบชวานั่นเอง ทำให้การเติบโตของผักตบชวานั้นช้าลง หรือจะว่าไม่ช้าก็ถูกปลากินไปเสียทำให้การเติบโตน้อยลง อันนี้ก็ข้อสังเกตอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะว่าเท่ากับเป็นการควบคุมปริมาณผักตบชวาที่อยู่ในบริเวณโดยอัตโนมัติ

ต่อไปนี้ เมื่อได้ชี้แจงหลักการของโครงการนี้ ก็จะขอพบกับทางฝ่ายสกลนครว่าถ้าทำในลักษณะนี้ที่หนองสนมก็ทำได้เหมือนกัน ข้อสำคัญก็ต้องนำน้ำเสียเข้ามาที่หนองสนมแล้วก็ให้นำน้ำที่เรียกว่าดีขึ้นไปปล่อยลงที่หนองทานได้ อันนี้ก็จะเป็นระบบที่เป็นการเกี่ยวข้องกับการระบายน้ำ น้ำใช้ น้ำเสีย ก็เชื่อว่าทำได้โดยไม่สิ้นเปลืองมากนักเช่นเดียวกับที่บึงมักกะสัน ทั้งนี้ด้วยจุดประสงค์ที่จะกำจัดน้ำเสียของหนองทาน เรื่องที่จะกำจัดผักตบชวาในหนองทานนั้นเป็นอีกเรื่อง การที่จะกำจัดผักตบชวาจากหนองทานนั้นไม่ค่อยหนักใจมากนัก เพราะว่าผักตบชวาตามลำพั้งนั้นไม่ทำอันตรายใด ๆ แก่น้ำ ถ้าหากว่ามีอยู่ในจำนวนที่ไม่มากนักทำให้ผักตบชวาที่แก่แล้วตายไป.....^(๑) ก็ต้องมีนักวิชาการตรวจสอบตลอดเวลาเป็นประจำถ้าอยู่ในชั้นดำเนินงาน ก็ขอทราบว่ามีรายงานเพิ่มเติมอะไร.....^(๒) เพราะว่าถ้ามีในตัวผักตบชวานั่นเองมีจำนวนที่มากเกินไป เวลาทำปุ๋ยและมาปลูกพืช ถ้าเป็นผักมันจะดูดสารเหล่านี้ไปน้อยลงหรือไม่

(๑) (๒) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

ผู้กราบบังคมทูล อันนี้เรายังไม่ทราบ ซึ่งเข้าใจว่าถ้าเมื่อผลการทดลองออกมาเราก็คงจะทราบได้ว่ามันจะดูธาตุโลหะหนักที่เป็นพิษนี้ขึ้นไปในใบสักเท่าไร และเราวัดค่าออกมา ถ้าเมื่อมันเกินค่าความปลอดภัยก็ไม่ปลอดภัย ก็คงใช้รับประทานไม่ได้ หรือใช้อย่างพวกใบรับประทานไม่ได้ หรือพวกดอกรับประทานไม่ได้

พระราชดำรัส ก็เป็นอันว่าจะต้องขอให้ทดลองอย่างที่กล่าวตะกี้ว่า สำหรับพืชที่ใช้ใบเป็นอาหารหรือใช้หัวเป็นอาหารว่ามันเข้าไปแค่ไหน เช่นข้าวที่เป็นเมล็ดมันจะดูเข้าไปเท่าไร และที่เหลือนั้นเวลาที่ลงไปที่เป็นปุ๋ยธรรมชาติต่อไปอีกจะสลายตัวอย่างไร พวกพืชต่าง ๆ เช่นโลหะหนัก เพราะว่าโลหะหนักเหล่านี้ก็ทราบว่ายากแต่ว่าจะทำอย่างไรให้สลายตัว เพราะว่าถ้าสมมุติว่ามีค่าของโลหะหนักมากในผักตบชวา เราจะไปทิ้งไปถมที่หรือไปทำอะไรที่ไหน พืชของโลหะหนักเหล่านี้มันก็ยังคงอยู่ ทำให้ดินแถวนั้นเสียหายไป ก็อาจจะเป็นอันตรายต่อไปในสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นอันนี้ก็จะต้องดูว่าการสลายตัวของโลหะหนักนี้จะทำได้อย่างไร เพราะว่าถ้าไม่สลายก็เกิดอันตรายอย่างใช้เวลานานกว่าจะหายไป ก็ขอให้ได้วิจัยต่อไปในข้อนี้ ส่วนที่ว่าผักที่ปลูกในขานเมืองก็ควรจะมาวิเคราะห์ว่ามีค่าของจำนวนโลหะหนักเหล่านี้เท่าไร ก็สมควรที่จะปฏิบัติเหมือนกัน อันนี้ก็นอกโครงการบึงมกจะสนนี้แต่ว่าเป็นสิ่งที่ควรจะปฏิบัติ เพราะว่าน้ำที่ใช้นั้นก็อาจจะมีส่วนเสียเข้าไปได้มาก แล้วก็ข้อนี้ก็จะเป็นผลขึ้น

สำหรับโครงการบึงมกจะสนอย่างที่ว่าตะกี้ว่า น้ำที่ออกไปมีจำนวนออกซิเจนละลายมากขึ้นก็เป็น好事แล้วแล้วสารพิษก็จะต้องน้อยลงไปเพราะว่าผักตบชวาได้ดูดเอาไปแล้วสำคัญอยู่ที่ว่าผักตบชวาที่ดูดสารเป็นพิษนี้จะไปกำจัดอย่างไร ถ้าหากว่าไปใช้เป็นเชื้อเพลิงก็อาจไม่อันตราย อันนี้ก็ขอให้วิจัยในด้านนี้ด้วย.....^(๑) เป็นเวลาสามวันก็ปรากฏว่าน้ำในคลองแสนแสบ คือในคลองเทเวศร์ ซึ่งต่อไปก็เป็นคลองผดุงกรุงเกษม แล้วก็ไหลไปทางคลองแสนแสบด้วย ใสสะอาดขึ้นเป็นอันมาก จนกระทั่งทำให้ตอนนั้นสงกรานต์เด็ก ๆ ก็ลงไปว่ายน้ำในคลองได้

(๑) บันทึกพระสุรัสวดีไม่ชัดเจน

โดยที่นับว่าปลอดภัยพอสมควร ฉะนั้นวิธีทำอันนี้เป็นขั้นที่สอง คือที่คลองสามเสนน้ำโสโครกตลอดสายก็เลยต้องมี ส่วนที่กรองน้ำบ้าง ถ้าในคลองที่เรามีในกรุงเทพฯ สามารถที่จะทำเป็นส่วน ๆ ที่จะกรองน้ำ น้ำที่ออกไปทางแม่น้ำ ก็จะโสโครกน้อยลง แต่ก็ยังโสโครก ไปเจื่อน้ำทะเล น้ำทะเลที่ปากน้ำก็จะโสโครก แต่ว่าถ้าเราเอาออกทำความสะอาดไปแม้จะเพียงสิบลิตรหรือถึงห้าสิบลิตรเช่นนี้ก็จะช่วยทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมาก แล้วก็ใน ข้อนี้สำคัญอยู่ที่ อย่างชาวประมงก็เป็นห่วงมาก เพราะว่าถ้าน้ำโสโครกปลาตาย หรือถ้าปลาไม่ตายปลาก็รับสิ่งที่เป็นพิษเข้าไปในตัว แล้วปลานั้นนำมาบริโภคก็เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค คราวนี้ก็ในด้านใช้ปลาเพื่อช่วยกำจัด สิ่งโสโครกนี้ก็เข้าใจว่ามีปลาอีกหลายชนิดที่มีความสามารถที่จะกินสิ่งโสโครกแล้วก็ทำให้น้ำใสขึ้น ก็ขอถามรองอธิบดี กรมประมง^(๑) ว่าในด้านนี้ได้ปฏิบัติอย่างไรแล้วก็มีทางปฏิบัติอย่างไร.....^(๒)

ส่วนหนึ่งคือว่าโครงการบึงมักกะสันนี้มีจุดประสงค์ที่จะเอาน้ำจากซีเวจ (Sewage) จากน้ำเสียน้ำโสโครก นี้มาเรียกว่ากรองหรือมาเปลี่ยนสภาพให้เป็นน้ำที่ไม่เป็นอันตรายก็ต้องใช้หลักใหญ่ ตัวหลักก็คือผักตบชวาแล้วก็ยังมี พวกปลาชนิดต่าง ๆ ซึ่งจะมาเป็นเครื่องกรองธรรมชาติ ส่วนการที่จะใช้ปลาเหล่านี้สำหรับเป็นอาหารก็จะเป็น ผลพลอยได้ ถ้าปลาเหล่านี้ปลอดภัยในการบริโภคก็ตามที่รายงานนี้ก็เข้าใจว่าคงไม่มีอันตราย มันจะรับสารพิษหรือ โลหะต่าง ๆ เป็นจำนวนน้อย หรือรับแล้วก็ถ่ายออกไปเลย ไม่ได้เข้าไปในเนื้อปลา ก็หมายความว่าผลพลอยได้ของ โครงการนี้ อีกอย่างหนึ่ง แม้จะเลี้ยงปลาเป็นจำนวนมากเพื่อให้ถูกหลักของเศรษฐกิจนั้นก็คงทำไม่ได้ แต่อย่างน้อย ที่สุดเวลาน้ำใสขึ้นมาหน่อยปลาก็อยู่ได้ดีขึ้น แล้วก็โดยที่น้ำโสโครกนั้นเป็นอาหารของปลานั้นเอง ก็อาจจะเป็นสิ่งที่ ตัดแปลงจากสิ่งโสโครกสิ่งที่ไม่ดีมาเป็นสิ่งที่ดีได้คือใช้การได้ ก็อย่างบางแห่งปลาที่อยู่ในแม่น้ำจะเข้าไปในที่

(๑) นายปลอดประสพ สุรัสวดี รองอธิบดีกรมประมง

(๒) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

ที่น้ำดำ เข้าไปสักครู่แล้วก็ไหลออกมาใหม่ มีจำนวนมาก ก็เข้าใจว่าในที่น้ำดำก็คงจะมีอาหารที่เหมาะสมสำหรับปลา สำหรับปลานั้นก็เป็นเรื่องหาอาหาร แต่สำหรับเราก็เป็นเรื่องว่าเราไม่ต้องการน้ำดำ ๆ เราต้องการตัดแปลงน้ำดำ ๆ ให้เป็นน้ำดีแล้วก็น้ำที่ปลอดภัย ฉะนั้นก็ใช้แรงของปลาอีกแรงหนึ่งนอกจากแรงของผักตบชวา เมื่อมีปลาแล้วก็ใช้ประโยชน์จากปลาได้ อาจจะมีปลาชนิดต่าง ๆ ที่อาจจะมีคุณค่าทางเศรษฐกิจมากนักแต่มีความสามารถในการย่อยสิ่งโสโครกออกมา ทำให้ไม่อันตรายก็อาจจะเป็นได้ ฉะนั้นก็ขอฝากทางรองอธิบดี^(๑) ให้ได้ศึกษาต่อไปอีกด้วย

ตอนนี้ยังไม่ทราบว่ามีอะไรอีก ท่านรัฐมนตรี^(๒) ผู้เป็นผู้ใหญ่ได้อนุมัติสั่งการในโครงการนี้เพราะว่าส่วนใหญ่ก็อยู่ในเขตของกระทรวงเกษตร โดยเจ้าหน้าที่ที่ไปปฏิบัติก็อยู่ในกระทรวงเกษตรเป็นส่วนใหญ่ แต่ว่าก็ยังมีส่วนอื่นมีความเข้าใจคือว่าตอนแรกเวลาพูด ๆ ไปก็พูดไปกับหลายฝ่ายแล้วก็โยนให้ท่านรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินงานคล้าย ๆ อย่างนั้นผู้สั่งก็ท่านรัฐมนตรีอาจจะมีข้อสังเกตหรือจะมีข้อสงสัยในจุดประสงค์หรือในการดำเนินงานของโครงการนี้ โดยที่ทุกคนก็มาอยู่พร้อมกันแล้วก็รวมทั้งผู้ที่กำลังมีปัญหาคือทางจังหวัดสกลนครก็อยู่ที่นี้ด้วยก็อาจจะมีประโยชน์ ถ้าท่านรัฐมนตรีคิดอะไรออกมาก็เป็นกันเอง คิดอะไรออกมาสงสัยอะไรออกมาก็อาจจะถามผู้ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญว่าปฏิบัติอย่างนั้นแล้วหรือยัง หรือจุดประสงค์มีอะไรบ้าง ท่านรัฐมนตรีอาจจะไปพูดหรือว่ายกปัญหาอะไรที่อยู่ในใจว่ายังสงสัย จะได้ให้ชัดแจ้งแจ่มแจ้งที่สุดในจุดประสงค์ของโครงการและการดำเนินงาน

ก็เป็นอันว่าคงเข้าใจกันดีแต่ยังมีอีกนิดหนึ่ง กรมพัฒนาที่ดินได้เป็นผู้นำปุ๋ยไปใช้แล้วก็เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ยังมีอีกข้อหนึ่งก็คืออย่างที่ว่าในบึงนั้นนะยังมีวัสดุอะไรต่าง ๆ ถ้าสมมุติว่าสิ่งที่เหลือจากการเนาของผักตบชวาลงไปทับถมนั้นก็เป็วัสดุอย่างหนึ่งที่เป็นวัสดุอินทรีย์ ซึ่งอาจจะทำให้น้ำเปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้นถ้าสมมุติว่าชุดเอาส่วนที่เป็น

(๑) นายปลอดประสพ สุรัสวดี รองอธิบดีกรมประมง

(๒) นายณรงค์ วงศ์วรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เศษของผักตบชวาเก่า ๆ นั้นเอาออกไป เอาไปใช้อาจจะผสมเป็นปุ๋ยได้ นับว่าสำเร็จรูปแบบเดียวกันกับที่เอาดินพลูไปใช้ ตัวอย่างดินพลูที่ภาคใต้เอามาผสมกับดินที่เป็นดินทรายแล้วก็ปลูกพืชอะไรต่าง ๆ ได้ผลดีเหมือนกัน ฉะนั้นถ้าหากลอกค้อย ๆ ลอกบึงมักกะสันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ได้ เอาไปใช้ประโยชน์และเป็นการพัฒนาได้ เรียกว่าเครื่องนี้เครื่องกรองนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ต้องย้ำว่าโครงการนี้ไม่ใช่ปรับปรุงบึงมักกะสันให้สวยงาม แต่ว่าในที่สุดมันก็จะเป็นการสวยงามที่ภาษาฝรั่งเขาเรียกว่า ฟังก์ชันนัล บิวตี้ (functional beauty) คือความสวยงามที่ทำงานที่ได้เป็นประโยชน์ ไม่ใช่เป็นเหมือนรูปปั้นหรืออะไร แต่เป็นเครื่องประดับเป็นศรีแก่บ้านเมืองในทางที่ว่าใช้การได้ ถ้าแตกต่างกันประเทศมากก็ไม่ต้องเอาไปโชว์ก็ได้ ให้ดูว่าเราทำแบบนี้ทำแบบที่ถูกหลักวิชาแต่ก็ไม่สิ้นเปลือง ที่ย้ำไม่สิ้นเปลืองเพราะว่าเดี๋ยวนี้ใคร ๆ ก็บอกว่าเศรษฐกิจแย่ ถ้ามาลงทุนเป็นร้อยล้านก็หาว่าลงทุนยวบยาบประมาณปิดไม่ลงแล้วก็เงินเดือนของข้าราชการก็ไม่ขึ้น อันนี้ถ้าเราเอาเงินมาเป็นร้อยเป็นพันล้านมาทำโครงการอย่างนี้ ซึ่งเป็นการทดลองจะได้ผลก็ได้ อาจจะได้ผลก็ได้ แต่ถ้ามาลงทุนเก้าแสนบาทเคยได้ไปสัมภาษณ์ใครต่อใครทุกคน เขาบอกว่าดีไม่เป็นไร แม้แต่ท่านรัฐมนตรีสมหมาย^(๑) ก็บอกว่าถูก ราคาถูก เพราะว่าตอนนั้นก็ขอท่านรัฐมนตรีสมหมายเอาหนัก ๆ หน่อย บอกว่าขอสิบล้านบาทสำหรับโครงการบึงมักกะสันนี้ ท่านบอกว่าไม่แพงแต่ที่ได้จ่ายไปเพียงประมาณเก้าแสนบาท แม้ท่านรัฐมนตรีสมหมายซึ่งเป็นดุษฎีบัณฑิตก็ทึ่งใจเกี่ยวกับเงินทอง เพราะว่าบ้านเมืองเรากำลังผ่านวิกฤตการณ์อยู่บ้าง แม้แต่ท่านเองก็บอกว่าไม่มาก ฉะนั้นก็ต้องการให้ถูกนี้ไม่ใช่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเรื่องใหญ่ สมมุติว่าทำอะไรราคาแพงปานนี้ก็คงไม่ได้ทำอะไรเลย แต่ปรากฏว่าได้ปฏิบัติมาในเวลาอันรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายก็ร่วมมือกันดีทุกกรมกองที่เกี่ยวข้อง ก็อาจจะมีเล็กน้อยที่เกี่ยวข้อง อย่างที่ท่านรัฐมนตรีว่ามีเกี่ยวข้อง

(๑) นายสมหมาย สุนทรกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กับ กทม.บ้าง มีทางรถไฟบ้าง แต่ก็เข้าใจว่าจะทำความเข้าใจได้สะดวก เพราะว่าทำอะไรให้ตรงไปตรงมา และทำแบบมีประสิทธิภาพแบบที่เห็นผลได้ทันที พอเห็นแล้วก็ได้ผล

ตอนนี้ก็ขอทางกรมพัฒนาที่ดินได้ชี้แจงว่าปุ๋ยที่ได้มาแล้วก็มีคุณภาพอย่างไร แล้วก็ถ้าขุดลอกหรือเอาซากผักตบชวาที่ทับถมลงไปมีจำนวนมากพอสมควรอาจจะไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร.....^(๑) ก็เป็นอันว่าใช้ปุ๋ยได้ดีเพียงแต่ต้องระวังเรื่องสารพิษ คือ ว่าอันนี้ถ้าใช้ปุ๋ย^(๒) มีจำนวนจำกัดอยู่ ก็หมายความว่าถ้าเอาออกมาแล้วก็หมด ๆ ไป แต่ข้อสำคัญอยู่ที่ผักตบชวาที่โตขึ้นมาเรื่อยแล้วก็ทำหน้าที่กรองน้ำ ก็เป็นผลพลอยได้ที่จะต้องเอามาทำเป็นปุ๋ยอย่างหนึ่ง ก็ที่ได้กล่าวว่าเป็นปุ๋ย เป็นอาหารสัตว์ เป็นเชื้อเพลิง สามอย่างเป็นผลพลอยได้ของโครงการนี้ ฉะนั้นการที่ร่วมกันกับกรมวิชาการก็ต้องตรวจเกี่ยวกับคุณภาพ หรือตรวจสอบที่จะมีแร่ธาตุอะไรอยู่ในนั้นอยู่เสมอ สำหรับโครงการในขั้นต่อไป คือหมายถึงในการดำเนินงานประจำก็ต้องมีเจ้าหน้าที่สำหรับควบคุม เรียกว่าควบคุมหรือตรวจตราคุณภาพอยู่ตลอดเวลา ทางกรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการ ก็เป็นเจ้าหน้าที่สำคัญที่จะต้องดูแลอันนี้ตลอดไป ส่วนจำนวนวัสดุที่จะใช้ที่จะนำมาเป็นผลนี้ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนผักตบชวาจะเติบโตขึ้นมาได้ตามลำดับ โดยอาศัยสิ่งที่เรากำจัดเป็นอาหาร เป็นอาหารของผักตบชวา เราก็คำนวณได้ว่าอาหารของผักตบชวามีเท่านั้น ๆ ผักตบชวาสามารถที่จะนำเข้ามา สร้างตัวขึ้นมาแค่ไหน ตัวเลขต่าง ๆ นี้ก็ต้องเก็บไว้ตลอดเวลา แล้วก็สามารถที่จะนำมาดูและมาใช้เป็นประจำต่อไป เพื่อให้โครงการนี้ดำเนินไปในขั้นเรียกว่าขั้นที่สอง ตามที่รัฐมนตรีพูดถึงต้องอาศัยทางกรมกองทั้งหลายที่ได้มาประชุม ณ ที่นี้ เพราะว่าขั้นแรกเป็นขั้นทดลองว่าทำได้หรือไม่ เมื่อเห็นว่าพอทำได้แล้วในขั้นที่สองก็ต้องดูว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร จะมีค่าใช้จ่ายอย่างไร จะมีรายได้อย่างไร อันนี้ก็คงจะเป็นงานที่ทำได้ต่อไปก็มีเท่านั้นก่อน

(๑) บันทึกพระสุรัสวดีไม่ชัดเจน

(๒) สิ่งสกปรก เศษสวะ วัชพืชที่จมอยู่ในบึง

อันนี้มาถึงว่างานที่ทำที่บึงมกกะสัน แล้วก็ผลที่ได้และงานที่จะต้องวิจัยหรือต้องค้นคว้าต่อไปก็ได้แจ้งออกมาแล้ว อันนี้ก็สำหรับเรื่องของสกลนคร ตามที่ได้ฟังก็คงสรุปได้ว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ที่จะทำหรือไม่ ฉะนั้นถ้าตรงกับจุดประสงค์ก็เชื่อว่าทางกระทรวงเกษตรโดยท่านรัฐมนตรีก็คงร่วมมือกับทางฝ่ายสกลนครได้อย่างเต็มที่แล้วก็สำหรับในด้านเรียกว่ากำลังเงินหรืองบประมาณ โดยที่โครงการอย่างนี้ก็ไม่ได้ใช้เงินงบประมาณมากนักก็เข้าใจว่าควรจะดำเนินได้ แต่ถ้าหากว่าบางที่แม้จะเงินจำนวนที่เรียกว่าน้อย แต่ถ้าจ่ายผิดทางก็อาจจะทำให้เข้าได้คือพยายามจ่ายให้ถูกทางลงท้ายกว่าจะอนุมัติก็เข้าไป ฉะนั้นถ้าหากว่าตกลงกันวางโครงการอย่างไรแล้วทางกรรมการ กปร.^(๑) ก็อาจจะได้สนับสนุนเพื่อที่จะให้งบประมาณหรือเงินที่ต้องการใช้ได้เข้ามาได้สะดวกขึ้น เพราะว่า กปร. ก็มีจุดประสงค์ที่จะให้โครงการต่าง ๆ ซึ่งลำบากในการที่จะจัดสรรงบประมาณได้ดำเนินไปได้และเมื่อดำเนินไปแล้วก็เชื่อว่ามีผล ทางด้านงบประมาณประจำก็อาจจะรับการดำเนินงานต่อไปได้ ก็เข้าใจว่าทาง กปร. ถ้าได้ศึกษาว่าวิธีการต่าง ๆ ที่ทำนี้อยู่ในเขตที่ปรกติ หมายความว่าที่จะได้ผลดีแม้จะไม่ได้อยู่ในข่ายของงบประมาณประจำก็อาจจะช่วยสนับสนุนได้ ก็เป็นอันว่าทางสกลนครถ้าหากมีข้อขัดข้องทางวิชาการก็ทางกรรมการที่ได้วิจัยบึงมกกะสันก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ แม้ในด้านทาง กปร. ก็พร้อมที่จะอำนวยความสะดวกให้เพื่อที่จะดำเนินไปโดยเร็ว โดยมากงานพัฒนาถ้าทำโดยเร็วมีกำไรได้สองทางคือว่างานดำเนินไปอย่างฉับพลันทำให้ค่าใช้จ่ายน้อยลง และข้อที่สองที่ได้กำไรก็คือได้ผลเร็ว

ก็ขอชี้แจงอันนี้นอกเรื่องนิดหน่อยว่าการที่ทางโครงการใด ๆ โดยมากติดขัดอยู่ที่เวลา บางทีทำโครงการไว้ดีมาก วางโครงการไว้แต่ไม่มีเงินไม่มีงบประมาณก็ต้องเข้าไป กว่าจะได้งบประมาณมางานนั้นมันทำให้ จะใช้คำว่าเจ้าหน้าที่เชิงแล้ว คือว่าเจ้าหน้าที่เขื่อนไม่ยอมทำแล้ว ไม่มีความกระตือรือร้นแล้ว งานก็เลยไม่ไป อีกข้อหนึ่ง

(๑) คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ถ้าหากว่าเวลาผ่านไปก็ไม่ได้ผลประโยชน์จากโครงการ และระยะเวลาที่ไม่ได้ผลประโยชน์จากโครงการนั้นก็เท่ากับเสียเงินเสียทอง ถ้าหากว่าได้ทำโครงการแล้ว แล้วก็มีเงินพอที่จะดำเนินเสร็จภายในเวลาอันรวดเร็วก็สามารถที่จะได้ผลจากโครงการนั้นได้รวดเร็ว ซึ่งเท่ากับเป็นเงินเป็นทอง หรืออีกอย่างหนึ่งบางทีกว่าจะได้งบประมาณมาถึงฤดูกาลที่ทำงานไม่ได้แล้วก็ต้องคอยอีก เมื่อคอยไปอีกงบประมาณตกมาแล้วก็เข้าไปที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้นจึงทำให้ทำงานชะงักไปอีก ต้องคืนเงินคืนคลังไป อันนี้คือที่ทำให้ลำบาก แต่ถ้าหากว่าเริ่มงานในเวลาอันควรแล้วงานยังต่อเนื่องไป แม้จะข้ามปีงบประมาณไปก็ยังดำเนินงานต่อไปก็เสร็จได้ สมมุติว่าเริ่มดำเนินงานได้ในเดือนสิงหาคมก็ดำเนินไปได้เพียงครึ่งเดียว ในเดือนตุลาคมก็ขึ้นปีงบประมาณใหม่แล้วก็ต้องคืนคลังแล้ว อันนี้ก็อยู่ถ้าตั้งงบประมาณขึ้นมาใหม่เริ่มงานไม่ได้ก่อนเดือนสิงหาคมก็เท่ากับได้ทำเพียงสองเดือนคือสิงหาคมกับกันยายนเท่านั้นเอง ก็ต้องเลื่อนไปอีก เสียเวลาไปอีก หมายความว่าในปีหนึ่งเราทำงานได้เพียงสองเดือนบางทีอนุมัติงบประมาณแล้วตั้งนานงบประมาณไม่มา ถึงเวลาควรที่จะทำงานได้ก็ไม่ถึงงบประมาณงบประมาณมาเดือนกุมภาพันธ์ ควรจะจ่ายได้ทันทีในเดือนพฤศจิกายน เดือนธันวาคมควรจะทำงานได้ งบประมาณยังไม่ตกคืออนุมัติแล้วแต่ยังไม่มาทำงานไม่ได้ ฉะนั้นเรื่องการเงินถ้าหากทาง กปร. ได้ช่วยเหลือบ้างก็ทำงานได้ต่อเนื่อง พอถึงเวลาที่จะมีงบประมาณก็อาจจะให้เข้าไปในปีงบประมาณต่อไปได้ ก็ชดเชยกันไป เท่ากับเงินของ กปร. นี่เป็นเงินตรงของตัวเอง ฉะนั้นก็ได้ความร่วมมือจาก กปร. งานนี้จะเสร็จไปได้ ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าวางโครงการให้ดี แล้วก็ทำในขอบข่ายของงานจะทำอะไร อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้าจะไปทำแบบที่ได้ประเมินเอาไว้สองร้อยกว่าล้าน ก็เชื่อว่าสิบปีก็ไม่เสร็จ ก็อาจจะดี แต่เวลาทำโครงการเสร็จแล้ว โครงการนี้ก็ล่าสมัยแล้ว เพราะว่ารูปร่างของเมืองมันเปลี่ยนไป ก็อาจจะทำให้ไม่ได้ประโยชน์เต็มเม็ดเต็มหน่วย

ฉะนั้น ที่ท่านรัฐมนตรีได้บอกว่าจะร่วมมือกันให้กรมต่าง ๆ ในกระทรวงเกษตรมาร่วมมือกับทางราชการของจังหวัดสกลนครก็จะเป็นการดี แล้วก็เชื่อว่าทุกคนก็มีความกระตือรือร้นที่จะทำ แล้วก็ใช้หลักการอันง่าย ๆ นี้ ถ้าหากว่าไม่ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยก็ลงทุนไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเหมือนกัน คือว่าลงทุนเพียงจุดทำเปอร์เซ็นต์ของราคา ที่สกลนครนี้ก็เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการระบาย ท่อระบายอะไรต่าง ๆ ท่อระบายอย่างนี้ก็ต้องปรับปรุง อาจจะแพงขึ้นหน่อยตรงท่อระบายที่จะต้องปรับปรุง ถ้าสามารถจะระบายน้ำที่หนองสนมแล้วปัญหาก็น้อยมาก ไม่มีปัญหาใด ๆ ที่จะทำให้น้ำนี้สะอาดขึ้น แล้วก็เกือบจะบอกได้ว่าเป็นโครงการที่เป็นระบบที่นับว่าสมบูรณ์พอสมควร ขอให้ช่วยกันทำโดยดีแล้วก็ถ้ามีปัญหาอะไรก็ติดต่อกันอย่างแบบทางการส่วนหนึ่ง และก็แบบกันเองส่วนหนึ่งก็ทำให้งานดำเนินไปด้วยดี

คราวนี้ทางฝ่ายโครงการสกลนครจะมีข้ออะไรที่จะศึกษาที่จะมีข้อสังเกตอะไรหรือข้อสงสัยอะไรบ้าง คือการกำจัดผักตบชวาในหนองหานนี้รู้สึกว่าคุณค่ายังไม่สูงนักแล้วก็การกำจัดนี้ไม่ถาวร ก็อย่างที่กว้านพะเยากำจัดไปกำจัดมาสมเด็จพระศรี^(๑) ท่านยกทัพไปดึงเอาผักตบชวามาขึ้นก็ยังมีอยู่นั่นเอง มันไม่เป็นข้อเสียหายแต่ประการใด เพราะว่าผักตบชวานี้ก็ผ่านทางหนึ่งที่จะทำให้น้ำใสถ้าหากไม่ปล่อยให้มันตายแล้วก็ตกตะกอนลงไป ฉะนั้นก็ต้องหาปลาชนิดใดที่มันชอบกินก็จะช่วยควบคุมผักตบชวาได้โดยอัตโนมัติ แล้วก็ใช้ประโยชน์เป็นการทำให้น้ำใส ผักตบชวาเสียหายอยู่อย่างหนึ่งก็คือสำหรับการคมนาคมเป็นสำคัญ ซึ่งก็เข้าใจว่าหนองหานนี้ก็ไม่ได้ใช้เป็นทางคมนาคมเท่าไร เพียงแต่ว่าใครต่อใครท่านผู้ใหญ่มา แหม... ผักตบชวาเต็ม ก็คล้าย ๆ ว่าอยากที่จะให้ปราบไม่ให้มีอย่างนั้น แต่ว่านึกว่าไม่เป็นไรเท่าไร สำคัญอยู่ที่ต้องใช้ผักตบชวาสำหรับมาปราบน้ำโสโครกนี้ แล้วก็อีกประการหนึ่งก็เป็นการดีสำหรับการประมง เพราะว่านอกจากปลาที่จะไปกินผักตบชวาได้ก็ยังมีสำหรับปลาไปอาศัยอยู่ ก็เข้าใจว่าถูกต้อง

(๑) สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คือว่าที่ที่ไหนที่มีผักตบชวาแล้วก็ไม่ใช่ปล่อยให้มันมากจนตายแล้วตกตะกอนนั้น เวลาตายตกตะกอนเน่ามันกินออกซิเจน แต่ว่าถ้าหากว่าไม่อย่างนั้น ตรงข้ามมันทำให้น้ำโปร่งแล้วก็เป็นที่อาศัยของปลา ปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คือความใสโครกของน้ำที่ปล่อยจากเมืองจะต้องหาทางปฏิบัติให้ดี เห็นว่าเป็นอันดับแรกที่ต้องปฏิบัติแล้วก็น่าจะปฏิบัติได้ โดยที่บอกว่าใช้ออกซิไดซ์ (oxidize) ก็หมายความว่าใช้ออกซิเจนมา มาทำให้สิ่งใสโครกมันสลายไป แต่ว่าออกซิไดซ์ ก็หมายความว่ากินออกซิเจนเหมือนกัน ฉะนั้นใช้วิธีของผักตบชวานี้มันตรงข้าม มันกินสิ่งที่ใสโครกแล้วก็ปล่อยออกซิเจน ตามที่ได้มีผลแล้วว่าบึงมักกะสันที่เพิ่มออกซิเจนในน้ำมาเป็นลำดับ ฉะนั้นที่เราต้องการก็ต้องการเพิ่มออกซิเจนในน้ำ แต่ถ้าทำที่เรียกว่าออกซิไดซ์ก็เท่ากับเอาออกซิเจนในน้ำเข้ามาทำให้ส่วนที่จะเน่าเสียให้หายไป แต่ว่าสำหรับการเอาออกซิไดซ์ก็หมายความว่าวิธีที่ต้องใช้เครื่องที่สูบน้ำขึ้นมาตากลม ฉะนั้นก็ใช้ให้ผักตบชวาทำหน้าที่นี้ก็ดีกว่า ง่ายกว่าด้วย ถูกกว่าด้วย

ฉะนั้น ถ้าหากว่านึกเกี่ยวข้องกับการเก็บผักตบชวา ตามที่เพิ่งดู ๆ ในรายงานว่าจะต้องใช้เงินถึงล้าน สองแสนบาทสำหรับการเก็บผักตบชวา อันนี้ก็เงินที่เสียเปล่า เพราะว่ามีอีกหน่อยก็มีอีก แต่ถ้าเอาผักตบชวาที่ขึ้นมาเป็นแห่ง ๆ เป็นส่วน ๆ แล้วก็นำขึ้นมาเพื่อทำปุ๋ยเป็นประจําอย่างนั้นก็เห็นด้วย เพราะว่าเท่ากับเป็นการผลิตปุ๋ย ก็ต้องหาที่เหมาะสมที่จะนำผักตบชวาที่ขึ้นมา การนำผักตบชวาขึ้นมานี้ก็ต้องหาวิธีที่ประหยัดกว่าที่จะใช้อย่างที่ว่าเท่าไรนะ แปรร้อยไร่เป็นล้านสองแสนบาท ซึ่งล้านสองแสนบาทนี้นำมาปรับปรุงหนองสนมก็เหลือหลายแล้ว เหลือเพื่อแล้ว ถ้ามีเงินล้านสองแสนมาลงทุนที่หนองสนม ทำระบบการระบายน้ำเข้า น้ำใสโครกเข้าน้ำที่ปรับปรุงแล้วออกไป ล้านสองแสนคงทำได้แล้ว อันนี้ดูรายงานแล้วก็กลุ่มใจอยู่ตรงนี้ ที่ถามว่าใครมีคำถามมีอะไรยังไป อยู่กันพร้อมที่นี้จะได้ไม่ต้องเสียเวลา แต่ถ้าไม่มีคำถามคงได้พูดมากแล้ว แล้วก็มีการบ้านเยอะแล้ว แต่ใครยังมีคำถาม ชั่งกันและกัน หรือเกิดความคิดตามกันเฉย ๆ ก็ยังได้ คือว่าใครมีเครื่องหมายคำถามอยู่บนหัวก็ให้ถามออกมา

ตะกัสมเด็จพระเทพ ^(๑) เดือนนิดหน่อยว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องว่าจะใช้คนทำงานอันนี้ที่มักกะสัน คือว่ามีปัญหาเรื่องพวกที่สลัมที่บุกรุกเข้ามาในเขต ถ้าหากว่าพวกที่บุกรุกมาเราก็เอาพวกนั้นหรือครอบครัวพวกนั้นเป็นคนงานประจำของโครงการ แล้วบ้านที่เขาอยู่ก็อาจปรับปรุงบ้านให้เขาก็ได้แล้วเป็นขอบเขต คือยังงั้นโครงการนี้เมื่อมีลานตากผักตบชวา มีที่ทำปุ๋ยหมัก ที่ได้ทำเขตนั่นก็ควรจะมีที่พักหรืออย่างน้อยที่หลบแดดสำหรับเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ประจำดูแลโครงการก็ต้องมีที่พักอยู่แถวนั้น ถ้าเราเอาพวกที่บุกรุกมาอบรมแล้วก็มาใช้เป็นเจ้าหน้าที่ดูแลอะไรง่าย ๆ หรือว่าเป็นแรงงานที่จะดึงเอาผักตบชวาขึ้นมา บุคคลเหล่านั้นก็เป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการในขั้นที่สองนี้ในขั้นดำเนินงานก็ต้องมีจำนวนบุคลากรอยู่พอสมควร ไม่ต้องมีความรู้อะไร เพียงแต่ว่าสั่งให้ทำอย่างนั้น ๆ แล้วก็ให้เขาทำอย่างขยันหมั่นเพียร ก็เท่ากับให้ค่าตอบแทนเขาและก็ให้ที่พักเขา เราก็อาจจะสร้างจากเพิงที่เขา มีนั้น หรือบ้านโปเกของเขาทำให้มันดีขึ้นหน่อย แล้วก็บ้านที่ดีขึ้นหน่อยนี้จะกลับเป็นขอบเขตของโครงการ คือหมายความว่าถ้าเราตั้งบ้านเป็นขอบเขตของโครงการได้เท่ากับกันเขตเลย การสร้างอาคารหลังนี้บ้านหลังนี้ก็ไม่น่าเปลืองมาก เพราะว่าสามารถที่จะเอาวัสดุที่ใช้อย่างชลประทานเขาก็มีอยู่แล้วก็ไปทำ แบบก็มีอยู่แล้วบ้านก็ไม่ต้องทรูทรอะไร เป็นเพียงบ้านเล็ก ๆ ให้ความอยู่ได้ ก็จะมีระเบียบมากขึ้นแล้วการบุกรุกก็น้อยลง.

(๑) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก

ประจำปี ๒๕๒๙

เด็กต้องหัดทำตัวให้สุภาพอ่อนโยน หนักนายน เอาการเอางาน เอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจอยู่เสมอให้ติดเป็นนิสัย จักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดี มีประโยชน์ และมีความเจริญมั่นคงในชีวิต.

ภูพานราชนิเวศน์

วันที่ ๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน
และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

วันอังคาร ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความปิติชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมในพิธีตรวจพลสวนสนามของทหารรักษาพระองค์อีกวาระหนึ่ง. ขอขอบใจในคำอำนวยพรและคำปฏิญาณสัตย์สุจริต ที่ถือว่าเป็นสัจวาจาจากใจจริงของทหารทุกคน. ขอสนองพรและคำมั่นสัตย์สุภูณานั้นด้วยใจจริงเช่นเดียวกัน.

ทหารมีหน้าที่ที่จะต้องป้องกันประเทศ และธำรงรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติพร้อมทั้งสถาบันสูงสุดทั้งสาม. นอกจากนี้ ยังจะต้องทำความปกป้องคุ้มครองประชาชนให้อยู่เป็นสุข ปลอดภัยจากศัตรูและการบุกรุกคุกคามทุกรูปแบบพร้อมกันไปด้วย. หน้าที่ทั้งนี้ ถ้าทหารสามารถกระทำให้ครบถ้วนได้ ก็จะเป็นความสำเร็จ ความดี ความเจริญอย่างยิ่ง ทั้งแก่ตัวทหารเองและแก่กองทัพไทย. แต่การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานให้ได้ผลสมบูรณ์ ดั่งนั้นเป็นภาระหนัก ที่จะต้องต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรคอย่างมากมาย และจะต้องใช้ความรู้ความสามารถช่วยตัวอย่างเต็มที่. ทหารจึงต้องเตรียมตัว เตรียมใจ และเตรียมการให้พร้อมทุกเมื่อเพื่อปฏิบัติภารกิจได้อย่างคล่องตัว พร้อมเพรียง และมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าในด้านยุทธการหรือในด้านร่วมมือประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ในการสนับสนุนและพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน. การปฏิบัติงานแต่ละสิ่งแต่ละด้านดังกล่าวมานั้น ทุกคนจะต้องยึดมั่นในหลักการและเหตุผลที่ถูกต้อง ในวินัยและระเบียบแบบแผนที่ดีงาม ในเป้าหมายและประโยชน์ที่ชอบธรรม อย่างเคร่งครัด. สำคัญที่สุด จะต้องทำงานทุกอย่าง ทุกระดับ ด้วยปัญญา ความฉลาด รู้คิดพิจารณาตามเหตุผล ประกอบด้วยควมมีสติรู้ตัว ระมัดระวังตัวทุกเมื่อ เพื่อมิให้เกิดความบกพร่องผิดพลาด เพราะการปฏิบัติผิดพลาดขาดความคิดพิจารณา นั้น บางครั้งบางกรณีอาจก่อให้เกิดความเสียหายใหญ่หลวงขึ้นได้ ทั้งแก่ตนเอง แก่กองทัพ และแก่ชาติบ้านเมือง. จึงขอให้ทหารรักษาพระองค์ทั้งหลายตั้งกายตั้งใจให้มั่นคง ทำความคิดความเข้าใจของตนให้กระจ่าง เพื่อสามารถร่วมมือกันใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานทุกอย่างได้อย่างมีเอกภาพ และสำเร็จผลเป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและสถาบันทหารของท่านอย่างแท้จริง.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ กับทั้งอำนาจแห่งความภักดี โดยบริสุทธิ์ใจของเหล่าทหารที่มีต่อบ้านเมือง จงดลบันดาลให้ทหารทุกคนมีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา สามารถปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่ตามหน้าที่ด้วยความเที่ยงตรงถูกต้อง ให้บรรลุผลเลิศทุกอย่าง และขอให้ประสบความสุข ความเจริญ ความปลอดภัย ความมีชัยชนะ พร้อมทั้งความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์จงทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้า ฯ ถวายพระพรชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพุธ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๘

ขอขอบใจนายกรัฐมนตรี^(๒) ที่ได้กล่าวอำนวยการในโอกาสนี้ และท่านนายกรัฐมนตรีก็ได้ทำให้มีความสะดวกหลายอย่าง เพราะว่าได้กล่าวในสิ่งที่ความจริงก็ตั้งใจจะกล่าวอยู่และนายกรัฐมนตรีก็บอกว่าเคยกล่าวมามากแล้ว

ในโอกาสนี้ซึ่งเมื่อแต่ก่อนนี้ก็เรียกว่าอนุสมาคม ด้วยคำวิเคราะห์ศัพท์ว่า อนุสมาคมนี้เปรียบเทียบหรืออนุโลมมาจากมหาสมาคม ก็นี้ว่าคำว่าอนุสมาคมเป็นสมาคมที่ย่อลงไปจากมหาสมาคม แต่มหาสมาคมก็จะมีขึ้นในวันพรุ่งนี้ และอนุสมาคมมาก่อน ซึ่งตามศัพท์ก็น่าจะมาทีหลัง แต่ว่าอนุสมาคมนี้ถ้านึกดูในแง่ว่าเป็นสมาคมหรือการประชุมกันเล็ก ๆ กลับมาชนมหาสมาคม เพราะว่าในมหาสมาคมนั้นเป็นพิธีการ แล้วก็จำนวนคนก็น้อยกว่าในอนุสมาคมนี้ ประวัติของอนุสมาคมนี้ก็คือแต่ก่อนนี้เมื่อถึงครบรอบวันเกิดก็มีคนที่อยากมาพบ และได้แบ่งเป็นวันที่มีองค์การหรือสมาคมทางศาสนาต่าง ๆ ทุกศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย ก็มีจำนวนหลายสิบ และนักเรียนและนักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ มาพบครั้งหนึ่ง และอีกครั้งหนึ่งก็มีคณะบุคคลต่าง ๆ ก็มีทั้งข้าราชการทั้งพ่อค้าและเอกชนทุกเหล่าทุกหมู่มาพบกันอีกครั้งหนึ่ง เป็นอันว่าเป็นอนุสมาคมสองครั้ง ต่อมาก็เห็นว่าอนุสมาคมสองครั้งนั้นก็จะมากเกินไป ก็เลยทำเป็นอนุสมาคมหนึ่งครั้ง และก่อนนี้อนุสมาคมนี้ส่วนมากก็เรียกว่าเป็นกลุ่มบุคคลค่อนข้างจะเป็นในด้านเอกชน แต่มาเวลานี้คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือคณะต่าง ๆ ที่เคยพบกันบนตำหนักก็ได้มาร่วมอยู่ที่อนุสมาคมนี้ สมาคมนี้ จึงเป็นสมาคมที่เรียกว่าใหญ่มาก และจำนวนคนที่เข้ามาพบก็มีมากจนล้น ทำให้ไม่สามารถที่จะมาพบกันในที่ข้างในนี้ ต้องไปพบกันข้างนอกด้วย ซึ่งก็อาจจะเกิดความเดือดร้อนบ้างแต่จะทำอย่างไร ก็ต้องจัดเท่าที่จะทำได้

ในปีนี้ก็จะมีไม่พูดถึงสถิติหรือจำนวนคนที่ตรงหรือไม่ตรงตามบัญชี เพราะว่ารู้ว่าเจ้าหน้าที่เขาปวดหัวมาก เขาเดือดร้อนลำบาก เพราะว่าให้คนจำนวนมากมาประชุมพร้อมกันจากที่ต่าง ๆ มาในแห่งเดียวกันนั้น ก็เป็นสิ่ง

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

ที่ยากลำบากที่จะให้มีความเรียบร้อยเป็นระเบียบ อันนี้ก็เห็นใจเจ้าหน้าที่ทั้งนอกเขตวัง ทั้งในเขตวัง ก็จัดได้เรียบร้อยพอสมควรที่ไม่เอาเรื่องจำนวนนี้มากก็เพราะว่ามีความลำบาก ดูตามบัญชีรายชื่อและที่นายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่า คณะองคมนตรี รัฐมนตรี แล้วก็ข้าราชการทุกเหล่า ทั้งทหาร พลเรือน ก็มาพร้อมด้วยภริยา บางคนก็ไม่มีภริยาก็ไม่พร้อม แต่บางคนบางที่ก็ดูดูไปว่ามี บางที่ก็มีคณะ คณะแม่บ้านก็มีภริยาก็ลำบาก คณะแม่บ้านทั้งทหาร ทั้งตำรวจ แล้วก็ยังมีคณะภรรยาของแพทย์เป็นต้น บางท่านเป็นสุภาพสตรีก็เป็นแพทย์เอง ก็ไม่ใช่ภรรยาของแพทย์ ก็มาในฐานะแพทย์ อาจจะมีสามี แล้วสามีก็อาจจะเป็นแพทย์ด้วยก็มี บางคนก็ไม่มีแพทย์ อันนี้ก็เข้าใจว่าจำนวนที่ส่งมาก็คงมีซ้ำซ้อนกันบ้าง เพราะว่าคนหนึ่งก็มีภรรยาไปด้วย ภรรยานั้นก็อาจจะมียศอยู่ในชมรมสมาคม หรือคณะอื่นก็มี ดังนั้นก็พูดยากว่าจะนับอย่างไร เพราะว่าติดตามยาก ฉะนั้นก็ไม่วุ่นเรื่องนี้ เพราะว่าถ้าขอให้เข้ามาพร้อมกันได้มาตามจุดประสงค์ที่ได้มอบให้นายกรัฐมนตรีได้กล่าวแทนชื่อของตนหรือของตัวเอง ว่ามาให้พรในโอกาสที่จะถึงวันเกิด อันนี้ก็เป็นอย่างสำคัญ ก็ขอขอบใจที่ท่านมอบให้นายกรัฐมนตรีกล่าวคำอำนวยพรอย่างนี้ ซึ่งก็นับว่าเป็นการให้พรให้มีความสำเร็จในความคิด ความฝัน ที่จะทำให้ส่วนรวมอยู่เย็นเป็นสุข

พูดถึงความฝันนั้นนะทุกคนก็ฝันได้ ฝันนี้ก็สองอย่าง อย่างหนึ่งคิดฝัน หมายความว่าคิดอยากให้เป็นอะไรในสิ่งที่ดูเหมือนว่าจะไม่เป็นไปได้ หรือบางทีก็เป็นไปยาก ทุกคนก็มีสิทธิ์ที่จะฝันและทุกคนก็มีสิทธิ์ที่จะคิด สองคำนี้ก็มาประยุกต์กันเป็นคิดฝัน คิดนี้ถ้าคิดดี ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างที่คิดที่คิดให้มีเหตุผลที่ดีก็ย่อมจะสัมฤทธิ์ผลได้ เพราะว่าถ้าคิดดี ๆ แล้วย่อมมีกำลังมาก แล้วความฝันนั้นก็กลายเป็นผลของความคิด ความฝันนั้นก็จริงขึ้นมา จึงไม่เป็นความฝัน ฉะนั้น คำว่าคิดฝันนั้นก็จากสิ่งที่ยากลำบากกลับมาเป็นความจริงได้ แต่ความฝันนั้นก็ยังมีอีกอย่าง ฝันอย่างที่เราว่าอย่างเวลาเรานอนหลับแล้วก็ฝันไป บางทีบางคนก็บอกว่าเป็นสิ่งที่เราเคยพบเคยเห็นแล้ว แล้วก็กลับคืนมาสู่เรียกว่าสติ ตอนที่ไม่มีสติ เวลาเรานอนหลับสิ่งที่ไม่เคยประสบมานานแล้วบางทีก็กลับมา เป็นสิ่งที่ผ่านมาแล้ว หรือบางทีก็พูดว่าเป็นสิ่งที่จะผ่าน หมายความว่าสิ่งที่ยังไม่ผ่านก็มาปรากฏในฝันก็มีเหมือนกัน ในฝันเวลาเราหลับ แต่ว่าจะเป็นในทางไหนก็ตาม เวลาหลับนั้นบางทีก็เป็นความจริง บางทีก็ไม่ใช่ความจริง แต่บางทีก็ต้องเล่าให้ฟังเหมือนกัน ไม่ได้ฝัน แต่คนอื่นฝันให้ อันนี้ก็ มี อันนี้ขี้หนักใจ เพราะว่ามิปรากฏมาหลายครั้ง บอกว่าพระเจ้าอยู่หัวบ้าง พระราชินีบ้าง ได้ฝันไอ้โน่นไอ้นี้ แล้วบางทีก็ฝันจริง บางทีก็ฝันไม่จริง แต่ว่าสิ่งที่เราฝัน

เราอาจจะฝันในสิ่งที่เขาบอกว่าเราฝันแล้วเราลืมไปก็เป็นไปได้ แต่ทำไมคนอื่นเขาจะรู้ได้ว่าเราฝันยังไง ถ้าเราไม่ฝัน เราก็ไม่เล่าให้ฟัง เพราะเราเล่าให้ฟังไม่ได้ แต่ถ้าเราฝันแล้วเราเล่าให้คนอื่นฟังว่าเราฝันอย่างนั้นอย่างนั้น ก็อาจจะ เป็นได้ว่าคนอื่นเขาไปเล่าให้ฟังว่าพระเจ้าอยู่หัวฝันว่าอย่างนั้น พระราชินีฝันว่าอย่างนั้น

อันนี้ก็เป็นที่ดูเหมือนว่าไม่ค่อยเป็นเรื่องเป็นราวอะไรที่จะมาพูดกับท่านทั้งหลายที่มาจากที่แห่งหน ต่างต่างนานาทั่วประเทศ และเป็นผู้ที่อาชีพหน้าที่การงานแตกต่างกันทั้งนั้น ทำไมมาพูดอยู่แต่เรื่องความฝัน แต่ว่า ขอบุคหนึ่งก็เพราะว่าถ้าหากว่ามีใครมาบอกว่าพระเจ้าอยู่หัวฝันว่าอย่างโน้นอย่างนี้ แล้วก็เกิดความสงสัยขึ้นมา ก็ขอให้ถามว่าจริงหรือไม่จริง ถ้าฝันจริงก็บอกว่าฝันจริง ถ้าฝันไม่จริงก็จะบอกว่าฝันไม่จริง และถ้าบอกว่าฝันจริง ฝันนั้นเป็นความจริงหรือไม่ ก็จะเป็นความจริงหรือไม่เป็นความจริง แต่ในเวลานี้มีคนเขาบอกว่าเราฝัน แล้วก็ถ้าเขาถามว่าเราฝันอย่างนั้นจริงหรือไม่จริง เราก็บอกว่าไม่จริง ถ้าหากสมมุติว่าเขาบอกว่าฝันจริง ๆ นะ เราก็ไม่คัดค้าน เพราะว่าเขาฝันว่าเราฝัน ก็เป็นความฝันของเขา ไม่ใช่ความฝันของเรา อันนี้ก็เบียดเบียนกันไม่ได้ แต่ว่าที่ได้ยินว่าพระเจ้าอยู่หัวฝันนั้น ถ้าหากว่าฝันจริง ๆ ก็อาจจะเป็นสิ่งที่เป็นมงคลก็ได้ อย่างเช่นเคยฝันเมื่อหลาย ปีมาแล้ว ว่าต้องเข้าไปในอุโมงค์ในถ้ำลึกเข้าไป แล้วมีหินที่แหลมมากแล้ว ก็เข้าไปจนกระทั่งเดินไม่ได้ต้องคลาน เข้าไป แล้วที่หลังก็มีเป็นเหมือนไม้ไผ่แหลมมากแล้วเป็นเหมือนบ้าน บ้านชาวบ้านที่เขาต้องสร้างด้วยไม้ไผ่ แต่ว่า บ้านนั้นโกโรโกโส ไม้ไผ่ก็ออกมาจะทิ่มแทงเอา แล้วก็แควลงทุกทีแต่ในที่สุดก็ไผ่ออกมา ไผ่ออกมาถึงในที่ที่เป็น ช่องสว่าง แล้วก็ไผ่ออกมาเป็นลานหญ้า และที่ขอบลานหญ้ายาวประมาณสิบเมตรได้ก็เป็นส่วนที่ลาดเทลงไป แล้วรอบด้านมีภูเขาคือด้านหน้าที่เห็นไปก็เป็นภูเขา แต่ภูเขานั้นไม่มีหญ้า ไม่มีต้นไม้ มีแต่หินที่รู้สึกว่าร้อน แล้วมีคนบอกว่าที่ตรงนั้นนะไม่ใช่ประเทศไทยก็หมายความว่าตรงลานหญ้าที่เขียวที่หน้าเดินหน้านั้นเป็นประเทศไทย อันนี้ ฝันมานานแล้วฝันมาตั้งแต่สมัยที่รอบด้านของเราก็ยังไม่มีอะไรเกิดขึ้นเท่าไร ก็ประมาณสามสิบปีแล้วแต่ยังจำ คิดตาได้ ก็มาแปลความฝันว่า เราคงต้องผ่านเวลาที่ยุ่งยากลำบาก แล้วก็ถึงเวลาที่ไผ่ออกมา ไผ่ออกมาก็เรียกว่า หญ้าเขียวนั้นก็แสดงถึงความร่มเย็น ก็หมายความว่าที่เป็นส่วนของประเทศไทยก็ร่มเย็นมีความเจริญพอสมควร ที่ใช้คำว่าพอสมควรเพราะว่าไม่ได้เป็นที่ที่มีพืชผลอะไรที่สูงใหญ่หรืออะไรมากก็เป็นหญ้า ก็หมายความว่าเราก็มีความร่มเย็นตามอัตราภาพ ก็ดี ไม่ได้ฟังเพื่ออะไร แต่รอบด้านที่เป็นหิน เป็นภูเขาหิน แล้วดูร้อนนั้นนะ ก็รู้สึกว่าจะเป็น

ต่างประเทศที่อยู่ใกล้ ๆ ซึ่งก็ดูจะเดือดร้อนกัน ก็เลยนึกว่าเมืองไทยนี่ก็คงอยู่ได้ดี อันนี้เล่าความฝันนี้ อันนี้ฝันจริง ๆ แล้วเล่าให้ฟัง คือพิสูจน์ว่าฝันเป็นเหมือนกันแล้วก็มาแปลความฝันของตัวเองเป็นเหมือนกัน

คราวนี้ในระบะนี้มีคนบอกว่าเราฝันในสิ่งที่ไม่เป็นมงคลต่าง ๆ มีอยู่มาก ถ้าใครได้ยินคำฝัน หรือคำที่เรียกว่าทำนายฝันในทางที่เป็นอกุศล นึกว่าก่อนที่จะเชื่อก็ขอให้พิจารณาให้ดี ๆ ว่าในวันนี้ได้เล่าฝันให้ฟังเรื่องหนึ่ง ก็ฝันนะฝันหลายเรื่อง ฝันเรื่องความเหน็ดเหนื่อยความลำบากหรือเรียกว่าอับมงคล แต่ในที่สุดก็รู้สึกว่ามีช่องทางทุกครั้ง แต่ว่าที่เขาถือกันเล่าสู่กันฟัง รู้สึกเป็นอับมงคลอย่างยิ่ง แล้วก็คงมีคนไปหากินเรื่องนั้นมาก ถ้าใครได้ยินความฝันของพระเจ้าอยู่หัวว่าอย่างไร ๆ ก็มาเล่าให้ฟังกันบ้าง ก็จะได้บอกว่าฝันอย่างไร แล้วก็ถ้าฝันจริงก็จะได้ทำนายให้ นี่กลายเป็นอาจารย์ทำนายฝัน แต่ทำนายฝันของตัวเองไม่ใช่ทำนายฝันของคนอื่น คือการทำนายฝันนี้ มันก็ลำบากเหมือนกัน เพราะอย่างที่ว่าอาจจะเป็นสิ่งที่เราประสบมาแล้ว แม้จะนานก็กลับคืนมาทำให้เรานึกถึงหรือบางทีที่เรียกว่าอนาคตก็อาจจะเป็นสิ่งที่เราเคยเห็นมาแล้วก็ได้ ก็ไม่แปลกอะไรที่จะเห็นอะไรที่เหมือนว่าเราไม่รู้เลย แต่ว่าที่เล่าให้ฟังก็เพื่อที่จะให้ผู้ที่สนใจในการทำนายฝันของพระเจ้าอยู่หัวนั้นว่าเป็นอับมงคลสำหรับบางบุคคลหรือบางอายุจะไม่ดี อันนี้ถึงแจ้งให้ทราบ วันนี้ก็ไม่ได้ตั้งใจจะมาเล่าฝันให้ฟัง แต่ก็เห็นว่าอาจจะสนุกดีเหมือนกัน เพราะว่ามีวันนั้นก็อย่างว่าเป็นอนุสมมาคม อย่างถือว่าเป็นราชการ อย่างถือว่าเป็นงานเป็นการ ที่ดูมีระเบียบเรียบร้อย เพราะว่าถ้าหากว่าไม่จัดระเบียบเรียบร้อยก็ทำให้การเข้ามาในนี้จะเกิดความเดือดร้อนลำบากไม่มีที่หนึ่งกันบ้างหรือแย่งที่หนึ่งกันบ้าง โดยที่ไม่ได้ตั้งใจ

วันนี้ก็นึกว่าตั้งใจจะขบใจที่มาพร้อมเพรียงกันมาให้พร ซึ่งการมาให้พรนี้ก็เท่ากับมาให้พรให้มีกำลังทั้งกายทั้งใจ คำว่ากำลังนี้ก็เคยมานึกดูว่า เอ๊ะ... คำว่ากำลังนี้ หรือพลังนี้ใช้ไปในทางต่าง ๆ อะไร ๆ ก็เป็นพลังหรือเป็นกำลัง กำลังนี้สำหรับคนเราก็แบ่งเป็นสองอย่างที่สำคัญ คือกำลังกาย เพราะว่าถ้าร่างกายไม่แข็งแรง เราก็จะทำงานทำการอะไรไม่ได้ แล้วกำลังใจก็ลุดหายไป เพราะว่าใจนี่ก็ต้องอาศัยร่างกายเพื่อที่จะปฏิบัติได้ ถ้าใจมีกำลังที่ดี แต่ว่ากายไม่มีกำลังที่ดีก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติทางใดดีนัก แต่ว่ากำลังนี้ก็มี ถ้าดูเขาพูดถึงกาย วาจา ใจ กำลังของวาจาก็เป็นกำลังเหมือนกัน กำลังสำหรับส่วนตัวก็หมายความว่ากำลังที่จะพูดออกมาในสิ่งที่มืออยู่ในใจให้คนอื่นทราบ

แต่ต่อจากนั้นกำลังวาทาจะเเลยกเลายเป็นกำลังที่จะให้คนอื่นตามความคิดของเราไป ให้เเชื่อกความคิดของเรา ของบุคคล ถ้าความคิดของบุคคลนั้นเป็นความคิดที่ดีก็ควรที่จะให้ผู้อื่นฟัง แล้วให้ผู้อื่นได้เเชื่อได้ทำตามถ้ากำลังของวาทานั้น เป็นวาทาที่เรียกว่ามาจากใจที่ไม่ใช่ว่าไม่ดี แต่เเข้าใจผิดเินเป้าหมายเเข้าใจผิดเินขบวนการของเหตุผลนั้น ผู้พูดนั้น อาจจะนึกว่าพูดถูก แต่ว่าโดยที่พื้นฐานไม่ถูก คือความคิดนั้นอาจจะไม่ถูกเินเรื่องของเหตุผล เเลยกเลายเป็นวาทาที่มี กำลังเินทางลบ หรือว่ากำลังเินไปใช้กับสิ่งต่าง ๆ อย่างที่นายกรัฐมนตรได้กล่าวถึงกำลังของสามัคคี ก็เป็นกำลัง อีกอย่างหนึ่งที่ต้องการ และที่พูดแล้วซ้ำซากว่าขอให้สามัคคี จะเป็นเินหมู่คณะใดก็ต้องมีความสามัคคี โดยเฉพาะถ้า หมู่คณะใหญ่ก็คือประเทศที่ตั้งขึ้นมาเป็นส่วนรวม ประเทศชาติก็ต้องมีกำลังของสามัคคีเพื่อที่จะให้เอยู่ได้ เพราะวาทา สามัคคีนั้นเมีขึ้นแล้วก็เป็นสามัคคีที่สร้างสรรค์ ก็เป็นสามัคคีที่ดี ก็มาจากจิตใจที่ดีนั่นเอง หรือมาจากความคิด ที่มีเหตุผลที่ถูกต้อง ความสามัคคีนั้นก็จะดี

ความสามัคคีนี้เป็นการรวมพลัง คำว่าพลังมาอีกแล้ว เป็นการรวมพลังของทุกคนที่ประกอบขึ้นมาเป็น ประเทศชาติ ถ้าพลังนั้นของแต่ละบุคคลมาจากจิตใจที่ดี หมายความว่าเมีเหตุผลที่แท้จริง สามัคคีนั้นก็จะเป็นของดี ก็จะท้าวความถึงคำของท่านนายกรัฐมนตรีกี้อย่างหนึ่งก็คือคำว่าเมตตา เมตตาซึ่งกันและกันนั้นเป็นความคิดหรือ เป็นจิตใจที่ดี เเอาจิตใจที่ดีนี้มาเป็นสามัคคีก็ทำให้ส่วนรวมเอยู่ได้ และความจริงประเทศไทยจะเอยู่ได้ก็เพราะสามัคคี ที่มาจากใจที่ดี และเเชื่อได้ว่าเมืองไทยเอยู่ได้เพราะว่ามีจิตใจของเแต่ละบุคคลที่นับว่าดีเเล่ย์แล้วก็ดี เมตตาของ เแต่ละคนก็เป็นกำลังที่ดี ออกมาทางวาทาก็ตาม ทางกายก็ตาม ก็แสดงออกมาเินสิ่งที่ดี ใช้กำลังเินทางที่ถูก และทำ อย่างนั้นรวมกันมาก ๆ ก็เป็นสามัคคีจึงทำให้ประเทศไทยเอยู่ได้ แม้ตั้งแต่เป็นเวลาหลายสิบปีแล้วเมีการทำนาย อันนี้ไม่ใช่เฝัน เมีการทำนายกันทั้งเินด้านหลักวิชา หลักวิชาโดยมากเป็นหลักวิชาทางรัฐศาสตร์ หรือการเเมือง หรือการพูด เอะไรนี้ ก็พูดว่าเมืองไทยเอยู่ไม่ได้ เวลานั้นก็ยืนยันมาเเรื่อยว่าเมืองไทยเอยู่ได้ เพราะวาทาเเข้าใจถึงกำลัง สามัคคีนี้ที่มีอยู่ สามัคคีที่ถูกต้อง ไม่ใช่สามัคคีเเโลกันไป สามัคคีนี้บางทีก็ใช้เินทางผิดก็ได้ ถ้าใช้เินทางผิดก็มีหวัง เมีการปะทะกัน แต่สามัคคีเินทางที่ถูกนั้นต้องอาศัยกำลังเใจของเแต่ละคนที่ทำเอะไรหรือคิดเอะไรเินทางที่ถูก ที่ถูกหลักเหตุผลและประกอบด้วยเมตตา ถ้าหากว่าบุคคลมีจิตใจที่ดีและหมู่คณะมีความสามัคคีที่ดีอาศัยเมีเหตุผล ดังกล่าวก็ทำให้หมู่คณะเอยู่ดีได้ แต่ว่าต้องระวังคำว่าสามัคคีเินหมู่คณะเพราะวาทาถ้าหากว่ามีกำลังเินไปเินทางที่ไม่ดี

คือหมายความว่าคิดไม่รอบคอบหรือมีเหตุผลที่ไม่ถูกต้อง ก็ทำให้ความสามัคคีนั้นกลายเป็นสามัคคีที่ไม่ถูกต้อง สามัคคีที่พาให้ตีกันถ้าหากว่าเป็นเช่นนั้นก็ไม่ดี แต่เมืองไทยนี้ที่ผ่านมาก็เห็นว่าอาศัยความรู้เหตุผลนี้และเผื่อแผ่กัน ทำให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ และจะผ่านพ้นอุปสรรคต่อไปในอนาคตได้อย่างดียิ่งเพราะว่าเชื่อว่าการสามัคคีที่มีรากฐานที่มั่นคงในเหตุและผลนั้น จะทำให้สามารถที่จะรักษาโดยเรียกว่าโดยอัตโนมัติ และจะเป็นที่มหัศจรรย์ในโลกว่าประเทศไทยทำไม่อยู่ได้

ท่านผู้ที่ได้ไปต่างประเทศได้ไปพบปะกับบุคคลต่าง ๆ ในต่างประเทศ ทั้งชั้นนำทั้งผู้ที่เป็นประชาชนทั่ว ๆ ไป ในประเทศนั้น ๆ ก็คงได้ทราบจากผู้ที่อยู่ในต่างประเทศนั้น ว่าเมื่อเขาได้ทราบหรือเขาได้รู้ว่ามิใช่ประเทศไทย เขายังแปลกใจว่าทำไมประเทศไทยอยู่ในท่ามกลางความเดือดร้อนและโดยเฉพาะในสถานการณ์ปั่นป่วน ซึ่งมีอยู่ทั่วโลก ไม่ใช่เฉพาะในภูมิภาคนี้ มีทั่วโลก ในด้านความมั่นคง ในด้านการเศรษฐกิจ มีความปั่นป่วนอย่างยิ่งมากมาย ทุกแห่ง ทำไมเมืองไทยยังอยู่ได้ ดูเมืองไทยรู้สึกว่ามีอะไร คือเขาไม่เห็นไม่มีอะไรที่น่าจะอยู่ได้ เพราะว่าเหมือนว่าเราก็เป็นประเทศที่ไม่ร่ำรวย แล้วก็ประเทศที่เรียกว่าเขาจัดอยู่ในประเภทด้อยพัฒนา เขาไม่เรียกว่าด้อยพัฒนา เขาเรียกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา เขาก็เกรงใจเหมือนกัน เพราะว่าตามธรรมดาแต่ก่อนนั้นก็เรียกประเทศด้อยพัฒนาคือพัฒนาดำ คือความพัฒนานั้นต่ำ เขาเรียกกันอย่างนั้น แต่ว่าเดี๋ยวนี้เขาเรียกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา ประเทศที่กำลังพัฒนานี้ก็หมายความว่าไม่ได้พัฒนา ความจริงทุกประเทศในโลกก็กำลังพัฒนาทั้งนั้น เพราะถ้าไม่พัฒนาไม่ก้าวหน้าก็หมายความว่าประเทศนั้นเน่า ประเทศนั้นใช้ไม่ได้ ต้องพัฒนาทุกอย่าง เพราะว่าคนเราทุกวันก็อายุมากขึ้นวันหนึ่งทุกปีก็อายุมากขึ้นหนึ่งปี นี่ท่านก็มานั่งอยู่ มาอวยพรวันเกิดก็เป็นการเตือนว่าเดี๋ยวนี้ล่วงไปอีกหนึ่งปี ท่านเองก็ล่วงไปอีกปีเหมือนกัน ทุกคนก็ล่วงไปอีกหนึ่งปี แต่ว่าล่วงไปอีกหนึ่งปี ถ้าหากว่าเราไม่พัฒนา ก็หมายความว่าเราอ่อนแอลง คนใหม่ก็มาคนเก่าก็ไป แต่ว่ายังก็ไปตามถ้าไม่พัฒนาร่างกายเราก็ทรุดโทรม อย่างที่คนเขาพูดบอกว่า มีคนหนึ่งเป็นคนรถ นายเขาพูดบอกว่าทำไมไม่ล้างรถให้สะอาด คนรถเขาบอกว่า อีกหน่อยนายก็ออกไปแล้วก็ไปโดนฝุ่นโดนโคลนมันก็สกปรกอีก ล้างรถเช็ดรถให้ดีแล้วเดี๋ยวก็สกปรกใหม่ นี่ก็เป็นความจริง แต่นายเขาบอกว่า งั้นวันนี้ไม่ต้องกินข้าว คือวันนี้ไม่ต้องกินข้าวเพราะเมื่อวานนี้ก็กินแล้ว อันนี้มันเป็นธรรมชาติธรรมดาอยู่ตลอดเวลา วันนี้เรากินแล้วพรุ่งนี้เราก็ต้องกินอีก ถ้าคนเราไม่ได้กินหลาย ๆ

วันก็ผอมโซไม่มีแรง แล้วในที่สุดก็ไม่มีชีวิตอยู่ได้ อย่างเช่นประเทศหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จอยู่ในชาวลูกครึ่งแล้วก็มีอยู่ในรูป ในหนังสือพิมพ์ ในภาพยนตร์ ในโทรทัศน์ เห็นประเทศต่าง ๆ เขาประสบความสำเร็จไม่มีอาหารที่จะกินก็ผอมโซ ล้มตายกัน หมายความว่า ถ้าไม่พัฒนาถ้าไม่ปลูกถ้าไม่ทำมีหวังผอมโซแบบนี้ แล้วก็ยิ่งกว่านั้น ฉะนั้นก็ต้องพิจารณาดูดีว่าเมืองไทยเราจะได้พัฒนาจริง ๆ กำลังพัฒนาและจะพัฒนาอยู่ เราก็ไม่น้อยใจที่เขาเรียกว่าเราเป็นประเทศกำลังพัฒนา ก็เพราะว่าเราเป็นประเทศที่มีชีวิต เราเป็นประเทศที่อยู่ได้ก็ต้องพัฒนาก็กำลังพัฒนา

ฉะนั้นก็ขียนายมาจากเรื่องของกำลัง เราก็ต้องมีกำลังที่จะพัฒนา แต่ว่าต้องมีกำลังที่จะพัฒนา แต่ว่าต้องมีกำลังที่ถูกต้อง ใช้กำลังกายที่ถูกต้อง ถ้าใช้กำลังกายในทางไม่ถูกต้อง ก็ทำให้เดือดร้อนกันได้ อย่างเช่นถ้าไม่มีระเบียบเรียบร้อย แต่ละคนจะออกกำลังกายของตัวในที่ไม่เหมาะสมก็ทำให้คนอื่นเดือดร้อนได้ หรือสิ่งใดที่มีกำลังดีมากก็เป็นอันตรายได้มาก อันนี้กำลังกายหรือกำลังทางวัตถุ เช่น รถยนต์ ที่มีเครื่องที่แรงมากแล้วก็ทางบริษัทเขาบอกว่ารถคันนี้วิ่งได้ถึงสองร้อยกิโลเมตรต่อชั่วโมง ลองไปขับสองร้อยกิโลเมตรต่อชั่วโมงตามท้องถนนไทยนี่ก็คงมีหวังตายเพราะว่ามันเกินไป แต่ว่าเครื่องนั้นมันจะชวนให้ใช้กำลังในทางที่ผิด ในทางที่ไม่ถูก ก็ต้องใช้ด้วยความระมัดระวังพิจารณาให้รอบคอบ กำลังวาจานั้นก็ต้องพูดให้ดี ต้องพูดให้รอบคอบ โดยคิดรอบคอบก่อนและพูด ถ้าคิดไม่รอบคอบแล้วพูดออกมา คำพูดนั้นนะเรากลับคืนไม่ได้ คือคำพูดที่พูดไปแล้วมันก็ไปเข้าหูคนอื่นแล้ว เขาไม่คืนเหมือนอ้อยเข้าปากช้าง ที่นี้คำพูดไปเข้าหูคนมันกลับคืนมาไม่ได้แล้วก็หูคนนั้นก็ไปถึงสมองของคน แต่ละคน ๆ ก็ฟังไปฟังไปพิจารณาไป บางทีไม่พิจารณาก็มี แต่ว่าไปกระตุ้นทำให้คิดต่าง ๆ คำพูดนั้นกลับคืนไม่ได้ กำลังวาจาที่ดีก็คือกำลังวาจาที่ออกไปแล้วไม่ทำความเสียหาย เพราะว่าเราได้คิดพิจารณาก่อนด้วยใจว่าวาจานั้นเป็นวาจาที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ ใจนั้นก็กำลังเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะว่าถ้าไม่มีกำลังใจกายก็ไม่มีกำลัง บางทีตื่นมาวันนี้มีงานแล้วก็ต้องทำไอ้โน่นไอ้นี้ มันเกิดหมดกำลังใจไป มันเพลียทันที ตื่นมา แหม... วันนี้ต้องไปประชุม แล้วก็ต้องไปพูดเกี่ยวข้องกับเรื่องที่สำคัญ ๆ มันเพลียทันทีลุกขึ้นไม่ไหว ต้องมีกำลังใจ ถ้าหากลุกขึ้นมาแล้วก็บอกว่าวันนี้มีงานเราสู้งานมีกำลังใจ คือเราก็ใช้ใจใช้ความคิดนี้บอกว่าเราเตรียมการมาดีแล้ว แล้วถ้ายังไม่ดีก็ยังมีเวลาที่จะเตรียมอีกหน่อย ก็เตรียมเพื่อไปทำงานนั้น ๆ อย่าปล่อยย้ให้หนักถึงว่า แหม... มีงานอย่างนั้นหมดกำลังใจ ถ้าหมดกำลังใจ

แล้วกายไม่ไป ลุกขึ้นไม่ไหว แล้วถ้าลุกขึ้นไม่ไหวก็ไม่ได้ทำงานนั้นร่างกายไม่ได้ทำงาน วาจาไม่ได้พูด ก็เท่ากับเราไม่ได้ทำอะไร แล้วในที่สุดก็ไม่ได้ทำงานตามหน้าที่หรือตามสิ่งที่เราต้องการที่จะทำ ก็ไม่มีความเจริญก็ด้อยพัฒนา ฉะนั้นต้องมีกำลังใจเป็นสำคัญ

ฉะนั้น การที่พูดถึงกำลังใจต่าง ๆ แล้วก็ได้พูดถึงกำลังใจ กำลังวาจา กำลังใจ กำลังสามัคคี กำลังเมตตา กำลังทั้งหลายนี้จะต้องให้ออกมาใช้ในทางที่ถูกต้องในทางที่สร้างสรรค์ โดยที่ได้พิจารณาให้รอบคอบแล้วด้วยเหตุด้วยผล และกำลังเหล่านี้เวลาสำแดงผลออกมาก็จะสัมฤทธิ์ผลในทางที่ดีในทางที่สร้างสรรค์ ก็ดังที่กล่าวว่าเมืองไทยนี้อยู่อย่างมหัศจรรย์ในสายตาของชาวต่างประเทศ ก็เชื่อ อันนี้เชื่อจริงว่าเมืองไทยนี้คนส่วนมากยังมีกำลังใจที่จะคิดให้รอบคอบ ที่จะคิดให้มีเหตุผล แล้วก็ถ้าคนเขาบอกว่า ไม่มีใครแล้วไม่มีคนที่ดีที่จะมาทำงานโน้น อันนี้ไม่เชื่อ ต้องมีอยู่เสมอ เพราะว่าอย่างที่เคยมืดอยู่แล้วว่า เมืองไทยนี้ถ้าหากว่าขาดคนดีก็ล้มไป ไม่มีใครแต่ลำพังคนเดียวที่จะรุ่งไว้ได้ แต่ว่าเพราะว่ามีคนดีหรือคนที่คิดดีที่ตั้งใจดี และมีความฉลาดที่จะปฏิบัติงานพอ ถึงจะอยู่

ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายมาในวันนี้ มาพูดถึงสามัคคีและมาให้พร ก็เป็นการแสดงอยู่อย่างหนึ่งถึงความพร้อมเพรียง พร้อมเพรียงอย่างไม่เป็นทางการ ไม่ได้สั่งว่าบอกตามข้าพเจ้าให้ปฏิบัติตามข้าพเจ้าหรืออะไรอย่างนั้น ทุกคนก็มาด้วยสมัครใจ ไม่ได้บังคับให้ท่านมา ท่านขอมาเอง ถ้าท่านได้ขอมาก็ไม่ได้เชิญท่าน เป็นอย่างนั้น อาจจะพูดอย่างนี้อาจจะรุนแรงว่าเหมือนว่าไม่ได้เชิญท่านมา ท่านมาเอง แต่ก็ความจริง ถึงเรียกว่าอันนี้เป็นอนุสมาคม มีความแปลกประหลาดอย่างนี้ พร้อมเพรียงกันมากก็ปลื้มใจ อันนี้ก็เป็นกำลังใจที่ทำให้เห็นว่าฝ่ายต่าง ๆ ทุกฝ่าย ทั้งทางราชการ ทั้งฝ่ายราชการพลเรือน ราชการทหารทุกเหล่า ทั้งฝ่ายกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ทั้งฝ่ายสถาบันต่าง ๆ ชมรม สมาคม บางกลุ่ม บางคณะก็ใหญ่บางคณะก็เล็ก บางคณะก็ประกอบด้วยหนึ่งคน บางคณะก็ประกอบด้วยคนพันคน แต่ก็มากันพร้อมกันโดยที่ตั้งใจที่จะแสดงว่าพร้อมเพรียงกัน ฉะนั้นก็ขอขอบใจที่ท่านมาแสดงความพร้อมเพรียงนี้ เป็นกำลังใจให้สามารถที่จะคิดอะไรต่อไป เพื่อที่จะสามารถช่วยกันคิดปัญหาต่าง ๆ คือทำเหมือนว่าทำคนเดียวไม่ใช่ช่วยกันทำ ทุกคนทำหน้าที่ตามงานการของตัว ตามความสามารถของตัว กำลังปัญญาของตัว ก็ร่วมกันทำให้เมืองไทยนี้อยู่ดี เมืองไทยนี้อยู่เย็นเป็นสุข

อันนี้ก็ยืนยันว่าชอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาให้พร ซึ่งเรียกว่ากระดอนกลับไปถึงท่าน ท่านให้พระอะไร ให้พรดี ๆ ก็กระดอนไปถึงท่านดี ๆ ถ้าให้พรไม่ดีก็กระดอนไปถึงท่านเหมือนกัน แต่ก็เชื่อว่าท่านทั้งหลายก็คิดดีทั้งนั้น แล้วก็ตั้งใจดีทั้งนั้น อันนี้ก็ยิ่งปลาบปล้ำใจแล้วพรที่กระดอนไปก็ยิ่งแรง ฉะนั้นก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ให้พร มาให้กำลังใจ แล้วก็รู้สึกว่าเป็นนิมิตที่ดีสำหรับอนาคต ขอขอบใจทุกคน.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๘

วันพฤหัสบดี ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๘

ข้าพเจ้ามีความปิติชื่นชมอย่างยิ่ง ที่ท่านทั้งหลายพร้อมกันมาอวยพรวันเกิดด้วยไมตรีจิต. ขอขอบใจในคำอวยพรอันเปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดีโดยประการต่าง ๆ. ขอทุกท่านจงได้รับพรและไมตรีจากใจจริงของข้าพเจ้าเช่นเดียวกัน.

ท่านทั้งหลายผู้มีความรักความยึดมั่นในชาติบ้านเมือง ย่อมทราบตระหนกอยู่ที่กันว่า ทุกวันนี้เราทุกคนมีภาระสำคัญเฉพาะหน้าอยู่ ที่จะต้องร่วมมือกันสร้างเสริมความเป็นปึกแผ่นมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าทุก ๆ ด้านให้แก่บ้านเมือง เพื่อที่ประเทศชาติและประชาชนจักสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยความสุขสงบ และด้วยความมีอิสรภาพอันสมบูรณ์. ในการนี้ เราจำเป็นต้องเร่งรัดปฏิบัติบริหารงานของชาติทุก ๆ ส่วน ให้ดำเนินรุดหน้าไปพร้อมกันโดยประสานสอดคล้องเกื้อกูลกัน และให้ทันกับสภาวะการณ์ของโลกที่วิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา. ข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอให้ท่านทั้งหลายในที่นี้ ผู้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน พร้อมทั้งประชาชนชาวไทยทุกเหล่าทุกคน ตั้งจิตตั้งใจให้แน่วแน่และหนักแน่น ที่จะปฏิบัติบำเพ็ญกรณียกิจน้อยใหญ่ของตน ๆ ให้เต็มกำลังความรู้ความสามารถ ด้วยความสุจริตซื่อตรง ด้วยความอดุสหาะ อดทน ด้วยความสมัครสมานร่วมมือกัน และด้วยความมีสติรอบคอบ ไม่ประมาทต่อเหตุการณ์ ให้บรรลุผลที่พึงประสงค์ทุก ๆ ประการ เพื่อเราทุกคนจักได้สามารถนำพาประเทศชาติให้ก้าวไปสู่ความวัฒนาผาสุกได้โดยสวัสดิ์.

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงอภิบาลบำรุงท่านให้มีกำลังกาย กำลังใจและกำลังปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานทุกอย่างเพื่อความผาสุก ความมั่นคงของแผ่นดิน และให้มีความสุข ความเจริญ ความปลอดภัย พร้อมทั้งความสำเร็จในสิ่งพึงประสงค์จงทั่วหน้ากัน.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๓

ณ สนามศุภชลาศัย สนามกีฬาแห่งชาติ

วันอาทิตย์ ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้าขอต้อนรับนักกีฬาและผู้แทนนานาชาติ ซึ่งมาร่วมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในกรุงเทพมหานคร ด้วยความยินดี และขอเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๓ ณ บัดนี้. ขอให้การแข่งขันดำเนินต่อไปโดยราบรื่น บรรลุจุดประสงค์ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกรวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุกด้านของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาอีกมากอย่างน่าพอใจ. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

วิชาการต่าง ๆ ที่ท่านทั้งหลายศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นวิชาการที่มีคุณค่าสำคัญมาก เพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานทุกอย่าง ซึ่งจะเกื้อกูลให้บ้านเมืองเจริญวัฒนายิ่งขึ้นไป. แต่ความเจริญนั้นจะเกิดขึ้นได้ ย่อมต้องอาศัยเหตุปัจจัยประกอบกันหลายอย่าง. นอกจากวิทยาการที่ดีแล้ว อย่างหนึ่งจะต้องอาศัยความยุติธรรมเที่ยงตรง และความสะอาดสุจริต ซึ่งต้องเป็นไปพร้อมทั้งในความคิดและการกระทำ. อย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความมีปัญญา คือมีความฉลาดรู้ทั่ว รู้จริง ในเหตุผลและในความเจริญความเสื่อม. อีกอย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความขยันหมั่นปฏิบัติ ด้วยความเอาใจใส่และความเพ่งพินิจ ไม่ประกอบกิจการงานด้วยความประมาทหละหลวม. และโดยประการสำคัญจะต้องอาศัยความสำเร็จสมบูรณ์ พอเหมาะพอดี ในการปฏิบัติงานทั้งปวง เช่นเมื่อทำงานใหญ่ ๆ ซึ่งประกอบด้วยส่วนย่อยหลาย ๆ ส่วน หรือมีขั้นตอนปฏิบัติหลายขั้นตอน ก็ต้องถือว่างานทุกชั้นทุกส่วนมีความสำคัญ และต้องพยายามทำงานแต่ละส่วนแต่ละขั้นตอนนั้นให้เสร็จสมบูรณ์ พอเหมาะพอดีเสมอกัน ไม่ละเว้นหรือไม่เน้นหนักในส่วนหนึ่งส่วนใดให้เกินพอดีไป งานที่ทำจึงจะสำเร็จผลสมบูรณ์แท้จริงโดยไม่มีจุดบกพร่อง.

เหตุปัจจัยที่กล่าวมาแล้วนี้ ย่อมประกอบพร้อมขึ้นได้ในตัวบัณฑิต ด้วยการศึกษาและฝึกฝนอบรมตนเองด้วยตนเอง. จึงเป็นหน้าที่ของแต่ละคน ที่จะต้องตั้งใจพยายามฝึกตนให้ดีอย่าให้มีข้อบกพร่อง. ความเจริญก้าวหน้า ที่ทุกคนปรารถนาปรารถนา ก็จะมีบังเกิดขึ้นให้ได้ชื่นชมสมเจตนา.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่ การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจักได้ประสบความสำเร็จและความเจริญทุก ๆ ประการในชีวิตร.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๔

ก่อนอื่นก็ขอแสดงความยินดีกับนายธีรพันธุ์ที่ได้รับยกย่องเป็นบัณฑิตตัวอย่าง ซึ่งก็เป็นผู้ที่ควรจะได้
เอาอย่าง เพราะว่าเมื่อเรียนได้เรียบร้อยแล้วก็ได้ออกไปทำงานเป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ตามความรู้ที่ได้รับจาก
มหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่ได้ศึกษามาดีจริง ๆ คือในระหว่างที่ศึกษาคงได้รับความรู้อย่างแท้จริงในด้าน
วิชาการ และในด้านการปฏิบัติตนที่พร้อมมูลถึงได้ออกไปปฏิบัติได้ดีเช่นนั้น ที่ได้สำเร็จการศึกษาในปี ๒๕๑๒ นั้น
ก็นับว่าเป็นรุ่นแรก ๆ ของมหาวิทยาลัยนี้ ซึ่งในขณะนั้นก็มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อย แต่น้อยกว่าเดี๋ยวนี้ สำคัญ
ที่สุดก็มีบัณฑิตที่ออกไปจำนวนก็น้อยกว่าเดี๋ยวนี้ ก็เลยถือว่ามีจำนวนน้อยแต่มีคุณภาพดี ก็นับว่าน่าพอใจอยู่
วันนี้ถ้าหากว่าบัณฑิตที่ได้รับปริญญามาชุมนุมในที่เดียวกันกับที่นักศึกษาที่เป็นนักศึกษาปัจจุบันก็คงล้นสถานที่นี้
เพราะว่าจำนวนขณะจำนวนนักศึกษาที่มาชุมนุมกันในวันนี้ ในสมัยโน้นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาก็แพ้จำนวน
นักศึกษาที่มานั่งอยู่ในบริเวณเช่นนี้ตรงนี้ ก็แสดงถึงความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย ถ้าเปรียบเทียบกับเดี๋ยวนี้มี
นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามากก็นับว่ามีความก้าวหน้าย่นดี และถ้านักศึกษาที่สำเร็จออกไปในวันนี้มีคุณภาพ
อย่างเดียวกันกับนายธีรพันธุ์ก็นับว่าเป็นจำนวนที่จะไปทำงานและทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ แก่ส่วนราชการ
และประชาชนได้มากเป็นพันเท่า

วันนี้ได้ฟังจากรายงานต่าง ๆ ของท่านอธิการบ้าง คณาจารย์อื่นบ้าง มีสองคำที่รู้สึกที่ใช้หลายสิบครั้ง
คำหนึ่งก็คือศึกษา และอีกคำหนึ่งคือวิจัย การศึกษานั้นก็คงเข้าใจว่าคืออะไร ถ้าไม่เข้าใจว่าการศึกษาคืออะไร รู้สึกว่า
ป่วยการได้เข้ามาเป็นนักศึกษา เพราะว่านักศึกษาก็ต้องศึกษา การศึกษานั้นคือเป็นผู้ที่เอาความรู้ใส่ตัวและรู้
จุดหมายว่าจะต้องเอาความรู้นี้ไปใช้ต่อไป ไม่ใช่ว่าศึกษาไว้แล้วก็ไม่รู้ว่าจะไปใช้อะไร ฉะนั้นถ้ามันศึกษาก็ต้องดูด้วย
เหมือนกันว่าศึกษาแล้วมุ่งหมายสำหรับอะไร เพราะว่าเอาความรู้ไปใช้ต่อไปเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญทั้งแก่ตัว
ทั้งแก่ส่วนรวม ส่วนอีกคำซึ่งมีมากก็คือคำว่าวิจัย วิจัยนั้นถ้าดู ๆ ไปก็คงหมายถึงว่าจะค้นคว้า คือศึกษามาแล้ว
แล้วก็นำความรู้มาค้นคว้าให้ลึกซึ้ง ให้ลึกซึ้งขึ้นไป ให้มีผลขึ้นมาจากการศึกษา และวิจัยนั้นก็ดูจะกว้างขวางขึ้นไป
มากด้วย คือเอาความรู้หลายด้านมาผสมด้วย แล้วก็ศึกษาต่อไปด้วย แล้วก็มาผสมเข้ามาใหม่ ก็จะทำให้ได้ทั้งความรู้
ทั้งผลงาน ทั้งวิธีการที่จะปฏิบัติมากขึ้น ฉะนั้นการวิจัยนี้เรียกว่าละเอียดกว่า จะว่าแคบก็ได้ คือว่าจะต้องเฉพาะ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ในงานนั้น ๆ จะกว้างกว่าก็ได้ เพราะจะต้องใช้วิชาการหลายด้านมาผสมผสานกันเพื่อการวิจัย ฉะนั้นพูดกันมากเรื่องศึกษาและวิจัย ก็ต้องรู้ว่าจะทำอะไร

ที่พูดอย่างนี้ พูดถึงการศึกษารวบรวมก็เพราะได้ยินมามากทำให้ก้องอยู่ในหู แล้วก็มานึกดูว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้นก็มียุทธศาสตร์หลายอย่าง ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ได้ดีสำหรับส่วนรวม สำหรับสร้างประเทศชาติ สำหรับทำให้มีความก้าวหน้าความมั่นคง เพราะว่ามีพร้อมทุกอย่าง วิชาความรู้ต่าง ๆ ที่มาสอนกันนั้น มาสอนมาเรียนในมหาวิทยาลัยนี้ก็ครอบคลุมไปหลายวิชาหลายแง่มุมของความรู้ที่จะต้องเป็นประโยชน์ทั้งในด้านทฤษฎีทั้งด้านปฏิบัติ ฉะนั้นผู้ที่มาอยู่ในนี้ในฐานะนักศึกษาก็น่าจะมีโชคดี และเป็นโชคดีสำหรับส่วนรวมด้วย สำหรับประชาชนทั่ว ๆ ไปที่ไม่มีโอกาสได้มาเรียนในมหาวิทยาลัย เขาเหล่านั้นก็ได้รับประโยชน์เหมือนกัน เพราะว่าที่นี่เป็นที่ยุมนุ่มของผู้ที่มุ่งศึกษามุ่งมั่นคว้าและมุ่งที่จะนำความรู้ไปช่วยเพื่อนร่วมชาติ เป็นที่ที่เรียกว่าเป็นยุมนุ่มของวิชาการและวิชาการทั้งในด้านทฤษฎีทั้งในด้านปฏิบัติ เมืองไทยเราต้องการผู้ช่วยคนสวย ผู้ที่มีความคิดริเริ่ม ผู้ที่มีความตั้งใจนำวิชาการไปปฏิบัติให้ได้ผล แต่ทั้งหมดนี้มีวิธีปฏิบัติที่ถูกและวิธีปฏิบัติที่ไม่ถูกจะพูดเอาง่าย ๆ ว่าวิธีปฏิบัติที่ถูกนั้นก็ควรจะนำวิชาการทั้งหลายมาประยุกต์กัน คือมาผสมผสานกันให้เหมาะสมให้พอควร เพราะว่าโดยมากที่น้ำหนักใจอยู่และอันตรายคือแต่ละคนที่มีความรู้สูงก็หนักกว่าความรู้สูงของตัวเองนั้นสูงที่สุด คือไม่มีอย่างอื่นละ อย่างอื่นเป็นบริวารเท่านั้นเอง ความจริงความรู้สูงทั้งหลายเป็นเหมือนเสาเข็ม หรือเป็นเสาบ้านที่จะพยุงให้พื้นบ้านให้อยู่ได้ สร้างขึ้นไปให้สูงให้เป็นคฤหาสน์เป็นตึกที่ใช้การได้ดี ฉะนั้นต้องใช้ความรู้สูง ความรู้ที่แน่นในทุกสาขา แต่ต้องให้สอดคล้องกันเพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์ ผู้ที่มาศึกษาในมหาวิทยาลัยมาอยู่ในที่มีโอกาสได้เห็นสถานที่ด้วย แล้วก็ได้มีกลไกหรือเรียกว่าโครงสร้างของมหาวิทยาลัย ได้เห็นวิธีสอน ได้เห็นว่ามีวิชาหลายวิชาอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้ก็ควรจะถือโอกาสที่จะเข้าใจว่าทุกวิชามีความสำคัญและจะต้องมาผสมผสานกัน จะต้องสอดคล้องกันประสานกันให้ดี ถึงจะได้ผลดี มิฉะนั้นก็จะเป็นผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย

อันนี้ก็พูดสำหรับนักศึกษาเพื่อที่จะเล็งการณ์สำหรับในชีวิตต่อไป เล็งเพื่อที่จะรับความรู้ในปัจจุบัน แล้วก็เมื่อรับความรู้ในปัจจุบันด้วยการเปิดหูเปิดตาในแง่ที่จะต้องประสานทุกวิชา เพื่อที่จะให้ได้ความสำเร็จนั้น ก็คงจะสามารถที่จะได้ความรู้ที่ดั่งต้นตိုင်แต่ก่อนที่จะออกไปทำงาน แม้แต่ครูบาอาจารย์ก็คงจะเป็นประโยชน์เหมือนกัน

เพราะว่ามาทำงานร่วมกันก็ทำให้เปิดหูเปิดตาต่อไป แม้คนไหนที่มีความรู้สูงเท่าไร ๆ ก็ตาม ก็มีประโยชน์ที่จะสังสรรค์หาความรู้อื่น ๆ ด้วยเหมือนกัน ดังนั้นจึงจะทำให้เป็นประโยชน์จริง ๆ มหาวิทยาลัยเป็นส่วนรวมก็ได้ประโยชน์ แต่ละบุคคลที่อยู่ในมหาวิทยาลัยจะเป็นครูบาอาจารย์จะเป็นนักศึกษา หรือผู้บริหารต่าง ๆ ก็จะเป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์สำหรับส่วนรวม สมที่ได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านทางราชการที่ได้ทุ่มเทงบประมาณเป็นจำนวนมากมายรวมทั้งความร่วมมือที่ได้จากมูลนิธิองค์การทั้งในเมืองไทยทั้งในต่างประเทศ ได้มาช่วยในด้านกำลังทรัพย์ กำลังความรู้ กำลังบุคลากรที่มาเป็นอาจารย์ วัตถุประสงค์ที่จะมาสร้างสิ่งที่จะเป็นสถานที่เรียน อุปกรณ์การเรียนคือลงทุนมามาก ฉะนั้นก็ขอให้คุ้มค่า พูดยังไงก็คงเข้าใจ แล้วก็คงจะปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์และได้มีเกียรติในตัวได้ตั้งแต่บัดนี้ไป และเมื่อนักศึกษาได้สำเร็จการศึกษาต่อไปก็คงมีแนวความคิดและมีความตั้งใจที่จะทำงานที่ถูกต้องเหมาะสม

ในวันนี้ที่ว่า มีพวกบัณฑิตอาสาสมัครมานี้ด้วย ก็ได้พบกันแล้วได้พูดกันแล้วคงไม่ต้องพูดกันต่อไป เพียงแต่ทักทายกันนิดหน่อย ก็ยังแปลกใจว่าทำไมบัณฑิตอาสาสมัครนี้ก็จะออกไปพัฒนาชนบทแล้วก็ยังมาอยู่ที่นี้ แต่ก็อาจจะมาต้อนรับด้วยอหิยาศัยมิตรก็ขอทักทายกันนิดหน่อย ก็หวังว่าได้ปฏิบัติการพัฒนาอย่างดีแล้ว แล้วก็ไปปฏิบัติต่อไปอันนี้ก็บัณฑิตแล้วก็ไปพัฒนาชนบทได้เห็นของจริงแล้วก็ไปได้รับความรู้มา ที่เป็นบัณฑิตอาสาสมัครนั้นต่อไปทางมหาวิทยาลัยก็ต้องให้ประกาศนียบัตรว่าเป็นบัณฑิตอาสาสมัครก็เทียบก็เป็นปริญญาโท ก็นับว่าการออกไปอาสาสมัคร ออกไปพัฒนา ก็ได้กำไรอีกจนได้ประกาศนียบัตร แต่ได้บอกได้พูดไว้แล้วว่าออกไปพัฒนาในหมู่บ้านต่าง ๆ ในที่ต่าง ๆ ก็ต้องถือว่าประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นเขามีความรู้ดีก็จะเป็นครู ก็ต้องน้อมรับความรู้ของเขาที่ให้เรา ก็คงได้รับความรู้มามากแล้ว แต่ก็ขอให้ไปหาความรู้เพิ่มเติมขึ้นเพื่อความสำเร็จของตัวเอง และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ในด้านของนักศึกษาที่หนึ่งอยู่ที่นี้ก็ขอให้พยายามที่จะศึกษาให้ดี ทั้งในด้านความรู้ ทั้งฝึกในด้านสิ่งที่มหาวิทยาลัยจัดให้ฝึก รวมทั้งฝึกด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถรับความรู้ทั้งภาคทฤษฎีทั้งภาคปฏิบัติให้ดีที่สุด เป็นสิ่งที่จะสะสมเอาไว้เป็นกำลังสำหรับใช้ต่อไป และก็ถ้าพยายามศึกษาฝึกฝนตนเองให้ดีก็ไม่มีปัญหาใด ๆ

ถ้าหากว่านึกในใจว่าพูดมานานอย่างนี้แล้วทำไมไม่ให้พรเสียที ก็ให้พรที่พูดนี้ทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นพร คือว่าถ้าหากว่าแต่ละคนพยายามหาความรู้ ทั้งความรู้หนังสือคือทฤษฎีทั้งความรู้ในการทำงานปฏิบัตินั้น ก็เป็นพรเรียนดี

บากบั่นขยันหมั่นเพียรเท่าไร พรก็ยิ่งแข็งแกร่งว่าไม่ต้องกลัวการสอบไล่ ไม่ต้องกลัวที่จะสอบตก ถ้าหากว่าทำให้ดีแล้วก็เชื่อว่าสามารถที่จะสอบได้และสอบได้ดีด้วย อันนี้ก็เชื่อว่าพรนั้นอยู่กับตัวของแต่ละคน ก็ขอให้พรอีกชนิดหนึ่งคือเพิ่มเติมจากพรที่ตัวเองทำ ว่าขอให้มีความสำเร็จในการศึกษา ขอให้มีความสำเร็จอย่างน้อยในการสอบคราวหน้าให้สอบได้ดี ถ้าตัวได้เรียนมาประมาณเจ็ดสิบห้าเปอร์เซ็นต์ก็ขอให้สอบได้แปดสิบเปอร์เซ็นต์ ถ้าเรียนมาได้เก้าสิบห้าเปอร์เซ็นต์ก็คงสอบได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็ขอให้เป็นอย่างนี้ ทุกคนก็คงจะได้ฟังแล้ว แล้วก็คงปฏิบัติตามนั้นก็จะเป็นความชื่นใจที่แต่ละคนให้แก่ทั้งครูบาอาจารย์ ทั้งผู้ที่สนับสนุนมหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้ ทุกคนมีทางที่จะทำไห้คนอื่นเขาชื่นใจ ถ้าเรียนได้ดี สำเร็จได้ดีมีความเจริญรุ่งเรืองก็เป็นความชื่นใจของคนอื่นด้วย รวมทั้งประชาชนทั้งประเทศ เพราะว่าจะได้ผลดี ประเทศชาติจะได้มีความก้าวหน้า ก็ขอให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จในกิจการทั้งปวง มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่

พุทธศักราช ๒๕๒๙

วันอังคาร ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๘

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพรแก่ท่านทุกคน พร้อมทั้งขอขอบใจท่านอย่างมาก ที่มีไมตรีจิต สนับสนุนข้าพเจ้าในภารกิจทั้งปวงด้วยดีตลอดมา.

ในรอบปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในบ้านเมืองเราหลายอย่าง. ที่สำคัญพิเศษ ควรแก่การจดจำระลึกถึง ก็มีงานถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชการที่ ๗ เมื่อเดือน พฤษภาคม กับงานแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๑๓ ซึ่งเราได้รับเกียรติเป็นประเทศเจ้าบ้าน จัดการแข่งขันเมื่อต้นเดือนธันวาคมนี้. งานทั้งสองครั้งทำให้เราได้เห็นแน่ชัด ว่าชาติไทยของเรามีเกียรติภูมิและมีความเจริญอย่างสูงมาช้านาน ประชาชนคนไทยก็มีความพร้อมเพรียง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกายใจอยู่อย่างสมบูรณ์. เพราะฉะนั้นเราจึงได้พูดว่าบ้านเมืองเวลานี้มิได้ตกต่ำ. ถึงแม้จะมีปัญหาบ้าง เราก็ไม่ควรวิตกห่วงใยให้เกินกว่าเหตุ. ตรงข้ามเราควรพิจารณาศึกษาสภาวะและเหตุการณ์ทุกอย่างด้วยความมีสติด้วยความฉลาดรอบคอบมีเหตุผล. ถ้าพบปัญหา ก็ร่วมกันปฏิบัติแก้ไข ด้วยการรวมกำลังความรู้ความสามารถจากทุก ๆ ฝ่ายมาใช้การ ให้ครบถ้วน ให้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์.

ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายบำรุงรักษาสุขภาพกายสุขภาพใจให้สมบูรณ์เข้มแข็งอยู่เป็นนิตย์ เพื่อให้มีกำลังประกอบสรรพกิจการงาน อันเป็นหน้าที่ส่วนของตน ๆ ให้ได้ผลสูงสุดและครบถ้วน. ทั้งนี้เนื่องด้วยว่าแต่ละคนนั้นเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่ง ๆ ซึ่งจะรวมกันขึ้นเป็นชาติบ้านเมือง. ทุกคนต้องรักษาสุขภาพพลานามัยให้ดี และทำงานให้ดี ชาติบ้านเมืองจึงจะแข็งแรงและเจริญมั่นคงสมดุทุกส่วน. ถ้าบุคคลทำตัวให้บกพร่องอ่อนแอ บ้านเมืองก็จะมีจุดบกพร่องและอ่อนแอไปด้วย. ทุกคนจึงต้องบำรุงรักษาบ้านเมืองให้เหมือนบำรุงรักษาร่างกายและจิตใจตนเอง. และผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ก็ต้องขวนขวายปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงไปโดยพลัน ด้วยความรู้และความสามารถ ด้วยความสะอาดกายสะอาดใจ ด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ และด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน. ผลการปฏิบัติตนปฏิบัติงานของแต่ละคนแต่ละฝ่าย จักได้ประกอบส่งเสริมให้ประเทศชาติมีความสมบูรณ์มั่นคงขึ้นตามที่มีมุ่งหมาย.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวไทย จงอภิบาลรักษาท่านทั้งหลายให้แคล้วคลาดจากภัยอันตราย และสิ่งเลวร้ายทุก ๆ ประการ บันดาลให้มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังความสามัคคีที่กล้าแข็งพร้อมมูล เพื่อเกื้อกูลให้สามารถประกอบกรณียกิจน้อยใหญ่อันเป็นประโยชน์ตนประโยชน์ชาติ ให้บรรลุผลเลิศได้ทุก ๆ สิ่ง ทั้งสามารถรักษาอิสรภาพ ความเป็นไทย และความผาสุกร่มเย็นของบ้านเมือง ให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปชั่วนิรันดร์.

ขอทุก ๆ ท่านจงประสบความสุข สิริสวัสดิ์ พิพัฒนามงคล นานาศุภผลอันพึงประสงค์จงทุกประการ.

บรรณานุกรม

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔. กรุงเทพฯ ฯ. โรงพิมพ์กรมแผนกทหาร ๒๕๒๕.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ ฯ. โรงพิมพ์กรมแผนกทหาร ๒๕๒๖.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๖. กรุงเทพฯ ฯ. บริษัทกราฟิคอาร์ต (๑๙๗๗) จำกัด ๒๕๒๗.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๗. กรุงเทพฯ ฯ. อมรินทร์การพิมพ์ ๒๕๒๘.

สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๘. กรุงเทพฯ ฯ. อมรินทร์การพิมพ์ ๒๕๒๙.

คณะกรรมการโครงการผลิตชุดหนังสือ
ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พุทธศักราช ๒๕๕๓ — ๒๕๕๘

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

ประธานคณะที่ปรึกษา

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

ประธานกรรมการ

นายวิสิฐ ตันตีสุนทร

กรรมการ

นางสาวสมลักษณ์ วงศ์งามขำ

นางสาววันเพ็ญ เข็นตระกูล

นางสาวศรีนิตย์ บุญทอง

นางสาวสาวิตรี แสนสว่าง

นางสาวพรพิมล วรติลก

กรรมการและเลขานุการ

นางอมฤตา สุวรรณจินดา

คณะผู้จัดทำ

- นายวิสิฐ ตันตีสุนทร : เลขธิการคณะกรรมการ กบช.
นายสิงหะ นิกรพันธุ์ : รองเลขธิการคณะกรรมการ กบช.
นางสาววริยา ว่องปรีชา : ผู้ช่วยเลขธิการ สายนโยบายลงทุน
นางสาวนัชชา พรตปกรณ : ผู้ช่วยเลขธิการ สายสมาชิก
นางวชิรา ณ ระนอง : ผู้ช่วยเลขธิการ สายบริหาร

นางอมฤตา สุวรรณจินดา

นายจีรวัฒน์ ชนะเสรีชัย

ดร.กিরณ ลิมปพยอม

นางสาวอรภัทร รังษิงค์

นางวชิรา สุวรรณศร

นางสาวปิยะดา พรหมรักษา

นางสาวชนนพพันธุ์ ไตรย์พีชน์

นายอรรณพ วิบูลยานนท์

นางสาวสุพิชยา เกตุผาสุข

นางสาวกัญญา ศิริวรাত্র

นางสาวจิรพร ก้อนสารिया

นางสาววรรณนิษฐา อธิษฐ์ดิษฐ์

นางสาวชุติภา ยังสุข

นางสาวยุวพร นนท์ภาสโสภณ

นายนันทพล สุวรรณาศรัย

นายวราท์ อภินันท์สวัสดิ์

นางดวงใจ ลีตระกูลศิลป์

นางสาวพรรณสุดา สุขวิสิฐ

นางนศรีนีย์ มีสุวรรณ

นางสาวอรรวรรณ อินทรผาด

นางสุชาดา อัชฌาเจริญสถิต

นางสาวอโนมา ปัทมานนท์

นางสาวสทิพร อมรเจริญสวัสดิ์

นางสาวเอมิกา สุดสายบัว

นายมานพ เชียงคะ

นางสาวโสภิตา ทนชัย

นางสาวจิตติมา ทวาเรศ

นางสาวนิตยาภรณ์ บัวนาค

นางสาวพุทธชาติ แก้วทิพย์

นางสาวไพรัตน์ ตระการจันทร์

นางสาวสุวรรณ จุลมิ่งษ์

นางสาวกมลภัทร ศักดิ์แก้ว

นางสาวพิมพ์ชนก คำดี

นางสาวธนิดา อ่อนท้วม

นายเฉลิมเกียรติ วสันต์

นางสาวทิพาพรรณ ศรีสมยา

ขอขอบคุณ	สำนักราชเลขาธิการ
ชุดหนังสือ	“ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๔๓ - ๒๕๕๘”
จัดทำโดย	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เลขที่ ๔๕๐ ถนนพระราม ๔ บางรัก สีลม กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๓๖-๑๐๐๐ โทรสาร ๐-๒๖๓๖-๐๖๐๓-๔ www.gpf.or.th
ออกแบบโดย	บริษัท เกรย์ แมทเทอร์ จำกัด
จัดพิมพ์โดย	บริษัท เกรย์ แมทเทอร์ จำกัด ๒๑/๖๑-๖๒ ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระรามเก้า บางกะปิ ห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๒๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๐๓-๑๒๔๐-๗ โทรสาร ๐-๒๖๔๑-๔๒๑๑
พิมพ์เมื่อ	พุทธศักราช ๒๕๕๐
จำนวน	๕,๐๐๐ เล่ม
ISBN	๙๗๘-๙๗๔-๗๒๔๗-๒๖-๘

